

Vydavateľstvo AITEC, s. r. o.

Metodické komentáre

Metodické komentáre k sérii Šlabikár LIPKA

Predstavenie detí Adama a Zuzky

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strana 1

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 1

Pojmy:

obálka učebnice, strana učebnice, obrázok (ilustrácia), značka (piktogram), číslo úlohy, meno žiaka

Ciele:

- ✓ predstaviť sa rodným menom a priezviskom;
- ✓ spoznať postavy, ktoré budú žiakov sprevádzať v učebnici;
- ✓ oboznámiť sa s novými pojmi;
- ✓ orientovať sa v učebnici;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strany

Titulná strana 1. časti pracovnej učebnice ponúka žiakom možnosť označiť si ju svojím menom, prípadne iným alternatívnym spôsobom (značkou, pečiatkou zvieratka a podobne). Na tento účel slúži priestor s menovkou. Na strane je ilustrácia *Adama, Zuzky, -ich rodičov a malej sestričky v kočíku*. Ide o motivačné postavy, s ktorými sa budú žiaci priebežne stretávať v pracovnej učebnici. Na strane je tiež zobrazená motivačná postavička *včielka*, s ktorou sa budú žiaci stretávať počas celého školského roka.

Návrh didaktického postupu

Úvodná strana slúži na motiváciu žiakov k práci s pracovnou učebnicou.

Žiaci sa navzájom predstavia a napíšu svoje meno do menovky v dolnej časti strany.

Učiteľ prečíta báseň *Adam a Zuzka* a predstaví im rodinu na ilustrácii. Žiaci môžu porozprávať o svojej rodine, s kým prišli v prvý školský deň do školy, na čo sa v škole tešia...

Odporúčame, aby učiteľ naučil žiakov určiť začiatok a koniec pracovnej učebnice a listovať v nej.

Na druhej strane obálky sú vysvetlené piktogramy používané v učebnici, s ktorými odporúčame oboznámiť žiakov (žiaci by mali odhadnúť význam piktogramu). Žiakov upozorníme aj na vyklápaciu stranu prednej obálky. Vysvetlíme im, že sú tam obrázky a písmená, ktoré im budú pomáhať učiť sa čítať a písať.

Báseň o včielke

(J. Belašičová)

Naša milá včielka Peľka

nie je malá ani veľká.

Svoj košíček pevne zvierá,

zrnká peľu stále zbiera.

Aj prvákom v šlabikári

písmenká sa zbierať darí.

*Pomáha im včielka Peľka
ani malá, ani veľká.*

Didaktické hry

Ja sa volám...

Cieľ hry: Naučiť sa rodné mená svojich spolužiakov.

Postup: Žiaci si sadnú do kruhu. Postupne každý povie svoje meno i meno svojho spolužiaka/spolužiačky, ktorí sedia hneď vedľa neho vpravo i vľavo.

Prvý žiak povie: *Ja sa volám (napr. Petrík). Ako sa voláš ty?* S otázkou sa obráti na spolužiačku/spolužiaka po svojej pravej ruke.

Tá/Ten odpovie: *Ja sa volám (napr. Katka). Ty sa voláš (napr. Petrík).* Pozerá sa na spolužiaka po svojej ľavej ruke, ktorý ju/ho oslovil.

A ako sa voláš ty? Znova sa obráti s otázkou na spolužiaka/spolužiačku po svojej pravej ruke.

Takto sa postupne predstavia všetci žiaci.

Pavučina

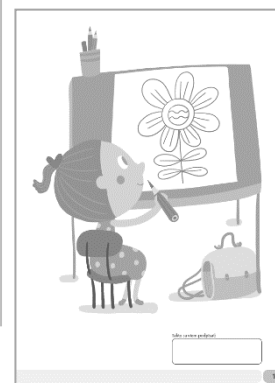
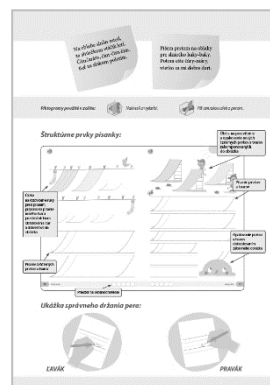
Cieľ hry: Opakovať si rodné mená svojich spolužiakov.

Pomôcka: klbko vlny

Postup: Žiaci si sadnú do kruhu. Prvý žiak dostane do ruky klbko vlny. Chytí jeho koniec a klbko hodí niektorému spolužiakovi alebo spolužiačke, pričom povie: *Ja sa volám (napr. Petrík) a hádzem klbko (napr. Katke).* Katka chytí klbko vlny tak, aby jej kúsok vlny zostal v ruke. Klbko potom hodí inému spolužiakovi alebo spolužiačke. Povie svoje meno a meno toho, komu klbko hádže. Z vlny medzi žiakmi sa postupne vytvorí „pavučina“.

Oboznámenie sa s písankou č. 1

*Písanie, 1. zošit, vnútorná strana obálky a strana
1 Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 1*

Pojmy:

písanka, obálka písanky, strana písanky, obrázok (ilustrácia), značka (piktogram), meno žiaka

Ciele:

- ✓ oboznámiť sa s novými pojmami;
- ✓ orientovať sa v písanke č. 1;
- ✓ správne uchopiť písací nástroj;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strany

Obálka obsahuje užitočné informácie pre lepšiu orientáciu v písanke. V úvode vnútornej strany obálky sa nachádza krátka motivačná báseň, ktorú možno využiť pri rozcvičení ruky pred písaním. V písanke sú použité dva piktogramy, ktoré žiakom jednoduchým spôsobom naznačujú, aký písací prostriedok majú použiť. Pri piktograme ceruzky s perom zvolí pedagóg písací nástroj podľa aktuálnej situácie a rozhodne, či bude žiak písať ceruzkou alebo plniacim perom. V ďalšej časti sú opísané štruktúrne prvky písanky. Tieto prvky sa systematicky opakujú pri písaní každej časti písmen. Učiteľ má tak možnosť hneď na začiatku práce s písankou oboznámiť sa so systémom práce a jej jednotlivými časťami. V spodnej časti obálky je znázornené správne držanie pera a tiež správna poloha písanky pri písaní pravákom aj ľavákom. Na druhej strane vnútornej obálky (na konci písanky) sa nachádza ukážka správneho sedenia pri písaní – pohľad spredu i z boku. Na 1. strane písanky sa nachádza ilustrácia dievčatka-prváčky navodzujúca tému škola.

Poznámka: Ak žiak ľavák píše „spôsobom zhora“ – horným spôsobom písania: písanka rovnakú polohu ako pri pravákoch. Spôsob písania ľavákov „zhora“ je podľa súčasných odborníkov (Vodička, 2008) akceptovateľný a nech sa snaží učiteľ akokoľvek, niektorých žiakov už nemôže precvičovať na dolný spôsob písania, lebo z materskej školy a rodiny už majú zaužívaný tento spôsob.

Návrh didaktického postupu

Úvodnú ilustráciu na strane 1 môžeme využiť na motivačný rozhovor a rozvinúť so žiakmi diskusiu o dievčatku, ktoré chodí do 1. triedy. Žiaci môžu túto prváčku pomenovať. Diskutujeme o tom, čo môže mať uložené v aktovke. Žiaci pomenujú predmety, ktoré má prváčka na lavici, porovnávajú ich so svojimi pomôckami na písanie. Žiakom vysvetlíme, čo sa budú prostredníctvom práce v písanke učiť, čo budú na to potrebovať. Žiaci obťahujú farbičkami alebo ceruzkou rovné a krivé čiary nakresleného kvetu (využívame medzipredmetové vzťahy s matematikou). Nakoniec si kvietok vyfarbia. K celostranovej ilustrácii môžu žiaci dokresliť iné predmety, napríklad tie, ktoré sa nachádzajú v triede. Titulná strana písanky ponúka žiakom možnosť označiť si ju svojím menom.

Škola, predstavenie sa

Veta

Šlabikár Lipka® 1. časť, strany 2 – 3
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 2

Pojmy:

rozprávanie, veta, grafické znázornenie vety

Ciele:

- ✓ rozlíšiť v rozprávaní vetu;
- ✓ povedať vetu podľa *grafického znázornenia*;
- ✓ vedieť sa predstaviť spolužiakom;
- ✓ počúvať s porozumením rozprávanie spolužiakov a učiteľa;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ rozvíjať zrakové vnímanie detailov;
- ✓ rozvíjať jemnú motoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je tematicky zameraná na prvý deň v škole a cestu žiakov do školy. Je to nové prostredie, s ktorým sa žiaci postupne oboznamujú. Rozprávajú o postavách na ilustrácii i o svojich vlastných zážitkoch. Pri riešení úloh odporúčame vždy upozorniť žiakov na použité piktogramy.

Návrh didaktického postupu

Strana 2, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ povedať o obrázku aspoň 3 jednoduché vety;
- ✓ rozlíšiť v rozprávaní vetu;
- ✓ tvoriť vety s využitím vzoru.

Riešenie úlohy nadväzuje na prácu s ilustráciou. Žiaci si ju prezrú samostatne. Pomenujú Zuzku, Adama a ich rodičov. Bábätku v kočíku zatiaľ nedávajú meno, pomenujú ho až pri písme V (dozvedia sa, že sa volá Eva). Pri tvorení viet o obrázku odporúčame využiť vzor vety, ktorý povie učiteľ. Pomôže tým žiakom naučiť sa tvoriť zmysluplné vety (neodporúčame začínať vetu slovami *Na obrázku vidím...*). Na správne tvorenie viet môže učiteľ žiakov naviesť otázkami, napríklad: *Kam prichádzajú deti? (Deti prichádzajú do školy.) Kto prišiel s Adamom a Zuzkou až ku škole? (S Adamom a Zuzkou prišli ku škole rodičia.)* Pri tvorení viet o obrázku odporúčame upozorniť žiakov na súvislosti medzi postavami na ilustrácii a jednotlivými časťami ilustrácie, tiež na detaily (napr. na lastovičky, výzdobu okien na budove školy, na včielky, strom lipy, oblečenie detí i dospelých, na výraz tváre, na správanie sa k hendikepovaným ľuďom...). Pri rozprávaní o chlapcovi na vozíku treba pri tvorení viet postupovať veľmi citlivo. Vhodným spestrením práce s úlohou je znázornenie situácií z ilustrácie. Žiaci si môžu rozdeliť úlohy postáv na ilustrácii a pripraviť rozhovor, o čom sa môžu rozprávať postavy na ilustrácii.

Strana 2, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ porozprávať vlastný zážitok.

Žiaci rozprávajú o svojom prvom dni v škole. Povzbudzujeme ich v rozprávaní, prípadne im pomáhame otázkami. Spestrením práce s úlohou je porovnanie situácie na ilustrácii s reálnou situáciou pred budovou školy, ktorú žiaci navštevujú.

Strana 2, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ povedať svoje meno – predstaviť sa spolužiakom;
- ✓ tvoriť vety s využitím vzoru.

Žiaci si zopakujú predstavenie sa rodným menom i priezviskom. Odporúčame opäť využiť didaktické hry na spestrenie práce na vyučovacej hodine.

Sebahodnotenie

Učiteľ vysvetlí žiakom význam piatich bielych plôšok v spodnej lište každej strany šlabikára. Je to priestor na sebahodnotenie žiakov. Je znázornený ako päť dielikov včelieho plástu, pretože motivačnou postavičkou šlabikára je usilovná *včielka*. Žiaci môžu hodnotiť svoju úspešnosť i pocity pri riešení úloh v šlabikári i celkovej práce na vyučovacej hodine. Spôsob sebahodnotenia môže byť rôzny. Na začiatku odporúčame vyfarbovať dieliky ako body – čím lepšie sebahodnotenie, tým väčší počet vyfarbených dielikov včelieho plástu.

Strana 3, báseň *Prvácka lipka*

Žiak vie:

- ✓ počúvať s porozumením text básne čítaný učiteľom;
- ✓ odpovedať na otázky vzťahujúce sa k porozumeniu textu básne.

Báseň pomocou premien stromu lipy v ročných obdobiach hovorí o tom, čo všetko sa naučia prváci počas školského roka. Učiteľ prečíta žiakom celú báseň. V riadenom rozhovore odporúčame čítať báseň po slohách a použiť aj tieto otázky a úlohy:

Môžeme vidieť strom lipy aj pri našej škole?

Môžeš vidieť strom lipy cestou do školy?

Odporúčame prečítať druhú slohu básne.

V ktorom ročnom období padajú stromom listy?

V ktorom ročnom období je začiatok školského roka?

Kedy si prváci si sadajú prvýkrát do školských lavíc?

Povedz, čo bude robiť lipka z básne, keď budú prváci skladať z písmen prvé slová.

Odporúčame prečítať tretiu slohu básne.

Povedz, čo bude robiť lipka z básne, keď budú prváci písať všetky vety.

Povedz, čo budú čítať prváci, keď lipka z básne privíta leto.

Podľa individuálnych podmienok v triede sa žiaci môžu naučiť báseň naspamäť.

Grafické znázornenie vety

Obrázok včielky znázorňuje nové učivo – vyvodenie pojmu *veta* a *grafické znázornenie vety*. Učiteľ vysvetlí žiakom, že ich rozprávanie o ilustrácii, prípadne o zážitkoch z prvého dňa v škole, je tvorené pomocou viet. Vetami vyjadria to, čo chcú povedať. Veta je teda časť rozprávania. V prvej triede sa žiaci naučia vety čítať a písať. Kým však nepoznajú písmená, vetu budú mať znázornenú čiarou,

v ktorej je vyznačený začiatok a koniec vety. Grafické znázornenie vety je vyznačené v rámečku na žltom podklade. (Žltým podkladom a včielkou je vyznačené nové učivo v celom šlabikári.) Učiteľ žiakom vysvetlí, že modrý pásik v rukách včielky predstavuje čiaru – vetu. Napísaná čiara v rámečku je znázornená oznamovacia veta, ktorá má začiatok (malá kolmá čiara predstavujúca veľké písmeno na začiatku vety) a koniec (bodka za vetou). Grafické znázornenie vety odporúčame zakresliť na tabuľu. Učiteľ môže povedať ľubovoľnú oznamovaciu vetu a pritom kresliť čiaru.

Strana 3, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ tvoriť vety s využitím vzoru.

Pred začiatkom riešenia úlohy odporúčame, aby si žiaci prezreli piktogramy pri zadaní a pokúsili sa určiť, čo budú robiť v úlohe. Po prečítaní zadania učiteľom (alebo žiakom, ktorý vie čítať) žiaci pomenujú obrázky a individuálne ich zakrúžkujú. Pri tvorení viet o obrázkoch odporúčame využiť vzor vety uvedený pod obrázkami, ktorý prečíta učiteľ. Žiaci tvoria vety o obrázkoch, ktoré si zakrúžkovali. Učiteľ by nemal zabudnúť na spoločné vyhodnotenie samostatnej práce a individuálnu pochvalu všetkých žiakov.

Strana 3, úloha 5

Žiak vie:

- ✓ vyznačiť správnu cestu bludiskom.

Pred začiatkom riešenia úlohy odporúčame, aby si žiaci prezreli piktogramy pri zadaní a pokúsili sa určiť, čo budú robiť v úlohe. Po prečítaní zadania učiteľom (alebo žiakom, ktorý vie čítať) žiaci farebnými čiarami vyznačia cestu do školy Adama, Zuzky a dievčatka. Školu vyfarbia podľa farebných bodiek. Odporúčame spoločne vyhodnotiť samostatnú prácu žiakov a individuálne ich pochváliť.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení samostatnej i spoločnej práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky podľa toho, na čo sa v sebahodnotení majú zamerať. Odporúčame sa zamerať na pocity pri práci so šlabikárom.

Didaktické hry

Bystré očka

Cieľ hry: Precvičiť zrakové vnímanie detailov obrázka.

Postup: Žiaci majú pred sebou otvorený šlabikár na dvojstrane 2 – 3.

Učiteľ povie: *Bystré očka má ten, kto prvý nájde na obrázku, (napr.) čo drží Zuzka v ruke.* Žiaci položia prst na časť obrázka, ktorú majú nájsť, a prihlásia sa o slovo, aby povedali odpoveď. Učiteľ sa môže spýtať napríklad aj na to, či sú na obrázku lastovičky, veverička, bábätko v koči, modrá strecha na škole...

Krivá čiara, vodorovná čiara

Písanie, 1. zošit, strany 2 – 3

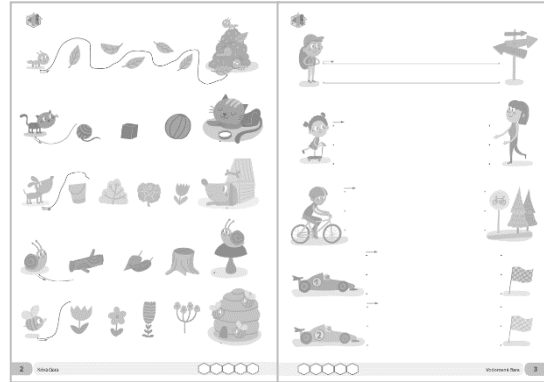
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 2

Pojmy:

krivá čiara, vodorovná čiara

Ciele:

- ✓ správne uchopiť písací nástroj;
- ✓ písať podľa predlohy *krivú čiara*;
- ✓ písať podľa predlohy *vodorovnú čiara*;
- ✓ precvičovať smer písania zľava doprava;
- ✓ rozvíjať jemnú motoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na kreslenie krivých a vodorovných čiar. Motivačné obrázky pomáhajú žiakom zvládnuť správny smer a tvar písania týchto čiar. Ponúkajú tiež možnosť rozhovoru, čím pomáhajú rozvíjať komunikačné spôsobilosti žiakov.

Návrh didaktického postupu

Strana 2

Žiak vie:

- ✓ písať krivé čiary podľa vzoru.

Žiaci píšu farbičkami podľa pokynov učiteľa (farbu farbičiek si zvolia sami alebo to určí učiteľ). Predtým, ako žiaci začnú čiary obťahovať (kresliť) je potrebné, aby učiteľ ukázal správny smer písacieho pohybu na tabuli (zľava doprava). Pripomenie žiakom, že píšu od bodky po bodku. Pred samotným písaním je vhodné, aby si žiaci rozcvičili ruky a prsty prostredníctvom písania do „vzduchu“ pomocou riekanky. Odporúčame použiť riekanky, ktoré sú na obálkovej strane písanky. Obrázky zo strany možno využiť na úvodnú alebo priebežnú motiváciu. Žiaci môžu súčasne s písacím pohybom hovoriť, okolo ktorých obrázkov vedú *krivú čiara*, napríklad: Mačiatko sa k svojej mamičke dostane okolo kľbka, kocky, lopty. Nakreslenú krivú čiara môžu viackrát obťahovať. Pri samotnom písaní dbáme na správne držanie ceruzky, správne sedenie a správnu polohu písanky (platí to i pri písaní na nasledujúcich stranách).

Sebahodnotenie

V dolnej časti strany sa nachádza sebahodnotiaci prvok – 5 buniek včelieho plástu určených na vyfarbenie. Spôsob sebahodnotenia si môže učiteľ určiť sám. Jedným zo spôsobov je ten, že si každý žiak vyfarbí plásty podľa toho, ako sám hodnotí svoj celkový výkon (všetky vyfarbené plásty predstavujú najlepší osobný výkon). Ďalší spôsob je taký, že každý plást predstavuje hodnotenie iného kritéria práce na strane – hodnotenie čiastkových výkonov (napr. správny tvar prípravných cvikov, dodržiavanie smeru písania, písanie bez gumovania, zachovanie medzier, plynulosť...). Učiteľ si môže zvoliť kritériá, ktoré preferuje v svojej práci, taktiež farby, ktorými budú

žiaci jednotlivé plásty vyfarbovať. Pri tomto spôsobe sebahodnotenia je však potrebné, aby učiteľ sebahodnotiaci proces riadil pokynmi. Tento spôsob je z tohto dôvodu časovo náročnejší.

Strana 3

Žiak vie:

- ✓ písať *vodorovné čiary* podľa vzoru.

Strana je zameraná na písanie vodorovných čiar. Žiaci píšu farbičkami podľa pokynov učiteľa (farbu farbičiek si zvolia sami alebo to určí učiteľ). Predtým, ako žiaci začnú čiary obťahovať (kresliť), je potrebné, aby učiteľ ukázal správny smer písacieho pohybu na tabuli (zľava doprava). Pripomenie žiakom, že píšu od bodky po bodku.

Ako vzor slúžia nakreslené čiary od chlapčeka k turistickým značkám. Dané čiary môžu obtiahnuť a pokračovať v písaní pri ďalších obrázkoch. Žiaci môžu pred každým samotným písaním pomenovať obrázky a povedať, ktorým smerom budú písať danú čiaru, teda odkiaľ kam.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa (uvedených v poznámkach k strane 2). Môže byť zamerané na dodržiavanie plynulosti a medzier medzi napísanými čiarami.

Trieda

Veta, slovo

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 4 – 5
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 3

Pojmy:

rozprávanie, veta, slovo, znázornenie slov vo vete

Ciele:

- ✓ rozlíšiť *vetu* a *slovo*;
- ✓ identifikovať slovo vo vete;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ rozvíjať zrakové vnímanie detailov;
- ✓ rozvíjať jemnú motoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Na dvojstrane je zobrazená situácia v bežnej triede, ktorá je už žiakom známa. Jednou zo žiačok je Zuzka. Prostredníctvom práce s ilustráciou môže učiteľ oboznámiť žiakov nielen s prostredím triedy, ale aj s pravidlami správania sa v triede a v škole. Pri riešení úloh odporúčame upozorniť žiakov na použité piktogramy.

Návrh didaktického postupu

Strana 4, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ pomenovať predmety na ilustrácii;
- ✓ identifikovať *slovo* v hovorenej reči;
- ✓ rozlíšiť *slovo* a *vetu* (s pomocou učiteľa).

Žiaci si najskôr prezrú celostranovú ilustráciu a pomenujú predmety na obrázku. Aby si uvedomili rozdiel medzi slovom a vetou, odporúčame pýtať sa na detaily ilustrácie tak, aby učiteľ otázkou priviedol žiakov k odpovedi jedným slovom, napríklad: *Čo je položené na stole pred tabuľou? (Kniha.) Čo má Zuzka obuté na nohách? (Prezuvky.)*

Učiteľ vysvetlí žiakom, že pomenovaním predmetu (alebo postavy) povedia *slovo*. Ak sa chcú o predmete dozvedieť viac (napríklad, na čo slúži), musia povedať *vetu*. Vety o predmetoch tvoria žiaci v druhej časti úlohy. Odporúčame opäť zdôrazniť rozdiel medzi slovom a vetou (na vyjadrenie toho, na čo ktorý predmet slúži, nestačí iba jedno slovo, musia povedať celú vetu). Spätnou väzbou k pochopeniu rozdielu medzi slovom a vetou, môže byť didaktická hra *Drep – skok* (je uvedená na konci tejto kapitoly).

Strana 4, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ tvorí jednoduché vety na danú tému;

- ✓ vyjadriť svoj názor.

Žiaci tvoria vety o tom, čo sa deje v triede na ilustrácii. Učiteľ ich upozorní na to, že tvoria vety, nehovoria iba samostatné slová. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiaci rozprávajú o poriadku v triede, prečo je dôležité mať veci usporiadané a pod. Rozšírením úlohy môže byť vytvorenie si vlastných pravidiel dodržiavania poriadku v triede.

Strana 4, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ tvoriť jednoduché vety na danú tému;
- ✓ vyjadriť svoj názor.

Žiaci porovnajú svoju triedu s triedou na ilustrácii a navrhnu, čo by ešte chceli (prípadne nechceli) mať v svojej triede. Svoje návrhy sa pokúsia zdôvodniť.

Sebahodnotenie

Žiaci môžu pri sebahodnotení hodnotiť aj svoju úspešnosť pri tvorení viet a pri rozlišovaní vety a slova.

Strana 5, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ pomenovať predmety na ilustrácii;
- ✓ identifikovať *slovo* v hovorenej reči;
- ✓ tvoriť jednoduché vety podľa zadania;
- ✓ rozlíšiť *slovo* a *vetu* (s pomocou učiteľa).

Žiaci pomenujú obrázky. Pripomenieme im, že pomenovaním predmetu na obrázku povedia *slovo*. Žiaci samostatne spoja farebnými čiarami dvojice obrázkov, ktoré patria k sebe. Dvojice slov použijú vo *vetách*. Pri tvorení viet o obrázkoch odporúčame využiť vzor vety, ktorý povie učiteľ (a teda tvoriť vety s tromi slovami, napríklad *Mám nové strúhadlo*). Pomôže tým žiakom naučiť sa tvoriť zmysluplné vety. Samozrejme, žiaci môžu tvoriť aj viacslovné vety, napríklad: *Zlomenú ceruzku zastrúhame strúhadlom*. Učiteľ by nemal zabudnúť na spoločné vyhodnotenie práce a individuálnu pochvalu žiakov.

Strana 5, úloha 5

Žiak vie:

- ✓ pomenovať predmety na obrázku;
- ✓ identifikovať *slovo* v hovorenej reči;
- ✓ tvoriť jednoduché vety podľa zadania;
- ✓ rozlíšiť slová vo vete.

Žiaci pomenujú predmety na obrázku. Nakreslia krúžok (alebo inú značku) pri tých predmetoch, ktoré patria do školskej tašky. O vyznačených obrázkoch povedia vety. Pri tvorení viet o obrázkoch odporúčame využiť vzor vety, ktorý je uvedený v šlabikári: *Mám novú aktovku*.

Žiakov upozorníme na včielku vedľa úlohy. Spýtame sa ich, či vedia, čo drží včielka. Predpokladáme, že povedia *nožnice* a *farebný pásik*, ktorý znázorňuje vetu. Žiakov upozorníme na to, že včielka túto „vetu“ strihá. Vysvetlíme im, že to robí zámerne, aby prvákov naučila, že každá veta je vytvorená zo slov. Rozdelenie vety na slová im vysvetlíme pomocou vety: *Mám novú aktovku*. Každé slovo povieme samostatne, potom plynulo vyslovíme celú vetu. Žiaci spoločne spočítajú slová a porovnajú

Krivá čiara, rovná čiara

Písanie, 1. zošit, strany 4 – 5

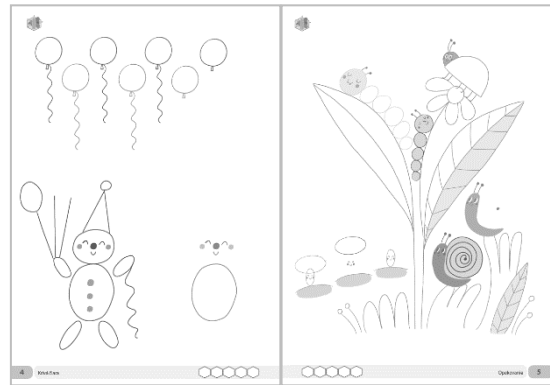
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 3

Pojmy:

krivá čiara, rovná čiara

Ciele:

- ✓ dokresliť časti obrázka pomocou *krivých* a *rovných* čiar;
- ✓ rozvíjať zrakové vnímanie detailov;
- ✓ rozvíjať jemnú motoriku a grafomotoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na kreslenie krivých čiar (uzavretých i otvorených). Žiaci dokresľujú obrázky pomocou krivých a rovných čiar. Obrázky poskytujú priestor na rozhovor, čo umožňuje rozvíjať komunikačné spôsobilosti žiakov.

Návrh didaktického postupu

Písanie, zošit 1, strana 4

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti obrázka;
- ✓ kresliť krivé a rovné čiary.

Žiaci dokresľujú špagátiky na balónoch, môžu dokresliť aj ďalšie balóny. Šašovi dokresľujú chýbajúce balóny. Žiaci môžu i obťahovať už nakreslené tvary. Vedľa obrázka šaša si môžu nakresliť nového šaša podľa vzoru alebo svojho vlastného šaša. Na záver si môžu obrázky vyfarbiť sami alebo podľa zadania učiteľa.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení po skončení práce na strane zamerať na správne písanie krivých čiar.

Písanie, zošit 1, strana 5

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti obrázka;
- ✓ kresliť a písať správne krivé a rovné čiary.

Strana je zameraná na opakovanie – precvičenie kreslenia rovných a krivých čiar (uzavretých, otvorených). Motivačné rozprávanie môže vychádzať z témy lúka a život na lúke, rozhovor na danú tému pomáha rozvíjať komunikačné spôsobilosti žiakov. Žiaci obťahujú už nakreslené tvary a dokresľujú chýbajúce časti: huby (hlúbiky a hlávky), slimačiu ulitu, lienkine bodky, húsenicu, žilky na listoch. Pri dokresľovaní ulity upozorníme deti na smer kreslenia od bodky smerom von.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení po skončení práce na strane zamerať na správne tvary krivých a rovných čiar na obrázkoch.

Rozprávka o repe

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 6 – 7

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 4

Pojmy:

rozprávka, postavy v rozprávke

Ciele:

- ✓ počúvať s porozumením;
- ✓ rozprávať podľa série obrázkov;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ rozvíjať prezentačné zručnosti;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je tematicky zameraná na počúvanie rozprávky a jej následné rozprávanie podľa série obrázkov ako obrázkovej osnovy.

Návrh didaktického postupu

Strana 6, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ počúvať rozprávku;
- ✓ porovnať počutý dej s obrázkami na ilustrácii (s pomocou učiteľa);
- ✓ dokončiť rozprávku vlastnými slovami;
- ✓ rozprávať vlastné skúsenosti.

Žiakom prečítame veršovanú *Rozprávku o repe*. Môžeme im ukazovať, ktorú časť textu rozprávky práve čítame. Žiaci sledujú obrázky v šlabikári. Po prečítaní posledného verša na strane 6 vyzveme žiakov, aby dopovedali koniec rozprávky. Predpokladáme, že žiaci rozprávku poznajú. Potom prečítame záverečnú slohu rozprávky na strane 7. Žiaci pozorujú posledný obrázok rozprávky a povedia, čo na ňom chýba. Rozširujúcou aktivitou môže byť vymenovanie postáv rozprávky (v poradí, ako išli pomáhať dedkovi) alebo čítanie veršov rozprávky v rozhádzanom poradí (žiaci určujú, na ktorom obrázku je konkrétna časť deja zobrazená). Odporúčame dať žiakom priestor na vyjadrenie pocitov z rozprávky.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení zamerať na svoje odpovede na otázky o rozprávke.

Strana 7, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ dokresliť chýbajúcu časť obrázka;
- ✓ povedať rozprávku podľa série obrázkov (s pomocou učiteľa).

Žiaci najskôr povedia, čo budú dokresľovať na obrázku, ktorý znázorňuje záver rozprávky. Potom samostatne dokreslia repu a celý obrázok vyfarbia.

Pri rozprávaní rozprávky podľa obrázkov odporúčame, aby učiteľ najskôr vysvetlil žiakom, že rozprávku nemusia hovoriť iba vo veršoch, ako je napísaná v šlabikári, ale môžu ju porozprávať svojimi slovami. Aby na nič nezabudli, budú postupovať podľa obrázkov. Obrázky slúžia ako osnova rozprávky. Žiaci by si mali uvedomiť, že na začiatku rozprávania je udalosť, ktorá sa stala ako prvá (*dedko zasadil repku*). Koniec rozprávania tvorí udalosť, ktorá sa stala ako posledná (*spoločne vytiahli repku*). Pri rozprávaní dbáme na to, aby žiaci tvorili vety, ktoré čo najlepšie vyjadrujú to, čo je stvárnené na obrázkoch.

Strana 7, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ pomenovať obrázky;
- ✓ vybrať z obrázkov jeden, ktorý nepatrí do kategórie danej ostatnými obrázkami.

Žiaci sa pokúsia vysvetliť pomocou piktogramov, čo budú robiť v úlohe. Potom im prečítame (prípadne čítajú žiaci, ktorí vedú čítať) presné zadanie úlohy. Žiaci postupne pomenujú všetky obrázky v riadkoch. Povedia, čo obrázky spája, ktorý z obrázkov do skupiny nepatrí. Svoje rozhodnutie zdôvodnia. Nesmieme zabudnúť na individuálnu pochvalu žiakov.

Riešenie: obrázky predstavujú postavy z rozprávky, zvieratká, ktoré sa vyskytujú u nás, záhradné náradie. V prvom riadku žiaci prečiarknu gašparka, v druhom riadku prečiarknu hlavu krokodíla, v treťom riadku prečiarknu tenisovú raketu.

Strana 7, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti obrázka;
- ✓ priradiť správne dvojice obrázkov;
- ✓ tvoriť vety s daným počtom slov.

Žiaci pomenujú obrázky a farebne obtiahnu čiary, ktoré spájajú dvojice obrázkov. Precvičujú si tým jemnú motoriku. Riešenie úlohy tiež umožňuje využitie medzipredmetových vzťahov. Žiaci pomenujú dvojice obrázkov a vytvoria vety podľa vzoru.

Strana 7, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ zahrať určenú postavu z rozprávky (s pomocou učiteľa).

Žiaci sa dohodnú, kto bude predstavovať postavy z rozprávky a jednoduchým spôsobom zahrajú rozprávku ako divadlo. Odporúčame vytvoriť viac skupín „hercov“, aby mal každý žiak šancu hrať v rozprávke.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení samostatnej i spoločnej práce a jej vyhodnotení vyfarbia dieliky určené na sebahodnotenie. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť samostatnej práce pri tvorení viet v úlohe 4.

Didaktické hry

Tichá

Cieľ hry: Precvičiť orientáciu v deji rozprávky, logické myslenie a pamäť.

Postup: Žiaci ticho sedia. Učiteľ im dáva otázky týkajúce sa Rozprávky o repe. Otázky musia byť zostavené tak, aby žiaci mohli odpovedať iba *áno* alebo *nie*. Odpovedajú iba kývaním hlavy, nikto nehovorí nahlas, iba učiteľ, napríklad: *Pomohla babka dedkovi ťahať repku? Vytiahli repku iba dedko s babkou? Pomohla dedkovi pri ťahaní repky aj líška?*

Hádaj, na čo myslím

Cieľ hry: Precvičiť orientáciu v deji rozprávky a pamäť

Postup: Učiteľ alebo vybraný žiak dá otázku ostatným žiakom, tí hádajú odpoveď. Otázky by sa mali týkať deja Rozprávky o repe, napríklad: *Je to malé, chlpaté, pri ťahaní repky sa drží psíčka. Hádajte, na čo myslím?* Žiak, ktorý uhádne, pôjde dávať ďalšie hádanky (ak sa učiteľ so žiakmi vopred nedohodnú na inom postupe striedania sa).

Sklonová čiara

Písanie, 1. zošit, strany 6 – 7

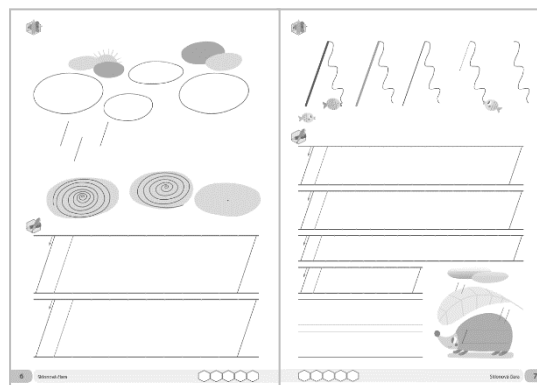
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 4

Pojem:

sklonová čiara

Ciele:

- ✓ písať správne *sklonové čiary*;
- ✓ dokresliť časti obrázka pomocou sklonových čiar;
- ✓ precvičovať smer písania zľava doprava;
- ✓ precvičovať jemnú motoriku a grafomotoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na nácvik písania sklonových čiar. Na dvojstrane sa písanie sklonových čiar precvičuje najskôr v riadkoch so zväčšenými tvarmi, tie sa postupne zmenšujú. Motivačný obrázok dažďa slúži na uvoľnenie a rozcvičenie ruky pred písaním. Žiaci môžu pozorovať tvar sklonovej čiary v svojom okolí. Obrázok s udicami je určený na zopakovanie si písania nového tvaru. Obrázok ježka slúži na upevnenie si písania nového tvaru zábavným spôsobom. Obrázky poskytujú priestor na rozhovor, čo umožňuje rozvíjanie komunikačných spôsobilostí žiakov.

Návrh didaktického postupu

Strana 6

Žiak vie:

- ✓ písať *sklonové čiary* podľa vzoru.

Pred písaním si žiaci rozcvičia ruku a pripravujú sa na písanie tak, že obťahujú a dokresľujú farbičkami tvary na hornej ilustrácii. Tvary môžu obťahovať viackrát. Skôr než žiaci začnú písať *sklonové čiary*, vysvetlíme im smer písania – v smere šípky zhora nadol. Pripomenieme im, aby písali od bodky po bodku. Ako písací nástroj si môžu zvoliť ceruzku ale i farbičky. Žiaci píšu podľa vzoru na začiatku riadka (nachádzajú sa tam dva tvary). Pre ľaváka je vzor na konci riadka. Vzorové tvary si môžu pred samotným písaním obťahovať. Žiaci, ktorým sa mimoriadne darí, môžu skúsiť písať perom. Smer písania zhora nadol ukáže učiteľ aj na tabuli.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení po skončení práce na strane zamerať na plynulosť písania sklonových čiar – písanie jedným ťahom a na správny sklon tvarov.

Strana 7

Žiak vie:

- ✓ písať *sklonové čiary* podľa vzoru.

Strana je zameraná na pokračovanie písania *sklonových čiar*. V hornej časti strany si môžu pred samotným písaním rozcvičiť ruku obťahovaním a dokresľovaním udíc (čiara a vlnovka). Na strane

sa nachádzajú menšie tvary sklonových čiar, ako boli na predchádzajúcej strane. Žiakov upozorníme ich na smer písania zľava doprava. To platí aj pre ľavákov, hoci majú vzor písania na pravej strane. V prvých štyroch riadkoch píšu podľa vzoru. V posledných dvoch píšu sami (voľne) na základe predchádzajúceho nácviku. V pravej dolnej časti sa nachádza ilustrácia, kde žiaci využijú osvojený písaný tvar *sklonovej čiary* v najmenšej veľkosti. Žiaci nemajú pocit, že píšu, ale že dokresľujú, dotvárajú obrázok, v tomto prípade ježkove pichliače a dážd'.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení po skončení práce na strane zamerať na hodnotenie plynulosti písania sklonových čiar – na sklon čiar a na dodržiavanie rovnakej veľkosti medzier medzi nimi.

Ráno u nás doma

Hláskaa písmenoA

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 8 – 9
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny č. 5 a 6

Pojmy:

hláska, písmeno, prvá hláska slova,
prvé písmeno slova

Ciele:

- ✓ sluchovo rozlíšiť prvú hlásku slova;
- ✓ zrakovo rozlíšiť písmená;
- ✓ čítať tvar veľkého tlačeneho písmena podľa predlohy;
- ✓ písať správny tvar veľkého tlačeneho písmena;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na sluchové rozlíšenie hlásky **a** na začiatku slova a na vyvodenie grafickej podoby písmena **A**. Žiaci sa po prvýkrát stretávajú s týmto typom strany v šlabikári. Úvodná (motivačná) ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie, vzťahov medzi časťami ilustrácie, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti) a rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém. Hlavičku strany tvorí okrem ilustrácie aj veľký tlačenejší tvar písmena **A** a motivačná báseň viažuca sa k ilustrácii. Ilustrácia i motivačná báseň dávajú žiakom priestor na rozprávanie o tom, ako vyzerá ráno u nich doma, kto ich vodí do školy, či sa do školy tešia... Prácu s touto stranou je vhodné začať prečítaním motivačnej básne a predstavením písmena, ktoré „priniesla“ včielka. Motivačnú báseň sa žiaci môžu naučiť naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny). Žiakov upozorníme na piktogramy pri úlohách.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na motivačnej ilustrácii:

- slová s hláskou **a** na začiatku slova: *Adam, album, autá, aktovka;*
- slová s hláskou **a** na konci slova: *Zuzka, izba, stolička, lopta, bábika, knižnica, miska, fialka, kvetina, záclona.*

Vyhľadávanie slov s hláskou **a** na konci je rozširujúcou úlohou.

Návrh didaktického postupu

Strana 8, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 3 jednoduché vety;
- ✓ tvoriť jednoduché vety podľa pokynov;

- ✓ určiť prvú hlásku v slovách – v pomenovaniach častí ilustrácie;
- ✓ vyjadriť svoj vzťah k rodine, k súrodencom.

V zadaní úlohy je napísané, že žiaci majú rozprávať o ilustrácii podľa pokynov. Pokyny dáva najskôr učiteľ, postupne ich môžu tvoriť žiaci. Pri rozprávaní o ilustrácii sa zameriame na hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené osoby a predmety, v pomenovaní ktorých je hláska **a** na začiatku slova. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Podľa konkrétnej situácie v triede určíme počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci (na základe úrovne komunikačných spôsobilostí žiakov). Vety alebo slovné spojenia môžu byť zábavné, aby žiaci mali radosť z vymýšľania a každý zažil pocit úspechu.

Strana 8, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ určiť hlásku **a** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ v praktickej činnosti rozoznať hlásku od písmena;
- ✓ čítať tlačенý tvar písmena **A** podľa predlohy.

Žiakov najskôr upozorníme na piktogramy pri úlohe a vysvetlíme im, čo budú robiť v úlohe. Potom pomenujú jednotlivé obrázky a povedia, ktorú hlásku počujú na začiatku slova. Vysvetlíme im, že tak, ako sa dá znázorniť čiarami veta (alebo slová vo vete), dá sa znázorniť (zapísať) aj každá hláska v slove. Môže byť znázornená čiarou alebo napísaná ako písmeno. V tejto úlohe je slovo znázornené čiarou pod obrázkom, hláska **a** je zapísaná písmenom **A**. Žiakom vysvetlíme, že ak v slovách znázornených na obrázkoch počujeme hlásku **a** na začiatku slova, aj písmeno **A** je napísané na začiatku čiary znázorňujúcej slovo.

Žiaci môžu povedať:

Na obrázku je Adam. Na začiatku slova Adam počujeme hlásku a. Prečítame: Adam, A.

Na obrázku je album. Na začiatku slova album počujeme hlásku a. Prečítame: album, A.

Na obrázku je auto. Na začiatku slova auto počujeme hlásku a. Prečítame: auto, A.

Na obrázku je aktovka. Na začiatku slova aktovka počujeme hlásku a. Prečítame: aktovka, A.

Odporúčame zaradiť prácu s nápovednými obrázkami, ktoré tvoria vyklápaciu stranu obálky šlabikára. Žiaci najskôr pomenujú všetky obrázky a písmená na nápovedných obrázkoch, napr.: *auto – A, motýľ – M...* Postupujú zľava doprava v smere čítania. Žiaci, ktorí ešte nevedia určiť prvú hlásku slova, opakujú po ostatných. Každodenným opakovaním tejto činnosti sa všetci žiaci postupne naučia určiť prvú hlásku slova podľa nápovedného obrázka.

Včielka ponúka žiakom rozširujúcu úlohu, ktorú žiaci riešia spoločne, aby mal každý možnosť zažiť pocit úspechu zo správne vyriešenej úlohy.

Riešenie: V slove *aktovka* počujeme hlásku **a** na začiatku aj na konci slova.

Strana 8, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť grafickú podobu písmena **A**;
- ✓ vymyslieť a povedať, o čom sa mohli včielky rozprávať.

Úlohu odporúčame zaradiť na záver hodiny (môžeme pracovať podľa návrhu prípravy na vyučovaciu hodinu, ktorý je dostupný na internetovej stránke vydavateľstva). Žiakom najskôr vysvetlíme postup riešenia úlohy, potom pracujú samostatne. Keď zistia riešenie (za kým letela včielka), v skupinkách

(dvojiciach) vymýšľajú rozhovor včielky a včelej kráľovnej. Niektoré skupinky žiakov môžeme vyzvať, aby prezentovali svoje nápady pred celou triedou.

Riešenie: Včielka letela za včelou kráľovnou.

Strana 8, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ písať tvar veľkého tlačeneho písmena **A** podľa predlohy.

Žiaci píšu do riadka tlačeneý tvar písmena **A**. Upozorníme ich na smer písania zľava doprava. To platí aj pre ľavákov, hoci majú vzor písania na pravej strane. Odporúčame najskôr precvičiť písanie na tabuli alebo na papieri. Žiakov priebežne chválime za prácu.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame, aby sa žiaci zamerali najmä na hodnotenie tvorenia viet o ilustrácii v úlohe 1.

Strana 9, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ nájsť na obrázku dvojice rovnakých áut.

Žiaci si prezrú piktogramy a pokúsia sa vysvetliť, čo budú robiť v úlohe. Potom im prečítame (prípadne čítajú žiaci, ktorí vedú čítať) presné zadanie úlohy. Po vysvetlení postupu žiaci pracujú samostatne: určujú dvojice rovnakých tvarov áut a vyfarbia každú dvojicu inou farbou. Cieľom úlohy je precvičiť a rozvíjať zrakové vnímanie detailov, ktoré je potrebné i pri rozlišovaní tvarov písmen. Nesmieme zabudnúť na spoločné vyhodnotenie samostatnej práce a na individuálnu pochvalu všetkých žiakov.

Strana 9, úloha 5

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť *hlásku a písmeno*;
- ✓ určiť hlásku **a** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ písať tlačeneý tvar písmena **A** podľa predlohy;
- ✓ určiť počet slov vo vete (s pomocou učiteľa).

Žiaci môžu povedať pomocou piktogramov zadanie úlohy. Potom spoločne pomenujú obrázky (aby sme mali istotu, že každý žiak pomenuje obrázok správne) a určia prvú hlásku slova. Do rámčeka napíšu písmeno **A**. V ďalšej časti riešenia úlohy žiaci tvoria vety o obrázku. Odporúčame, aby si každý žiak vybral aspoň jeden obrázok, o ktorom vymyslí vetu a určí počet jej slov. Spestrením práce môže byť tvorenie zábavných alebo nezmyselných viet o obrázkoch.

Strana 9, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ pomenovať tlačeneý tvar písmena **A**;
- ✓ určiť hlásku **a** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ hovoriť slová s hláskou **a** na začiatku slova (s pomocou učiteľa).

Žiaci najskôr píšu veľký tvar písmena **A** pomocou farebných čiar do zväčšeného tvaru tohto písmena. Potom môžu spoločne pomenovať obrázky (*aktovka, akvárium*) a vymyslieť ďalšie slová, ktoré majú

hlásku **m** na začiatku. Jeden obrázok nakreslia (napr. *auto*). Ak majú dostatok času, môžu vyfarbiť všetky obrázky v úlohe.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení samostatnej i spoločnej práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť samostatnej práce pri hľadaní dvojíc áut v úlohe 1.

Didaktické hry

Bystré ušká

Cieľ hry: Precvičiť fonemické uvedomovanie si prvej hlásky slova.

Postup: Učiteľ hovorí žiakom slová s rôznymi hláskami na začiatku slova, najviac ich však musí byť s hláskou **a**. Žiaci počúvajú slová a zdvihnú ruku iba pri slove s hláskou **a** na začiatku slova. Učiteľ pochváli žiakov, že majú bystré ušká.

Horný zátrh

Písanie, 1. zošit, strany 8 – 9

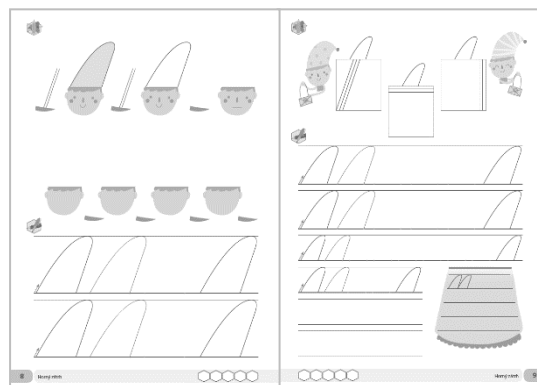
Návrhy priprav na vyučovacie hodiny č. 5 a 6

Pojem:

horný zátrh

Ciele:

- ✓ písať správny tvar *horného zátrhu*;
- ✓ dokresliť časti obrázka pomocou horného zátrhu;
- ✓ precvičovať smer písania zľava doprava;
- ✓ precvičovať jemnú motoriku a grafomotoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na nácvik písania *horného zátrhu*. Na dvojstrane sa písanie horného zátrhu precvičuje najskôr v riadkoch so zväčšenými tvarmi, tie sa postupne zmenšujú. Motivačný obrázok trpaslíka a čakánov slúži na uvoľnenie a rozcvičenie ruky pred písaním, na opakovanie písania tvaru sklonovej čiary, ako aj na prípravu na písanie horného zátrhu (čiapka trpaslíka). Obrázok trpaslíkov s kahancami je určený na zopakovanie si písania tvarov čiar. Obrázok Snehulienkinej sukne slúži na upevnenie si písania nového tvaru zábavným spôsobom. Obrázky poskytujú priestor na rozhovor, čo umožňuje rozvíjanie komunikačných spôsobilostí žiakov.

Návrh didaktického postupu

Strana 8

Žiak vie:

- ✓ písať *horný zátrh* podľa vzoru.

Žiaci si na tejto strane osvojujú nácvik písania správneho tvaru *horného zátrhu*. V hornej časti strany si môžu pred samotným písaním rozcvičiť ruku obťahovaním a dokresľovaním čiapok trpaslíkov (*horný zátrh*) a násad (porisiek) čakánov (*sklonové čiary*), prípadne chýbajúcich častí tváričiek trpaslíkov. Učiteľ môže využiť túto časť práce na rozhovor o tom, akú náladu môžu mať trpaslíci a akým spôsobom sa dá znázorniť. Žiaci píšu *horné zátrhy* podľa vzorov, ktoré môžu obťahovať. Upozorníme ich na smer písania zľava doprava. To platí aj pre ľavákov, hoci majú vzor písania na pravej strane. Pri písaní učiteľ dbá na správne sedenie žiakov i na to, aby držali správne ceruzku, mali správne nasmerovanú písanku a písali uvoľnenými pohybmi.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení po skončení práce na strane zamerať na správnosť písaných tvarov, najmä dodržanie prvku horný záhyb v hornej časti precvičovaného tvaru.

Strana 9

Žiak vie:

- ✓ písať *horný zátrh* podľa vzoru.

Strana je venovaná písaniu horných zátrhov v zmenšenej veľkosti. Pred samotným písaním si žiaci rozcvičia ruku pri obťahovaní a dokresľovaní ilustrácie, ktorá môže slúžiť i na motivačné rozprávanie (Snehulienka a sedem trpaslíkov). Žiaci obťahujú a dokresľujú lampáše trpaslíkov (horné zátrhy, sklonové, vodorovné a zvislé čiary). Žiakom pripomenieme, aby písali od bodky po bodku v smere šípky. V pravej dolnej časti dokresľujú vzor Snehulienkinej sukne s využitím zmenšeného tvaru horného zátrhu.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie na konci práce so stranou sa môže zamerať nielen na písanie správnych tvarov, ale aj na niektoré pracovné návyky žiakov pri písaní (správne sedenie, nevyrušovanie spolužiakov a pod.).

Mačka a mačiatka

Hláska a písmeno M

*Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 10 – 11 Návrhy
príprav na vyučovacie hodiny č. 7 a 8*

Pojmy:

hláska, písmeno, prvá hláska slova, prvé písmeno slova, slabika, prvá slabika slova

Ciele:

- ✓ sluchovo rozlíšiť prvú hlásku slova;
- ✓ spájať hlásky do slabík;
- ✓ zrakovo rozlíšiť písmená;
- ✓ čítať tvar veľkého tlačeneho písmena podľa predlohy;
- ✓ písať správny tvar veľkého tlačeneho písmena;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na sluchové rozlíšenie hlásky **m** na začiatku slova, vyvodenie grafickej podoby písmena **M** a spojenie hlások **m** a **a** do slabiky.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie, vzťahov medzi časťami ilustrácie, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti) a rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém. Hlavičku strany tvorí okrem ilustrácie aj veľký tlačeneý tvar písmena **M** a motivačná báseň viažuca sa k ilustrácii. Ilustrácia i motivačná báseň dávajú žiakom priestor na rozprávanie o tom, či majú doma nejaké zvieratko a ak áno, ako sa oň starajú.

Prácu s touto stranou je vhodné začať prečítaním motivačnej básne a predstavením písmena, ktoré „priniesla“ včielka. Motivačnú báseň sa žiaci môžu naučiť naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou **m** na začiatku slova: *mačka, mačiatko, miska, motýľ, mravec;*
- slová s hláskou **m** na konci slova: *dom, strom.*

Vyhľadávanie slov s hláskou **m** na konci je rozširujúcou úlohou.

Návrh didaktického postupu

Strana 10, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 3 jednoduché vety (s pomocou učiteľa);
- ✓ tvoriť jednoduché vety podľa pokynov;
- ✓ určiť prvú hlásku v slovách – pomenovaniach častí ilustrácie;

- ✓ vyjadriť svoj vzťah k zvieratám.

V zadaní úlohy je napísané, že žiaci majú rozprávať o ilustrácii podľa pokynov. Pokyny dáva najskôr učiteľ, postupne ich môžu tvoriť žiaci. Pri rozprávaní o ilustrácii sa zameriame na hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené osoby a predmety, v pomenovaní ktorých je hláska **m** na začiatku slova. *Rozširujúcou úlohou* je hľadanie slov s hláskou **m** na konci slova. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Podľa konkrétnej situácie v triede určíme počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci (na základe úrovne komunikačných spôsobilostí). Vety alebo slovné spojenia môžu byť zábavné, aby žiaci mali radosť z vymýšľania a každý zažil pocit úspechu.

Strana 10, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ určiť hlásku **m** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ povedať rozdiel medzi hláskou a písmenom;
- ✓ čítať tlačенý tvar písmena **M** podľa predlohy.

Žiakov najskôr upozorníme na piktogramy pri úlohe a vysvetlíme im, čo budú robiť v úlohe. Potom pomenujú jednotlivé obrázky a povedia, ktorú hlásku počujú na začiatku slova. Opäť im vysvetlíme, že sa dá znázorniť (zapísať) nielen veta a slovo, ale aj každá hláska v slove. Môže byť znázornená čiarkou alebo napísaná ako písmeno. V tejto úlohe je slovo znázornené čiarou pod obrázkom, hláska **m** je zapísaná písmenom **M**. Pretože v slovách znázornených na obrázkoch počujeme hlásku **m** na začiatku slova, aj písmeno **M** je napísané na začiatku čiary znázorňujúcej slovo.

Žiaci môžu povedať:

Na obrázku je misa. Na začiatku slova misa počujeme hlásku m. Prečítame: misa, M.

Na obrázku je mačička. Na začiatku slova mačička počujeme hlásku m. Prečítame: mačička, M.

Na obrázku je mravec. Na začiatku slova mravec počujeme hlásku m. Prečítame: mravec, M.

Na obrázku je motýľ. Na začiatku slova motýľ počujeme hlásku m. Prečítame: motýľ, M.

Odporúčame zaradiť prácu s nápovednými obrázkami, ktoré tvoria vyklápaciu stranu obálky šlabikára. Žiaci najskôr pomenujú všetky obrázky a písmená na nápovedných obrázkoch, napr.: *auto – A, motýľ – M...* Postupujú zľava doprava v smere čítania. Žiaci, ktorí ešte nevedia určiť prvú hlásku slova, opakujú po ostatných. Každodenným opakovaním tejto činnosti sa všetci žiaci postupne naučia určiť prvú hlásku slova podľa nápovedného obrázka.

Včielka ponúka žiakom rozširujúcu úlohu, ktorú žiaci riešia spoločne, aby mal každý možnosť zažiť pocit úspechu zo správne vyriešenej úlohy.

Riešenie: K obrázkom *misa* a *mačička* nakreslia značku (napr. farebný krúžok), pretože majú na konci slova hlásku **a**.

Strana 10, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť grafickú podobu známych písmen **A** a **M**;
- ✓ tvoriť vety podľa grafického znázornenia.

Úlohu môžeme zaradiť na záver vyučovacej hodiny. Žiakom najskôr vysvetlíme postup riešenia úlohy, potom pracujú samostatne. Po vyfarbení maľovaniek žiaci tvoria vetu podľa grafickej schémy pod každým obrázkom (napríklad: *Mačka spí. Mačka sedí. Mačka zíva. Myška je malá. Myška je sivá.*

Myška sa smeje...). Nesmieme zabudnúť na spoločné vyhodnotenie samostatnej práce a na individuálnu pochvalu všetkých žiakov.

Strana 10, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ písať tvar veľkého tlačeneho písmena **M** podľa predlohy.

Žiaci do riadka píšu tlačeneý tvar písmena **M**. Upozorníme ich na smer písania zľava doprava. To platí aj pre ľavákov, hoci majú vzor písania na pravej strane. Odporúčame precvičiť písanie najskôr na tabuli alebo na papieri. Žiakov priebežne chválime za prácu.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení zamerať na písanie správnych tvarov písmena **M** v úlohe 3.

Strana 11, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ určiť prvú hlásku slova.

Žiaci môžu povedať pomocou piktogramov zadanie úlohy. Potom spoločne pomenujú obrázky (aby sme mali istotu, že každý žiak pomenuje obrázok správne) a určia prvú hlásku v slove. Tie obrázky, ktoré majú na začiatku slova hlásku **m**, označia napríklad krúžkom.

Riešenie: makovica, malina, miska, motorka

Strana 11, úloha 5

Žiak vie:

- ✓ určiť hlásky **m** a **a** ako prvé hlásky slov znázornených na obrázku;
- ✓ spojiť hlásky **m** a **a** do slabiky;
- ✓ čítať tlačeneé tvary písmen **M** a **A**.

Žiakom prečítame zadanie úlohy. Prvú časť úlohy, ktorá je podfarbená modrou farbou, riešime so žiakmi spoločne. Postupujeme presne podľa viet v zadaní úlohy. Odporúčame prekryť písmená pod obrázkami rukou alebo zošitom. Žiaci pomenujú obrázky a povedia prvú hlásku každého slova (*motýľ* – **m**, *auto* – **a**), hlásky spoja do **slabiky ma**. Spojenie hlások do slabiky odporúčame zopakovať viackrát. Tým istým spôsobom postupujeme aj pri druhej časti úlohy, ktorá je podfarbená ružovou farbou (*myš* – **m**, *aktovka* – **a**). Keď žiaci vedia spojiť hlásky **m** a **a** do slabiky, riešia *včielkinu úlohu*: prečítajú písmená pod obrázkami. Od žiakov nevyžadujeme čítanie slabík, stačí, keď prečítajú písmená samostatne. Môžu si pomôcť aj nápovednými obrázkami na vyklápacej strane obálky šlabikára.

Strana 11, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ pomenovať tlačeneý tvar písmena **M**;
- ✓ určiť hlásku **m** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ hovoriť slová s hláskou **m** na začiatku slova (s pomocou učiteľa).

Žiaci najskôr píšu veľký tvar písmena **M** pomocou farebných čiar do zväčšeného tvaru tohto písmena. Potom môžu spoločne pomenovať obrázky (*macík*, *mravec*) a vymyslieť ďalšie slová, ktoré majú hlásku **m** na začiatku. Jeden obrázok nakreslia (napr. *misu*). Ak majú dostatok času, môžu vyfarbiť všetky obrázky v úlohe.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení samostatnej i spoločnej práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri spájaní hlások do slabiky v úlohe 5.

*Didaktické hry***Bystré ušká**

Cieľ hry: Precvičiť fonematické uvedomovanie si prvej hlásky slova.

Postup: Učiteľ hovorí žiakom slová s rôznymi hláskami na začiatku slova, najviac ich však musí byť s hláskou **m**. Žiaci počúvajú slová a zdvihnú ruku iba pri slove s hláskou **m** na začiatku slova. Učiteľ pochváli žiakov, že majú bystré ušká.

Drep – skok

Cieľ hry: Precvičiť fonematické uvedomovanie si prvej hlásky slova a rozlíšenie hlások **a** a **m**.

Postup: Učiteľ hovorí žiakom slová s hláskami **a** alebo **m** na začiatku slova. Keď je na začiatku slova hláska **a**, žiaci vyskočia, keď je na začiatku slova hláska **m**, urobia drep.

Návrh slov: aktovka, atrament, mravec, mláka, mravenisko, akvárium, Afrika, Alenka, Miško, Martin, múrik, motorka, anjel, august, marec, mačiatko, mrkva...

Dolný zátrh

Písanie, 1. zošit, strany 10 – 11

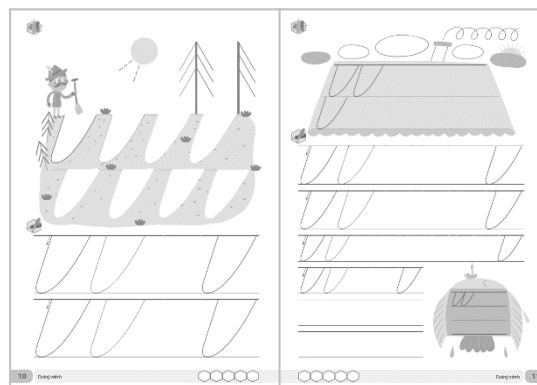
Návrhy priprav na vyučovacie hodiny č. 7 a 8

Pojem:

dolný zátrh

Ciele:

- ✓ písať správny tvar *dolného zátrhu*;
- ✓ dokresliť obrázok pomocou *dolného zátrhu*;
- ✓ precvičovať smer písania zľava doprava;
- ✓ precvičovať jemnú motoriku a grafomotoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na nácvik písania *dolného zátrhu*. Motivačný obrázok horára, ktorý hĺbi jamy na stromčeky, slúži na uvoľnenie a rozcvičenie ruky pred písaním, na prípravu na písanie *dolného zátrhu* (vykopané jamy). Obrázok strechy je určený na zopakovanie si písania nového tvaru v zmenšenej veľkosti. Obrázok ryby slúži na upevnenie si písania nového tvaru na zábavnom obrázku. Na dvojstrane sa písanie *dolného zátrhu* precvičuje najskôr v riadkoch so zväčšenými tvarmi, tie sa postupne zmenšujú.

Obrázky poskytujú priestor na rozhovor, čo umožňuje rozvíjanie komunikačných spôsobilostí žiakov.

Návrh didaktického postupu

Strana 10

Žiak vie:

- ✓ písať *dolný zátrh* podľa vzoru.

Na tejto strane sa žiaci učia písať *dolný zátrh*. Na hornej ilustrácii sú *dolné zátrhy* ukryté ako jamy, ktoré kope horár, aby zasadil stromčeky. Žiaci si obťahovaním a dokresľovaním tvarov rozcvičia ruku pred písaním. Môžu dokresliť i slnko a strom (*sklonové čiary*).

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení zamerať na hodnotenie správnosti prvkov (*sklonová čiara* a *oblúk*), ktoré tvoria *dolný zátrh*.

Strana 11

Žiak vie:

- ✓ písať *dolný zátrh* podľa vzoru.

Na strane si žiaci precvičujú písanie *dolného zátrhu*. Na motivačnej ilustrácii dokresľujú farbičkami vzor strechy, dokresľujú škridly ako *dolné zátrhy*. Tvary nielen dokresľujú, ale ich aj obťahujú. Nad strechou obťahujú oblaky (*ovály*). Optimálnu veľkosť a medzery medzi tvarmi uľahčujú žiakom bodky na hornej línajke. Upozorníme ich na smer písania zľava doprava. To platí aj pre ľavákov, hoci majú vzor písania na pravej strane. V posledných dvoch riadkoch píšú sami (voľne) na základe

predchádzajúceho nácviku. Na pravom dolnom obrázku dokresľujú rybe šupiny. Sú to navzájom spojené dolné zátrhy, tvarovo musia byť správne. Žiaci sa môžu pokúsiť písať ich bez prerušenia písacieho pohybu (prerušenie písacieho pohybu neznamená jeho zastavenie, ale zdvihnutie písacieho nástroja).

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu sa zamerať na hodnotenie správnej šírky tvaru dolného zátrhu.

Precvičovanie A, M

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA®*, strana 2

Úloha 1

Riešením úlohy si žiaci precvičujú fonematické rozlíšenie danej hlásky na začiatku slova. Žiaci hľadajú v bludisku cestu od mačky k myške. Po nakreslení čiary môžu po nej prechádzať znova, pri každom obrázku sa zastavia, pomenujú ho a ak v pomenovaní budú počuť hlásku **a** na začiatku slova, obrázok ľubovoľne vyfarbia.

Pomenované obrázky: *ananás, mrkva, aktovka, autobus, mašľa, motocykel*. Do pomenovania môžu zaradiť aj obrázok *mačky* a *myšky*.

Ak žiaci skončia s úlohou skôr, môžu si do nakreslenej „cestičky“ nakresliť vlastné obrázky, ktoré majú na začiatku názvu hlásku **a**, napríklad: *anténa, auto, astra...*

Riešenie: ananás, aktovka, autobus

Odporúčame zaradiť prácu s nápovednými obrázkami, ktoré tvoria vyklápaciu stranu obálky šlabikára. Žiaci najskôr pomenujú všetky obrázky a písmená na nápovedných obrázkoch, napr.: auto – A, motýľ – M... Postupujú zľava doprava v smere čítania. Žiaci, ktorí ešte nevedia určiť prvú hlásku slova, opakujú po ostatných. Každodenným opakovaním tejto činnosti sa všetci žiaci postupne naučia určiť prvú hlásku slova podľa nápovedného obrázka.

Úloha 2

V tejto úlohe žiaci rozlišujú veľké tlačené tvary písmen **A**, **M**. Maľovanku vyfarbujú podľa zadania.

Odporúčame najskôr vyfarbiť farbičky pri písmenách pri zadaní.

Riešenie: obrázok mravca a motýľa

Rozširujúca úloha

Žiaci pomenujú obrázok, povedia slovo po slabikách. Ak sa slovo začína slabikou **MA**, napíšu ju pod obrázok. O každom obrázku tvoria trojslovné vety podľa grafického znázornenia.

Riešenie: **MALINA, MALIAR, MACÍK**

Oberačka v sade

Hláska a písmeno O

*Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 12 – 13 Návrhy
príprav na vyučovacie hodiny č. 9 a 10*

Pojmy:

hláska, písmeno, prvá hláska slova, prvé písmeno slova, slabika, prvá slabika slova

Ciele:

- ✓ sluchovo rozlíšiť prvú hlásku slova;
- ✓ spájať hlásky do slabík;
- ✓ zrakovo rozlíšiť písmená;
- ✓ čítať tvar veľkého tlačeneho písmena podľa predlohy;
- ✓ písať správny tvar veľkého tlačeneho písmena;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na sluchové rozlíšenie hlásky **o** na začiatku slova, vyvodenie grafickej podoby písmena **O** a spojenie hlások **m** a **o** do slabiky.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie, vzťahov medzi časťami ilustrácie, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti) a rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Téma jesennej oberačky je deťom blízka, už v predškolskom veku vedeli, ktoré ovocie dozrieva a oberá sa v jeseni. Téma vzájomnej pomoci v rodine so starými rodičmi a vnúčatami poskytuje možnosti na rozprávanie žiakov o svojom vzťahu k rodine.

Hlavičku strany tvorí okrem ilustrácie aj veľký tlačeneý tvar písmena **O** a motivačná báseň viažuca sa k ilustrácii.

Prácu s touto stranou je vhodné začať prečítaním motivačnej básne a predstavením písmena, ktoré „priniesla“ včielka. Motivačnú báseň sa žiaci môžu naučiť naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

– slová s hláskou **o** na začiatku slova: *oberačka, ovocie, orechy, osa;*

– slová s hláskou **o** na konci slova: *dedko, jablko.*

Vyhľadávanie slov s hláskou **o** na konci je rozširujúcou úlohou.

Návrh didaktického postupu

Strana 12, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 3 jednoduché vety;
- ✓ tvoriť jednoduché vety podľa pokynov;

- ✓ určiť prvú hlásku v slovách – v pomenovaniach častí ilustrácie;
- ✓ vyjadriť svoj vzťah k pomoci v rodine.

V zadaní úlohy je napísané, že žiaci majú rozprávať o ilustrácii podľa pokynov. Pri rozprávaní o ilustrácii sa zameriame na hľadanie častí ilustrácie, na ktorých sú znázornené osoby a predmety, v pomenovaní ktorých je hlásku **o** na začiatku slova. *Rozširujúcou úlohou* je hľadanie slov s hláskou **o** na konci slova. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vetách. Podľa konkrétnej situácie v triede určíme počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci. Rozprávanie o ilustrácii môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať v záhrade pri oberačke.

Strana 12, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ určiť hlásku **o** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ rozlíšiť hlásku a písmeno;
- ✓ čítať tlačенý tvar písmena **O** podľa predlohy.

Žiaci pomocou piktogramov povedia, čo budú robiť v úlohe. Potom pomenujú jednotlivé obrázky a povedia, akú hlásku počujú na začiatku slova. Opäť im vysvetlíme, že sa dá znázorniť (zapísať) nielen veta a slovo, ale aj každá hlásku v slove. Môže byť znázornená čiarkou alebo zapísaná ako písmeno. V tejto úlohe je slovo znázornené čiarou pod obrázkom, hlásku **o** je zapísaná písmenom **O**. Pretože v slovách znázornených na obrázkoch počujeme hlásku **o** na začiatku slova, aj písmeno **O** je zapísané na začiatku čiarly znázorňujúcej slovo.

Žiaci môžu povedať:

Na obrázku je orech. Na začiatku slova orech počujeme hlásku o. Prečítame: orech, O.

Na obrázku je ovečka. Na začiatku slova ovečka počujeme hlásku o. Prečítame: ovečka, O.

Na obrázku je opica. Na začiatku slova opica počujeme hlásku o. Prečítame: opica, O.

Na obrázku je opasok. Na začiatku slova opasok počujeme hlásku o. Prečítame: opasok, O.

Odporúčame zaradiť prácu s nápovednými obrázkami, ktoré tvoria vyklápaciu stranu obálky šlabikára. Žiaci najskôr pomenujú všetky obrázky a písmená na nápovedných obrázkoch, napr.: *auto – A, motýľ – M...* Postupujú zľava doprava v smere čítania. Žiaci, ktorí ešte nevedia určiť prvú hlásku slova, opakujú po ostatných. Každodenným opakovaním tejto činnosti sa všetci žiaci postupne naučia určiť prvú hlásku slova podľa nápovedného obrázka.

Strana 12, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ určiť hlásku **o** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ rozlíšiť grafickú podobu známych písmen;
- ✓ čítať tlačené tvary známych písmen.

Žiakom najskôr vysvetlíme postup riešenia úlohy, žiaci by mohli porovnať rozdiel medzi touto a predchádzajúcou úlohou (v úlohe *HODINY* vyberú a vyfarbia správne písmeno).

Žiaci môžu povedať:

Na obrázku sú okuliare. Na začiatku slova okuliare počujeme hlásku o. Vyfarbené je písmeno O.

Na obrázku je anjel. Na začiatku slova anjel počujeme hlásku a. Vyfarbíme písmeno A.

Na obrázku je mrkva. Na začiatku slova mrkva počujeme hlásku m. Vyfarbíme písmeno M.

Na obrázku je okno. Na začiatku slova okno počujeme hlásku o. Vyfarbíme písmeno O.

Strana 12, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ písať tvar veľkého tlačeneho písmena **O** podľa predlohy.

Žiaci píšu do riadka tlačenej tvar písmena **O**. Upozorníme ich na smer písania zľava doprava. To platí aj pre ľavákov, hoci majú vzor písania na pravej strane. Odporúčame precvičiť písanie najskôr na tabuli alebo na papieri. Žiakom priebežne udeľujeme pochvaly za prácu.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení zamerať na úspešnosť pri tvorení viet k úvodnej ilustrácii.

Strana 13, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť grafickú podobu známych písmen.

Žiaci sa pokúsia vysvetliť pomocou piktogramu, čo budú robiť v úlohe. Potom im učiteľ prečíta presné zadanie úlohy. Po vysvetlení postupu žiaci samostatne vyfarbia orechy s rovnakými písmenami rovnakou farbou. Nesmieme zabudnúť na spoločné vyhodnotenie samostatnej práce a na individuálnu pochvalu všetkých žiakov.

Strana 13, úloha 5

Žiak vie:

- ✓ určiť hlásky **m** a **o** ako prvé hlásky slov znázornených na obrázkoch;
- ✓ spájať hlásky **m** a **o** do slabiky;
- ✓ čítať tlačenej tvary písmen **M** a **O**.

Pri riešení úlohy odporúčame postupovať ako pri úlohe 5 na strane 11. Prvú časť úlohy, ktorá je podfarbená ružovou farbou, riešime so žiakmi spoločne. Odporúčame prekryť písmená pod obrázkami rukou alebo zošitom. Žiaci pomenujú obrázky a povedia prvú hlásku každého slova (*mesiac – m*, *orech – o*), hlásky spoja do slabiky **mo**. Spojenie hlások do slabiky odporúčame zopakovať viackrát. Tým istým spôsobom postupujeme aj pri druhej časti úlohy, ktorá je podfarbená modrou farbou (*mravec – m*, *ovečka – o*). Keď žiaci vedia spojiť hlásky **m** a **o** do slabiky, dopíšu prvé písmená slov do okienok pod obrázkami. Rozširujúcou úlohou môže byť prečítanie písmen pod obrázkami. Od žiakov nevyžadujeme čítanie slabík, stačí, keď prečítajú písmená samostatne. Môžu si pomôcť aj nápovednými obrázkami na vyklápacej strane obálky šlabikára.

Žiaci môžu pokračovať *včielkinou úlohou*: najskôr povedia svoje meno, potom hlásku, ktorou sa začína a nakoniec povedia pomenovanie predmetu, ktoré sa začína tou istou hláskou ako ich meno.

Strana 13, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ pomenovať tlačenej tvar písmena **O**;
- ✓ určiť hlásku **o** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ hovoriť slová s hláskou **o** na začiatku slova (s pomocou učiteľa).

Žiaci najskôr píšu veľký tvar písmena **O** pomocou farebných čiar do zväčšeného tvaru tohto písmena. Potom môžu spoločne pomenovať obrázky (*opica, oči*) a vymyslieť ďalšie slová, ktoré majú hlásku **o** na začiatku. Jeden obrázok nakreslia (napr. *orech*). Ak majú dostatok času, môžu vyfarbiť všetky obrázky v úlohe.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení samostatnej i spoločnej práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť práce pri určovaní a hľadani rovnakých písmen v úlohe 4.

*Didaktická hra*Tichá

Cieľ hry: Precvičiť fonematické uvedomovanie si prvej hlásky slova.

Pomôcky: nápovedné obrázky

Postup: Žiaci ticho sedia. Učiteľ postupne ukazuje obrázky a pýta sa. Otázky musia byť zostavené tak, aby žiaci mohli odpovedať iba *áno* alebo *nie*. Napríklad učiteľ ukáže obrázok *auta* a pýta sa: *Počujeme na začiatku tohto slova hlásku a?* Žiaci kývaním hlavy odpovedia *áno*. Nikto nehovorí nahlas, iba učiteľ.

Zložený zátrh

Písanie, 1. zošit, strany 12 – 13

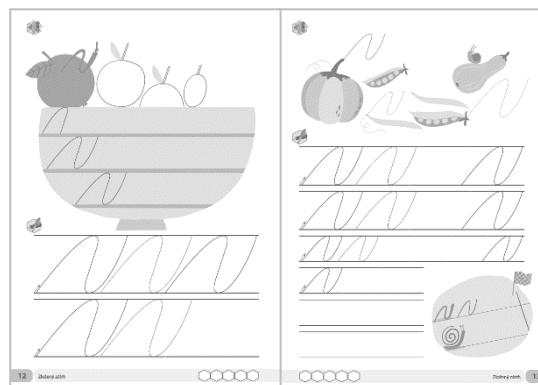
Návrhy priprav na vyučovacie hodiny č. 9 a 10

Pojem:

zložený zátrh

Ciele:

- ✓ písať správny tvar *zloženého zátrhu*;
- ✓ dokresliť časti obrázka pomocou *zloženého zátrhu*;
- ✓ precvičovať smer písania zľava doprava;
- ✓ precvičovať jemnú motoriku a grafomotoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na nácvik písania *zloženého zátrhu*. Tvary *zloženého zátrhu* si žiaci precvičujú najskôr v riadkoch so zväčšenými tvarmi, ktoré sa postupne zmenšujú. Motivačný obrázok misy s ovocím slúži na uvoľnenie a rozcvičenie ruky pred písaním, prípravu na písanie *zloženého zátrhu* (výzdoba misy). Obrázok zeleniny (tekvice, uhorky, hrach) je určený na zopakovanie si písania nového tvaru. Obrázok pretekov slimáčika a dážďovky slúži na upevnenie si písania precvičovaných tvarov na zábavnom obrázku. Obrázky na dvojstrane poskytujú priestor na rozhovor, čo umožňuje rozvíjanie komunikačných spôsobilostí žiakov.

Návrh didaktického postupu

Písanie, zošit 1, strana 12

Žiak vie:

- ✓ písať *zložený zátrh* podľa vzoru.

Strana je venovaná *zloženému zátrhu* a nácviku písania jeho tvaru. Na motivačnej ilustrácii dokresľujú žiaci červíky v podobe *zloženého zátrhu*. Môžu dokresliť aj ďalšie ovocie, precvičia si tým písanie krivých čiar. Vo výzdobe na miske s ovocím obtiahnu a dopíšu horné a *zložené zátrhy*. Zväčšené tvary *zloženého zátrhu* píšú podľa vzoru farbičkami alebo ceruzkou. Je to náročnejší tvar, preto jeho nácviku venujeme dostatočnú pozornosť.

Sebahodnotenie

Žiaci môžu pri sebahodnotení vyjadriť svoj vzťah k písaniu, svoje pocity pri písaní alebo vlastné hodnotenie kvality ich písomného prejavu. Odporúčame sa zamerať na správnu výšku tvaru.

Písanie, zošit 1, strana 13

Žiak vie:

- ✓ písať *zložený zátrh* podľa vzoru.

Na tejto strane si žiaci precvičujú písanie *zložených zátrhov*. Na hornej ilustrácii dokresľujú a obťahujú úponky zeleniny v tvare *zloženého zátrhu*. Po rozcvičení ruky píšú v prvých štyroch riadkoch *zložené zátrhy* podľa vzoru a posledné riadky píšú (voľne) sami. Zopakujeme si so žiakmi, že píšú od linajky

po linajku. Osvojený tvar aplikujú na pravom dolnom obrázku, kde dokresľujú dážďovky (húsenice) a slimáky, ktoré sa pretekajú.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie v závere strany môže byť zamerané na správnosť písania niektorého z prvkov zloženého zátrhu (mierny oblúk, horný záhyb, šikmá priamka, dolný záhyb, mierny oblúk).

Spoločné hry detí

Hláska a písmeno S

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 14 – 15

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny č. 11 a 12

Pojmy:

hláska, písmeno, prvá hláska slova, prvé písmeno slova, slabika, prvá slabika slova

Ciele:

- ✓ sluchovo rozlíšiť prvú hlásku slova;
- ✓ spájať hlásky do slabík;
- ✓ určiť počet slabík v slove;
- ✓ zrakovo rozlíšiť písmená;
- ✓ čítať tvar veľkého tlačeneho písmena podľa predlohy;
- ✓ písať správny tvar veľkého tlačeneho písmena;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na sluchové rozlíšenie hlásky **s** na začiatku slova, vyvodenie grafickej podoby písmena **S** a spojenie hlások **s** a **a**, **s** a **o** do slabík.

Odporúčame sa v rozhovore zamerať na vzťah medzi súrodencami (iným príbuznými či kamarátmi, ak žiaci nemajú súrodencov), na rozprávanie o tom, prečo je dôležité hrať sa so súrodencami a kamarátmi.

Hlavičku strany tvorí okrem ilustrácie aj veľký tlačенý tvar písmena **S** a motivačná báseň viažuca sa k ilustrácii.

Prácu s touto stranou je vhodné začať prečítaním motivačnej básne a predstavením písmena, ktoré „priniesla“ včielka. Motivačnú báseň sa žiaci môžu naučiť naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

– slová s hláskou **s** na začiatku slova: *stavebnica, slivky, sandále, sukňa, slimák, steblo, sedmokrásy, sudy, slnko, stromy.*

Návrh didaktického postupu

Strana 14, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 3 jednoduché vety;
- ✓ tvoriť jednoduché vety podľa pokynov;
- ✓ určiť prvú hlásku v slovách – pomenovaniach častí ilustrácie;
- ✓ vyjadriť svoj vzťah k súrodencom a kamarátom.

Pri rozprávaní o ilustrácii odporúčame zamerať sa na hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, v pomenovaní ktorých je hláska **s** na začiatku slova. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Podľa konkrétnej situácie v triede určíme počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci (na základe úrovne komunikačných spôsobilostí). Vety alebo slovné spojenia môžu byť zábavné, aby žiaci mali radosť z vymýšľania a každý zažil pocit úspechu. Rozprávanie o ilustrácii môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Adamovi a Zuzke pri hre so stavebnicou.

Strana 14, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ určiť hlásku **s** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ povedať rozdiel medzi hláskou a písmenom;
- ✓ čítať tlačený tvar písmena **S** podľa predlohy.

Žiaci pomocou piktogramov môžu povedať, čo budú robiť v úlohe. Potom pomenujú jednotlivé obrázky a povedia, ktorú *hlásku* počujú na začiatku slova. Opäť im vysvetlíme, že sa dá znázorniť (zapísať) nielen *veta* a *slovo*, ale aj každá *hláska* v slove. Môže byť znázornená čiarkou alebo zapísaná ako písmeno. V tejto úlohe je slovo znázornené čiarou pod obrázkom, hláska **s** je zapísaná písmenom **S**. Pretože v slovách znázornených na obrázkoch počujeme hlásku **s** na začiatku slova, aj písmeno **S** je napísané na začiatku čiarly znázorňujúcej slovo.

Slová znázornené na obrázkoch sú: *strom, slnko, stolička, sviečka*.

Odporúčame zaradiť prácu s nápovednými obrázkami, ktoré tvoria vyklápaciu stranu obálky šlabikára. Žiaci najskôr pomenujú všetky obrázky a písmená na nápovedných obrázkoch, napr.: *auto – A, motýľ – M...* Postupujú zľava doprava v smere čítania. Žiaci, ktorí ešte nevedia určiť prvú hlásku slova, opakujú po ostatných. Každodenným opakovaním tejto činnosti sa všetci žiaci postupne naučia určiť prvú hlásku slova podľa nápovedného obrázka.

Rozširujúca úloha od včielky: Žiaci najskôr spoločne vymenujú všetky dni v týždni, potom určia, ktoré z nich majú na začiatku slova hlásku **s**.

Riešenie: streda, sobota

Strana 14, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ sluchovo rozlíšiť prvú hlásku slova znázorneného na obrázku.

Žiaci najskôr pomenujú dvojice obrázkov: *slon a medveď, moriak a sliepka, myš a slimák*. Pri každom pomenovaní určia prvú hlásku slova, napríklad: *slon – na začiatku slova počujeme s, medveď – na začiatku slova počujeme m*. Potom vyznačia značkou (krúžkom, hviezdičkou...) alebo zakrúžkujú celý obrázok, ktorý znázorňuje slovo, ktoré sa začína hláskou **s**.

Riešenie: slon, sliepka, slimák

Strana 14, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ písať tvar veľkého tlačeného písmena **S** podľa predlohy.

Žiaci píšu do riadka tlačený tvar písmena **S**. Upozorníme ich na smer písania zľava doprava. To platí aj pre ľavákov, hoci majú vzor písania na pravej strane. Odporúčame precvičiť písanie najskôr na tabuli alebo na papieri. Žiakov priebežne chválime za prácu.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení zamerať na správne písanie tvaru písmena **S**.

Strana 15, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ určiť prvú hlásku v slove znázornenom na obrázku;
- ✓ napísať prvé písmeno slova;
- ✓ tvoriť jednoduché vety na danú tému;
- ✓ určiť počet slov vo vete.

Žiakom vysvetlíme, čo budú robiť v úlohe. Spoločne pomenujú každý obrázok, určia prvú hlásku slova a zapíšu ju písmenom do farebnej plôšky. Pri tvorení viet s danými slovami určia počet slov vo vete. Snažíme sa, aby žiaci tvorili jednoduché vety bez predložiek (vzhľadom na to, že predložky v hovorenej reči vyslovujeme splývavou výslovnosťou, žiaci by nemuseli vedieť určiť predložku ako samostatné slovo). Nesmieme zabudnúť pochváliť žiakov za prácu pri riešení úlohy. Tvorenie viet môžeme spestriť tým, že žiaci budú tvoriť aj nezmyselné vety o obrázkoch.

Strana 15, úloha 5

Žiak vie:

- ✓ povedať slová po slabikách;
- ✓ určiť prvú počet slabík v slovách.

Žiaci môžu povedať zadanie úlohy pomocou piktogramov. Spoločne pomenujú každý obrázok: *sova*, *sanitka*, *saláma*, *somárík*. Každé slovo povedia po slabikách (môžu pri tom tleskať) a určia počet slabík v jednotlivých slovách. Pod posledný obrázok dokreslia počet slabík. Rozširujúcou aktivitou v úlohe môže byť určovanie počtu slabík v ostatných slovách znázornených na obrázkoch na tejto strane.

Strana 15, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ pomenovať tlačný tvar písmena **S**;
- ✓ určiť hlásku **s** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ hovoriť slová s hláskou **s** na začiatku slova (s pomocou učiteľa).

Žiaci najskôr píšu veľký tvar písmena **S** pomocou farebných čiar do zväčšeného tvaru tohto písmena. Potom môžu spoločne pomenovať obrázky (*slon*, *sliepka*) a vymyslieť ďalšie slová, ktoré majú hlásku **s** na začiatku slova. Jeden obrázok nakreslia (napr. *slnko*). Ak majú dostatok času, môžu vyfarbiť všetky obrázky v úlohe.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení samostatnej i spoločnej práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť práce pri riešení úlohy 4.

Didaktická hra

Hádaj, na čo myslím

Cieľ hry: Precvičiť fonematické uvedomovanie si prvej hlásky slova.

Postup: Učiteľ alebo vybraný žiak dá otázku ostatným žiakom, tí hádajú odpoveď. Otázky by sa mali týkať predmetov v triede, ktoré sa začínajú na známu hlásku, napríklad: *Je to z dreva a má to každý*

žiak v triede. Hádajte, na čo myslím? (Stolička.) Žiak, ktorý uhádne, bude dávať ďalšiu hádanku.
(Ak sa učiteľ so žiakmi vopred nedohodnú na inom postupe striedania sa.)

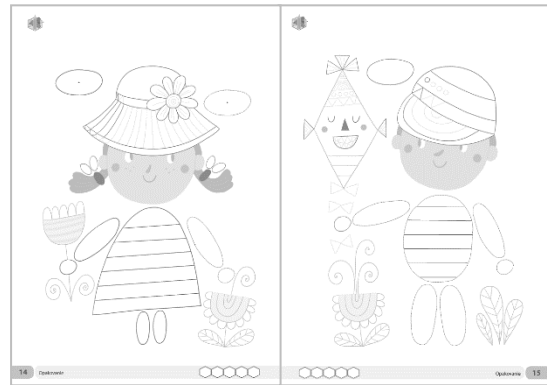
Maľovanky – opakovanie známych prvkov a tvarov písmen

Písanie, 1. zošit, strany 14 – 15

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny č. 11 a 12

Ciele:

- ✓ dokresliť časti obrázka pomocou známych prvkov a tvarov písmen;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Na týchto stranách sa nachádzajú maľovanky. Obrázky na dvojstrane poskytujú priestor na rozhovor, čo umožňuje rozvíjanie komunikačných spôsobilostí žiakov.

Návrh didaktického postupu

Písanie, zošit 1, strany 14 a 15

Žiak vie:

- ✓ dokresliť daný typ čiary na obrázku.

Žiaci môžu obťahovať, dokresľovať a vyfarbovať tvary a obrázky. Maľovanku môže učiteľ využiť na rozhovor o kamarátstve detí.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení po skončení práce na strane zamerať na správne tvary krivých a rovných čiar na obrázkoch.

Precvičovanie O, S

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA*®, strana 3

Úloha 1

Žiaci v tejto úlohe rozlišujú tlačené tvary písmen **S**, **O**, **A**. Vyfarbujú plôšky podľa zadania. Odporúčame najskôr vyfarbiť obrázky farbičiek podľa zadania, aby sa žiaci ľahšie orientovali pri vyfarbovaní maľovanky.

Riešenie: Po vyfarbení vznikne košík so slivkami.

Úloha 2

Žiaci pomenujú obrázky a podľa prvej hlásky slova spoja každý obrázok so správnym písmenom. Priradovať môžu spájaním alebo vyfarbovaním obrázkov rovnakou farbou akou si vyfarbia písmeno.

Riešenie: **O** – opica, opasok, oči, orechy; **S** – slnko, stôl, slimák, sliepka

Odporúčame zaradiť prácu s nápovednými obrázkami, ktoré tvoria vyklápaciu stranu obálky šlabikára. Žiaci najskôr pomenujú všetky obrázky a písmená na nápovedných obrázkoch, napr.: *auto* – **A**, *motýľ* **M**... Postupujú zľava doprava v smere čítania. Žiaci, ktorí ešte nevedia určiť prvú hlásku slova, opakujú po ostatných. Každodenným opakovaním tejto činnosti sa všetci žiaci postupne naučia určiť prvú hlásku slova podľa nápovedného obrázka.

Rozširujúca úloha

Žiaci zakrúžkujú v slovách slabiky **SA**, **SO**. Potom pomenujú obrázky a povedia slová po slabikách. Vyznačia počet slabík bodkami pod každý pomenovaný obrázok. Žiaci nemusia vedieť prečítať slová, ktoré spájajú. Pri priradovaní správneho slova a obrázka žiaci porovnajú najskôr počet slabík (slová ich majú vopred vyznačené,) potom porovnajú prvé slabiky slov. Sú vždy dve dvojice slov, ktoré sa začínajú rovnakou slabikou, ale majú iný počet slabík.

Deň s Adamom a Zuzkou

Rozprávanie podľa série obrázkov

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strana 16

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 13

Pojmy:

začiatok a koniec rozprávania

Ciele:

- ✓ rozprávať podľa série obrázkov;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strany

Strana je zameraná na rozprávanie na danú tému podľa série obrázkov.

Deň s Adamom a Zuzkou je obrázková osnova rozprávania o tom, čo bežne zažívajú deti počas školského dňa. Ilustrácia poskytuje priestor na rozvoj zrakového vnímania žiakov a rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí. K ilustrácii sa viaže hádanka, ktorej riešením je slovo *hodiny*. Odporúčame využiť riadený rozhovor a rozprávať sa so žiakmi o tom, ako trávia svoj bežný deň, keď chodia do školy.

Návrh didaktického postupu

Strana 16, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ pomenovať dej znázornený na obrázku (s pomocou učiteľa);
- ✓ určiť poradie obrázkov v obrázkovej osnove (s pomocou učiteľa).

Žiaci sa najskôr zamerajú na situácie znázornené na obrázkoch a pomenujú časť dňa alebo priestor, kde sú zobrazení Adam so Zuzkou. Učiteľ sa môže spýtať, či vedia podľa obrázkov určiť poradie toho, ako Adam a Zuzka strávili deň. Krátkou vetou povedia, ktoré časti dňa jednotlivé obrázky znázorňujú, napríklad: *Prvý obrázok: Je ráno a Adam a Zuzka sú doma. Ďalší obrázok: Zuzka je v škole...*

Pri určovaní poradia jednotlivých udalostí znázornených na obrázkoch pomáme žiakom otázkami, (ak je to potrebné), napríklad: *Čo robíme doma ráno pred odchodom do školy? Kto nám pri tom pomáha? Začína sa vtedy deň alebo sa končí? Čo robíme v škole po skončení vyučovania?* Žiaci by si mali uvedomiť, že na začiatku rozprávania je udalosť zo začiatku dňa, teda to, čo sa stalo v ten deň najskôr. Koniec rozprávania tvorí udalosť, ktorá sa stala na konci dňa. Žiaci postupne vyznačia bodkami poradie obrázkov.

Strana 16, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ rozprávať podľa série obrázkov (s pomocou učiteľa).

Pri riešení tejto úlohy si žiaci všímajú detaily obrázkov a tvoria o nich vety. Pri riešení úlohy odporúčame využiť medzipredmetové vzťahy. Žiaci môžu rozprávať o svojom dni a porovnať ho s dňom znázorneným na sérii obrázkov. Rozprávanie o ilustrácii môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia zábavný príbeh, ktorý sa mohol stať Adamovi alebo Zuzke počas niektorej časti dňa.

Strana 16, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ orientovať sa na obrázkoch ako v osnove rozprávania (s pomocou učiteľa).

Žiaci určia, ktorý obrázok znázorňuje koniec dňa Adama a Zuzky a označia ho červenou farbou (môžu vyfarbiť plošku s číslom obrázka). Pri riešení úlohy učiteľ pomáha žiakom, ktorí potrebujú pomoc.

Strana 16, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ pomenovať a vyznačiť známe písmená.

Žiakom diktujeme (prípadne žiaci diktujú), akou farbou a ktoré písmená majú vyfarbiť. Rozširujúcou aktivitou pri práci s touto úlohou môže byť tvorenie slov s danou hláskou na začiatku.

Riešenie včielkinej úlohy vyžaduje prácu s nápovednými obrázkami, ktoré tvoria vyklápaciu stranu obálky šlabikára. Žiaci najskôr pomenujú všetky obrázky a písmená na nápovedných obrázkoch, napr.: auto – A, motýľ – M... Postupujú zľava doprava v smere čítania. Žiaci, ktorí ešte nevedia určiť prvú hlásku slova, opakujú po ostatných. Každodenným opakovaním tejto činnosti sa všetci žiaci postupne naučia určiť prvú hlásku slova podľa nápovedného obrázka. Žiaci spoločne povedia meno Zuzky a určia hlásku, ktorú počujú na začiatku jej mena. V nápovedných obrázkoch vyhľadajú obrázok, ktorý sa začína rovnakou hláskou (obrázok zajaca) a prstom ukážu písmeno Z pod ním. Rovnako postupujú i pri Adamovom mene.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení zamerať na úspešnosť pri riešení hádanky.

Ako išlo vajce navandrovku

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strana 17

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 14

Pojmy:

rozprávka, postavy v rozprávke; počet slabík v slove

Ciele:

- ✓ počúvať s porozumením;
- ✓ rozprávať podľa série obrázkov;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ určiť počet slabík v slove;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strany

Strana je zameraná na rozprávanie na danú tému podľa série obrázkov.

Ako išlo vajce na vandrovku je rozprávka znázornená pomocou obrázkov a doplnená hádankami.

Ilustrácie poskytujú priestor na rozvoj zrakového vnímania žiakov a rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí. Odporúčame upozorniť žiakov na to, že rozprávku *Ako išlo vajce na vandrovku* číta mamička Zuzka na poslednom obrázku na strane 16.

Návrh didaktického postupu

Strana 17, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ počúvať rozprávku;
- ✓ porovnať počutý dej s obrázkami na ilustrácii;
- ✓ povedať riešenie hádaniek.

Na úvod odporúčame prečítať žiakom báseň zo šlabikára. Text rozprávky (príloha v tlačenej verzii metodických komentárov) prečíta alebo prerozpráva učiteľ. Žiaci počúvajú rozprávku a sledujú dej zobrazený na jednotlivých obrázkoch. Po vypočutí a uhádnutí hádaniek vyfarbia chýbajúce zvieratká (sú naznačené na obrázkoch).

Strana 17, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ povedať rozprávku podľa série obrázkov (s pomocou učiteľa);
- ✓ porovnať počutý dej s obrázkami na ilustrácii.

Žiaci rozprávajú rozprávku podľa obrázkov tak, ako si ju zapamätali z počúvania.

Riešenie: Na obrázkoch nie je znázornená časť rozprávky, ktorá je v texte rozprávky vyznačená kurzívou (nachádza sa na konci tejto kapitoly).

Rozširujúcou úlohou je vymyslieť iný koniec rozprávky. Odporúčame nechať žiakov samostatne tvoriť nové konce rozprávky a pokúsiť sa zdôvodniť, prečo vymysleli práve takýto koniec.

Strana 17, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ určiť počet slabík v slove znázornenom na obrázku;
- ✓ znázorniť počet slabík pomocou bodiek.

Pri riešení úlohy odporúčame, aby žiaci po pomenovaní obrázkov (*rak, vajce, zlodeji*) povedali slovo ešte raz po slabikách a slabiky vytlieskali. Tak sa im ľahšie bude určovať počet slabík v slove (ľahšie slabiky spočítajú, keď bude každá vyjadrená aj zvukom rúk). Žiaci znázornia počet slabík pomocou bodiek pod obrázkom. Ako rozširujúcu aktivitu odporúčame, aby žiaci hľadali na obrázkoch rozprávky aj iné slová, ktoré majú jednu, dve, tri, prípadne viac slabík.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení spoločnej práce a jej vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť práce pri riešení úlohy 2.

Didaktické hry**Tichá**

Cieľ hry: Precvičiť zapamätanie si deja rozprávky.

Postup: Žiaci ticho sedia. Učiteľ sa pýta na dej rozprávky. Otázky musia byť zostavené tak, aby žiaci mohli odpovedať iba *áno* alebo *nie*, napríklad: *Išiel na vandrovku aj rak?* Žiaci kývaním hlavy odpovedia *áno*. Nikto nehovorí nahlas, iba učiteľ.

Krokovanie

Cieľ hry: Precvičiť určovanie počtu slabík v slove.

Postup: Žiaci sa postavia vedľa lavíc tak, aby mali priestor na kráčanie dopredu i dozadu. Učiteľ povie slovo z rozprávky a žiaci spravia toľko krokov, koľko je v slove slabík. Krokovanie robia dopredu alebo dozadu, a to podľa pokynov učiteľa. Napríklad učiteľ povie slovo *kohút* a určí smer – dopredu. Žiaci urobia dva kroky vpred.

Ako išlo vajce na vandrovku

Zunovalo sa vajcu na polici ležať. Urobilo: Kotúľ! – a pustilo sa do sveta. Išlo, išlo – dávalo pozor na skaly a jamy. O skalu by sa roztrepalo, z jamy by sa nedostalo. Išlo, išlo – stretlo raka.

„Kdeže ideš?“ rieklo vajce.

„A ty že kde?“ riekol rak.

„Idem na vandrovku!“

„A keď je tak, pôjdem s tebou!“

Boli teda dvaja. Hneď sa im šlo veselšie. Pustili sa aj do spevu.

Idú, idú – stretli kačku.

„Kdeže ideš?“ spýtalo sa vajce.

„A vy že kde?“ opýtala sa kačka.

„Ideme na vandrovku!“

„A keď je tak, pôjdem s vami!“

No už boli traja. Do tretice všetko dobré.

Išli, išli – stretli moriaka.

„Kdeže ideš?“ rieklo vajce.

„A vy že kde?“ riekol moriak.

„Ideme na vandrovku. Hybaj aj ty s nami!“

„Dobre, pôjdem!“ pristal moriak. A už boli štyria.

Ak uhádneš hádanku, dozvieš sa, kto sa pridá ku kamarátom na vandrovke. (Odporúčame prečítať hádanku o koňovi.)

Išli, išli – stretli koňa.

„Kdeže ideš?“ rieklo vajce.

„A vy že kde?“ riekol kôň.

„Ideme na vandrovku. Hybaj aj ty s nami!“

„Dobre, pôjdem!“ pristal kôň. Už boli piati – piati dobrí kamaráti.

Išli, išli – stretli vola.

„Kdeže ideš?“ rieklo vajce.

„A vy že kde?“ riekol vôl.

„Ideme na vandrovku. Malá hŕba pýta viac – pod' s nami aj ty!“

„Dobre, pôjdem!“ pristal vôl.

Už boli šiesti.

Ak uhádneš hádanku, dozvieš sa, kto sa pridá ku kamarátom na vandrovke. (Odporúčame prečítať hádanku o kohútovi.)

Išli, išli, stretli kohúta.

„Kdeže ideš?“ rieklo vajce.

„Ba, vy kde toľkí?“ riekol kohút.

„Ideme na vandrovku. Poď, bude nás sedem!“

„Keď sedem, tak sedem!“ povedal kohút a pridá sa k nim.

Vandrovali siedmi tovariši, vandrovali, až ich omrklo – a oni v tmavej hore! Chodník sa stratil, nevedeli, čo si počať. Hore pusto – dolu pusto, kde sa tu uchýliť? A boli aj hrozne hladní! No keď si nik nevedel rady, pohlo vajce rozumom.

„Vyleť na smrek,“ povie kohútovi. „Poobzeraj sa a povedz, čo uvidíš!“

Vyletel kohút na vysoký strom. Díval sa, obzeral – nič! No odrazu len radostne zatrepotal krídlami:

„Kikirikí! Svetlo vidím, svetlo!“

A naozaj. Ďaleko v tme žiaril malý oblôčik.

„Leť v tú stranu, kde je svetlo,“ kázalo vajce. „My pôjdeme za tebou.“

Kohút sa pustil v tú stranu, ukazoval cestu. Továriši išli za ním ani na hotové. Napokon prišli na polianku. Na polianke stojí malá chyžka. Tu povedalo vajce koňovi:

„Zabúchajže na dvere!“

Kôň zabúchal, z chyžky vyšla stará tetka:

„Čo tu chcete?“ okríkla ich. „Už aj chodte preč! Len čo sa moji chlapci vrátia, zomelú vás na kašu!“

„Ech, zomelú, nezomelú,“ vraví vajce, „čo ťa po tom! Len nám, siedmim tovarišom, daj jesť, daj piť, daj nocľah!“

„Ba ešte čo!“ povedala tetka. „Ja takým skaderuka-skadenoha pozbieraným ošklbancom nič nedám!“
Ale vajce rozkázalo volovi:

„Naber zlú tetku na rohy a zanes ju do hory!“

Vôl nabral zlú tetku na rohy, zanesol do hory a zhodil do jamy. Potom sa vrátil do chyžky.

Zatiaľ šiesti tovariši vošli do izby. Našli tam stôl prestretý pre siedmich. Na stole variva a pečiva, koľko sa komu len ráčilo! Bývali tam siedmi zbojníci a práve ich tetka čakala s parádnou večerou. Ešte naši tovariši ani nezasadli k stolu, už bolo čuť taký huk a lom, až hora prašťala. To zbojníci prichádzali.

Čo tu robiť? Dobrá rada hodna groš. Vajce ju zas vedelo:

„Ty vyleť na žrdku!“ šeplo chytrý kohútovi.

„Ty si staň v izbe za dvere!“ šeplo chytrý koňovi.

„Ty vyleť na pec!“ šeplo chytrý moriakovi.

„Ty sadni pod lavicu!“ šeplo chytrý kačke.

„Ty zalez do kanvy!“ šeplo chytrý rakovi.

„A ja?“ samo si vajce povedalo, „ja sa vryjem do popola.“

Tak sa všetci skryli, svetlo zhasli – a čakali.

Došli zbojníci ku chyžke, a svetla v nej nevidno.

„Čože sa porobilo?“ vraveli. „Vari nám tetka nezaspala?“

Najväčší z nich povedal:

„Hneď ta nazriem, čo je! Len chvíľu počkajte, aby ste tie nazbýjané veci na hrbu nestrepali!“ A pobral sa dnu. Vošiel do pitvora.

Tu ho zobral vôl na rohy a bác ho cez otvorené dvere do izby! Tam ho hneď spoza dverí buchol kôň kopytom.

„Ej, akáže je toto skaza! Počkaj, hneď ti posvietim do očí!“ riekol zbojník a skočil k pahrebe, že svetlo roznieti. Rozhrnul pahrebu, začal fúkať. Tu žeravý uhlík pripiekol vajce a ono: Fúk! Puklo a nafúkalo zbojníkovi plnú tvár horúceho popola. Ako podstrelený skočil zbojník ku kanve umyť si oči i tvár. Ale ako načrie rukou, chmat mu rak prsty do štipcov! Mykol zbojník rukou, prevrhol kanvu, urobil veľký hurt. Na ten hurt zatrepala kačka krídlami a zatrkotala:

„Ták, ták, ták!“

Moriak zahrmtotal na peci lopatami, kýval hlavou a zahudroval:

„Hudri-hudri!“

Kôň ešte len teraz búšil chlapa zadnými nohami do chrbta, že ten hneď vyletel do pitvora. Tam ho zase vôl nabral na rohy a vyšmaril ho na dvor. K tomu kohút na žrdke sa celým hrdlom ozýval:

„Kikirikí! Kokor!“

Došliapaný, doráňaný zbojník doletel ako bez duše ku kamarátom.

„Ká skaza sa to tam robí?“ spytovali sa ho. A on ledva dych popadol, čo tak sypal zo seba:

„Ťáj, je tam zle-nedobre! Chcel som sa len na prstoch prikradnúť, a oni ma sami strčili medzi seba. Ako si chcem roznietiť, aby som aspoň videl – Fúk! Vybúšil mi spod komína puškár rovno do tváre. Siahnem rukou do kanvy, že si oči vymyjem, tam krajčír s nožnicami – a šmyk! Dobre mi prsty neodstrihol. Medzi lavicami tkáč rozohnal krosnú, tresol ma člkom po hlave a volal: „Tak, tak!“ Na peci pekár chystal na mňa lopaty a dudral: „Udri, udri!“ Spoza dverí vyskočil čizmár, vybúchal ma kopytom a vysotil ma do pitvora. Tu šelma sedliak vzal na mňa železné vidly a vyhodil ma na dvor. Šťastie moje, že som sa nedal vyhodiť na žrdku. Tam už ako na hotovej šibenici čakal na mňa kat a volal: „Sem s ním! Sem hore!“

Nečakali zbojníci, kým by sa to všetko na nich vyhrnulo z chalupy! Vzali tí nohy na plecía a hybaj! Nechali tam všetko, aj čo kedy nazbýjali.

Ale naši tovariši a sedmorí majstri si potom zasadli k stolu.

Hostina bola hotová. Jedli, pili, hodovali a pod strechou nocovali. Len vajce sa necítilo dobre.

Nechcelo sa mu už ľďaej, a tak na druhý deň bolo po vandrovke.

(Zdroj: http://rozpravky.wz.cz/rozpravky/index.php?text=ako_islo_vajce_na_vandrovku)

Pravý oblúk

Písanie, 1. zošit, strany 16 – 17

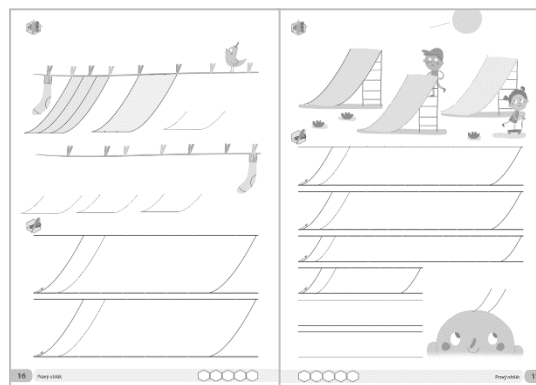
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 14

Pojem:

pravý oblúk

Ciele:

- ✓ písať správne *pravý mierny oblúk*;
- ✓ dokresliť časti obrázka pomocou pravého oblúka;
- ✓ precvičovať smer písania zľava doprava;
- ✓ precvičovať jemnú motoriku a grafomotoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana 16 – 17 je zameraná na nácvik písania *pravého mierneho oblúka*. Tvary pravého mierneho oblúka žiaci precvičujú najskôr v riadkoch so zväčšenými tvarmi, tie sa postupne zmenšujú. Motivačný obrázok uterákov zavesených na šnúre slúži na uvoľnenie a rozcvičenie ruky pred písaním, na prípravu na písanie pravého mierneho oblúka. Obrázok kľučiek je určený na zopakovanie si písania nového tvaru. Obrázok hlavy chlapca slúži na upevnenie si písania precvičovaných tvarov na zábavnom obrázku. Obrázky na dvojstrane poskytujú priestor na rozhovor, čo umožňuje rozvíjanie komunikačných spôsobilostí žiakov.

Návrh didaktického postupu

Strana 16

Žiak vie:

- ✓ písať pravý mierny oblúk podľa vzoru.

Strana je venovaná nácviku písania pravého mierneho oblúka. Samotnému nácviku predchádza rozcvičenie ruky na hornej ilustrácii. Ako motiváciu môžeme použiť rozprávanie o tom, že mamička dala sušiť vypraté uteráky a začal fúkať vetrík. Uteráky už neviseli rovno, mierne sa ohli. Žiaci obťahujú a píšu pravé oblúky na obrázkoch uterákov. Upozorníme ich, aby dokresľovali uteráky zdola nahor. Pri samotnom písaní oblúkov v riadkoch opäť upozorníme žiakov na smer písania zdola nahor, lebo takto do nich fúkal vetrík. Tento smer písania je dôležitý preto, aby žiaci správne písali mierny pravý oblúk.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie sa môže zamerať na správny sklon, dodržanie tvaru oblúka (aby písanie oblúka neskĺzlo do písania sklonovej čiary) a na plynulosť písaného tvaru jedným ťahom.

Strana 17

Žiak vie:

- ✓ písať pravý mierny oblúk podľa vzoru.

Na tejto strane si žiaci precvičujú písanie pravého mierneho oblúka. Ako motiváciu môžeme použiť rozprávanie o tom, že deti deň predtým, ako sa išli kúpať na kúpačku, každú kúpačku ponatierali farbou smerom zdola nahor spolu s rodičmi. Po uvoľňovacích cvikoch a následnom rozcvičení ruky na hornej ilustrácii (oblúky môžu písať po celej šírke kúpačiek, ruku si môžu rozcvičiť i obťahovaním zvislých a vodorovných čiar) môžu začať písať dané tvary. Pri písaní oblúkov v riadkoch si precvičujú písanie zmenšených tvarov. Posledné dva prázdne riadky slúžia na docvičenie tvaru. Ak žiakom písanie pravého oblúka už ide, môžu si precvičiť písanie predchádzajúcich tvarov, napr. horného, dolného alebo zloženého zátrhu. Pravý oblúk môžu žiaci aplikovať na ilustrácii dieťaťa a dokresliť mu vlasy pomocou pravých oblúkov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame hodnotenie zamerať na pravidelnú hustotu čiar v riadkoch.

V obchode Hláska a písmeno E

*Šlabikár LIPKA®1. časť, strany 18 – 19 Návrhy
príprav na vyučovacie hodiny č. 15 a 16*

Pojmy:

hláska, písmeno, prvá hláska slova, prvé písmeno slova, slabika, prvá slabika slova

Ciele:

- ✓ sluchovo rozlíšiť prvú hlásku slova;
- ✓ spájať hlásky do slabík;
- ✓ zrakovo rozlíšiť písmená;
- ✓ čítať tvar veľkého tlačeneho písmena podľa predlohy;
- ✓ písať správny tvar veľkého tlačeneho písmena;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán:

Dvojstrana je zameraná na sluchové rozlíšenie hlásky **e** na začiatku slova, vyvodenie grafickej podoby písmena **E** a spojenie hlások **m a e**, **s a e** do slabík.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie, vzťahov medzi časťami ilustrácie, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o tom, či boli sami nakupovať, či majú svoje peniaze, kto im dáva peniaze, kto dáva peniaze ich rodičom, prečo je dôležité šetrenie a premyslené nakupovanie... Hlavičku strany tvorí okrem ilustrácie aj veľký tlačný tvar písmena **E** a motivačná báseň viažuca sa k ilustrácii. V básni je slovo *eurá* zámerne nahradené všeobecnejším pojmom *peniažky* (hoci k hláske **e** by bolo *euro* vhodnejšie), aby vznikol priestor na rozhovor o tom, že k peniazom patria nielen eurá, ale aj centy. Prácu s touto stranou je vhodné začať prečítaním motivačnej básne a predstavením písmena, ktoré „priniesla“ včielka. Motivačnú báseň sa žiaci môžu naučiť naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou **e** na začiatku slova: *egreše, euro*;
- slová s hláskou **e** na konci slova: *peniaze, čerešne, egreše*.

Vyhľadávanie slov s hláskou **e** na konci slova je rozširujúcou úlohou.

Návrh didaktického postupu

Strana 18, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 3 jednoduché vety;
- ✓ tvoriť jednoduché vety podľa pokynov;

- ✓ určiť prvú hlásku v slovách – pomenovaniach častí ilustrácie;
- ✓ rozprávať o svojich skúsenostiach s nakupovaním.

V zadaní úlohy je napísané, že žiaci majú rozprávať o ilustrácii podľa pokynov. Pri rozprávaní o ilustrácii sa odporúčame zamerať na hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, v pomenovaní ktorých je hláska *e* na začiatku slova (*euro* nie je znázornené, ale predpokladá sa, že je v peňaženke). Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vetách. Podľa konkrétnej situácie v triede (na základe úrovne komunikačných spôsobilostí žiakov) určíme počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci. Rozprávanie o ilustrácii môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Adamovi a Zuzke pri nakupovaní. Žiaci už vedia z predchádzajúcich vyučovacích hodín, že na začiatku rozprávania je udalosť, ktorá sa stala ako prvá (*deti prišli do obchodu*). Koniec rozprávania tvorí udalosť, ktorá sa stala ako posledná. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiaci rozprávajú o tom, ako sa majú správať pri nakupovaní (s rodičmi, súrodencami, sami...).

Strana 18, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ sluchovo rozlíšiť hlásku *e* ako prvú hlásku slova;
- ✓ rozlíšiť grafickú podobu známych písmen;
- ✓ čítať tlačené tvary známych písmen.

Žiaci pomocou piktogramov povedia, čo budú robiť v úlohe. Pomenujú jednotlivé obrázky a povedia, ktorú hlásku počujú na začiatku slova. Z trojice písmen pod obrázkom vyfarbia písmeno *E*. Slová znázornené na obrázkoch sú: *egreš, euro, Eskimák, električka*.

Odporúčame zaradiť prácu s nápovednými obrázkami, ktoré tvoria vyklápaciu stranu obálky šlabikára. Žiaci najskôr pomenujú všetky obrázky a písmená na nápovedných obrázkoch, napr.: *auto – A, motýľ – M...* Postupujú zľava doprava v smere čítania. Žiaci, ktorí ešte nevedia určiť prvú hlásku slova, opakujú po ostatných. Každodenným opakovaním tejto činnosti sa všetci žiaci postupne naučia určiť prvú hlásku slova podľa nápovedného obrázka.

Strana 18, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť grafickú podobu známych písmen, slabík a čísel.

Žiaci podľa zadania a podľa vzoru zakrúžkujú písmená, slabiky a číslice. Žiaci vnímajú slabiky ako dvojice písmen. Nemusia ich vedieť prečítať, stačí, keď prečítajú písmená samostatne. Môžu si pomôcť aj nápovednými obrázkami na vyklápacej strane obálky šlabikára. Po skontrolovaní samostatnej práce nesmieme zabudnúť žiakov pochváliť za ich samostatnosť pri riešení úlohy.

Strana 18, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ písať tvar veľkého tlačeného písmena *E* podľa predlohy.

Žiaci píšu do riadka tlačený tvar písmena *E*. Odporúčame precvičiť písanie najskôr na tabuli alebo na papieri. Žiakov priebežne chválime za prácu.

Sebahodnotenie

Odporúčame, aby sa žiaci pri sebahodnotení zamerali na správne vyznačenie prvého písmena slova v úlohe 2.

Strana 19, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ určiť prvú hlásku v slove znázornenom na obrázku;
- ✓ povedať rozdiel medzi hláskou a písmenom;
- ✓ pomenovať známe písmená;
- ✓ určiť a vyznačiť počet slabík v slove znázornenom na obrázku.

Žiaci pomocou piktogramov povedia, čo budú robiť v úlohe. Odporúčame pri prvom obrázku pracovať spoločne, s ďalšími obrázkami môžu niektorí žiaci (prípadne všetci) pracovať samostatne. Pri riešení úlohy žiaci postupujú presne podľa zadania: pomenujú obrázok, povedia prvú hlásku slova, spoja obrázok so správnym písmenom (prvým písmenom slova), určia a znázornia bodkami počet slabík v slove. Pri určovaní počtu slabík v slove si žiaci môžu pomôcť vytlieskaním slabík. Nesmieme zabudnúť pochváliť žiakov za prácu pri riešení úlohy.

Slová znázornené na obrázkoch sú: *anjel, mravec, ovca, Eskimák, električka, slnko*.

Strana 19, úloha 5

Žiak vie:

- ✓ určiť hlásky **m**, **s** a **e** ako prvé hlásky slov znázornených na obrázkoch;
- ✓ spojiť hlásky **m** a **e**, **s** a **e** do slabík;
- ✓ čítať tlačené tvary písmen **M**, **S** a **E**.

Pri riešení úlohy odporúčame postupovať ako pri úlohe 5 na strane 13. Prvú časť úlohy, ktorá je podfarbená modrou farbou, riešime so žiakmi spoločne. Odporúčame prekryť písmená pod obrázkami rukou alebo zošitom. Žiaci pomenujú obrázky a povedia prvú hlásku každého slova (*motýľ* – **m**, *egreš* – **e**), hlásky spoja do slabiky **me**. Spojenie hlások do slabiky odporúčame zopakovať viackrát. Tým istým spôsobom postupujeme aj pri druhej časti úlohy, ktorá je podfarbená ružovou farbou (*sova* – **s**, *egreš* – **e**). Obrázok *egreša* je zámerne zvolený opakovane, aby si žiaci začali uvedomovať funkciu nápovedných obrázkov. Keď žiaci vedia spojiť hlásky **s** a **e** do slabiky, dopíšu prvé písmená slov do okienok pod obrázkami. Rozširujúcou úlohou môže byť prečítanie písmen pod obrázkami. Od žiakov nevyžadujeme čítanie slabík, stačí, keď prečítajú písmená samostatne. Môžu si pomôcť aj nápovednými obrázkami na vyklápacej strane obálky šlabikára.

Strana 19, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ pomenovať tlačený tvar písmena **E**;
- ✓ určiť hlásku **e** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ hovoriť slová s hláskou **e** na začiatku slova (s pomocou učiteľa).

Žiaci najskôr píšu veľký tvar písmena **E** pomocou farebných čiar do zväčšeného tvaru tohto písmena. Potom môžu spoločne pomenovať obrázky (*Eskimák, električka*) a vymyslieť ďalšie slová, ktoré sa začínajú hláskou **e**. Jeden obrázok nakreslia (napr. *egreš*). Ak majú dostatok času, odporúčame vyfarbiť všetky obrázky v úlohe.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení samostatnej i spoločnej práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť práce pri riešení úlohy 4.

Didaktické hry

Drep – skok

Cieľ hry: Precvičiť fonemické uvedomovanie si prvej hlásky slova.

Postup: Žiaci sa postavia vedľa lavíc tak, aby mal každý dostatočný priestor na skok alebo drep. Učiteľ hovorí slová. Keď povie slovo s hláskou *e* na začiatku, žiaci urobia drep. Keď povie slovo s inou hláskou na začiatku, žiaci vyskočia.

Návrh na slová: egreš, eskimo, ihla, električka, Indián, Eskimák, elektrina, orech, slimák, motýľ, Elenka, Emil, Hanka, Evka...

Tichá

Cieľ hry: Precvičiť fonemické uvedomovanie si prvej hlásky slova

Pomôcky: nápovedné obrázky

Postup: Žiaci ticho sedia. Učiteľ postupne ukazuje obrázky a pýta sa. Otázky musia byť zostavené tak, aby žiaci mohli odpovedať iba *áno* alebo *nie*. Napríklad učiteľ ukáže obrázok *električky* a pýta sa: *Počujeme na začiatku tohto slova hlásku e?* Žiaci kývaním hlavy odpovedia *áno*. Nikto nehovorí nahlas, iba učiteľ.

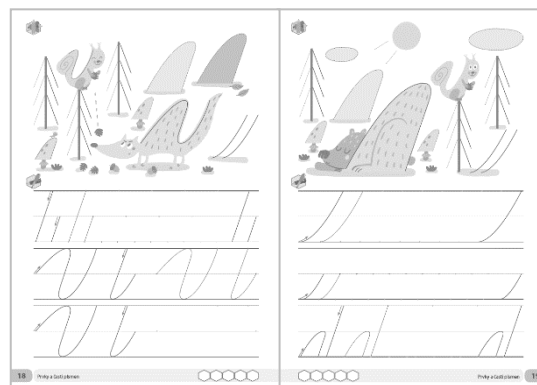
Prvky a tvary

Písanie, 1. zošit, strany 18 – 19

Návrhy priprav na vyučovacie hodiny č. 15 a 16

Pojmy:

prvky a časti písmen (veľká a malá sklonová čiara, horný a dolný zátrh, malý a veľký pravý mierne oblúk)

Ciele:

- ✓ písať správne dané prvky a tvary, ktoré sú časťou niektorých písmen;
- ✓ dokresliť časti obrázka pomocou daných prvkov a tvarov, ktoré sú časťou niektorých písmen;
- ✓ precvičovať smer písania zľava doprava;
- ✓ precvičovať jemnú motoriku a grafomotoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na nácvik písania daných prvkov a častí písmen. Motivačný obrázok zvierat v lese slúži na uvoľnenie a rozcvičenie ruky pred písaním, na prípravu na písanie. Obrázky na dvojstrane poskytujú priestor na rozhovor a tým aj rozvoj komunikačných spôsobilostí žiakov.

Návrh didaktického postupu

Strana 18

Žiak vie:

- ✓ písať správne dané prvky a časti písmen podľa vzoru.

Na strane si žiaci precvičia písanie prvkov a tvarov, ktoré sú rovnaké, alebo zhodné s časťami niektorých písmen. Pred písaním si rozcvičia ruku obťahovaním a dokresľovaním do ilustrácie z lesa. V prvom riadku si precvičujú písanie veľkej a malej sklonovej čiary (veľká a malá šikmá priamka). Tvary v druhom a treťom riadku nemajú konkrétne pomenovania (skladajú sa z horného a dolného zátrhu, malého a veľkého pravého mierneho oblúka). Je však vhodné, aby si žiaci precvičili aj takéto druhy tvarov, ktoré sú takmer zhodné s časťami písmen (veľké písané U, V, Y).

Sebahodnotenie

Žiaci môžu pri sebahodnotení vyjadriť svoj vzťah k písaniu, svoje pocity pri písaní alebo vlastné hodnotenie kvality ich písomného prejavu.

Strana 19

Žiak vie:

- ✓ písať správne dané časti písmen podľa vzoru.

Po rozcvičení ruky obťahovaním tvarov zakomponovaných do obrázkov si žiaci precvičujú písanie častí z písmen. Precvičujú si písanie pravých oblúkov, horného zátrhu a sklonovej čiary. Zmenšený tvar pravého mierneho oblúka a horného zátrhu píše po pomocnú linajku. Žiaci dbajú na správny smer písania.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie na konci práce so stranou sa môže zamerať nielen na písanie správnych tvarov, ale aj na niektoré pracovné návyky žiakov pri písaní (správne sedenie, nevyrušovanie spolužiakov a pod.).

Nedeľné popoludnie

Hláska a písmeno L

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 20 – 21

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny č. 17 a 18

Pojmy:

hláska, písmeno, prvá hláska slova, prvé písmeno slova, slabika, počet slabík v slove

Ciele:

- ✓ sluchovo rozlíšiť prvú hlásku slova;
- ✓ spájať hlásky do slabík;
- ✓ zrakovo rozlíšiť písmená;
- ✓ čítať tvar veľkého tlačeneho písmena podľa predlohy;
- ✓ písať správny tvar veľkého tlačeneho písmena;
- ✓ tvoriť vety podľa grafického znázornenia;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na sluchové rozlíšenie hlásky *l* na začiatku slova, vyvodenie grafickej podoby písmena *L* a spojenie hlások *l* a *o*, *l* a *a* do slabík.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrkovného vnímania (vnímanie detailov ilustrácie, vzťahov medzi časťami ilustrácie, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o tom, či trávajú voľný čas spoločne s rodinou, kam chodievajú na vychádzky či výlety... Hlavičku strany tvorí okrem ilustrácie aj veľký tlačeneý tvar písmena *L* a motivačná báseň viažuca sa k ilustrácii. Prácu s touto stranou je vhodné začať prečítaním motivačnej básne a predstavením písmena, ktoré „priniesla“ včielka. Motivačnú báseň sa žiaci môžu naučiť naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

– slová s hláskou *l* na začiatku slova: *lopta, lano, lavička, loďka, lastovičky, lúka*.

Návrh didaktického postupu

Strana 20, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 3 jednoduché vety;
- ✓ tvoriť jednoduché vety podľa pokynov;
- ✓ určiť prvú hlásku v slovách – pomenovaniach častí ilustrácie.

Pri rozprávaní o ilustrácii odporúčame zamerať sa na hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, v pomenovaní ktorých je hláska *l* na začiatku slova. Žiaci tieto slová používajú v slovných

spojeniach a vetách. Podľa konkrétnej situácie v triede (na základe úrovne komunikačných spôsobilostí žiakov) určíme počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci. Rozprávanie o ilustrácii môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať rodine Adama a Zuzky na výlete (počas nedeľného popoludnia). Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiaci rozprávajú o tom, ako sa majú správať v prírode a o svojich zážitkoch z rodinných výletov či vychádzok.

Včielkina úloha: Žiaci odpovedia na otázku podľa vlastných doterajších skúseností a vedomostí. Za správnu odpoveď môžeme uznať aj *tenis, hokejbal, florbal* a pod.

Strana 20, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ určiť hlásku *l* ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ rozlíšiť grafickú podobu známych písmen;
- ✓ čítať tlačené tvary známych písmen.

Odporúčame, aby žiaci pomocou piktogramov povedali, čo budú robiť v úlohe. Pomenujú jednotlivé obrázky a povedia, ktorú hlásku počujú na začiatku slova. Z trojice písmen pod obrázkom vyfarbia písmeno *L*.

Slová znázornené na obrázkoch sú: *lopta, lavička, loďka, lastovička*.

Odporúčame zaradiť prácu s nápovednými obrázkami, ktoré tvoria vyklápaciu stranu obálky šlabikára. Žiaci najskôr pomenujú všetky obrázky a písmená na nápovedných obrázkoch, napr.: *auto – A, motýľ – M...* Postupujú zľava doprava v smere čítania. Žiaci, ktorí ešte nevedia určiť prvú hlásku slova, opakujú po ostatných. Každodenným opakovaním tejto činnosti sa všetci žiaci postupne naučia určiť prvú hlásku slova podľa nápovedného obrázka.

Strana 20, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ tvoriť vety s daným počtom slov podľa grafického znázornenia (s pomocou učiteľa).

Žiaci najskôr povedia, čo je znázornené na každom obrázku. Potom spočítajú slová v grafickom znázornení viet pri obrázkoch a vymyslia vety s daným počtom slov. Žiaci môžu tvoriť aj vety s iným počtom slov (*včielkina úloha*).

Po skončení práce na úlohe pochválime žiakov za ich tvorivosť.

Riešenie úlohy (návrh): Lastovičky letia. Lastovičky štebocú. Lastovičky vyleteli. Lastovičky rýchlo letia. Adam hádže. Adam má loptu. Adam hádže loptu. Lopta je pásikovaná.

Strana 20, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ písať tvar veľkého tlačeného písmena *L* podľa predlohy.

Žiaci píšu tlačený tvar písmena *L* do riadka. Odporúčame precvičiť písanie najskôr na tabuli alebo na papieri. Žiakov priebežne chválime za prácu.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení zamerať na správne vyznačenie prvého písmena slova v úlohe 2.

Strana 21, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ určiť a znázorniť počet slabík v slovách znázornených na obrázkoch (s pomocou učiteľa).

Žiaci pomocou piktogramov povedia, čo budú robiť v úlohe. Podobnú úlohu žiaci riešili na strane 19. Odporúčame spoločne pomenovať obrázky. Pri riešení úlohy môžu niektorí žiaci (prípadne všetci) pracovať samostatne. Postupne pomenujú jednotlivé obrázky a povedia každé slovo po slabikách. Môžu si pomôcť tlieskaním alebo kráčaním. Počet slabík v slove znázornia bodkami podľa vzoru. Nesmieme zabudnúť pochváliť žiakov za prácu pri riešení úlohy.

Slová znázornené na obrázkoch sú: *sova, labuť, veverička, lopata, melóny, sanitka*.

Odporúčame, aby žiaci farebne vyznačili písmená v slovách nad obrázkami, ktoré už vedia prečítať. Úloha bude mať diagnostický charakter.

Strana 21, úloha 5

Žiak vie:

- ✓ určiť hlásky **l**, **o** a **a** ako prvé hlásky slov znázornených na obrázkoch;
- ✓ spojiť hlásky **l**, **o** a **l**, **a** do slabík;
- ✓ čítať tlačené tvary písmen **L**, **O** a **A**.

Pri riešení úlohy odporúčame postupovať ako pri úlohe 5 na strane 19. Prvú časť úlohy, ktorá je podfarbená modrou farbou, riešime so žiakmi spoločne. Odporúčame prekryť písmená pod obrázkami rukou alebo zošitom. Žiaci pomenujú obrázky a povedia prvú hlásku každého slova (*lavička – l*, *orech – o*), hlásky spoja do slabiky **lo**. Spojenie hlások do slabiky odporúčame zopakovať viackrát. Tým istým spôsobom postupujeme aj pri druhej časti úlohy, ktorá je podfarbená zelenou farbou (*lopta – l*, *auto – a*). Keď žiaci vedia spojiť hlásky **l** a **a** do slabiky, dopíšu prvé písmená slov do okienok pod obrázkami. Rozširujúcou úlohou môže byť prečítanie písmen pod obrázkami. Od žiakov nevyžadujeme čítanie slabík, stačí, keď prečítajú písmená samostatne. Môžu si pomôcť aj nápovednými obrázkami na vyklápacej strane obálky šlabikára.

Strana 21, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ pomenovať tlačný tvar písmena **L**;
- ✓ určiť hlásku **l** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ hovoriť slová s hláskou **l** na začiatku slova.

Žiaci najskôr píšu veľký tvar písmena **L** pomocou farebných čiar do zväčšeného tvaru tohto písmena. Potom môžu spoločne pomenovať obrázky (*lod'ka, lampa*) a vymyslieť ďalšie slová, ktoré majú hlásku **l** na začiatku slova. Jeden obrázok nakreslia (napr. *loptu*). Ak majú dostatok času, odporúčame vyfarbiť všetky obrázky v úlohe.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení samostatnej i spoločnej práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť práce pri riešení *hodinovej úlohy*.

Didaktické hry

Vláčik

Cieľ hry: Precvičiť tvorenie slov s hláskou **l** na začiatku slova.

Postup: Žiaci sa postavia vedľa lavíc. Učiteľ povie, že lavice sú vláčik, do ktorého nasadnú tí žiaci, ktorí správne splnia úlohu. Vláčik cestuje do *Krajiny múdrych detí*. Učiteľ povie zadanie: *Do Krajiny múdrych detí vláčikom pocestuje ten, kto povie slovo s hláskou l na začiatku*. Žiaci postupne hovoria

slová a sadajú si do svojej lavice. Tí žiaci, ktorí nevedia pohotovo vymyslieť slovo, majú viac pokusov, prípadne im pomôžu spolužiaci. Dôležité je, aby všetci mali pocit úspechu a radosť z hry.

Bystré ušká

Cieľ hry: Precvičiť fonematické uvedomovanie si prvej hlásky slova.

Postup: Učiteľ hovorí žiakom slová s rôznymi hláskami na začiatku, najviac ich však musí byť s hláskou *I*. Žiaci počúvajú slová a zdvihnú ruku iba pri slove s hláskou *I* na začiatku slova. Učiteľ pochváli žiakov, že majú bystré ušká.

Vratný ťah

Písanie, 1. zošit, strany 20 – 21

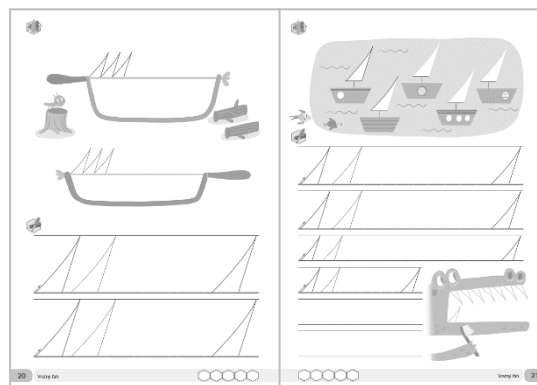
Návrhy priprav na vyučovacie hodiny č. 17 a 18

Pojem:

vratný ťah

Ciele:

- ✓ písať správne *vratný ťah*;
- ✓ dokresliť časti obrázka pomocou vratného ťahu;
- ✓ precvičovať smer písania zľava doprava;
- ✓ precvičovať jemnú motoriku a grafomotoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na nácvik písania *vratného ťahu*. Pojem *vratný ťah* vyjadruje konkrétny smer písacieho pohybu. Pod pojmom *vratný ťah* budeme v metodických komentároch rozumieť prvú časť tvaru písmena malé písané **t**, konkrétne: veľký mierny pravý oblúk, ostrý obrat, veľkú šikmú priamku až po šikmý ľavý zátrh (mašlička) vo vnútri písmena.

Tvary *vratného ťahu* si žiaci precvičujú najskôr v riadkoch so zväčšenými tvarmi, tie sa postupne zmenšujú. Motivačný obrázok píly s veľkými zubami slúži na uvoľnenie a rozcvičenie ruky pred písaním, prípravu na písanie *vratného ťahu*. Obrázok plachetníc je určený na zopakovanie si písania nového tvaru. Obrázok krokodíla slúži na upevnenie si písania známych tvarov na zábavnom obrázku. Obrázky na dvojstrane poskytujú priestor na rozhovor a tým aj rozvoj komunikačných spôsobilostí žiakov.

Návrh didaktického postupu

Strana 20

Žiak vie:

- ✓ písať správne *vratný ťah* podľa vzoru.

Po obtiahnutí a dokreslení zúbkov na pílkach si žiaci nacvičujú písanie *vratného ťahu* v liniatúre.

Pri písaní tvaru musia žiaci rozlišovať dva prvky – pravý mierny oblúk a sklonovú čiaru. Dbáme na to, aby nepísali tvar ako dve sklonové čiary.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie v závere strany môže byť zamerané na písanie správneho tvaru a plynulosti písacieho pohybu.

Strana 21

Žiak vie:

- ✓ písať správne *vratný ťah* podľa vzoru.

Na strane si žiaci precvičujú písanie *vratného ťahu* v zmenšenej veľkosti. Po uvoľňovacích cvikoch a následnom rozcvičení ruky na hornej ilustrácii píšú žiaci *vratné ťahy*. V posledných dvoch riadkoch

si môžu precvičiť aj písanie iných tvarov a prvkov. Nacvičený tvar môžu využiť pri dokreslení dolného radu zubov u krokodíla.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame hodnotenie zamerať na správny sklon vratného ťahu.

Popoludnie s babičkou

Hláska a písmeno I

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 22 – 23

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 19

Pojmy:

hláska, písmeno, prvá hláska slova, prvé písmeno slova

Ciele:

- ✓ sluchovo rozlíšiť danú hlásku v slove;
- ✓ spájať hlásky do slabík;
- ✓ zrakovo rozlíšiť písmená;
- ✓ čítať tvar veľkého tlačeneho písmena podľa predlohy;
- ✓ písať správny tvar veľkého tlačeneho písmena;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na sluchové rozlíšenie hlásky *i* na začiatku slova, vyvodenie grafickej podoby písmena *I* a spojenie hlások *s, i a m, i* do slabík.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania žiakov a rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí. Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o tom, či majú babičku, ako pomáhajú starším ľuďom pri činnostiach, ktoré sami nezvládnu... Hlavičku strany tvorí okrem ilustrácie aj veľký tlačeneý tvar písmena *I* a motivačná báseň viažuca sa k ilustrácii.

Prácu s touto stranou je vhodné začať prečítaním motivačnej básne a predstavením písmena, ktoré „priniesla“ včielka. Motivačnú báseň sa žiaci môžu naučiť naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou *i* na začiatku slova: *ihla, ihlice, indiánska čelenka/Indián;*
- slová s hláskou *i* vnútri slova: *babička, niť, šije, koráliky, krabička, náušnice, ihlice, skriňa;*
- slová s hláskou *i* na konci slova: *oči, uši.*

Vyhľadávanie slov s hláskou *i* vnútri a na konci slova je rozširujúcou úlohou.

Návrh didaktického postupu

Strana 22, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 3 jednoduché vety;
- ✓ tvoriť jednoduché vety podľa pokynov;
- ✓ určiť prvú hlásku v slovách – pomenovaniach častí ilustrácie.

V zadaní úlohy je napísané, že žiaci majú rozprávať o ilustrácii podľa pokynov. Pri rozprávaní o ilustrácii odporúčame zamerať sa na hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety alebo osoby, v pomenovaní ktorých je hláska *i* na začiatku, ale aj vnútri či na konci slova. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vetách. Odporúčame určiť počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci. Rozprávanie o ilustrácii môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Zuzke a babičke pri šití indiánskej čelenky pre Adama. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiaci rozprávajú o tom, ako sa majú správať k svojim blízkym a k starším ľuďom.

Včielkina úloha: Žiaci môžu vymyslieť mená, napríklad *Ivana, Ivan, Iveta, Igor, Irena, Imrich, Ignác*.

Strana 22, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ sluchovo rozlíšiť hlásku *i* v slovách znázornených na obrázkoch.

Tento typ úlohy riešia žiaci po prvýkrát. Odporúčame, aby žiaci najskôr pomenovali obrázok niekoľkokrát po sebe. Počúvajú, či sa v slove nachádza nová hláska *i*. Potom im vysvetlíme, že majú zelenou farbičkou vyfarbiť trojuholník vedľa toho obrázka, v pomenovaní ktorého počuli hlásku *i*. Slová znázornené na obrázkoch sú: *ihla niť, oči, pero*.

Riešenie: Pri obrázkoch *ihla, niť, oči* treba vyfarbiť trojuholník zelenou farbou, pri obrázku *pera* nevyfarbiť trojuholník.

Odporúčame zaradiť prácu s nápovednými obrázkami, ktoré tvoria vyklápaciu stranu obálky šlabikára. Žiaci najskôr pomenujú všetky obrázky a písmená na nápovedných obrázkoch, napr.: *auto – A, motýľ – M...* Postupujú zľava doprava v smere čítania. Žiaci, ktorí ešte nevedia určiť prvú hlásku slova, opakujú po ostatných. Každodenným opakovaním tejto činnosti sa všetci žiaci postupne naučia určiť prvú hlásku slova podľa nápovedného obrázka.

Strana 22, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ pomenovať tvary známych písmen.

Učiteľ vysvetlí žiakom riešenie úlohy. Potom žiaci hľadajú rovnaké písmená na jednej i na druhej indiánskej čelenke. Ak pracujú spoločne, môžu si určiť všetci rovnaké farby, ktorými vyfarbia konkrétne písmená. Pri samostatnej práci si môžu farby určovať sami. Individuálne pochválime žiakov za samostatnú prácu.

Strana 22, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ odpísať tvary známych písmen podľa predlohy.

Žiaci píšú tlačené tvary písmen z čeleniek do riadka. Nesmieme zabudnúť vopred precvičiť tvar písmena *I*. Odporúčame precvičiť písanie najskôr na tabuli alebo na papieri. Žiakov priebiežne chválime za prácu.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení zamerať na správny odpis písmen z čeleniek v úlohe 3.

Strana 23, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ určiť prvú hlásku v slovách – pomenovaniach častí obrázka;

- ✓ povedať rozdiel medzi hláskou a písmenom;
- ✓ pomenovať známe písmená.

Žiaci sa pokúsia pomocou piktoqramov a vzoru určiť riešenie úlohy. Potom im prečítame a vysvetlíme presné zadanie úlohy. Žiaci najskôr prečítajú písmená na klávesnici a pomenujú hračky okolo počítača. Potom podľa vzoru spoja s písmenami iba tie obrázky hračiek, ktoré majú niektoré z napísaných písmen na začiatku pomenovania. Tak žiaci určia hračky, ktoré rodičia deťom objednali cez internet. Rozšírením práce s úlohou môže byť tvorenie viet o hračkách. Odporúčame určiť počet slov vo vete, prípadne zameranie viet. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiaci rozprávajú o svojom vzťahu k hračkám, o starostlivosti o ne, s čím a s kým sa najradšej hrávajú...

Pomenovanie hračiek na ilustrácii: *Eskimák, raketa, opica, bábika, macík, dráčik, slon, Indián, auto, kocky, lopta*.

Riešenie: Žiaci spoja písmená na klávesnici s obrázkami hračiek: *E s Eskimákom (je vzor), O s opicou, M s macíkom, S so slonom, I s Indiánom, A s autom, L s loptu*.

Strana 23, úloha 5

Žiak vie:

- ✓ pomenovať známe písmená;
- ✓ písať tvary známych písmen.

Žiaci sa môžu pokúsiť povedať pomocou piktoqramov, čo budú robiť v úlohe. Potom im prečítame presné zadanie úlohy. Postupne hľadajú dvojice korálikov s rovnakou farbou. Do prázdneho koráliku rovnakej farby odpíšu dve písmená (ktoré tvoria slabiku). Čítanie slabík od žiakov nevyžadujeme, stačí, keď prečítajú písmená samostatne. Môžu si pomôcť aj nápovednými obrázkami na vyklápacej strane obálky šlabikára. Odporúčame pochváliť žiakov za prácu pri riešení úlohy.

Strana 23, úloha HODINY

Žiak:

- ✓ pomenovať tlačný tvar písmena *I*;
- ✓ určiť hlásku *i* ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ hovoriť slová s hláskou *i* na začiatku slova.

Žiaci najskôr píšu veľký tvar písmena *L* pomocou farebných čiar do zväčšeného tvaru tohto písmena. Potom môžu spoločne pomenovať obrázky (*iglu, ihličie*) a vymyslieť ďalšie slová, ktoré majú hlásku *i* na začiatku slova. Jeden obrázok nakreslia (napr. *ihlu*).

Ak majú dostatok času, môžu vyfarbiť všetky obrázky v úlohe.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení samostatnej i spoločnej práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť práce pri riešení úlohy 4.

Didaktická hra

Drep – skok

Cieľ hry: Precvičiť fonematické uvedomovanie si danej hlásky v slove.

Postup: Žiaci sa postavia vedľa lavíc tak, aby mal každý dostatočný priestor na skok alebo drep. Učiteľ hovorí slová. Keď povie slovo, v ktorom je hláska *i*, žiaci spravia drep. Keď povie slovo, v ktorom hláska *i* nie je, žiaci vyskočia. Vzhľadom na to, že hlásky *i* a *y* sú fonematicky rovnaké, nepoužívame

slová s hláskou *y*. *Návrh na slová*: ihla, kniha, zošit, aktovka, pero, škola, nožnice, oči, uši, nos, niť, lavica, stolička, tabuľa...

Horná slučka

Písanie, 1. zošit, strany 22 – 23

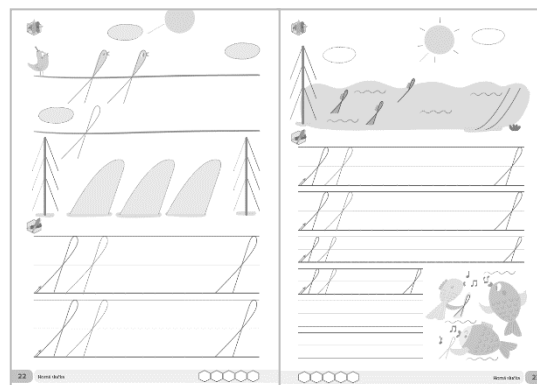
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 19

Pojem:

horná slučka

Ciele:

- ✓ písať správne *hornú slučku*;
- ✓ dokresliť časti obrázka pomocou hornej slučky;
- ✓ precvičovať smer písania zľava doprava;
- ✓ precvičovať jemnú motoriku a grafomotoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na nácvik písania *hornej slučky*. Tvary hornej slučky si žiaci precvičujú najskôr v riadkoch so zväčšenými tvarmi, výška riadkov sa postupne znižuje. Motivačný obrázok lastovičiek na drôte slúži na uvoľnenie a rozcvičenie ruky pred písaním, prípravu na písanie hornej slučky.

Obrázok rybičiek vykúkajúcich z vody je určený na zopakovanie si písania nového tvaru. Obrázok spievajúcich rybičiek slúži na upevnenie si písania hornej slučky ako mikrofónu v zábavnom obrázku. Obrázky na dvojstrane poskytujú priestor na rozhovor a tým rozvoj komunikačných spôsobilostí žiakov.

Návrh didaktického postupu

Strana 22

Žiak vie:

- ✓ písať správne *hornú slučku* podľa vzoru.

Pred samotnou prácou môžeme žiakov motivovať rozhovorom o príprave lastovičiek na odlet do teplých krajín. Najprv ich môžu dokresliť na hornej ilustrácii. Obtiahnuť môžu sklonové čiary a horné zátrhy ukryté v stromčekoch a na kopcoch. Písanie hornej slučky je pomerne náročné a vyžaduje si veľa trpezlivosti a precvičovania. Učiteľ upozorní žiakov, že sklonová čiara a oblúk (časť tvaru hornej slučky) sa musia pretnúť na pomocnej oranžovej linajke v strede výšky riadka.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie v závere strany môže byť zamerané na dodržiavanie správneho sklonu v tvare a plynulosť jeho písania.

Strana 23

Žiak vie:

- ✓ písať správne *hornú slučku* podľa vzoru.

Po zvládnutí písania správneho tvaru hornej slučky na motivačnej ilustrácii si žiaci precvičujú písanie daného tvaru v riadkoch. V posledných dvoch riadkoch odporúčame, aby si žiaci precvičili písanie

hornej slučky, lebo je to náročný tvar. Na pravej dolnej ilustrácii môžu žiaci dokresľovať nacvičený prvok.

Sebahodnotenie

Žiaci môžu pri sebahodnotení vyjadriť svoj vzťah k písaniu, svoje pocity pri písaní alebo vlastné hodnotenie kvality ich písomného prejavu. Odporúčame sa zamerať na správne pretínanie sklonovej čiary a oblúka na pomocnej linajke.

Precvičovanie E, L, I

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA*®, strana 4

Úloha 1

Žiaci pomenujú obrázok, povedia, ktorú hlásku počujú na začiatku slova a podľa toho vyfarbia prvé písmeno slova. Pod každým obrázkom si vyberajú z troch možností (z troch písmen).

Riešenie: električka E, ihlice I, lampa L, injekcia I

Úloha 2

Riešenie tejto úlohy je spojené s praktickou činnosťou. Žiaci vystrihnú 6 častí obrázka na okraji strany, poskladajú z nich obrázok a nalepia ich do rámečkov na správne miesto. Pomenujú, čo vidia na obrázku, resp. slová s I, ktoré sú znázornené na obrázku, napríklad: lavica, lopta, lastovička, lampa. Utvoria dve vety podľa grafického znázornenia. Jedna veta sa bude skladať z troch slov a druhá veta bude štvorslovná.

Možné riešenie: Lastovička lieta nízko. Pod lavičkou je lopta.

Rozširujúca úloha

Žiaci pomenujú každý obrázok, slovo povedia po slabikách a určia počet slabík v slove. Ku každému obrázku priradia správny počet slabík, ktorý je označený bodkami (v matematike ešte nepracujú s číslami, ale počet do 10 by mali ovládať z predškolskej výchovy). Nakoniec žiaci povedia prvú a poslednú hlásku slov znázornených na obrázku.

Možné riešenie:

jednoslabičné slová: slon, luk

dvojslabičné slová: ihla, lampa, egreš

trojslabičné slovo: Eskimák

štvorslabičné slová: lastovička, motocykel

päťslabičné slovo: lokomotíva

Poznámka: Ak žiaci nájdu iné riešenie, obrázok pomenujú iným slovom a zdôvodnia svoje riešenie, považujeme toto riešenie za správne. Napríklad: obrázok motocykla (štvorslabičné slovo) môžu nazvať motorka a slovo, ktorým sme pomenovali obrázok je trojslabičné. Lokomotívu môžu pomenovať ako vlak (jednoslabičné slovo) alebo rýchlik (dvojslabičné slovo), slona môžu pomenovať sloník (dvojslabičné slovo). Lastovičku môžu pomenovať vtáčik (dvojslabičné slovo).

Unás doma

Opakovanie

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 24 – 25
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 20

Pojmy:

hláska, písmeno, prvá hláska slova, prvé písmeno slova, grafické znázornenie vety, počet slov vo vete

Ciele:

- ✓ rozlíšiť vetu a slovo;
- ✓ tvoriť vety podľa grafického znázornenia;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ rozvíjať prezentačné zručnosti;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na rozprávanie, tvorenie viet podľa grafického znázornenia (s daným počtom slov), opakovanie grafickej podoby známych písmen, precvičenie určovania počtu slabík v slove. Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie, vzťahov medzi časťami ilustrácie, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Súčasťou ilustrácie je motivačná báseň viažuca sa k ilustrácii.

Návrh didaktického postupu

Strana 24, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 3 jednoduché vety;
- ✓ v činnostiach rozlíšiť vetu od slova;
- ✓ tvoriť vety podľa grafického znázornenia.

Odporúčame, aby si žiaci najskôr podrobne prezreli ilustráciu, potom o nej rozprávali. Žiaci rozprávajú o ilustrácii, všímajú si detaily, farby, veľkosť predmetov. Porovnajú hračky v detskej izbe na obrázku so svojimi. Pri tvorení viet o ilustrácii žiaci tvoria vety s daným počtom slov alebo určujú počet slov vytvorenej vety. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiaci rozprávajú o tom, ako sa majú starať o svoju izbu, hračky... Motivačnú ilustráciu môže učiteľ využiť aj na rozhovor s deťmi o ich rodine, o tom, či majú svoju izbu, kde si robia úlohy, kde sa najradšej hrávajú... Rozširujúcou aktivitou môže byť vymyslieť zábavný príbeh, ktorý sa mohol stať Adamovi a Zuzke pri hre so psíkom. Žiaci môžu porozprávať svoj zábavný príbeh, ktorý sa im stal pri hre s hračkami alebo s domácimi zvieratkami. Na záver rozprávania o obrázku žiaci tvoria vety podľa grafického znázornenia. Žiakov priebežne chválime za prácu.

Včielkina úloha: Žiaci môžu vymyslieť vety, ktoré majú päť slov.

Strana 24, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ pomenovať predmety na ilustrácii;
- ✓ povedať slová po slabikách;
- ✓ určiť počet slabík v slove.

Žiaci pomenujú rôzne predmety na obrázku, povedia ich po slabikách a určia počet slabík v slove. Pri hovorení slov po slabikách si môžu pomôcť tlieskaním alebo krokovaním podľa počtu slabík v slove. Rozširujúcou aktivitou na precvičovanie počtu slabík v slove môže byť aj hľadanie slov znázornených na ilustrácii s daným počtom slabík, napr. žiaci hľadajú slová, ktoré majú dve slabiky (*pero, lopta, stolík, posteľ, oblok...*).

Strana 24, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ určiť prvú hlásku v slovách – pomenovaniach častí obrázka;
- ✓ písať tlačené tvary známych písmen.

Žiaci pomenujú predmety, pri ktorých sú napísané slová, a určia ich prvú hlásku. Do slova v rámečku dopíšu prvé písmeno. Pri riešení úlohy odporúčame spoločne pomenovať predmety na ilustrácii, pri ktorých je rámeček so slovom. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť vyznačenie ďalších písmen, ktoré žiaci poznajú. Odporúčame využiť vyklápaciu stranu obálky šlabikára, na ktorej sú nápovedné obrázky a písmená.

Odporúčame, aby žiaci farebne vyznačili písmená v slovách nad obrázkami, ktoré už vedú prečítať. mať diagnostický charakter.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame, aby sa žiaci zamerali na správne dopísanie písmen do slov v úlohe 3.

Strana 25, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ pomenovať obrázky;
- ✓ povedať slovo po slabikách.

Žiaci povedia pomocou piktogramov, čo budú robiť v úlohe. Potom im prečítame presné zadanie úlohy. Žiaci farbičkou vyznačia cestu psíka k Zuzke. Cestu môžu značiť čiarou. Zastavia sa pri každom obrázku v bludisku, cez ktorý musia prejsť, pomenujú ho a povedia slovo po slabikách. Rozširujúcou úlohou môže byť určenie prvej slabiky slova. Takto prejdú celým bludiskom. Odporúčame pochváliť žiakov za prácu pri riešení úlohy.

Slová znázornené na obrázkoch sú: *moriak, misa, sova, lavica, sekera, sito, mesiac, malina, lopata*.

Strana 25, úloha 5

Žiak vie:

- ✓ písať tvary písmen podľa predlohy.

Žiaci sa pokúsia pomocou piktogramov a vzoru určiť riešenie úlohy. Potom im prečítame a vysvetlíme presné zadanie úlohy. Žiaci postupne čítajú písmená vo farebných plôškach. Upozorníme ich, že každé písmeno má svoju farbu, ktorá sa v tejto úlohe nemení. Žiaci dopíšu písmená do plôšok rovnakej farby ako vzor písmena. Môžu sa pokúsiť slabiku prečítať – *včielkina úloha*. Riešenie úlohy

pripravuje žiakov na prácu so slabikou v nácvičnom období. Rozširujúcou aktivitou môže byť hovorenie slov s daným písmenom (slabikou alebo dvojicou písmen) na začiatku slova. Žiaci tiež môžu skladať a hovoriť iné slabiky zo známych hlások.

Riešenie: MA, SO, MO, SE, ME, LA

Strana 25, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ slovne prezentovať svoj obrázok spolužiakom.

Žiaci nakreslia detskú izbu podľa svojich predstáv. Pri prezentácii svojej práce porozprávajú spolužiakom o svojom obrázku. Individuálne pochválime žiakov po skončení samostatnej práce.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení samostatnej i spoločnej práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť práce pri riešení úlohy 4.

Didaktické hry

Drep – skok

Cieľ hry: Precvičiť rozlišovanie pojmov slovo a veta.

Postup: Žiaci sa postavia vedľa lavíc tak, aby mal každý dostatočný priestor na skok alebo drep. Učiteľ hovorí slová alebo vety. Keď povie vetu, žiaci urobia drep. Keď povie slovo, žiaci vyskočia. Hra umožňuje okamžitú spätnú väzbu: či si žiaci pamätajú rozdiel medzi slovom a vetou.

Napríklad učiteľ povie: *Zuzka sa hrá so psíkom*. Žiaci urobia drep, lebo povedal vetu.

Psík – žiaci vyskočia, lebo učiteľ povedal slovo.

Krokovanie

Cieľ hry: Precvičiť určovanie počtu slabík v slove.

Postup: Žiaci sa postavia vedľa lavíc tak, aby mali priestor na kráčanie dopredu i dozadu. Učiteľ povie ľubovoľné slovo a žiaci spravia toľko krokov, koľko je v slove slabík. Krokovanie robia vpred alebo vzad, podľa pokynov učiteľa. Napríklad učiteľ povie slovo *električka* a určí smer vpred. Žiaci spravia štyri kroky vpred.

Dolná slučka

Písanie, 1. zošit, strany 24 – 25

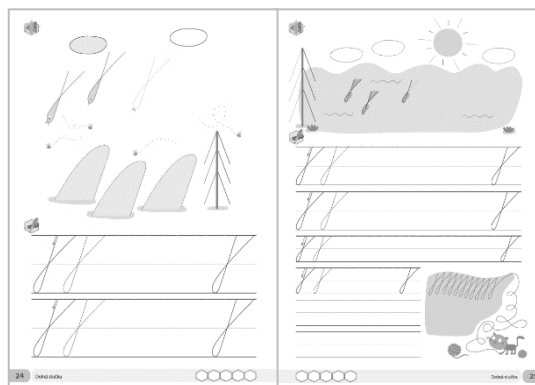
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 20

Pojem:

dolná slučka

Ciele:

- ✓ písať správne *dolnú slučku*;
- ✓ dokresliť časti obrázka pomocou dolnej slučky;
- ✓ precvičovať smer písania zľava doprava;
- ✓ precvičovať jemnú motoriku a grafomotoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na nácvik písania *dolnej slučky*. Výška riadkov pri nácviku písania sa postupne zmenšuje. Motivačný obrázok lastovičiek letiacich z oblohy k zemi slúži na uvoľnenie a rozcvičenie ruky pred písaním, na prípravu na písanie *dolnej slučky*. Obrázok rybičiek plávajúcich ku dnu rybníka je určený na zopakovanie si písania nového tvaru. Obrázok úpletu slúži na upevnenie si písania dolnej slučky na zábavnom obrázku. Obrázky na dvojstrane poskytujú priestor na rozhovor a tým rozvoj komunikačných spôsobilostí žiakov.

Návrh didaktického postupu

Strana 24

Žiak vie:

- ✓ písať správne *dolnú slučku* podľa vzoru.

Žiaci sa najprv pripravujú na písanie rozcvičením ruky na ilustrácii, kde lastovičky chytajú muchy. Pri samotnom písaní dolnej slučky dbajú na správny smer písania – zhora nadol. (Žiaci robia často chybu v tom, že tvar končia oblúkom a nie šikmou priamkou.) Písanie dolnej slučky je pomerne náročné a vyžaduje si veľa trpezlivosti a precvičovania. Učiteľ upozorní žiakov, že (rovnako ako v hornej slučke) sklonová čiara a oblúk (časti tvaru dolnej slučky) sa musia pretnúť na pomocnej oranžovej linajke v strede výšky riadka.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie v závere strany môže byť zamerané na písanie správneho tvaru písmen a jeho plynulosti.

Strana 25

Žiak vie:

- ✓ písať správne *dolnú slučku* podľa vzoru.

Po uvoľňovacích cvikoch a následnom rozcvičení ruky na hornej ilustrácii žiaci píšú dolné slučky. Pri písaní sa postupne zmenšuje veľkosť tvarov. Na pravej dolnej ilustrácii môžu využiť nacvičený tvar ako opakujúci sa tvar – časť rozpleteného klobka vlny. Pri písaní do obrázka žiaci nemusia písať spojený

tvár dolnej slučky, môžu si ho podľa potreby rozdeliť na menej tvarov v skupine, avšak mali by vždy zachovať šikmú priamku, hoci ich to bude zvädzať robiť obe čiary ako oblúky.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na správne pretínanie sklonovej čiary a oblúka na pomocnej linajke.

Voda

Hláska a písmeno V

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 26 – 27
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny č. 21 a 22

Pojmy:

hláska, písmeno, prvá hláska slova, prvé písmeno slova

Ciele:

- ✓ sluchovo rozlíšiť prvú hlásku slova;
- ✓ rozložiť slabiku na hlásky;
- ✓ zrakovo rozlíšiť písmená;
- ✓ čítať tvar veľkého tlačeneho písmena podľa predlohy;
- ✓ písať správny tvar veľkého tlačeneho písmena;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na sluchové rozlíšenie hlásky **v** na začiatku slova, vyvodenie grafickej podoby písmena **V** a rozklad slabiky na hlásky a písmená.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie, vzťahov medzi časťami ilustrácie, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti), rozvoj komunikačných spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Poskytuje priestor na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov a medzipredmetových vzťahov. Odporúčame viesť so žiakmi riadený rozhovor o vode, o jej využití a hlavne šetrení. Hlavičku strany tvorí okrem ilustrácie aj veľký tlačeneý tvar písmena **V** a motivačná báseň viažuca sa k ilustrácii. Prácu s touto stranou je vhodné začať prečítaním motivačnej básne a predstavením písmena, ktoré „priniesla“ včielka. Motivačnú báseň sa žiaci môžu naučiť naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

– slová s hláskou **v** na začiatku slova: *voda, vlk, veвериčka, vrabce.*

Pri hláske **v** dochádza často k jej spodobovaniu, preto sa pri pomenovávaní častí ilustrácie snažíme vyhnúť takýmto slovám (napr. *vtáčik*). Používame iba slová, v ktorých jednoznačne počujeme hlásku **v**.

Návrh didaktického postupu

Strana 26, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 3 jednoduché vety;
- ✓ tvoriť jednoduché vety podľa pokynov;
- ✓ určiť prvú hlásku v slovách – pomenovaniach častí ilustrácie.

V zadaní úlohy je napísané, že žiaci majú rozprávať o ilustrácii podľa pokynov. Pri rozprávaní o ilustrácii sa zameriame na hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené zvieratá, v pomenovaní ktorých je hláska **v** na začiatku slova. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vetách. Odporúčame určiť počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci. Rozprávanie o ilustrácii môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať zvieratkám pri vode v potoku. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiaci rozprávajú o tom, aká je dôležitá čistota vody a prírody.

Strana 26, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ určiť hlásku **v** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ rozlíšiť grafickú podobu známych písmen;
- ✓ čítať tlačené tvary známych písmen.

Žiaci pomocou piktogramov povedia, čo budú robiť v úlohe. Pomenujú jednotlivé obrázky a povedia, ktorú hlásku počujú na začiatku slova. Z trojice písmen pod obrázkom vyfarbia písmeno **V**. Slová znázornené na obrázkoch sú: *vozík vrabec, veverička, váza*.

Odporúčame zaradiť prácu s nápovednými obrázkami, ktoré tvoria vyklápaciu stranu obálky šlabikára. Žiaci najskôr pomenujú všetky obrázky a písmená na nápovedných obrázkoch, napr.: *auto – A, motýľ – M...* Postupujú zľava doprava v smere čítania. Žiaci, ktorí ešte nevedia určiť prvú hlásku slova, opakujú po ostatných. Každodenným opakovaním tejto činnosti sa všetci žiaci postupne naučia určiť prvú hlásku slova podľa nápovedného obrázka.

Strana 26, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ určiť prvú hlásku v slovách znázornených na obrázkoch.

Žiakom vysvetlíme riešenie úlohy. Pomenujú obrázky (*vedro, električka, opica, vidlička, vankúš, vlak*) a určia prvú hlásku každého slova. Vyfarbia tie obrázky, ktoré majú na začiatku slova hlásku **v**. Rozširujúcou aktivitou môže byť hovorenie slov po slabikách a tvorenie viet s danými slovami. Individuálne pochválime žiakov za ich samostatnú prácu.

Riešenie: vedro, vidlička, vlak, vankúš

Strana 26, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ písať tvar veľkého tlačeneho písmena **V** podľa predlohy.

Žiaci píšu do riadka tlačný tvar písmena **V**. Odporúčame precvičiť písanie najskôr na tabuli alebo na papieri. Žiakov priebežne chválime za prácu.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame, aby sa žiaci zamerali na správne určenie prvej hlásky slova a na vyfarbenie správneho písmena v úlohe 2.

Strana 27, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ identifikovať v napísanom slove písmeno **V**;
- ✓ určiť a vyznačiť počet slabík v slove znázornenom na obrázku.

Úloha je zameraná na precvičenie určovania počtu slabík v slovách, opakovanie grafickej podoby písmena **V**. Je určená na samostatnú alebo na spoločnú prácu.

Žiaci sa môžu pokúsiť pomocou piktoqramov a obrázka v zadaní povedať, čo budú robiť v úlohe. Učiteľ potom prečíta presné zadanie úlohy. Žiaci najskôr pomenujú obrázok. Vysvetlíme im, že nad obrázkom je napísané slovo – pomenovanie obrázka. Žiaci, ktorí vedia čítať, môžu prečítať celé slovo. Samostatne potom zakrúžkujú zelenou farbičkou v slove nad obrázkom písmeno **V**.

Do rámečka pod obrázkom vyznačia bodkami počet slabík v slove. Tento postup žiaci zopakujú pri každom obrázku. Môžu pracovať spoločne alebo samostatne. Úlohu môžeme využiť pri zisťovaní toho, koľko písmen žiaci poznajú. Nesmieme zabudnúť pochváliť žiakov za prácu pri riešení úlohy. Slová znázornené na obrázkoch sú: *vedro, sova, vesta, vajce*.

Včielkina úloha: Žiaci samostatne vyznačia všetky písmená v slovách nad obrázkami, ktoré poznajú, a pokúsia sa ich pomenovať. Pochválime každého individuálne.

Strana 27, úloha 5

Žiak vie:

- ✓ povedať po slabikách slová znázornené na obrázkoch;
- ✓ určiť prvú slabiku slov znázornených na obrázkoch;
- ✓ rozložiť prvú slabiku slov znázornených na obrázkoch na hlásky;
- ✓ vyhľadať písmená, ktoré tvoria danú slabiku.

Odporúčame, aby sa žiaci pokúsili pomocou piktoqramov a vzoru určiť riešenie úlohy. Potom im prečítame a vysvetlíme presne zadanie úlohy. Úlohu odporúčame riešiť po jednotlivých obrázkoch. Obrázok *motýľ* je daný ako vzor. Odporúčame spoločne pracovať s obrázkom *veveričky*.

Žiaci pomenujú obrázok a povedia, ktorú slabiku počujú na začiatku slova. Po vyslovení slabiky **ve** ju rozložia na hlásky **v**, **e**. V okienkach nájdú písmená **V**, **E** a vyfarbia ich rovnakou farbou ako plošku okolo obrázka *veveričky* (napríklad zelenou). Pri dokončení riešenia úlohy odporúčame individualizovať prácu žiakov a pochváliť ich za prácu pri riešení úlohy.

Pomenovanie obrázkov: *motýľ, veverička, sova, lopata, varecha, lavica*.

Strana 27, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ pomenovať tlačný tvar písmena **V**;
- ✓ určiť hlásku **v** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ hovoriť slová s hláskou **v** na začiatku slova.

Žiaci najskôr píšu veľký tvar písmena **V** pomocou farebných čiar do zväčšeného tvaru tohto písmena. Potom môžu spoločne pomenovať obrázky (*vozik, vaňa*) a vymyslieť ďalšie slová, v ktorých počujú hlásku **v** na začiatku. Jeden obrázok nakreslia (napr. *vedro, varechu*). Ak majú dostatok času, môžu vyfarbiť všetky obrázky v úlohe.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení samostatnej i spoločnej práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť práce pri riešení úlohy 5.

Didaktické hry

Bystré ušká

Cieľ hry: Precvičiť fonematické uvedomovanie si prvej hlásky slova.

Postup: Učiteľ hovorí žiakom slová s rôznymi hláskami na začiatku, najviac ich však musí byť s hláskou **v**. Žiaci počúvajú slová a zdvihnú ruku iba pri slove s hláskou **v** na začiatku slova. Učiteľ pochváli žiakov, že majú bystré ušká.

Tichá

Cieľ hry: Precvičiť analýzu slabiky na hlásky.

Postup: Žiaci ticho sedia a učiteľ sa pýta. Otázky musia byť zostavené tak, aby žiaci mohli odpovedať iba áno alebo nie, napríklad: M môže rozložiť slabiku VE na hlásky v, e? Žiaci kývaním hlavy odpovedia: Áno. Môžem rozložiť slabiku MA na hlásky m, e? Žiaci kývaním hlavy odpovedia nie. Nikto nehovorí nahlas – iba učiteľ.

Polovál

Písanie, 1. zošit, strany 26 – 27

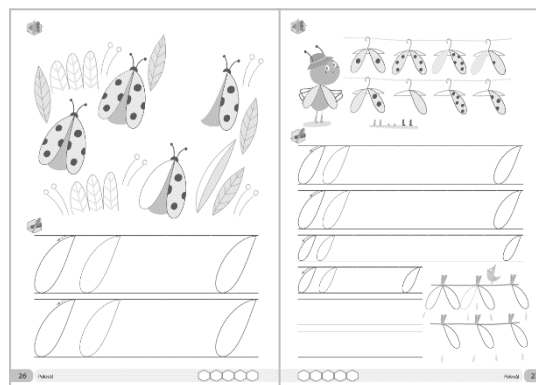
Návrhy priprav na vyučovacie hodiny č. 21 a 22

Pojem:

polovál

Ciele:

- ✓ písať správne *polovál*;
- ✓ dokresliť časti obrázka pomocou *poloválu*;
- ✓ precvičovať smer písania zľava doprava;
- ✓ precvičovať jemnú motoriku a grafomotoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na nácvik písania *poloválu*. Výška riadkov pri nácviku písania sa postupne znižuje. Motivačný obrázok lienok slúži na uvoľnenie a rozcvičenie ruky pred písaním, prípravu na písanie *poloválu*. Obrázok sušiacich sa vrchných krídel lienok je určený na zopakovanie si písania nového tvaru. Ďalší obrázok sušiacich sa krídel lienok slúži na upevnenie si písania *poloválu* na zábavnom obrázku. Obrázky na dvojstrane poskytujú priestor na rozhovor a tým na rozvoj komunikačných spôsobilostí žiakov.

Návrh didaktického postupu

Strana 26

Žiak vie:

- ✓ písať správne *polovál* podľa vzoru.

Strana môže byť motivovaná rozprávaním o lienkach. Žiaci obkresľujú lienkam na hornej ilustrácii ľavé krídla, ktoré majú tvar *poloválu*. Odporúčame, aby žiaci neobťažovali tvar pravých krídel, aby si zapamätali správny tvar *poloválu* (pravé krídla tvoria zrkadlový obraz potrebného tvaru). Písanie tohto tvaru si nacvičujú v nasledujúcich dvoch riadkoch. Náročnosť písania spočíva v tom, že *polovál* obsahuje *sklonovú čiaru*.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie v závere strany môže byť zamerané na písanie správneho tvaru písmen a plynulosti písania. Odporúčame zamerať hodnotenie na správnu šírku *poloválu*.

Strana 27

Žiak vie:

- ✓ písať správne *polovál* podľa vzoru.

Na tejto strane si žiaci precvičujú písanie *poloválu* v zmenšenej veľkosti podľa vzoru na začiatku riadka. V kresbách dokresľujú žiaci vždy len ľavé krídla.

Sebahodnotenie

Žiaci môžu pri sebahodnotení vyjadriť svoj vzťah k písaniu, svoje pocity pri písaní alebo vlastné hodnotenie kvality ich písomného prejavu. Odporúčame sa zamerať na správny tvar poloválu.

Osobná hygiena

Hláska a písmeno U

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 28 – 29
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny č. 23 a 24

Pojmy:

hláska, písmeno, prvá hláska slova, prvé písmeno slova

Ciele:

- ✓ sluchovo rozlíšiť prvú hlásku slova;
- ✓ sluchovo rozlíšiť danú hlásku v slove;
- ✓ určovať počet slabík v slovách;
- ✓ zrakovo rozlíšiť známe písmená;
- ✓ čítať tvar veľkého tlačeneho písmena podľa predlohy;
- ✓ písať správny tvar veľkého tlačeneho písmena;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na sluchové rozlíšenie hlásky **u** na začiatku slova, jej výskyt v slovách; vyvodenie grafickej podoby písmena **U** a na opakovanie rozlišovania grafickej podoby známych písmen. Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie a vzťahov medzi časťami ilustrácie, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Odporúčame využiť ilustráciu na plnenie socioafektívnych cieľov a medzipredmetových vzťahov.

Hlavičku strany tvorí okrem ilustrácie aj veľký tlačенý tvar písmena **U** a motivačná báseň viažuca sa k ilustrácii.

Prácu s touto stranou je vhodné začať prečítaním motivačnej básne a predstavením písmena, ktoré „priniesla“ včielka. Motivačnú báseň sa žiaci môžu naučiť naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

Návrh didaktického postupu

Strana 28, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 3 jednoduché vety;
- ✓ tvoriť jednoduché vety podľa pokynov;
- ✓ určiť prvú hlásku v slovách – pomenovaniach častí ilustrácie.

Pri rozprávaní o ilustrácii odporúčame zamerať sa na hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, v pomenovaní ktorých je hláska **u** na začiatku slova. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vetách. Odporúčame tiež určiť počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci, aby sme tým

sledovali progres žiakov. Rozprávanie o ilustrácii môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Zuzke a Adamovi pri umývaní sa pred spaním. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiaci rozprávajú o tom, aká je dôležitá osobná hygiena.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

– slová s hláskou *u* na začiatku slova: *umývadlo, umývanie, uteráky, uši*;

– slová s hláskou *u* vnútri slova: *zuby, ruky*.

Vyhľadávanie slov s hláskou *u* vnútri slova je rozširujúcou úlohou.

Strana 28, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ určiť hlásku *u* ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ rozlíšiť grafickú podobu známych písmen;
- ✓ čítať tlačené tvary známych písmen.

Odporúčame, aby sa žiaci pomocou piktogramov určili, čo budú robiť v úlohe. Potom pomenujú jednotlivé obrázky a povedia, ktorú hlásku počujú na začiatku slova. Z trojice písmen pod každým obrázkom vyfarbia červenou písmeno *U* ako prvé písmeno slova. Tento typ úlohy žiaci už riešili, preto odporúčame rozšíriť riešenie úlohy o určovanie výskytu iných hlások v slove, napríklad: *Počujeme v slove umývadlo hlásku a?*

Slová znázornené na obrázkoch sú: *umývadlo, uši, udica, uhorka*.

Odporúčame zaradiť prácu s nápovednými obrázkami, ktoré tvoria vyklápaciu stranu obálky šlabikára. Žiaci najskôr pomenujú všetky obrázky a písmená na nápovedných obrázkoch, napr.: *auto – A, motýľ – M...* Postupujú zľava doprava v smere čítania. Žiaci, ktorí ešte nevedia určiť prvú hlásku slova, opakujú po ostatných. Každodenným opakovaním tejto činnosti sa všetci žiaci postupne naučia určiť prvú hlásku slova podľa nápovedného obrázka.

Včielkina úloha: Žiaci pomenujú obrázky ešte raz a určia poslednú hlásku slova. Modrou farbičkou vyfarbia písmeno, ktoré je na konci slova.

Strana 28, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ určiť počet slabík v slovách;
- ✓ priradiť grafické znázornenie počtu slabík k správne mu slovu znázornenému na obrázku.

Učiteľ vysvetlí žiakom riešenie úlohy podľa vzoru v šlabikári. Odporúčame, aby žiaci spoločne pomenovali obrázky, aby všetci pracovali s tými istými slovami (kvôli kontrole a spätnej väzbe). Potom žiaci môžu pracovať samostatne, ak sa učiteľ nerozhodne inak (podľa podmienok v konkrétnej triede). V úlohe sú použité obrázky: *muchotrávka, sito, lopata, ruka, veвериčka, raketa*. Žiakov individuálne pochválime za ich prácu pri riešení úlohy.

Riešenie úlohy:

dvojslabičné slová: *sito, ruka*; trojslabičné slová: *lopata, raketa*; štvorslabičné slová: *muchotrávka, veverička*

Včielkina úloha: Odporúčame, aby učiteľ vymenoval spoločne so žiakmi názvy dní v týždni. Žiaci by mali sami určiť (na základe doterajšej práce a skúseností), že názov dňa *utorok* má na začiatku slova hlásku *u*.

Strana 28, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ písať tvar veľkého tlačeneho písmena **U** podľa predlohy.

Žiaci píšu do riadka tlačeneý tvar písmena **U**. Odporúčame precvičiť písanie najskôr na tabuli alebo na papieri. Žiakov priebežne chválime za prácu.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na úspešnosť práce pri správnom určovaní prvej hlásky slova a vyznačení prvého písmena slova v úlohe 2.

Strana 29, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ identifikovať hlásku **u** v slovách znázornených na obrázkoch.

Odporúčame, aby sa žiaci pomocou piktogramov určili, čo budú robiť v úlohe. Potom im prečítame presné zadanie úlohy. Najskôr pomenujú každý obrázok a povedia, či v slove počuli alebo nepočuli hlásku **u**. Zelenou farbičkou vyfarbia trojuholník pri obrázku, v pomenovaní ktorého počuli hlásku **u**. Nesmieme zabudnúť pochváliť žiakov za prácu pri riešení úlohy.

Slová znázornené na obrázkoch sú: *ucho, lupa, sudy, farbičky (pastelky)*.

Riešenie: Zelený trojuholník bude pri obrázkoch *ucho, lupa, sudy*.

Strana 29, úloha 5

Žiak vie:

- ✓ určiť prvú hlásku v slove znázornenom na obrázku;
- ✓ zapísať prvé písmeno slova znázorneného na obrázku;
- ✓ zložiť slovo z daných písmen a s pomocou učiteľa ho prečítať.

Odporúčame, aby sa žiaci pomocou piktogramov určili, čo budú robiť v úlohe. Potom im prečítame a vysvetlíme presné zadanie úlohy. Žiaci najskôr pomenujú obrázky a napíšu do farebných plôšok ku každému obrázku prvé písmeno slova. Potom písmená prepíšu do plôšok rovnakej farby pod obrázok chlapca. Pokúsia sa prečítať meno chlapca. Čítanie mena nevyžadujeme od všetkých žiakov. Žiakov pochválime za prácu pri riešení úlohy.

Pomenovanie obrázkov: *ihla, vozík, okuliare*.

Riešenie: IVO

Strana 29, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ pomenovať tlačeneý tvar písmena **U**;
- ✓ určiť hlásku **u** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ hovoriť slová s hláskou **u** na začiatku slova.

Žiaci najskôr píšu veľký tvar písmena **U** pomocou farebných čiar do zväčšeného tvaru tohto písmena. Potom môžu spoločne pomenovať obrázky (*umývadlo, ulita*) a vymyslieť ďalšie slová, ktoré majú hlásku **u** na začiatku. Jeden obrázok nakreslia (napr. *uterák, uhorka*). Ak majú dostatok času, môžu vyfarbiť všetky obrázky v úlohe.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení samostatnej i spoločnej práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť práce pri riešení úlohy 4.

*Didaktická hra***Drep – skok**

Cieľ hry: Precvičiť fonemické uvedomovanie si prvej hlásky slova.

Postup: Učiteľ hovorí žiakom slová. Keď je na začiatku slova hláska u, žiaci vyskočia, keď je na začiatku slova iná hláska, urobia drep.

Návrh slov: uterák, umývadlo, motýl, oblok, sveter, uši, auto, uhorka, ulita, ihla, utorok, egreše, udica, sito, lopata, lopta, užovka, ukazovák, voda, Urban...

Časti písmen

Písanie, 1. zošit, strany 28 – 29

Návrhy priprav na vyučovacie hodiny č. 23 a 24

Pojem:

časti písmen

Ciele:

- ✓ písať správne dané časti písmen;
- ✓ dokresliť časti obrázka pomocou daných typov čiar;
- ✓ precvičovať smer písania zľava doprava;
- ✓ precvičovať jemnú motoriku a grafomotoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na nácvik písania zväčšených tvarov daných častí písmen. Motivačné obrázky zvieratiek v prírode slúžia na uvoľnenie a rozcvičenie ruky pred písaním, zopakovanie si písania známych tvarov. Obrázky na dvojstrane poskytujú priestor na rozhovor a tým rozvoj komunikačných spôsobilostí žiakov.

Návrh didaktického postupu

Strana 28

Žiak vie:

- ✓ písať správne dané časti písmen.

Strana je venovaná precvičovaniu písania častí písmen. Po rozcvičení ruky na motivačnej ilustrácii (ktorá sa týka lesa) žiaci píšu zväčšené a zmenšené vratné ťahy, horné a dolné slučky. Zmenšené prvky píšu pomocou pomocnej liniatúry.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie v závere strany môže byť zamerané na dodržiavanie správneho sklonu častí písmen, jeho plynulosti, pravidelného striedania zväčšených a zmenšených tvarov.

Strana 29

Žiak vie:

- ✓ písať správne dané časti písmen.

Na tejto strane si žiaci precvičujú písanie jednotlivých častí písaných písmen **a**, **A**. Tejto práci predchádza precvičenie ruky na motivačnej ilustrácii, kde obťahujú do nej zakomponované tvary.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie v závere strany môže byť zamerané na písanie správnych tvarov častí písmen a ich plynulosti.

Precvičovanie V, U

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA*®, strana 5

Úloha 1

Žiaci pomenujú obrázok. Ak v slove počujú hlásku **u**, označia ho zelenou farbou (vyfarbia trojuholník na zeleno). Ak počujú hlásku **v**, označia ho červenou farbou (vyfarbia trojuholník na červeno). Výskyt hlásky môže byť na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Po vypracovaní úlohy si žiaci môžu obrázky ľubovoľne vyfarbiť.

Riešenie: zelená farba – udica, mucha; červená farba – vozík, sova

Poznámka: Je vhodné ak si žiaci povedia slová pomenúvajúce obrázok po slabikách. Lepšie sa im identifikuje daná hláska, najmä ak sa nachádza vnútri slova.

Úloha 2

Žiaci pomenujú obrázky, určia prvú hlásku slova a napíšu dané písmeno pod každý obrázok. Pod obrázok dievčaťa napíšu písmená do rovnakých geometrických tvarov, v ktorých sa nachádzajú pod susednými obrázkami. Prepísaním písmen vznikne meno dievčaťa. Po vypracovaní úlohy si žiaci môžu obrázky ľubovoľne vyfarbiť.

Riešenie: električka **E**, vedro **V**, aktovka **A**; meno dievčaťa: **EVA**

Rozširujúca úloha

Žiaci hľadajú vo vetách písmená V a U a zakrúžkujú ich farbami podľa zadania. Určia počet slov v každej vete a napíšu ho do okienka pred vetou. Počet môžu znázorniť bodkami. Podľa zisteného počtu slov priradujú každej vete grafickú schému, ktorá k nej patrí.

Poznámka: Grafickej schéme znázorňujúcu štvorslovnú vetu nepriradíme žiadnu z uvedených viet. Úlohou na doplnenie môže byť utvoriť vetu (štvorslovnú) podľa danej schémy.

Písmená v meste

Opakovanie

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 30 – 31

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 25

Pojmy:

hláska, písmeno, slovo, veta

Ciele:

- ✓ rozlíšiť vetu a slovo;
- ✓ rozprávať na danú tému;
- ✓ hľadať slová s rovnakou prvou hláskou;
- ✓ graficky znázorniť vetu;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ rozvíjať prezentačné zručnosti;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na rozprávanie, tvorenie viet, poznávanie a písanie známych písmen (veľkých tlačенých). Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie a vzťahov medzi časťami ilustrácie, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Súčasťou ilustrácie je motivačná báseň viažuca sa k ilustrácii.

Návrh didaktického postupu

Strana 30, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 3 jednoduché vety;
- ✓ graficky znázorniť vetu.

Žiaci rozprávajú o ilustrácii, všímajú si detaily a písmená, ktoré sú znázornené v reálnych situáciách (tak, ako by ich mohli vidieť v svojom okolí). Rozprávanie o ilustrácii môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať rodine Zuzky a Adama. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiaci rozprávajú o tom, ako sa majú správať vo verejných priestoroch, ako prechádzať cez cestu a pod. Žiakov chválime za samostatné rozprávanie a správne tvorenie viet.

Strana 30, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti obrázka;
- ✓ rozlíšiť vetu od slova;

- ✓ povedať slovo po slabikách.

Odporúčame určiť presnú polohu výkladu, o ktorom budú žiaci rozprávať, napríklad vpravo hore (obchod s potravinami). Žiaci pomenujú, čo vidia nakreslené alebo vyložené vo výklade. Pomenovanie tovaru povedia po slabikách. Rozšírením práce s touto úlohou môže byť určenie počtu slabík v jednotlivých slovách. Na opakovanie rozlíšenia vety a slova odporúčame rozšíriť úlohu o tvorenie krátkych viet.

Strana 30, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ rozprávať na danú tému.

Žiaci samostatne rozprávajú o svojej obci, o okolí svojho domova alebo školy a porovnávajú ho s ilustráciou v šlabikári. Pri rozprávaní by mali žiaci používať správnu výslovnosť, štylizáciu viet, primeranú intonáciu (snažia sa zaujať svojou prezentáciou poslucháčov – spolužiakov). Vety by mali mať 4 – 5 slov.

Strana 30, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ pomenovať a vyznačiť v texte známe písmená.

Žiaci najskôr povedia, kde všade sú na obrázku písmená. Potom spoločne dávame pokyny, ktoré písmená majú vyznačiť, prípadne aj, akou farbou. Odporúčame riešenie úlohy využiť na zistenie toho, ktoré ďalšie písmená žiaci poznajú.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení zamerať na správne tvorenie viet v úlohe 3.

Strana 31, úloha 5

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie (predmety, osoby, zvieratá, veci, farby...);
- ✓ určiť prvú hlásku v slovách – pomenovaniach častí ilustrácie;
- ✓ vyhľadať slová, ktoré sa začínajú rovnakou hláskou.

Odporúčame žiakom vysvetliť postup riešenia úlohy. Najskôr by mali tvoriť slová, ktoré sa začínajú rovnakou hláskou (napríklad: *tabuľa – trieda, pero – pes, lavica – lampa...*), potom pracovať s obrázkom v šlabikári. Žiaci hľadajú na obrázku predmety (ľudí, zvieratá...), ktoré majú rovnakú prvú hlásku slova. Nesmieme zabudnúť pochváliť žiakov za prácu pri riešení úlohy.

Riešenie úlohy: kvety, kočík, kabelka; babička, bicykel a pod.

Strana 31, úloha 6

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti obrázka;
- ✓ písať tlačené tvary známych písmen.

Žiaci sa pokúsia pomocou piktogramov určiť, čo budú robiť v úlohe. Potom im prečítame a vysvetlíme presné zadanie úlohy. Žiaci porovnajú názvy obchodov v úlohe s názvami na ilustrácii a dopíšu chýbajúce písmená. Od žiakov nevyžadujeme čítanie slabík alebo slov. Môžu sa však pokúsiť povedať názvy obchodov (pomôžu si predmetmi vo výklade). Potom dokreslia do výkladov tovar, ktorý je v nich vystavený (topánky a kvety). Po skončení samostatnej práce žiakov individuálne pochválime.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení samostatnej i spoločnej práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť práce pri riešení úlohy 5.

Didaktické hry

Tichá

Cieľ hry: Precvičiť fonematické uvedomovanie si prvej hlásky slova (určenie rovnakej hlásky).

Pomôcky: nápovedné obrázky

Postup: Žiaci ticho sedia. Učiteľ postupne ukazuje dvojice obrázkov a pýta sa. Otázky musia byť zostavené tak, aby žiaci mohli odpovedať iba áno alebo nie. Napríklad učiteľ ukáže obrázok auta a aktovky a pýta sa: *Majú tieto slová rovnakú hlásku na začiatku?* Žiaci kývaním hlavy odpovedia áno. Nikto nehovorí nahlas – iba učiteľ.

Krokovanie

Cieľ hry: Precvičiť určovanie počtu slabík v slove.

Postup: Žiaci sa postaví vedľa lavíc tak, aby mali priestor na kráčanie dopredu i dozadu. Učiteľ povie slovo z obrázka a žiaci spravia toľko krokov, koľko je v slove slabík. Krokovanie robia vpred alebo vzad, podľa pokynov učiteľa. Napríklad učiteľ povie slovo výklad a určí smer vpred. Žiaci spravia dva kroky dopredu.

Časti písmen

Písanie, 1. zošit, strany 30 – 32

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 25

Pojem:

prvky a tvary písmen

Ciele:

- ✓ písať správne dané časti písmen;
- ✓ dokresliť časti obrázka pomocou daných typov čiar;
- ✓ precvičovať smer písania zľava doprava;
- ✓ precvičovať jemnú motoriku a grafomotoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na nácvik písania zväčšených prvkov a tvarov písmen. Motivačné obrázky jesenných prác na poli a v záhrade slúžia na uvoľnenie a rozcvičenie ruky pred písaním, zopakovanie si písania známych tvarov.

Obrázky na dvojstrane poskytujú priestor na rozhovor a tým rozvoj komunikačných spôsobilostí žiakov. Záverečná strana je venovaná dokresľovaniu čiar do ilustrácie, čím si žiaci precvičia prvky a tvary, ktoré sa naučili v tejto písanke.

Návrh didaktického postupu

Strana 30

Žiak vie:

- ✓ písať správne dané časti písmen.

Strana je zameraná na opakovanie písania častí písmen – hornej, dolnej slučky a horného, dolného zátrhu. Pred týmto písaním si rozcvičia ruku na ilustrácii, pomocou ktorej môžeme motivovať celú prácu so stranou (práce na poli). Pri písaní daných prvkov a tvarov musia žiaci dávať pozor na striedanie zväčšených a zmenšených častí písmen. Nesmú zabúdať na správny smer písania.

Sebahodnotenie

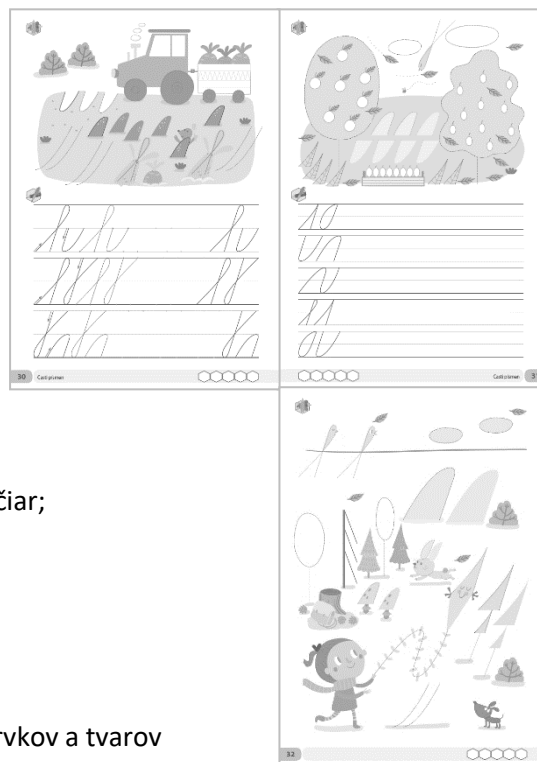
Žiaci môžu pri sebahodnotení vyjadriť svoj vzťah k písaniu, svoje pocity pri písaní alebo vlastné hodnotenie kvality ich písomného prejavu. Odporúčame sa zamerať na správne striedanie zväčšených a zmenšených prvkov a tvarov písmen.

Strana 31

Žiak vie:

- ✓ písať správne dané časti písmen.

Po uvoľňovacích cvikoch a následnom rozcvičení ruky na hornej ilustrácii píše žiaci časti písmen, ktoré neskôr využijú pri písaní konkrétnych písmen v nácvičnom období. Žiaci si precvičujú písanie všetkých doteraz prebratých prvkov písmen.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na pravidelné rozstupy medzi písmenami.

Strana 32

Žiak vie:

- ✓ písať správne rôzne typy čiar.

Na záverečnej strane si žiaci môžu ešte raz precvičiť písanie tvarov, ktorési žiaci v tejto písanke osvojili. Danú ilustráciu môžu dokresľovať a vyfarbovať podľa vlastných predstáv.

Sebahodnotenie

Žiaci môžu pri sebahodnotení vyjadriť svoj vzťah k písaniu, svoje pocity pri písaní alebo vlastné hodnotenie kvality ich písomného prejavu.

Hlásky a písmená

a, A, á, Á

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 32 – 35

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 26 – 29

Pojmy:

hlásky *a, á* a písmená *a, A, á, Á*, tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena *A*;
- ✓ identifikovať hlásky *a, á* v slove;
- ✓ určiť pozíciu hlások *a* alebo *á* v slove;
- ✓ čítať písmeno *a* ako spojku;
- ✓ súvislo rozprávať o obrázku;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlásky a písmen *a, A*

V nácvičnom období sa žiaci učia nové hlásky a písmená, ale opakujú si aj fonemické uvedomovanie hlások, ktoré sa naučili v prípravnom období. K známemu tvaru (veľké tlačené písmeno) pribudne nápovedný obrázok, ktorého pomenovanie sa začína novou hláskou a všetky písané i tlačené tvary nového písmena („písmenková rodinka“).

Pri písmene **A** je nápovedným obrázkom *auto*. Žiaci zopakujú slovo *auto* viackrát po sebe a určia prvú hlásku slova. Hlásku **a** ako prvú hlásku slova žiaci vedia určiť z prípravného obdobia. Ak sú v triede žiaci, ktorí ešte stále nedokážu určiť prvú hlásku slova, odporúčame častejšie zaradiť na vyučovanie didaktické hry a rozširujúce úlohy na zlepšenie tejto spôsobilosti.

Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena **A** (malé tlačené *a*, veľké tlačené *A*, malé písané *a*, veľké písané *A*), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen odporúčame, aby žiaci hovorili celý názov písmena. Pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky, neurčujú tlačенý alebo písaný, malý alebo veľký tvar. Veľký tvar písmena **A** môžu žiaci využiť na nácvik písania tlačенého tvaru písmena, píšu rôznymi farbami.

K písmenu **A** je motivačná báseň o aute. Viazže sa na nápovedný obrázok i na úvodnú ilustráciu na dvojstrane 32 – 33. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonemického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Odporúčame, aby motivačnú báseň čítal učiteľ, nie žiak, ktorý vie čítať (ak je taký v triede). Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*® na tabuľu. Pri čítaní básne ukazuje žiakom slová v texte, ktoré práve číta. Žiaci slová sledujú a pri opätovnom čítaní básne ich aj opakujú po učiteľovi. Odporúčame s motivačnou básňou pracovať na začiatku každej hodiny. Spoločne so žiakmi prečítame – povieme

báseň, potom môžeme ukázať na niektoré slovo v texte básne a spýtať sa žiakov, či vedia, čo je tam napísané. Žiaci tak majú možnosť získať spôsobilosť určiť, čo ktoré napísané slovo znamená bez toho, že by vedeli prečítať všetky písmená. Táto aktivita je rozširujúcou aktivitou a nechávame na zvážení učiteľa, či ju zaradí na vyučovanie v svojej triede. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny). Prednes básne môžu stvárniť pohybom vyjadrujúcim jej obsah.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie a vzťahov medzi jej časťami, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti) a na rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 32, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 jednoduchých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku *a* v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky *a* na začiatku, vnútri a na konci slova.

Prácu s úvodnou ilustráciou odporúčame začať riadeným rozhovorom o doprave. Žiaci povedia svoje skúsenosti s prechádzaním cez cestu, s pozorovaním cestnej premávky... Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety a ľudia, v pomenovaní ktorých je hlásky *a*. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vetách. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci. Žiaci by mali samostatne povedať 5 jednoduchých viet o ilustrácii. Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať deťom a ich rodičom na ilustrácii. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiaci rozprávajú o tom, aké je dôležité bezpečne sa správať na ceste a v jej blízkosti.

Na ilustrácii sú tri nevyfarbené obrázky: *auto*, *semafor*, *kolobežka*. Odporúčame, aby ich žiaci pomenovali, povedali po slabikách a určili, či počujú v každom slove hlásku *a*. Potom určia, na ktorom mieste v slove hlásku počujú (pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Predpokladáme, že najťažšie sa bude žiakom určovať pozícia hlásky vnútri slova, preto je vhodné najprv vyhľadávať na ilustrácii obrázky predstavujúce slová s novou hláskou na začiatku slova, potom na konci slova a nakoniec slová, ktoré majú novú hlásku vnútri slova. Žiaci vyslovia slová rozdelené na slabiky viackrát po sebe. Grafické znázornenie pozície hlásky v slove je zobrazené pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Pri vysvetlení grafického znázornenia povieme žiakom, že prvý a posledný vyfarbený rámeček predstavuje prvé a posledné písmeno slova, stredná časť je širšia preto, lebo vnútri slova môže byť viac hlások, preto nevieme presne určiť, či je daná hlásky na druhom, treťom, prípadne ďalšom mieste v slove. Žiaci pomenujú obrázok slovom a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky *a* v tomto slove. Nevyfarbené predmety na ilustrácii môžu vyfarbiť.

Riešenie: V slove *auto* počujeme hlásku *a* na začiatku slova, hlásky je znázornená prvým rámečkom. V slove *semafor* počujeme hlásku *a* vnútri slova, hlásky je znázornená druhým rámečkom. V slove *kolobežka* počujeme hlásku *a* na konci slova, hlásky je znázornená tretím rámečkom.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

– slová s hláskou *a* na začiatku slova: *auto*, *autobus*, *Adam*; *mená detí v autobuse*: *Anka*, *Andrej*,

Alenka, Anton;

- slová s hláskou **a** vnútri slova: *semafor, značka, potraviny, križovatka, značka, Adam;*
- slová s hláskou **a** na konci slova: *kolobežka, cesta, Zuzka, teta, križovatka, značka, dievča, Alenka, Anka.*

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne také, ktoré s ňou súvisia.

Strana 32, sluchová analýza slov

Žiak vie:

- ✓ určiť hlásku **a** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ čítať písmeno **a** ako prvé písmeno slova.

Úloha nadväzuje na prácu s motivačnou ilustráciou. Žiaci spoločne pomenujú každý obrázok a povedia prvú hlásku slova. Žiaci vedia, že na zapísanie hlásky používajú písmeno. V prípravnom období sa už žiaci stretli so zápisom prvého písmena slova. Bolo však použité v tvare veľkého tlačeneho písmena. V tejto úlohe sa po prvýkrát stretnú so zápisom prvého písmena slova v tvare malého tlačeneho písmena.

Vysvetlíme im, že pri písaní celých slov sa najčastejšie používajú malé tvary písmen (tlačené alebo písané).

Pri čítaní odporúčame použiť formuláciu viet: *Na obrázku je auto. Na začiatku slova auto je napísané a.* Rozširujúcou aktivitou môže byť hovorenie ďalších slov, ktoré sa začínajú hláskou **a**, alebo pomenovanie ďalších písmen v slovách pod obrázkami, ktoré žiaci poznajú.

Strana 32, určovanie pozície hlásky a v slove

Žiak vie:

- ✓ určiť výskyt hlásky **a** v slove;
- ✓ určiť a vyznačiť pozíciu hlásky **a** na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Úloha nadväzuje na prácu s motivačným obrázkom, v ktorej žiaci prvýkrát určovali pozíciu hlásky v slove. Odporúčame po pomenovaní obrázka povedať slovo ešte raz po slabikách, aby ľahšie určili pozíciu hlásky v slove. Do rámečkov pod obrázkami žiaci nevpisujú písmeno **a**, pozíciu hlásky vyznačia vyfarbením rámečka. Odporúčame spoločnú kontrolu riešenia úlohy. Rozširujúcou aktivitou môže byť tvorenie iných slov a určenie pozície hlásky v slove.

Riešenie: Ako vzor pre riešenia slúži obrázok s pomenovaním *aktovka* (hláska **a** na začiatku i na konci slova – prvý a posledný rámeček), *akvárium* (hláska **a** na začiatku slova – prvý rámeček, nepracujeme s hláskou *á*), *semafor* (hláska **a** vnútri slova – prostredný rámeček), *kolobežka* (hláska **a** na konci slova – posledný rámeček), *macík* (hláska **a** vnútri slova – prostredný rámeček), *opica* (hláska **a** na konci slova – posledný rámeček).

Strana 32, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať všetky tvary písmena **A**.

Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť pomenovanie všetkých tvarov písmena **A** a orientácia v riadku (hľadanie daného tvaru písmena).

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení samostatnej i spoločnej práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť i pocity pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce

na vyučovacej hodine. Spôsob sebahodnotenia môže byť rôzny. Na začiatok odporúčame vyfarbovať dieliky ako body – čím lepšie sebahodnotenie, tým väčší počet vyfarbených dielikov včelieho plástu. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri určovaní pozície hlásky v slove.

Strana 33, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ určiť prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ čítať písmeno **A**.

Úloha nadväzuje na prácu s motivačným obrázkom. Na obrázkoch sú nakreslené deti, ktoré na úvodnej ilustrácii sedia v autobuse. Pri čítaní písmena **A** na začiatku mena vysvetlíme žiakom, že v menách ľudí je vždy prvé písmeno mena napísané veľkým písmenom. Rozširujúcou úlohou je *včielkina úloha*. Odporúčame, aby žiaci najskôr povedali mená svojich spolužiakov z triedy, ak majú mená s hláskou **a** na začiatku.

Strana 33, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ čítať *a* ako spojku v dvojici slov;
- ✓ tvoriť vety podľa zadania (s pomocou učiteľa).

Odporúčame použiť dvojice slov v dokončení vety zo zadania (*Po ulici kráča...*). Rozširujúcou úlohou môže byť tvorenie iných viet s použitím dvojíc obrázkov a spojky *a* alebo tvorenie iných dvojíc predmetov (osôb, zvierat...) vo vetách, napríklad: *Na lavici mám šlabikár a peračník*.

Strana 33, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť správny tvar písmena **A**.

Úloha je označená piktogramom *HODINY*, preto ju odporúčame riešiť so žiakmi, ktorí skončili svoju prácu skôr. Poskytuje priestor na diferencované vyučovanie.

V rámci rozširujúcej aktivity môžu žiaci určiť počet vyznačených tvarov.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Strana 34, vyvodenie hlásky *á* a písmen *á*, *Á*

Hlásky **á** je prvou dlhou samohláskou, s ktorou sa žiaci oboznamujú. Učiteľ môže žiakom povedať hlásku **a** a hneď za ňou hlásku **á**. Následne sa ich spýta, čím sa od seba odlišujú hlásky, ktoré vyslovil. Tým upriami ich pozornosť na rozdielnu dĺžku samohlások a vyvodí hlásku **á**. Potom pokračuje grafickým rozlíšením písmen **a** – **á**, ktoré je v šlabikári znázornené pomocou obrázkov včielok s písmenami **a** a **á** na kartičkách. Učiteľ vyvodí grafickú podobu písmena **á**. Žiakom „predstaví“ – pomenuje všetky tvary písmena **Á** (*malé tlačené á*, *veľké tlačené Á*, *malé písané á*, *veľké písané Á*), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen odporúčame, aby žiaci hovorili celý názov písmena. Pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky, neurčujú tlačенý alebo písaný, malý alebo veľký tvar. Upozorníme ich na rozdiel vo výslovnosti hlások **a** a **á**. Na precvičenie fonematického uvedomenia si novej hlásky odporúčame využiť didaktické hry.

Strana 34, určenie poslednej hlásky slova

Žiak vie:

- ✓ určiť poslednú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ čítať všetky tvary písmena **Á**.

Fonemické rozlíšenie a vyvodenie dlhej hlásky **á** je pomocou poslednej hlásky v slovách znázornených na obrázkoch. Odporúčame, aby žiaci najskôr spoločne pomenovali obrázky a určili poslednú hlásku každého slova. Pri pomenovaní obrázkov odporúčame hlasom zvýrazniť poslednú hlásku slova, aby ju žiaci mohli identifikovať. Po vyvodení všetkých tvarov písmena **Á** žiaci čítajú posledné písmeno slova pod každým obrázkom. Upozorníme ich na rozlišovanie medzi výslovnosťou dlhej a krátkej hlásky **a, á**.

Strana 34, fonemické uvedomenie si hlások a, á

Žiak vie:

- ✓ určiť výskyt hlásky **a** alebo **á** v slovách znázornených na obrázkoch;
- ✓ rozlíšiť hlásku a písmeno.

Odporúčame obrázky pomenovať spoločne, aby sme mali istotu, že všetci žiaci pracujú s rovnakými slovami. Rozširujúcou aktivitou je určenie pozície hlásky **a** alebo **á** v slovách.

Riešenie: a – kniha, anjel, loďka; á – dáždnik, uterák, chrobák

Strana 34, čítacie riadky

Žiak vie:

- ✓ čítať všetky tvary písmen **A, Á**.

Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť pomenovanie všetkých tvarov písmen **A, Á** a orientácia v riadkoch (hľadanie daného tvaru písmena).

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri určovaní výskytu hlásky **a** alebo **á** v slovách.

Strana 35, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ určiť poslednú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ písať písmená **a, á**.

Pred riešením úlohy odporúčame zopakovať so žiakmi určovanie poslednej hlásky slova na ukážke iných slov, napríklad: *písanka, stolička, lavica, trieda, škola, dievčatá, kolesá, vtáčatá, mláďatá...*

Strana 35, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť písmená **a, á**.

Vyfarbovanie obrázkov formou maľovanky doplnenej písmenami (neskôr slabikami a slovami) je dôležité nielen na precvičenie jemnej motoriky, ale najmä ako zmena činnosti na hodine a opakovanie čítania prostredníctvom hrovej činnosti.

Strana 35, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ čítať všetky tvary známych písmen.

Pri čítaní písmen v riadkoch neodporúčame, aby žiaci hovorili celé pomenovanie každého písmena. Žiaci by mali vyslovovať hlásky. Pomenovanie písmen použijú pri tvorení dvojíc písmen.

Strana 35, HODINY

Žiak vie:

- ✓ určiť počet slabík v slovách znázornených na obrázku.

Úloha je označená piktogramom *HODINY*, preto ju odporúčame riešiť so žiakmi, ktorí skončili svoju prácu skôr. Poskytuje priestor na diferencované vyučovanie. Odporúčame spoločne pomenovať obrázky, aby žiaci pracovali s rovnakými slovami. Rozširujúcou aktivitou môže byť tvorenie viet s danými slovami.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Didaktické hry

Bystré ušká

Cieľ hry: Precvičiť fonematické uvedomovanie si hlásky *a* (alebo *á*) v slove.

Postup: Učiteľ hovorí žiakom slová, najviac ich však musí byť s hláskou *a* (alebo *á*). Žiaci slová počúvajú a zdvihnú ruku iba pri slove, v ktorom počuli danú hlásku. Učiteľ pochváli žiakov, že majú *bystré ušká*.

Drep – ťap – skok

Cieľ hry: Precvičiť určovanie pozície hlásky *a* v slove.

Postup: Žiaci sa postaví vedľa lavíc tak, aby mal každý dostatočný priestor na skok alebo na drep. Učiteľ hovorí rôzne slová s hláskou *a*. Keď povie slovo, v ktorom je hláska *a* na začiatku slova, žiaci vyskočia. Keď povie slovo, v ktorom je hláska *a* vnútri slova, zatlieskajú. Keď učiteľ povie slovo, v ktorom je hláska *a* na konci slova, žiaci urobí drep.

Návrh na slová: autobus, Andrej, ihla, kniha, škola, stolička, akvárium, anjel, auto, kniha, včielka, mravec, húska, vrabec...

Vláčik

Cieľ hry: Hovoriť slová s hláskou *a*.

Postup: Žiaci sa postaví vedľa lavíc. Učiteľ povie, že lavice sú vláčik, do ktorého nasadnú tí žiaci, ktorí správne splnia úlohu. Vláčik cestuje do Krajiny múdrych detí. Učiteľ povie zadanie: *Do Krajiny múdrych detí vláčikom pocestuje ten, kto povie slovo s hláskou a*. Žiaci postupne hovoria slová a sadajú si do svojej lavice. Tí žiaci, ktorí nevedia pohotovo vymyslieť slovo, majú viac pokusov, prípadne im pomôžu spolužiaci. Dôležité je, aby všetci mali pocit úspešnosti a radosť z hry.

Bystré očka

Cieľ hry: Precvičiť určovanie tvaru písmena *A* a vnímanie detailov.

Postup: Učiteľ povie: *Bystré očka má ten, kto nájde v triede niečo, čo sa podobá na tvar písmena veľké tlačene A*. Žiaci pozorujú predmety, nábytok, svetlá atď. v triede a pomenujú to, čo sa najviac podobá na tvar určeného písmena.

Písanie a, A, á, Á

Písanie, 2. zošit, strany 1 – 5

Návrhy priprav na vyučovacie hodiny 26 – 29

Pojmy:

malé písané a, veľké písané A, malé písané á, veľké písané Á

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ precvičovať smer písania zľava doprava;
- ✓ precvičovať jemnú motoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Vnútornej strana obálky

V úvode vnútornej obálky sa nachádza krátka motivačná báseň, ktorú možno využiť pri gymnastickej rozcvičke rúk pred písaním. V písankách sú použité dva piktogramy, ktoré žiakom jednoduchým spôsobom naznačujú, aký písací prostriedok majú použiť. V ďalšej časti sú opísané štrukturálne prvky písanky. Učiteľ tak má možnosť hneď na začiatku práce s písankou oboznámiť sa so systémom práce s ňou a s jej jednotlivými časťami. V spodnej časti obálky je znázornená správna poloha písanky pri písaní praváka aj ľaváka.

Strana 1

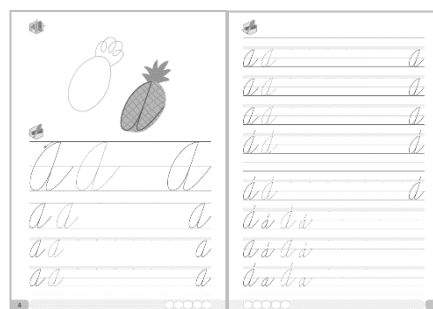
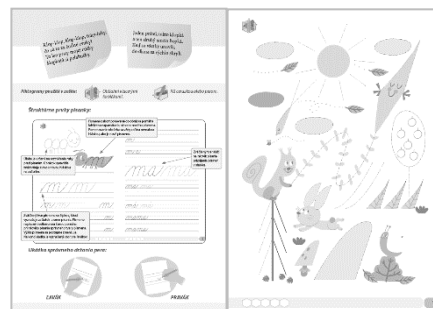
Prvá strana *Písania, zošit 2*, kontinuálne nadväzuje na *Písanie, zošit 1*. Jednotlivé časti písmen, ktoré si žiaci osvojili v prípravnom období, sú umiestnené na ilustrácii. Práca s ňou umožňuje jednak zopakovanie písanie jednotlivých tvarov a zároveň poskytuje námety na motiváciu žiakov i na prepojenie medzipredmetových vzťahov.

Od začiatku práce s písankami vedíme žiakov k sebakontrolu. Aj v tomto zošite sa nachádza v dolnej časti strany sebahodnotiaci prvok – 5 buniek včelieho plástu určených na vyfarbenie. Spôsob sebahodnotenia si môže učiteľ určiť sám. Jedným zo spôsobov je ten, že si každý žiak vyfarbí plásty podľa toho, ako sám hodnotí svoj celkový výkon (všetky vyfarbené plásty predstavujú najlepší osobný výkon). Ďalší spôsob je taký, že každý plást predstavuje hodnotenie iného kritéria práce na strane – hodnotenie čiastkových výkonov (napr. správny tvar písmena, dodržiavanie smeru písania, písanie bez gumovania, zachovanie medzier, plynulosť...). Učiteľ si môže zvoliť kritériá, ktoré preferuje v svojej práci, taktiež farby, akými budú žiaci jednotlivé plásty vyfarbovať. Pri tomto spôsobe sebahodnotenia je však potrebné, aby učiteľ sebahodnotiaci proces riadil pokynmi. Tento spôsob je z tohto dôvodu časovo náročnejší.

Strana 2

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané a;

- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena **a**.

Úvodná ilustrácia je zameraná na prípravu na samotný písací proces prvého písmena **a**. Predkreslené línie žiaci obťahujú farbičkami, čím si rozcvičujú ruku, uvoľňujú svaly a precvičujú si jemnú motoriku a grafomotoriku. Vyfarbenie alebo dokreslenie obrázka odporúčame až po dokončení celej strany ako úlohu v rámci časovej rezervy.

V písanke sú maximálne využité prvky mnemotechnicko-skriptologickej metódy – teda do každého obrázka, ktorého pomenovanie sa začína na preberanú hlásku, je zakomponovaný tvar písmena, ktorým sa táto hláska zapisuje. Výsledkom použitia mnemotechnicko-skriptologickej metódy by malo byť lepšie zapamätanie si tvaru písmena a vytvorenie asociácie medzi hláskou a písmenom.

Zväčšený tvar písmena umiestneného na obrázku slúži na zameranie pozornosti žiakov na tvar písmena a jeho zrkovité odlíšenie od pozadia. Predtým, ako ho žiaci začnú obťahovať farbičkami, je potrebné, aby učiteľ ukázal správny písací pohyb na tabuli. Žiaci si ho môžu precvičiť písaním prstom „do vzduchu“, na tabuli a neskôr v písanke či na papieri. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Prvý riadok so zväčšenými tvarmi písmena žiaci píšu farbičkami podľa pokynov učiteľa (farbu farbičiek si zvolia sami alebo to určí učiteľ). Na dvojstrane sa písanie nového písmena precvičuje najskôr v riadkoch s veľkými tvarmi, tie sa postupne zmenšujú. V ďalších riadkoch píšu žiaci ceruzkou, neskôr perom. Pred písaním je potrebné žiakom vysvetliť funkciu pomocných linajok. Pri samotnom nácviku dbáme na dodržiavanie správnej výšky písmen, ako aj na správne držanie ceruzky či pera.

Dodržiavanie optimálnych rozstupov medzi písmenami žiakom uľahčujú naznačené bodky na mieste, kde sa začínajú písať písmená.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení zamerať na dodržiavanie správneho sklonu písmena.

Strana 3

Žiak vie:

- ✓ písať správny tvar písmena **a**;
- ✓ písať správny tvar písmena **á**;
- ✓ rozlíšiť písané tvary malých písmen **a, á**.

Žiaci pokračujú v písaní malých písaných písmen **a, á**. Druh písacieho nástroja, t. j. pero alebo ceruzku žiaci používajú podľa pokynov učiteľa, napr. prvé dva riadky ceruzkou, ostatné riadky perom.

Súčasťou strany je aj nácvik písania písmena **á**. Pred jeho písaním je dôležité vysvetliť žiakom spôsob písania dĺžňa (zhora nadol, mierny sklon, primeraná výška a dĺžka). V posledných dvoch riadkoch sa píšu striedavo písmena **a, á**. Žiakov je potrebné upozorniť aj na to, že dĺžeň pri písmene **á** píšu hneď po napísaní písmena.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame hodnotiť správne písanie dĺžňa v písmene **á**.

Strana 4

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané **A**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;

- ✓ písať správny zväčšený tvar písmena **A**.

Pri obťahovaní tvarov úvodnej ilustrácie si žiaci rozcvičia ruku a pripraví sa na písanie. Niekoľkonásobným obťahovaním písmena umiestneného na obrázku si precvičia správnu postupnosť písania nového písmena. V postupne sa zmenšujúcich riadkoch si žiaci osvojujú písanie písmena **A**. Zväčšené predpísané tvary môžu písať farbičkami, zmenšené tvary ceruzkou. Žiaci pracujú samostatne, učiteľ dbá na správne držanie pastelky alebo ceruzky.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na písanie správnej výšky písmena v riadku.

Strana 5

Žiak vie:

- ✓ písať správny tvar písmena **A**;
- ✓ písať správny tvar písmena **Á**;
- ✓ rozlíšiť písané tvary písmen **A, Á**.

Na tejto strane si žiaci precvičujú písanie písmen A, Á. Pred písaním písmena Á je potrebné žiakom pripomenúť spôsob písania dĺžňa (zhora nadol, mierny sklon, primeraná výška a dĺžka). V posledných troch riadkoch sa strieda písanie dlhých a krátkych, veľkých a malých tvarov písmen. Úloha preto rozvíja spôsobilosť žiakov rozlišovať jednotlivé tvary a tiež ich pozornosť a sústredenie.

Sebahodnotenie

Po skončení práce na strane odporúčame sebahodnotiaci proces zamerať po skončení práce na strane na správne striedanie písmen v poslednom riadku. Žiaci sa pri ňom riadia inštrukciami učiteľa.

Precvičovanie a, A, á, Á

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA*®, strana 6

Úloha 1

Žiaci rozlišujú v slovách grafickú podobu písmen **a**, **A**. Písmená vyznačia farbami podľa zadania (krúžkovaním, vyfarbením, podčiarknutím alebo iným spôsobom).

Poznámka: Žiaci slová nečítajú, iba vyhľadávajú písmená v slovách.

Úloha 2

Žiaci pomenujú obrázok. Zistia, kde počujú hlásku **á** a ľubovoľnou značkou (krúžkom, krížikom, čiarkou...) vyznačia jej pozíciu v slove: na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Ak si žiaci povedia slová po slabikách, uľahčí im to identifikáciu danej hlásky (najmä vo vnútri slova).

Riešenie: perá – žiaci vyfarbia posledný rámček (*hláska á je na konci slova*); vázy – žiaci vyfarbia prostredný rámček (*hláska á je vnútri slova*); kolesá – žiaci vyfarbia posledný rámček (*hláska á je na konci slova*); pávy – žiaci vyfarbia prostredný rámček (*hláska á je vnútri slova*)

Úloha 3

Žiaci rozlišujú tlačené a písané tvary písmen. Vyfarbujú písmená farbami podľa zadania.

Rozširujúca úloha

Žiaci určujú polohu písmena **a** v slovách. Kontrolujú už hotové riešenia. Môžeme ich motivovať hrou „na pána učiteľa alebo pani učiteľku“. Ak je v úlohe písmeno **a** napísané v správnom rámčeku (je správne určená jeho pozícia), žiaci môžu toto riešenie označiť symbolom ✓. Ak je v úlohe písmeno **a** napísané v nesprávnom rámčeku (jeho pozícia je určená nesprávne), žiaci toto písmeno prečiarknu a dopíšu ho do správneho rámčeka. Obrázky nad správnym riešením si ľubovoľne vyfarbia. *Riešenie:* písmeno **a** je napísané v správnom rámčeku pri obrázkoch: autobus, aktovka, slivka, mačky, lastovička; písmeno **a** je napísané v nesprávnom rámčeku pri obrázku: *hruška*

Poznámka: Žiaci môžu doplniť riešenia: v slove *aktovka* je **a** aj na konci slova, v slove *lastovička* je **a** aj vnútri slova.

Hláska a písmená m, M

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 36 – 40

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 30 – 34

Pojmy:

hláska *m* a písmená *m*, *M*, tlačný a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena **M**;
- ✓ identifikovať hlásku **m** v slovách;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **m** v slove;
- ✓ identifikovať slabiku **ma** ako prvú slabiku slova;
- ✓ spojiť hlásky do slabiky;
- ✓ čítať slabiky zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať slovo s jednou slabikou;
- ✓ čítať slovo s dvomi slabikami;
- ✓ čítať vetu;
- ✓ súvislo rozprávať o ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlásky *m* a písmen *m*, *M*

V nácvičnom období sa žiaci učia nové hlásky a písmená, ale aj opakujú fonematické uvedomovanie si hlások, ktoré sa naučili v prípravnom období. K známemu tvaru písmena na strane (veľké tlačné bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky písané i tlačné tvary nového písmena.

Pri písmene **M** je nápovedným obrázkom *motýľ*. Žiaci zopakujú slovo *motýľ* viackrát po sebe a určia prvú hlásku slova. Hlásku **m** ako prvú hlásku slova žiaci vedia určiť z prípravného obdobia. Ak sú v triede žiaci, ktorí ešte stále nedokážu určiť prvú hlásku slova, odporúčame v rámci vyučovania častejšie zaradiť didaktické hry a rozširujúce úlohy na zlepšenie tejto spôsobilosti.

Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena **M** (malé tlačné *m*, veľké tlačné *M*, malé písané *m*, veľké písané *M*), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen odporúčame, aby žiaci hovorili celý názov písmena. Pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky, neurčujú tlačný alebo písaný, malý alebo veľký tvar.

Pri písmene **M** je motivačná báseň o motýľovi. Viaže sa na nápovedný obrázok i na úvodnú ilustráciu na dvojstrane 36 – 37. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Odporúčame, aby motivačnú báseň čítal učiteľ, nie žiak, ktorý vie čítať (ak je taký v triede). Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA®* na tabuľu. Pri čítaní básne ukazuje žiakom slová v texte, ktoré práve číta.

Žiaci slová sledujú a pri opätovnom čítaní básne ich opakujú po učiteľovi. Odporúčame s motivačnou básňou pracovať na začiatku každej hodiny. Spoločne so žiakmi prečítame – povieme báseň, potom môžeme ukázať na niektoré slovo v texte básne a spýtať sa žiakov, či vedia, čo je tam napísané. Žiaci tak majú možnosť získať spôsobilosť určiť, čo ktoré napísané slovo znamená bez toho, že by vedeli prečítať všetky písmená. Táto aktivita je rozširujúcou aktivitou a nechávame na zvážení učiteľa, či ju zaradiť na vyučovanie v svojej triede. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny). Prednes básne môžu stvárniť pohybom vyjadrujúcim jej obsah.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie a vzťahov medzi jej časťami, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti) a na rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 36, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 jednoduchých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku **m** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **m** na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o spoločnom čase strávenom s rodinou. Žiaci povedia, či chodievajú s rodičmi na vychádzky, výlety... Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov. Pri tvorení viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety a ľudia, v pomenovaní ktorých je hláska **m**. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vetách. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci. Žiaci by mali samostatne povedať 5 jednoduchých viet o ilustrácii. Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať deťom a ich rodičom na ilustrácii. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Na ilustrácii sú tri nevyfarbené obrázky: *motýľ*, *slimák* a *strom*. Odporúčame, aby ich žiaci pomenovali, povedali po slabikách a určili, či počujú v každom slove hlásku **m**. Potom určia, na ktorom mieste v slove hlásku počujú (pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Predpokladáme, že najťažšie sa bude žiakom určovať pozícia hlásky vnútri slova, preto je vhodné viackrát po sebe vysloviť slová rozdelené na slabiky. Grafické znázornenie pozície hlásky v slove je zobrazené pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Pri vysvetlení grafického znázornenia povieme žiakom, že prvý a posledný vyfarbený rámeček predstavuje prvé a posledné písmeno slova, stredná časť je širšia preto, lebo vnútri slova môže byť viac hlások, preto nevieme presne určiť, či je daná hláska na druhom, treťom, prípadne ďalšom mieste v slove. Žiaci povedia slovo znázornené na obrázku a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky **m** v slove. Môžu na ilustrácii vyfarbiť nevyfarbené predmety.

Riešenie: V slove *motýľ* počujeme hlásku **m** na začiatku slova, hláska je znázornená prvým rámečkom. V slove *slimák* počujeme hlásku **m** vnútri slova, hláska je znázornená druhým rámečkom. V slove *strom* počujeme hlásku **m** na konci slova, hláska je znázornená tretím rámečkom.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

– slová s hláskou **m** na začiatku slova: *motýľ*, *maliny*, *mak*, *mravec*, *mravenisko*, *mačiatko*, *mama*;

– slová s hláskou **m** vnútri slova: *slimák, stromy, mama*;

– slová s hláskou **m** na konci slova: *strom, Adam*.

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne s ňou súvisia.

Strana 36, sluchová analýza slov a určenie pozície novej hlásky v slove

Žiak vie:

- ✓ určiť pozíciu hlásky **m** v slovách znázornených na obrázkoch;
- ✓ vyznačiť pozíciu hlásky **m** na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Úloha nadväzuje na prácu s motivačným obrázkom, v ktorej žiaci prvýkrát určovali pozíciu hlásky v slove. Odporúčame spoločne pomenovať obrázky, aby žiaci pracovali s tými istými slovami. Po pomenovaní obrázka povedia slovo ešte raz po slabikách. Do rámečkov pod obrázkami žiaci nevpisujú písmeno **m**, pozíciu hlásky vyznačia vyfarbením správneho rámečka. Odporúčame spoločnú kontrolu riešenia úlohy. Rozširujúcou aktivitou môže byť tvorenie iných slov a určenie pozície hlásky **m**.

Riešenie: mravec (hláska **m** na začiatku slova), mesiac (hláska **m** na začiatku slova), somárik (hláska **m** vnútri slova), dom (hláska **m** na konci slova). Ak niektorý zo žiakov zdôvodní, že to môže byť domček (hláska **m** vnútri slova), považujeme to tiež za správne riešenie.

Strana 36, fonematické uvedomenie si slabiky **ma** ako prvej slabiky slova

Žiak vie:

- ✓ povedať po slabikách slová znázornené na obrázkoch;
- ✓ identifikovať slabiku **ma** ako prvú slabiku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ určiť a vyznačiť počet slabík v slove znázornenom na obrázku.

Po pomenovaní obrázka žiaci povedia slovo po slabikách. Po zopakovaní prvej slabiky slova odporúčame, aby žiaci určili hlásky, ktoré tvoria slabiku (analýza slabiky na hlásky). Je to opakovanie z prípravného obdobia. Neodporúčame úlohu rozšíriť tvorením iných slov so slabikou **ma** na začiatku slova, pretože nie každá dvojica hlások **ma** na začiatku slova tvorí samostatnú slabiku (napr. v slove mačka). Rozširujúcou úlohou môže byť určovanie prvej slabiky v iných slovách, pričom učiteľ by mal vybrať také, ktoré sa začínajú slabikou s dvoma hláskami/písmenami.

Strana 36, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať všetky písané tvary známych písmen.

Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť orientácia v riadku (hľadanie daného tvaru písmena) alebo určenie počtu rovnakých písmen.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení samostatnej i spoločnej práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť i pocity pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Spôsob sebahodnotenia môže byť rôzny. Na začiatok odporúčame vyfarbovať dieliky ako body – čím lepšie sebahodnotenie, tým väčší počet vyfarbených dielikov včelieho plástu. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri určovaní pozície hlásky v slove.

Strana 37, vyvodenie slabík **ma, Ma, má, Má**

Žiak vie:

- ✓ spojiť všetky typy písmen **m**, **a** alebo **m**, **á** do slabík;
- ✓ čítať slabiky **ma**, **má**, **Ma**, **Má**.

So spájaním hlások do slabiky sa žiaci prvýkrát stretli v prípravnom období. Niektorí si zapamätali aj slabiky napísané veľkými tlačnými písmenami. So spájaním malých tlačných písmen do slabiky sa žiaci prvýkrát stretávajú až v tejto úlohe. Odporúčame najskôr naučiť žiakov čítať slabiku **ma**, potom slabiku **má**. Slabiky s veľkým písmenom **M** sú napísané spoločne so slabikami s písmenom **m** v žltom pásiku ako nové učivo.

Učiteľ žiakom vysvetlí, že ak k sebe priblížime písmená **m** a **a**, vznikne slabika **ma**, v ktorej jednotlivé písmená čítame viazane (plynulo). Takisto postupuje aj pri slabikách **Ma**, **má** a **Má**. Učiteľ žiakom prečíta všetky písmená tak, aby počuli, že písmená vyslovuje osobitne. Slabiky číta tak, aby žiaci počuli, že ich číta viazane (plynulo). Odporúčame, aby žiaci čítanie písmen a slabík opakovali po učiteľovi.

Strana 37, vyvodenie čítania viet

Žiak vie:

- ✓ čítať slabiku **má** ako slovo vo vete;
- ✓ čítať vety s novým slovom;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Skôr, ako žiaci začnú čítať vety, odporúčame hovoriť im trojslovné vety so slovom **má** (napr. *Katka má pero. Miško má svetrík.*). Žiackom napíšeme na tabuľu grafické znázornenie vety s tromi slovami. Potom spoločne nahradia čiaru znázorňujúcu slovo **má** zápisom slova (napíše učiteľ). Pri čítaní viet zo šlabikára učiteľ najskôr prečíta žiakom dané vety, až potom čítajú žiaci. Učiteľ vyvodí bodku na konci vety – ako ukončenie vety. Pri čítaní viet v šlabikári je dôležité naučiť žiakov správnu intonáciu.

Strana 37, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ čítať slabiky;
- ✓ priradiť tlačný a písaný tvar tej istej slabiky.

Pred vyfarbovaním dvojíc slabík odporúčame, aby žiaci najskôr prečítali všetky slabiky, potom hľadali k písanej slabike v hornom riadku jej tlačný tvar v dolnom riadku. Žiakov nesmieme zabudnúť pochváliť za ich prácu.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť čítania viet.

Strana 38, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ identifikovať v texte písmená **a** a **m**.

Odporúčame text hádanky žiakom najskôr prečítať. Potom žiaci podčiarknu v texte zelenou farbou písmená **m** a červenou zakrúžkujú písmená **a**. Rozširujúcou aktivitou môže byť určenie slov, v ktorých sú vyznačené písmená. Učiteľ číta text po slovách a žiaci ukazujú na práve čítané slovo. Zopakujú to, v ktorom je vyznačené niektoré z písmen.

Strana 38, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ určiť prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ čítať známe písmená;
- ✓ napísať prvé písmeno slova.

Odporúčame obrázky pomenovať spoločne, aby sme mali istotu, že všetci žiaci pracujú s rovnakými slovami (*motýľ, mrkva, auto*). Rozširujúcou aktivitou je tvorenie viet s danými slovami. Dopĺňujúcou úlohou je vyfarbenie obrázkov.

Strana 38, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ určiť prvú slabiku slova;
- ✓ identifikovať slabiku **ma**.

Úloha je dôležitá na opakovanie a precvičovanie analýzy slov na slabiky. Odporúčame obrázky pomenovať spoločne, aby sme mali istotu, že všetci žiaci pracujú s rovnakými slovami (*makovica, maliar, mača*).

Strana 38, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ spojiť písmená **m, a** do slabiky;
- ✓ čítať slabiky **ma, Ma, má, Má**.

Úloha je dôležitá na opakovanie a precvičovanie spájanie (syntézy) hlások a písmen do slabiky.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri riešení úlohy 4.

Strana 39, vyvodenie slova **mama**

Žiak vie:

- ✓ spojiť slabiky **ma** do slova **mama**;
- ✓ určiť prvé slovo vety podľa veľkého písmena;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou;
- ✓ prečítať otázku so správnou intonáciou.

V úlohe sú použité vety so slovom **mama**, preto odporúčame vyvodiť ho ešte pred samotným čítaním textu. Pri analyticko-syntetickej metóde nové slovo **mama** vyvodíme ako spojenie dvoch slabík. Nové učivo je predstavené v žltom rámečku.

Skôr než žiaci začnú čítať vety, prezrú si obrázok a povedia o ňom vety. Odporúčame tvorenie viet dopĺňať odpoveďami na otázky učiteľa o obrázku, napr.: *Čo robí mama? Čo má mama položené na stole?* Potom odporúčame začať čítať vety. Učiteľ žiakom vysvetlí, prečo je na začiatku vety slovo **Mama** napísané veľkým začiatočným písmenom. Predpokladáme, že niektorú z viet žiaci predtým vymysleli a povedali o obrázku, preto čítanie takejto vety pôsobí veľmi motivujúco. Odporúčame sústrediť sa na správnu intonáciu pri čítaní viet, keďže v poslednom riadku je po prvýkrát použitá opytovacia veta – otázka. Žiakom vysvetlíme, akú funkciu má otáznik na konci vety a precvičíme s nimi správnu intonáciu otázky (pýtame sa prvým slovom vety).

Rozširujúcou aktivitou môže byť rozprávanie o tom, čo varia alebo pečú mamy žiakov, čo k tomu potrebujú – čo majú.

Včielkina úloha slúži na opakovanie učiva o grafickom znázorňovaní viet z prípravného obdobia, v úlohe je znázornená opytovacia veta. Žiaci podčiarknu v texte vetu: *Má mama varechu?* Zároveň žiakom vysvetlíme grafický záznam opytovacej vety – vedieme s nimi rozhovor o tom, že kolmá čiarka v grafickom znázornení vety označuje, že sa veta začína veľkým písmenom, a pripomenieme funkciu otáznika na konci vety (otáznik nám „hovori“, že sa vetou na niečo pýtame).

Strana 39, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať vety napísané písaným písmom.

Žiaci si precvičujú čítanie viet napísaných písaným písmom. Neodporúčame dať vety prepísať, pretože sa žiaci ešte neučili písať otáznik.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri čítaní viet.

Strana 40, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ čítať známe písmená;
- ✓ spojiť písmená do slabík;
- ✓ napísať slabiky Ma, má, Má.

Žiaci najskôr prečítajú všetky písmená v žltom rámečku. Prečítajú slabiku **ma** napísanú písaným písmom a povedia, ktoré ďalšie slabiky vedia zložiť z daných písmen. Žiakov upozorníme na to, že napísané slabiky sa budú líšiť písmenami, ale pri ich čítaní nebude počuť, či čítame slabiku s malým **m**, alebo čítame slabiku s veľkým **M** na začiatku slabiky. Ako rozširujúcu aktivitu pri riešení úlohy odporúčame spojiť písmená (tvoriace slabiku) farebnou čiarou a pod napísanú slabiku dať značku (bodku, krúžok...) rovnakej farby. Učiteľ sa môže pýtať žiakov, z ktorých písmen je daná slabika zložená. Žiaci si tak precvičujú analýzu i syntézu slabík zložených zo známych písmen.

Strana 40, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ čítať vety v úlohe;
- ✓ vyhľadať informácie priamo uvedené v texte;
- ✓ vyznačiť vetu, ktorá opisuje obrázok.

Odporúčame každú vetu prečítať spoločne, aby sme mali istotu, že žiaci prečítali vetu doplnenú obrázkami správne.

Riešenie: 1. veta patrí k obrázku (Chlapec má motorku.)

Strana 40, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ čítať známe slabiky;
- ✓ zložiť zo slabík slová **mama** a **Mama**.

Odporúčame slovo **mama** vysloviť po slabikách a určiť, ktoré slabiky ho tvoria. Učiteľ by mal tiež pripomenúť žiakom, že slovo sa niekedy píše s veľkým začiatočným písmenom, ale vnútri slova veľké písmeno nebýva. To by malo uľahčiť riešenie úlohy. Žiakov upozorní tiež na to, že každú slabiku môžu použiť len raz.

V prvom riadku žiaci hľadajú a vyfarbia slová **mama** s malým **m** na začiatku slova (v riadku sú spolu 3 slová **mama**). V druhom riadku vyfarbujú slovo **Mama** s veľkým začiatočným písmenom (v riadku sú spolu 3 slová).

Strana 40, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ určiť prvú slabiku slov znázornených na obrázkoch;
- ✓ vyznačiť slová so slabikou **ma** na začiatku slova;
- ✓ doplniť vhodné slová do danej vety.

Žiaci najskôr pomenujú obrázky a určia prvú slabiku každého slova znázorneného na obrázku. Zakrúžkujú slová, ktoré majú na začiatku slabiku **ma**. Tieto slová potom postupne dopĺňajú do danej vety.

Riešenie: Mama má malinu a mača.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Didaktické hry

Bystré ušká

Cieľ hry: Precvičiť fonematické uvedomovanie si hlásky **m** v slove.

Postup: Učiteľ hovorí žiakom slová, najviac ich však musí byť s hláskou **m**. Žiaci slová počúvajú a zdvihnú ruku iba pri slove, v ktorom počuli danú hlásku. Učiteľ pochváli žiakov, že majú *bystré ušká*.
Návrh na slová: *maliny, auto, trieda, macík, mrkva, mama, telefón, mobil, lavica, mucha, malé, domček, medveď, mača, skriňa, lopta, komár, makovica, lúka, múka, mapa, krieda, strom, maliar, mesto, pomaranč...*

Drep – ťap – skok

Cieľ hry: Precvičiť určovanie pozície hlásky **m** v slove.

Postup: Žiaci sa postaví vedľa lavíc tak, aby mal každý dostatočný priestor na skok alebo drep. Učiteľ hovorí rôzne slová s hláskou **m**. Keď povie slovo, v ktorom je hláška **m** na začiatku slova, žiaci vyskočia. Keď povie slovo, v ktorom je hláška **m** vnútri slova, zatlieskajú. Keď učiteľ povie slovo, v ktorom je hláška **m** na konci slova, žiaci urobia drep.

Návrh na slová:

- hláška **m** na začiatku slova: *medveď, macík, motorka, mravec, mravenisko, motýľ, mrkva, mráz, múrik, motyka, myš, melón, marhuľa, múka, mucha...*
- hláška **m** vnútri slova: *slimák, domček, gombík, zemľa, formičky, domino, umývadlo, semafor, guma, gramofón, zámok, lampa, saláma, zima...*
- hláška **m** na konci slova: *dom, strom, dym, džem, zem, Adam...*

Vláčik

Cieľ hry: Hovoriť slová s hláskou **m**.

Postup: Žiaci sa postaví vedľa lavíc. Učiteľ povie, že lavice sú vláčik, do ktorého nasadnú tí žiaci, ktorí správne splnia úlohu. Vláčik cestuje do Krajiny múdrych detí. Učiteľ povie zadanie: *Do Krajiny múdrych detí vláčikom pocestuje ten, kto povie slovo s hláskou m*. Žiaci postupne hovoria slová a sadajú si do svojej lavice. Tí žiaci, ktorí nevedia pohotovo vymyslieť slovo, majú viac pokusov, prípadne im pomôžu spolužiaci. Dôležité je, aby všetci mali pocit úspechu a radosť z hry.

Stratené slabiky

Cieľ hry: Precvičiť spájanie známych hlások a písmen do slabík.

Pomôcky: kartičky s písmenami **a, á, m, M** (pre každého žiaka jedna z kartičiek)

Postup: Žiaci sedia v laviciach, pred sebou majú rozložené písmená na kartičkách. Každý najskôr prečíta svoje písmeno. Potom učiteľ povie: *Hľadáme slabiky **ma** s malým písmenom na začiatku.* Žiaci, ktorí majú písmená **m** a **a** predstúpia pred všetkých žiakov a správne spoja písmená do slabiky **ma**. Učiteľ postupne vymenuje všetky známe slabiky.

Písanie m, M

Písanie, 2. zošit, strany 6 – 9

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 30 – 34

Pojmy:

malé písané *m*, veľké písané *M*

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s pravidelnými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slabiky a slová písaným písmom;
- ✓ prepísať písmená písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ precvičovať smer písania zľava doprava;
- ✓ precvičovať jemnú motoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 6

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané *m*;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny zväčšený tvar písmena *m*.

Po úvodnom rozcvičení ruky učiteľ žiakom vysvetlí postupnosť písania písmena *m*. Pri komentovaní písania sa zameria najmä na správny počet opakovaní horného zátľhu, sklon a správnu šírku jednotlivých častí písmena. Zväčšené tvary žiaci píšu farbičkami, ďalej pokračujú ceruzkou. Bodky na spodnej linajke určujú miesto, kde sa začína písať písmeno. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môže byť zamerané na dodržiavanie správneho počtu opakovaní horného zátľhu v písmene *m*.

Strana 7

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slabiky *ma*, *má*;
- ✓ samostatne napísať slovo *mama*.

Strana 7 je po precvičení písmen *m*, *a* venovaná písaniu prvých slabík a plnovýznamových slov. Pred písaním slabiky *ma* učiteľ vysvetlí spôsob pripojenia písmen v slabikách (v písanke je farebne zvýraznený). Veľké predtlačené slabiky žiaci obťahujú farbičkami. V ostatných riadkoch píšu podľa pokynov učiteľa ceruzkou alebo perom. V posledných dvoch riadkoch píšu slovo *mama*. Písanie slov

je pre žiakov novou a pomerne náročnou činnosťou. Pri písaní slova žiakov upozorníme na to, aby si pri písaní hovorili slovo po hláskach, z ktorých sa slovo skladá. Úlohu odporúčame vypracovať spoločne a priebežne kontrolovať úspešnosť žiakov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na dodržiavanie správnych rozstupov písmen v slabikách a v slove.

Strana 8

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané **M**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny zväčšený tvar písmena **M**.

Celá strana 8 je zameraná na nácvik písania písmena **M**. Po rozcvičení ruky a nácviku písania písaného písmena na obrázku žiaci píšú zväčšené tvary farbičkami alebo ceruzkou. V ďalších riadkoch píšú zmenšené tvary písmena. Je potrebné upozorniť žiakov na bodky pod hornou linajkou, ktoré označujú začiatok písania, tiež na správny počet opakovaní horného zátzru, sklon a správnu šírku jednotlivých častí písmena.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môže byť zamerané na dodržiavanie správneho počtu opakovaní horného zátzru v písmene **M**.

Strana 9

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slabiky **ma, má**;
- ✓ samostatne napísať slovo **mama**.

Žiaci si precvičujú písanie písmen **M, m** a ďalej sa venujú nácviku písania slabík. Pri písaní slabiky s veľkým začiatočným písmenom upozorníme žiakov, že ďalšie písmená v slovách sú vždy malé, hoci prvé písmeno slova môže byť niekedy veľké.

Na tejto strane sa stretávajú prvýkrát s písaním vety. Vetu žiaci najprv prečítajú. Učiteľ žiakov upozorní, že každá veta sa začína písať veľkým začiatočným písmenom, jednotlivé napísané slová sú oddelené malými medzerami a za vetou sa vždy píše znamienko, v tomto prípade bodka. Taktiež je potrebné vysvetliť, že slovo vo vete, ktoré ešte žiaci nevedia napísať, je nahradené obrázkom. Odporúčame, aby žiaci vzorovú vetu neobťahovali ceruzkou alebo perom, aby pri odpise mali správny, nedeformovaný vzor. Slovo nahradené malou ilustráciou žiaci nakreslia ceruzkou, prípadne ho môžu aj vyfarbiť. Záver strany je venovaný prepisu tlačenej podobe písmen. Prepisy sú v písanke zaraďované systematicky, pretože predstavujú pre žiakov náročnejší proces priradovania písaného tvaru písmena k jeho tlačenej podobe. V rámci práce na tejto strane teda učiteľ môže žiakom vysvetliť rozdiel medzi pojmi odpis a prepis, s ktorými sa budú stretávať čoraz častejšie.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie odporúčame zamerať na správny odpis vety.

Precvičovanie m, M

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA*®, strana 7

Úloha 1

Žiaci postupne pomenujú každý obrázok. Povedia hlásku, ktorú počujú na začiatku slova. Vyfarbia len tie obrázky, ktoré majú v pomenovaní (v slove) hlásku **m** na začiatku slova.

Riešenie: myš, motyka, mravec, mydlo

Úloha 2

Žiaci pomenujú každý obrázok (odporúčame každé slovo povedať aj po slabikách) a vyfarbia prvú slabiku slova. Vyberajú jednu z troch možností. Žiaci nemusia vedieť prečítať všetky slabiky, identifikujú iba slabiku **ma**, ktorá je správnym riešením pri všetkých troch slovách znázornených na obrázkoch.

Úloha 3

Žiaci pomenujú obrázok (*kvietok, kvetina*) a prečítajú slová v rámečkoch. Potom ich usporiadajú do správnej vety. Vetu najskôr povedia, potom napíšu. Kvietok, ktorý predstavuje posledné slovo vo vete, nakreslia. Napísanú vetu ešte raz prečítajú. Žiakov upozorníme na pravopis písania viet (veľké začiatkové písmeno, bodka na konci vety).

Riešenie: Mama má kvietok.

Rozširujúca úloha

Žiaci dopíšu do prázdnych okienok tlačene tvary písmen **M**, **A** alebo **Á** tak, aby vznikli známe zmysluplné slová. Poslednú vetu si vymyslia, napíšu a nakreslia sami. Vety prečítajú.

Riešenie: MÁ MAMA ananás? MÁ.

MAMA MÁ múku A maslo.

Obrázok v pravej dolnej časti strany je zábavný obrázok, ktorý slúži najmä na spestrenie strany a má ilustračný charakter. Žiaci však o ňom môžu tvoriť vety podľa zadania učiteľa.

Hláska a písmená e, E, é, É

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 41 – 43

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 35 – 37

Pojmy:

hláska e, é a písmená e, E, é, É, tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať tvary písmen **E, É**;
- ✓ identifikovať hláska **e, é** v slovách;
- ✓ určiť pozíciu hláska **e** v slove;
- ✓ spojiť hláska do slabiky;
- ✓ čítať slabiky zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať slová zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať vetu;
- ✓ súvislo rozprávať o ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlások a písmen e, E, é, É

S hláskou **e** a písmenom **E** sa prváci stretli už v prípravnom období. Predpokladáme, že vedia rozlíšiť hlásku **e** ako prvú hlásku slova a čítať veľké tlačené **E**. K tomuto tvaru písmena pribudnú v nácvičnom období všetky písané i tlačené tvary nového písmena, hláska **é** a písmená **É, é** a nápovedný obrázok.

Pri písmene **E** je *nápovedným obrázkom* **egreš**. Žiaci zopakujú slovo *egreš* viackrát po sebe a určia prvú hlásku slova. Ak sú v triede žiaci, ktorí ešte stále nedokážu určiť prvú hlásku slova, odporúčame častejšie zaradiť v rámci vyučovania didaktické hry a rozširujúce úlohy na zlepšenie tejto spôsobilosti.

Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme *všetky tvary písmena E (malé tlačené e, veľké tlačené E, malé tlačené é, malé písané e, veľké písané E, malé písané é)*, ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen odporúčame, aby žiaci hovorili celý názov písmena. Pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hláska, neurčujú tlačенý alebo písaný, malý alebo veľký tvar.

Pri písmene **E** je *motivačná báseň* o egrešoch. Viaže sa na nápovedný obrázok i na úvodnú ilustráciu na strane 41. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hláska v hovorenej reči. Odporúčame, aby motivačnú báseň čítal učiteľ, nie žiak, ktorý vie čítať (ak je taký v triede). Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*® na tabuľu. Pri čítaní básne ukazuje žiakom slová v texte, ktoré práve číta. Žiaci slová sledujú a pri opätovnom čítaní básne ich aj opakujú po učiteľovi. Odporúčame s motivačnou básňou pracovať na začiatku každej hodiny. Spoločne so žiakmi prečítame – povieme báseň, potom môžeme ukázať na niektoré slovo v texte básne a spýtať sa žiakov, či vedia, čo je tam

napísané. Žiaci tak majú možnosť získať spôsobilosť určiť, čo ktoré napísané slovo znamená bez toho, že by vedeli prečítať všetky písmená. Táto aktivita je rozširujúcou aktivitou a nechávame na zvážení učiteľa, či ju zaradí na vyučovanie v svojej triede. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny). Prednes básne môžu stvárniť pohybom vyjadrujúcim jej obsah.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie a vzťahov medzi jej časťami, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti) a na rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 41, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti obrázka;
- ✓ povedať o obrázku aspoň 5 jednoduchých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku **e** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **e** na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o ovocí a zelenine, o tom, či žiaci majú doma záhradku alebo sad, ktoré ovocie alebo zeleninu majú radi... Potom dáme žiakom čas na pozorovanie obrázka. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety a ľudia, v pomenovaní ktorých je hlásky **e**. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vetách. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci. Žiaci by mali samostatne povedať 5 jednoduchých viet o ilustrácii. Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať dievčatku *Eme* na ilustrácii. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Na ilustrácii sú tri nevyfarbené obrázky: *egreš*, *vedro*, *nohavice*. Odporúčame, aby ich žiaci pomenovali, povedali po slabikách a určili, či počujú v každom slove hlásku **e**. Potom určia, na ktorom mieste v slove hlásku počujú (pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Predpokladáme, že najťažšie sa bude žiakom určovať pozícia hlásky vnútri slova, preto je vhodné viackrát po sebe vysloviť slová rozdelené na slabiky. Grafické znázornenie pozície hlásky v slove je zobrazené pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Pri vysvetlení grafického znázornenia povieme žiakom, že prvý a posledný vyfarbený rámeček predstavuje prvé a posledné písmeno slova, stredná časť je širšia preto, lebo vnútri slova môže byť viac hlások, preto nevieme presne určiť, či je daná hlásky na druhom, treťom, prípadne ďalšom mieste v slove. Žiaci povedia slovo znázornené na obrázku a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky **e** v slove. Nevyfarbené predmety na ilustrácii môžu žiaci vyfarbiť.

Riešenie: V slove *egreš* počujeme hlásku **e** na začiatku slova, hlásky je znázornená prvým rámečkom. Ak žiaci prídu na to, že v slove *egreš* počujeme hlásku **e** aj vnútri slova, tak ich pochválime. V slove *vedro* počujeme hlásku **e** vnútri slova, hlásky je znázornená druhým rámečkom. V slove *nohavice* počujeme hlásku **e** na konci slova, hlásky je znázornená tretím rámečkom.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

– slová s hláskou **e** na začiatku slova: *egreše*, *Ema*;

– slová s hláskou **e** vnútri slova: *čerešňa*, *petržlen*, *cesnak*, *vedro*, *sveter*, *chlapec*, *zelenina*, *zelený*, *zrelý*;

– slová s hláskou **e** alebo **é** na konci slova: *nohavice, čerešne, zrelé, nezrelé, červené, zelené*.

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne s ňou súvisia.

Strana 41, sluchová analýza slov a určenie pozície novej hlásky v slove

Žiak vie:

- ✓ určiť pozíciu hlásky **e** v slovách znázornených na obrázkoch;
- ✓ určiť pozíciu písmena **e** v napísanom slove.

Žiaci pomenujú obrázky a určia, či novú hlásku **e** počujú na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Mali by prísť na to, že v slovách *egreše* a *električka* počujú novú hlásku viackrát (na viacerých pozíciách). Nezabudneme žiakov pochváliť za nájdenie iného riešenia. Po sluchovej analýze slov učiteľ upozorní žiakov na slová, ktoré sú napísané pod obrázkami. Písmeno **e** je v nich vyznačené farebne. Žiakom vysvetlí, že rámečky, v ktorých sú nové písmená napísané, slúžia na znázornenie písmena v slove tak, ako to poznajú z prípravného obdobia. Rozširujúcou aktivitou môže byť určovanie počtu písmen v každom slove. Riešením *včielkinej úlohy* je slovo *euro*.

Strana 41, vyvodenie slova **Ema**

Žiak vie:

- ✓ spojiť písmeno **E** a slabiku **ma** do slova **Ema**;
- ✓ určiť prvé slovo vety podľa veľkého písmena;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou;
- ✓ prečítať otázku so správnou intonáciou.

Pri analyticko-syntetickej metóde nové slovo **Ema** vyvodíme ako spojenie dvoch slabík, pričom v tomto slove prvú slabiku tvorí iba jedno písmeno. Nové učivo je predstavené v žltom rámečku. Slovo *Ema* žiaci zopakujú viackrát, aby si uvedomili, že ho tvoria dve slabiky. Vysvetlíme im, že v menách ľudí je prvé písmeno vždy veľké, hoci v rozprávaní to nerozlišujeme. Po nácviku čítania nového slova učiteľ prečíta žiakom text. Tvorí ho jednoduché vety viažuce sa k úvodnej ilustrácii a je v nich použité nové slovo. Tým, že si žiaci nacvičili čítanie slova *Ema* osobitne, čítanie viet by malo byť pre nich jednoduché, pretože vo vetách sú iba známe slová. Slabika s novým písmenom je vyznačená farebne, aby sa slovo žiakom čítalo ľahšie. Učiteľ zopakuje so žiakmi správnu intonáciu pri čítaní otázky.

Strana 41, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať všetky písané tvary známych písmen a slov.

Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť orientácia v riadku (hľadanie daného písmena alebo slova).

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení samostatnej i spoločnej práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť i pocity pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Spôsob sebahodnotenia môže byť rôzny. Na začiatok odporúčame vyfarbovať dieliky ako body – čím lepšie sebahodnotenie, tým väčší počet vyfarbených dielikov včelieho plástu. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri čítaní viet s novým slovom.

Strana 42, vyvodenie nových slabík a slov

Žiak vie:

- ✓ spojiť písmená **m, e** alebo **é** do slabík;
- ✓ čítať slabiky **me, mé, Me, Mé**.

Nácvik spojenia nového písmena do slabiky učiteľ nacvičí so žiakmi podobne ako pri vyvodení slabík *ma, má*. Najskôr by mal vyvodiť spojenie hlások do slabiky, čím nadviaže na učivo prípravného obdobia, potom žiaci spoločne čítajú písmená a nové slabiky **me, mé, Me, Mé**.

Strana 42, čítanie viet

Žiak vie:

- ✓ čítať slová **máme, mame**;
- ✓ povedať aspoň 5 jednoduchých viet o ilustrácii;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Po dôkladnom nácviku čítania nových slabík učiteľ zameria pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby o nej žiaci vedeli samostatne vytvoriť 5 jednoduchých viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie socioafektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy (elektrina, elektrické spotrebiče v domácnosti a spôsob bezpečnej manipulácie s nimi).

Na ilustráciu sa viaže text s jednoduchými vetami doplnený obrázkami. Je potrebné, aby učiteľ žiakom (ešte pred čítaním textu žiakmi) vyvodil čítanie nových slov **máme, mame**. Žiaci slová prečítajú a hľadajú medzi nimi rozdiel. Žiaci by mali na tomto príklade pochopiť, že ak zabudnú napísať nad písmeno *dĺžeň*, môže sa zmeniť celý význam slova. Slabika s novým písmenom je vyznačená farebne, aby sa slová žiakom ľahšie čítali. Nové slová sú napísané v tzv. trenažéri, aby si ich žiaci mohli opakovanne čítať.

Vety najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Potom čítajú žiaci. V texte je iba jedno nové slovo, preto by čítanie žiakov malo byť plynulé hneď od začiatku nácviku čítania. Žiakov nesmieme zabudnúť pochváliť za ich prácu.

Strana 42, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať slová napísané písaným písmom.

Žiaci si precvičujú čítanie slov napísaných písaným písmom. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť orientácia v riadku (hľadanie daného slova, mena, slova s jednou slabikou...). Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je vyhľadávanie daných slov v texte.

Strana 42, HODINY

Žiak vie:

- ✓ pomenovať elektrické spotrebiče na obrázku.

Úloha je zameraná na používanie slov *elektrina* a *elektrické spotrebiče* vo vetách. Žiaci hovoria o svojich skúsenostiach s používaním spotrebičov znázornených na obrázkoch.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť čítania viet.

Strana 43, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ identifikovať v texte písmená **e** a **E** v tlačenej i písanej podobe.

Učiteľ prečíta žiakom všetky slová. Žiaci by mali prísť na to, že všetky slová v úlohe sú mená. Precvičia si pravidlo, že mená ľudí sa píšu vždy s veľkým začiatočným písmenom. Žiaci mená nemusia vedieť prečítať, značia v nich písmená podľa zadania. Rozširujúcou aktivitou môže byť prečítanie alebo vyznačenie iných známych písmen v menách. Odporúčame, aby žiaci vyznačili inou farbou písmená, ktoré už vedia prečítať (okrem tých, ktoré sa učili na vyučovaní), úloha bude slúžiť na diagnostikovanie toho, čo už žiaci vedia prečítať. Úloha je vhodná na samostatnú prácu.

Strana 43, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ povedať po slabikách slovo znázornené na obrázku;
- ✓ určiť prvú slabiku slova;
- ✓ identifikovať slabiku **me**.

Úloha je dôležitá na opakovanie a precvičovanie analýzy slov na slabiky. Najskôr je potrebné spoločne pomenovať obrázky. V úlohe sa počíta s pomenovaniami *mesiac* a *melón* (nie *dyňa*). V ponuke slabík pri obrázkoch je i slabika *mu*, ktorú sa žiaci neučili čítať. Je použitá preto, aby žiaci videli napísanú aj inú slabiku, ako sa učili doteraz. Pri vyfarbovaní rámečkov so slabikami odporúčame, aby žiaci použili svetlejšie farby (aby napísaná slabika zostala čitateľná). Vyznačené slabiky žiaci prepíšu do riadkov pod každým obrázkom. Úloha je určená na spoločnú i samostatnú prácu.

Strana 43, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ dopísať chýbajúci tvar písmena.

Úlohu odporúčame zadať ako samostatnú prácu, najskôr ju však žiaci spoločne vypracujú ústne. Pochválime žiakov za samostatnosť pri riešení úlohy.

Strana 43, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ identifikovať slabiky *ma*, *me*;
- ✓ vyfarbiť maľovanku podľa pokynov.

Úlohu môžeme zaradiť na záver hodiny. Žiakom najskôr vysvetlíme postup riešenia úlohy, potom pracujú samostatne. Po vyfarbení maľovaniiek žiaci pomenujú obrázok. Rozširujúcou úlohou môže byť tvorenie viet o obrázku. Nesmieme zabudnúť na spoločné vyhodnotenie samostatnej práce a na individuálnu pochvalu všetkých žiakov.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Didaktické hryBystré ušká

Cieľ hry: Precvičiť fonemické uvedomovanie si hlásky **e** v slove.

Postup: Učiteľ hovorí žiakom slová, najviac ich však musí byť s hláskou **e**. Žiaci slová počúvajú a zdvihnú ruku iba pri slove, v ktorom počuli danú hlásku. Učiteľ pochváli žiakov, že majú *bystré ušká*.

Drep – ťap – skok

Cieľ hry: Precvičiť určovanie pozície hlásky **e** v slove.

Postup: Žiaci sa postavia vedľa lavíc tak, aby mal každý dostatočný priestor na skok alebo drep. Učiteľ hovorí rôzne slová s hláskou **e**. Keď povie slovo, v ktorom je hláska **e** na začiatku slova, žiaci vyskočia. Keď povie slovo, v ktorom je hláska **e** vnútri slova, zatlieskajú. Keď učiteľ povie slovo, v ktorom je hláska **e** na konci slova, žiaci urobia drep.

Návrh na slová:

- hláska **e** na začiatku slova:

egreš, Ema, Eva, Egypt, električka, euro, Elena, Edo, elektrina, ementál, eso...

- hláska **e** vnútri slova:

cesnak, mesiac, melón, svetník, pero, ceruzka, Denis, atrament, kefa, hrebeň, uterák, televízor, žehlička, medveď, lev, drevo, petržlen, čerešňa...

- hláska **e** na konci slova:

nohavice, okuliare, dvere, nožnice, čerešne, egreše, papuče, svetre, stroje, marhule, hrnce, nože, kone... Ak žiaci postrehnú viac pozícií hlásky **e** v slovách a zareagujú podľa pokynov (vyskočia a zatlieskajú), pochválime ich za to.

Vláčik

Cieľ hry: Hovoriť slová s hláskou **e**.

Postup: Žiaci sa postavia vedľa lavíc. Učiteľ povie, že lavice sú vláčik, do ktorého nasadnú tí žiaci, ktorí správne splnia úlohu. Vláčik cestuje do Krajiny múdrych detí. Učiteľ povie zadanie: *Do Krajiny múdrych detí vláčikom pocestuje ten, kto povie slovo s hláskou e*. Žiaci postupne hovoria slová a sadajú si do svojej lavice. Tí žiaci, ktorí nevedia pohotovo vymyslieť slovo, majú viac pokusov, prípadne im pomôžu spolužiaci. Dôležité je, aby všetci mali pocit úspechu a radosť z hry.

Dážď z písmen

Cieľ hry: Zopakovať si tvary známych písmen.

Pomôcky: Kartičky s rôznymi tvarmi známych písmen, pričom je každý tvar na samostatnej kartičke. Ak budú žiaci pracovať v skupinách, je vhodné, aby mala každá skupina rovnaké kartičky.

Postup: Žiaci pracujú na zemi. Učiteľ z výšky spustí každej skupine kartičky na zem – kartičky s písmenami „napršia“ a žiaci hľadajú rovnaké písmená alebo všetky tvary konkrétneho písmena podľa zadania učiteľa. Potom všetky písmená prečítajú.

Hľadaj dvojicu

Cieľ hry: Zopakovať tvary známych písmen, precvičiť sluchovú analýzu slov.

Pomôcky: Kartičky s rôznymi tvarmi známych písmen, pričom je každý tvar na samostatnej kartičke.

Postup: Učiteľ pripraví kartičky so všetkými tvarmi známych písmen a rozloží ich na zem pre všetkých žiakov (prípadne skupinky alebo dvojice). Ich úlohou je určiť a priradiť správne dvojice (tlačený a písaný tvar toho istého písmena).

Písanie e, E, é, É

Písanie, 2. zošit, strany 10 – 15

Návrhy priprav na vyučovacie hodiny 35 – 37

Pojmy:

malé písané e, veľké písané E, malé písané é, veľké písané É

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s rovnomernými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ písať písmená, slabiky a slová podľa diktovania;
- ✓ precvičovať jemnú motoriku a grafomotoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 10

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmená malé písané e, malé písané é;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny zväčšený tvar písmena e.

Strana je zameraná na nácvik písania písmen *e, é*. Po uvoľňovacích cvikoch žiaci niekoľkokrát obtiahnu písmeno na obrázku, aby si precvičili písací pohyb. Súčasťou strany je aj nácvik písania písmena *é*. Pri písaní *é* upozorníme žiakov na správny sklon a polohu dĺžňa. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

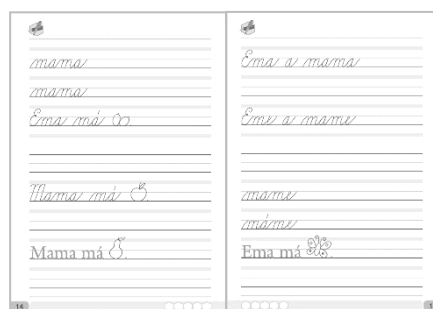
Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môže byť zamerané na dodržiavanie správnej šírky písmena *e*.

Strana 11

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slabiky *me, mé*;
- ✓ samostatne napísať slovo *mame*.

Po úvodnom zopakovaní písmen žiaci nacvičujú nové slabiky *me, mé*. Žiakov upozorníme na správne spojenie písmen v slabike. Nacvičia si ho obťahovaním veľkého tvaru slabiky s farebným vyznačením pripojenia písmen. Ďalšie plnovýznamové slovo *mame* nacvičujeme so žiakmi podobne ako slovo *mama*. Pri písaní slova upozorníme žiakov na to, aby si pri písaní hovorili slovo po hláskach, z ktorých sa slovo skladá. Záver strany je venovaný prepisu písmen podľa tlačenej predlohy.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie na konci práce so stranou sa môže zamerať nielen na písanie správnych tvarov, ale aj na niektoré pracovné návyky žiakov pri písaní (správne sedenie, nevyrušovanie spolužiakov a pod.).

Strana 12

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané **E**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny zväčšený tvar písmena **E**.

Písanie písaného tvaru písmena **E** si žiaci osvojujú na celej strane 12. Keďže ide o náročnejší tvar, je vhodné prispôbiť tomu aj prípravné cvičenia. Po uvoľňovacích cvikoch a následnom viacnásobnom obťahovaní písmena na obrázku žiaci nacvičujú písanie písmena v postupne sa zmenšujúcich riadkoch. Žiakov upozorníme na šípky vyjadrujúce začiatok a smer písania písmena. Bodky pomáhajú žiakom začať písať písmeno v správnej veľkosti a dodržiavať správne rozstupy písmen v riadkoch.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na dodržiavanie správnej veľkosti napísaných písmen.

Strana 13

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová **Ema, Eme**;
- ✓ samostatne odpísať spojené písmená (am, em) a prepísať slabiky podľa predlohy.

Práca so stranou je rozdelená do dvoch častí. V prvej si žiaci precvičujú najmä tvar písaného **E**. V druhej časti sa žiaci stretávajú s písaním rodného mena, preto je dôležité pripomenúť im pravidlo o písaní veľkých písmen na začiatku takýchto slov. Pri písaní slov **Ema, Eme** upozorníme žiakov na správne pripojenie slabík v slove.

V závere strany je po prvýkrát zaradený odpis dvoch spojených písmen **am** a **em** a prepis slabík **me, Me**. Prepisy sú v písanke zaraďované systematicky, pretože predstavujú pre žiakov náročnejší proces priradovania písaného tvaru písmena k jeho tlačenej podobe. Žiaci každú dvojicu písmen/slabiku najskôr prečítajú, potom odpíšu/prepíšu písaným písmom.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie odporúčame zamerať na správny prepis slabík.

Strana 14

Žiak vie:

- ✓ samostatne odpísať vetu;
- ✓ samostatne prepísať vetu písaným písmom podľa tlačenej predlohy.

Stranu 14 môže učiteľ využiť ako stranu na precvičenie preberaných javov zameranú na odpis a prepis slov a viet. Žiaci prepisujú a odpisujú vety do riadkov pod každou vetou. Jednoduché obrázky prekreslia ceruzkou alebo farbičkami. Žiakov vedieme k samostatnej kontrole písania, preto si každú vetu prečítajú a skontrolujú, či nevynechali niektoré písmeno alebo slovo. Tiež ich upozorníme na písanie bodky za vetou.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie v závere strany môže byť venované hodnoteniu viacerých kritérií (napríklad správnosť odpísaných slov, správnosť odpísanej vety – začiatkové veľké písmeno, bodka za vetou, správnosť prepísanej vety a pod.).

Strana 15

Žiak vie:

- ✓ samostatne odpísať vetu;
- ✓ samostatne prepísať vetu písaným písmom podľa tlačenej predlohy.

Práca so stranou je zameraná na samostatnú prácu žiakov a jej následnú pedagogickú diagnostiku prípadných problémov v písaní. Žiaci odpisujú slová a slovné spojenia a prepisujú vetu.

Sebahodnotenie

Žiaci môžu v rámci sebahodnotenia vyjadriť svoj vzťah k písaniu, svoje pocity pri písaní alebo vlastné hodnotenie kvality ich písomného prejavu.

Precvičovanie e, E, é, É

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA®*, strana 8

Úloha 1

Žiaci pomenujú každý obrázok a vyznačia čiarkami počet hlások **e** v slove.

Potom vyfarbia obrázky, ktoré majú v názve iba jednu hlásku **e**.

Riešenie: Žiaci vyfarbia tieto obrázky: melón, nohavice, žehlička, pero.

Úloha 2

Žiaci rozlišujú tlačené a písané tvary písmen. Vyfarbujú písmená farbami podľa zadania.

Úloha 3

Žiaci pomenujú každý obrázok a prečítajú slabiky v rámečkoch. Každému obrázku priradia slabiku, ktorá je prvou slabikou v slove znázornenom na obrázku. Správnu slabiku napíšu do riadka pod obrázkom.

Riešenie: **ma** – maliny, mačiatko; **me** – melón, meter

Rozširujúca úloha

Žiaci prečítajú slová v rámečkoch napísané písaným písmom. Potom tieto slová vyhľadajú vo vetách, ktoré sú napísané tlačným písmom. Dvojice slov môžu zakrúžkovať rovnakou farbou.

Riešenie: Vo vetách sa nachádza dvakrát slovo *Ema*, raz slová *máme* a *mame*.

Hláska a písmená I, L

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 44 – 48

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 38 – 42

Pojmy:

hláska *l* a písmená *l*, *L*, tlačný a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena **L**;
- ✓ identifikovať hlásku **l** v slovách;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **l** v slove;
- ✓ čítať slabiky zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať slovo s jednou slabikou;
- ✓ čítať slovo s dvomi slabikami;
- ✓ samostatne čítať vety;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlásky a písmen I, L

Nápovedným obrázkom pri písmene **L** je **lopta**. Prvú hlásku tohto slova sa žiaci naučili určiť už v prípravnom období, poznajú tiež báseň o lopte. S jej voľným pokračovaním sa stretnú v nácvičnom období pri písmene **L**.

Motivačná báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*® na tabuľu. Pri čítaní básne ukazuje žiakom slová v texte, ktoré práve číta. Žiaci slová sledujú a pri opakovanom čítaní básne ich po učiteľovi aj opakujú. Odporúčame s motivačnou básňou pracovať na začiatku každej hodiny. Spoločne so žiakmi prečítame – povieme báseň, potom môžeme ukázať na niektoré slovo v texte básne a spýtať sa žiakov, či vedia, čo je tam napísané. Žiaci tak majú možnosť získať spôsobilosť určiť, čo ktoré napísané slovo znamená bez toho, že by vedeli prečítať všetky písmená. Táto aktivita je rozširujúcou aktivitou a nechávame na zväžení učiteľa, či ju zaradí na vyučovanie v svojej triede. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny). Prednes básne môžu stvárniť pohybom vyjadrujúcim jej obsah.

K známemu tvaru písmena na strane (veľké tlačné bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky písané i tlačné tvary nového písmena. Na precvičenie určovania prvej

hlásky v slove odporúčame častejšie zaradiť na vyučovanie didaktické hry a rozširujúce úlohy zamerané na fonemické uvedomovanie si novej hlásky v slovách.

Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme *všetky tvary písmena L (malé tlačené l, veľké tlačené L, malé písané l, veľké písané L)*, ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen odporúčame, aby žiaci hovorili celý názov písmena. Pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky, neurčujú tlačенý alebo písaný, malý alebo veľký tvar.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie a vzťahov medzi jej časťami, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti) a na rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 44, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 jednoduchých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku *l* v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky *l* na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Na ilustrácii je znázornené popoludnie v parku. Prváčka Zuzka tam nie je, dievča sa volá *Ela*.

Je v parku so svojou mamou a kamarátmi. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o spoločnom čase strávenom s kamarátmi. Žiaci povedia, či sa chodievajú hrať s rodičmi a kamarátmi do parku, na detské ihrisko alebo v okolí svojho domu... Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety a ľudia, v pomenovaní ktorých je hlásky *l*. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci. Žiaci by mali samostatne povedať 5 jednoduchých viet o ilustrácii. Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať deťom na ilustrácii. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Na ilustrácii sú tri nevyfarbené obrázky: *lavička, kolobežka, šál*. Odporúčame, aby ich žiaci pomenovali, povedali po slabikách a určili, či počujú v každom slove hlásku *l*. Potom určia, na ktorom mieste v slove novú hlásku počujú (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Grafické znázornenie pozície hlásky v slove je zobrazené pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Pri vysvetlení grafického znázornenia povieme žiakom, že prvý a posledný vyfarbený rámeček predstavuje prvé a posledné písmeno slova, stredná časť je širšia preto, lebo vnútri slova môže byť viac hlások, preto nevieme presne určiť, či je daná hlásky na druhom, treťom, prípadne inom mieste v slove. Žiaci povedia slovo znázornené na obrázku a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky *l* v slove. Žiaci môžu vyfarbiť nevyfarbené predmety na ilustrácii.

Riešenie: V slove *lavička* počujeme hlásku *l* na začiatku slova, hlásky je znázornená prvým rámečkom. V slove *kolobežka* počujeme hlásku *l* vnútri slova, hlásky je znázornená druhým rámečkom. V slove *šál* počujeme hlásku *l* na konci slova, hlásky je znázornená tretím rámečkom.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

– slová s hláskou *l* na začiatku slova: *lavička, lopta (slovo lístie alebo listy neodporúčame použiť, pretože sa v nich používa mäkká výslovnosť hlásky l)*;

– slová s hláskou *l* vnútri slova: *kolobežka, Ela*;

– slová s hláskou *l* na konci slova: *šál, bicykel*.

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne s ňou súvisia.

Strana 44, čítanie slabík a slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slabiky s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová s novým písmenom.

Čítanie slabík s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri, kde sú napísané slabiky s písmenami *L* a *l*. Slabiky *le* a *li* sú vynechané zámerne, ich výslovnosť je v slovenčine mäkká. Po zvládnutí čítania slabík žiaci čítajú slová. Slabika s novým písmenom je farebne odlíšená. Je to systémový prvok použitý v celej prvej časti *Šlabikára LIPKA*®. Slová sú napísané (rovnako ako slabiky) v žltom pásiku ako nové učivo. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v texte, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné).

Strana 44, čítanie viet

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Vety najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Potom čítajú žiaci. V texte sú použité nové slová z trenažéra, ktoré si žiaci vopred precvičili, preto by im samostatné čítanie nových viet nemalo robiť problém. Žiakov nesmieme zabudnúť pochváliť za ich prácu. Učiteľ žiakov stále upozorňuje na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet.

Včielkina úloha je zameraná na opakovanie grafického znázornenia viet a tým opätovné prepojenie s učivom z prípravného obdobia. Znázornená je prvá veta z textu: *Ela má šál*.

Strana 44, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať vety napísané písaným písmom.

Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť orientácia v riadku (určovanie poradia slov vo vete) alebo určenie počtu slov vo vetách. Nesmieme zabudnúť na správnu intonáciu pri čítaní otázky.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Spôsob sebahodnotenia môže byť rôzny. Na začiatok odporúčame vyfarbovať dieliky ako body – čím lepšie sebahodnotenie, tým väčší počet vyfarbených dielikov včielieho plástu. V sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri čítaní nových viet.

Strana 45, čítanie viet

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 jednoduchých viet o ilustrácii;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zamerlal pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Je dôležité, aby žiakom vysvetlil, že prváčka *Ela* neláme farbičky úmyselne, červená farbička sa jej zlomila pri práci. Pretože prváci v tomto období nevedia prečítať slovo *zlomila*, v texte je použité slovo *láme*. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby o nej žiaci vedeli samostatne vytvoriť 5 jednoduchých viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie socioafektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy. Na ilustráciu sa viaže text s jednoduchými vetami doplnený obrázkami. Je potrebné, aby učiteľ žiakom vyvodil čítanie nových slov *láme*, *Malá* ešte pred čítaním samotného textu. Slovo *Malá* je napísané s veľkým začiatočným písmenom preto, aby bolo rovnaké ako v texte, kde je použité na začiatku vety. Slabika s novým písmenom je vyznačená farebne, aby sa slová žiakom čítali ľahšie. Nové slová sú napísané v tzv. trenažéri, aby si ich žiaci mohli opakovane čítať. Vety najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Potom čítajú žiaci. Čítanie nových slov v texte si žiaci nacvičili v trenažéri na strane 44 a 45, preto by čítanie žiakov malo byť plynulé hneď od začiatku nácviku čítania týchto viet. Žiakov nesmieme zabudnúť pochváliť za ich prácu. Učiteľ žiakov stále upozorňuje na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet.

Včielkina úloha je zameraná na vytvorenie vety o obrázku, ktorá má najmenej štyri slová. Je to dopĺňujúca úloha na tvorenie viet o ilustrácii zo začiatku hodiny, kedy žiaci tvorili jednoduché vety, ktoré mohli mať menej ako štyri slová. Odporúčame zopakovať niektoré vety a dopĺňaním ich rozšíriť na štyri i viac slov.

Strana 45, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ prečítať vetu;
- ✓ nájsť informáciu priamo uvedenú v texte;
- ✓ vyznačiť správnu odpoveď podľa textu.

Tento typ úlohy už žiaci riešili na strane 40 v úlohe 2. Určenie pravdivej vety sa viaže na čítanie predchádzajúceho textu. Úlohu odporúčame riešiť spoločne.

Riešenie: Ela má malé farbičky. Ela má malé strúhadlo.

Strana 45, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť správny tvar písmena *L*.

Ako rozširujúcu aktivitu môžu žiaci určiť počet vyznačených tvarov.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Strana 46, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ čítať známe slabiky v tlačenej i písanej podobe;
- ✓ priradiť dvojicu tlačeného a písaného tvaru tej istej slabiky;
- ✓ dopísať písaný tvar slabiky k tlačenej predlohe.

Ako rozširujúcu úlohu odporúčame vyznačiť slabiky, ktoré sú na začiatku slov povedaných učiteľom, napríklad *lavica*, *meter*, *láme*. Ďalšou rozširujúcou úlohou môže byť orientácia v texte, žiaci určia poradie danej slabiky v riadku.

Strana 46, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ určiť prvú slabiku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ napísať prvú slabiku slova znázorneného na obrázku veľkými tlačenými písmenami;
- ✓ vyznačiť slová, ktoré sa začínajú rovnakou slabikou.

Odporúčame obrázky pomenovať spoločne, aby sme mali istotu, že všetci žiaci pracujú s rovnakými slovami (*lavica, maliar, mesiac, melón, laso, labuť, mača, makovica*). Pri riešení úlohy môžeme postupovať dvomi spôsobmi. Prvým je, že žiaci najskôr dopíšu prvé slabiky slov a potom vyznačia rovnakou farbou trojuholníky pri slovách, ktoré sa začínajú rovnakou slabikou (rozlišovanie v zrakovej rovine). Druhý spôsob je, že žiaci najskôr vyznačia trojuholníky pri obrázkoch, názvy ktorých sa začínajú rovnakou slabikou (rozlišovanie v sluchovej rovine). Potom píšeme rovnaké slabiky k rovnakým trojuholníkom, ale už nemusia určovať prvú slabiku každého slova. Závisí od učiteľa, ktorý spôsob si zvolí vzhľadom na podmienky v svojej triede podľa toho, či sa chce zamerať na sluchové rozlišovanie, alebo chce položiť ťažisko práce žiakov do roviny zrakového rozlišovania. Rozširujúcou aktivitou je tvorenie viet s danými slovami.

Strana 46, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ prečítať slabiky zložené zo známych písmen;
- ✓ identifikovať slabiky, ktoré tvoria slovo.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát. Odporúčame, aby s prvou skupinou slabík žiaci pracovali spoločne s učiteľom, vyfarbili a napísali slovo malé. Ďalšie slová určia spoločne ústne a žiaci úlohu samostatne dokončia. Úloha je dôležitá na opakovanie a precvičovanie analýzy a syntézy slabík do slov. Prácu žiakov spoločne skontrolujeme a individuálne pochválime žiakov, ktorí pracovali celkom samostatne.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame zamerať sa tiež na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Strana 47, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ čítať známe slová v tlačenej i písanej podobe;
- ✓ priradiť dvojicu tlačeného a písaného tvaru toho istého slova;
- ✓ vyhľadať v slovách vlastné mená.

Žiaci najskôr prečítajú stĺpce slov v tlačenej i písanej podobe. Pri tvorení dvojíc slov odporúčame strieďať farby čiar, aby si žiaci ľahšie skontrolovali správnosť riešenia úlohy. V slovách sú dve vlastné mená (*Ela, Ema*), žiaci vyfarbia plôšky s menami. Učiteľ žiakov upozorní na veľké začiatkové písmeno v oboch menách. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame orientáciu v texte, žiaci určia poradie daného slova v stĺpci.

Strana 47, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ prečítať tlačené tvary písmen v kockách;
- ✓ zložiť z písmen slovo s využitím poradia podľa veľkosti kociek.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát. Učiteľ im vysvetlí, že písmená na kockách tvoria slová, sú však „rozhádzané“. Písmená na kockách jednej farby tvoria vždy jedno slovo. Pri riešení úlohy odporúčame postupovať tak, že sa žiaci najskôr pokúsia ústne vytvoriť slovo z daných písmen. Potom píšú písmená na kocky podľa veľkosti kociek a napísané slová prečítajú. Tým si spravia akúsi skúšku správnosti svojho ústneho riešenia úlohy. Pomôckou pre žiakov môže byť to, že usporiadanie písmen do slova súvisí s usporiadaním kociek podľa veľkosti.

Strana 47, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ určiť prvú hlásku v slovách – pomenovaniach častí obrázka;
- ✓ zapísať prvé písmeno slova znázorneného na obrázku;
- ✓ zložiť slovo z daných písmen a prečítať ho.

Odporúčame, aby sa žiaci pokúsili pomocou piktogramov určiť, čo budú v úlohe robiť. Potom im prečítame a vysvetlíme presné zadanie úlohy. Žiaci najskôr pomenujú obrázky a napíšu do farebných okienok ku každému obrázku prvé písmeno slova veľkými tlačnými písmenami. Potom písmená prepíšu do okienok rovnakej farby pod obrázok dievčaťa a prečítajú ho. Žiakov pochválime za prácu pri riešení úlohy.

Pomenovanie obrázkov: *egreš, lopta, auto*

Riešenie: ELA

Strana 47, HODINY

Žiak vie:

- ✓ identifikovať hlásku *I* v slovách znázornených na obrázkoch.

Rozširujúcou úlohou môže byť tvorenie viet o obrázkoch.

Riešenie: loď, kolobežka, bicykel

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Strana 48, čítanie viet

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 jednoduchých viet o obrázku;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby žiaci o nej vedeli samostatne vytvoriť 5 jednoduchých viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie socioafektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy.

Na ilustráciu sa viaže text s jednoduchými vetami doplnený obrázkami. Je potrebné, aby učiteľ žiakom vyvodil čítanie nového slova *mala* ešte pred čítaním samotného textu žiakmi. Slovo je v trenažéri napísané vo dvojici s už známym slovom *malá*, aby si žiaci uvedomili ich podobnosť, ale aj rozdiel v zápise a vo význame oboch slov.

Vety najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli ich správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor.

Odporúčame sústrediť sa najmä na intonáciu opytovacej vety. Potom čítajú žiaci. Čítanie nových slov v texte si žiaci nacvičili v trenažéri, preto by čítanie žiakov malo byť plynulé hneď od začiatku nácvičku

čítania týchto viet. Po prečítaní textu sa učiteľ porozpráva so žiakmi o tom, či porozumeli rozdielu vo významoch slov *mala* a *malá*. Žiakov nesmie zabudnúť pochváliť za ich prácu.

Strana 48, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ doplniť do viet správne slovo podľa textu;
- ✓ nájsť informáciu priamo uvedenú v texte;
- ✓ dopísať správnu odpoveď podľa textu.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát. Je dôležité, aby si časti viet dôkladne prečítali a správnu odpoveď našli v texte. Úlohu odporúčame riešiť spoločne.

Strana 48, HODINY

Žiak vie:

- ✓ povedať názov farby, v ktorom je hláska *l*.

Riešenie: biela, fialová, žltá

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Didaktické hry

Bystré ušká

Cieľ hry: Precvičiť fonematické uvedomovanie si hlásky *l* v slove.

Postup: Učiteľ hovorí žiakom slová, najviac ich však musí byť s hláskou *l*. Slová so slabikami *le, li* nezaraďuje, pretože sa tieto slabiky spravidla vyslovujú mäkko. Žiaci slová počúvajú a ruku zdvihnú iba pri slove, v ktorom počuli danú hlásku. Učiteľ pochváli žiakov, že majú *bystré ušká*.

Návrh na slová: *lopta, lavička, škola, pero, trieda, lopata, šlabikár, zošit, kabát, hlava, kolobežka...*

Tichá

Cieľ hry: Precvičiť fonematické uvedomovanie hlásky *l* v slovách.

Postup: Žiaci sedia v laviciach a počúvajú otázky učiteľa. Odpovedajú na ne kývaním hlavy, nikto neodpovedá nahlas – preto sa hra volá *Tichá*. Učiteľ kladie otázky, napríklad: *Počujeme v slove lopta hlásku l na začiatku slova? Je v slove lavička hláska l na konci slova?*

Vláčik

Cieľ hry: Hovoriť slová s hláskou *l*.

Postup: Žiaci sa postaví vedľa lavíc. Učiteľ povie, že lavice sú vláčik, do ktorého nasadnú tí žiaci, ktorí správne splnia úlohu. Vláčik cestuje do Krajiny múdrych detí. Učiteľ povie zadanie: *Do Krajiny múdrych detí vláčikom pocestuje ten, kto povie slovo s hláskou l*. Žiaci postupne hovoria slová a sadajú si do svojej lavice. Obmenou a sťažením hry môže byť zadanie podmienky pri tvorení slov iba s hláskou *l* vnútri slova.

Na detektíva

Cieľ hry: Precvičiť čítanie slabík.

Pomôcky: slabiky napísané na tabuli

Postup: Na tabuli sú v riadkoch napísané všetky tvary známych slabík. Slabiky v každom riadku sú napísané inou farbou a v riadku sa neopakujú. Žiaci najskôr všetky slabiky prečítajú. Potom im

učiteľ kladie rôzne otázky, napríklad: *Kto z vás je šikovný detektív a zistí, v ktorom riadku sa nachádza slabika lé napísaná písaným písmom? Koľkokrát je na tabuli napísaná slabika Ma tlačným písmom? Na ktorom mieste v zelenom riadku je slabika, ktorú počujeme na začiatku slova lavica?*

Písanie I, L

Písanie, 2. zošit, strany 16 – 19

Návrhy priprav na vyučovacie hodiny 38 – 42

Pojmy:

malé písané *l*, veľké písané *L*

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s rovnomernými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slabiky a slová písaným písmom;
- ✓ prepísať slabiky a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 16

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané *l*;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny zväčšený tvar písmena *l*.

Žiaci po rozcvičení ruky na úvodnej ilustrácii niekoľkokrát obtiahnu tvar malého písaného písmena *l* na obrázku, aby si precvičili postupnosť písania. Ďalej píšú v postupne zužujúcich sa riadkoch ceruzkou alebo perom podľa pokynov učiteľa. Pri nácviku písmena učiteľ upozorní žiakov na podobnosť písmena *l* s písmenom *e*, rozdiel je vo výške písmena. Začiatok a smer písania je naznačený šípku, nové písmená žiaci začínajú písať vždy od vyznačenej bodky. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

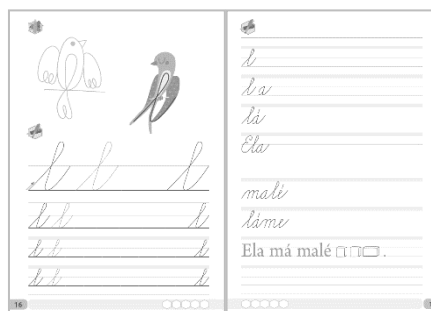
Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môže byť zamerané na dodržiavanie primeranej výšky písmena *l*.

Strana 17

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slabiky a slová s novým písmenom;
- ✓ samostatne prepísať vetu podľa tlačenej predlohy.

Strana je zameraná na precvičenie písania malého písaného tvaru písmena *l* a jeho spojov s inými písmenami v slabike a slovách. Posledný riadok je určený na prepis vety s obrázkom. Pri písaní vlastných mien učiteľ zopakuje pravidlo o ich písaní veľkým začiatočným písmenom. Odporúčame žiakom pripomínať význam kontroly napísaných slabík, slov a viet.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na dodržiavanie primeraných rozstupov slov vo vete.

Strana 18

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané **L**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny zväčšený tvar písmena **L**.

Na strane 18 sa žiaci naučia písať písmeno **L**. Keďže ide o náročnejší tvar, odporúčame venovať zvýšenú pozornosť prípravným cvičeniam na tabuli, v cvičnej písanke alebo na papieri. Tvar písmena na obrázku žiaci niekoľkokrát obtiahnu farbičkami. V prvom riadku je tvar predpísaný v zväčšenej podobe a žiaci ho môžu písať ceruzkou. V ostatných riadkoch žiaci píšu perom. Dbáme na dodržanie správneho sklonu a šírky písmen.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať sa na dodržiavanie správneho sklonu písmen.

Strana 19

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slabiky a slová s novým písmenom;
- ✓ prepísať slabiky.

Prvý štvorriadkový blok je zameraný na precvičovanie písmen **I, L** a ich spojov v slabikách a v slove. Žiaci sa opäť stretávajú s písaním vlastného mena. V závere strany je prepis slabík. Prázdny riadok môže podľa potreby slúžiť na precvičenie slabík alebo slov, ktoré žiakom robia problémy. Efektívnejšie ho však môžeme využiť na tvorivú prácu žiakov. Žiaci tvoria vetu zo slov, ktoré sa už naučili písať. Vetu môžu prípadne doplniť obrázkom. Pred písaním je potrebné zopakovať pravidlá o písaní viet (veľké začiatkové písmeno, bodka za vetou). Voľný riadok môže učiteľ využiť aj na písanie slov podľa diktátu.

Sebahodnotenie

Keďže s takýmto typom cvičenia sa žiaci stretávajú prvýkrát, odporúčame sa v rámci sebahodnotenia zamerať sa najmä na zmyslupnosť napísanej vety.

Precvičovanie I, L

Pracovný zošit k Šlabikáru LIPKA®, strana 9

Úloha 1

Žiaci najskôr prečítajú písmená v oboch riadkoch. Potom hľadajú dvojice podľa vzoru, priradujú k tlačnému tvaru písmena v prvom riadku jeho písaný tvar z druhého riadku. Každú dvojicu písmen môžu zakrúžkovať inou farbou.

Úloha 2

Žiaci pomenujú každý obrázok. Pri pomenovaní odporúčame spoločne určiť, ktorou hláskou sa dané slovo začína. Tým upriamime pozornosť žiakov na kritérium, podľa ktorého určia obrázok, ktorý do skupiny nepatrí. Žiaci by mali sami určiť, ktorý obrázok do skupiny nepatrí a prečo. Zvyšné slová znázornené na obrázkoch použijú vo vetách.

Riešenie: lopta, lavica, jablko, lampa, lopata; do skupiny nepatrí jablko (nezačína sa hláskou I)

Úloha 3

Žiaci prečítajú časti vety a pomenujú obrázky v rámečkoch. Potom čiarami priradia obrázky do vety tak, aby veta mala zmysel. Dôležité je čítať s porozumením, aby žiaci správne použili slová *malá*, *malé*.

Riešenie: Malá Ela má malé lopty.

Rozširujúca úloha

Žiaci doplňujú chýbajúce písmená tak, aby vznikli v oboch smeroch zmysluplné slová. Odporúčame, aby úlohu najskôr riešili ústne (postupne jednotlivé doplnovačky), aby zbytočne neprepisovali doplnené písmená pri nesprávnej voľbe písmena. Vytvorené slová prečítajú a použijú ich vo vetách. Jednu vetu napíšu do riadka písaným písmom.

Riešenie: LÁME, EMA – doplníme písmeno **M**; MALÉ, ELA – doplníme písmeno **L**; MALÁ, ALA (meno) – doplníme písmeno **L**

Hlásky a písmená i, l, í, í

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 49 – 51

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 43 – 45

Pojmy:

hlásky *i, í* a písmená *i, l, í, í*, tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať tvary písmena *l*;
- ✓ identifikovať hlásku *i* v slovách;
- ✓ určiť pozíciu hlásky *i* v slove;
- ✓ čítať slabiky zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať slovo s jednou slabikou;
- ✓ čítať slovo s dvomi slabikami;
- ✓ samostatne čítať vety;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlások a písmen i, l, í

Nápovedným obrázkom pri písmene *l* je *ihla*. Prvú hlásku tohto slova sa žiaci naučili určiť už v prípravnom období.

Motivačná báseň sa viaže na nápovedný obrázok i na úvodnú ilustráciu. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonemického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*® na tabuľu. Pri čítaní básne ukazuje žiakom slová v texte, ktoré práve číta. Žiaci slová sledujú a pri opätovnom čítaní básne ich aj opakujú po učiteľovi. Odporúčame s motivačnou básňou pracovať na začiatku každej hodiny. Spoločne so žiakmi prečítame – povieme báseň, potom môžeme ukázať na niektoré slovo v texte básne a spýtať sa žiakov, či vedia, čo je tam napísané. Žiaci tak majú možnosť získať spôsobilosť určiť, čo ktoré napísané slovo znamená bez toho, že by vedeli prečítať všetky písmená. Táto aktivita je rozširujúcou aktivitou a nechávame na zvážení učiteľa, či ju zaradiť do vyučovania v svojej triede. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny). Prednes básne môžu stvárniť pohybom vyjadrujúcim jej obsah.

K známemu tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a *písané i tlačené tvary nového písmena*. Na precvičenie určovania prvej hlásky v slove odporúčame častejšie zaradiť na vyučovanie didaktické hry a rozširujúce úlohy zamerané na fonemické uvedomovanie si novej hlásky v slovách.

Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena *l* (malé tlačené *l*, veľké tlačené *l*, malé tlačené *í*, malé písané *l*, veľké písané *l*, malé písané *ĺ*), žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen odporúčame, aby žiaci hovorili celý názov písmena. Pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky, neurčujú tlačенý alebo písaný, malý alebo veľký tvar.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie a vzťahov medzi jej časťami, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti) a na rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 49, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 jednoduchých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku *l* v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky *l* na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Na ilustrácii je prváčka Zuzka so svojou mamou. Mama prišívá mackovi odtrhnuté uško. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o šetrnom zaobchádzaní s hračkami, o vzájomnej pomoci medzi členmi rodiny... Po rozhovore dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie.

V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety a ľudia, v pomenovaní ktorých je hlásky *l*. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vetách. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci.

Žiaci by mali samostatne povedať 5 jednoduchých viet o ilustrácii. Ak žiaci povedia slovo, v ktorom je *y*, vysvetlíme im, že v slovenčine sú dve písmená, ktoré rovnako znejú, ale inak sa píše. Ktoré z nich treba napísať v slove, sa naučia neskôr. Teraz im iba povieme, že v danom slove (napríklad *vlasý*) sa píše *y*, preto ho nepoužijeme pri vyhľadávaní slov s hláskou *l* znázornených na ilustrácii.

Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať pri zašívaní mackovho uška, prípadne predtým. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

V rámci ilustrácie sú tri nevyfarbené obrázky: *ihla*, *bábika*, (*mackove*) *uši*. Odporúčame, aby ich žiaci pomenovali, povedali po slabikách a určili, či počujú v každom slove hlásku *l*. Potom určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Grafické znázornenie pozície hlásky v slove je zobrazené pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na obrázku a určia, ktorý rámček znázorňuje pozíciu hlásky *l* v slove. Nevyfarbené predmety na ilustrácii môžu vyfarbiť.

Riešenie: V slove *ihla* počujeme hlásku *l* na začiatku slova, hlásky je znázornená prvým rámečkom.

V slove *bábika* počujeme hlásku *l* vnútri slova, hlásky je znázornená druhým rámečkom. V slove *uši* počujeme hlásku *l* na konci slova, hlásky je znázornená tretím rámečkom.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou *l* na začiatku slova: *ihla*, *ihly*, *ihelník*;
- slová s hláskou *l* vnútri slova: *niť*, *nožnice*, *bábika*, *handrička*;
- slová s hláskou *l* na konci slova: *uši*, *oči*.

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne s ňou súvisia.

Poznámka: V slove *okuliare* môžu žiaci počuť hlásku *i* v dvojhláske *ia*. Ak sa takáto situácia vyskytne, vysvetlíme im, že *i* sa niekedy vyskytuje v reči spolu s hláskou *a* a potom tvoria dvojicu, o ktorej sa budú učiť neskôr.

Strana 49, čítanie slabík a slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slabiky s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová s novým písmenom.

Čítanie slabík s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri, kde sú napísané slabiky s písmenami **m** a **M**. Slabiky **li**, **Li** sú vynechané zámerne, v slovenčine je ich výslovnosť mäkká. Po zvládnutí čítania slabík žiaci čítajú slová. Slabika s novým písmenom je farebne odlišená. Je to systémový prvok použitý v celej prvej časti *Šlabikára LIPKA*®. Slabiky a slová sú napísané v žltom pásiku ako nové učivo. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v texte. Žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné).

Poznámka: Hlásky *i* sa v slovenčine zapisuje dvomi písmenami: **i/y**. Na ilustrácii môžu žiaci hľadať aj pomenovania, v ktorých sa píše **y**, lebo z fonematického hľadiska nie je rozdiel vo výslovnosti oboch písmen, žiaci počujú hlásku *i* (*nosy, ruky, vlasy...*). V prípade, že to žiaci urobia, je potrebné opäť im vysvetliť dvojakosť zápisu hlásky *i*.

Strana 49, čítanie viet

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Vety najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Potom čítajú žiaci. V texte sú použité nové slová z trenažéra, ktoré si žiaci vopred precvičili, preto by im samostatné čítanie nových viet nemalo robiť problém. Žiakov nesmieme zabudnúť pochváliť za ich prácu. Odporúčame dbať na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet.

Strana 49, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať slová napísané písaným písmom.

Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť orientácia v riadku. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je vyhľadávanie daných slov v texte.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť i pocity pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Spôsob sebahodnotenia môže byť rôzny. Na začiatok odporúčame vyfarbovať dieliky ako body – čím lepšie sebahodnotenie, tým väčší počet vyfarbených dielikov včelieho plástu. V sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri čítaní nových slov.

Strana 50, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ identifikovať v texte písmená **I** a **I (el)** v tlačenej podobe.

Úloha je vhodná na rozlišovanie tvarov písmena veľkého *l* a malého *l* (el), ktoré sa v tlačenej podobe veľmi podobajú. Učiteľ prečíta žiakom všetky slová, sú to názvy ovocia a zeleniny. Žiaci slová nemusia vedieť prečítať (sú v nich použité aj písmená, ktoré sa zatiaľ neučili), značia v nich písmená podľa zadania. Rozširujúcou aktivitou môže byť prečítanie alebo vyznačenie iných známych písmen v slovách. Úloha je vhodná na samostatnú prácu.

Strana 50, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ čítať známe slová v tlačenej i písanej podobe;
- ✓ priradiť dvojicu tlačeného a písaného tvaru toho istého slova;
- ✓ určiť počet písmen v slove.

Žiaci najskôr prečítajú všetky slová v tlačenej i písanej podobe. Pri tvorení dvojíc slov a ich následnom vyfarbovaní odporúčame striedať farby, aby si žiaci ľahšie skontrolovali správnosť riešenia úlohy. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame orientáciu v texte, žiaci určia poradie daného slova v riadku.

Strana 50, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ identifikovať dané slovo v rade písmen.

Tento typ úlohy riešia žiaci po prvýkrát. Najskôr prečítajú slová v prvom stĺpci, aby vedeli, ktoré slová budú vyhľadávať. Úlohu odporúčame riešiť postupne po riadkoch. Učiteľ žiakom poradí, aby hľadali v rade písmen najskôr prvé písmeno slova z ľavého stĺpca, potom k nemu pridajú druhé písmeno slova a týmto spôsobom pokračovali so všetkými písmenami. Okrem tretieho slova by mali mať rozlíšené slovo od ostatných písmen v riadku po identifikácii prvej slabiky daného slova. Slovo farebne zakrúžkujú. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame tvorenie viet s danými slovami.

Strana 50, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ prečítať slabiky;
- ✓ zložiť z danej dvojice slabík správne slovo;
- ✓ vytvorené slovo napísať;
- ✓ prečítať slovo s obrázkom ako slovné spojenie.

Učiteľ vysvetlí žiakom, že na farebných kartičkách sú napísané známe slová po slabikách, tie sa však „rozhádzali“. Žiaci skúšajú zložiť slovo zo slabík na kartičkách rovnakej farby. Každé slovo povedia nahlas a napíšu ho do pripraveného riadka. Nakoniec prečítajú napísané slovo spolu s obrázkom ako slovné spojenie.

Riešenie: malé auto, malá bábika

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 4.

Strana 51, čítanie viet

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 jednoduchých viet o ilustrácii;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zamerlal pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Sú na nej dievčatá (*Zuzka a Mila*), ktoré sa hrajú s mačkou a mačiatkom. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby o nej žiaci vedeli samostatne vytvoriť 5 jednoduchých viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie afektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy.

Na ilustráciu sa viaže text s jednoduchými vetami doplnený obrázkami. Je potrebné, aby učiteľ žiakom vyvodil čítanie nových slov v trenažéri ešte pred samotným čítaním textu žiakmi. Niektoré slová sú napísané veľkým začiatočným písmenom, hoci to nie sú vlastné mená. Je to preto, aby žiaci čítali rovnaký tvar slova ako je použitý v texte. Všetky slabiky s novým písmenom sú vyznačené farebne, aby sa slová žiakom čítali ľahšie.

Vety najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Potom čítajú žiaci. Čítanie nových slov v texte si žiaci nacvičili v trenažéri, preto by čítanie žiakov malo byť plynulé hneď od začiatku nácviku čítania viet. Žiakov nesmieme zabudnúť pochváliť za ich prácu. Učiteľ žiakov stále upozorňuje na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet.

Včielkina úloha je zameraná na určenie počtu slov v každej vete textu. Rozširujúcou úlohou môže byť podčiarknutie (iné vyznačenie) viet s rovnakým počtom slov.

Strana 51, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ prečítať vety;
- ✓ nájsť informáciu priamo uvedenú v texte.
- ✓ vyznačiť pravdivú vetu podľa textu.

Je dôležité, aby si žiaci obe vety dôkladne prečítali a porovnali s vetami v texte, aby vedeli určiť, ktorá je pravdivá. Úlohu odporúčame riešiť spoločne.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie žiakov odporúčame zamerať na plynulosť čítania nových viet.

Didaktické hry

Tichá

Cieľ hry: Precvičiť fonematické uvedomovanie hlásky *i* v slovách.

Postup: Žiaci sedia v laviciach a počúvajú otázky učiteľa. Odpovedajú na ne kývaním hlavy, nikto neodpovedá nahlas – preto sa hra volá *Tichá*. Učiteľ kladie otázky, napríklad: *Počujeme v slove ihla hlásku i vnútri slova? Je v slove macík hláska i?*

Vláčik

Cieľ hry: Hovoriť slová s hláskou *i*.

Postup: Žiaci sa postavia vedľa lavíc. Učiteľ povie, že lavice sú vláčik, do ktorého nasadnú tí žiaci, ktorí správne splnia úlohu. Vláčik cestuje do Krajiny múdrych detí. Učiteľ povie zadanie: *Do Krajiny múdrych detí pocestuje vláčikom ten, kto povie slovo s hláskou i*. Žiaci postupne hovoria slová a sadajú si do svojej lavice. Obmenou a sťažením hry môže byť zadanie podmienky pri tvorení slov iba s hláskou *i* vnútri slova.

Na detektíva

Cieľ hry: Precvičiť čítanie slabík.

Pomôcky: slabiky napísané na tabuli

Postup: Na tabuli sú v riadkoch napísané všetky tvary známych slabík. Slabiky v každom riadku sú napísané inou farbou a v riadku sa neopakujú. Žiaci najskôr všetky slabiky prečítajú. Potom im učiteľ kladie rôzne otázky, napríklad: *Kto z vás je šikovný detektív a zistí, v ktorom riadku sa nachádza slabika mi napísaná písaným písmom? Koľkokrát je na tabuli napísaná slabika Ma tlačným písmom? Na ktorom mieste v zelenom riadku je slabika, ktorú počujeme na začiatku mena Milica?*

Živé slová

Cieľ hry: Priradiť tlačný a písaný tvar toho istého slova.

Pomôcky: slová napísané na kartičkách, tlačný a písaný tvar každého slova

Postup: Učiteľ si vopred pripraví slová napísané na kartičkách, každé slovo je napísané písaným i tlačným písmom. Kartičky rozdá žiakom, žiaci najskôr prečítajú všetky slová. Potom učiteľ povie: *K tabuli príde dvojica slova, ktoré počujeme vo vete...* (Např.: *Moja teta je milá.* Na kartičkách je napísané slovo *milá* tlačným i písaným písmom. Žiaci, ktorí majú písaný alebo tlačný tvar tohto slova, prídu pred tabuľu. Ostatní žiaci slová prečítajú a skontrolujú správnosť riešenia.)

Písanie i, l, í, í

Písanie, 2. zošit, strany 20 – 23

Návrhy priprav na vyučovacie hodiny 43 – 45

Pojmy:

malé písané i, veľké písané l, malé písané í, veľké písané Í

Ciele:

- ✓ napísať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s rovnomernými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slabiky a slová písaným písmom;
- ✓ prepísať slabiky a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 20

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané i;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny zväčšený tvar písmena i.

Strana je zameraná na písanie písmena *i*. Po rozcvičení ruky si žiaci precvičia postupnosť písania obťahovaním písmena na obrázku. Ide o pomerne jednoduchý tvar, no osobitnú pozornosť je potrebné venovať písaniu bodky. Učiteľ žiakom vysvetlí, v akej vzdialenosti a akým spôsobom sa bodka píše (priložením pera na papier). Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce so stranou vypracujú sebahodnotenie, ktoré môže byť zamerané práve na správne písanie bodky.

Strana 21

Žiak vie:

- ✓ samostatne písať malé písané í;
- ✓ samostatne napísať slabiky a slová s novými písmenami;
- ✓ samostatne odpísať vetu podľa predlohy.

V prvom štvorriadkovom bloku si žiaci precvičujú písanie písmen *i*, *í* samostatne i v slabikách a v slovách. Učiteľ žiakov upozorní na správne písanie bodky a dĺžňa. V dolnej časti je veta určená na odpis. Žiaci vetu prečítajú a pokúsia sa vysvetliť rozdiel medzi podobne znejúcimi slovami *Milá* a *Mila* a zdôvodnia ich veľké začiatkové písmená. Posledný prázdny riadok je určený buď

na precvičenie slabík, alebo slov, ktoré žiakom robia problémy, alebo na vytvorenie a napísanie novej vety. Ak žiaci vo vete použijú slovo, ktoré ešte nevedia napísať, môžu ho v zápise nahradiť obrázkom.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Ako kritérium hodnotenia môže byť správnosť písania bodky a dĺžňa.

Strana 22

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané **l**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny zväčšený tvar písmena **l**.

Písanie tvaru písmena veľké písané **l** si žiaci nacvičia na celej strane. Najprv sa naučia postupnosť písania obtáhováním písmena na obrázku farbičkami. Optimálnu veľkosť a rozstupy medzi písmenami uľahčujú žiakom bodky pod hornou linajkou v mieste, kde začínajú písať písmeno **l**. Tvar písmena **l** je jednoduchý, no pre žiakov môže byť náročnejšie dodržať správny sklon v sklonovej čiare a šírku horného záhybu a dolného oblúka.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na správny sklon písmen.

Strana 23

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať známe písmená;
- ✓ pripojiť písmeno **m** k veľkému písanému **l**;
- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ prepísať vetu.

V prvom štvorriadkovom bloku si žiaci precvičujú písmeno **l** a už skôr osvojené tvary písmen. Popri precvičení a fixácii nového tvaru si dôkladne uvedomia tvarové rozdiely medzi jednotlivými písmenami. V druhom bloku si žiaci precvičujú písanie slov a prepis vety. Opäť sa stretávajú s písaním vlastných mien, preto je potrebné zopakovať si pravidlo o ich písaní. S menom *Ima* sa možno žiaci ešte nestretli, pretože ide o málo používané meno (niektoré kalendáre ho uvádzajú 14. 11. spolu s menom Irma). Pred jeho písaním je potrebné, aby učiteľ žiakom vysvetlil spôsob pripojenia písmena **m** k písmenu **i** (vratným ťahom, bez prerušenia písacieho pohybu, podobne ako v slabike *ma*).

Sebahodnotenie

V sebahodnotení odporúčame zamerať sa na správnosť prepísanej vety.

Precvičovanie i, l, í, í

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA*®, strana 10

Úloha 1

Riešenie tejto úlohy je spojené s praktickou činnosťou. Žiaci vystrihnú 3 obrázky, ktoré sa nachádzajú na vonkajšom okraji strany. Pomenujú ich a určia prvú hlásku každého pomenovania. Podľa prvej hlásky nalepia obrázky do rámečkov k správnym písmenám.

Riešenie: lastovička **I, L**; ihla **i, l**; mravec **m, M**

Úloha 2

Žiaci pomenujú každý obrázok. Určia, či sa v slovách znázornených na obrázkoch nachádza hláska **i** alebo **í**. Rámčeky s písmenami **i** a **í** môžu vyfarbiť zelenou a červenou farbou. Obrázky označia alebo vyfarbia farbami podľa zadania.

Riešenie: **i** – mobil, misa, citrón, rukavice; **í** – píla, pravítko

Úloha 3

Žiaci pomenujú obrázky v rámečkoch. Slová postupne dopĺňajú do viet. Podľa slova *malé* by mali zistiť, že do každej vety musia doplniť slovo, ktoré pomenúva viac predmetov. Obrázky, ktoré do vety nepatria, prečiarknu. Správne obrázky môžu spojiť čiarou s miestom, kam patria. Jednu z dvoch viet prepíšu do riadka. Obrázok, ktorý predstavuje posledné slovo vo vete, prekreslia do prázdneho rámečka.

Riešenie: Mila má malé balóny. Mila má malé misy.

Rozširujúca úloha

Žiaci vyhľadávajú slová v jednosmerovke, v každom riadku je jedno slovo. Čítajú zľava doprava. Slová, ktoré nájdu, vyfarbia. Niektoré napíšu do riadka. Na záver žiaci tvoria vety s danými slovami. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vete. Spetrením práce s úlohou môže byť tvorenie nezmyselných viet s danými slovami.

Riešenie: EMIL, MAMA, LÁME, ELA, EMA

Hláska a písmená v, V

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 52 – 55

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 46 – 49

Pojmy:

hláska v a písmená v, V, tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena **V**;
- ✓ identifikovať hlásku **v** v slovách;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **v** v slove;
- ✓ čítať slabiky zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať slovo s jednou slabikou;
- ✓ čítať slovo s dvomi slabikami;
- ✓ samostatne čítať vety;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlásky a písmen v, V

Nápovedným obrázkom pri písmene **V** je **vajíčko**. Prvú hlásku tohto slova sa žiaci naučili určiť už v prípravnom období.

Motivačná báseň sa viaže na nápovedný obrázok i na úvodnú ilustráciu. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonemického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ pri čítaní básne ukazuje žiakom slová v texte, ktoré práve číta. Žiaci slová sledujú a pri opätovnom čítaní básne ich aj opakujú po učiteľovi. Odporúčame s motivačnou básňou pracovať na začiatku každej hodiny. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*® na tabuľu. Spoločne so žiakmi prečíta – povie báseň, potom môže ukázať na niektoré slovo v texte básne a spýta sa žiakov, či vedia, čo je tam napísané. Žiaci tak majú možnosť získať spôsobilosť určiť, čo ktoré napísané slovo znamená bez toho, že by vedeli prečítať všetky písmená. Táto aktivita je rozširujúcou aktivitou a nechávame na zvážení učiteľa, či ju zaradí na vyučovanie v svojej triede. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny). Prednes básne môžu stvárniť pohybom vyjadrujúcim jej obsah.

K známemu tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky *písané i tlačené tvary nového písmena*. Na precvičenie určovania prvej hlásky v slove odporúčame častejšie zaradiť na vyučovanie didaktické hry a rozširujúce úlohy zamerané na fonemické uvedomovanie si novej hlásky v slovách.

Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena **V** (malé tlačené v, veľké tlačené V, malé písané v, veľké písané V), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen odporúčame, aby žiaci hovorili celý názov písmena. Pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky, neurčujú tlačенý alebo písaný, malý alebo veľký tvar.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie a vzťahov medzi jej časťami, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti) a na rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 52, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 jednoduchých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku **v** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **v** na začiatku a vnútri slova.

Na ilustrácii je gazdovský dvor (možno u starých rodičov Zuzky na dedine), na ňom je *Zuzka so svojou kamarátkou Evou*. Eva má kvety, vije venček, Zuzka nesie vajíčka (viaže sa na motivačnú báseň). Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o kamarátstve, pomoci, starostlivosti o domáce zvieratá... Po rozhovore dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení viet o ilustrácii sa žiaci zamerajú na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety a zvieratá, v pomenovaní ktorých je hlásky **v**. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vetách. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci. Žiaci by mali samostatne povedať 5 jednoduchých viet o ilustrácii. Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať dievčatám alebo zvieratkám na gazdovskom dvore. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Na ilustrácii sú dva nevyfarbené obrázky: *vedro* a *krava*. Nie je znázornený obrázok s hláskou **v** na konci slova, pretože tu dochádza k výslovnosti **v** ako **u**, hlásku **v** na konci slova nepočujeme. Odporúčame, aby žiaci slová povedali po slabikách a určili, či počujú v každom slove hlásku **v**. Potom určia, na ktorom mieste v slove novú hlásku počujú (určia pozíciu hlásky **v** v slove): na začiatku alebo vnútri slova. Grafické znázornenie pozície hlásky **v** v slove je zobrazené pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. V treťom rámečku nie je vyfarbená žiadna časť – žiakom znova vysvetlíme prečo. Žiaci povedia slovo znázornené na obrázku a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky **v** v slove. Môžu vyfarbiť nevyfarbené predmety na ilustrácii.

Riešenie: V slove *vedro* počujeme hlásku **v** na začiatku slova, hlásky je znázornená prvým rámečkom. V slove *krava* počujeme hlásku **v** vnútri slova, hlásky je znázornená druhým rámečkom. Hlásku **v** nepočujeme na konci slov, mení sa na **u**, preto je posledný rámeček prázdny. Napríklad *páv, lev, krv, odev...*

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou **v** na začiatku slova: *vedro, vajíčka, venček, vrkoč, vidly*;
- slová s hláskou **v** vnútri slova: *krava, sveter, nohavice, lavička, ovečka*.

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne s ňou súvisia.

Strana 52, čítanie slabík a slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slabiky s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová s novým písmenom.

Čítanie slabík s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri, kde sú napísané slabiky s novým písmenom **V**. Po zvládnutí čítania slabík žiaci čítajú slová. V slovách je slabika s novým písmenom farebne odlíšená. Je to systémový prvok použitý v celej prvej časti *Šlabikára LIPKA*®. Slabiky a slová sú napísané v žltom pásiku ako nové učivo. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v texte, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné).

Strana 52, čítanie viet

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Vety najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Potom čítajú žiaci. V texte sú použité nové slová z trenažéra, ktoré si žiaci vopred precvičili, preto by im samostatné čítanie nových viet nemalo robiť problém. Žiakov nesmieme zabudnúť pochváliť za ich prácu. Odporúčame dbať na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet, najmä poslednej opytovacej vety (otázky).

Strana 52, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať vetu napísanú písaným písmom.

Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť odpoveď na otázku podľa ilustrácie.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť i pocity pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Spôsob sebahodnotenia môže byť rôzny. V sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri čítaní viet so správnou intonáciou.

Strana 53, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 jednoduchých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa.

Ilustrácia je pokračovaním zo strany 52. Je na nej znázornená kamarátka *Zuzky* a *Evy*, volá sa *Iva*. V rukách drží misu a máva *Zuzke*. Aj v tejto časti ilustrácie sú domáce zvieratá. Žiaci vytvoria aspoň 5 viet o ilustrácii. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Strana 53, čítanie slov a viet s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ čítať vety s novými slovami;

- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Čítanie slov s novým písmenom, ktoré budú použité vo vetách, žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. V slovách je slabika s novým písmenom farebne odlíšená. Je to systémový prvok použitý v celej prvej časti *Šlabikára LIPKA*®. Slabiky a slová sú napísané v žltom pásiku ako nové učivo.

Vety najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Potom čítajú žiaci. Odporúčame dbať na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet, najmä otázok a poslednej, najdlhšej vety. V texte sa po prvýkrát vyskytuje čiarka. Žiakom predvedieme intonáciu vety s čiarkou (zvýšenie tónu hlasu a malá pauza). Ako rozširujúcu aktivitu môžeme využiť orientáciu v texte, žiaci môžu hľadať a počítat slová, napr. *Eva, Máva, máva...*

Ako rozširujúcu aktivitu môžeme využiť orientáciu v texte, žiaci môžu hľadať a počítat slová, napr. *Eva, Máva, máva...*

Včielkina úloha je zameraná na porozumenie textu na 1. úrovni: vyhľadanie informácií priamo uvedených v texte. Riešením je posledná veta textu (*mávajú všetky dievčatá*).

Strana 53, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informáciu priamo uvedenú v texte.

Úloha tohto typu je v šlabikári uvedená po prvýkrát. Pred jej riešením odporúčame opätovne prečítať so žiakmi celý text. Potom žiaci prečítajú slová napísané písaným písmom. Vysvetlíme im postup riešenia úlohy: žiaci si prečítajú najskôr prvé slovo *malá*, potom ho hľadajú v texte. Zistia, že v texte je použité slovo *malé*, preto slovo *malá* prečiarknu farbičkou. Takto pokračujú s každým slovom z úlohy. Učiteľ môže určiť skupinky žiakov, ktoré budú hľadať jednotlivé slová. Odporúčame slová prečiarkovať tenkou čiarou, aby zostali čitateľné. Úloha nie je vhodná na samostatnú prácu.

Riešenie: V texte neboli slová *malá*, *mami*.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Strana 54, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ pomenovať obrázky;
- ✓ určiť prvú hlásku v slove znázornenom na obrázku
- ✓ vyčleniť obrázky, ktoré do skupiny nepatria na základe sluchovej analýzy slov.

Žiaci najskôr spoločne pomenujú všetky obrázky, aby pracovali s rovnakými pomenovaniami.

Pri každom pomenovaní povedia prvú hlásku slova. Tie, ktorá sa nezačínajú hláskou **v**, prečiarknu.

Riešenie: Prečiarknuť treba slová: *metla*, *lopta*.

Strana 54, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť správny tvar písmena **V**.

Ako rozširujúcu aktivitu môžu žiaci určiť počet vyznačených tvarov.

Strana 54, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ určiť poslednú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ napísať posledné písmeno slova.

Odporúčame pred riešením úlohy zopakovať so žiakmi určovanie poslednej hlásky slova na iných slovách, napríklad: *murári, pekári, lavička, dievčatá, chlapci...*

Riešenie: tenisti (i), muchotrávka (a), lyžica (a), futbalisti (i)

Ako rozširujúcu úlohu odporúčame tvorenie viet s danými slovami.

Strana 54, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ prečítať slabiky;
- ✓ napísať danú slabiku písaným písmom;
- ✓ určiť prvú slabiku slov znázornených na obrázkoch;
- ✓ priradiť prvú slabiku slova znázorneného na obrázku.

Učiteľ vysvetlí žiakom postup riešenia úlohy: najskôr spojiť farebnou čiarou tlačенú slabiku s rámečkom, do ktorého budú písať jej písanú podobu. Potom spoja napísanú slabiku s obrázkom, názov ktorého sa začína danou slabikou. Pri riešení úlohy môže učiteľ postupovať dvomi spôsobmi:

- a) spojiť tlačенú slabiku s rámečkom, napísať ju a zároveň spojiť so správnym obrázkom;
- b) najskôr spojiť a dopísať všetky slabiky, potom ich znova prečítať a priradiť k správnym obrázkom.

Predpokladaná odpoveď na *včielkinu otázku* je, že žiaci budú spájať slabiky so správnym obrázkom podľa prvej slabiky slova znázorneného na obrázku.

Riešenie: vá – váza, ve – vejár, ví – víla

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať tiež na úspešnosť pri riešení úlohy 4.

Strana 55, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ určiť prvú slabiku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ napísať prvú slabiku slova znázorneného na obrázku veľkými tlačенými písmenami;
- ✓ vyznačiť slová, ktoré sa začínajú rovnakou slabikou.

Tento typ úlohy žiaci riešili prvýkrát pri písmene *L* na strane 46. Odporúčame obrázky pomenovať spoločne, aby sme mali istotu, že všetci žiaci pracujú s rovnakými slovami (*veniec, váha, varecha, misa, mixér, vaňa, veverička, váza*). Pri riešení úlohy môžeme postupovať dvomi spôsobmi. Prvým je, že žiaci najskôr dopíšu prvé slabiky slov a potom vyznačia rovnakou farbou trojuholníky pri slovách, ktoré sa začínajú rovnakou slabikou. Druhý spôsob je, že žiaci najskôr vyznačia trojuholníky pri obrázkoch, názvy ktorých sa začínajú rovnakou slabikou a potom slabiky samostatne dopíšu. Predpokladáme, že druhý spôsob je ľahší, pretože žiaci píšu rovnaké slabiky k rovnakým trojuholníkom a už nemusia určovať prvú slabiku každého slova. Závisí od učiteľa, ktorý spôsob si zvolí vzhľadom na podmienky v svojej triede. Rozširujúcou aktivitou je tvorenie viet s danými slovami.

Strana 55, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ pomenovať činnosť alebo osobu znázornenú na obrázku;

- ✓ prečítať ponuku slov;
- ✓ priradiť správne slovo k obrázku
- ✓ určiť počet písmen v slove.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát. Najskôr pomenujú obrázky a prečítajú slová pri každom z nich. Pri obrázku dievčaťa je znázornená činnosť – odporúčame vysvetliť žiakom význam oboch slov a znázorniť ich pohybom. Slovo *vila* pri obrázku *vily* odporúčame vysvetliť ako *dom, stavba*.

Riešenie: máva, víla

Strana 55, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ prečítať vety;
- ✓ prepojiť informáciu priamo uvedenú v texte s obrázkom;
- ✓ vyznačiť vety patriace k obrázkom.

Je dôležité, aby si žiaci všetky vety dôkladne prečítali a porovnali ich so situáciami znázornenými na obrázkoch. Úlohu odporúčame riešiť spoločne.

Riešenie: Víla Ima má venček. Iva máva Eve.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení žiakov odporúčame zamerať sa na správne riešenie úlohy 1.

Didaktické hry

Bystré ušká

Cieľ hry: Precvičiť sluchovú analýzu slov, určiť novú hlásku v slove.

Postup: Žiaci sedia v laviciach alebo na inom mieste v triede tak, aby učiteľ videl na každého žiaka.

Povie pokyn: *Ak počujete v vnútri slova, zdvihnite ruku!* Potom žiakom hovorí rôzne slová, v ktorých sa hláska *v* nachádza v rôznych pozíciách, najmä však vnútri slova. Žiaci reagujú podľa toho, či počujú danú hlásku vnútri slova – zdvihnú ruku iba pri slove, v ktorom počuli danú hlásku. Po osvojení si pravidiel hry môžu slová vymýšľať aj žiaci (nahradia učiteľa).

Drep – skok

Cieľ hry: Precvičiť fonemické uvedomovanie si danej hlásky v slove.

Postup: Žiaci sa postaví vedľa lavíc tak, aby mal každý dostatočný priestor na skok alebo drep. Učiteľ hovorí slová. Keď povie slovo, v ktorom je hláska *v*, žiaci urobia drep. Keď povie slovo, v ktorom nie je hláska *v*, žiaci vyskočia. Slová, v ktorých nastáva spodobovanie hlásky *v*, učiteľ nehovorí.

Návrh na slová: *varecha, vidlička, noviny, tovar, dvere, oblok, tabuľa, trieda, škola, vaňa, veverička, metla, vedro, lopta, váha, váza, lyžica...*

Rybník

Cieľ hry: Precvičiť čítanie známych slov.

Pomôcky: Kartičky so známymi slovami, pričom každé slovo je napísané inou farbou a rozstrihané na jednotlivé písmená.

Postup: Na spodnú časť magnetickej tabule nakreslíme rybník (modrý ovál), pripevníme doň kartičky so známymi slovami (*mama, máva, máme, malá, malé, láme, víla...*). Každé slovo je napísané inou farbou a rozstrihané na jednotlivé písmená. Nad rybníkom sú slová napísané písaným písmom. Žiaci vyberú písmená z rybníka podľa farby, zostavia z nich slovo a pripnú ho na magnetickej tabuľu vedľa písaného tvaru slova nad rybníkom.

Na detektíva

Cieľ hry: Precvičiť čítanie slov zo známych písmen.

Pomôcky: slová napísané na tabuli

Postup: Na tabuli sú v riadkoch napísané známe slová. Slová v každom riadku sú napísané inou farbou a v riadku sa neopakujú. Žiaci najskôr všetky slová prečítajú. Potom im učiteľ kladie rôzne otázky. Napríklad: *Kto z vás je šikovný detektív a zistí, v ktorom riadku sa nachádza slovo máva? V ktorom riadku je slovo, ktoré počujeme vo vete: „Iva má malé mačiatko.“?*

Živé slová

Cieľ hry: Priradiť tlačný a písaný tvar toho istého slova.

Pomôcky: slová napísané na kartičkách, tlačný a písaný tvar každého slova

Postup: Učiteľ si vopred pripraví slová napísané na kartičkách, každé slovo je napísané písaným i tlačným písmom. Kartičky rozdá žiakom, žiaci najskôr prečítajú všetky slová. Potom učiteľ povie: *K tabuli príde dvojica slova, ktoré počujeme vo vete...* (Např.: *Malá Táňa máva mame*. Na kartičkách je napísané slovo *máva*. Žiaci, ktorí majú písaný alebo tlačný tvar tohto slova, prídu predtabuľu. Ostatní žiaci slovo prečítajú a skontrolujú správnosť riešenia.)

Čierny Peter

Cieľ hry: Pozorne sledovať čítaný text a rozlišovať jednotlivé vety.

Pomôcky: šlabikár (iný text)

Postup: Učiteľ sa vopred dohodne so žiakmi, koľko viet bude každý čítať (zo začiatku je vhodné čítať iba jednu vetu), a určí poradie čítajúcich (např. postupne ako sedia za sebou). Potom žiaci samostatne čítajú vety zo šlabikára na strane 52 alebo 53. Kto sa „stratí“ pri čítaní viet, je *Čierny Peter*. Spolužiaci mu ukážu, ktorú vetu má prečítať. Pri hre je dôležité, aby každý čítal aspoň dvakrát. Tak dáme šancu každému zažiť pocit úspechu a radosti z čítania.

Písanie v, V

Písanie, 2. zošit, strany 24 – 27

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 46 – 49

Pojmy:

malé písané v, veľké písané V

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s rovnomernými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slabiky a slová písaným písmom;
- ✓ prepísať slabiky a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 24

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané **v**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny zväčšený tvar písmena **v**.

Strana je zameraná na písanie malého písaného **v**. Je to pomerne jednoduchý tvar, napriek tomu je potrebné opísať žiakom postupnosť pri jeho písaní. Žiaci si po rozcvičení ruky precvičia postupnosť písania obťahovaním písmena na obrázku. Ďalej píšú **v** postupne sa zužujúcich riadkoch. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce so stranou vypracujú sebahodnotenie, ktoré môže byť zamerané na dodržiavanie správneho sklonu písmen.

Strana 25

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slabiky a slová s novým písmenom;
- ✓ písať spoje medzi písmenom **v** a známymi písmenami;
- ✓ samostatne prepísať slová podľa tlačenej predlohy.

Na tejto strane sa žiaci naučia správne pripájať písmená *i, e, a, l* k malému písanému **v**. Keďže pri písmenách *i, e, l* dochádza k skrakovaniu časti týchto písmen, je potrebné postup pripájania dôkladne vysvetliť a precvičiť na tabuli, v cvičnej písanke alebo na papieri. V druhej časti píšú žiaci aj vlastné mená, takže si zopakujú pravidlo o ich písaní. V poslednom riadku je prepis slov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa pokynov učiteľa. Ako kritérium hodnotenia môže byť správnosť spojov písmena **v**.

Strana 26

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané **V**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny zväčšený tvar písmena **V**.

Strana je zameraná na písanie tvaru písmena **V**. Pred písaním žiaci porovnajú tvary veľkého a malého písmena **v** a určia rozdiely. Po rozcvičení ruky na úvodnej ilustrácii si žiaci precvičia postupnosť písania obtiahnutím písmena na obrázku. Pri písaní v postupne sa zužujúcich riadkoch im uľahčujú dodržiavanie správnych rozstupov medzi písmenami bodky pod hornou linajkou v mieste, kde začínajú písať.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na správnu šírku písmen.

Strana 27

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať známe slabiky;
- ✓ písať správne pripojenie medzi písmenom **V** a známymi písmenami;
- ✓ samostatne napísať slovo a vetu s novým písmenom;
- ✓ prepísať vetu.

Prvá časť strany je venovaná najmä slabikám s písmenom **V**. Tu sa žiaci prvýkrát stretávajú s možnosťou porušenia jednoťažnosti písaného písma. Je potrebné, aby učiteľ tento jav žiakom vysvetlil. V slabike **Va** sa nachádza pripájacia čiara, ktorá spája obe písmená, aby tvorili slabiku. V druhej časti strany žiaci vetu odpíšu a prepíšu.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce vypracujú sebahodnotenie podľa pokynov učiteľa. Kritériom môže byť úspešnosť pri odpise a prepise viet.

Precvičovanie v, V

Pracovný zošit k Šlabikáru LIPKA®, strana 11

Úloha 1

Žiakom najskôr povieme mená chlapcov na obrázkoch, potom prečítajú prvé písmená ich mien. Tieto písmená si môžu zakrúžkovať takou farbou, akou budú vyfarbovať kamienky v bludisku. Žiaci postupne vyfarbujú kamienky (plôšky) s rovnakými písmenami ako je prvé písmeno mena každého chlapca. Dostanú sa k hračke.

Riešenie: Andrej – žiaci „skáču“ po kamienkoch s písmenom **A**, dostanú sa k hračke **AUTO**;

Milan – žiaci „skáču“ po kamienkoch s písmenom **M**, dostanú sa k hračke **MOTORKA**;

Vilo - žiaci „skáču“ po kamienkoch s písmenom **V**, dostanú sa k hračke **VLAK**.

Poznámka: Žiaci, ktorí skončili s úlohou skôr, môžu vymyslieť podobnú úlohu pre kamarátov. Môžu si zvoliť dvoch – troch kamarátov, určiť začiatočné písmeno ich mena, „zašifrovať“ do bludiska tieto písmená medzi iné písmená. Na konci bludiska môžu nakresliť hračku alebo niečo iné (napríklad: ovocie, zeleninu...), čoho názov sa začína rovnakou hláskou ako meno kamaráta.

Úloha 2

Žiaci pomenujú každý obrázok. Slovo si môžu povedať po slabikách. Z dvoch slabík pod obrázkom vyberú tú, ktorou sa dané slovo začína. Správnu slabiku napíšu do riadka.

Riešenie: váza – **vá**, veniec – **ve**, víla – **ví**, vaňa – **va**

Poznámka: Písmená v slabikách pod obrázkami sú zámerne zrkadlovo obrátené.

Úloha 3

Žiaci nahlas prečítajú dvojicu slov a vyberú slovo, ktoré je napísané správne (má význam). Žiakov upozorníme na význam dĺžňa v slovách.

Riešenie: máva, víla

Rozširujúca úloha

Žiaci dopĺňajú chýbajúce písmená v tabuľkách tak, aby sa v žiadnom riadku ani stĺpci neopakovali. V jednom riadku každej tabuľky je ukryté slovo. Nájdené slová žiaci vyfarbia, aby sa im ľahšie čítali. Jedno slovo znázornia obrázkom. Odporúčame začať riešenie v tom riadku a stĺpci, kde chýba najmenej písmen.

Riešenie:

A	E	V
E	V	A
V	A	E

A	L	V	Í
Í	V	A	L
V	Í	L	A
L	A	Í	V

Poznámka: Žiaci sa s týmto typom úlohy už pravdepodobne stretli, napríklad v matematike.

Hlásky a písmená

u, U, ú, Ú

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 56 – 59

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 50 – 53

Pojmy:

hlásky *u, ú* a písmená *u, U, ú, Ú*, tlačený a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať tvary písmena **U**;
- ✓ identifikovať hlásku **u** v slovách;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **u** v slove;
- ✓ čítať slabiky zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať slovo s jednou slabikou;
- ✓ čítať slovo s dvomi slabikami;
- ✓ samostatne čítať vety;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlások a písmen u, U, ú, Ú

Nápovedným obrázkom pri písmene **U** je **umývadlo**. Prvú hlásku tohto slova sa žiaci naučili určiť už v prípravnom období.

Motivačná báseň sa viaže na nápovedný obrázok i na úvodnú ilustráciu. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonemického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA®* na tabuľu. Pri čítaní básne ukazuje žiakom slová v texte, ktoré práve číta. Žiaci slová sledujú a pri opätovnom čítaní básne ich aj opakujú po učiteľovi. Odporúčame s motivačnou básňou pracovať nazačiatku každej hodiny. Spoločne so žiakmi prečítame – povieme báseň, potom môžeme ukázať na niektoré slovo v texte básne a spýtať sa žiakov, či vedia, čo je tam napísané. Žiaci tak majú možnosť získať spôsobilosť určiť, čo ktoré napísané slovo znamená bez toho, že by vedeli prečítať všetky písmená. Táto aktivita je rozširujúcou aktivitou a nechávame na uvážení učiteľa, či ju zaradí na vyučovanie v svojej triede. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

K známemu tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky *písané i tlačené tvary nového písmena*. Na precvičenie určovania prvej hlásky v slove odporúčame častejšie zaradiť na vyučovanie didaktické hry a rozširujúce úlohy zamerané na fonemické uvedomovanie si novej hlásky v slovách.

Žiakom „predstavíme“ – *pomenujeme tvary písmena U (malé tlačené u, veľké tlačené U, malé tlačené ú, malé písané u, veľké písané U, malé písané ú)*, ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen odporúčame, aby žiaci hovorili celý názov písmena. Pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky, neurčujú tlačný alebo písaný, malý alebo veľký tvar.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie a vzťahov medzi jej časťami, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti) a na rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a na plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 56, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 jednoduchých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku **u** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **u** na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Na ilustrácii je dievča *Mila*, ktorá sa chystá čistiť si zuby. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o osobnej hygiene, jej význame pre zdravie... Po rozhovore dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V následnom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, ktoré majú vo svojom názve hlásku **u**. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vetách. Žiaci by mali samostatne povedať 5 viet o ilustrácii. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách. Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Mile pri umývaní zubov. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Na ilustrácii sú dva nevyfarbené obrázky: *uterák, zuby*. Odporúčame, aby ich žiaci pomenovali, povedali po slabikách a určili, či počujú v každom slove hlásku **u**. Potom určia, na ktorom mieste v slove novú hlásku počujú (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku alebo vnútri slova. Slovo s hláskou **u** na konci nie je na ilustrácii znázornené. Učiteľ môže so žiakmi také slovo vymyslieť a použiť vo vete, napr. *Mila má malú kefkú. Položila ruku na umývadlo. Udrela si nohu o vaňu*. Grafické znázornenie pozície hlásky v slove je zobrazené pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na ilustrácii a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky **u** v slove. Nevyfarbené predmety na ilustrácii môžu vyfarbiť.

Riešenie: V slove *uterák* počujeme hlásku **u** na začiatku slova, hlásky je znázornená prvým rámečkom. V slove *zuby* počujeme hlásku **u** vnútri slova, hlásky je znázornená druhým rámečkom. V slove (*vaňu, kefkú, ruku, nohu...*) počujeme hlásku **u** na konci slova, hlásky je znázornená tretím rámečkom. Žiaci môžu vyhľadať i slová s hláskou **ú** a určiť jej pozíciu v slove.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou **u** na začiatku slova: *umývadlo, uterák, uši, ústa, úsmev (hlásky ú);*
- slová s hláskou **u** vnútri slova: *ruka, ruky, zuby, gumičky (vo vlasoch), bundička, zubná (kefka) kúpeľňa (hlásky ú);*
- slová s hláskou **u** na konci slova: *ruku, kefkú, vaňu, nohu, gumičku, bundu, vodu, pastu.*

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne s ňou súvisia.

Strana 56, čítanie slabík a slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slabiky s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová s novým písmenom.

Čítanie slabík s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri, kde sú napísané slabiky so spoluhláskami **m, l, v**. Po zvládnutí čítania slabík žiaci čítajú slová. Slabika s novým písmenom je farebne odlišená. Je to systémový prvok použitý v celej prvej časti *Šlabikára LIPKA*®. Slabiky a slová sú napísané v žltom pásiku ako nové učivo. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v texte, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné).

Strana 56, čítanie viet

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Potom čítajú žiaci. V texte sú použité nové slová z trenažéra, ktoré si žiaci vopred precvičili, preto by im samostatné čítanie nových viet nemalo robiť problém. Žiakov nesmieme zabudnúť pochváliť za ich prácu. Odporúčame dbať na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet.

Strana 56, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať slová napísané písaným písmom.

Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť orientácia v riadku. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je vyhľadávanie daných slov v texte.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Žiaci môžu hodnotiť svoju úspešnosť i pocity pri riešení úloh v šlabikári i celkovej práce na vyučovacej hodine. Spôsob sebahodnotenia môže byť rôzny. V sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri čítaní viet.

Strana 57, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ identifikovať v texte písmená **U** a **u** v tlačenej podobe.

Úloha je vhodná na rozlišovanie tvarov písmen **U** a **u** v texte. Učiteľ prečíta žiakom všetky slová, sú to názvy zvierat. Žiaci slová nemusia vedieť prečítať, značia v nich písmená podľa zadania. Medzi slovami v rámkoch sú slová kohút a húsa, v ktorých sa nenachádza písmeno **u**, žiaci v nich nič nevyznačia. Riešením *včielkinej úlohy* je zdôvodnenie, že v danom slove (žiaci ho nemusia vedieť prečítať) nie je písmeno **u**, ale písmeno **ú**, ktoré v slovách nevyznačujú. Rozširujúcou aktivitou môže byť prečítanie alebo vyznačenie iných známych písmen v slovách. Úloha je vhodná na samostatnú prácu. Rozširujúcou úlohou môže byť tvorenie viet s danými slovami.

Strana 57, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ určiť prvú slabiku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ napísať prvú slabiku slova.

Úloha je dôležitá na opakovanie a precvičovanie analýzy slov na slabiky. V ponuke slabík pri obrázkoch sú známe slabiky. Pri vyfarbovaní rámečkov so slabikami odporúčame, aby žiaci použili svetlejšie farby (aby napísaná slabika zostala čitateľná). Vyznačené slabiky žiaci prepíšu do riadkov pod každým obrázkom. Úloha je určená na spoločnú i samostatnú prácu.

Riešenie: lupa – lu; lúka – lú; muchotrávka – mu

Strana 57, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ čítať známe slabiky v tlačenej i písanej podobe;
- ✓ priradiť dvojicu tlačeného a písaného tvaru tej istej slabiky.

Tento typ úlohy už žiaci riešili (napr. 46/1, 47/1, 50/2), nové je grafické znázornenie úlohy. Žiaci najskôr prečítajú slabiky v tlačenej i písanej podobe postupne, ako sú v kruhu napísané. Pri tvorení dvojíc slov odporúčame striedať farby, aby si žiaci ľahšie skontrolovali správnosť riešenia úlohy. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame tvorenie slov s danými slabikami.

Strana 57, HODINY

Žiak vie:

- ✓ identifikovať slabiky s písmenom **u** alebo **ú**;
- ✓ vyfarbiť maľovanku podľa pokynov.

Úlohu môžeme zaradiť na záver hodiny. Žiakom najskôr vysvetlíme postup riešenia úlohy, potom pracujú samostatne. Po vyfarbení maľovaniiek žiaci pomenujú časti obrázka. Rozširujúcou úlohou môže byť tvorenie viet o obrázku. Nesmieme zabudnúť na spoločné vyhodnotenie samostatnej práce a individuálnu pochvalu všetkých žiakov.

Riešenie: uhorky, ústa

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať tiež na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Strana 58, čítanie viet

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 jednoduchých viet o ilustrácii;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Je na nej rodina prváčky Zuzky *pri umývaní jej malej sestry Evky*. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby žiaci vedeli samostatne vytvoriť o ilustrácii 5 jednoduchých viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie socioafektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy.

Na ilustráciu sa viaže text s jednoduchými vetami doplnený obrázkami. Skôr, ako ich budú čítať žiaci, je potrebné, aby učiteľ žiakom vyvodil čítanie nových slov v trenažéri. Všetky slabiky s novým písmenom sú vyznačené farebne, aby sa slová žiakom ľahšie čítali. Žiaci potom spoločne nacvičujú čítanie nových slabík a slov v trenažéri.

Nový text prečíta najskôr učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu, vhodné pomenovanie obrázkov a plynulé čítanie viet ako vzor. Potom čítajú žiaci. Čítanie nových slov v texte si žiaci nacvičili v trenažéri, preto by ich čítanie malo byť plynulé hneď od začiatku nácviku čítania viet. Žiakov nesmieme zabudnúť pochváliť za ich prácu. Učiteľ žiakov stále upozorňuje na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet.

Strana 58, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ prečítať otázku;
- ✓ nájsť informáciu priamo uvedenú v texte;
- ✓ vyznačiť správnu odpoveď podľa textu.

Je dôležité, aby si žiaci obe otázky a aj odpovede dôkladne prečítali a správnu odpoveď našli v texte. Úlohu odporúčame riešiť spoločne.

Riešenie: 1. odpoveď je nesprávna, prečiarknuť; 2. odpoveď je správna, neprečiarknuť

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie žiakov odporúčame zamerať na riešenie úlohy 1.

Strana 59, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ identifikovať hlásku **u** v slove znázornenom na obrázku.

Žiaci najskôr spoločne pomenujú všetky obrázky, aby pracovali s rovnakými názvami.

Riešenie: vyfarbené obrázky sú: *ulita, bubon, uhorka*

Strana 59, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ prečítať známe slová v tlačenej i písanej podobe;
- ✓ priradiť k danému slovu v tlačenej tvare jeho písaný tvar.

Tento typ úlohy už žiaci riešili, priraďovali však dvojice rovnakých slov. V tejto úlohe vyberajú rovnaké slovo porovnávaním poslednej slabiky. Žiaci najskôr prečítajú skupinu slov v tlačenej i v písanej podobe, potom priraďujú rovnaké slová. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame tvorenie viet so slovami, ktoré sú použité v úlohe, aby si žiaci uvedomili, ako môže posledná slabika meniť význam slova.

Strana 59, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ prečítať vetu napísanú písaným písmom;
- ✓ vybrať do vety vhodné slovo podľa významu.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát. Odporúčame najskôr prečítať slová v rámčekoch, potom vetu s chýbajúcim slovom. Vhodné slovo, ktoré doplnia do vety, žiaci najskôr vyfarbia v rámčeku, potom ho do vety dopíšu. Doplненú vetu spoločne prečítajú.

Strana 59, HODINY

Žiak vie:

- ✓ prečítať tlačene tvary písmen v kockách;
- ✓ zložiť z písmen slovo s využitím poradia podľa veľkosti kociek;
- ✓ zložené slovo prepísať.

Tento typ úlohy žiaci už riešili, slová z kociek prepisujú do riadka po prvýkrát. Učiteľ im vysvetlí, že písmená v kockách tvoria slová, sú však „rozhádzané“. Kocky jednej farby patria do jedného slova. Pri riešení úlohy odporúčame postupovať tak, že sa žiaci najskôr pokúsia ústne vytvoriť slovo z daných písmen. Potom vpisujú písmená do kociek podľa veľkosti kociek a napísané slová prečítajú. Tým si spravia akúsi skúšku správnosti svojho ústneho riešenia úlohy. Pomôckou pre žiakov môže byť to, že usporiadanie písmen do slova súvisí s usporiadaním kociek podľa veľkosti. Slovo z kociek prepíšu do riadka písaným písmom. Všetky slová prečítajú. Rozširujúcou aktivitou môže byť orientácie v slovách.

Riešenie: melú, lámu, malú

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie žiakov odporúčame zamerať na riešenie úlohy 3.

Didaktické hry

Tichá

Cieľ hry: Precvičiť fonemické uvedomovanie hlások **u** alebo **ú** v slovách.

Postup: Žiaci sedia v laviciach a počúvajú otázky učiteľa. Odpovedajú na ne kývaním hlavy, nikto neodpovedá nahlas – preto sa hra volá *Tichá*. Učiteľ kladie otázky, napríklad: *Počujeme v slove kohút hlásku u vnútri slova? Je v slove mydlo hláska ú?...*

Drep – skok

Cieľ hry: Precvičiť fonemické uvedomovanie si nových hlások v slove.

Postup: Žiaci sa postaví vedľa lavíc tak, aby mal každý dostatočný priestor na skok alebo drep. Učiteľ hovorí slová. Keď povie slovo, v ktorom je hláska **u**, žiaci spravia drep. Keď povie slovo, v ktorom je hláska **ú**, žiaci vyskočia.

Návrh na slová: *tabuľa, ruka, kohút, ústa, umývadlo, uši, zuby, pavúk, papuče, puding, lúka, trúbka...*

Na detektíva

Cieľ hry: Precvičiť čítanie známych slabík.

Pomôcky: slabiky napísané na tabuli

Postup: Na tabuli sú v riadkoch napísané všetky tvary známych slov. Slová v každom riadku sú napísané inou farbou a v riadku sa neopakujú. Žiaci najskôr všetky slová prečítajú. Potom im učiteľ kladie rôzne otázky. Napríklad: *Kto z vás je šikovný detektív a zistí, v ktorom riadku sa nachádza slovo mamu? Na ktorom mieste v zelenom riadku je slovo, ktoré počujeme vo vete: „Mila má malú zubnú kefku.“?*

Živé slová

Cieľ hry: Priradiť tlačný a písaný tvar toho istého slova.

Pomôcky: slová napísané na kartičkách, tlačný a písaný tvar každého slova

Postup: Učiteľ si vopred pripraví slová napísané na kartičkách, každé slovo je napísané písaným i tlačným písmom. Kartičky rozdá žiakom, žiaci najskôr prečítajú všetky slová. Potom učiteľ povie: *K tabuli príde dvojica slova, ktoré počujeme vo vete... (Např. Zuzka hľadá malú zubnú pastu. Na kartičkách je napísané slovo malú.)* Žiaci, ktorí majú písaný alebo tlačný tvar tohto slova, prídu pred tabuľu. Ostatní žiaci slovo prečítajú a skontrolujú správnosť riešenia.

Návrh na slová: *malú, Milu, milú, mamu, Emu, Elu, Ivu, Evu...*

Písanie u, U, ú, Ú

Písanie, 2. zošit, strany 28 – 32

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 50 – 53

Pojmy:

malé písané *u*, veľké písané *U*, malé písané *ú*, veľké písané *Ú*

Ciele:

- ✓ napísať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s pravidelnými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slabiky a slová písaným písmom;
- ✓ prepísať slabiky a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 28

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané *u*;
- ✓ obkresliť tvar písmena v danom obrázku;
- ✓ písať správny zväčšený tvar písmena *u*.

Strana je venovaná nácviku písania písmen *u, ú*. Žiaci si rozcvičia ruku v úvodnej ilustrácii a potom si farbičkami nacvičia postupnosť písania obťahovaním písmena na obrázku. Ďalej pokračujú v postupne sa zužujúcich riadkoch. V poslednom riadku píšu striedavo malé písané písmená *u, ú*. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

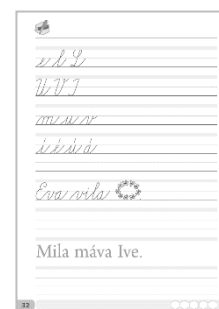
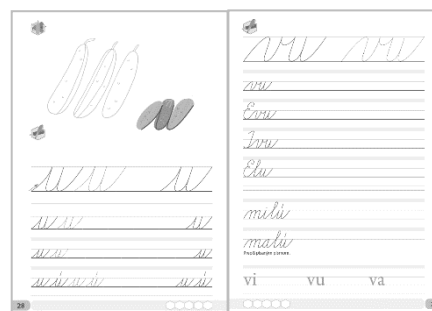
Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Ako kritérium hodnotenia môže byť správne držanie tela pri písaní, správna poloha písanky alebo správne držanie pera.

Strana 29

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slabiky a slová s novým písmenom;
- ✓ samostatne prepísať slabiky podľa tlačenej predlohy.

Prvá časť strany je zameraná najmä na správne pripájania písmena *u* k písmenu *v*. V spoji dochádza ku skráteniu časti písmena *u*, preto je potrebné tento spoj dôkladne precvičiť. Žiaci precvičujú tento spoj vo vlastných menách, a tak si zopakujú aj pravidlo o ich správnom písaní. Záver strany je venovaný prepisu slabík.

Sebahodnotenie

Po skončení práce so stranou v rámci sebahodnotenia môžu žiaci hodnotiť svoju úspešnosť pri písaní vlastných mien.

Strana 30

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané **U**;
- ✓ obkresliť tvar písmena v danom obrázku;
- ✓ písať správny zväčšený tvar písmena **U**.

Na tejto strane sa žiaci naučia písať tvary písmen veľké písané **U, Ú**. Po rozcvičení ruky žiaci farebne obťahujú písmeno na obrázku. Ďalej pokračujú v písaní v postupne sa zužujúcich riadkoch. Bodky pod hornou linajkou im pomáhajú dodržiavať správne rozstupy medzi písmenami. V poslednom riadku nacvičujú písanie veľkého písaného **Ú**. Učiteľ žiakov upozorní na správne umiestnenie dĺžňa.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Žiaci môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri dodržiavaní správneho sklonu písmen.

Strana 31

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať známe písmená;
- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom.

Prvý štvorriadkový blok je venovaný precvičovaniu písmen **U, Ú** a už skôr naučených písaných tvarov písmen veľkej abecedy. Žiaci tak majú možnosť porovnať jednotlivé tvary, určovať rozdielne a podobné časti. V druhej časti strany žiaci píšu slová a precvičia si písanie vlastných mien.

Sebahodnotenie

V rámci sebahodnotenia po skončení práce žiaci môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri písaní slov (bodky, dĺžne, veľké písmená).

Strana 32

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať známe písmená;
- ✓ samostatne odpísať a prepísať vety s novým písmenom.

Prvé štyri riadky záverečnej strany sú zamerané na zopakovanie písania známych písmen. Žiaci v riadkoch striedavo píšu tvarovo podobné písmená, porovnávajú rozdielne a podobné prvky, čím si fixujú a utvrdzujú správne tvary jednotlivých písmen. Druhú časť strany môže učiteľ využiť na diagnostické účely. Žiaci ju vypracujú samostatne.

Sebahodnotenie

Žiaci môžu pri sebahodnotení práce na tejto strane hodnotiť svoje pocity z písania a vyjadriť svoj postoj k písaniu.

Precvičovanie u, U, ú, Ú

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA®*, strana 12

Úloha 1

Žiaci pomenujú obrázky. Vyfarbia tie, ktoré majú v názve iba jednu hlásku **u**.

Riešenie: bubon, cukrík, ruka, hruška

Úloha 2

Žiaci prečítajú slabiky a pomenujú obrázky. Pomenovania obrázkov môžu povedať po slabikách. Potom ku každému obrázku priradia správne prvú slabiku slova.

Riešenie: muchotrávka, mucha – **mu**; lupa, luky – **lu**

Poznámka: Slabikám **mú**, **lú** nebude priradený žiadny obrázok.

Úloha 3

Žiaci riešia dvojsmerovku, hľadajú v riadkoch a stĺpcoch ukryté slová a farebne ich vyznačia. Zoznam slov je napísaný vedľa tabuľky v dvoch skupinách: tie, ktoré majú hľadať v riadkoch a tie, ktoré majú hľadať v stĺpcoch. Ak žiaci dané slovo v tabuľke nájdú, tak ho môžu v zozname prečiarknuť. Ak žiaci nájdú a vyznačia v tabuľke všetky slová, zostávajúce písmená prepíšu na línajku. Písmená vypisujú postupne po riadkoch zľava doprava. Ak ich správne vypíšu, vznikne slovo, ktoré prečítajú.

Riešenie: mama

Rozširujúca úloha

Žiaci v tejto úlohe určujú počet slabík v daných slovách. Slová prečítajú, môžu ich vytlieskať (povedať po slabikách). Dvojslabičné slová vyznačia (zakrúžkujú ich alebo vyfarbia). Z vyznačených slov utvoria dve vety a napíšu ich.

Riešenie: Ela, máva, milú, Máme, mame, Milu

Hláska a písmená s, S

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 60 – 64

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 54 – 58

Pojmy:

hláska s a písmená s, S, tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena **S**;
- ✓ identifikovať hlásku **s** v slovách;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **s** v slove;
- ✓ čítať slabiky zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať slovo s dvomi slabikami;
- ✓ čítať slovo s predložkou;
- ✓ samostatne čítať vety;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlásky a písmen s, S

Nápovedným obrázkom pri písmene **S** je **sova**. Prvú hlásku tohto slova sa žiaci naučili určiť už v prípravnom období.

Motivačná báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonemického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ pri čítaní básne ukazuje žiakom slová v texte, ktoré práve číta. Žiaci slová sledujú a pri opakovanom čítaní básne ich aj opakujú po učiteľovi. Odporúčame s motivačnou básňou pracovať na začiatku každej hodiny. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*® na tabuľu.

Spoločne so žiakmi prečíta – povie báseň, potom môže ukázať na niektoré slovo v texte básne a spýta sa žiakov, či vedia, čo je tam napísané. Žiaci tak majú možnosť získať spôsobilosť určiť, čo napísané slovo znamená bez toho, že by vedeli prečítať všetky písmená. Táto aktivita je rozširujúcou aktivitou a nechávame na zvážení učiteľa, či ju zaradí na vyučovanie v svojej triede. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

K známemu tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky *písané i tlačené tvary nového písmena*. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena **S** (*malé tlačené s, veľké tlačené S, malé písané s, veľké písané S*), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen odporúčame, aby žiaci hovorili celý názov

písmena. Pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky, neurčujú tlačенý alebo písaný, malý alebo veľký tvar.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie a vzťahov medzi jej časťami, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti) a na rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a na plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 60, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 jednoduchých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku *s* v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky *s* na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Na ilustrácii je znázornená hra dievčat (*Zuzanky a Simy*) v izbe. Dievčatá sa hrajú s plyšovými hračkami, spoločnosť im robí mama a spiaci pes. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o spoločnom čase strávenom s kamarátmi. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie obrázka. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety a ľudia, v pomenovaní ktorých je hlásky *s*. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vetách. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci. Žiaci by mali samostatne povedať 5 jednoduchých viet o ilustrácii. Pri mene *Zuzka* dochádza k spodobovaniu *z* na *s*, preto ju pri práci s ilustráciou odporúčame nazývať *Zuzanka*. Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať dievčatám na ilustrácii. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Na ilustrácii sú tri nevyfarbené obrázky: *slon, misa a pes*. Odporúčame, aby ich žiaci pomenovali, povedali po slabikách a určili, či počujú v každom slove hlásku *s*. Potom určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Grafické znázornenie pozície hlásky v slove je zobrazené pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Pri vysvetlení grafického znázornenia povieme žiakom, že prvý a posledný vyfarbený rámeček predstavuje prvé a posledné písmeno slova, stredná časť je širšia preto, lebo vnútri slova môže byť viac hlások, preto nevieme presne určiť, či je daná hlásky na druhom, treťom, prípadne ďalšom mieste v slove. Žiaci povedia slovo znázornené na obrázku a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky *s* v slove. Nevyfarbené predmety na ilustrácii môžu vyfarbiť.

Riešenie: V slove *slon* počujeme hlásku *s* na začiatku slova, hlásky je znázornená prvým rámečkom. V slove *misa* počujeme hlásku *s* vnútri slova, hlásky je znázornená druhým rámečkom. V slove *pes* počujeme hlásku *s* na konci slova, hlásky je znázornená tretím rámečkom.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou *s* na začiatku slova: *slon, sova, slniečko, stolička, skriňa, skrinka, slivky, sklo (na obluku), sveter*;
- slová s hláskou *s* vnútri slova: *misa, vlasy, úsmev, psík, chvost*;
- slová s hláskou *s* na konci slova: *pes, záves, nos*.

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne s ňou súvisia.

Strana 60, čítanie slabík a slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slabiky s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ prečítať slovo s predložkou.

Čítanie slabík a slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom je v slove farebne odlišená. Je to systémový prvok použitý v celej prvej časti *Šlabikára LIPKA*®. Ak sa však v slove nachádza nové písmeno v dvoch slabikách po sebe, je farebne zvýraznená iba jedna z nich. To preto, aby žiaci videli nové slovo farebne „rozdelené“ na slabiky a jednoduchšie sa im čítalo. Novým javom pri čítaní je splývavá výslovnosť čítania predložky so slovom. Učiteľ vysvetlí žiakom, že modrý oblúčik (čiara) znamená, že predložku čítame spolu so slovom (oblúčik ich spája), hoci sa píše zvlášť (je to gramatické pravidlo v slovenskom jazyku). Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v texte, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné).

Strana 60, čítanie viet

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Potom čítajú žiaci. V texte sú použité nové slová z trenažera, ktoré si žiaci vopred precvičili. Učiteľ upozorňuje žiakov na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet. Žiakov by nemal zabudnúť pochváliť za ich prácu.

Strana 60, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať slová napísané písaným písmom.

Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť orientácia v riadku. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je vyhľadávanie daných slov v texte.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť i pocity pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri čítaní slova s predložkou.

Strana 61, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ identifikovať dané slovo v rade písmen.

Tento typ úlohy už žiaci riešili na strane 50. Odporúčame najskôr spoločne prečítať slová v prvom stĺpci, aby žiaci vedeli, ktoré slová budú vyhľadávať. Úlohu odporúčame riešiť postupne po riadkoch. Učiteľ žiakom poradí, aby hľadali v rade písmen najskôr prvé písmeno slova z ľavého stĺpca, potom k nemu pridajú druhé písmeno slova. Vtedy by už mali mať rozlíšené slovo od ostatných písmen v riadku. Slovo farebne zakrúžkujú. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame tvorenie viet s danými slovami.

Strana 61, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ prečítať slabiky;
- ✓ zložiť z danej dvojice slabík správne slovo;
- ✓ napísať zložené slovo.

Učiteľ vysvetlí žiakom, že na farebných kartičkách sú napísané známe slová po slabikách, tie sa však „rozhádzali“. Žiaci skúšajú zložiť slovo zo slabík na kartičkách rovnakej farby. Každé slovo povedia nahlas a napíšu ho do pripraveného riadka. Obrázok im slúži ako pomôcka. Napísané slová žiaci prečítajú.

Riešenie: misa, Sima

Strana 61, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ identifikovať slabiky s písmenami **s**, **S**.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát. Odporúčame, aby žiaci postupovali pomaly, spoločne čítali tie slabiky, ktoré tvoria cestu od slimáka k slivkám. Úloha je dôležitá na opakovanie a precvičovanie analýzy a syntézy slabík na hlásky. Prácu žiakov spoločne skontrolujeme a individuálne pochválime žiakov, ktorí pracovali celkom samostatne.

Strana 61, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť správny tvar písmen **s**, **S**.

Ako rozširujúcu aktivitu môžu žiaci určiť počet vyznačených tvarov.

Strana 61, HODINY

Žiak vie:

- ✓ povedať po slabikách slovo znázornené na obrázku;
- ✓ určiť prvú slabiku slova.

Úloha je určená na samostatnú prácu, pretože jej riešenie je jednoduché. Je dôležitá na opakovanie a precvičovanie analýzy slov na slabiky. V ponuke slabík pri obrázkoch sú vždy dve slabiky.

Pri vyfarbovaní rámečkov so slabikami odporúčame, aby žiaci použili svetlejšie farby (aby napísaná slabika zostala čitateľná).

Riešenie: sito – SI; sudy – SU

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Strana 62, čítanie viet

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 jednoduchých viet o ilustrácii;
- ✓ čítať trojslabičné slovo;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zamerlal pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby žiaci o nej vedeli samostatne vytvoriť 5 jednoduchých viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie socioafektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy.

Slabika s novým písmenom je vyznačená farebne, aby sa slová žiakom ľahšie čítali. Nové slová sú napísané v tzv. trenažéri, aby si ich žiaci mohli opakovane čítať. Po prvýkrát sa v texte nachádza slovo s tromi slabikami, preto mu treba venovať pozornosť pri nácviku čítania slov.

Vety najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor.

Potom čítajú žiaci.

Včielkina úloha je zameraná na opakovanie určovania počtu slov vo vete.

Riešenie: Malá Sisa máva.

Strana 62, HODINY

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová napísané veľkými tlačenými písmenami;
- ✓ priradiť slová k obrázkom podľa významu.

Žiaci pomenujú obrázky a prečítajú slová pri každom z nich. Na obrázku uteráka je znázornená činnosť – odporúčame vysvetliť žiakom význam oboch slov a znázorniť ich pohybom. Na obrázku sukne je úlohou žiaka pomenovať farbu, nie predmet.

Riešenie: VISÍ, SIVÁ, MISA

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri čítaní nového textu.

Strana 63, čítanie viet

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 jednoduchých viet o ilustrácii;
- ✓ čítať trojslabičné slovo;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby žiaci o nej vedeli samostatne vytvoriť 5 jednoduchých viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie socioafektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy. Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Potom čítajú žiaci. Odporúčame precvičovať plynulé čítanie slova s predložkou a zamerať sa na správnu intonáciu opytovacích viet.

Včielkina úloha je zameraná na opakovanie určovania počtu slabík v slovách.

Druhá *včielkina úloha* je zameraná na porozumenie textu na druhej úrovni. Predpokladáme, že žiaci odpovedia, že Sisa potrebuje silu preto, aby mohla sama mlieť orechy.

Strana 63, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informácie priamo uvedené v texte.

Odporúčame podčiarknuť si v tlačenom texte spoločne so žiakmi slová, ktoré budú žiaci dopĺňať do viet. Potom môžu riešiť úlohu ako samostatnú prácu.

Riešenie: veselé, mise, visí

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Strana 64, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ identifikovať slová v rade písmen.

Žiaci riešia tento typ úlohy po prvýkrát (podobná úloha je na strane 61/1). Odporúčame, aby čítali dvojice písmen ako slabiky nasledujúce za sebou. Slabiky, ktoré tvoria slová, vyznačia krúžkami rôznych farieb.

Riešenie: sama, sivá, sila, musí, saláma, sami

Strana 64, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ prečítať slabiky zložené zo známych písmen;
- ✓ vytvoriť slová z daných slabík.

V úlohe žiaci spájajú dané slabiky do slov. Odporúčame, aby prvú dvojicu slov žiaci vytvorili spoločne s učiteľom. Ďalšie slová určia ústne a žiaci úlohu dokončia samostatne. Upozorníme ich na správne písanie mena. Úloha je dôležitá na opakovanie a precvičovanie analýzy a syntézy slov na slabiky. Prácu žiakov spoločne skontrolujeme a individuálne pochválime žiakov, ktorí pracovali celkom samostatne.

Riešenie: musí, visí, misa, Sisa

Strana 64, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ priradiť dvojice slov podľa významu.

Úlohu je možné riešiť dvomi spôsobmi. Prvý je ten, že žiaci budú postupovať presne podľa zadania, teda najskôr vyznačia čiary a prečítajú vzniknuté dvojice slov. Druhý spôsob je ťažší, pretože žiaci tvoria dvojice slov na základe logických súvislostí. Každé slovo použijú iba raz. Správnosť riešenia si overia vyznačením čiar medzi dvojicami. Je na učiteľovi, ktorý spôsob zvolí.

Riešenie: sivá misa, milá víla, veselá Sima; slovné spojenie k obrázku: *veselá Sima*

Strana 64, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informácie priamo uvedené v texte;
- ✓ vyznačiť správnu odpoveď.

Je dôležité, aby si žiaci všetky vety dôkladne prečítali a porovnali ich so situáciami znázornenými na obrázkoch. Úlohu odporúčame riešiť spoločne.

Riešenie: Sisa má sivú loptu. Sisa má sivé nohavice.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri riešení úlohy 3.

Didaktické hry

Dážď zo slabík

Cieľ hry: Zopakovať si čítanie slabík zo známych písmen.

Pomôcky: Kartičky so slabikami napísanými tlačeným i písaným písmom tak, aby každý žiak dostal aspoň jednu kartičku.

Postup: Učiteľ má pripravené kartičky s rôznymi známymi slabikami. Každá slabika je na samostatnej kartičke. Ak budú žiaci pracovať v skupinách, je vhodné, aby mala každá skupina rovnaké kartičky. Žiaci pracujú na zemi. Učiteľ z výšky spustí každej skupine kartičky na zem – kartičky so slabikami „napršia“ a žiaci hľadajú rovnaké slabiky podľa zadania učiteľa. Potom všetky slabiky prečítajú.

Tichá

Cieľ hry: Precvičiť fonemické uvedomovanie hlásky *s* v slovách.

Postup: Žiaci sedia v laviciach a počúvajú otázky učiteľa. Odpovedajú na ne kývaním hlavy, nikto neodpovedá nahlas – preto sa hra volá *Tichá*. Učiteľ kladie otázky, napríklad: *Počujeme v slove semafor hlásku s na začiatku slova? Je v slove slon hláska s na konci slova?* Nepoužíva slová, v ktorých dochádza k spodobovaniu z na s.

Vláčik

Cieľ hry: Hovoriť slová s hláskou *s*.

Postup: Žiaci sa postaví vedľa lavíc. Učiteľ povie, že lavice sú vláčik, do ktorého nasadnú tí žiaci, ktorí správne splnia úlohu. Vláčik cestuje do Krajiny múdrych detí. Učiteľ povie zadanie: *Do Krajiny múdrych detí vláčikom pocestuje ten, kto povie slovo s hláskou s*. Žiaci postupne hovoria slová a sadajú si do svojej lavice. Obmenou a sťažením hry môže byť zadanie podmienky pri tvorení slov iba s hláskou *s* vnútri slova.

Na detektíva

Cieľ hry: Precvičiť čítanie známych slov a vyhľadávanie informácií priamo uvedených v texte.

Pomôcky: vety napísané na tabuli

Postup: Na tabuli sú v riadkoch napísané rôzne vety, najvýhodnejšie je, aby bola každá veta napísaná inou farbou. Žiaci najskôr všetky slabiky prečítajú. Potom im učiteľ kladie rôzne otázky, napríklad:

Kto z vás je šikovný detektív a zistí, z ktorej vety sa dozvieme, čo robí Sima? Čo má Eva?

Návrh na vety: *Sima máva Ive. Eva má sivú misu. Malá Sisa má milú mamu. Mama a Mila melú.*

Písanie s, S

Písanie, 3. zošit, strany 1 – 5

Návrhy priprav na vyučovacie hodiny 54 – 58

Pojmy:

malé písané s, veľké písané S

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s pravidelnými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slabiky, slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Vnútorňa strana obálky

Písmená **s**, **S** sú prvými písmenami v zošite 3 zo súboru

Písanie LIPKA®. V hornej časti obálky aj tohto zošita

je umiestnená krátka motivačná báseň, ktorú učiteľ môže

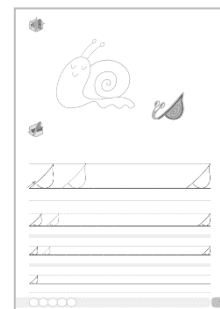
použiť pri gymnastickej rozcvičke rúk žiakov pred písaním. Ďalej nasledujú vysvetlivky použitých piktogramov a zobrazenie správnej polohy písanky pri písaní tak pre žiakov písucich pravou rukou, ako aj pre ľavákov.

Strana 1

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané **s**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena **s**.

Strana je zameraná na nácvik písmena malé písané **s**. Prípravné cvičenia sú obdobné ako v písanke 2. Na úvodnej ilustrácii si žiaci rozcvičia ruku. Po vysvetlení správneho postupu písania písmena žiaci obťahujú písmeno na obrázku farbičkami. Odporúčame, aby písmeno obtiahli aspoň tromi farbami. Potom žiaci píšu písmená v riadkoch perom. Dodržiavanie optimálnych rozstupov medzi písmenami žiakom uľahčujú naznačené bodky na mieste, kde sa písmená začínajú písať. Aby sa postupne zvyšovala náročnosť úloh pri písaní, ako posledný je zaradený riadok bez pomocných bodiek. Žiaci si začínajú precvičovať dodržiavanie správnych rozstupov medzi písmenami na základe vlastného odhadu alebo porovnaním s predchádzajúcim riadkom. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správnych rozstupov medzi písmenami v poslednom riadku.

Strana 2

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slabiky a slová s novým písmenom.

Strana je rozdelená do dvoch štvorriadkových blokov. V prvej časti si žiaci precvičia slabiky s písmenom **s**. Pred samotným písaním je potrebné, aby učiteľ žiakom vysvetlil spôsob pripájania písmen k písmenu **s**. V druhej časti strany žiaci píšú dvojslabičné slová. Pozornosť treba venovať jednoznačnosti písania slov a písaniu znamienok až po napísaní celého slova. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

V závere strany žiaci vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa, ktoré môže byť zamerané práve na dodržiavanie písania dĺžňa a bodky.

Strana 3

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané **S**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena **S**.

Písanie tvaru písmena veľké písané **S** si žiaci nacvičia na celej strane. Najprv sa naučia postupnosť písania obťahovaním písmena na obrázku farbičkami. Optimálnu veľkosť a rozstupy medzi písmenami uľahčujú žiakom bodky pod hornou linajkou na mieste, kde začínajú písať písmeno. V poslednom riadku bez naznačených bodiek si žiaci striedavo precvičujú písanie písmen **S, s**.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Ako kritérium úspešnosti môže byť správny sklon písmen.

Strana 4

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slabiky a slová s novým písmenom.

V úvode strany si žiaci precvičujú písanie tvarovo podobných písmen **S, L**, potom písanie slabík s písmenom veľké písané **S**. Spôsob pripájania je obdobný ako pri písmene veľké písané **I**, s ktorým sa už žiaci stretli. Napriek tomu je potrebné žiakom vysvetliť a ukázať na tabuli správny tvar slabík. V posledných troch riadkoch žiaci píšú dvojslabičné slová.

Sebahodnotenie

V závere strany žiaci vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa, ktoré môže byť zamerané na dodržiavanie rovnomerných rozstupov medzi písmenami v slovách.

Strana 5

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ samostatne odpísať a prepísať slová a vety s novým písmenom.

Strana je venovaná precvičovaniu odpisu a prepisu slov a viet s frekventovaným použitím písmena **s**. Popri precvičení a fixácii nového tvaru sú medzi dvojslabičné slová zámerne zaradené aj spojenia s písmenom **v**, aby si ich žiaci zopakovali. Cvičenia na strane sú určené na samostatnú prácu žiakov, ktorú môže učiteľ využiť aj na diagnostické účely.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie na konci strany môže byť zamerané na hodnotenie úspešnosti pri prepise slov.

Precvičovanie s, S

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA®*, strana 13

Úloha 1

Žiaci prečítajú písmená. Hľadajú dvojice podľa vzoru, priradujú k tlačným tvarom písmen ich písané tvary. Tlačné tvary nie sú v samostatnom riadku, ako je to na s 9/1.

Každú dvojicu písmen označia inou farbou.

Úloha 2

Žiaci pomenujú každý obrázok, jeho názov môžu povedať po slabikách. Určia prvú slabiku v slove a napíšu ju do riadka pod obrázkom.

Riešenie: sanitka – sa, somárik – so, sudy – su, sekera – se

Úloha 3

Úloha je zameraná na porozumenie textu. Žiaci najskôr prečítajú všetky slová vo vete. Posledné slovo každej vety je znázornené obrázkom. Potom prečiarajú slová, ktoré do vety významovo nepatria.

Môžu postupovať tak, že si najprv zakrúžkujú alebo farebne vyznačia slovo, ktoré významovo patrí do vety. Je dôležité, aby žiaci správne pomenovali obrázky, pretože podľa nich sa rozhodujú, ktoré slovo je správne a ktoré nie.

Riešenie: Sima má sivú sukňu. Eva má sivé topánky.

Rozširujúca úloha

Žiaci si prečítajú slabiky v rámečkoch. Zdaných slabík tvoria čo najviac slov. Slová napíšu do riadkov. Návrh na riešenie: visí, musí, malá, máme, sama, sami, máva, milá, láme, mami, láva, mávame, saláma, visíme

Hlásky a písmená o, O, ó, Ó

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 65 – 68

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 59 – 62

Pojmy:

hlásky o, ó a písmená o, O, ó, Ó tlačený a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena **O**;
- ✓ identifikovať hlásku **o** v slovách;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **o** v slove;
- ✓ čítať slabiky zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať dvojslabičné a trojslabičné slová;
- ✓ čítať slová s predložkami;
- ✓ samostatne čítať vety;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlások a písmen o, O, ó, Ó

Nápovedným obrázkom pri písmene **O** sú *okuliare*. Prvú hlásku tohto slova sa žiaci naučili určiť už v prípravnom období.

Motivačná báseň sa viaže na nápovedný obrázok i na úvodnú ilustráciu. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonemického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*® na tabuľu. Pri čítaní básne ukazuje žiakom slová

v texte, ktoré práve číta. Žiaci slová sledujú a pri opätovnom čítaní básne ich aj opakujú po učiteľovi. Odporúčame pracovať s motivačnou básňou na začiatku každej hodiny. Spoločne so žiakmi prečítame – povieme báseň, potom môžeme ukázať na niektoré slovo v texte básne a spýtať sa žiakov, či vedia, čo je tam napísané. Žiaci tak majú možnosť získať spôsobilosť určiť, čo ktoré napísané slovo znamená bez toho, že by vedeli prečítať všetky písmená. Táto aktivita je rozširujúcou aktivitou a nechávame na zväžení učiteľa, či ju zaradí na vyučovanie v svojej triede. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

K známemu tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky *písané i tlačené tvary nového písmena*. Na precvičenie určovania prvej hlásky v slove odporúčame častejšie zaradiť na vyučovanie didaktické hry a rozširujúce úlohy zamerané na fonemické uvedomovanie si novej hlásky v slovách.

Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena **O** (*malé tlačené o, veľké tlačené O, malé tlačené ó, malé písané o, veľké písané O, malé písané ó*), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov

písmen odporúčame, aby žiaci hovorili celý názov písmena. Pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky, neurčujú tlačенý alebo písaný, malý alebo veľký tvar.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie a vzťahov medzi jej časťami, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti) a na rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a na plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 65, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku **o** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **o** na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Na ilustrácii píše Adam meninový pozdrav svojmu dedkovi *Ondrejovi*, mama pripravuje slávnostnú tortu. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom tom, či žiaci poznajú rodné mená svojich príbuzných, či sa rodiny stretávajú pri príležitosti rodinných sviatkov... Po rozhovore dáme žiakom čas na pozorovanie obrázka. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, ktoré majú v svojom názve hlásku **o**. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vetách. Mali by samostatne povedať 5 viet o ilustrácii. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách.

Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Adamovi pri písaní meninového pozdravu. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Na ilustrácii sú tri nevyfarbené obrázky: *okuliare*, *torta* a *pero*. Odporúčame, aby ich žiaci pomenovali, povedali po slabikách a určili, či počujú v každom slove hlásku **o**. Potom určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku alebo vnútri slova. Grafické znázornenie pozície hlásky v slove je zobrazené pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na obrázku a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky **o** v slove. Môžu vyfarbiť nevyfarbené predmety na ilustrácii.

Riešenie: V slove *okuliare* počujeme hlásku **o** na začiatku slova, hlásky je znázornená prvým rámečkom. V slove *torta* počujeme hlásku **o** vnútri slova, hlásky je znázornená druhým rámečkom. V slove *pero* počujeme hlásku **o** na konci slova, hlásky je znázornená tretím rámečkom.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou **o** na začiatku slova: *okuliare*, *obálka*, *Ondrej*, *orechy*, *oslava*, *otec*;
- slová s hláskou **o** vnútri slova: *pozdrav*, *torta*, *koláče*, *nožík*, *pohár*, *ozdobuje*;
- slová s hláskou **o** na konci slova: *pero*, *tato* (*ocko*).

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne s ňou súvisia.

Strana 65, čítanie slabík a slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slabiky s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ prečítať slovo s tromi slabikami.

Čítanie slabík s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri, kde sú napísané slabiky so spoluhláskami *m, l, v, s*. Po zvládnutí čítania slabík žiaci čítajú slová. Slabika s novým písmenom je farebne odlíšená. Je to systémový prvok použitý v celej prvej časti *Šlabikára LIPKA*®.

Strana 65, čítanie viet

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet akovzor. V texte je po prvýkrát použitá zvolacia veta. Žiakom vysvetlíme, že veta, ktorou chceme niečo zvolať alebo prikázať, má na konci namiesto bodky *výkričník*. Intonáciu zvolacej vety so žiakmi nacvičíme vopred bez čítania textu. Potom žiaci čítajú nový text. Sú v ňom použité nové slová z trenažera, ktoré si žiaci vopred precvičili, preto by im samostatné čítanie nových viet nemalo robiť problém. Žiakov nesmieme zabudnúť pochváliť za ich prácu. Odporúčame dbať na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet, najmä zvolacích.

Strana 65, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať slová napísané písaným písmom.

Žiaci po prvýkrát čítajú chlapčenské mená. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť orientácia v riadku. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je vyhľadávanie daných slov v texte.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Spôsob sebahodnotenia môže byť rôzny. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri čítaní zvolacích viet so správnou intonáciou.

Strana 66, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ určiť poslednú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ písať písmená *o, á*.

Odporúčame pred riešením úlohy zopakovať so žiakmi určovanie poslednej hlásky slova na iných slovách, napríklad: *okno, okná, pero, perá, drevo, drevá, mesto, mestá...*

Strana 66, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ určiť prvú hlásku v slovách znázornených na obrázkoch;
- ✓ zapísať prvé písmeno slova znázorneného na obrázku;
- ✓ zložiť slovo z daných písmen a prečítať ho.

Žiaci najskôr pomenujú obrázky a napíšu do farebných okienok ku každému obrázku prvé písmeno slova veľkými tlačnými písmenami. Potom písmená prepíšu do okienok rovnakej farby pod obrázky chlapca a dievčaťa a prečítajú ich. Žiakov pochválime za prácu pri riešení úlohy.

Pomenovanie obrázkov: *malina, ihla, loďka, orech, aktovka*.

Riešenie: MILO, MILA

Strana 66, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ vymyslieť a povedať slovo s danou slabikou na začiatku.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát. Odporúčame, aby žiaci najskôr povedali viac slov s danou slabikou na začiatku. Môžu sa zamerať na slová znázornené na obrázkoch, s ktorými sa stretli v šlabikári. Vtedy budeme mať istotu, že sa slovo začína otvorenou slabikou. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame tvorenie viet s danými slovami.

Návrh riešenia: motýľ, motyka, motorka, sova, somárik, vozík, vojak

Strana 66, HODINY

Žiak vie:

- ✓ prečítať vetu napísanú písaným písmom;
- ✓ vybrať do vety vhodné slovo podľa významu.

Tento typ úlohy už žiaci riešili na strane 59. Odporúčame najskôr prečítať slová v rámčekoch, potom vetu s chýbajúcim slovom. Vhodné slovo, ktoré doplnia do vety, žiaci najskôr vyfarbia v rámčeku, potom ho dopíšu do vety. Doplnenú vetu spoločne prečítajú.

Riešenie: volá

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 3.

Strana 67, čítanie viet

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 viet o ilustrácii;
- ✓ čítať správne slovo s predložkou;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Sú na nej chlapci v telocvični, ktorí hrajú florbal. Chlapci sú rozdelení do družstiev: modrí majú na drese v zelenom znaku *sovu*, zelení majú na drese v žltom znaku *osu*. Žiaci tvoria vety o ilustrácii, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby žiaci o nej vedeli samostatne vytvoriť

5 viet s vopred dohodnutým minimálnym počtom slov. Rozvíjajú sa tým ich komunikačné spôsobilosti. Rozprávanie dáva priestor na plnenie socioafektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy.

Na ilustráciu sa viaže text s jednoduchými vetami doplnený obrázkami. Je potrebné, aby učiteľ žiakom vyvodil čítanie nových slov v trenažéri ešte pred samotným čítaním textu. Všetky slabiky s novým písmenom sú vyznačené farebne, aby sa slová žiakom čítali ľahšie.

Nový text prečíta najskôr učiteľ, žiaci počúvajú správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Vety číta nasledovne: *Adam, Samo, Vilo a Ivo sú v telocvični. Samo má v znaku sovu. I Adam má v znaku sovu? Má. Ivo má v znaku osu. I Vilo má v znaku osu. atď.* Potom čítajú text žiaci. Žiakom nesmieme zabudnúť pochváliť za ich prácu. Učiteľ žiakov stále upozorňuje na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet.

Strana 67, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informáciu priamo uvedenú v texte.

Úloha tohto typu je v šlabikári uvedená po druhýkrát. Pred jej riešením odporúčame opätovne prečítať so žiakmi celý text. Potom žiaci prečítajú slová napísané v rámčekoch. Vysvetlíme im postup riešenia úlohy – žiaci si prečítajú najskôr prvé slovo *Ivo*, potom ho hľadajú v texte. Zistia, že slovo je v texte použité, preto vyfarbia rámček so slovom. Takto pokračujú s každým slovom z úlohy. Učiteľ môže určiť skupinky žiakov, ktoré budú hľadať jednotlivé slová. Odporúčame slová vyfarbiť svetlými farbami, aby zostali čitateľné. Úloha nie je vhodná na samostatnú prácu.

Riešenie: V texte boli slová: *Ivo, osu, volá, máva, sovu.*

Včielkina úloha: hokej, krasokorčuľovanie, box, volejbal...

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie žiakov odporúčame zamerať na riešenie úlohy 1.

Strana 68, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ prečítať slabiky zložené zo známych písmen;
- ✓ identifikovať slabiky, ktoré tvoria slovo.

Tento typ úlohy už žiaci riešili. Odporúčame, aby s prvou skupinou slabík žiaci pracovali spoločne s učiteľom, vyfarbili a napísali slovo *loví*. Ďalšie slová určia spoločne ústne a žiaci úlohu dokončia samostatne. Úloha je dôležitá na opakovanie a precvičovanie analýzy a syntézy slov na slabiky. Prácu žiakov spoločne skontrolujeme a individuálne pochválime žiakov, ktorí pracovali celkom samostatne.

Riešenie: *loví, sova, volá*

Strana 68, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ vytvoriť a napísať nové slovo podľa daného pravidla.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát. Zámenou písmen vzniknú z dievčenských mien mená chlapcov.

Strana 68, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ doplniť vhodné slovo do vety znázornenej na obrázku;
- ✓ získať informáciu priamo uvedenú v texte znázornenom na obrázku.

Tento typ úlohy je podobný ako na strane 59. Odporúčame najskôr pomenovať činnosť znázornenú na obrázku. Odporúčame prečítať všetky tri vety (použiť postupne všetky slová v rámčekoch vo vete). Vhodné slovo, ktoré doplnia do vety, žiaci vyfarbia v rámčeku, potom doplnenú vetu spoločne prečítajú.

Strana 68, HODINY

Žiak vie:

- ✓ čítať známe slová v tlačenej i písanej podobe;
- ✓ priradiť dvojicu tlačeného a písaného tvaru toho istého slova.

Žiaci najskôr prečítajú všetky slová v tlačenej i písanej podobe. Potom tvoria dvojice slov číslovaním. Nesmieme zabudnúť na kontrolu správnosti riešenia úlohy. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame orientáciu v texte, v ktorom žiaci určia poradie daného slova v riadku.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie žiakov odporúčame zamerať na riešenie úlohy 3.

Didaktické hry

Bystré ušká

Cieľ hry: Precvičiť sluchovú analýzu slov, určiť novú hlásku v slove.

Postup: Žiaci sedia v laviciach alebo na inom mieste v triede tak, aby učiteľ videl na každého žiaka.

Povie pokyn: *Ak počujete na začiatku slova o, zdvihnite ruku!* Potom im hovorí rôzne slová, v ktorých sa hláska **o** nachádza v rôznych pozíciách, najmä však na začiatku slova. Žiaci reagujú podľa toho, či počujú na začiatku slova danú hlásku. Ak áno, zdvihnú ruku, ak nie, ruku nechajú položenú.

Po osvojení si pravidiel hry môžu slová vymýšľať aj žiaci (nahradia učiteľa).

Na detektíva

Cieľ hry: Precvičiť čítanie známych slov.

Pomôcky: vety napísané na tabuli

Postup: Na tabuli sú v riadkoch napísané rôzne vety tak, že každá je napísaná inou farbou. Žiaci najskôr všetky vety prečítajú. Potom im učiteľ kladie rôzne otázky, napríklad: *Kto z vás je šikovný detektív a zistí, z ktorej vety sa dozvieme, čo robí Samo? (Samo volá mamu.) V ktorej vete sú dve chlapčenské mená? (Vilo a Milo sú sami.)*

Živé slová

Cieľ hry: Priradiť tlačенý a písaný tvar toho istého slova.

Pomôcky: slová napísané na kartičkách, tlačéný a písaný tvar každého slova

Postup: Učiteľ si vopred pripraví slová napísané na kartičkách, každé slovo je napísané písaným i tlačénym písmom. Kartičky rozdá žiakom, žiaci najskôr prečítajú všetky slová. Potom učiteľ povie: *Ku tabuli príde dvojica slova, ktoré počujeme vo vete...* (Napr.: *Ivo hrá hokej.* Na kartičkách je napísané slovo *Ivo*.) Žiaci, ktorí majú písaný alebo tlačéný tvar tohto slova, prídu pred tabuľu. Ostatní žiaci slovo prečítajú a skontrolujú správnosť riešenia.

Písanie o, O, ó

Písanie, 3. zošit, strany 6 – 9

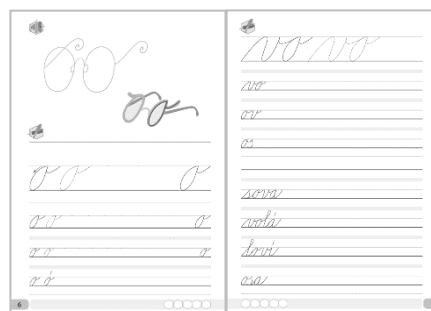
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 59 – 62

Pojmy:

malé písané o, veľké písané O, malé písané ó

Ciele:

- ✓ napísať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s pravidelnými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slabiky a slová písaným písmom;
- ✓ prepísať slabiky a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 6

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané o, malé písané ó;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správne tvary písmen o, ó.

Na tejto strane sa žiaci naučia písať tvary písmen o, ó. Písanie tvaru písmena o nie je pre žiakov náročné. Skladá sa len z dvoch tvarov. Napriek tomu treba žiakom opísať postupnosť pri jeho písaní. Pred písaním si rozcvičia ruku na úvodnej ilustrácii, potom farbičkami nacvičia postupnosť písania obťahovaním písmena na obrázku. Ďalej pokračujú v postupne sa zužujúcich riadkoch. V poslednom riadku bez bodiek, vyznačujúcich začiatok písania písmena, píšú striedavo tvary o, ó. Učiteľ žiakom pripomenie pravidlá písania dĺžňa pri dlhej samohláske ó. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Ako kritérium hodnotenia môže byť správne držanie tela pri písaní, správna poloha písanky alebo správne držanie pera.

Strana 7

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slabiky a slová s novým písmenom.

Celá strana je zameraná na nácvik spojov s písmenom o. V úvode prvej časti strany si žiaci precvičia spoj so spoluhláskou v. Spojenie týchto dvoch písmen je obdobné ako v slabike va, s ktorou

sa už žiaci stretli. V nasledujúcich jednoslabičných a dvojslabičných slovách si precvičujú spojenie písmena **o** s ďalšími známymi spoluhláskami.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce so stranou môžu hodnotiť v rámci sebahodnotenia svoju úspešnosť pri písaní týchto spojov.

Strana 8

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané **O**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena veľké písané **O**.

Písanie tvaru písmena **O** si žiaci nacvičia na celej strane. Pred písaním porovnajú tvary veľkého a malého písmena **o** a určia rozdiely. Upozorníme ich na „očko“ v písmene **O**. Po rozcvičení ruky na úvodnej ilustrácii si žiaci precvičia postupnosť písania obtiahnutím písmena na obrázku. Ďalej píšú písmeno v postupne zužujúcich sa riadkoch. V poslednom riadku píšú žiaci striedavo písmená **O, o**, aby si precvičili písanie rozdielnych prvkov oboch písmen.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správneho sklonu písmen.

Strana 9

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ samostatne odpísať a prepísať vety podľa vzoru.

Strana je rozdelená do dvoch častí. V prvom štvorriadkovom bloku si žiaci precvičujú tvarovo podobné písmená **O** a **Á**. Keďže vlastných mien začínajúcich sa písmenom **O** a obsahujúcim zatiaľ prebraté písmená nie je veľa, je zaradené len jedno meno Ola na precvičenie spojenia spoluhlásky s písmenom **O**. Zvolené meno nie je bežné, preto učiteľ žiakom môže vysvetliť, že je to skrátaná alebo domácka podoba mena Olgy – Olíny. Aj pri tomto spoji sa žiaci opäť stretnú s prerušenou jednoťažnosťou písania slova. Druhý štvorriadkový blok je zameraný na precvičenie odpisu a prepisu viet. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybne napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce vypracujú sebahodnotenie podľa pokynov učiteľa. Ako kritérium môže byť úspešnosť pri odpise a prepise viet.

Precvičovanie o, O, ó

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA*®, strana 14

Úloha 1

Žiaci dopíšu do všetkých slov chýbajúce písmeno – písmeno **o**. Slová prečítajú. Do prázdnej plôšky nakreslia obrázok, ktorého názov sa začína hláskou **o**.

Riešenie: má**o**, V**ilo**, Sam**o**, so**va**, volá, lo**v**í

Návrhy na obrázok: okuliare, ostrov, opica, okno, oko, oči, obraz, osa

Poznámka: Na slová v ľavej časti môžu vytvoriť vety.

Úloha 2

Žiaci prečítajú slová v oboch stĺpcoch. Mali by prísť na to, že sú to mená detí. Dievčenské mená vyfarbia zelenou a chlapčenské mená hnedou farbičkou.

Riešenie: dievčenské mená – Mila, Sima, Iva, Ela; chlapčenské mená – Samo, Milo, Elo, Ivo

Poznámka: Ak žiaci vedia napísať svoje meno, napíšu ho pod tieto mená a zvýrazia ho správnou farbou. Stáva sa, že žiaci nemajú z rôznych dôvodov k dispozícii pastelky zadanej farby. V tom prípade si zvolia svoju vlastnú farbu a pokračujú v úlohe.

Úloha 3

Žiaci dopĺňujú chýbajúce písmená tak, aby vznikli v oboch smeroch zmysluplné slová. Písmená môžu dopĺňať pokusom alebo hneď dopísať správne písmeno. Dvojice slov prečítajú a použijú ich vo vetách.

Riešenie: MISA, OSA; VOLÁ, SOVA; MÁVA, MÁLO

Poznámka: Na strane 9 dopĺňali žiaci písmená na miestach, kde sa križovali riadky so stĺpcami. V tejto úlohe dopĺňajú písmená aj na iných miestach v slove.

Rozširujúca úloha

Žiaci tvoria a píšú vety podľa obrázka. Napísané vety prečítajú.

Poznámka: Žiaci pri tvorení viet môžu nahradiť obrázkami slová, ktoré ešte nevedia napísať.

Návrh na riešenie: Sima máva. Sima má mačiatko (obrázok). Ivo visí. Ivo má sivé nohavice (obrázok).

Hláska a písmená j, J

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 69 – 72

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 63 – 66

Pojmy:

hláska *j* a písmená *j, J*, tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena *J*;
- ✓ identifikovať hlásku *j* v slovách;
- ✓ určiť pozíciu hlásky *j* v slove;
- ✓ čítať slabiky a slová zložené zo známych písmen;
- ✓ samostatne čítať vety so správnou intonáciou;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlásky a písmen j, J

Nápovedným obrázkom pri písmene *J* je **ježko**.

Motivačná báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA®* na tabuľu. Pri čítaní básne ukazuje žiakom slová v texte, ktoré práve číta. Žiaci slová sledujú a pri opätovnom čítaní básne ich aj opakujú po učiteľovi. Odporúčame s motivačnou básňou pracovať na začiatku každej hodiny. Spoločne so žiakmi prečítame – povieme báseň, potom môžeme ukázať na niektoré slovo v texte básne a spýtať, sa žiakov, či vedia, čo je tam napísané. Žiaci tak majú možnosť získať spôsobilosť určiť, čo ktoré napísané slovo znamená bez toho, že by vedeli prečítať všetky písmená. Táto aktivita je rozširujúcou aktivitou a nechávame na zväžení učiteľa, či ju zaradí na vyučovanie vo svojej triede. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky písané i tlačené tvary nového písmena. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena *J* (malé tlačené *j*, veľké tlačené *J*, malé písané *j*, veľké písané *J*), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen odporúčame, aby žiaci hovorili celý názov písmena. Pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky, neurčujú tlačенý alebo písaný, malý alebo veľký tvar.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie a vzťahov medzi jej časťami, rozlišovanie tvarov, farieb,

veľkosti) a na rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a na plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 69, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku **j** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **j** na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Na ilustrácii je Zuzka s kamarátmi *Julou* a *Julom*, hrajú sa so zvieratami v horárni. Odporúčame upozorniť žiakov, že situácia na ilustrácii je vymyslená. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o starostlivosti o zvieratá. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie obrázka.

V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov. Pri tvorení viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety a ľudia, v pomenovaní ktorých je hláska **j**. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vetách. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách, ktoré žiaci tvoria. Žiaci by mali samostatne povedať 5 viet o ilustrácii. Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať deťom na ilustrácii. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Na ilustrácii sú tri nevyfarbené obrázky: *ježko*, *zajac* a *papagáj*. Odporúčame, aby ich žiaci pomenovali, povedali po slabikách a určili, či počujú v každom slove hlásku **j**. Potom určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Grafické znázornenie pozície hlásky v slove je zobrazené pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na obrázku a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky **j** v slove. Môžu vyfarbiť nevyfarbené predmety na ilustrácii.

Riešenie: V slove *ježko* počujeme hlásku **j** na začiatku slova, hláska je znázornená prvým rámečkom. V slove *zajac* počujeme hlásku **j** vnútri slova, hláska je znázornená druhým rámečkom. V slove *papagáj* počujeme hlásku **j** na konci slova, hláska je znázornená tretím rámečkom.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou **j** na začiatku slova: *ježko*, *jašterica*, *Julo*, *Jula*, *jazvec*, *jeleň*, *jahody*, *jazierko*, *jedľa*;
- slová s hláskou **j** vnútri slova: *zajace*, *behajú*;
- slová s hláskou **s** na konci slova: *papagáj*.

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne s ňou súvisia.

Strana 69, čítanie slabík a slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slabiky s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová s novým písmenom.

Čítanie slabík a slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom je v slove farebne odlišená. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v texte, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, a ktoré odlišné).

Strana 69, čítanie viet

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Dôraz kladie na správnu intonáciu zvolacích viet. Potom čítajú žiaci. V texte sú použité nové slová z trenažéra, ktoré si žiaci vopred precvičili. Učiteľ žiakov stále upozorňuje na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet. Žiakov nesmieme zabudnúť pochváliť za ich prácu.

Strana 69, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať slová napísané písaným písmom.

Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť orientácia v riadku. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je vyhľadávanie daných slov v texte.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť i pocity pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri čítaní zvolacích viet so správnou intonáciou.

Strana 70, čítanie viet

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 viet o ilustrácii;
- ✓ čítať jednoslabičné slovo so zatvorenou slabikou;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby žiaci vedeli samostatne vytvoriť o ilustrácii aspoň 5 viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie socioafektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy (návšteva príbuzných, stolovanie, správna výživa...).

Slabika s novým písmenom je vyznačená farebne, aby sa slová žiakom čítali ľahšie. Nové slová sú napísané v tzv. trenažéri, aby si ich žiaci mohli opakovane čítať. V texte nachádzajú podobné slová *ja, aj, je*, tiež citoslovce *jéj* (odporúčame vysvetliť žiakom jeho použitie aj v iných vetách).

Vety najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Potom čítajú žiaci.

Strana 70, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ nájsť informáciu priamo uvedenú v texte;
- ✓ vyznačiť správnu odpoveď podľa textu.

Sebahodnotenie

Po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení odporúčame zamerať sa so žiakmi na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Strana 71, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ identifikovať dané slovo v rade písmen.

Žiaci riešia tento typ úlohy po prvýkrát. Odporúčame, aby čítali dvojice písmen ako slabiky nasledujúce za sebou. Slabiky, ktoré tvoria slová, vyznačia krúžkami rôznych farieb. Pri prepisovaní slov upozorníme žiakov na písanie veľkého písmena na začiatku mena.

Riešenie: Majo, jasá, vejú, seje

Strana 71, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ čítať vety v tlačenej i v písanej podobe;
- ✓ priradiť dvojicu tlačeného a písaného tvaru tej istej vety.

Žiaci najskôr prečítajú všetky vety v tlačenej i v písanej podobe. Potom tvoria dvojice priradovaním, spájaním farebnými čiarami. Nesmieme zabudnúť na kontrolu správnosti riešenia úlohy.

Strana 71, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ priradiť dvojice slov tvoriacich vetu.

Žiaci najskôr vyznačia čiary a prečítajú vzniknuté vety. Podľa obrázka určia, ktorá veta je znázornená.

Riešenie: Majo jasá.

Strana 71, HODINY

Žiak vie:

- ✓ identifikovať slabiky s písmenom *j* alebo *J*;
- ✓ vyfarbiť maľovanku podľa pokynov.

Úlohu môžeme zaradiť na záver hodiny. Žiakom najskôr vysvetlíme postup riešenia úlohy, potom pracujú samostatne. Po vyfarbení maľovaniak žiaci pomenujú časti obrázka. Rozširujúcou úlohou môže byť tvorenie viet o obrázku. Nesmieme zabudnúť na spoločné vyhodnotenie samostatnej práce a na individuálnu pochvalu všetkých žiakov.

Riešenie: jablko, vrečko

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Strana 72, rozprávanie na danú tému

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 viet o ilustrácii;
- ✓ rozprávať na danú tému.

Ilustrácia s témou *Mikuláš* je prvou celostranovou ilustráciou v nácvičnom období. Poskytuje žiakom priestor na rozprávanie nielen o ilustrácii, ale i o svojich vlastných zážitkoch s Mikulášom a mikulášskymi balíčkami. Báseň odporúčame využiť ako motiváciu a začiatok rozprávania na tému *Mikuláš, mikulášske balíčky, rozdávanie darčiekov...*

Strana 72, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ prečítať mená;
- ✓ napísať svoje meno na obrázok balíčka;
- ✓ rozprávať o svojich prianiach.

Riešenie úlohy je pokračovaním rozprávania na tému Mikulášske balíčky.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri tvorení viet na danú tému.

Didaktické hry**Vláčik**

Cieľ hry: Hovoriť slová s hláskou *j*.

Postup: Žiaci sa postavia vedľa lavíc. Učiteľ povie, že lavice sú vláčik, do ktorého nasadnú tí žiaci, ktorí správne splnia úlohu. Vláčik cestuje do Krajiny múdrych detí. Učiteľ povie zadanie: *Do Krajiny múdrych detí vláčikom pocestuje ten, kto povie slovo s hláskou j*. Žiaci postupne hovoria slová a sadajú si do svojej lavice. Obmenou a sťažením hry môže byť zadanie podmienky pri tvorení slov iba s hláskou *j* vnútri slova.

Rybník

Cieľ hry: Precvičiť čítanie známych slov.

Pomôcky: Kartičky so známymi slovami, pričom je každé slovo napísané inou farbou a rozstrihané na slabiky.

Postup: Na spodnú časť magnetickej tabule nakreslíme rybník (modrý ovál), pripevníme doň kartičky so známymi slovami (*Maja, Julo, majú, veje, sejú, jasá, jeme, ujo...*). Každé slovo je napísané inou farbou a rozstrihané na slabiky. Nad rybníkom sú tieto slová napísané písaným písmom. Žiaci vyberú slabiky z rybníka podľa farby, zostavia z nich slovo a pripnú ho na magnetickú tabuľu vedľa písaného tvaru slova nad rybníkom.

Čierny Peter

Cieľ hry: Pozorne sledovať čítaný text a rozlišovať jednotlivé vety.

Pomôcky: text v šlabikári (prípadne iný text zložený zo známych písmen)

Postup: Učiteľ sa vopred dohodne so žiakmi, koľko viet bude každý čítať (zo začiatku je vhodné čítať iba jednu vetu), a určí poradie čítajúcich (napr. postupne ako sedia za sebou). Potom žiaci samostatne čítajú text zo šlabikára. Kto sa „stratí“ pri čítaní viet, je *Čierny Peter*. Spolužiaci mu ukážu, ktorú vetu má prečítať. Na lavicu dostane maňušku včielky – pomocníčky. Pri hre je dôležité, aby každý čítal aspoň dvakrát. Tak dáme šancu každému zažiť pocit úspechu a radosti z čítania.

Písanie j, J

Písanie, 3. zošit, strany 10 – 13

Návrhy priprav na vyučovacie hodiny 63 – 66

Pojmy:

malé písané *j*, veľké písané *J*

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s pravidelnými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slabiky, slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 10

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané *j*;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena *j*.

Na tejto strane sa žiaci naučia písať tvar písmena *j*. Po prvýkrát sa stretávajú s písmenom s dolnou slučkou. Preto odporúčame venovať zvýšenú pozornosť prípravným cvičeniam na tabuli, v cvičnej písanke alebo na papieri. Po rozcvičení ruky žiaci niekoľkokrát obtiahnu farbičkami tvar písmena na obrázku. V prvom riadku je tvar predpísaný vo zväčšenej podobe a žiaci ho môžu písať ceruzkou. Navrhnutá liniatúra žiakom uľahčuje dodržiavať nielen správne rozstupy medzi písmenami, ale aj správnu dĺžku dolnej slučky. V poslednom riadku bez týchto pomocných prvkov si žiaci precvičia písanie slabiky s písmenom *j*. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri dodržiavaní správnej dolnej dĺžky písmena *j*.

Strana 11

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slabiky a slová s novým písmenom.

Prvá časť strany je zameraná na nácvik spojov písmena *j* so samohláskami. Zvýšená pozornosť je venovaná spoju *oj*. V druhej časti strany žiaci píšu dvojslabičné slová, ktoré odporúčame pred písaním prečítať. Posledný riadok je venovaný prepisu slov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Ako kritérium môže byť úspešnosť pri písaní slabiky *oj*.

Strana 12

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané *J*;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena *J*.

Písanie tvaru písmena *J* si žiaci osvojujú na celej strane. Pred písaním žiaci porovnajú tvary veľkého a malého písmena a určia rozdiely. Po uvoľňovacích cvikoch a následnom viacnásobnom obťahovaní písmena na obrázku žiaci nacvičujú písanie písmena v postupne sa zužujúcich riadkoch.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri dodržiavaní správnej dolnej dĺžky písmena *J* v poslednom riadku.

Strana 13

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slabiky a slová s novým písmenom;
- ✓ samostatne prepísať slabiky s novým písmenom.

V prvej časti strany si žiaci ešte precvičujú písanie písmena *J* aj v kombinácii s malým písaným *j* pre porovnanie spoločných a rozdielných prvkov, čo prispieva k fixácii tvarov. Ďalej si precvičujú spoje písmena *J* so samohláskami v slabike, v slove i vo vete. Záver strany je venovaný prepisu slabík. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce so stranou môžu v rámci sebahodnotenia hodnotiť svoju úspešnosť pri odpisovaní vety.

Precvičovanie j, J

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA*®, strana 15

Úloha 1

Žiaci pomenujú obrázky, pomenovania povedia po slabikách. Vyznačia slabiku, ktorú počujú na začiatku slova. Slabiku napíšu.

Riešenie: jeleň – je, jahoda – ja, jogurt – jo, jablko – ja

Úloha 2

Žiaci hľadajú a vyznačia všetky ukryté slová. Odporúčame postupovať zľava doprava a písmená čítať ako slabiky. Žiaci spoja slabiky do slov a slová zakrúžkujú. Z takto vyznačených slov vyberú mená detí a prepíšu ich do riadka. Žiakom pripomenieme, že mená sa píšu s veľkým začiatočným písmenom.

Riešenie: JOJO, MAJO, VIJE, MISA, MAJÚ, JULA, SEJE; mená: Jojo, Majo, Jula

Úloha 3

Žiaci vymyslia a napíšu slová, ktoré sa začínajú danými písmenami. Pred samotným riešením úlohy žiakom pripomenieme, že s veľkým začiatočným písmenom píšeme mená. Po napísaní slov podľa zadania, žiaci vymyslia a povedia vety podľa daného grafického znázornenia.

Návrh na riešenie: jama, Julo, Milo, málo, sova, volá; Milo a Julo majú malú sovu.

Rozširujúca úloha

Žiaci vystrihnú časti obrázka, ktoré sa nachádzajú na okraji tejto strany. Podľa čísel na rubovej strane obrázka poskladajú obrázok. Nalepia ich do rámečkov. Podľa obrázka doplnia do viet vhodné slová z ponuky pod zadaním úlohy.

Riešenie: Majo a Jula sa smejú. Je im veselo.

Hláska a písmená z, Z

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 73 – 75

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 67 – 69

Pojmy:

hláska z a písmeno Z, tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena **Z**;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **z** v slove;
- ✓ čítať slabiky zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať slovo s tromi slabikami;
- ✓ čítať slovo s predložkou;
- ✓ samostatne čítať vety;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlásky a písmen z, Z

Nápovedným obrázkom pri písmene **Z** je **zajac**.

Motivačná báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*® na tabuľu. Pri čítaní básne ukazuje žiakom slová v texte, ktoré práve číta. Žiaci slová sledujú a pri opätovnom čítaní básne ich aj opakujú po učiteľovi. Odporúčame s motivačnou básňou pracovať na začiatku každej hodiny.

Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky *písané i tlačené tvary nového písmena*. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena **Z** (*malé tlačené z, veľké tlačené Z, malé písané z, veľké písané Z*), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen odporúčame, aby žiaci hovorili celý názov písmena. Pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky, neurčujú tlačенý alebo písaný, malý alebo veľký tvar.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie a vzťahov medzi jej časťami, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti) a na rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a na plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 73, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku *z* v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky *z* na začiatku a vnútri slova.

Na ilustrácii je znázornená prváčka *Zuzanka s bratom Adamom a mamou* pri dome pod zasneženým kopcom, na ktorom sa sánkujú deti. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o zime a o sánkovačke. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie obrázka. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety a ľudia, v pomenovaní ktorých je hlásku *z*. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci. Žiaci by mali samostatne povedať 5 viet o ilustrácii. Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať pri sánkovačke. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Na ilustrácii sú dva nevyfarbené obrázky: *zajac* a *vozík*. Odporúčame, aby ich žiaci pomenovali, povedali po slabikách a určili, či v počujú v každom slove hlásku *z*. Potom určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku a vnútri slova. Grafické znázornenie pozície hlásky v slove je zobrazené pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na obrázku a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky *z* v slove. Slovo s hláskou *z* na konci slova nie je znázornené na obrázku. Žiaci môžu vyfarbiť nevyfarbené časti obrázka. Pri mene *Zuzka* dochádza k spodobovaniu *z* na *s*, preto ju pri práci s ilustráciou odporúčame nazývať *Zuzanka*, aby žiaci počuli obe hlásky *z* v jej mene. Pred čítaním textu môžeme povedať toto slovo po slabikách a po hláskach. Pri mene *Zuzanka* žiaci prídu na to, že obsahuje aj hlásky, ktoré ešte nepoznajú. Vysvetlíme im, že kvôli tomu je v texte napísané meno *Zuzka*. Vtedy by si žiaci mali uvedomiť, že v jej mene sú stále napísané písmená *z*, hoci pri vyslovení mena počujeme hlásku *s*.
Riešenie: V slove *zajac* počujeme hlásku *z* na začiatku slova, hlásku je znázornená prvým rámečkom. V slove *vozík* počujeme hlásku *z* vnútri slova, hlásku je znázornená druhým rámečkom.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou *z* na začiatku slova: *zima*, *zajo*, *Zuzanka*, *záveje*, *zasnežený*;
- slová s hláskou *z* vnútri slova: *vozík*, *vezú sa*.

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne s ňou súvisia.

Strana 73, čítanie slabík a slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slabiky s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ prečítať slovo s predložkou.

Čítanie slabík a slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom je v slove farebne odlíšená. Je to systémový prvok použitý v celej prvej časti *Šlabikára LIPKA*®. Ak sa však v slove nachádza nové písmeno v dvoch slabikách po sebe, je farebne zvýraznená iba jedna z nich. To preto, aby žiaci videli nové slovo, ktoré je farebne „rozdelené“ na slabiky a jednoduchšie sa im čítalo. Novým javom pri čítaní je splývavá výslovnosť čítania predložky so slovom. Učiteľ vysvetlí

žiakom, že modrý oblúčik (čiara) znamená, že predložku čítame spolu so slovom (oblúčik ich spája), hoci sa píše zvlášť (je to gramatické pravidlo v slovenskom jazyku). Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v texte, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné).

Strana 73, čítanie viet, text Zima

Žiak vie:

- ✓ identifikovať nadpis textu;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Po prvýkrát má text nadpis. Odporúčame žiakom vysvetliť jeho funkciu (pomenováva príbeh opísaný v texte) a správne čítanie (po prečítaní nadpisu znížime hlas ako na konci vety a spravíme krátku pauzu v čítaní). Je výhodné vopred sa dohodnúť, či sa bude nadpis počítať ako riadok textu alebo nie (napr. pri orientácii v texte).

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Pri priamej reči môže meniť hlas, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.

Po prečítaní textu odporúčame rozhovor o ňom. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo.

Upozorníme ich, ako ľahko sa môže zmeniť význam slova, keď sa zamení jedna hláska: *záveje* – *závoje*. Učiteľ spoločne so žiakmi vysvetlí význam oboch slov, aby žiaci správne porozumeli textu. Potom nový text čítajú žiaci. Sú v ňom použité nové slová z trenažéra, ktoré si žiaci vopred precvičili. Učiteľ žiakov stále upozorňuje na správne čítanie slov s predložkami a dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet.

Žiakov nesmieme zabudnúť pochváliť za ich prácu.

Strana 73, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať slová napísané písaným písmom.

Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť orientácia v riadku. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je vyhľadávanie daných slov v texte.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť i pocity pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri čítaní slov s predložkou.

Strana 74, čítanie viet, text Zuza a Zolo

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 viet o ilustrácii;
- ✓ čítať trojslabičné slová;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby žiaci o nej vedeli samostatne vytvoriť 5 viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie afektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy.

Slabika s novým písmenom je vyznačená farebne, aby sa slová žiakom čítali ľahšie. Nové slová sú napísané v tzv. trenažéri, aby si ich žiaci mohli opakovane čítať. Odporúčame zamerať sa najmä na splývavé čítanie slov s predložkami.

Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov.

Strana 74, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ dopísať chýbajúce písmená do mien detí;
- ✓ nájsť informáciu priamo uvedenú v texte.

Žiaci prečítajú časti mien, určia, ktoré písmená chýbajú a dopíšu ich. Mená opakovane prečítajú a vyznačia tie, ktoré boli v texte *Zuza a Zolo*. Kontrolou môže byť vyhľadanie a prečítanie viet z textu s danými menami. V poslednom rámečku môžu doplniť jedno z dvoch písmen *E (EVA)* alebo *I (IVA)*.

Riešenie: ZUZA, ZOLO, SAMO, EVA/IVA

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Strana 75, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ zložiť slovo z daných slabík;
- ✓ riešiť doplňovačku.

S týmto typom úlohy sa žiaci stretávajú po prvýkrát. Odporúčame úlohu riešiť spoločne. Doplnenú vetu žiaci prečítajú.

Riešenie: slová: ZUZA, VILO, SAMO, SIMA; tajnička: ZIMA

Strana 75, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ priradiť k obrázku slovo, ktoré znázorňuje.

Podobnú úlohu žiaci riešili na strane 62. Pomenovanie obrázka a priradenie správneho slova k nemu pomáha žiakom zdokonaľovať čítanie s porozumením. Pri vyfarbovaní rámečkov so slovami odporúčame, aby žiaci použili svetlejšie farby (aby napísané slovo zostalo čitateľné).

Rozširujúcou úlohou je vyznačenie počtu slabík v každom slove bodkami v rámečku pod každým obrázkom.

Riešenie: zajo, zima, váza

Strana 75, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informácie priamo uvedené v texte;
- ✓ vyznačiť správnu odpoveď.

Žiaci si postupne pozorne prezrú obrázky a prečítajú vety. Odpovedajú podľa obrázka. Rozširujúcou úlohou môže byť vytvorenie správnej vety znázornenej na obrázku.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Didaktické hry

Rybník

Cieľ hry: Zložiť slovo z písmen, precvičiť čítanie slov napísaných tlačeným i písaným písmom, spájať tlačený a písaný tvar toho istého slova.

Pomôcky: Kartičky so slabikami tvoriacimi slová, pričom je každé slovo (jeho slabiky) napísané tlačeným písmom a inou farbou.

Postup: Na spodnú časť magnetickej tabule nakreslíme rybník (modrý ovál), pripevníme doň kartičky so známymi slovami (zima, Zuza, vozí, zajo, váza, zíva, Zolo...). Nad rybníkom sú dané slová napísané písaným písmom. Žiaci vyberú slabiky z rybníka podľa farby, zostavia z nich slovo a pripnú ho na magnetickú tabuľu vedľa písaného tvaru slova nad rybníkom.

Dážď zo slov

Cieľ hry: Zopakovať si čítanie známych slov.

Pomôcky: Kartičky so slovami napísanými tlačeným i písaným písmom tak, aby každý žiak dostal aspoň jednu kartičku.

Postup: Učiteľ má pripravené kartičky so známymi slovami. Každé slovo je na samostatnej kartičke. Ak budú žiaci pracovať v skupinách, je vhodné, aby mala každá skupina rovnaké slová. Žiaci pracujú na zemi. Učiteľ z výšky spustí každej skupine kartičky na zem – kartičky so slovami „napršia“ a žiaci hľadajú slová podľa zadania učiteľa. Potom všetky slová prečítajú.

Čierny Peter

Cieľ hry: Pozorne sledovať čítaný text a rozlišovať jednotlivé vety.

Postup: Učiteľ sa vopred dohodne so žiakmi, koľko viet bude každý čítať (na začiatok je výhodné čítať po jednej vete), a určí poradie čítajúcich (napr. postupne ako sedia za sebou). Potom žiaci samostatne čítajú vety z tabule alebo zo šlabikára. Kto sa „stratí“ pri čítaní viet, je *Čierny Peter*. Spolužiaci mu ukážu, ktorú vetu má prečítať. Pri hre je dôležité, aby každý čítal aspoň dvakrát.

Tak dáme šancu každému zažiť pocit úspechu a radosti z čítania.

Písanie z, Z

Písanie, 3. zošit, strany 14 – 17

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 67 – 69

Pojmy:

malé písané z, veľké písané Z

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s pravidelnými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slabiky, slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 14

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané z;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena z.

Po rozcvičení ruky na úvodnej ilustrácii žiaci tvar písmena z na obrázku niekoľkokrát obtiahu farbičkami, aby si precvičili postupnosť písania. Ďalej píšú v postupne zužujúcich sa riadkoch. Posledný riadok je venovaný precvičovaniu písmena v slabike. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom úspešnosti môže byť dodržiavanie správneho tvaru písmena.

Strana 15

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slabiky a slová s novým písmenom;
- ✓ prepísať slová napísané tlačeným písmom.

V prvej časti strany si žiaci precvičia spojenia písmena z s inými písmenami. Ďalej nasledujú slová s rôznou pozíciou písmena z. V slovách sú tiež frekventované písmená so znamienkami. Prázdny riadok v spodnej časti strany môže byť využitý na precvičenie spojov a slov, ktoré žiakom robili problémy alebo na vytvorenie a napísanie vety. Žiaci môžu tvoriť vety tak, že v nich použijú slová, ktoré si precvičovali na tejto strane. Posledný riadok je zameraný na precvičovanie prepisu slov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce vypracujú sebahodnotenie podľa pokynov učiteľa. Kritériom môže byť úspešnosť pri dodržiavaní správnej šírky písmen v slovách.

Strana 16

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané **Z**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena **Z**.

Celá strana 16 je venovaná nácviku písmena **Z**. Pred písaním učiteľ vysvetlí postup pri písaní písmena, žiaci porovnajú tvary veľkého a malého písmena a určia rozdiely. Po uvoľňovacích cvikoch a následnom viacnásobnom obťahovaní písmena na obrázku žiaci nacvičujú písanie písmena v postupne zužujúcich sa riadkoch.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správneho tvaru jednotlivých častí písmena.

Strana 17

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slabiky a slová s novým písmenom.
- ✓ samostatne odpísať a prepísať vety s novým písmenom.

Prvý štvorriadkový blok je zameraný na precvičovanie písmena **Z** a spojov v slabikách a v slovách. Žiaci sa opäť stretávajú s písaním vlastných mien, preto je vhodné zopakovať pravidlo o ich správnom písaní. Druhá časť strany je venovaná precvičeniu odpisu a prepisu viet. Žiaci ju vypracujú samostatne a učiteľ ju môže využiť aj na priebežnú diagnostiku písania u jednotlivých žiakov. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov neprečiarkovať chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce vypracujú sebahodnotenie podľa pokynov učiteľa. Kritériom môže byť úspešnosť pri odpise a prepise viet.

Precvičovanie z, Z

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA®*, strana 16

Úloha 1

Žiaci pomenujú každý obrázok. Slovo povedia po slabikách a určia prvú slabiku slova. Nájdu ju v ponuke slabík pod obrázkom a spoja čiarou s obrázkom. Prvú slabiku slova (vyznačenú slabiku) potom napíšu do riadka.

Riešenie: vaňa – va, váza – vá, zíva – zí, zima – zi

Úloha 2

Žiaci prečítajú všetky slová. Potom hľadajú tlačенý a písaný tvar toho istého slova. Oba tvary vyfarbia rovnakou farbou. Spočítajú písmená v slovách. Tie, ktoré majú 5 písmen, napíšu do riadka.

Riešenie: závej, závoj

Úloha 3

Žiaci prečítajú všetky slová. Potom hľadajú dvojice slov, ktoré významovo spolu súvisia. Správne dvojice (slovné spojenia) vyfarbia rovnakou farbou. Jednu dvojicu slov použijú vo vete a napíšu ju.

Riešenie: veselá Zuza, sivá váza, malé záveje; *návrh na vetu:* Veselá Zuza mala sivú vázu.

Rozširujúca úloha

Žiaci riešia písmenkovú doplňovačku. Dopĺňajú chýbajúce písmená tak, aby sa v žiadnom riadku ani v stĺpci neopakovali. V každej doplňovačke je v riadku a stĺpci ukryté slovo. Žiaci toto slovo nájdu, vyfarbia a prečítajú. Jedno slovo znázornia na obrázku (nakreslia obrázok znázorňujúci dané slovo).

Riešenie:

M	Z	E
Z	E	M
E	M	Z

Z	Í	V	O
Í	V	O	Z
V	O	Z	Í
O	Z	Í	V

Hláska a písmená n, N

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 76 – 78

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 70 – 72

Pojmy:

hláska *n* a písmená *n, N*, tlačený a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena **N**;
- ✓ identifikovať hlásku **n** v slovách;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **n** v slove;
- ✓ čítať slová s tromi slabikami;
- ✓ čítať slovo so spoluhláskovou skupinou;
- ✓ samostatne čítať vety so správnou intonáciou;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlásky a písmen n, N

Nápovedným obrázkom pri písmene **N** sú **nožnice**.

Motivačná báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonemického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči.

Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*® na tabuľu. Pri čítaní básne ukazuje žiakom slová v texte, ktoré práve číta. Žiaci slová sledujú a pri opätovnom čítaní básne ich aj opakujú po učiteľovi. Odporúčame s motivačnou básňou pracovať na začiatku každej hodiny, aby sa ju žiaci postupne naučili naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky *písané i tlačené tvary nového písmena*. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena **N** (*malé tlačené n, veľké tlačené N, malé písané n, veľké písané N*), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen odporúčame, aby žiaci hovorili celý názov písmena. Pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky, neurčujú tlačený alebo písaný, malý alebo veľký tvar.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a na plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 76, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku **n** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **n** na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Na ilustrácii je Zuzka, jej *ujo Jano* a sestra *Evka*, ktorí sa spolu zabávajú. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o rodine a príbuzných. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie obrázka. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov. Pri tvorení viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety alebo činnosti (*nosí*), ktoré majú v názve hlásku **n**. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci. Žiaci by mali samostatne povedať 5 viet o ilustrácii. Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať pri rodinnej návšteve. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Na ilustrácii sú tri nevyfarbené obrázky: *nožnice*, *ponožky*, *balón*. Odporúčame, aby ich žiaci pomenovali, povedali po slabikách a určili, či počujú v každom slove hlásku **n**. Potom určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Grafické znázornenie pozície hlásky v slove je zobrazené pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na obrázku a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky **n** v slove. Môžu vyfarbiť nevyfarbené predmety na ilustrácii.

Riešenie: V slove *nožnice* počujeme hlásku **n** na začiatku slova, hláska je znázornená prvým rámečkom. V slove *ponožky* počujeme hlásku **n** vnútri slova, hláska je znázornená druhým rámečkom. V slove *balón* počujeme hlásku **n** na konci slova, hláska je znázornená tretím rámečkom.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou **n** na začiatku slova: *nožnice*, *nohy*, *nohavice*, *nos*, *náušnice*, *nosí*;
- slová s hláskou **n** vnútri slova: *ponožky*, *okno*, *vankúše*, *Jano*, *ona*;
- slová s hláskou **n** na konci slova: *balón*, *on*.

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne s ňou súvisia.

Strana 76, čítanie slabík a slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slabiky s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová s novým písmenom.

Čítanie slabík a slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom je v slove farebne odlišená. Ak sa však v slove nachádza nové písmeno v dvoch slabikách po sebe, je farebne zvýraznená iba jedna z nich. To preto, aby žiaci videli nové slovo, ktoré je farebne „rozdelené“ na slabiky a jednoduchšie sa im čítalo. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v texte, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné).

Strana 76, čítanie viet, text **Novina**

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;

- ✓ čítať predložku spolu so slovom;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Dôraz kladie na splyvavú výslovnosť predložiek so slovami. Potom čítajú žiaci. V texte sú použité nové slová z treňažera, ktoré si žiaci vopred precvičili. Pri čítaní viet dbáme na správnu intonáciu a plynulosť čítania. Žiakov pochválime za snahu o bezchybné čítanie nového textu.

Strana 76, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať slová napísané písaným písmom.

Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť orientácia v riadku. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je vyhľadávanie daných slov v texte, tvorenie viet s danými slovami (porozumenie významu slova).

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri správnom čítaní slov s predložkami.

Strana 77, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať rovnaké slovo napísané tlačným i písaným písmom;
- ✓ znázorniť dané slovo pomocou jednoduchého obrázka.

Žiaci riešia tento typ úlohy po prvýkrát. Odporúčame, aby najskôr prečítali všetky slová, potom dokreslovali chýbajúce obrázky.

Strana 77, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ prečítať mená;
- ✓ odlíšiť a roztriediť mená na dievčenské a chlapčenské.

Žiaci najskôr prečítajú všetky mená v rámečkoch. Potom značia farebne dievčenské a chlapčenské mená. Nesmieme zabudnúť na kontrolu správnosti riešenia úlohy.

Strana 77, HODINY

Žiak vie:

- ✓ určiť dvojice rovnakých slov napísaných písaným a tlačným písmom;
- ✓ rozdeliť slová na slabiky.

Úlohu môžeme zaradiť na záver hodiny. Žiakom najskôr vysvetlíme postup riešenia úlohy, potom pracujú samostatne. Rozširujúcou úlohou môže byť tvorenie viet s danými slovami. Nesmieme zabudnúť na spoločné vyhodnotenie samostatnej práce a na individuálnu pochvalu všetkých žiakov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Strana 78, čítanie viet, text Zuzana a zajo

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 viet o ilustrácii;
- ✓ čítať slovo so spoluhláskovou skupinou;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby žiaci vedeli samostatne vytvoriť o ilustrácii aspoň 5 viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie socioafektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy (starostlivosť o zvieratá v zime, návšteva príbuzných...).

Slabika s novým písmenom je vyznačená farebne, aby sa slová žiakom ľahšie čítali. Nové slová sú napísané v tzv. trenažéri, aby si ich žiaci mohli opakovane čítať. V texte je po prvýkrát slovo so spoluhláskovou skupinou (slovo *znova*), odporúčame nacvičiť plynulé čítanie tohto slova. Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Potom čítajú žiaci.

Strana 78, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať v skupine slov tie, ktoré sú zakončené rovnakou slabikou.

Žiakov upozorníme na vzor riešenia úlohy. Odporúčame, aby žiaci sami prišli na to, čo majú obe slová rovnaké (poslednú slabiku slova), potom hľadali ďalšie dvojice slov. Úlohu odporúčame riešiť spoločne.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení zamerať na plynulosť čítania nových viet.

Didaktické hry

Vláčik

Cieľ hry: Hovoriť slová s hláskou *n*.

Postup: Žiaci sa postavia vedľa lavíc. Učiteľ povie, že lavice sú vláčik, do ktorého nasadnú tí žiaci, ktorí správne splnia úlohu. Vláčik cestuje do Krajiny múdrych detí. Učiteľ povie zadanie: *Do Krajiny múdrych detí vláčikom pocestuje ten, kto povie slovo s hláskou n*. Žiaci postupne hovoria slová a sadajú si do svojej lavice. Obmenou a sťažením hry môže byť zadanie podmienky pri tvorení slov iba s hláskou *n* vnútri slova.

Nezbedný vietor

Cieľ hry: Precvičiť čítanie slov napísaných tlačeným i písaným písmom.

Pomôcky: slová napísané tlačeným i písaným písmom na samostatných kartičkách

Postup: Na magnetickú tabuľu pripevníme slová na kartičkách napísané tlačeným i písaným písmom tak, aby tvorili dvojice (jedno slovo oboma typmi písma vedľa seba). Ak nemáme dostatočne veľkú magnetickú tabuľu, slová môžeme uložiť na zem.

Dvojice slov prečítame. Potom učiteľ povie žiakom, aby sa otočili chrbtom k textu. Učiteľ (neskôr niektorý žiak) povymieňa dvojice slov – nezbedný vietor rozfúkal slová. Žiaci hľadajú a priradujú slová tak, aby znova tvorili dvojice – tlačený a písaný tvar toho istého slova.

Hľadaj dvojice

Cieľ hry: Precvičiť čítanie slov, určiť význam slova – priradiť slovo k obrázku, ktorý ho znázorňuje.

Pomôcky: slová napísané na samostatných kartičkách

Postup: Učiteľ pripraví známe slová napísané na kartičkách a obrázky, ktoré ich znázorňujú (váza, sova, melón, lano, nos, zajo, saláma...) a rozloží ich na zem alebo pripne na magnetickú tabuľu.

Žiaci priradujú slová k obrázkom. Slová čítajú opakovane, prípadne ich použijú vo vetách.

Písanie n, N

Písanie, 3. zošit, strany 18 – 21

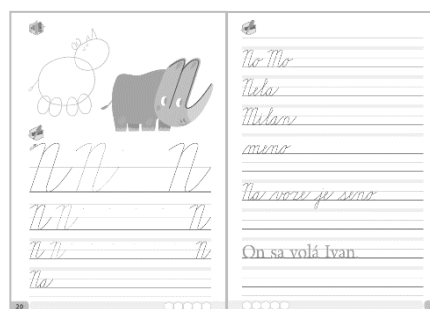
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 70 – 72

Pojmy:

malé písané *n*, veľké písané *N*

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s pravidelnými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slabiky, slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 18

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané *n*;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena *n*.

Na tejto strane sa žiaci naučia písať tvar písmena *n*. Pred písaním môžu písmeno porovnať s písmenom *m*, ktoré sa už naučili, a určiť rozdiely medzi oboma písmenami. Po rozcvičení ruky na úvodnej ilustrácii žiaci tvar písmena na obrázku niekoľkokrát obtiahnu farbičkami. Ďalej píšú v postupne sa zužujúcich riadkoch. V poslednom riadku precvičujú písmeno *n* v slabike. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Sebahodnotenie sa môže zamerať na správne pracovné návyky pri písaní (správne sedenie, nevyrušovanie spolužiakov a pod.).

Strana 19

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom.

Strana je zameraná na precvičovanie písania písmena *n* v slovách, v ktorých sa nachádza v rôznych pozíciách, na začiatku, vnútri či na konci slova. V spodnej časti je umiestnený prázdny riadok, ktorý môže byť využitý na precvičenie náročnejších spojov alebo na napísanie žiakmi vytvorenej vety formou autodiktátu. Pred písaním je potrebné zopakovať si pravidlá o písaní viet (veľké začiatkové písmeno, bodka za vetou). V závere strany si žiaci precvičia prepis slov.

Sebahodnotenie

V rámci sebahodnotenia po skončení práce na strane sa žiaci môžu zamerať na hodnotenie svojho postoja k písaniu.

Strana 20

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané **N**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena **N**.

Strana je venovaná nácviku písmena **N**. Pred písaním žiaci porovnajú tvary písmen **N** a **M** a určia rozdiely. Po uvoľňovacích cvikoch a následnom viacnásobnom obťahovaní písmena na obrázku žiaci nacvičujú písanie písmena v postupne zužujúcich sa riadkoch. V poslednom riadku nacvičujú písanie slabiky.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správneho tvaru jednotlivých častí písmena.

Strana 21

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ samostatne odpísať a prepísať vety s novými slovami.

Na strane si žiaci precvičujú písmeno **N** a jeho spoje s inými písmenami v slabikách a slovách. Zároveň si opäť zopakujú písanie vlastných mien. V druhej časti strany je zaradený odpis a prepis vety. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

V rámci sebahodnotenia po skončení práce na strane sa žiaci môžu zamerať na správne písanie vlastných mien alebo na správnosť odpísanej a prepísanej vety.

Precvičovanie n, N

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA®*, strana 17

Úloha 1

Žiaci prečítajú slová a identifikujú v nich tvarovo podobné písmená **m** a **n**. Písmená zakrúžkujú farbou podľa zadania. Odporúčame, aby si žiaci najskôr vyfarbili danou farbou obrázkov farbičky vedľa písmena v zadaní.

Úloha 2

Žiaci najskôr prečítajú všetky slová. Potom určia a zapíšu počet písmen v každom slove. Najdlhšie slovo, slovo, ktoré má najviac písmen, podčiarknu. Najkratšie slovo, slovo, ktoré má najmenej písmen, zakrúžkujú. Rozširujúcou úlohou môže byť tvorenie viet s danými slovami s dohodnutým počtom slov vo vete.

Riešenie: ona (3 písmená), nosím (5 písmen), nula (4 písmená), seno (4 písmená), nové (4 písmená), lano (4 písmená), on (2 písmená), seno (4 písmená); najdlhšie slovo: *nosím*, najkratšie slovo: *on*

Úloha 3

Žiaci pomenujú obrázky a prečítajú slová v rámečkoch. Slovo, ktoré je znázornené na obrázku, vyfarbia.

Riešenie: melón, ananás, Jano

Rozširujúca úloha

Žiaci prečítajú slová v rámečkoch. Rovnaké slová nájdu vo vetách, dvojice vyznačia rovnakou farbou.

Hlásky a písmená y, Y, ý

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 79 – 82

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 73 – 76

Pojmy:

hlásky y, ý a písmená y, Y, ý, tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena Y;
- ✓ čítať dvojslabičné a trojslabičné slová;
- ✓ čítať slová so zatvorenými slabikami;
- ✓ samostatne čítať vety;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlások a písmen y, Y, ý

Nápovedný obrázok pri písmene Y nie je, pretože žiadne slovenské slovo sa nezačína touto hláskou, preto k nemu nie je ani *motivačná báseň*. Hlásku Y nemôžeme v slovách počuť, žiakom vysvetlíme, že v slovenskom jazyku sú pravidlá, ktoré určujú, kedy používame *i* a kedy *y*, no v hovorenej reči ich takmer nerozoznáme.

Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena Y (*malé tlačенé y, veľké tlačенé Y, malé tlačенé ý, malé písané y, veľké písané Y, malé písané ý*), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen odporúčame, aby žiaci hovorili celý názov písmena. Pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky, neurčujú tlačенý alebo písaný, malý alebo veľký tvar.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 79, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku y v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky y na konci slova.

Na ilustrácii je *Zuzkina rodina* pri predvianočnom upratovaní. Mama so Zuzkou umývajú misky, vázy, otec vešia záclony, Adam umýva svoje autíčko. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom tom, či žiaci pomáhajú doma pri upratovaní, umývaní, ako sa doma pripravujú na Vianoce... Po rozhovore dáme žiakom čas na pozorovanie obrázka. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení viet o ilustrácii odporúčame povedať žiakom, že v slovách *vázy, misky, umýva* sa píše na konci slova písmeno *y*, preto tvoria vety najmä s týmito slovami. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Mali by samostatne povedať 5 viet o obrázku. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách. Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Zuzke pri pomáhaní pri upratovaní s rodičmi a bratom Adamom.

Na ilustrácii je jeden nevyfarbený obrázok: *vázy*. Odporúčame, aby ho žiaci pomenovali a povedali, že novú hlásku počujú na konci slova. Grafické znázornenie pozície hlásky v slove je zobrazené pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Môžu vyfarbiť nevyfarbené predmety na ilustrácii.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

– slová s hláskou *y*: *misky, vázy, hodiny, záclony, umýva, umývame*.

Strana 79, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ prečítať slovo so štyrmi slabikami.

Čítanie slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri, kde sú napísané slová s novým písmenom. Slabika s novým písmenom je farebne odlišená. Je to systémový prvok použitý v celej prvej časti *Šlabikára LIPKA*®.

Strana 79, čítanie viet, text **Umývame**

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Potom čítajú žiaci. V texte sú použité nové slová z trenažéra, ktoré si žiaci vopred precvičili, preto by im samostatné čítanie nových viet nemalo robiť problém. Žiakov nesmieme zabudnúť pochváliť za ich prácu. Odporúčame dbať na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet, najmä zvolacej vety.

Strana 79, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať slová napísané písaným písmom.

Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť orientácia v riadku. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je vyhľadávanie daných slov v texte.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Spôsob sebahodnotenia môže byť rôzny. Odporúčame sa zamerať na plynulé čítanie textu.

Strana 80, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ zložiť slová z daných slabík.

Odporúčame pred riešením úlohy zopakovať so žiakmi slová, ktoré majú na konci slova **y**, aby sa žiakom ľahšie spájali slabiky do slov. Každé slovo obsahuje jednu slabiku z horného, jednu z dolného riadka.
Riešenie: víly, vozy, sovy, osy

Strana 80, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ vytvoriť nové slovo výmenou posledného písmena;
- ✓ napísať nové slovo.

Žiaci najskôr prečítajú slová v rámečkoch, potom zamenia posledné písmeno slova za **y** a nové slovo napíšu do riadka. Rozširujúcou úlohou je „včielkina“ úloha, žiaci nové slová môžu nielen vysvetliť, ale použiť ich aj vo vetách.

Strana 80, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ priradiť slovo k správnej obrázku;
- ✓ povedať vetu s daným slovom a určiť počet jej slov.

Odporúčame, aby žiaci značili dvojice slov rovnakou farbou (napr. zvon, zvony).

Strana 80, HODINY

Žiak vie:

- ✓ vybrať do vety vhodné slovo podľa významu.

Podobný typ úlohy už žiaci riešili na strane 68. Odporúčame najskôr prečítať všetky tri možnosti v každej vete. Vhodné slová, ktoré žiaci doplnia do viet, vyfarbia. Správne vety spoločne prečítajú.
Riešenie: Jana umýva misky. Ivan je veselý.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Strana 81, čítanie viet, text Veselé noviny

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 viet o ilustrácii;
- ✓ čítať vety plynule a so správnou intonáciou.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Je na nej rodina prváčky Zuzky. Pripravujú vianočné medovníky. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby žiaci o nej vedeli samostatne vytvoriť 5 viet s vopred dohodnutým minimálnym počtom slov. Rozvíjajú sa tým ich komunikačné kompetencie. Rozprávanie dáva priestor na plnenie afektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy.

Text je zameraný na vysvetlenie rozdielu medzi slovami novina a noviny. Všetky slabiky s novým písmenom sú vyznačené farebne, aby sa slová žiakom čítali ľahšie. Nový text prečíta najskôr učiteľ, žiaci počúvajú správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Potom čítajú žiaci. Učiteľ žiakov stále upozorňuje na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet, chváli ich za prácu a snahu.

Strana 81, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyvodiť priame závery (porozumenie textu na 2. úrovni).

Úloha je zameraná na porozumenie textu, na rozlíšenie významu slov *novina* a *noviny*. Žiaci odpovedajú na základe prečítaného textu a svojich doterajších skúseností. Odporúčame uviesť aj iné príklady na vysvetlenie týchto slov (akú novinu sa žiaci dozvedeli doma, v škole...).

Včielkina úloha: Riešenie: 4

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie žiakov odporúčame zamerať na úspešnosť pri čítaní zvolacích viet so správnou intonáciou.

Strana 82, rozprávanie na danú tému

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 viet o ilustrácii;
- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ rozprávať na danú tému.

Ilustrácia s témou *Vianoce* je druhou celostranovou ilustráciou v nácvičnom období. Poskytuje priestor žiakom rozprávať nielen o ilustrácii, ale i o svojich vlastných zážitkoch s prípravou *Vianoc*, vianočných zvykoch... Básne odporúčame využiť ako motiváciu a začiatok rozprávania na tému *Vianoce*.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri tvorení viet na danú tému.

Didaktické hry

Na detektíva

Cieľ hry: Precvičiť čítanie známych slov.

Pomôcky: vety napísané na tabuli

Postup: Na tabuli sú v riadkoch napísané rôzne vety tak, že je každá napísaná inou farbou. Žiaci najskôr prečítajú všetky vety. Potom im učiteľ kladie rôzne otázky, napríklad: *Kto z vás je šikovný detektív a zistí, z ktorej vety sa dozvieme, čo robí Jana?* (Jana umýva misy.)

Hľadaj dvojicu

Cieľ hry: Priradiť slovo k správnej obrázku.

Pomôcky: Obrázky, ktorých názov sa skladá len zo známych písmen

Postup: Učiteľ pripne na magnetickú tabuľu obrázky, ktoré znázorňujú známe slová. V strede priestoru medzi obrázkami napíše slová, ktoré sú znázornené na obrázkoch. Žiaci čiarou priradia slovo k správnej obrázku. Spoločne skontrolujú správnosť riešenia.

Rybník

Cieľ hry: Zložiť slovo zo slabík a priradiť ho k jeho písanému tvaru.

Pomôcky: kartičky so slabikami tvoriacimi slová

Postup: Učiteľ nakreslí na spodnú časť magnetickej tabule *rybník* (modrý ovál, môžeme dokresliť rybičky a rastliny), pripevní doň kartičky so slabikami tvoriacimi známe slová. Každé slovo (všetky slabiky, z ktorých sa skladá) je napísané inou farbou. Nad *rybníkom* sú tie isté slová napísané písaným písmom. Žiaci vyberú slabiky z rybníka podľa farby, zostavia z nich slovo a pripnú ho na magnetickú tabuľu vedľa písaného tvaru slova nad rybníkom. Zložené slová žiaci prečítajú a skontrolujú, či sú správne priradené k písaným tvarom slov.

Písanie y, Y, ý

Písanie, 3. zošit, strany 22 – 25

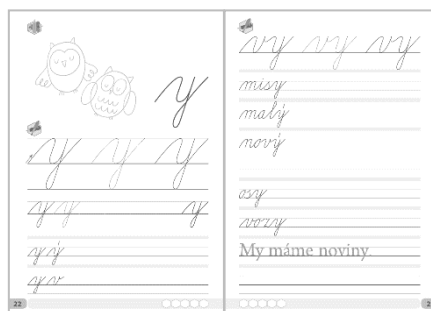
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 73 – 76

Pojmy:

malé písané y, veľké písané Y, malé písané ý

Ciele:

- ✓ napísať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s-pravidelnými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slabiky a slová písaným písmom;
- ✓ prepísať vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 22

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané **y**, malé písané **ý**;
- ✓ písať správne spoje písmen **y**, **ý** v slovách.

Malé písané **y** sa žiaci učia písať na celej strane. Po úvodnom vysvetlení postupu písania písmena učiteľom a rozcvičení ruky, obťahnu farbičkami zväčšený tvar písmena, aby si precvičili písací pohyb. V nasledujúcich dvoch riadkoch rôznej výšky s pomocnými bodkami označujúcimi začiatok písania píšú písmeno **y**. Odporúčame upozorniť žiakov na dodržiavanie správnej spodnej dĺžky písmena. V treťom riadku pri striedavom písaní písmen **y**, **ý** je potrebné, aby učiteľ upozornil žiakov na správne umiestnenie dĺžňa. Posledný riadok je zameraný na precvičenie tvarovo podobných písmen **y**, **v**. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správneho tvaru jednotlivých častí písmena.

Strana 23

Žiak vie:

- ✓ písať správne pripojenie písmena **y**;
- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom.

Prvý štvorriadkový blok je zameraný na precvičovanie spojov písmena **y** v slabikách a v slovách. Zvýšená pozornosť je venovaná nácviku spojenia **vy**, v ktorom dochádza k skráteniu časti tvaru písmena **y**. V poslednom riadku žiaci prepisujú vetu.

Sebahodnotenie

V rámci záverečného sebahodnotenia môže učiteľ zvoliť ako kritérium úspešnosti správnosť prepísanej vety.

Strana 24

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané **Y**;
- ✓ písať správny tvar písmena **Y**.

Pred písaním písmena **Y** je vhodné porovnať ho s tvarom malého písaného **y**, rozlíšiť spoločné a odlišné znaky. Prispieje to k lepšej fixácii písmena, ktoré v slovenčine nie je veľmi frekventované.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správneho sklonu písmen.

Strana 25

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ samostatne prepísať vetu podľa vzoru.

V prvej časti strany si žiaci precvičujú tvar písmena **Y**, jednak v kombinácii s inými písmenami, ktoré sa začínajú rovnakým tvarovým prvkom, jednak s malým písaným tvarom tohto písmena. V druhej štvorriadkovej časti precvičujú písmeno na začiatku vlastného mena. Záver strany je zameraný na prepis vety. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybne napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

V rámci sebahodnotenia po skončení práce so stranou môžu žiaci hodnotiť dodržiavanie pravidelných rozstupov medzi písmenami a slovami.

Precvičovanie y, Y, ý

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA*®, strana 18

Úloha 1

Žiaci prečítajú písmená a prepíšu ich do riadka.

Úloha 2

Žiaci pomenujú obrázky. Dopíšu chýbajúce slová podľa vzoru. Pravopis písania písmena **y** na konci dopisovaných slov je uvedený priamo v zadaní úlohy.

Riešenie: misy, slony, vázy, sovy

Úloha 3

Žiaci prečítajú všetky slová a vytvoria z nich slovné spojenia. Správne slovné spojenia vyfarbia a vytvoria z nich vetu podľa grafického znázornenia.

Riešenie: veselý Zolo, malý voz

Možné riešenie: Spieva veselý Zolo? Malý voz hrkoce.

Obrázok vedľa úlohy 2 je zábavný obrázok, ktorý slúži najmä na spestrenie strany a má ilustračný charakter. Žiaci však o ňom môžu tvoriť vety podľa zadania učiteľa.

Rozširujúca úloha

Žiaci riešia dvojsmerovku. V riadkoch a stĺpcoch hľadajú ukryté slová. Nájdené slová vyfarbia. Slová nie sú napísané vedľa tabuľky, preto žiaci musia pozorne čítať. Z nájdených slov vyberú to, ktoré nemá v názve **y** a prepíšu ho do riadka.

Riešenie: NOVINY, ZVONY, SOVY, MISY, VÁZY, SLON, UMY, ZMYLA. Slovo *slon* napíšu.

Hláska a písmená t, T

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 83 – 85

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 77 – 79

Pojmy:

hláska *t* a písmená *t, T*, tlačný a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena **T**;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **t** v slove;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlásky a písmen t, T

Nápovedným obrázkom pri písmene **T** je **tabuľa**.

Motivačná báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonemického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*® na tabuľu. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky písané i tlačené tvary nového písmena. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena **T** (malé tlačené *t*, veľké tlačené **T**, malé písané *t*, veľké písané **T**), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov priezrových tém.

Strana 83, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku **t** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **t** na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Na ilustrácii je znázornená prváčka *Zuzka s kamarátom Tónom v triede*. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o kamarátsťve medzi spolužiakmi. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety a ľudia, v pomenovaní ktorých je hláska **t**. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci. Žiaci by mali samostatne povedať 5 viet o ilustrácii. Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať pri stretnutí Zuzky a Tóna a predstavovaní spolužiakov. Úloha je vhodná aj na plnenie afektívnych (výchovných) cieľov.

Na ilustrácii sú tri nevyfarbené obrázky: *traktor*, *aktovka* a *list*. Odporúčame, aby ich žiaci pomenovali, povedali po slabikách a určili, či počujú v každom slove hlásku **t**. Potom určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Grafické znázornenie pozície hlásky v slove je znázornené pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na obrázku a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky **t** v slove. Môžu vyfarbiť nevyfarbené časti obrázka.

Riešenie: V slove *traktor* počujeme hlásku **t** na začiatku slova, hláska je znázornená prvým rámečkom. V slove *aktovka* počujeme hlásku **t** vnútri slova, hláska je znázornená druhým rámečkom. V slove *list* počujeme hlásku **t** na konci slova, hláska je znázornená tretím rámečkom.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou **t** na začiatku slova: *trieda*, *tričko*, *tulipán*, *tabuľa*, *traktor*, *Tóno*;
- slová s hláskou **t** vnútri slova: *aktovka*, *počítač*, *lmeta*, *Zita*, *stôl*, *stolička*;
- slová s hláskou **t** na konci slova: *list*.

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne s ňou súvisia.

Strana 83, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ prečítať slovo so spoluhláskovou skupinou.

Čítanie slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom v slove je farebne odlíšená. Je to systémový prvok použitý v celej prvej časti *Šlabikára LIPKA*®. Ak sa však v slove nachádza nové písmeno v dvoch slabikách po sebe, je farebne zvýraznená iba jedna z nich. To preto, aby žiaci videli nové slovo farebne „rozdelené“ na slabiky a jednoduchšie sa im čítalo. Čítanie náročnejších slov so spoluhláskovými skupinami (*tamto*, *stojí*) odporúčame dôkladne precvičiť v trenažéri, aby ich žiaci čítali plynule vo vetách. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v texte. Žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné).

Strana 83, čítanie viet, text Zuzana a Tóno

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Pri priamej reči môže meniť intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším. Po prečítaní textu odporúčame viesť rozhovor o texte. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom žiaci čítajú nový text. Sú v ňom použité nové slová z trenažera, ktoré si žiaci vopred

precvičili. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet (volíme individuálny prístup). Nesmieme zabudnúť pochváliť žiakov za ich prácu.

Strana 83, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať slová napísané písaným písmom.

Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť orientácia v riadku a tvorenie viet s danými slovami. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je vyhľadávanie daných slov v texte.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť i pocity pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri čítaní slov s novým písmenom.

Strana 84, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ prečítať slabiky zložené zo známych písmen;
- ✓ identifikovať slabiky, ktoré tvoria slovo.

Tento typ úlohy už žiaci riešili. Odporúčame, aby s prvou skupinou slabík žiaci pracovali spoločne s učiteľom, vyfarbili a napísali slovo *Zita*. Žiakov upozorníme na písanie veľkého písmena na začiatku mena. Ďalšie slová určia spoločne ústne a žiaci úlohu dokončia samostatne. Táto úloha je dôležitá na opakovanie a precvičovanie analýzy a syntézy slov na slabiky. Prácu žiakov spoločne skontrolujeme a individuálne pochválime žiakov, ktorí pracovali celkom samostatne.

Riešenie: Zita, sito, tunel

Strana 84, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ priradiť k obrázku slovo, ktoré znázorňuje.

Úlohu tohto typu žiaci už riešili niekoľkokrát. Pomenovanie obrázka a priradenie správneho slova k nemu pomáha žiakom zdokonaľovať čítanie s porozumením. Pri vyfarbovaní rámečkov so slovami odporúčame, aby žiaci použili svetlejšie farby (aby napísané slovo zostalo čitateľné).

Riešenie: auto, vesta, sito

Strana 84, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová;
- ✓ určiť počet slabík v danom slove;
- ✓ vymyslieť a povedať vetu s použitím daného slova.

Úlohu odporúčame riešiť najskôr spoločne ústne, potom formou samostatnej práce (všetci alebo niektorí žiaci). Pri tvorení viet s daným slovom vopred určíme minimálny alebo presný počet slov vo vytvorenej vete.

Strana 84, HODINY

Žiak vie:

- ✓ zložiť slovo z daných slabík;
- ✓ riešiť dopĺňovačku.

S týmto typom úlohy sa žiaci stretli na strane 75. Odporúčame úlohu riešiť spoločne. Doplnenú vetu žiaci spoločne prečítajú. Rozširujúcou úlohou môže byť tvorenie viet o obrázku, prípadne rozprávanie vlastných zážitkov žiakov pri vítaní návšteví či zoznamovaní sa s novými kamarátmi.

Riešenie: slová: ZITA, VATA, MESTO, STOLY, AUTÁ; tajnička: IVETU

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Strana 85, čítanie viet, text **Výstava**

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 viet o ilustrácii;
- ✓ čítať slová so spoluhláskovými skupinami;
- ✓ čítať predložky splývavou výslovnosťou;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Odporúčame vysvetliť, čo znamená slovo výstava. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby žiaci o nej vedeli samostatne vytvoriť 5 viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie afektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy.

Slabika s novým písmenom je vyznačená farebne, aby sa slová žiakom čítali ľahšie. Nové slová sú napísané v tzv. trenažéri, aby si ich žiaci mohli opakovane čítať. Odporúčame sa zamerať najmä na splývavé čítanie slov s predložkami a plynulé čítanie slov so spoluhláskovými skupinami. Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie akovzor. Skôr, než začnú čítať žiaci, odporúčame porozprávať sa o počutom texte, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov.

Strana 85, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vlastnými slovami vysvetliť viac významov vety *Je zlatá*.

Úloha je zameraná na tretiu úroveň porozumenia textu, preto odporúčame riešiť ju so žiakmi spoločne a pomáhať im otázkami pri vysvetľovaní viacerých významov vety.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri čítaní textu.

Didaktické hry

Paličky pomocníčky

Cieľ hry: Precvičiť delenie slov na slabiky.

Pomôcky: malé paličky (prípadne špáradlá), prípadne farbičky a ceruzky

Postup: Každý žiak dostane na kartičke napísané známe slovo (alebo slovo napíše sám) a malé paličky (prípadne špáradlá). Pomocou paličiek rozdelí svoje slovo na slabiky. Ak nechceme použiť špáradlá, môžeme ako paličky použiť farbičky a ceruzky.

Vety spia

Cieľ hry: Zoradiť správne slová do viet, precvičiť čítanie viet.

Pomôcky: Vety napísané na kartičkách po jednotlivých slovách, pričom každá veta je napísaná inou farbou.

Postup: Učiteľ napíše na kartičky vety (každé slovo zvlášť) a rozdá ich žiakom. Každá veta by mala byť napísaná inou farbou alebo iným typom písma. Najvýhodnejšie je, aby mal každý žiak jedno slovo. Žiaci slová najskôr prečítajú. Potom učiteľ povie: „*Vety spia, ale zobudí sa veta: Tóno má nové auto.*“ Žiaci, ktorí majú dané slová, prídu pred tabuľu a zoradia sa tak, aby vytvorili vetu. Ostatní žiaci vetu prečítajú.

Nezbedný vietor

Cieľ hry: Precvičiť čítanie slov napísaných tlačeným i písaným písmom.

Pomôcky: slová napísané tlačeným i písaným písmom na samostatných kartičkách

Postup: Na magnetickú tabuľu pripevníme slová na kartičkách napísané tlačeným i písaným písmom tak, aby tvorili dvojice (jedno slovo oboma typmi písma vedľa seba). Ak nemáme dostatočne veľkú magnetickú tabuľu, slová môžeme uložiť na zem.

Dvojice slov prečítame. Potom učiteľ povie žiakom, aby sa otočili chrbtom k textu. Učiteľ (neskôr niektorý žiak) povymieňa dvojice slov, *to nezbedný vietor rozfúkal slová*. Žiaci hľadajú a priradujú slová tak, aby znova tvorili dvojice – tlačený a písaný tvar toho istého slova.

Písanie t, T

Písanie, 3. zošit, strany 26 – 32

Návrhy priprav na vyučovacie hodiny 77 – 79

Pojmy:

malé písané t, veľké písané T

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s-pravidelnými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slabiky, slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 26

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané t;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena t.

Strana je zameraná na nácvik písania písmena **t**. Po vysvetlení správneho postupu písania a úvodných uvoľňovacích a prípravných cvičeniach žiaci píšu samostatné písmeno v dvoch riadkoch. Následne ho precvičujú v slabike a v slove. Odporúčame upozorniť na správny smer písania oblúčika v spodnej časti písmena **t**.

Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správneho tvaru jednotlivých častí písmena.

Strana 27

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slabiky a slová s novým písmenom;
- ✓ odpísať vetu napísanú písaným písmom;
- ✓ prepísať slová napísané tlačným písmom.

Pokračovaniu precvičovania písmena **t** v slabikách a slovách je venovaný štvorriadkový blok. V druhej časti strany je odpis vety a prepis slov, ktoré sa zameriavajú na precvičovanie písania vlastných mien. Na strane je opäť zaradený aj prázdny riadok. Žiaci ho môžu využiť na písanie slov alebo vety s výskytom písmena **t**.

Sebahodnotenie

V rámci sebahodnotenia po skončení práce na strane sa môžu žiaci zamerať na správne písanie vlastných mien alebo na správnosť odpísanej vety.

Strana 28

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané **T**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena **T**.

Žiaci sa na celej strane venujú nácviku písania veľkého písaného **T**. Písmeno na obrázku niekoľkokrát obtiahnu farbičkami, aby si precvičili správny postup písania, tak, ako ho predtým vysvetlil učiteľ. Potom žiaci píšu v postupne zužujúcich sa riadkoch. V poslednom riadku píšu striedavo tvary **T, t**.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Predmet sebahodnotenia je vhodné presnejšie vymedziť, napr. úspešnosť pri písaní správneho tvaru hornej časti písmena.

Strana 29

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ samostatne odpísať a prepísať vety s novým písmenom.

Strana je zameraná na precvičenie spojenia písmena **T** so samohláskami. V prvej časti strany si žiaci zopakujú písanie vlastných mien osôb v rámci izolovaných slov ako aj pri odpise vety. Druhá časť strany je venovaná prepisu viet. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybne napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Kritériom záverečného sebahodnotenia môže byť úspešnosť pri prepise viet.

Strana 30

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať správne tvary známych písmen.

Na celej strane sa precvičujú všetky písmená, ktoré sa žiaci naučili písať v písanke 3. Pri ich písaní žiaci pomenujú jednotlivé písmená, porovnávajú ich tvary, hľadajú spoločné a odlišné znaky, čím si písmená utvrdzujú a fixujú. Stranu možno zaradiť ako docvičovaciu stranu a môžu ju písať iba žiaci, ktorí potrebujú docvičiť písanie niektorých z písmen, ktoré sú na strane.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správneho tvaru jednotlivých písmen.

Strana 31

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať známe slová;
- ✓ správne odpísať vety.

Strana je venovaná odpisu slov a viet. Jednotlivé slová sú zámerne volené tak, aby si žiaci precvičili aj náročnejšie spojenia písmen, s ktorými sa už stretli. V druhej časti strany žiaci robia odpis dvoch viet. Cvičenie vypracujú samostatne a učiteľ ho môže použiť aj na diagnostické účely.

Sebahodnotenie

V rámci záverečného sebahodnotenia sa žiaci zamerajú na správnosť odpísaných viet.

Strana 32

Žiak vie:

- ✓ prepísať vety napísané tlačným písmom;
- ✓ obrázky vo vete nahradiť slovami.

Posledná strana je zameraná na precvičenie prepisu viet. V každej vete je posledné slovo nahradené obrázkom. Tento prvok poskytuje viac možností na prácu so stranou. Pred písaním je potrebné vety prečítať a obrázky nahradiť slovami. Pomenovania obrázkov môže učiteľ napísať na tabuľu. Pokiaľ chce so žiakmi precvičovať písanie slov podľa autodiktátu, žiaci ich píše samostatne. Strana má taktiež diagnostický charakter. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom hodnotenia môže byť úspešnosť pri prepise viet.

Precvičovanie t, T

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA*®, strana 19

Úloha 1

Žiaci vyfarbujú dvojice slabík. Hľadajú slabiky, ktoré majú rovnakú zvukovú podobu. K tlačným tvarom slabík hľadajú vhodné písané tvary slabík.

Úloha 2

Žiaci zakrúžkujú v rade písmen každé druhé písmeno. Z vyznačených písmen zložia slovo a prepíšu ho na linajku.

Riešenie: SITO, STANY, MESTO

Úloha 3

Žiaci najskôr prečítajú všetky časti viet. Potom hľadajú k „začiatku“ vety v ľavom stĺpci vhodný „koniec“ vety v pravom stĺpci. Obe časti vety potom vyfarbia rovnakou farbou. Jednu vetu prepíšu na linajku.

Riešenie 1: Ujo Tóno má zelené auto. Zita má sivú vestu. Umýva Iveta sito a misy?

Riešenie 2: Ujo Tóno má sivú vestu. Zita má zelené auto. Umýva Iveta sito a misy?

Rozširujúca úloha

Žiaci tvoria a píšú vety podľa obrázka. Napísané vety môžu prečítať.

Poznámka: Žiaci môžu tvoriť a písať vety kombinovane, slová s obrázkami. Nakreslenými obrázkami môžu nahradiť slová, ktoré ešte nevedia napísať. odporúčame však tvoriť vety, ktoré vedú napísať celé.

Možné riešenie: Ujo Stano nosí stoly. Iveta zametá. Ujo Tóno je silný. Zita je veselá.

Hláska a písmená k, K

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 86 – 90

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 80 – 84

Pojmy:

hláska *k* a písmená *k, K*, tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena **K**;
- ✓ identifikovať hlásku **k** v slovách;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **k** v slove;
- ✓ čítať slová so spoluhláskovými skupinami;
- ✓ samostatne čítať vety so správnou intonáciou;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlásky a písmen k, K

Nápovedným obrázkom pri písmene **K** je **koza**.

Motivačná báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonemického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*® na tabuľu. Odporúčame s motivačnou básňou pracovať na začiatku každej hodiny, aby sa ju žiaci postupne naučili naspamäť.

K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky písané i *tlačené tvary nového písmena*. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena **K** (*malé tlačené k, veľké tlačené K, malé písané k, veľké písané K*), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 86, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 viet;

- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku **k** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **k** na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Na ilustrácii je *Zuzka so sestrou Evkou*, Zuzka jej číta z knižky. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o vzťahu medzi súrodencami. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie obrázka. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí obrázka, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku **k**. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci.

Žiaci by mali samostatne povedať 5 viet o obrázku. Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať sestram pri čítaní knihy. Úloha je vhodná aj na plnenie afektívnych (výchovných) cieľov.

Na ilustrácii sú tri nevyfarbené obrázky: *kosa*, *slnko*, *vozík*. Odporúčame, aby ich žiaci pomenovali, povedali po slabikách a určili, či počujú v každom slove hlásku **k**. Potom určia, na ktorom mieste v slove novú hlásku počujú (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Grafické znázornenie pozície hlásky v slove je zobrazené pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené obrázkom a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky **k** v slove. Môžu vyfarbiť nevyfarbené predmety na ilustrácii.

Riešenie: V slove *kosa* počujeme hlásku **k** na začiatku slova, hláska je znázornená prvým rámečkom. V slove *slnko* počujeme hlásku **k** vnútri slova, hláska je znázornená druhým rámečkom. V slove *vozík* počujeme hlásku **k** na konci slova, hláska je znázornená tretím rámečkom.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou **k** na začiatku slova: *kocky, kniha, kohút, koza, kosa, krajina*;
- slová s hláskou **k** vnútri slova: *bábika, hračky, hrkálka, lúka, oblaky, slnko*;
- slová s hláskou **k** na konci slova: *vozík, oblak, podbradník*.

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne s ňou súvisia.

Strana 86, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová so spoluhláskovými skupinami.

Čítanie slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom je v slove farebne odlíšená. Ak sa však v slove nachádza nové písmeno v dvoch slabikách po sebe, je farebne zvýraznená iba jedna z nich. To preto, aby žiaci videli nové slovo farebne „rozdelené“ na slabiky a jednoduchšie sa im čítalo. V slove vyskakuje je pri delení slov na slabiky použité oddelenie slovnej predpony *vy-*. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť tvorenie nových slov pomocou predpôn (*preskakuje, nadskakuje, poskakuje, uskakuje, priskakuje, doskakuje...*).

Strana 86, čítanie viet, text **Koza**

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať predložku spolu so slovom;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Dôraz kladie na splývavú výslovnosť predložky so slovom. Potom čítajú žiaci. V texte sú použité nové

slová z trenažéra, ktoré si žiaci vopred precvičili. Pri čítaní viet dbáme na plynulé čítanie slov so spoluhláskovými skupinami a na správnu intonáciu a plynulosť čítania. Odporúčame zaradiť znázornenie obsahu textu pohybom (vety, ktoré hovorí Zuzanka). Žiakov pochválime za snahu o bezchybné čítanie nového textu.

Strana 86, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať slová napísané písaným písmom.

Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť orientácia v riadku. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je vyhľadávanie daných slov v texte, vyznačenie slova, ktoré v texte nebolo, tvorenie viet s danými slovami (porozumenie významu slova).

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri plynulom čítaní nových viet.

Strana 87, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ priradiť k začiatku vety jej správny koniec.

Žiaci riešia tento typ úlohy po prvýkrát. Odporúčame, aby najskôr prečítali všetky slovné spojenia (začiatky viet) a slová (konce viet). Vety nadväzujú na text z predchádzajúcej strany.

Riešenie: Vyskakuje ako koza. Kosí ako ujo. Smeje sa ako slnko.

Strana 87, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová predstavujúce zvuky zvierat;
- ✓ priradiť slová k obrázkom zvierat.

Žiaci najskôr pomenujú zvieratá na obrázkoch, potom prečítajú citoslovčia v rámečkoch. Potom priradia slová k obrázkom. Nesmieme zabudnúť na kontrolu správnosti riešenia úlohy.

Strana 87, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ prečítať tlačené tvary písmen v kockách;
- ✓ zložiť z písmen slovo s využitím poradia podľa veľkosti kociek.

Tento typ úlohy už žiaci riešili, slová z kociek prepisujú do riadka. Učiteľ im vysvetlí, že písmená v kockách tvoria slová, sú však „rozhádzané“. Kocky jednej farby patria do jedného slova. Pri riešení úlohy odporúčame postupovať tak, že sa žiaci najskôr pokúsia ústne vytvoriť slovo z daných písmen. Potom vpisujú písmená do kociek podľa veľkosti kociek a napísané slová prečítajú. Tým si spravia akúsi skúšku správnosti svojho ústneho riešenia úlohy. Pomôckou pre žiakov môže byť to, že usporiadanie písmen do slova súvisí s usporiadaním kociek podľa veľkosti. Slovo z kociek prepíšu do riadka písaným písmom. Všetky slová prečítajú. Rozširujúcou aktivitou môže byť orientácia v slovách.

Riešenie: zámok, vozík, kvet

Strana 87, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ prečítať vetu napísanú písaným písmom;

- ✓ vybrať do vety vhodné slovo podľa významu.

Tento typ úlohy už žiaci riešili. Úloha nadväzuje na text z predchádzajúcej strany. Odporúčame najskôr prečítať slová v rámečkoch, potom vetu s chýbajúcim slovom. Vhodné slovo, ktoré doplnia do vety, žiaci najskôr vyfarbia v rámečku, potom ho dopíšu do vety. Úlohu odporúčame zadať ako samostatnú prácu. Doplnenú vetu žiaci spoločne prečítajú pri kontrole správnosti samostatnej práce.

Riešenie: výska

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Strana 88, čítanie viet, text Katka

Žiak vie:

- ✓ čítať slovo so spoluhláskovou skupinou;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami.

Slabika s novým písmenom je vyznačená farebne, aby sa slová žiakom ľahšie čítali. Ak sa však v slove nachádza nové písmeno v dvoch slabikách po sebe, je farebne zvýraznená iba jedna z nich. To preto, aby žiaci videli nové slovo, ktoré je farebne „rozdelené“ na slabiky a jednoduchšie sa im čítalo. Nové slová sú napísané v tzv. trenažéri, žiaci ich môžu opakovane čítať. Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Potom čítajú žiaci. Odporúčame sa rozprávať so žiakmi o obsahu textu.

Strana 88, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ nájsť informáciu priamo uvedenú v texte;
- ✓ dopísať vetu podľa textu.

Rozširujúcou úlohou môže byť dopĺňanie vlastných mien žiakov do vety. Chlapci môžu nahradiť slovo *matka* slovom *otec*: *Aký otec, taký Janko...*

Sebahodnotenie:

Po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení žiaci vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri čítaní nového textu.

Strana 89, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ identifikovať slabiky tvoriace slová;
- ✓ prepísať slová napísané veľkými tlačenými písmenami.

Žiaci najskôr prečítajú všetky slabiky. Pri opakovanom čítaní slabík vyfarbujú rovnakou farbou tie, ktoré tvoria slovo. Vyznačené slová prepíšu do riadka. Prepis slov je náročnejší tým, že slová v rámečkoch sú napísané iba veľkými tlačenými písmenami. Rozširujúcou úlohou môže byť tvorenie viet s danými slovami.

Riešenie: vozík, múka, kajak, koza

Strana 89, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ vytvoríť nové slovo doplnením písmena do daného slova;
- ✓ prepísať slová napísané veľkými tlačenými písmenami.

Žiaci postupne čítajú mená detí a povedia slovo s doplnenou hláskou k. Mená (zdrobneniny) potom napíšu písaným písmom do riadkov. Žiakov upozorníme na pravopis písania vlastných mien. Nesmieme zabudnúť na kontrolu správnosti riešenia úlohy.

Strana 89, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ priradiť obrázok k vete, ktorú znázorňuje;
- ✓ dokresliť jednoduchý obrázok, ktorý znázorňuje danú vetu.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát. Odporúčame, aby žiaci najskôr prečítali všetky vety. Potom postupne priradujú každú vetu k správnej obrázku a zapíšu číslo vety do vyznačeného okienka. Vetu č. 2 (*Na lúke sú kvety.*) znázornia obrázkom. Nie je dôležitá precíznosť kresby, ale vyjadrenie obsahu vety. Rozširujúcou aktivitou môže pozorovanie obrázkov z hľadiska ročných období.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 3.

Strana 90, čítanie viet, text Kamila

Žiak vie:

- ✓ čítať predložku spolu so slovom;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Odporúčame spýtať sa žiakov, či vedia určiť podľa ilustrácie, o čom bude text *Kamila*.

Slabiky s novým písmenom sú vyznačené farebne, aby sa slová žiakom čítali ľahšie. Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Pred čítaním textu odporúčame, aby si žiaci najskôr precvičili čítanie nových slov v tzv. trenažéri, žiaci ich môžu čítať opakovane. Potom čítajú vety v texte. Po opakovanom čítaní odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu.

Strana 90, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informáciu priamo uvedenú v texte.

Žiaci vyhľadajú v texte mená *Zuzanky* a *Kamily* a napíšu ich do riadka. Rozširujúcou úlohou môže byť vymýšľanie ďalších mien detí prítomných na oslave. Môžeme určiť pravidlá na tvorenie mien (iba dievčenské, iba chlapčenské, mená s konkrétnou hláskou na začiatku, mená s dvomi slabikami...).

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení zamerať na plynulosť čítania nových viet.

Didaktické hry

Drep – skok – „klamanie“

Cieľ hry: Precvičiť si pamäť a identifikovať slová z textu.

Postup: Žiaci sa postavia vedľa lavíc. Žiak (učiteľ) hovorí slová, ktoré boli alebo neboli v prečítanom texte (napr. v texte *Kamila* v šlabikári na strane 88). Ak sa slovo nachádzalo v texte, žiaci urobia drep. Ak slovo v texte nebolo, vyskočia. Vybraný žiak skáče a robí drepy tiež, ale snaží sa pomýliť spolužiakov, preto ich robí zámerne aj s chybami. Žiaci, ktorí vedia jednoznačnú odpoveď by sa nemali dať oklamať. Žiakom vysvetlíme, že klamanie v tejto hre je dovolené, je použité zámerne, preto nehovoríme o neslušnom správaní.

Rýchle slová

Cieľ hry: Precvičiť pohotové čítanie slov (techniku čítania slov).

Pomôcky: kartičky s napísanými slovami

Postup: Učiteľ má na kartičkách napísané jednoduché slová zložené zo známych písmen. Slovo ukáže žiakom len na krátku chvíľu a potom ho skryje. Žiaci musia slovo prečítať nahlas.

Hru môže učiteľ diferencovať tak, že určí homogénnu skupinu žiakov, ktorá bude slovo čítať. Dĺžku času, kedy ukazuje slovo, mení podľa individuálnych schopností žiakov tak, aby mal každý možnosť zažiť radosť z úspechu pri hre.

Hľadaj dvojice

Cieľ hry: Precvičiť čítanie slov, určiť význam slova – priradiť slovo k obrázku, ktorý ho znázorňuje.

Pomôcky: slová napísané na samostatných kartičkách.

Postup: Učiteľ pripraví známe slová napísané na kartičkách a obrázky, ktoré ich znázorňujú (*zajko, kosa, slnko, kvety, múka, kajak, vozík...*). Rozloží ich na zem alebo pripne na magnetickú tabuľu. Žiaci priradujú slová k obrázkom. Slová opakovane čítajú, prípadne použijú vo vetách.

Písanie k, K

Písanie, 4. zošit, strany 1 – 4

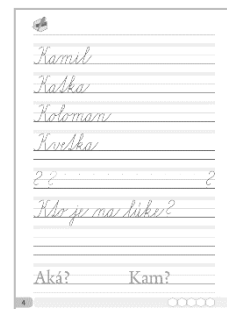
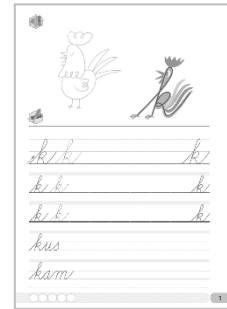
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 80 – 84

Pojmy:

malé písané k, veľké písané K

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s-pravidelnými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slabiky, slová a vety písaným písmom;
- ✓ písať správne otáznik;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Vnútoraná strana obálky

Štruktúra vnútornej strany obálky písanky 4 je obdobná ako v predchádzajúcej písanke. Poskytuje ďalšie dve krátke básničky, ktoré môžeme použiť ako motiváciu žiakov pri gymnastickej rozcvičke rúk pred písaním. Nasledujú vysvetlivky použitých piktogramov ako aj zobrazenie správnej polohy písaniek pre pravákov i ľavákov.

Strana 1

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané **k**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena **k**.

Strana je zameraná na nácvik písmena **k**. Úvodné úlohy na rozcvičenie ruky a nácvik správnej postupnosti písania písmena sú obdobné ako v predchádzajúcich písankách. Žiaci pomenujú písmeno, ktoré idú písať a niekoľkokrát ho farebne obtiahnu. Pri písmene **k** je potrebné žiakov upozorniť, že má veľkosť tvarov veľkých písmen, hoci ho pomenujeme ako malé písané **k**. Ďalej žiaci pokračujú v písaní izolovaných písmen v troch riadkoch. V prvom riadku je písmeno predpísané vo zväčšenej podobe. V posledných dvoch riadkoch žiaci precvičujú písmeno **k** v jednoslabičných slovách v pozícii na začiatku slova. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správnych tvarov a veľkosti písmen.

Strana 2

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;

- ✓ odpísať vetu napísanú písaným písmom;
- ✓ prepísať slová napísané tlačeným písmom.

V prvom štvorriadkovom bloku si žiaci precvičujú písmeno **k** v slovách v rámci rôznych pozícií v slove, t. j. na začiatku, vnútri i na konci slova. Zvýšenú pozornosť je potrebné venovať najmä spojeniu v slove *oko*, pri ktorom sa skrakuje prvá časť písmena **k**. Ďalej nasleduje odpis vety. Žiaci si môžu zopakovať pravidlá o písaní viet – veľké začiatkové písmeno, znamienko za vetou. Posledný riadok je venovaný prepisu slov. Slová sú zámerne zvolené tak, aby si v nich žiaci precvičili už skôr prebrané náročnejšie spoje písmena **o** so spoluhláskou. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie na konci strany môže byť zamerané na hodnotenie úspešnosti pri odpise vety a prepise slov.

Strana 3

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané **K**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena **K**.

Písanie tvaru písmena **K** si žiaci nacvičia na celej strane. V úvode je potrebné venovať pozornosť nácviku správnej postupnosti písania obťahovaním písmena na obrázku farbičkami, prípadne precvičeniu na tabuli, v cvičnej písanke alebo na papieri vzhľadom na to, že pri písmene **K** nie je dodržaná jednoznačnosť pri písaní. Žiaci píšu tvary písmena v troch riadkoch. Optimálnu veľkosť a rozstupy medzi písmenami uľahčujú žiakom bodky pod hornou linajkou v mieste, kde začínajú písať písmeno. V závere strany si žiaci striedavo precvičujú písanie písmen **K, k** ako izolovaných písmen, ale aj v slove.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom úspešnosti môže byť správny sklon písmen.

Strana 4

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ písať správny tvar otáznika;
- ✓ samostatne odpísať a prepísať vety s novými slovami.

Strana je rozdelená na dve štvorriadkové časti. V prvom bloku žiaci píšu vlastné mená začínajúce sa písmenom **K**. Precvičia si tu nielen nové písmeno, ale aj pravidlo o písaní vlastných mien osôb. Úvod druhej časti je zameraný na nácvik písania otáznika. Je potrebné žiakom vysvetliť postupnosť písania a správneho umiestnenia bodky. Ďalej nasleduje odpis opytovacej vety. Pred jej písaním je vhodné vetu prečítať a dbať pri tom na správnu intonáciu. V poslednom riadku žiaci prepíšu jednoslovné opytovacie vety.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie na konci strany môže byť zamerané na hodnotenie úspešnosti pri písaní otáznika.

Precvičovanie k, K

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA*®, strana 20

Úloha 1

Žiaci najskôr prečítajú všetky slabiky. Potom priradujú k slabike v prvom stĺpci slabiky z druhého stĺpca, čím skladajú zo slabík slová. Vzniknú tri slová v každej skupine slabík. Vzniknuté slová žiaci napíšu.

Riešenie: koza, komín, kotol; zámok, zákaz, zákon

Poznámka: Neznáme slová odporúčame vysvetliť spoločne so žiakmi.

Úloha 2

Žiaci dopĺňajú do daných slov chýbajúce písmeno K. Vzniknuté slová prečítajú. Mená podčiarknu.

Riešenie: KAMILA, KOSA, VOZKÍ, JAZYK, NANUK, KVETY, KOSÍ, MOTYKA, MILKA, LÚKA, JANKO, SLNKO

Úloha 3

Žiaci riešia krížovku. Obrázky pomenujú a ich názov napíšu do riadka s rovnakým číslom, aké je pri obrázku. Tajničku dopíšu od vety a vetu prečítajú.

Riešenie: 1 ZÁMOK, 2 VLAK, 3 KOLESO, 4 MOTYKA, 5 VÁZY; Na lúke sú KVETY.

Rozširujúca úloha

Žiaci opravia chybné napísané vetu, napísanú zrkadlovito. Vetu najskôr prečítajú sprava doľava, potom ju správne napíšu do riadka. Pri riešení si môžu pomôcť vedľajšou ilustráciou.

Riešenie: Kamil má zelený vlak.

Hláska a písmená p, P

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 91 – 93

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 85 – 87

Pojmy:

hláska *p* a písmená *p, P*, tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena **P**;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **p** v slove;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlásky a písmen p, P

Nápovedným obrázkom pri písmene **P** je **pes**.

Motivačná báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*® na tabuľu. Odporúčame, aby učiteľ báseň používal na vyučovaní častejšie, žiaci sa tak naučia motivačnú báseň naspamäť.

K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky písané i tlačené tvary nového písmena. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena **P** (malé tlačené *p*, veľké tlačené *P*, malé písané *p*, veľké písané *P*), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilosti (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 91, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku **p** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **p** na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Na ilustrácii je znázornená *Zuzka s otcom a ospalým psíkom*. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, čo robievame doma, keď vonku prší. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie obrázka. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí obrázka, kde sú znázornené predmety, v pomenovaní ktorých je hláska **p**. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci. Žiaci by mali samostatne povedať 5 viet o obrázku. Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Zuzanke s ospalým psíkom. Úloha je vhodná aj na plnenie afektívnych (výchovných) cieľov.

Na ilustrácii sú tri nevyfarbené obrázky: *pes*, *lopta* a *šíp* (na *Zuzkinom tričku*). Odporúčame, aby ich žiaci pomenovali, povedali po slabikách a určili, či počujú v každom slove hlásku **p**. Potom určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Grafické znázornenie pozície hlásky v slove je zobrazené pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na obrázku a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky **p** v slove. Môžu vyfarbiť nevyfarbené časti obrázka.

Riešenie: V slove *pes* počujeme hlásku **p** na začiatku slova, hláska je znázornená prvým rámečkom. V slove *lopta* počujeme hlásku **p** vnútri slova, hláska je znázornená druhým rámečkom. V slove *šíp* počujeme hlásku **p** na konci slova, hláska je znázornená tretím rámečkom.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou **p** na začiatku slova: *papuče, pes, posteľ, poduška, počítač, prsty*;
- slová s hláskou **p** vnútri slova: *lopta, tepláky, kvapky*;
- slová s hláskou **p** na konci slova: *šíp*.

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne s ňou súvisia.

Strana 91, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ prečítať slovo so spoluhláskovou skupinou.

Čítanie slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom je v slove farebne odlíšená. Je to systémový prvok použitý v celej prvej časti *Šlabikára LIPKA*®. Ak sa však v slove nachádza nové písmeno v dvoch slabikách po sebe, je farebne zvýraznená iba jedna z nich. To preto, aby žiaci videli nové slovo, ktoré je farebne „rozdelené“ na slabiky a jednoduchšie sa im čítalo.

Čítanie náročnejších slov so spoluhláskovými skupinami (*kvapky, kvapkajú*) odporúčame dôkladne precvičiť v trenažéri, aby ich žiaci plynulo čítali vo vetách. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v texte, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné).

Strana 91, čítanie viet, text **Ospalý pes**

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať slová s predložkami splývavou výslovnosťou;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Pri priamej reči môže meniť intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším. Odporúčame výrazne meniť intonáciu pri čítaní otázky a zvolacej vety.

Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom so žiakmi rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom nový text čítajú žiaci. Sú v ňom použité nové slová z trenažéra, ktoré si žiaci vopred precvičili. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet (voľíme individuálny prístup).

Žiakov nesmieme zabudnúť pochváliť za ich prácu.

Strana 91, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať slová napísané písaným písmom.

Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť orientácia v riadku a tvorenie viet s danými slovami. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je vyhľadávanie daných slov v texte.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Žiaci môžu hodnotiť svoju úspešnosť i pocity pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri čítaní opytovacej a zvolacej vety.

Strana 92, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ priradiť slovo k obrázku, na ktorom je znázornené;
- ✓ napísať slovo znázornené na obrázku.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát. Odporúčame, aby žiaci najskôr prečítali slová v rámčekoch, potom pomenovali obrázky. Slovo so správnym obrázkom môžu spojiť čiarou, bude to pomôcka pri písaní slova pod obrázok. Písanie odporúčame zadať ako samostatnú prácu, pretože slová v rámčekoch môžu žiakom pomôcť ako predloha. Prácu žiakov spoločne skontrolujeme a individuálne pochválime žiakov, ktorí pracovali celkom samostatne.

Riešenie: lampa, lopata, púpava

Strana 92, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ zložiť slová z daných slabík;
- ✓ napísať niektoré z vytvorených slov.

Úlohu tohto typu riešia žiaci už riešili niekoľkokrát, trojslabičné slová sú v úlohe po prvýkrát. Z každej dvojice slov žiaci napíšu jedno slovo do riadka.

Riešenie: poláme, povala, pilujú, pijeme

Strana 92, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ vytvoriť nové slovo zámenou prvého písmena slova za **P**;
- ✓ napísať podľa predlohy nové slová veľkými tlačnými písmenami.

Úlohu odporúčame riešiť najskôr spoločne ústne, potom formou samostatnej práce (všetci alebo niektorí žiaci).

Riešenie: LUK – PUK, VÍLA – PÍLA

Strana 92, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ nájsť informáciu priamo uvedenú v texte;

- ✓ vyfarbiť obrázky podľa obsahu viet.

Úloha má diagnostický charakter. Odporúčame zadať ju ako samostatnú prácu.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Strana 93, čítanie viet, text **Lopta**

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 viet o ilustrácii;
- ✓ čítať slová so spoluhláskovými skupinami;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby žiaci o nej vedeli samostatne vytvoriť 5 viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie afektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy.

Slabika s novým písmenom je vyznačená farebne, aby sa slová žiakom čítali ľahšie. Nové slová sú napísané v tzv. trenažéri, žiaci ich môžu opakovane čítať. Odporúčame zamerať sa najmä na plynulé čítanie slov so spoluhláskovými skupinami. So slovom *poskakuje* môžeme pracovať viac, žiaci môžu tvoriť nové slová výmenou predpony po- v slove, napr. *vyskakuje preskakuje, nadskakuje, zoskakuje...* Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutí textu ešte pred čítaním samotného textu žiakmi, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov.

Včielkina úloha je zameraná na opakovanie určovania počtu slabík v slovách.

Strana 93, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informácie priamo uvedené v texte;
- ✓ vyznačiť dvojice rovnakých slov napísaných tlačným i písaným písmom.

Úloha je zameraná na prvú úroveň porozumenia textu, jej riešenie nie je pre žiakov náročné, preto ju môžeme zadať ako samostatnú prácu. Riešenie úlohy odporúčame kontrolovať spoločne. Pochválime žiakov za samostatnosť pri práci.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Didaktické hry

Povedz vetu

Cieľ hry: Precvičiť tvorenie viet s daným slovom.

Pomôcky: loptička

Postup: Žiaci si sadnú do kruhu. Učiteľ určí toho, ktorý začne hru a dá mu do ruky malú loptičku. Žiak povie slovo s hláskou **p** a hodí loptičku niektorému zo spolužiakov v kruhu. Ten slovo zopakuje a použije ho vo vete. Učiteľ môže vopred určiť minimálny počet slov vo vete. Žiak, ktorý povedal vetu, vymyslí ďalšie slovo s hláskou **p** a hodí loptičku ďalšiemu. Hra pokračuje, až kým sa nevystriedajú všetci žiaci alebo neuplynie časový limit určený na hru.

Vety spia

Cieľ hry: Zoradiť správne slová do viet, precvičiť čítanie viet.

Pomôcky: Vety napísané na kartičkách po jednotlivých slovách, pričom je každá veta napísaná inou farbou.

Postup: Učiteľ napíše na kartičky vety, každé slovo zvlášť a rozdá ich žiakom. Každá veta by mala byť napísaná inou farbou alebo iným typom písma. Najvýhodnejšie je, aby mal každý žiak jedno slovo. Žiaci slová najskôr prečítajú. Potom učiteľ povie: „*Vety spia, ale zobudí sa veta: Paula nosí púpavy.*“ Žiaci, ktorí majú dané slová, prídu pred tabuľu a zoradia sa tak, aby vytvorili vetu. Ostatní žiaci vetu prečítajú.

Na detektíva

Cieľ hry: Precvičiť čítanie známych slov.

Pomôcky: Slová napísané na tabuli alebo na kartičkách sú poukladané (napr. na zemi) tak, aby ich všetci žiaci videli.

Postup: Na tabuli sú v riadkoch napísané známe slová. Slová v každom riadku sú napísané inou farbou a v riadku sa neopakujú. Žiaci najskôr všetky slová prečítajú. Potom im učiteľ kladie rôzne otázky, napríklad: *Kto z vás šikovný je detektív a zistí, v ktorom riadku sa nachádza slovo pes? Na ktorom mieste v zelenom riadku je slovo, ktoré počujeme vo vete: „Nová lopata je zelená.“? (Na tabuli je slovo lopata.)*

Písanie p, P

Písanie, 4. zošit, strany 5 – 8

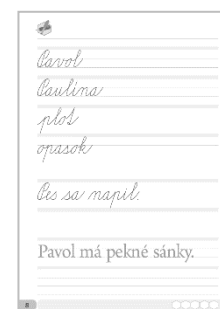
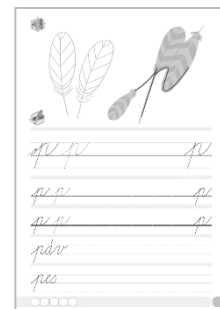
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 85 – 87

Pojmy:

malé písané *p*, veľké písané *P*

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slová s pravidelnými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 5

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané **p**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena **p**.

Po rozcvičení ruky na úvodnej ilustrácii žiaci tvar písmena malého písaného **p** na obrázku niekoľkokrát obtiahnu farbičkami, aby si precvičili postupnosť písania. Ďalej píšú v prvom zväčšenom riadku a v ďalších dvoch riadkoch štandardnej veľkosti. Posledné dva riadky sú venované precvičovaniu písmena v slovách. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom úspešnosti môže byť dodržiavanie správnej spodnej dĺžky písmena.

Strana 6

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ odpísať vetu napísanú písaným písmom;
- ✓ prepísať slová napísané tlačeným písmom.

Na strane si žiaci precvičujú písmeno **p** a jeho spoje s inými písmenami v slovách v pozícii na začiatku a vnútri slova. Na strane sú zaradené aj slová s náročnejším spojmom písmena **o** s písmenom **p**. V druhej časti strany je v jednom riadku predpísaná opytovacia veta. Učiteľ môže riadok pod ňou využiť dvojakým spôsobom. Žiaci môžu vetu jednoducho odpísať a precvičia si tak písanie opytovacej vety. Typ tejto vety však môže mnohým žiakom evokovať odpoveď na ňu. Žiaci, ktorí to zvládnu,

môžu vytvoriť krátku odpoveď na otázku a napísať ju formou autodiktátu. V poslednom riadku si žiaci precvičujú prepis slov s novým písmenom.

Sebahodnotenie

V rámci sebahodnotenia po skončení práce na strane sa žiaci môžu zamerať na správne rozstupy medzi slovami v napísanej vete.

Strana 7

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané **P**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena **P**.

Pred písaním písmena **P** je vhodné porovnať ho s tvarom malého písaného **p**. Prispieje to k lepšej fixácii písmena. Písmeno na obrázku niekoľkokrát obtiahnu farbičkami, aby si precvičili správny postup písania, tak, ako ho predtým vysvetlil učiteľ. Potom žiaci píšu písmeno v troch riadkoch s pomocnými bodkami označujúcimi začiatok písania. V ďalšom riadku píšu striedavo tvary **P, p**. Posledný riadok je venovaný precvičovaniu písmena na začiatku slova. Pri tomto slove odporúčame upozorniť žiakov na to, že spoje s písmenom **P** sa nepíšu jednotážne. Spôsob pripojenia učiteľ vopred vysvetlí a ukáže.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správneho sklonu písmen.

Strana 8

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom.
- ✓ samostatne odpísať a prepísať vety s novým písmenom.

Strana je rozdelená do dvoch štvorriadkových častí. V prvej časti si žiaci precvičujú písanie vlastných mien začínajúcich sa na preberané písmeno v spojoch so samohláskou a na zopakovanie už skôr prebratých písmen a spojov v slovách. Druhá časť strany je venovaná precvičeniu odpisu a prepisu viet. Žiaci ju vypracujú samostatne a učiteľ ju môže využiť aj na priebežnú diagnostiku písania u jednotlivých žiakov. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce vypracujú sebahodnotenie podľa pokynov učiteľa. Kritériom môže byť úspešnosť pri odpise a prepise viet.

Precvičovanie p, P

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA®*, strana 21

Úloha 1

Žiaci najprv prečítajú slovo. Odporúčame povedať ho po hláskach. Potom vyfarbia všetky písmená tvoriace dané slovo v rámečku s písmenami.

Poznámka: Písmená v rámečku sa nachádzajú v rovnakom poradí ako tvoria slovo.

Úloha 2

Žiaci prečítajú oznamovaciu vetu. Zmenia ju na opytovaciu vetu a vetu napíšu. Novú vetu prečítajú. Žiakov upozorníme na správnu intonáciu pri čítaní oboch viet.

Riešenie: Má Pavol novú loptu?

Úloha 3

Žiaci skladajú slová z písmen v rámečkoch. Môžu si pomôcť obrázkami. Slová napíšu. Potom vyfarbia obrázky, ktorými sú slová znázornené.

Poznámka: Vytvorené slovo musí obsahovať všetky dané písmená.

Riešenie: pavúk, lopta

Rozširujúca úloha

Žiaci najskôr prečítajú všetky vety, určia ich podľa rovnakej farby čiar, ktoré spájajú časti viet.

Potom pozorujú obrázok. Podľa informácie uvedenej v každej vete (čo ktoré dieťa kupuje) pomenujú deti na ilustrácii. Mená detí dopíšu do obrázka.

Riešenie: Paula kupuje peknú lampu. Zita kupuje nový opasok. Samo kupuje malú loptu. Pavol kupuje malý vlak.

Poznámka: V pravej hornej časti strany sa nachádzajú dominové karty na vystrihnutie. Žiaci môžu skladať domino a zároveň si precvičovať určovanie prvej hlásky v slove.

Hláska a písmená š, Š

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 94 – 96

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 88 – 90

Pojmy:

hláska š a písmená š, Š, tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena Š;
- ✓ identifikovať hlásku š v slovách;
- ✓ určiť pozíciu hlásky š v slove;
- ✓ čítať slová so spoluhláskovými skupinami;
- ✓ samostatne čítať vety so správnou intonáciou;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlásky a písmen š, Š

Nápovedným obrázkom pri písmene Š je *šašo*.

Motivačná báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonemického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*® na tabuľu. Odporúčame s motivačnou básňou pracovať na začiatku každej hodiny, aby sa ju žiaci postupne naučili naspamäť.

K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky písané i tlačené tvary nového písmena. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena Š (*malé tlačené š, veľké tlačené Š, malé písané š, veľké písané Š*), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 94, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku š v slovách znázornených na ilustrácii;

- ✓ určiť pozíciu hlásky **š** na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Na ilustrácii je Zuzanka s tetou *Natašou*, Zuzanka sa pozerá, ako Nataša šije. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o vzájomnej pomoci, o šikovnosti a zručnosti ľudí... Potom dáme žiakom čas na pozorovanie obrázka. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí obrázka, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku **š**. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci.

Žiaci by mali samostatne povedať 5 viet o obrázku. Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať pri šití šiat pre šaša. Úloha je vhodná aj na plnenie afektívnych (výchovných) cieľov.

Na ilustrácii sú tri nevyfarbené obrázky: *šaty, košík a vankúš*. Odporúčame, aby ich žiaci pomenovali, povedali po slabikách a určili, či počujú v každom slove hlásku **š**. Potom určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Grafické znázornenie pozície hlásky v slove je zobrazené pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené obrázkom a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky **š** v slove. Môžu vyfarbiť nevyfarbené predmety na ilustrácii.

Riešenie: V slove *šaty* počujeme hlásku **š** na začiatku slova, hlásku je znázornená prvým rámečkom. V slove *košík* počujeme hlásku **š** vnútri slova, hlásku je znázornená druhým rámečkom. V slove *vankúš* počujeme hlásku **š** na konci slova, hlásku je znázornená tretím rámečkom.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou **š** na začiatku slova: *šašo, šaty, šije, špendlík*;
- slová s hláskou **š** vnútri slova: *košík, šašo, náušnice, uši*;
- slová s hláskou **š** na konci slova: *vankúš*.

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne s ňou súvisia.

Strana 94, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová so spoluhláskovými skupinami.

Čítanie slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom je v slove farebne odlíšena. V slove *ušije* je pri delení slov na slabiky použité oddelenie slovnej predpony **u-**. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť tvorenie nových slov pomocou predpôn (*ušije, našije, vyšije, prišije, došije, zošije...*).

Strana 94, čítanie viet, text **Šaty**

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať predložku spolu so slovom;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Dôraz kladie na splyvavú výslovnosť predložky so slovom. Potom čítajú žiaci. V texte sú použité nové slová z trenažera, ktoré si žiaci vopred precvičili. Pri čítaní viet dbáme na plynulé čítanie slov so spoluhláskovými skupinami a správnu intonáciu a plynulosť čítania. Žiakov pochválime za snahu o bezchybné čítanie nového textu.

Strana 94, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať slová napísané písaným písmom.

Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť orientácia v riadku. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je vyhľadávanie daných slov v texte, vyznačenie slova, ktoré v texte nebolo, tvorenie viet s danými slovami (porozumenie významu slova).

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri plynulom čítaní nových viet.

Strana 95, čítanie viet, text Škola

Žiak vie:

- ✓ čítať slovo so spoluhláskovou skupinou;
- ✓ čítať slová s predložkami splývavou výslovnosťou;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Slabika s novým písmenom je vyznačená farebne, aby sa slová žiakom čítali ľahšie. Ak sa však v slove nachádza nové písmeno v dvoch slabikách po sebe, je farebne zvýraznená iba jedna z nich. To preto, aby žiaci videli nové slovo farebne „rozdelené“ na slabiky a jednoduchšie sa im čítalo. Nové slová sú napísané v tzv. trenažéri, žiaci ich môžu opakovane čítať. Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor (je tam opytovacia veta s klesavou melódiou). Potom čítajú žiaci. Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Strana 95, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ priradiť tlačенú podobu slova k písanému tvaru.

Odporúčame dodržať farebné značenie slov kvôli lepšej orientácii sa pri čítaní vytvorených dvojíc slov. Rozširujúcou aktivitou môže byť tvorenie viet s danými slovami alebo hľadanie iných slov s rovnakým významom (synonymá).

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Strana 96, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyznačiť písmeno š v texte.

Text rečňovanky nie je určený na čítanie žiakom, preto odporúčame rečňovanku najskôr prečítať, aby žiaci vedeli o čom je. Krúžkovanie písmena š odporúčame zadať ako samostatnú prácu. Nesmieme zabudnúť na kontrolu správnosti riešenia úlohy. Odporúčame, aby sa žiaci naučili rečňovanku naspamäť.

Strana 96, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová a vysvetliť ich význam;

- ✓ vytriediť slová s názvami potravín.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát. Okrem prečítania slov musia porozumieť ich významu, aby vedeli správne vyriešiť úlohu.

Riešenie: šalát, kaša, špenát, šunka, lokše

Strana 96, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ doplniť do slov správne písmeno podľa významu slova.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát. Odporúčame úlohu riešiť spoločne. Rozširujúcou úlohou môže byť tvorenie viet s danými slovami alebo tvorenie skupín slov podľa daného pravidla, napríklad slová s dĺžňom, slová s dvomi slabikami, slová s piatimi písmenami...

Strana 96, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informácie priamo uvedené v texte.

Odporúčame najskôr opísať situáciu na obrázkoch, potom prečítať otázky. Odpovede žiaci môžu vyznačiť samostatne.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 4.

Didaktické hry

Drep – skok – „klamanie“

Cieľ hry: Precvičiť si pamäť a identifikovať slová z textu.

Postup: Žiaci sa postaví vedľa lavíc. Žiak (učiteľ) hovorí slová, ktoré boli alebo neboli v prečítanom texte (napr. v texte *Škola* v šlabikári na strane 95). Ak sa slovo nachádzalo v texte, žiaci urobia drep. Ak slovo v texte nebolo, vyskočia. Vybraný žiak skáče a robí drepy tiež, ale snaží sa pomýliť spolužiakov, preto ich robí zámerne aj s chybami. Žiaci, ktorí vedú jednoznačnú odpoveď, by sa nemali dať oklamať.

Žiakom vysvetlíme, že klamanie v tejto hre je dovolené, je použité zámerne, preto nehovoríme o neslušnom správaní.

Rýchle slová

Cieľ hry: Precvičiť pohotové čítanie slov (techniku čítania slov).

Pomôcky: kartičky s napísanými slovami

Postup: Učiteľ má na kartičkách napísané jednoduché slová zložené zo známych písmen. Slovo ukáže žiakom len na krátku chvíľu a potom ho skryje. Žiaci musia slovo nahlas prečítať.

Hru môže učiteľ diferencovať tak, že určí homogénnu skupinu žiakov, ktorá bude slovo čítať. Dĺžku času, kedy ukazuje slovo, mení podľa individuálnych schopností žiakov tak, aby mal každý možnosť zažiť radosť z úspechu pri hre.

Živé vety

Cieľ hry: Zložiť vetu z daných slov.

Pomôcky: Vety napísané na kartičkách, na každej kartičke je jedno slovo z vety, pričom je každá veta napísaná inou farbou.

Postup: Učiteľ rozdá žiakom kartičky, žiaci najskôr prečítajú všetky slová. Potom učiteľ povie: *K tabuli príde veta...* (Např. *Nataša píše vety*. Na kartičkách je veta napísaná po slovách.) Žiaci, ktorí majú

niektoré slovo z vety, prídu pred tabuľu. Tam sa zoradia tak, aby slová vytvorili danú vetu. Ostatní žiaci vetu prečítajú a skontrolujú správnosť riešenia. Zložené vety odporúčame uložiť napríklad na zem, aby s nimi žiaci mohli neskôr ďalej pracovať.

Čierny Peter

Cieľ hry: Pozorne sledovať čítaný text a rozlišovať jednotlivé vety.

Pomôcky: šlabikár (iný text).

Postup: Učiteľ sa vopred dohodne so žiakmi, koľko viet bude každý čítať (zo začiatku je vhodné čítať iba jednu vetu). Určí tiež poradie čítajúcich (napr. postupne ako sedia za sebou). Potom žiaci samostatne čítajú vety zo šlabikára. Kto sa „stratí“ pri čítaní viet, je *Čierny Peter*. Spolužiaci mu ukážu, ktorú vetu má prečítať. Pri hre je dôležité, aby každý čítal aspoň dvakrát. Tak dáme šancu každému zažiť pocit úspechu a radosti z čítania.

Písanie š, ť

Písanie, 4. zošit, strany 9 – 11

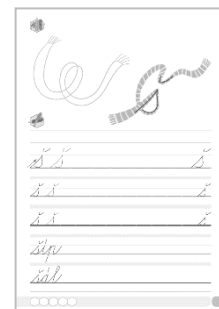
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 88 – 90

Pojmy:

malé písané š, veľké písané ť

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s-pravidelnými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 9

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané š;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena š.

Na strane 9 sa žiaci naučia písať tvary písmena š. Písanie tvaru písmena ť nie je pre žiakov náročné, pretože s tvarom malého písaného písmena s sa už stretli. Žiakom však zdôrazníme, že písmeno š nie je s s mäkčeňom, ale obe písmená sa píšu podobne. Upozorniť ich treba na správne umiestnenie mäkčeňa a na správne pripojenie k iným písmenám. Pomôckou pri písaní mäkčeňa je pomocná linajka. Pred písaním si žiaci rozcvičia ruku na úvodnej ilustrácii, a potom farebnými pastelkami nacvičia postupnosť písania obťahovaním písmena na obrázku. Ďalej pokračujú v písaní písmena v rámci izolovaných tvarov a jednoslabičných slov. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom hodnotenia môže byť správne umiestnenie mäkčeňa.

Strana 10

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané ť;
- ✓ obkresliť tvar písmena v danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena ť.

Podobný postup ako pri nácviku malého písaného š môžeme uplatniť aj na nasledujúcej strane pri jeho veľkom tvare. Po nácviku písmena nasleduje jeho striedavé písanie s písmenom S, ktoré je zamerané na dodržiavanie písania mäkčeňa len pri písmene ť. V poslednom riadku si žiaci

precvičia písanie vlastného mena s novým písmenom na začiatku slova. Správne pripojenie k nasledujúcej samohláske je potrebné pripomenúť.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správneho sklonu písmen.

Strana 11

Žiak vie:

- ✓ samostatne odpísať vety s novými slovami;
- ✓ samostatne prepísať slová s novými písmenami.

Celá strana je zameraná na precvičovanie písmen **š**, **ť** v slovách. V prvej časti žiaci odpisujú vety, v ktorých sa nachádzajú slová s výskytom precvičovaných písmen. Pri písaní viet je dôležité upozorniť žiakov na základné pravidlá pri ich písaní (veľké začiatkové písmeno, znamienko za vetou). Druhá časť strany môže mať diagnostický charakter. Žiaci prepisujú jednoslabičné a dvojslabičné slová. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce vypracujú sebahodnotenie podľa pokynov učiteľa. Kritériom môže byť úspešnosť pri prepise slov.

Precvičovanie š, ť

Pracovný zošit k Šlabikáru LIPKA®, strana 22

Úloha 1

Žiaci hľadajú slová, ktoré sú znázornené na obrázku. Obrázok a slovo, ktoré k nemu patrí, môžu vyfarbiť rovnakou farbou.

Riešenie: šaty, šišky, košík, zošit

Úloha 2

Žiaci priradujú ku každej slabike z prvého riadka jednu slabiku z druhého riadka tak, aby vzniklo zmysluplné slovo. (Vznikne šesť slov.) Slová, ktoré vzniknú spojením slabík, žiaci napíšu do riadka.

Riešenie: šatka, košík, šalát, muška, zošit, škola

Poznámka: Žiaci si môžu slabiky najprv označovať farebnými bodkami a až potom ich vyfarbia.

Úloha 3

Žiaci si prečítajú časti viet. Určia tie časti, ktoré patria k sebe a vyfarbia ich rovnakou farbou. Vety prečítajú.

Obrázok vedľa úlohy 3 je zábavný obrázok, ktorý slúži najmä na spestrenie strany a má ilustračný charakter. Žiaci však o ňom môžu tvoriť vety podľa zadania učiteľa.

Rozširujúca úloha

Žiaci prečítajú vety. Potom kreslia obrázok podľa obsahu viet.

Poznámka: Žiaci nakreslia obrázok podľa svojich schopností.

Hláska a písmená r, R

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 2 – 6

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 91 – 93

Pojmy:

hláska *r* a písmená *r, R*, tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena **R**;
- ✓ určiť pozíciu hlásky *r* v slove;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlásky a písmen r, R

Nápovedným obrázkom pri písmene **R** je *ryba*.

Motivačná báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*® na tabuľu. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky *písané i tlačené tvary nového písmena*. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena **R** (*malé tlačené r, veľké tlačené R, malé písané r, veľké písané R*), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrkovného vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 2, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;

- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku *r* v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky *r* na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Na ilustrácii je znázornená prváčka *Zuzka s mamičkou*. Mamička rozpráva Zuzke *rozprávku o kaprovi*. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, ako žiaci trávia čas so svojimi rodičmi, kto im čítava rozprávkové knihy, rozpráva rozprávky. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku *r*. V 2. časti *Šlabikára LIPKA*® už nie sú na ilustrácii nevyfarbené časti. Predpokladáme, že už žiaci na nej vedia nájsť znázornené slová s danou hláskou, prípadne tvoriť prídavné mená a slovesá, ktoré s ilustráciou súvisia. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách. Žiaci by mali samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii.

Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Zuzke a mamičke pri rozprávaní rozprávky. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou *r* na začiatku slova: *ryba, ruka, ruža, ružová, rám (na obraze)*;
- slová s hláskou *r* vnútri slova: *hruška, hrozno, obruš, koberec, skriňa, obraz, strom (na obraze), okuliare*;
- slová s hláskou *r* na konci slova: *tanier, televízor, kapor (na obálke knihy)*.

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne s ňou súvisia.

Po vyhľadání slov s hláskou *r* znázornených na ilustrácii žiaci určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Pozícia hlásky v slove je graficky znázornená pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na ilustrácii a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky *r* v slove.

Strana 2, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová so spoluhláskovými skupinami.

Čítanie slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom v slove je farebne odlíšená. Je to systémový prvok použitý i v druhej časti *Šlabikára LIPKA*®. Ak sa však v slove nachádza nové písmeno v dvoch slabikách po sebe, je farebne zvýraznená iba jedna z nich. To preto, aby žiaci videli nové slovo farebne „rozdelené“ na slabiky a jednoduchšie sa im čítalo. V tejto časti je tiež použitá menšia veľkosť písma v textoch, ktoré čítajú žiaci. Čítanie náročnejších slov so spoluhláskovými skupinami (*kaprík, vraví...*) odporúčame dôkladne precvičiť v trenažéri, aby ich žiaci vo vetách čítali plynulo. V slove rozprávka sa žiaci stretnú so spodobovaním vnútri slova a s výslovnosťou v ako u vnútri slova. Odporúčame slovo čítať pomaly a s výraznou výslovnosťou všetkých písmen, hoci v bežnej reči dochádza k spodobovaniu. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v texte, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné).

Trenažér odporúčame využiť na vysvetľovanie významu slov žiakmi alebo učiteľom. Tak získame prehľad o tom, ktorým slovám z textu rozumejú.

Strana 2, Čítanie viet, text Rozprávka o kaprovi

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať splývavou výslovnosťou slov s predložkami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor.

Pri priamej reči môže meniť intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.

Po prečítaní textu odporúčame viesť rozhovor o texte. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom žiaci čítajú nový text. Sú v ňom použité nové slová z trenažéra, ktoré si žiaci vopred precvičili. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet (volíme individuálny prístup). Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakom udelíme pochvalu za ich prácu.

Strana 2, Čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať vetu napísanú písaným písmom.

V 2. časti *Šlabikára LIPKA*® je písaným písmom vždy napísaná veta, ktorá súvisí s textom. Je určená na nácvik čítania textu napísaného písaným písmom. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je určovanie pravdivosti alebo nepravdivosti vety podľa textu, prípadne vyhľadanie danej vety v texte.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri správnom čítaní nového textu.

Strana 3, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová napísané rôznym typom písma;
- ✓ priradiť trojice slov, ktoré rovnako znejú.

Tento typ úlohy žiaci doteraz riešili iba s dvomi typmi písma (tlačený a písaný tvar), po prvýkrát pracujú s tromi typmi (tlačený pätkový, tlačený bezpätkový font a písané písmo). Prácu žiakov spoločne skontrolujeme a individuálne pochválime žiakov, ktorí pracovali celkom samostatne.

Strana 3, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ priradiť k obrázku slovo, ktoré znázorňuje;
- ✓ prepísať slovo písaným písmom;
- ✓ vysvetliť význam daných slov.

Úlohu tohto typu už žiaci riešili niekoľkokrát. Pomenovanie obrázka a priradenie správneho slova k nemu pomáha žiakom zdokonaľovať čítanie s porozumením. Pri vyfarbovaní rámečkov so slovami odporúčame, aby žiaci použili svetlejšie farby (aby napísané slovo zostalo čitateľné). Správne slovo prepíšu na línajku pod obrázkom. Novou činnosťou pri riešení úlohy je vysvetlenie významu všetkých slov použitých v úlohe. Odporúčame pomáhať žiakom pomocnými otázkami.

Riešenie: vrana, ruka, repa

Strana 3, HODINY

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť grafickú podobu písmen **R, P, K**;
- ✓ vyfarbiť maľovanku podľa pokynov.

Úlohu môžeme zaradiť na záver hodiny. Žiakom najskôr vysvetlíme postup riešenia úlohy, potom pracujú samostatne. Po vyfarbení maľovaniak žiaci pomenujú časti obrázka. Rozširujúcou úlohou môže byť tvorenie viet o obrázku. Nesmieme zabudnúť na spoločné vyhodnotenie samostatnej práce a na individuálnu pochvalu všetkých žiakov.

Riešenie: ryby

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Strana 4, čítanie viet, text **Ráno**

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 súvislých viet o ilustrácii;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať splývavou výslovnosťou slová s predložkami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby žiaci o nej vedeli samostatne vytvoriť 5 viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie socioafektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy. Žiaci porovnávajú situáciu znázornenú na ilustrácii so svojimi vlastnými skúsenosťami.

V 2. časti *Šlabikára LIPKA*® už nie je trenažér na nácvik čítania slov na stranách určených na precvičovanie čítania.

Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred čítaním samotného textu žiakmi, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...). Rozširujúcou úlohou je *včielkina úloha*, žiakom poskytuje priestor na rozvoj komunikačných spôsobilostí.

Strana 4, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informáciu priamo uvedenú v texte.

Odporúčame riešenie úlohy zapísať ako slová, nie ako vetu.

Riešenie: syr, maslo, salámu, šunku, papriku

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame sa zamerať na správnu intonáciu pri čítaní viet.

Strana 5, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informáciu priamo uvedenú v texte.

Úlohu odporúčame začať riešiť opisom ilustrácie, potom prečítať vety a vybrať tú, ktorá súvisí s ilustráciou. Rozširujúcou úlohou môže byť tvorenie ďalších viet o ilustrácii podľa vopred dohodnutých pravidiel (počet slov vo vete, zábavné vety, otázky...).

Riešenie: Murár muruje. Stolár piluje. Poštárka nosí noviny. Kominár vymetá komín.

Strana 5, HODINY

Žiak vie:

- ✓ doplniť do slov chýbajúce písmeno **R**;
- ✓ vyhľadať časti ilustrácií, na ktorých sú znázornené dané slová.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Strana 6, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ priradiť k obrázku správne slovo podľa obsahu;
- ✓ povedať vetu so slovom znázorneným na obrázku.

Odporúčame najskôr spoločne prečítať slová a pomenovať obrázky. Priradovanie slov a obrázkov môžeme zadať ako samostatnú prácu. Pri tvorení viet so slovami znázornenými na obrázkoch je dôležité vopred určiť pravidlá, podľa ktorých budú žiaci vety tvoriť (počet slov vo vete, zábavné vety, otázky...). Rozširujúcou úlohou je *včielkina úloha*. Žiaci pri jej riešení využívajú fonemické uvedomovanie slabičnej štruktúry slova.

Riešenie: rak.

Strana 6, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ zámenou daného písmena vytvoriť nové slovo;
- ✓ prepísať nové slovo písaným písmom;
- ✓ vysvetliť význam nových slov.

Úlohu tohto typu už žiaci riešili v 1. časti šlabikára na strane 92. Úlohu odporúčame riešiť najskôr spoločne ústne, potom formou samostatnej práce (všetci alebo niektorí žiaci). Nové slová žiaci prepíšu písaným písmom. Pri vysvetľovaní významu nových slov odporúčame pomáhať žiakom otázkami.

Riešenie: KÁVA – KÁRA, OSOL – OROL, KUNY – KURY, MAKETA – RAKETA

Strana 6, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ získať informáciu priamo uvedenú v texte;
- ✓ vyfarbiť obrázky podľa obsahu viet.

Úlohu tohto typu riešia žiaci po prvýkrát. Odporúčame povedať riešenie úlohy spoločne so všetkými žiakmi, vyfarbovanie môžeme zadať ako samostatnú prácu. Nesmieme zabudnúť na spoločné vyhodnotenie samostatnej práce a na individuálnu pochvalu všetkých žiakov.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 3.

Didaktické hry

Nezbedný vietor

Cieľ hry: Precvičiť čítanie slov napísaných tlačeným i písaným písmom.

Pomôcky: slová napísané tlačeným i písaným písmom na samostatných kartičkách

Postup: Na magnetickú tabuľu pripevníme slová na kartičkách napísané tlačeným i písaným písmom tak, aby tvorili dvojice (jedno slovo oboma typmi písma vedľa seba). Ak nemáme dostatočne veľkú magnetickú tabuľu, slová môžeme uložiť na zem.

Dvojice slov prečítame. Potom učiteľ povie žiakom, aby sa otočili chrbtom k textu. Učiteľ (neskôr niektorý žiak) povymieňa dvojice slov, to nezbedný vietor rozfúkal slová. Žiaci hľadajú a priradujú slová tak, aby znova tvorili dvojice tlačený a písaný tvar toho istého slova.

Hľadaj dvojice

Cieľ hry: Precvičiť čítanie slov, určiť význam slova – priradiť slovo k obrázku, ktorý ho znázorňuje.

Pomôcky: slová napísané na samostatných kartičkách

Postup: Učiteľ pripraví známe slová napísané na kartičkách a obrázky, ktoré ich znázorňujú (kura, krava, sveter, pero, repa, traktor...) a rozloží ich na zem alebo ich pripne na magnetickú tabuľu. Žiaci priradujú slová k obrázkom. Slová opakovane čítajú, prípadne použijú vo vetách.

Paličky pomocníčky

Cieľ hry: Precvičiť delenie slov na slabiky.

Pomôcky: malé paličky (alebo špáradlá), prípadne farbičky a ceruzky

Postup: Každý žiak dostane na kartičke napísané známe slovo (alebo slovo napíše sám) a malé paličky (prípadne špáradlá). Pomocou paličiek rozdelí svoje slovo na slabiky. Ak nechceme použiť špáradlá, môžeme ako paličky použiť farbičky a ceruzky.

Vety spia

Cieľ hry: Zoradiť správne slová do viet, precvičiť čítanie viet.

Pomôcky: Vety napísané na kartičkách po jednotlivých slovách, pričom každá veta je napísaná inou farbou.

Postup: Učiteľ napíše na kartičky vety (každé slovo zvlášť) a rozdá ich žiakom. Každá veta by mala byť napísaná inou farbou alebo iným typom písma. Najvýhodnejšie je, aby mal každý žiak jedno slovo. Žiaci najskôr prečítajú slová. Potom učiteľ povie: „*Vety spia, ale zobudí sa veta: Ujo Karol je poštár.*“ Žiaci, ktorí majú dané slová, prídu pred tabuľu a zoradia sa tak, aby vytvorili vetu. Ostatní žiaci vetu prečítajú.

Písanie r, R

Písanie, 4. zošit, strany 12 – 15

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 91 – 93

Pojmy:

malé písané r, veľké písané R

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slabiky, slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ písať vetu s veľkým začiatočným písmenom a znamienkom na konci;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 12

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané r;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena r;
- ✓ písať slová s novým písmenom.

Na tejto strane sa žiaci naučia písať písmeno *r*. Po rozcvičení ruky na úvodnej ilustrácii žiaci tvar písmena na obrázku niekoľkokrát obtiahnu farbičkami. Ďalej píšú samostatné písmeno v troch riadkoch a v závere strany jednoslabičné slová s pozíciou nového písmena na začiatku slova. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Sebahodnotenie sa môže zamerať na správne pracovné návyky žiakov pri písaní (správne sedenie, nevyrušovanie spolužiakov a pod.).

Strana 13

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slabiky a slová s novým písmenom;
- ✓ prepísať slová napísané tlačeným písmom.

Na strane sa nachádzajú dva štvorriadkové súbory riadkov so slovami na odpis a prepis. Cieľom je precvičenie písania písmena *r* v rôznych spojoch s inými písmenami. Je potrebné podrobne vysvetliť žiakom písanie spojení *or* a *vr*.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe správnosti spojov písmena *r* s inými písmenami v slabikách alebo v slovách.

Strana 14

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané **R**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena **R**.

Žiaci sa na celej strane venujú nácviku písania veľkého písaného **R**. Písmeno na obrázku niekoľkokrát obtiahnu farbičkami, aby si precvičili správny postup písania tak, ako ho predtým vysvetlil učiteľ. Potom píšú izolované písmeno v troch riadkoch, pričom začiatok písania každého písmena naznačujú pomocné bodky. V nasledujúcom riadku píšú striedavo tvary **R**, *r*. Posledný riadok je venovaný precvičovaniu písania vlastného mena s novým písmenom na začiatku slova.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Predmet sebahodnotenia je vhodné presnejšie vymedziť, žiaci môžu hodnotiť napríklad svoju úspešnosť na základe dodržiavania správneho tvaru jednotlivých písmen.

Strana 15

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ samostatne odpísať a prepísať vety s novým písmenom.

Na strane si žiaci precvičujú písmeno **R** v spojeniach s inými písmenami v slovách. Zároveň si opäť zopakujú aj písanie vlastných mien. V druhej časti strany je zaradený odpis a prepis vety. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

V rámci sebahodnotenia po skončení práce na strane sa žiaci môžu zamerať na správne písanie vlastných mien alebo na dodržiavanie správnych rozstupov medzi slovami vo vetách.

Precvičovanie r, R

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA®*, strana 23

Úloha 1

Žiaci hľadajú v rade písmen ukryté slová, postupujú zľava doprava. Nájdené slová vyznačia, prečítajú a spoja ich so správnym obrázkom.

Riešenie: KURA, KÁRA, REPA, PERO, VEJÁR, MURÁR

Poznámka: Žiaci môžu identifikovať prvú hlásku každého prečítaného slova. Slová so správnym obrázkom môžu spojiť čiarami. Pre lepšiu prehľadnosť môžu dvojice slov a obrázkov vyfarbiť rovnakou farbou.

Úloha 2

Riešenie úlohy je jednoduchšie. Žiaci dopíšu do každého slova písmeno *r*. Slová prečítajú. Porozumenie obsahu slov žiaci ukážu zakrúžkovaním názvov zvierat.

Poznámka: Ak žiaci skončia s úlohou skôr, môžu hľadať slová, ktoré podobne znejú, napr.: *Peter – meter*. Môžu tiež hľadať a vyznačiť najkratšie slovo (*rak*) a najdlhšie slovo (*paprika*).

Riešenie: ráno, ruka, repa, raketa, rak, javor, kapor, konár, Peter, meter, kura, varí, more, vrana, paprika, mrkva, krava; *názvy zvierat:* rak, kapor, kura, vrana, krava

Obrázok vedľa úlohy 2 je zábavný obrázok, ktorý slúži najmä na spestrenie strany a má ilustračný charakter. Žiaci však o ňom môžu tvoriť vety podľa zadania učiteľa.

Úloha 3

Žiaci riešia dvojsmerovku. Hľadajú ukryté dané slová v riadkoch a v stĺpcoch a vyfarbia ich. Nájdené slová si môžu vyčiarknuť z ponuky (vpravo od tabuľky). Písmená, ktoré im zostanú, napíšu na linajku. Pri vypisovaní písmen postupujú po jednotlivých riadkoch. Vzniknuté slovo prečítajú a označia obrázok, ktorý znázorňuje dané slovo.

Riešenie: TRAKTOR

Rozširujúca úloha

Žiaci si postupne prečítajú každé slovo. Vedľa neho napíšu počet písmen, ktoré ho tvoria. Potom vymyslia a napíšu iné slová, ktoré majú rovnaký počet písmen. Nové slová by mali obsahovať písmeno *r*.

Riešenie (návrh): rak (3), rosa (4), kára (4), prúty (5), vráta (5), straka (6), raketa (6)

Poznámka: Ak žiaci nájdu viac riešení, napíšu ich do zošita alebo na papier.

Hláska a písmená b, B

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 7 – 11

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 94 – 96

Pojmy:

hláska *b* a písmená *b, B*, tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena **B**;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **b** v slove;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvedenie hlásky a písmen **b, B**

Nápovedným obrázkom pri písmene **B** je **bábika**.

Motivačná báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonemického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*® na tabuľu. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky písané i tlačené tvary nového písmena. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena **B** (malé tlačené *b*, veľké tlačené *B*, malé písané *b*, veľké písané *B*), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích schopností (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 7, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;

- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku **b** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **b** na začiatku a vnútri slova.

Na ilustrácii je *izba Adama a Zuzky s hračkami*. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či majú žiaci svoju izbu, či v nej trávajú veľa času, či majú svoje veci vždy na poriadku (bez ohľadu na to, či majú svoju izbu alebo nie). Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku **b**. V 2. časti *Šlabikára LIPKA*® už na ilustrácii nie sú nevyfarbené časti. Predpokladáme, že žiaci na nej už vedia nájsť znázornené slová s danou hláskou, prípadne tvoriť prídavné mená a slovesá, ktoré s ilustráciou súvisia. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách. Žiaci by mali samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii.

Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať malej bábike v detskej izbe. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou **b** na začiatku slova: *bábika, bubon, bábovka, balón, banán, bager*;
- slová s hláskou **b** vnútri slova: *koberec, bábika, bubon, nábytok*;
- slová s hláskou **b** na konci slova: *nie sú znázornené, pretože pri výslovnosti dochádza k spodobovaniu hlásky **b** na konci slov.*

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne s ňou súvisia.

Po vyhľadání slov s hláskou **b** znázornených na ilustrácii žiaci určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku alebo vo vnútri slova. Pozícia hlásky v slove je graficky znázornená pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na ilustrácii a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky **b** v slove.

Strana 7, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová so spoluhláskovými skupinami.

Čítanie slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom je v slove farebne odlíšená. Je to systémový prvok použitý i v druhej časti *Šlabikára LIPKA*®. Ak sa však v slove nachádza nové písmeno v dvoch slabikách po sebe, je farebne zvýraznená iba jedna z nich. To preto, aby žiaci videli nové slovo farebne „rozdelené“ na slabiky a jednoduchšie sa im čítalo. V tejto časti je tiež použitá menšia veľkosť písma v textoch, ktoré čítajú žiaci. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť vysvetlenie významu slov a ich použitie vo vetách.

Strana 7, čítanie viet, text **Bábika**

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať predložku spolu so slovom;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Po prečítaní textu odporúčame viesť rozhovor o texte. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom žiaci čítajú nový text. Sú v ňom použité nové slová z trenažéra, čítanie ktorých si vopred precvičili. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet (volíme individuálny prístup). Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakom udelíme pochvalu za ich prácu. Rozširujúcou úlohou je *včielkina úloha*, v ktorej si žiaci zdokonaľujú svoj ústny prejav a správnu výslovnosť.

Strana 7, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať vetu napísanú písaným písmom.

V 2. časti *Šlabikára LIPKA*® je písaným písmom napísaná veta, ktorá súvisí s textom. Je určená na nácvik čítania textu napísaného písaným písmom. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je určovanie pravdivosti alebo nepravdivosti vety podľa textu, prípadne vyhľadanie danej vety v texte.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri plynulom čítaní nových viet.

Strana 8, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ priradiť slovo k správnej obrázku;
- ✓ znázorniť dané slovo jednoduchým obrázkom.

Žiaci podobný typ úlohy už riešili v 1. časti šlabikára. Odporúčame, aby najskôr pomenovali všetky obrázky a prečítali všetky slová. Po priradení slov k obrázkom zistia, ktorý z nich nie je znázornený. Ten obrázok dokreslia.

Riešenie: balóny. Rozširujúcou úlohou je *včielkina úloha*. Žiaci použijú slová vo vetách, pričom musia dodržať počet slov vo vete.

Strana 8, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ prečítať slabiky zložené zo známych písmen;
- ✓ identifikovať slabiky, ktoré tvoria slovo.

Úlohou žiakov je spojiť dané slabiky do slov, pričom tvoria dvojice slov, ktoré majú rovnakú prvú slabiku. Tento typ úlohy už žiaci riešili, preto odporúčame zadať úlohu ako samostatnú prácu.

Úloha je dôležitá na opakovanie a precvičovanie analýzy a syntézy slov na slabiky. Prácu žiakov spoločne skontrolujeme a individuálne pochválime žiakov, ktorí pracovali celkom samostatne.

Riešenie: buky, bubon, bábika, bábovka

Strana 8, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať v skupine slov napísaných písaným písmom tie, ktoré sú zakončené rovnakým písmenom.

Úloha je vhodná na samostatnú prácu. Ako rozširujúcu aktivitu odporúčame vytvoriť zo slov slovné spojenia a tie použiť vo vete.

Strana 8, HODINY

Žiak vie:

- ✓ priradiť k začiatku vety jej správny koniec;
- ✓ prepísať vetu písaným písmom.

Žiaci tento typ úlohy už riešili, preto je vhodná na samostatnú prácu. Odporúčame, aby najskôr prečítali všetky slovné spojenia tvoriace začiatky viet a slovné spojenia tvoriace konce viet. Pomôckou žiakov pri kontrole svojej práce sú na seba nadväzujúce zakončenia rámečkov, v ktorých sú vety napísané. Pri prepisovaní ľubovoľnej vety upozorníme žiakov na to, že veta začína veľkým písmenom a na jej konci píšeme bodku.

Riešenie: Betka šije belasé šaty. Bizóny sa pasú na lúke. Boris má nový balón.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Strana 9, čítanie viet, text U zubára

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou;
- ✓ čítať text s porozumením.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami.

V 2. časti *Šlabikára LIPKA*® už nie je trenažér na nácvik čítania slov na stranách určených na precvičovanie čítania.

Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).

Strana 9, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ nájsť informáciu priamo uvedenú v texte;
- ✓ priradiť dvojice slov podľa textu.

Žiaci tvoria dvojice slov, ktoré významovo súvisia s obsahom textu *U zubára*. Rozširujúcou úlohou môže byť určenie slovného spojenia, ktoré nebolo použité v texte.

Riešenie: zubárske kreslo, zubná pasta, zubný kaz (slovné spojenie *zubárske kreslo* nebolo použité v texte)

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Strana 10, čítanie viet, text Bubon

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou;
- ✓ čítať text s porozumením.

Pri písmene **B** sú zaradené tri texty (jeden na vyvodzovacej strane a dva na precvičovacích stranách). Dôvodom je dôkladné precvičenie čítania tohto písmena, jeho odlišenie od **P**, **R** a príprava na jeho odlišenie od písmena **D**, ktoré sa žiaci budú učiť.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami.

Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutí textu ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...). Pri rozprávaní o obsahu textu sa učiteľ môže spýtať žiakov na postavy príbehu, na ktorých hudobných nástrojoch hrali deti a otec, či hrala aj mamička... Zároveň môžu nájsť riešenie *včielkinej úlohy*: trúbka, basa...

Strana 10, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ nájsť informáciu priamo uvedenú v texte;
- ✓ znázorniť slovo jednoduchou kresbou.

Prvú časť úlohy odporúčame riešiť spoločne. Slovo *belasý* (riešenie úlohy) môžu žiaci podčiarknuť v texte, aby ho správne napísali do riadka. Kreslenie belasého bubna odporúčame zadať ako samostatnú prácu. Rozširujúcou úlohou môže byť vyhľadanie informácie o tom, aká je trúba, na ktorej hrá Adam.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie žiakov odporúčame zamerať na rozpravanie obsahu textu.

Strana 11, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ identifikovať slabiky tvoriace slová;
- ✓ prepísať slová napísané veľkými tlačnými písmenami.

Žiaci najskôr prečítajú všetky slabiky. Pri opakovanom čítaní slabík vyfarbujú rovnakou farbou tie, ktoré tvoria slovo. Vyznačené slová prepíšu do riadka. Prepis slov je náročnejší tým, že slová v rámečkoch sú napísané iba veľkými tlačnými písmenami. Rozširujúcou úlohou môže byť tvorenie viet s danými slovami.

Riešenie: laby, zábava, sobota

Strana 11, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s porozumením;
- ✓ určiť pravdivosť alebo nepravdivosť obsahu vety.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát. Pri určovaní pravdivosti alebo nepravdivosti vychádzajú z vlastných vedomostí alebo skúseností, nie z textu alebo obrázka. Odporúčame úlohu riešiť spoločne.

Riešenie: P, -, P

Strana 11, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ doplniť do vety vhodné slovo podľa obsahu vety;
- ✓ prepísať vetu písaným písmom s dodržaním pravidiel písania viet.

Podobný typ úlohy už žiaci riešili, ale dopĺňanie správneho slova do vety bez obrázka riešia po prvýkrát. Úlohu odporúčame riešiť spoločne. Žiaci najskôr prečítajú všetky slová vo vete, potom vyberú to správne slovo a ostatné prečiarknu. Pri prepisovaní vety do riadka učiteľ upozorní žiakov na pravidlá písania viet.

Riešenie: Betka má novú blúzu.

Strana 11, HODINY

Žiak vie:

- ✓ doplniť vhodné slovo do vety podľa obrázka.

Úlohu tohto typu žiaci riešili viackrát, preto je vhodná na samostatnú prácu. Učiteľ upozorní žiakov na pravidlá písania viet.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Didaktické hry

Drep – skok – „Klamanie“

Cieľ hry: Precvičiť si pamäť a identifikovať slová z textu.

Postup: Žiaci sa postaví vedľa lavíc. Žiak (učiteľ) hovorí slová, ktoré boli alebo neboli v prečítanom texte (napr. v texte *Bubon* v šlabikári na strane 10). Ak sa slovo nachádzalo v texte, žiaci urobia drep. Ak slovo v texte nebolo, vyskočia. Vybraný žiak skáče a robí drepy tiež, ale snaží sa pomýliť spolužiakov, preto ich robí zámerne aj s chybami. Žiaci, ktorí vedú jednoznačnú odpoveď, by sa nemali dať oklamať.

Žiakom vysvetlíme, že klamanie v tejto hre je dovolené, je použité zámerne, preto nehovoríme o neslušnom správaní.

Na detektíva

Cieľ hry: Precvičiť čítanie známych slov.

Pomôcky: vety napísané na tabuli (alebo text v šlabikári)

Postup: Žiaci najskôr prečítajú text, s ktorým budú pracovať. Potom im učiteľ kladie rôzne otázky, napríklad: Kto z vás je šikovný detektív a zistí, z ktorej vety sa dozvieme, aký bubon má Zuzanka? (Zuzanka má belasý bubon.) V ktorej vete sú mená všetkých detí z textu? (Evka, Zuzanka a Adam sa smejú.)

Živé slová

Cieľ hry: Priradiť tlačný a písaný tvar toho istého slova.

Pomôcky: slová napísané na kartičkách, tlačný a písaný tvar každého slova

Postup: Učiteľ si vopred pripraví slová napísané na kartičkách, každé slovo je napísané písaným i tlačným písmom. Kartičky rozdá žiakom, žiaci najskôr prečítajú všetky slová. Potom učiteľ povie: *K tabuli príde dvojica slova, ktoré počujeme vo vete...* (Napri.: *Katku boleli zuby.* Na kartičkách je napísané slovo *zuby*.) Žiaci, ktorí majú písaný alebo tlačný tvar tohto slova, prídu pred tabuľu. Ostatní žiaci slovo prečítajú a skontrolujú správnosť riešenia.

Písanie b, B

Písanie, 4. zošit, strany 16 – 19

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 94 – 96

Pojmy:

malé písané *b*, veľké písané *B*

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slabiky, slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ písať vetu s veľkým začiatočným písmenom a znamienkom na konci;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 16

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané *b*;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena *b*;
- ✓ písať slová s novým písmenom.

Malé písané *b* sa žiaci učia písať na celej strane. Po úvodnom vysvetlení postupu písania písmena učiteľom a rozcvičení ruky, obtiahnu farbičkami písmeno na obrázku, aby si precvičili písací pohyb. Pokračujú v písaní písmena *b* v nasledujúcich troch riadkoch s pomocnými bodkami, ktoré označujú začiatok písania. Posledné dva riadky sú venované nácviku písmena *b* v slovách v pozícii na začiatku a vnútri slova. Použité spojenia písmena *b* so samohláskami je potrebné dôkladne precvičiť. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správneho tvaru jednotlivých častí písmena.

Strana 17

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ prepísať slová napísané tlačeným písmom.

Pokračovaniu precvičovania písmena *b* v slovách je venovaná celá strana v rámci dvoch štvorriadkových blokov. Písmeno *b* sa nachádza v rôznych pozíciách – na začiatku i vnútri slova. Pripájanie k nasledujúcim písmenám je náročnejšie, preto je potrebné dôkladne tieto spoje precvičiť. V poslednom riadku si žiaci precvičia prepis slov. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo

(časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie po skončení práce na strane sa môže zamerať na správne písanie spojov písmena **b** s inými písmenami v slabikách alebo v slovách.

Strana 18

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané **B**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena **B**.

Písanie tvaru písmena **B** si žiaci nacvičia na celej strane. Najprv žiaci opakovane obťahujú tvar písmena na obrázku farbičkami. Ďalej píšú písmeno v riadkoch. Upozorníme ich na začiatok písania v smere šípky. V jednom riadku žiaci striedavo píšú písmená **B, b** na precvičenie rozdielnych prvkov oboch písmen. V poslednom riadku si žiaci precvičia písanie oboch tvarov v slove. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správneho tvaru písmena **B**.

Strana 19

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ samostatne odpísať a prepísať vety s novým písmenom.

Prvý štvorriadkový blok je zameraný na precvičovanie písmena **B** v slovách. Žiaci sa opäť stretávajú s písaním vlastných mien, preto je vhodné zopakovať pravidlo o ich správnom písaní. Druhá časť strany je venovaná precvičeniu odpisu a prepisu viet. Žiaci ju vypracujú samostatne a učiteľ ju môže využiť aj na priebežnú diagnostiku písania u jednotlivých žiakov. Odporúčame pripomenúť žiakom pravidlá písania viet (veľké začiatkové písmeno, znamienko na konci vety). Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce vypracujú sebahodnotenie podľa pokynov učiteľa. Ako kritérium môže byť úspešnosť pri odpise a prepise viet.

Precvičovanie b, B

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA®*, strana 24

Úloha 1

Žiaci nájdu ku každému obrázku slovo, ktoré ho pomenúva. Obrázok aj slovo vyfarbia rovnakou farbou.

Riešenie: banán, bubon, blúza

Úloha 2

Žiaci doplnia slabiky BA, BE, BI, BO, BÚ tak, aby vznikli slová.

Poznámka: Chýbajúce slabiky nedopĺňajú v poradí danom v zadaní, ale vyberajú vhodnú slabiku tak, aby slovo malo význam. Žiaci môžu vymyslieť vety, v ktorých použijú vzniknuté slová.

Riešenie: BANÁNY, KLOBÚKY, BELASÝ, BIZÓNY, BOBOR

Úloha 3

Žiaci pomenujú obrázok a prečítajú slovné spojenie vo vzore riešenia úlohy. Potom pomenujú druhý obrázok pomocou dvoch slov. Slová napíšu. Na záver môžu obrázky ľubovoľne vyfarbiť.

Úloha je zadaná formou autodiktátu.

Možné riešenie: pekné banány, tri banány, malé banány

Rozširujúca úloha

Žiaci si prečítajú „popletené“ vety. Určia, ktoré slová sú vo vetách navzájom vymenené (ovce a brezy). Správne vety napíšu. Nakreslia podľa nich obrázok.

Riešenie: Okolo jazera rastú brezy. Pri kríku sa pasú ovce.

Poznámka: Nezáleží na presnosti a detailoch kresby, dôležité je ich umiestnenie na obrázku.

Hláska a písmená d, D

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 12 – 15

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 97 – 98

Pojmy:

hláska d a písmená d, D, tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena **D**;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **d** v slove;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvedenie hlásky a písmen d, D

Nápovedným obrázkom pri písmene **D** je **dom**.

Motivačná báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*® na tabuľu. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky *písané i tlačené tvary nového písmena*. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena **D** (*malé tlačené d, veľké tlačené D, malé písané d, veľké písané D*), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrkovného vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 12, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;

- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku **d** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **d** na začiatku a vnútri slova.

Na ilustrácii je znázornený *dom s poštárom* nesúcim poštové zásielky. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, v akom dome žiaci bývajú a či sa niekedy stretli s poštárom, prípadne poštárkou. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku **d**. Predpokladáme, že žiaci vedia nájsť na ilustrácii znázornené slová s danou hláskou, prípadne tvoriť prídavné mená a slovesá, ktoré s ilustráciou súvisia. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách. Žiaci by mali samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii. Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať poštárovi, keď niesol poštu. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

– slová s hláskou **d** na začiatku slova: *dom, dym, dvere, drevo, dvor*;

– slová s hláskou **d** vnútri slova: *búda, ohrada*;

– slová s hláskou **d** na konci slova: *nie sú znázornené, pretože pri výslovnosti dochádza k spodobovaniu hlásky **d** na konci slov.*

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne s ňou súvisia.

Po vyhľadání slov s hláskou **d** znázornených na ilustrácii žiaci určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku alebo vnútri slova. Pozícia hlásky v slove je graficky znázornená pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na ilustrácii a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky **d** v slove.

Strana 12, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ prečítať splývavou výslovnosťou predložku so slovom.

Čítanie slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom v slove je farebne odlíšená. Je to systémový prvok použitý i v druhej časti *Šlabikára LIPKA*®. Ak sa však v slove nachádza nové písmeno v dvoch slabikách po sebe, je farebne zvýraznená iba jedna z nich. To preto, aby žiaci videli nové slovo farebne „rozdelené“ na slabiky a jednoduchšie sa im čítalo. V tejto časti je tiež použitá menšia veľkosť písma v textoch, ktoré čítajú žiaci. Čítanie náročnejších slov so spoluhláskovými skupinami a s predložkami (*dvor, na dvore, moderný...*) odporúčame dôkladne precvičiť v trenažéri, aby ich žiaci čítali plynulo vo vetách. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v texte, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné).

Trenažér odporúčame využiť na vysvetľovanie významu slov žiakmi. Tak získame prehľad o tom, ktorým slovám z textu rozumejú.

Strana 12, čítanie viet, text Dom

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať splývavou výslovnosťou slov s predložkami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Pri priamej reči môže meniť intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším. Po prečítaní textu odporúčame viesť rozhovor o texte. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom žiaci čítajú nový text. Sú v ňom použité nové slová z trenážera, ktoré si žiaci vopred precvičili. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet (volíme individuálny prístup). Po prečítaní textu odporúčame zamerať pozornosť na ilustráciu a porovnať ju s textom. Žiaci by mali určiť, kto nie je znázornený na ilustrácii (*Dominika, Dominik, Danko a Janka*). Dievčatá nie sú na ilustrácii znázornené preto, aby nedošlo k problémom pri pomenovaní častí ilustrácie, slovo *dievčatá* sa vyslovuje mäkko, no hláska **d** má tvrdú výslovnosť. Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakom udelíme pochvalu za ich prácu.

Strana 12, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať vetu napísanú písaným písmom.

V tejto úlohe je písaným písmom napísaná veta, ktorá súvisí s textom. Je určená na nácvik čítania textu napísaného písaným písmom. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je určovanie pravdivosti alebo nepravdivosti vety podľa textu, prípadne vyhľadanie danej vety v texte.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri prerobávaní obsahu nového textu.

Strana 13, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ vyznačiť v slovách grafickú podobu písmena **d**;
- ✓ vysvetliť význam daných slov.

Riešenie úlohy je vhodné na samostatnú prácu. Tú následne spoločne skontrolujeme a individuálne pochválime žiakov, ktorí pracovali celkom samostatne. Novou činnosťou pri riešení úlohy je vysvetlenie významu všetkých slov použitých v úlohe. Odporúčame pomáhať žiakom pomocnými otázkami.

Strana 13, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ zložiť slová z daných slabík;
- ✓ prepísať slová písaným písmom.

Úlohu tohto typu už žiaci riešili niekoľkokrát. Odporúčame najskôr spoločne prečítať slabiky a vyznačiť slová. Pri vyfarbovaní rámečkov so slovami odporúčame, aby žiaci použili svetlejšie farby (aby napísané slovo zostalo čitateľné). Správne slovo prepíšu na linku samostatne svojím individuálnym tempom písania.

Riešenie: SUDY, DVERE, PADÁK, BREZA

Strana 13, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ získať informáciu priamo uvedenú v texte;

- ✓ vyfarbiť obrázky podľa obsahu viet.

Úlohu tohto typu už žiaci riešili, no aj tak odporúčame povedať riešenie úlohy spoločne so všetkými žiakmi. Vyfarbovanie a dokresľovanie môžeme zadať ako samostatnú prácu. Nesmieme zabudnúť na spoločné vyhodnotenie samostatnej práce a na individuálnu pochvalu všetkých žiakov.

Strana 13, HODINY

Žiak vie:

- ✓ prečítať tlačené tvary písmen v kockách;
- ✓ zložiť z písmen slovo s využitím poradia podľa veľkosti kociek.

Tento typ úlohy už žiaci riešili, slová z kociek prepisujú do riadka. Učiteľ im vysvetlí, že písmená v kockách tvoria slová, sú však „rozhádzané“. Kocky jednej farby patria do jedného slova. Pri riešení úlohy odporúčame postupovať tak, že sa žiaci najskôr pokúsia ústne vytvoriť slovo z daných písmen. Potom vpisujú písmená do kociek podľa veľkosti kociek a napísané slová prečítajú. Tým si spravia akúsi skúšku správnosti svojho ústneho riešenia úlohy. Pomôckou pre žiakov môže byť to, že usporiadanie písmen do slova súvisí s usporiadaním kociek podľa veľkosti. Slovo z kociek prepíšu do riadka písaným písmom. Všetky slová prečítajú. Rozširujúcou aktivitou môže byť orientácia v slovách a tvorenie viet s použitím týchto slov.

Riešenie: drevo, móda, dym. Rozširujúcou úlohou je *včielkina úloha*. *Riešenie:* vedro.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 3.

Strana 14, čítanie viet, text **Búda**

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 súvislých viet o ilustrácii;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať predložky splývavou výslovnosťou;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby o nej žiaci vedeli samostatne vytvoriť 5 súvislých viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie socioafektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy. Žiaci porovnávajú situáciu znázornenú na ilustrácii so svojimi vlastnými skúsenosťami.

Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Slová alebo slovné spojenia, ktoré chceme so žiakmi vopred precvičiť, odporúčame napísať na tabuľu (vytvoriť si svoj vlastný trenažér). Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...). Rozširujúcou úlohou je *včielkina úloha*. Žiaci pri jej riešení využijú komunikačné, diskusné a argumentačné zručnosti.

Strana 14, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s porozumením;
- ✓ určiť pravdivosť alebo nepravdivosť obsahu vety podľa textu.

Tento typ úlohy už žiaci riešili v 1. časti *Šlabikára LIPKA*®, preto úlohu odporúčame zadať ako samostatnú prácu. Pri určovaní pravdivosti alebo nepravdivosti žiaci vychádzajú z informácií priamo uvedených v texte. Učiteľ môže úlohu využiť na diagnostiku porozumenia nového textu.

Riešenie: P, -, -

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame sa zamerať na správne čítanie slov s predložkami.

Strana 15, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ určiť slová, ktoré sú znázornené na obrázkoch.

S podobnými úlohami sa žiaci stretli už v 1. časti Šlabikára LIPKA®. Odporúčame spoločne prečítať všetky slová a pomenovať obrázky. Určenie slova znázorneného na obrázku pomáha žiakom zdokonaľovať čítanie s porozumením.

Riešenie: brána, bunda, dubáky

Strana 15, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť grafickú podobu písmen **D, P, B**;
- ✓ doplniť do slov správne písmená.

Úlohu odporúčame riešiť spoločne. Rozširujúcou úlohou môže byť určovanie počtu písmen, slabík v slovách, prípadne vysvetlenie významu slov a ich použitie vo vetách.

Riešenie: BUNDA, PERO, BÁBIKA, SUDY, BANÁN, PÚPAVA, VODA, BUBON, DOMINO, MYDLO

Strana 15, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ doplniť vhodné slovo do vety podľa obrázka.

Úloha tohto typu pomáha žiakom zdokonaľovať sa v čítaní s porozumením. Má tiež diagnostický charakter.

Strana 15, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ usporiadať slová do vety;
- ✓ prepísať vetu s dodržaním pravidiel písania viet.

Úlohu tohto typu žiaci riešia po prvýkrát. Odporúčame, aby si označili prvé a posledné slovo vety. Učiteľ pripomenie žiakom pravidlá písania viet (veľké písmeno na začiatku prvého slova vety, znamienko na konci vety).

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 4.

Didaktické hry

Nezbedný vietor

Cieľ hry: Precvičiť čítanie slov napísaných tlačeným i písaným písmom.

Pomôcky: slová napísané tlačeným i písaným písmom na samostatných kartičkách

Postup: Na magnetickú tabuľu pripevníme slová na kartičkách napísané tlačeným i písaným písmom tak, aby tvorili dvojice (jedno slovo oboma typmi písma vedľa seba). Ak nemáme dostatočne veľkú magnetickú tabuľu, slová môžeme uložiť na zem.

Dvojice slov prečítame. Potom učiteľ povie žiakom, aby sa otočili chrbtom k textu. Učiteľ (neskôr niektorý žiak) povymieňa dvojice slov. To nezbedný vietor „rozfúkal“ slová. Žiaci hľadajú a priradujú slová tak, aby znova tvorili dvojice – tlačný a písaný tvar toho istého slova. Odporúčame zaradiť slová, v ktorých sú písmená d, p, b.

Vety spia

Cieľ hry: Zoradiť správne slová do viet, precvičiť čítanie viet.

Pomôcky: vety napísané na kartičkách po jednotlivých slovách, každá veta inou farbou

Postup: Učiteľ napíše na kartičky vety, každé slovo zvlášť a rozdá ich žiakom. Každá veta by mala byť napísaná inou farbou alebo iným typom písma. Najvýhodnejšie je, aby mal každý žiak jedno slovo. Žiaci slová najskôr prečítajú. Potom učiteľ povie: „*Vety spia, ale zobudí sa veta: Naša brána je modrá.*“ Žiaci, ktorí majú dané slová, prídu pred tabuľu a zoradia sa tak, aby vytvorili vetu. Ostatní žiaci vetu prečítajú.

Rýchle slová

Cieľ hry: Precvičiť pohotové čítanie slov (techniku čítania slov).

Pomôcky: kartičky s napísanými slovami

Postup: Učiteľ má na kartičkách napísané slová zložené zo známych písmen. Slovo ukáže žiakom len na krátku chvíľu a potom ho skryje. Žiaci musia slovo nahlas prečítať.

Hru môže učiteľ diferencovať tak, že určí homogénnu skupinu žiakov, ktorá bude slovo čítať.

Dĺžku času, kedy ukazuje slovo, mení podľa individuálnych spôsobilostí žiakov tak, aby mal každý možnosť zažiť radosť z úspechu pri hre.

Písanie d, D

Písanie, 4. zošit, strany 20 – 23

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 97 – 98

Pojmy:

malé písané *d*, veľké písané *D*

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 20

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané *d*;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena *d*.

Na tejto strane sa žiaci naučia písať písmeno *d*. Pred písaním môžu písmeno porovnať s inými písmenami, ktoré sa už naučili a určiť spoločné prvky. Po rozcvičení ruky na úvodnej ilustrácii žiaci niekoľkokrát obtiahnu farbičkami tvar písmena na obrázku. Ďalej píšú samostatné písmená v dvoch riadkoch. Následne ho precvičujú v jednoslabičných slovách. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Sebahodnotenie sa môže zamerať na správne pracovné návyky žiakov pri písaní (správne sedenie, nevyrušovanie spolužiakov a pod.).

Strana 21

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ odpísať vetu napísanú písaným písmom;
- ✓ prepísať vetu napísanú tlačeným písmom.

Prvý štvorriadkový blok je zameraný na precvičovanie písmena *d* v slovách. Druhá časť strany je venovaná precvičeniu odpisu a prepisu viet. V poslednom riadku je opytovacia veta. Učiteľ môže riadok pod ňou využiť dvojakým spôsobom. Žiaci môžu vetu jednoducho prepísať a precvičia si tak písanie opytovacej vety. Typ tejto vety však môže mnohým žiakom evokovať odpoveď na ňu. Žiaci, ktorí to zvládnu, môžu vytvoriť krátku odpoveď na otázku a napísať ju formou autodiktátu.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce vypracujú sebahodnotenie podľa pokynov učiteľa. Kritériom môže byť úspešnosť pri písaní viet.

Strana 22

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané **D**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena **D**.

Na tejto strane si žiaci nacvičia písanie tvaru písmena **D**. Najprv žiaci opakovane obťahujú tvar písmena na obrázku farebnými ceruzkami. Ďalej píšú písmeno v riadkoch. V jednom riadku žiaci striedavo píšú písmená **D, d** na precvičenie rozdielnych prvkov oboch písmen. V spodnej časti strany si žiaci precvičia písmeno **D** na začiatku rodných mien. Pred ich písaním je potrebné žiakov upozorniť na spôsob pripájania písmen k písmenu **D**, pri ktorom sa nedodržiava zásada jednoznačnosti písania. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správneho tvaru a sklonu písmen.

Strana 23

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom.
- ✓ samostatne odpísať a prepísať vety s novým písmenom.

Strana je zameraná na precvičovanie písmena **D** na začiatku slov. V prvej štvorriadkovej časti žiaci píšú rodné mená osôb, preto si pred písaním zopakujú pravidlo o ich správnom písaní. V druhej časti strany sú vety určené na odpis a prepis. Žiaci sa tu prvýkrát stretávajú s písaním výkričníka v rozkazovacej vete.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania pravidelných rozstupov medzi jednotlivými slovami vo vetách.

Precvičovanie d, D

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA*®, strana 25

Úloha 1

Žiaci prečítajú mená detí na obrázkoch a určia prvé písmená ich mien. Môžu si ich zakrúžkovať farbičkou, ktorou budú vyfarbovať kamienky. Postupne vyfarbujú kamienky (plôšky) s prvým písmenom mena každého z detí na obrázkoch. Tým si vyznačia celú cestu k hračke patriacej danému dieťaťu.

Riešenie: **B**etka – skáču po kamienkoch s písmenom **B**, dostanú sa k hračke **B**ÁBIKA; **D**ušan – skáču po kamienkoch s písmenom **D**, dostanú sa k hračke **D**OMINO; **P**avol – skáču po kamienkoch s písmenom **P**, dostanú sa k hračke **P**ARAŠUTISTA.

Poznámka: Žiaci, ktorí skončili riešenie úlohy skôr, môžu vymyslieť podobnú úlohu pre kamarátov. Môžu si zvoliť dvoch-troch kamarátov, určiť začiatkové písmeno (hlásku) ich mena a „zašifrovať“ ho medzi iné písmená tak, aby tvorili cestu bludiskom. Na konci bludiska môžu nakresliť hračku alebo niečo iné, napr. plody, ktorých názov sa môže začínať rovnakou hláskou ako meno kamaráta.

Úloha 2

Žiaci si prečítajú každé slovo a prepíšu ho písaným písmom. Označia tie slová, ktoré pomenúvajú obrázky.

Riešenie: búda, bunda

Úloha 3

Žiaci si postupne prečítajú každé slovo a pomenujú obrázok. Musia prísť na to, ktoré písmeno musia zmeniť, aby vzniklo nové slovo, ktoré je znázornené na obrázku. Novovzniknuté slová napíšu.

Riešenie: kosa – koza, panák – padák, dym – dom

Rozširujúca úloha

Žiaci najskôr prečítajú celý text. Potom kreslia obrázok podľa viet. Žiaci sa snažia čítať s porozumením, aby nakreslili všetko, čo sa píše v texte.

Riešenie: Obrázok musí obsahovať *dom so štyrmi oknami, dvomi komínmi, búdu a modrý plot*. Dôležitý je počet a uvedená farba nakreslených objektov.

Hláska a písmená c, C

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 16 – 19

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 99 – 100

Pojmy:

hláska c a písmená c, C, tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena **C**;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **c** v slove;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvedenie hlásky a písmen c, C

Nápovedným obrázkom pri písmene **C** je **citrón**.

Motivačná báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*® na tabuľu. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky písané i tlačené tvary nového písmena. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena **C** (malé tlačené c, veľké tlačené C, malé písané c, veľké písané C), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrkového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 16, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;

- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku **c** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **c** na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Ilustrácia sa viaže na nasledujúci text – na rozprávku. Je na nej zobrazená komora, v ktorej sa potraviny prihovárajú citrónu. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o potravinách, čo žiaci radi jedávajú, čo je sladké, kyslé... Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie.

Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku **c**. Predpokladáme, že v nej žiaci vedia nájsť znázornené slová s danou hláskou, prípadne tvoriť prídavné mená a slovesá, ktoré s ilustráciou súvisia. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách. Žiaci by mali samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii. Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať citrónu v komore. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

– slová s hláskou **c** na začiatku slova: *citrón, citrónový (sirup), cibuľa, cestoviny, cukríky, cukor*;

– slová s hláskou **c** vnútri slova: *ocot, vajcia, kockový (cukor), police*;

– slová s hláskou **c** na konci slova: *palec*.

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne s ňou súvisia.

Po vyhľadání slov s hláskou **c** znázornených na ilustrácii žiaci určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Pozícia hlásky v slove je graficky znázornená pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na ilustrácii a určia, ktorý rámček znázorňuje pozíciu hlásky **c** v slove.

Strana 16, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová so spoluhláskovými skupinami.

Čítanie slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom v slove je farebne odlíšená. Ak sa však v slove nachádza nové písmeno v dvoch slabikách po sebe, je farebne zvýraznená iba jedna z nich. To preto, aby žiaci videli nové slovo farebne „rozdelené“ na slabiky a jednoduchšie sa im čítalo. Čítanie náročnejších slov so spoluhláskovými skupinami odporúčame dôkladne precvičiť. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v riadku, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné). Trenažér odporúčame využiť na vysvetľovanie významu slov žiakmi. Tak získame prehľad o tom, ktorým slovám z textu rozumejú.

Strana 16, čítanie viet, text Citrón

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať slová s predložkami splývavou výslovnosťou;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Pri priamej reči môže meniť intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.

Po prečítaní textu odporúčame viesť rozhovor o texte. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom žiaci čítajú nový text. Sú v ňom použité nové slová z trenažéra, ktoré si žiaci vopred precvičili. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet (voľíme individuálny prístup). Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakom udelíme pochvalu za ich prácu.

Strana 16, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať vetu napísanú písaným písmom.

Veta súvisí s textom, je určená na nácvik čítania textu napísaného písaným písmom. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je určovanie pravdivosti alebo nepravdivosti vety podľa textu, prípadne vyhľadanie danej vety v texte.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri čítaní nového textu so správnou intonáciou.

Strana 17, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať dvojice slabík, ktoré tvoria slová;
- ✓ napísať vzniknuté slová písaným písmom;
- ✓ vysvetliť význam daných slov.

Podobné úlohy už žiaci riešili niekoľkokrát, ale odporúčame úlohu riešiť spoločne. Učiteľ vysvetlí žiakom, že tvar geometrického útvaru im môže pomôcť pri hľadaní slabík tvoriacich slovo. Pri vysvetľovaní významu vytvorených slov žiakmi odporúčame, aby si navzájom pomáhali pomocnými otázkami. Úloha je vhodná na uplatnenie medzipredmetových vzťahov s matematikou.
Riešenie: zajac, cukor, kopec, maco

Strana 17, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ priradiť dvojice slov podľa významu.

Tento typ úlohy žiaci riešili, odporúčame ju zadať ako samostatnú prácu. Pomôckou pri kontrole je rovnaké zakončenie rámečkov. Prácu žiakov spoločne skontrolujeme a individuálne pochválime žiakov, ktorí pracovali celkom samostatne.

Strana 17, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ identifikovať slová v ponuke, ktoré boli v texte.

Odporúčame spoločné čítanie básne a slov, riešenie úlohy môže učiteľ zadať ako samostatnú prácu.
Riešenie: citrón, celkom, vec

Strana 17, HODINY

Žiak vie:

- ✓ doplniť do vety vhodné slovo podľa obsahu vety.

Rovnaký typ úlohy už žiaci riešili na strane 11, preto je vhodná na samostatnú prácu.

Riešenie: Na lúke sa pasú ovce. Cyril si dáva do kávy cukor.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 3.

Strana 18, čítanie viet, text Zajko Bojko cestuje

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 súvislých viet o ilustrácii;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať splývavou výslovnosťou slov s predložkami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby žiaci o nej vedeli samostatne vytvoriť 5 samostatných viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie socioafektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy.

Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutí textu ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, skutočný, neskutočný...).

Strana 18, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informáciu priamo uvedenú v texte.

Učiteľ vysvetlí žiakom, že meno zajaca je Zajko Bojko (dve slová), kocúr sa volá Paco (jedno slovo).

Riešenie: Zajko Bojko, Paco

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame sa zamerať na plynulé čítanie nového textu.

Strana 19, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ priradiť k obrázku slovo, ktoré znázorňuje;
- ✓ vysvetliť význam daných slov.

Úlohu tohto typu už žiaci riešili niekoľkokrát. Pomenovanie obrázka a priradenie správneho slova k nemu pomáha žiakom zdokonaľovať čítanie s porozumením. Pri vyfarbovaní rámečkov so slovami odporúčame, aby žiaci použili svetlejšie farby (aby napísané slovo zostalo čitateľné). Rozširujúcou činnosťou pri riešení úlohy je vysvetlenie významu všetkých slov použitých v úlohe. Odporúčame pomáhať žiakom pomocnými otázkami.

Riešenie: vajce, cukrík, citrón

Strana 19, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ zložiť slovo z daných slabík;
- ✓ riešiť dopĺňovačku;
- ✓ priradiť slovo k správnej obrázku.

S týmto typom úlohy sa žiaci stretli v 1. časti *Šlabikára LIPKA*®. Odporúčame úlohu riešiť spoločne, pretože v úlohe sú použité aj trojslabičné slová. Po vyplnení dopĺňovačky žiaci prečítajú jej riešenie (farebne zvýraznené slovo) a označia obrázok, ktorým je slovo znázornené.

Riešenie: slová: VAJCE, KOBEREC, CESTA, PANVICA, PLAVEC, CIRKUS; tajnička: CESNAK

Strana 19, HODINY

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová napísané rôznym typom písma;
- ✓ priradiť trojice slov, ktoré rovnako znejú.

Tento typ úlohy už žiaci riešili, preto je vhodná na samostatnú prácu. Prácu žiakov spoločne skontrolujeme a individuálne pochválime tých, ktorí pracovali celkom samostatne.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Didaktické hry

Nezbedný vietor

Cieľ hry: Precvičiť čítanie slov napísaných tlačeným i písaným písmom.

Pomôcky: slová napísané tlačeným i písaným písmom na samostatných kartičkách

Postup: Na magnetickú tabuľu pripevníme slová na kartičkách napísané tlačeným i písaným písmom tak, aby tvorili dvojice (jedno slovo oboma typmi písma vedľa seba). Ak nemáme dostatočne veľkú magnetickú tabuľu, slová môžeme uložiť na zem.

Dvojice slov prečítame. Potom učiteľ povie žiakom, aby sa otočili chrbtom k textu. Učiteľ (neskôr niektorý žiak) povymieňa dvojice slov. To nezbedný vietor „rozfúkal“ slová. Žiaci hľadajú a priradujú slová tak, aby znova tvorili dvojice – tlačený a písaný tvar toho istého slova.

Hľadaj dvojice

Cieľ hry: Precvičiť čítanie slov, určiť význam slova – priradiť slovo k obrázku, ktorý ho znázorňuje.

Pomôcky: slová napísané na samostatných kartičkách

Postup: Učiteľ pripraví známe slová napísané na kartičkách a obrázky, ktoré ich znázorňujú (*citrón, cukor, cukrík, vajce, cesnak, zajac...*) a rozloží ich na zem alebo pripne na magnetickú tabuľu. Žiaci priradujú slová k obrázkom. Slová opakovane čítajú, prípadne použijú vo vetách.

Rýchle slová

Cieľ hry: Precvičiť pohotové čítanie slov (techniku čítania slov).

Pomôcky: kartičky s napísanými slovami

Postup: Učiteľ má na kartičkách napísané jednoduché slová zložené zo známych písmen. Slovo ukáže žiakom len na krátku chvíľu a potom ho skryje. Žiaci musia slovo nahlas prečítať.

Hru môže učiteľ diferencovať tak, že určí skupinu žiakov, ktorá bude slovo čítať. Dĺžku času, kedy ukazuje slovo, mení podľa individuálnych spôsobilostí žiakov tak, aby mal každý možnosť zažiť radosť z úspechu pri hre.

Vety spia

Cieľ hry: Zoradiť správne slová do viet, precvičiť čítanie viet.

Pomôcky: Vety napísané na kartičkách po jednotlivých slovách, pričom každá veta je napísaná inou farbou.

Postup: Učiteľ napíše na kartičky vety (každé slovo zvlášť) a rozdá ich žiakom. Každá veta by mala byť napísaná inou farbou alebo iným typom písma. Najvýhodnejšie je, aby mal každý žiak jedno slovo. Žiaci slová najskôr prečítajú. Potom učiteľ povie: „*Vety spia, ale zobudí sa veta: Cyril kúpil kockový*“

cukor. Žiaci, ktorí majú dané slová, prídu pred tabuľu a zoradia sa tak, aby vytvorili vetu. Ostatní žiaci vetu prečítajú.

Písanie c, C

Písanie, 4. zošit, strany 24 – 27

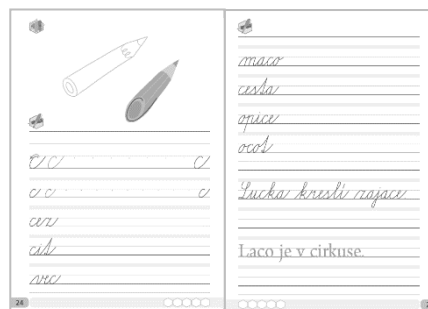
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 99 – 100

Pojmy:

malé písané c, veľké písané C

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s rovnomernými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slabiky, slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ písať vetu s veľkým začiatočným písmenom a znamienkom na konci;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 24

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané c;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena c;
- ✓ písať slová s novým písmenom.

Na strane sa žiaci učia písať písmeno **c**. Po úvodnom rozcvičení ruky a nácviku postupnosti písania písmena pokračujú v jeho písaní v nasledujúcich dvoch riadkoch. Keďže ide o pomerne jednoduchý tvar, v ďalších riadkoch sa precvičuje aj jeho písanie v jednoslabičných slovách, a to na začiatku i na konci slova. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom hodnotenia môže byť správne držanie tela pri písaní, správna poloha písanky a pod.

Strana 25

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ odpísať a prepísať vety.

V prvej časti strany žiaci precvičujú písanie písmena vo viacslabičných slovách. Zvýšenú pozornosť je potrebné venovať pripojeniu písmena **o** k písmenu **c**. V ďalších riadkoch nasleduje odpis a prepis vety. Žiaci si môžu najprv zopakovať pravidlá pri písaní viet.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce vypracujú sebahodnotenie podľa pokynov učiteľa. Kritériom môže byť úspešnosť pri odpise a prepise viet.

Strana 26

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané **C**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena **C**.

Strana je zameraná na nácvik písania tvaru veľkého písaného **C**. Ani tento tvar nie je náročný, preto žiaci môžu stranu vypracovať samostatne. Postupnosť písania si precvičia obťahovaním písmena na obrázku, následne píšú izolované písmená v dvoch riadkoch s pomocnými bodkami v mieste, kde začínajú písať každé písmeno. V jednom riadku píšú striedavo písmená **C, c**. V závere strany si nové písmeno precvičia na začiatku vlastných mien.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom úspešnosti môže byť dodržiavanie správneho sklonu písmena.

Strana 26

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ samostatne odpísať a prepísať vety s novým písmenom;
- ✓ vymyslieť a dopísať do vety slovo podľa zadania.

Prvé dva riadky strany sú venované precvičovaniu tvarov oboch písmen C, c. V ďalších dvoch riadkoch žiaci odpisujú vety. V týchto vetách sú zámerne použité aj trojslabičné slová. Pred písaním viet je potrebné žiakom pripomenúť, že slová píšú jedným ťahom, znamienka doplnia až po napísaní celého slova a medzi jednotlivými slovami dodržiavajú primerané medzery. V závere strany je zaradená neúplná veta určená na prepis. Úlohou žiakov je najprv doplniť vhodné slovo do vety podľa pokynu, a potom vetu správne napísať. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce so stranou môžu v rámci sebahodnotenia hodnotiť svoju úspešnosť pri doplnení neúplnej vety a jej odpise.

Precvičovanie c, C

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA*®, strana 26

Úloha 1

Žiaci postupne prečítajú každé slovo, môžu si ho povedať po hláskach.

Pod slovom vyfarbia iba tie písmená, ktoré tvoria dané slovo.

Poznámka: Písmená v rámečkoch sú v rovnakom poradí ako v danom slove.

Úloha 2

Žiaci hľadajú v plôškach slabiky s písmenom **c** a vyfarbia ich hnedou farbičkou.

Riešenie: Po vyfarbení všetkých plôšok vznikne obrázok opice.

Úloha 3

Žiaci identifikujú všetky písmená, ktoré tvoria slovo *búda*. Potom vymyslia nové slová, ktoré sa začínajú danými písmenami, a napíšu ich do príslušného riadka.

Možné riešenie: **b**anán, **ú**sta, **d**omy, **a**nténa

Poznámka: Žiaci si môžu zadávať slová aj medzi sebou navzájom a vymýšľať nové slová podľa tohto pravidla.

Rozširujúca úloha

Žiaci najskôr prečítajú vety, ktoré sú napísané zrkadlovo, sprava doľava, aby pochopili ich obsah. Potom ich napíšu správne. Podľa prepísaných viet nakreslia obrázok.

Riešenie: Mám novú ceruzu. Moja lavica je celá modrá.

Nakreslený obrázok: ceruza, modrá lavica

Hláska a písmená č, Č

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 20 – 22

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 101 – 102

Pojmy:

hláska č a písmená č, Č, tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena Č;
- ✓ určiť pozíciu hlásky č v slove;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlásky a písmen č, Č

Nápovedným obrázkom pri písmene Č je *čerešňa*.

Motivačná báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonemického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*® na tabuľu. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky písané i tlačené tvary nového písmena. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena Č (*malé tlačené č, veľké tlačené Č, malé písané č, veľké písané Č*), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnéj zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 20, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku č v slovách znázornených na ilustrácii;

- ✓ určiť pozíciu hlásky *č* na začiatku, vnútri a na konci slova.

Na ilustrácii je *Zuzanka s babičkou*, pečú čerešňový koláč. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či žiaci radi jedia koláče, kto im ich pečie, či už piekli koláč s babičkou... Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku *č*. Predpokladáme, že žiaci vedia na ilustrácii nájsť znázornené slová s danou hláskou, prípadne tvoriť prídavné mená a slovesá, ktoré súvisia s ilustráciou. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách. Žiaci by mali samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii. Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Zuzke a babičke pri pečení koláča. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

– slová s hláskou *č* na začiatku slova: *čerešne, červená (pokrievka hrnca), červená (miska)*;

– slová s hláskou *č* vnútri slova: *vajíčka, pečenie, oči, babička, sladučký (koláč, cukor)*;

– slová s hláskou *č* na konci slova: *koláč, pekáč, kvetináč*.

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne s ňou súvisia.

Po vyhľadání slov s hláskou *č* znázornených na ilustrácii žiaci určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Pozícia hlásky v slove je graficky znázornená pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na ilustrácii a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky *č* v slove.

Strana 20, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom.

Čítanie slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom v slove je farebne odlíšená. Ak sa však v slove nachádza nové písmeno v dvoch slabikách po sebe, je farebne zvýraznená iba jedna z nich. To preto, aby žiaci videli nové slovo farebne „rozdelené“ na slabiky a jednoduchšie sa im čítalo. Čítanie náročnejších slov odporúčame dôkladne precvičiť, aby ich žiaci vo vetách čítali plynulo. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v riadku, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné). Trenažér odporúčame využiť na vysvetľovanie významu slov žiakmi. Tak získame prehľad o tom, ktorým slovám z textu rozumejú.

Strana 20, čítanie viet, text Koláč

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať splývavou výslovnosťou slová s predložkami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Pri priamej reči môže meniť intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším. Po prečítaní textu odporúčame viesť rozhovor o texte. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Text potom čítajú žiaci. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet (voľme individuálny prístup). V texte sú použité slová s rovnakým slovotvorným základom (*upečený*,

prepečený, pripečený). Žiaci môžu tvoriť nové podobné slová. Po prečítaní textu odporúčame zamerať pozornosť na ilustráciu a porovnať ju s textom. Učiteľ by sa mal rozprávať so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Veľmi dôležité je udelenie pochvaly za prácu žiakov. *Včielkina úloha*: Žiaci vymýšľajú, aký by koláč ešte mohol byť, napríklad *mäkučký, voňavý*...

Strana 20, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať vetu napísanú písaným písmom.

V tejto úlohe je písaným písmom napísaná veta, ktorá súvisí s textom. Je určená na nácvik čítania textu napísaného písaným písmom. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je určovanie pravdivosti alebo nepravdivosti vety podľa textu, prípadne vyhľadanie danej vety v texte.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri prerozprávaní obsahu nového textu.

Strana 21, čítanie viet, text Zuzanka číta

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 súvislých viet o ilustrácii;
- ✓ čítať plynulo neznámy text.

Strana 21 je strana určená na precvičenie čítania. V tomto texte po prvýkrát nie sú farebne vyznačené slabiky s novým písmenom ani predložky spojené so slovom. Je to systémový prvok v 2. časti *Šlabikára LIPKA*®. Cieľom je precvičovanie čítania takej formy textu, ktorú nájdú žiaci v časopisoch i v knihách.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zamerl pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby žiaci o nej vedeli samostatne vytvoriť 5 súvislých viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie socioafektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy. Žiaci porovnávajú situáciu znázornenú na ilustrácii so svojimi vlastnými skúsenosťami.

Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Slová alebo slovné spojenia, ktoré chceme so žiakmi precvičiť vopred, odporúčame napísať na tabuľu (vytvoriť si svoj vlastný trenážer). Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).

Text je vhodný aj na rolové čítanie (prvá časť textu, kde sa rozpráva *Zuzanka s Evičkou*).

Strana 21, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ doplniť do vety správne slovo podľa textu.

Žiaci prečítajú začiatok vety a ústne povedia riešenie. Potom si vyberú aspoň jedno slovo, ktoré dopíšu do riadka.

Riešenie: o mačke, o kačke

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame sa zamerať na plynulosť čítania.

Strana 22, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť grafickú podobu písmen **C, Č**;
- ✓ doplniť do slov správne písmená;
- ✓ vyznačiť slová s mäkčeňom.

Úlohu odporúčame riešiť spoločne. Rozširujúcou úlohou môže byť určovanie počtu písmen, slabík v slovách, prípadne vysvetlenie významu slov a ich použitie vo vetách.

Riešenie: CESNAK, MAČKA, PAPUČE, KOPEC, KOPČEK, PEČIVO, TRIČKO, ZAJAC

Rozširujúcou úlohou je *včielkina úloha*, prostredníctvom ktorej si žiaci rozvíjajú tvorivosť.

Strana 22, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ priradiť slovné spojenie znázornené na obrázku.

Pri riešení úlohy odporúčame najskôr pomenovať obrázok a prečítať obe slovné spojenia, ktoré sú k nemu priradené. Rozširujúcou aktivitou môže byť vysvetlenie slovného spojenia a jeho použitie vo vete.

Riešenie: modré oči, červené tričko

Strana 22, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ zložiť zo slov vetu podľa zadania;
- ✓ aplikovať pravopis písania viet (veľké začiatkové písmeno, znamienko na konci vety).

Úlohu tohto typu riešia žiaci po prvýkrát, preto je vhodné riešiť ju spoločne. Odporúčame najskôr prečítať všetky slová a potom z nich vybrať tri, ktoré tvoria zmysluplnú vetu. Písanie vety môže učiteľ zadať ako samostatnú prácu, najskôr však so žiakmi zopakujeme pravidlá písania viet.

Strana 22, HODINY

Žiak vie:

- ✓ zložiť slovo z daných slabík;
- ✓ vytvorené slovo napísať písaným písmom;
- ✓ priradiť slovo k obrázku, na ktorom je znázornené.

Tento typ úlohy už žiaci riešili. Skladajú slová zo slabík na kartičkách rovnakej farby. Každé slovo povedia nahlas a napíšu ho písaným písmom do pripraveného riadka. Napísané slová prečítajú. Potom priradia slovo k obrázku, na ktorom je znázornené.

Riešenie: pečivo, počítač, kačica

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 3.

Didaktické hry

Drep – skok – „Klamanie“

Cieľ hry: Precvičiť si pamäť a identifikovať slová z textu.

Postup: Žiaci sa postaví vedľa lavíc. Žiak (učiteľ) hovorí slová, ktoré boli alebo neboli v prečítanom texte (napríklad v texte *Zuzanka číta* v šlabikári na strane 21). Ak sa slovo nachádzalo v texte, žiaci urobia drep. Ak slovo v texte nebolo, vyskočia. Vybraný žiak skáče a robí drepy tiež, ale snaží sa pomýliť spolužiakov, preto ich robí zámerne aj s chybami. Žiaci, ktorí vedia jednoznačnú odpoveď, by sa nemali dať oklamať.

Žiakom vysvetlíme, že klamanie v tejto hre je dovolené, je použité zámerne, preto nehovoríme o neslušnom správaní.

Rýchle slová

Cieľ hry: Precvičiť pohotové čítanie slov (techniku čítania slov).

Pomôcky: kartičky s napísanými slovami

Postup: Učiteľ má na kartičkách napísané jednoduché slová zložené zo známych písmen. Slovo ukáže žiakom len na krátku chvíľu a potom ho skryje. Žiaci musia slovo nahlas prečítať.

Hru môže učiteľ diferencovať tak, že určí homogénnu skupinu žiakov, ktorá bude slovo čítať.

Dĺžku času, kedy ukazuje slovo, mení podľa individuálnych spôsobilostí žiakov tak, aby mal každý možnosť zažiť radosť z úspechu pri hre.

Živé vety

Cieľ hry: Zolžiť vetu z daných slov.

Pomôcky: Vety napísané na kartičkách, pričom je na každej kartičke jedno slovo z vety a každá veta je napísaná inou farbou.

Postup: Učiteľ rozdá žiakom kartičky, žiaci najskôr prečítajú všetky slová. Potom učiteľ povie: *K tabuli príde veta...* (Např.: *Zuzanka číta rozprávku.* Na kartičkách je veta napísaná po slovách.)

Žiaci, ktorí majú niektoré slovo z vety, prídu pred tabuľu. Tam sa zoradia tak, aby slová vytvorili danú vetu. Ostatní žiaci vetu prečítajú a skontrolujú správnosť riešenia. Zložené vety odporúčame uložiť napríklad na zem, aby s nimi žiaci mohli neskôr ďalej pracovať.

Písanie č, Č

Písanie, 4. zošit, strany 28 – 32

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 101 – 102

Pojmy:

malé písané č, veľké písané Č

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slová s rovnomernými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ nahradiť vo vete obrázok slovom a napísať ho;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 28

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmená malé písané č, veľké písané Č;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmen č, Č
- ✓ písať slová s novým písmenom.

Nácvik písania tvarov písmen č, Č logicky nasleduje po prebratí písmen c, C. Tvar písmen žiaci poznajú, preto sa v rámci jednej strany precvičujú tvary malého aj veľkého písmena. Ako nový prvok si precvičia správne umiestnenie mäkčeňa. V posledných dvoch riadkoch píšu č v slovách. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správneho umiestnenia mäkčeňov.

Strana 29

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ odpísať vetu napísanú písaným písmom;
- ✓ prepísať vetu napísanú tlačným písmom.

Prvý štvorriadkový blok je zameraný na precvičovanie písmena č v slovách v pozícii na začiatku, vnútri i na konci slova. Druhá časť strany je venovaná precvičeniu odpisu a prepisu viet. Žiaci najprv odpíšu opytovaciu vetu. Potom prepíšu oznamovaciu vetu, ktorá môže byť zároveň odpoveďou na predchádzajúcu otázku. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky.

Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybne napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

V rámci záverečného sebahodnotenia sa žiaci zamerajú na správnosť napísaných viet.

Strana 30

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať správne tvary známych písmen.

Na celej strane sa precvičujú všetky písmená, ktoré sa žiaci naučili písať v písanke 4. Pri ich písaní žiaci pomenujú jednotlivé písmená, porovnávajú ich tvary, hľadajú spoločné a odlišné znaky, čím si písmená utvrdzujú a fixujú. Stranu možno zaradiť ako docvičovaciu stranu a môžu ju písať iba žiaci, ktorí potrebujú docvičiť písanie niektorých z písmen, ktoré sú na strane.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správneho tvaru jednotlivých písmen.

Strana 31

Žiak vie:

- ✓ samostatne odpísať vety;
- ✓ nahradiť slovom obrázok vo vete.

Strana je venovaná odpisu viet. V prvých dvoch opytovacích vetách je posledné slovo nahradené obrázkom. Náročnosť úlohy je zámerne zvýšená tým, že žiaci pri odpise obrázok nahradia slovom v správnom tvare (obrázky: *mačka, dom – o mačke, v dome*). V druhej časti strany žiaci robia odpis dvoch viet. Cvičenie vypracujú samostatne a učiteľ ho môže použiť aj na diagnostické účely.

Sebahodnotenie

V rámci záverečného sebahodnotenia sa žiaci zamerajú na správnosť doplnených slov vo vetách.

Strana 32

Žiak vie:

- ✓ samostatne prepísať slová;
- ✓ samostatne prepísať vety;
- ✓ nahradiť slovom obrázok vo vete.

Posledná strana je zameraná na precvičenie prepisu slov a viet. Jednotlivé slová sú zvolené tak, aby si žiaci precvičili aj náročnejšie spojenia písmen, s ktorými sa už stretli. V druhej časti strany žiaci prepisujú vety, v ktorých je posledné slovo nahradené obrázkom. Strana má tiež diagnostický charakter.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom hodnotenia môže byť vlastný postoj žiakov k písaniu.

Precvičovanie č, Č

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA®*, strana 27

Úloha 1

Žiaci pomenujú slová znázornené na obrázkoch. Obrázok so slovom, ktoré znázorňuje, môžu vyfarbiť rovnakou farbou.

Riešenie: kačka, kočík, čln

Úloha 2

Žiaci hľadajú ukryté slová v rade písmen. Pri hľadaní a čítaní postupujú zľava doprava. Nájsené slová vyznačia, prečítajú a farebnou čiarou spoja so správnym obrázkom. Kvôli lepšej prehľadnosti môžu dvojice slov a obrázkov vyfarbiť rovnakou farbou.

Riešenie: VARIČ, ČOKOLÁDA, LAVIČKA, PEČIVO, MAČA

Poznámka: Žiaci môžu identifikovať hlásku **č** v každom prečítanom slove (určia jej pozíciu v slove: na začiatku, vnútri alebo na konci slova).

Úloha 3

Žiaci prečítajú každé slovo, povedia ho po slabikách. Určia počet slabík v slove a napíšu ho do okienka vedľa slova. Ku každému slovu vymyslia iné slovo s rovnakým počtom slabík. Odporúčame tvoriť slová s hláskou **č**.

Riešenie (návrh): číslo (2), varič (2), čln (1), čaj (1), kačica (3), čapica (3)

Rozširujúca úloha

Žiaci vystrihnú časti obrázka nachádzajúce sa na okraji strany. Zložia z nich obrázok podľa čísel na zadnej strane a nalepia ho na určené miesto v úlohe. Podľa obrázka doplnia do viet vhodné slová.

Riešenie: Máš aj čerstvé pečivo. Rád ješ čokoládu?

Hláska a písmená h, H

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 23 – 27

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 103 – 106

Pojmy:

hláska *h* a písmená *h, H*, tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena **H**;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **h** v slove;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlásky a písmen h, H

Nápovedným obrázkom pri písmene **H** je **hus**.

Motivačná báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonemického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči.

Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA®* na tabuľu. Odporúčame s motivačnou básňou pracovať na začiatku každej hodiny, aby sa ju žiaci postupne naučili naspamäť.

K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky písané i tlačené tvary nového písmena. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena **H** (malé tlačené *h*, veľké tlačené *H*, malé písané *h*, veľké písané *H*), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie a vzťahov medzi jej časťami, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti) a na rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 23, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;

- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku **h** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **h** na začiatku a vnútri slova.

Na ilustrácii je *hospodársky dvor*, na ktorom sú húsky, kohút a holúbok. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, ktoré domáce zvieratá žiaci poznajú, ktoré videli na vlastné oči atď. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku **h**. Predpokladáme, že žiaci už na nej vedia nájsť znázornené slová s danou hláskou, prípadne tvoriť prídavné mená a slovesá, ktoré s ilustráciou súvisia. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách. Žiaci by mali samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii. Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať zvieratám na hospodárskom dvore. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

– slová s hláskou **h** na začiatku slova: *húsky, holúbok, hrable, hora;*

– slová s hláskou **h** vnútri slova: *kohút, ohrada;*

– slová s hláskou **h** na konci slova *nie sú znázornené, pretože pri výslovnosti dochádza k spodobovaniu hlásky h na konci slov.*

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne s ňou súvisia.

Po vyhľadání slov s hláskou **h** znázornených na ilustrácii žiaci určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku alebo vnútri slova. Pozícia hlásky v slove je graficky znázornená pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na ilustrácii a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky **h** v slove.

Strana 23, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová so spoluhláskovými skupinami.

Čítanie slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom je v slove farebne odlíšena. Ak sa však v slove nachádza nové písmeno v dvoch slabikách po sebe, je farebne zvýraznená iba jedna z nich. To preto, aby žiaci videli nové slovo farebne „rozdelené“ na slabiky a jednoduchšie sa im čítalo. Rozširujúcou aktivitou môže byť vysvetlenie významu slov a ich použitie vo vetách.

Strana 23, čítanie viet, text Húska

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať splývavou výslovnosťou slov s predložkami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutí textu ešte pred čítaním samotného textu žiakmi, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom žiaci čítajú nový text. Sú v ňom použité nové slová z trenažéra, čítanie ktorých si vopred precvičili. Nový text je zameraný

na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet (voľíme individuálny prístup). Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakom udelíme pochvalu za ich prácu.

Strana 23, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať vetu napísanú písaným písmom.

V 2. časti *Šlabikára LIPKA*® je písaným písmom napísaná veta, ktorá súvisí s textom. Je určená na nácvik čítania textu napísaného písaným písmom. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je určovanie pravdivosti alebo nepravdivosti vety podľa textu, prípadne vyhľadanie danej vety v texte.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení žiaci vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Pri sebahodnotení sa odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri plynulom čítaní nových viet.

Strana 24, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ identifikovať v slovách písmeno **h**;
- ✓ prepísať slová podľa zadania.

Žiaci najskôr prečítajú všetky slová. Potom určia a prečiarknu tie, v ktorých sa nevyskytuje písmeno **h**. Slová opäť prečítajú a určia názvy zvierat, ktoré majú dve nohy. Tie slová prepíšu do riadka.

Riešenie: kohúty, holuby, husi

Strana 24, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať v dvojsmerovke dané slová;
- ✓ zložiť slovo z daných písmen.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát, preto odporúčame úlohu riešiť spoločne.

Žiaci najskôr prečítajú slová v oboch stĺpcoch, aby vedeli, ktoré slová budú hľadať v dvojsmerovke. Učiteľ im vysvetlí, čo znamenajú šípky pri stĺpcoch (určujú smer hľadania slov v dvojsmerovke). Odporúčame najskôr začať hľadať slová v riadkoch, potom v stĺpcoch. Nájdené slovo si prečiarknu v zozname slov v stĺpci. Zvyšné písmená v dvojsmerovke môžu zakrúžkovať a postupne ich vypísať do pripravených rámečkov. Vzniknuté slovo prečítajú.

Riešenie: HORA

Strana 24, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informácie priamo uvedené v texte;
- ✓ nakresliť obrázok podľa viet.

Úlohu tohto typu žiaci riešili aj v 1. časti *Šlabikára LIPKA*®. Zvýšená náročnosť úlohy je v tom, že žiaci nielen vyfarbujú, ale aj dokresľujú obrázok podľa obsahu viet. Úloha má diagnostický charakter, pomáha určiť spôsobilosť žiakov porozumieť textu.

Strana 24, HODINY

Žiak vie:

- ✓ zložiť vetu z daných slov;

- ✓ prepísať vetu písaným písmom s dodržaním pravidiel písania viet.

Už žiaci tento typ úlohy riešili, preto je úloha vhodná na samostatnú prácu. Odporúčame, aby najskôr prečítali všetky slová a určili prvé a posledné slovo vety. Pri prepisovaní vety upozorníme žiakov na to, že sa veta začína veľkým písmenom a na konci píšeme bodku.

Riešenie: V hore rastú stromčeky.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 3.

Strana 25, čítanie viet, text Hanka a Zuzanka

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou;
- ✓ čítať text s porozumením.

Strana 25 je strana určená na precvičenie čítania. V tomto texte nie sú farebne vyznačené slabiky s novým písmenom ani predložky spojené so slovom. Cieľom je precvičovanie čítania takej formy textu, ktorú žiaci nájdu v časopisoch i v knihách.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami.

Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutí textu ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...). Text je vhodný aj na rolové čítanie (*rozprávač, Hanka, Zuzanka*), odporúčame ho však zaradiť až po dôkladnom zvládnutí techniky čítania a konkrétnych podmienok v triede.

Strana 25, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ nájsť informáciu priamo uvedenú v texte.

Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť rozhovor o tom, ako Zuzanka pomohla Hanke.

Riešenie: Zuzanka

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Strana 26, čítanie viet, text Hora

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou;
- ✓ čítať text s porozumením.

Pri písmene **H** sú zaradené tri texty (jeden na vyvodzovacej strane a dva na precvičovacích stranách). Dôvodom je dôkladné precvičenie čítania tohto písmena v nových slovách.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu.

Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami.

Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutí textu ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu,

že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).

Pri rozprávaní o obsahu textu sa učiteľ môže spýtať žiakov na význam vety, ktorá je napísaná kurzívou. Odporúčame pomáhať žiakom pomocnými otázkami.

Strana 26, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ nájsť informáciu priamo uvedenú v texte;
- ✓ vysvetliť význam daného slova.

Prvú časť úlohy odporúčame riešiť ako samostatnú prácu. Význam slova *ozvena* odporúčame vysvetľovať spoločne. Rozširujúcou aktivitou môže byť tvorenie viet s daným slovom.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie žiakov odporúčame zamerať na riešenie úlohy 1.

Strana 27, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ prečítať a riešiť hádanky;
- ✓ napísať správnu odpoveď hádanky.

Hádanky odporúčame čítať a riešiť postupne. Učiteľ upozorní žiakov na pomôcky pri hádaní, ktorými sú nakreslené obrázky zvierat a slová v zátvorkách pod textom hádaniek.

Strana 27, HODINY

Žiak vie:

- ✓ povedať ľubovoľnú hádanku.

Odporúčame určiť pravidlá hry podľa konkrétnych podmienok v triede.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení žiaci vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Didaktické hry

Vlny

Cieľ hry: Okamžitá spätná väzba na to, či žiaci vedia vymyslieť slovo s novou hláskou.

Postup: Žiaci sa postupne postavia vedľa lavice a povedia slovo s hláskou **H** na začiatku alebo vnútri slova. Vstávajú z lavíc v poradí, ako sedia, po vyslovení slova zostanú stáť. Keď sa takýmto spôsobom „dostanú na koniec“, začnú opäť tvoriť slová s hláskou **H** na začiatku alebo vnútri slova, ale po splnení zadania si sadnú. Vstávaním a sadaním žiaci pripomínajú pohyb vlny (ako pri športových podujatiach na tribúne). Aby boli „vlny rýchlejšie“, môže učiteľ žiakov rozdeliť na skupiny podľa radov lavíc, v ktorých sedia (každý rad „spraví samostatnú vlnu“).

Vety spia

Cieľ hry: Zoradiť správne slová do viet, precvičiť čítanie viet.

Pomôcky: Vety napísané na kartičkách po jednotlivých slovách, pričom každá veta je napísaná inou farbou.

Postup: Učiteľ napíše na kartičky vety (každé slovo zvlášť) a rozdá ich žiakom. Každá veta by mala byť napísaná inou farbou alebo iným typom písma. Najvýhodnejšie je, aby mal každý žiak jedno slovo.

Žiaci slová najskôr prečítajú. Potom učiteľ povie: „*Vety spia, ale zobudí sa veta, v ktorej je slovo Hanka.*“ Žiak, ktorý má dané slovo, príde pred tabuľu. Podľa farby napísaného slova prídu k tabuľi ostatní žiaci, ktorí majú slová napísané tou istou farbou, pretože sú to slová z jednej vety. Zoradia sa tak, aby vytvorili vetu. Ostatní žiaci vytvorenú vetu prečítajú.

Na detektíva

Cieľ hry: Precvičiť čítanie známych slov.

Pomôcky: vety napísané na tabuľi (alebo text v šlabikári)

Postup: Žiaci najskôr prečítajú text, s ktorým budú pracovať. Potom im učiteľ kladie rôzne otázky, napríklad: *Kto z vás je šikovný detektív a zistí, z ktorej vety sa dozvieme, kde bola Hanka ráno?* (Hanka bola ráno u doktora.) *V ktorej vete sú slová: holuby, hady, husi...*

Živé slová

Cieľ hry: Priradiť tlačенý a písaný tvar toho istého slova.

Pomôcky: slová napísané na kartičkách, tlačенý a písaný tvar každého slova

Postup: Učiteľ si vopred pripraví slová napísané na kartičkách, každé slovo je napísané písaným i tlačným písmom. Kartičky rozdá žiakom, žiaci najskôr prečítajú všetky slová. Potom učiteľ povie: *K tabuľi príde dvojica slova, ktoré počujeme vo vete...* (Např. *Horár chodí po hore.* Na kartičkách je napísané slovo *horár*.) Žiaci, ktorí majú písaný alebo tlačný tvar tohto slova, prídu pred tabuľu. Ostatní žiaci slovo prečítajú a skontrolujú správnosť riešenia.

Písanie h, H

Písanie, 5. zošit, strany 1 – 5

Návrhy priprav na vyučovacie hodiny 103 – 106

Pojmy:

malé písané h, veľké písané H

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slabiky, slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ písať vetu s veľkým začiatočným písmenom a znamienkom na konci;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 1

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané **h**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena **h**;
- ✓ písať slová s novým písmenom.

Strana je zameraná na nácvik písmena **h**. Úvodné úlohy na rozcvičenie ruky a nácvik správnej postupnosti písania písmena sú obdobné ako v predchádzajúcich písankách. Žiaci pomenujú písmeno, ktoré idú písať. Po rozcvičení ruky na úvodnej ilustrácii žiaci niekoľkokrát obtiahnu farbičkami tvar písmena na obrázku. Pri písmene **h** je potrebné žiakov upozorniť, že má veľkosť tvarov veľkých písmen, hoci ho pomenujeme malé písané **h**. Ďalej žiaci pokračujú v písaní izolovaných písmen v dvoch riadkoch. V prvom riadku je písmeno predpísané v zväčšenej podobe. V nasledujúcich riadkoch žiaci precvičujú písmeno **h** v slovách v pozícii na začiatku slova. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k Šlabikáru LIPKA®.

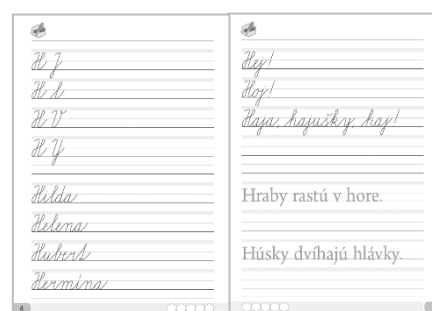
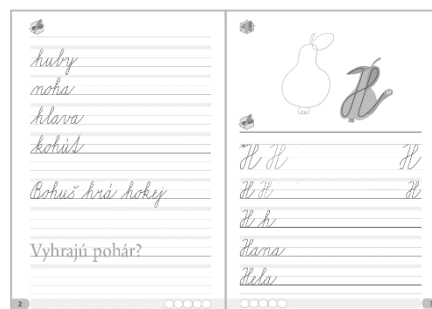
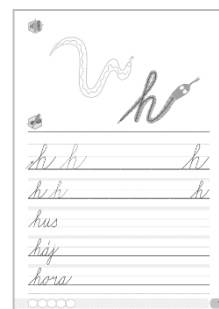
Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správneho tvaru a výšky písmen.

Strana 2

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ odpísať vetu napísanú písaným písmom;
- ✓ prepísať vetu napísanú tlačným písmom.

V prvom štvorriadkovom bloku si žiaci precvičujú písmeno **h** v dvojslabičných slovách. Zvýšenú pozornosť je potrebné venovať najmä pripojeniu **h** k písmenu **o**, pri ktorom sa skrakuje prvá časť písmena **h**. Ďalej nasleduje odpis vety. Žiaci si môžu zopakovať pravidlá o písaní viet: veľké začiatkové písmeno, znamienko za vetou. Posledný riadok je venovaný prepisu opytovacej vety.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie na konci strany môže byť zamerané na hodnotenie úspešnosti pri odpise a prepise vety.

Strana 3

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané **H**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena **H**.

Písanie tvaru písmena **H** si žiaci nacvičia na celej strane. V úvode je potrebné venovať pozornosť nácviku správnej postupnosti písania obťahovaním písmena na obrázku farbičkami, prípadne precvičeniu na tabuli, v cvičnej písanke alebo na papieri. Žiaci píšú tvary písmena v dvoch riadkoch a v ďalšom píšú písmeno striedavo s malým tvarom. V závere strany si žiaci precvičujú písanie nového písmena vo vlastných menách. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správnej šírky písmen.

Strana 4

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ samostatne odpísať a prepísať vety s novým písmenom.

V prvom štvorriadkovom bloku si žiaci precvičujú písanie písmena **H** v kombinácii s inými písmenami, ktoré obsahujú podobné tvarové prvky. V druhej časti žiaci opäť píšú vlastné mená osôb. Žiaci si tak zopakujú aj pravidlo o písaní veľkého začiatkového písmena na začiatku vlastných mien. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybne napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom môže byť úspešnosť pri písaní vlastných mien.

Strana 5

Žiak vie:

- ✓ samostatne odpísať a prepísať vety s novým písmenom.

Celá strana je zameraná na precvičovanie písmen **H**, **h** vo vetách. V prvom štvorriadkovom bloku žiaci odpisujú zvolacie vety, v ktorých si precvičia aj písanie výkričníka. Druhá časť strany môže mať diagnostický charakter. Žiaci samostatne prepíšu dve oznamovacie vety. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybne napísané

slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom môže byť dodržiavanie správnych rozstupov medzi slovami vo vetách.

Precvičovanie h, H

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA*®, strana 28

Úloha 1

Úloha je formou autodiktátu. Žiaci pomenujú obrázok a pomenovanie (slovo) napíšu do riadka pod obrázok. Určia pozíciu hlásky **h** v slove (na začiatku, vnútri alebo na konci slova). Pozíciu hlásky môžu vyznačiť farebne.

Riešenie: hus (húska) – na začiatku slova, váha – vnútri slova, kohút – vnútri slova

Úloha 2

Žiaci prečítajú slová. Nájdu dvojice slov, ktoré majú rovnaké zakončenie. Nájdené dvojice slov vyfarbia rovnakou farbou.

Riešenie: jahody – záhrady, pohár – horár, strúhanka – hádanka

Úloha 3

Žiaci prečítajú nedokončené vety. Z ilustrácie zistia, čo dieťa kreslí a príslušné slovo dopíšu do vety. Upozorníme ich na písanie bodky na konci vety.

Riešenie: Hubert kreslí hokejku. Hana kreslí hrozno. Helena kreslí hrušku.

Rozširujúca úloha

Žiaci prečítajú slová v rámčekoch i v stĺpci. Ku každému slovu v rámčeku dopíšu slovo s rovnakým alebo podobným významom. Dvojice slov prečítajú.

Riešenie: zámok – hrad, skáče – hopká, konár – haluz, plot – ohrada

Hláska a písmená ž, Ž

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 28 – 31

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 107 – 108

Pojmy:

hláska ž a písmená ž, Ž, tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena **Ž**;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **ž** v slove;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlásky a písmen ž, Ž

Nápovedným obrázkom pri písmene **Ž** je **žaba**.

Motivačná báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonemického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA®* na tabuľu. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky písané i tlačené tvary nového písmena. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena **Ž** (malé tlačené ž, veľké tlačené Ž, malé písané ž, veľké písané Ž), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie a vzťahov medzi jej časťami, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti) a na rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 28, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;

- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku **ž** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **ž** na začiatku a vnútri slova.

Na ilustrácii je znázornená žaba rozprávajúca sa s vrabcom o živote v meste. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či vedia, prečo sa žabe nepáči v meste, či sa im páči tam, kde žijú. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené slová, ktoré majú v názve hlásku **ž**. Predpokladáme, že žiaci vedia nájsť na ilustrácii znázornené slová s danou hláskou, prípadne tvoriť prídavné mená a slovesá, ktoré s ilustráciou súvisia. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách. Žiaci by mali samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii. Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať vrabcovi pri lietaní v žaburine. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

– slová s hláskou **ž** na začiatku slova: *žaba, žaburina, žubrienky, žije;*

– slová s hláskou **ž** vnútri slova: *stráži.*

– slová s hláskou **ž** na konci slova *nie sú znázornené, pretože pri výslovnosti dochádza k spodobovaniu hlásky **ž** na konci slov.*

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne s ňou súvisia.

Po vyhľadání slov s hláskou **ž** znázornených na ilustrácii žiaci určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku alebo vnútri slova. Pozícia hlásky v slove je graficky znázornená pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na ilustrácii a určia, ktorý rámček znázorňuje pozíciu hlásky **ž** v slove.

Strana 28, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ čítať splývavou výslovnosťou slov s predložkami.

Čítanie slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom v slove je farebne odlišená. Ak sa však v slove nachádza nové písmeno v dvoch slabikách po sebe, je farebne zvýraznená iba jedna z nich. To preto, aby žiaci videli nové slovo farebne „rozdelené“ na slabiky a jednoduchšie sa im čítalo. Čítanie náročnejších slov so spoluhláskovými skupinami odporúčame dôkladne precvičiť v trenažéri, aby ich žiaci vo vetách čítali plynulo. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v texte, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné).

Trenažér odporúčame využiť na vysvetľovanie významu slov žiakmi. Tak získame prehľad o tom, ktorým slovám z textu rozumejú.

Strana 28, čítanie viet, text **Žaba a vrabec**

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať slová s predložkami splývavou výslovnosťou;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Pri priamej reči môže meniť intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším. Po prečítaní textu odporúčame viesť rozhovor o texte. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom žiaci čítajú nový text. Sú v ňom použité nové slová z trenážera, ktoré si žiaci vopred precvičili. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet (volíme individuálny prístup). Po prečítaní textu odporúčame zamerať pozornosť na ilustráciu a porovnať ju s textom. Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakom udelíme pochvalu za ich prácu.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri prerozprávání obsahu nového textu.

Strana 29, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ prečítať báseň;
- ✓ vyznačiť v básni rovnaké slová podľa zadania.

Odporúčame spoločne prečítať báseň a porozprávať sa so žiakmi o jej obsahu. Riešenie úlohy je vhodné na samostatnú prácu. Tú následne spoločne skontrolujeme a individuálne pochválime žiakov, ktorí pracovali celkom samostatne.

Strana 29, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ zložiť slová z daných slabík;
- ✓ prepísať slová písaným písmom;
- ✓ nakresliť obrázok znázorňujúci dané slovo.

Úlohu tohto typu už žiaci riešili niekoľkokrát. Odporúčame najskôr spoločne prečítať slabiky a povedať slovo. Žiaci samostatne prepíšu na linku správne slovo individuálnym tempom písania. Samostatnou prácou môže byť aj kreslenie obrázkov, ktoré znázorňujú napísané slová. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť vysvetlenie významu všetkých slov použitých v úlohe. Odporúčame pomáhať žiakom pomocnými otázkami.

Riešenie: žaba, užovka, ježko

Strana 29, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ určiť spoločnú vlastnosť slov v danej skupine podľa zakončenia rovnakou slabikou;
- ✓ vyradiť zo skupiny slovo, ktoré do nej nepatrí.

Odporúčame úlohu riešiť spoločne so všetkými žiakmi. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť priradovanie nových slov do skupín s danými vlastnosťami.

Strana 29, HODINY

Žiak vie:

- ✓ doplniť do slov správne písmeno podľa významu slova.

Tento typ úlohy už žiaci riešili na strane 15. Odporúčame riešiť úlohu spoločne. Rozširujúcou úlohou môže byť tvorenie viet s danými slovami alebo tvorenie skupín slov podľa daného pravidla, napr. slová s dĺžňom, slová s dvomi slabikami, slová s piatimi písmenami...

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Strana 30, čítanie viet, text Šípková Ruženka

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 súvislých viet o ilustrácii;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať predložky splývavou výslovnosťou;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Strana 30 je strana určená na precvičenie čítania. V tomto texte nie sú farebne vyznačené slabiky s novým písmenom ani predložky spojené so slovom. Cieľom je precvičovanie čítania takej formy textu, ktorú žiaci nájdu v časopisoch i v knihách.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami.

Odporúčame nacvičiť so žiakmi čítanie slov, ktoré učiteľ považuje za náročnejšie vzhľadom na úroveň čitateľských spôsobilostí svojich žiakov.

Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutí textu ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).

Text je vhodný aj na rolové čítanie (*rozprávač, mamička, Zuzanka, Adam*), odporúčame ho však zaradiť až po dôkladnom zvládnutí techniky čítania a konkrétnych podmienok v triede.

Strana 30, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informáciu priamo uvedenú v texte.

Pri riešení úlohy učiteľ upozorní žiakov na slovo *prosím*, ktoré Zuzanka správne použila.

Strana 30, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ samostatne rozprávať na danú tému.

Odporúčame, aby učiteľ pomáhal žiakom pri ich rozprávaní pomocnými otázkami a motivoval ich k samostatnému vyjadrovaniu.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame sa zamerať na plynulosť rozprávania pri riešení úlohy 2.

Strana 31, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informáciu priamo uvedenú v texte;
- ✓ určiť vetu znázornenú na ilustrácii.

Odporúčame najskôr spoločne prečítať dvojice viet priradené k ilustráciám. Pri slovách *Jožko, ježko* dochádza k spodobovaniu hlásky **ž** vnútri slova. Určenie správnej vety znázornenej na ilustrácii pomáha žiakom zdokonaľovať čítanie s porozumením.

Riešenie: Malý ježko spí pod stromom. Želka umýva lyžice.

Strana 31, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ povedať dané slová po slabikách
- ✓ určiť slová s rovnakou poslednou slabikou.

Úlohu odporúčame riešiť ako samostatnú prácu. Rozširujúcou úlohou môže byť určovanie počtu písmen, slabík v slovách, prípadne vysvetlenie významu slov a ich použitie vo vetách.

Riešenie: lyže – nože, koža – ryža, ružička – vežička

Strana 31, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ zložiť slová z daných slabík;
- ✓ doplniť slovo do vety.

Skladanie slabík do slov nie je pre žiakov nová úloha. S dopĺňaním vytvorených slov do viet sa v tejto úlohe stretávajú po prvýkrát. Odporúčame slová písať písaným písmom. Úloha tohto typu pomáha žiakom zdokonaľovať sa v čítaní s porozumením. Má tiež diagnostický charakter.

Strana 31, HODINY

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť grafickú podobu písmen Z, Ž, C, Č;
- ✓ vyfarbiť maľovanku podľa zadania.

Úlohu tohto typu už žiaci riešili niekoľkokrát v 1. i v 2. časti *Šlabikára LIPKA*®. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť tvorenie viet o obrázku alebo tvorenie slov súvisiacich s obrázkom (prídavné mená, slovesá...)

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Didaktické hry

Skryté písmená

Cieľ hry: Precvičiť čítanie slov.

Postup: Učiteľ napíše na tabuľu slová s vynechanými písmenami (v každom slove je vynechané najmenej jedno písmeno). Žiaci chodia postupne k tabuli a určujú písmená, ktoré v slovách chýbajú, napríklad: _aba, rožo_.

Obmenou môže byť vyhľadávanie slov, v ktorých chýba konkrétne písmeno povedané učiteľom alebo žiakom, napríklad: *V ktorých slovách chýba písmeno ž?*

Vláčik

Cieľ hry: Precvičiť rozlíšenie medzi slovom a vetou, rozvíjať slovnú zásobu a komunikačné spôsobilosti žiakov.

Postup: Všetci žiaci sa postavia vedľa lavíc. Lavica predstavuje vláčik, ktorý žiakov zavezie do *Krajiny múdrych detí*. Učiteľ povie žiakom ľubovoľnú hlásku. Nasadnúť do vláčika môže ten, kto splní zadanie:

vymyslieť slovo začínajúce na uvedenú hlásku a vetu, v ktorej dané slovo použije. Sadne si žiak, ktorý povie správne slovo i vetu, pocestuje vláčikom do *Krajiny múdrych detí*.

Rýchle slová

Cieľ hry: Precvičiť pohotové čítanie slov (techniku čítania slov).

Pomôcky: kartičky s napísanými slovami

Postup: Učiteľ má na kartičkách napísané slová zložené zo známych písmen. Slovo ukáže žiakom len na krátku chvíľu a potom ho skryje. Žiaci musia slovo prečítať nahlas.

Hru môže učiteľ diferencovať tak, že určí homogénnu skupinu žiakov, ktorá bude slovo čítať.

Dĺžku času, kedy ukazuje slovo, mení podľa individuálnych spôsobilostí žiakov tak, aby mal každý možnosť zažiť radosť z úspechu pri hre.

Písanie ž, Ž

Písanie, 5. zošit, strany 6 – 7

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 107 – 108

Pojmy:

malé písané ž, veľké písané Ž

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 6

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmená malé písané ž a veľké písané Ž;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmen ž, Ž.

Na tejto strane sa žiaci naučia písať písmená ž, Ž. Keďže s tvarom písmena sa už stretli pri písmenách z, Z, precvičujú sa oba tvary na jednej strane. Pri písmenách ž, Ž je potrebné venovať pozornosť najmä správne umiestneniu mäččeňa. Po rozcvičení ruky na úvodnej ilustrácii žiaci obtiahnu niekoľkokrát farbičkami tvar písmena na obrázku. Ďalej píšu samostatné písmená v predpísaných troch riadkoch. V závere strany precvičujú písanie písmena ž v dvojslabičných slovách v rôznych pozíciách. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Sebahodnotenie sa môže zamerať na správne umiestnenie mäččeňov.

Strana 7

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ odpísať vetu napísanú písaným písmom;
- ✓ prepísať vetu napísanú tlačeným písmom.

Prvý štvorriadkový blok je zameraný na precvičovanie písmen ž, Ž v slovách. Žiaci sa opäť stretávajú s písaním vlastných mien, preto je vhodné zopakovať pravidlo o ich správnom písaní. Druhá časť strany je venovaná precvičeniu odpisu a prepisu viet. Žiaci ju vypracujú samostatne a učiteľ ju môže využiť aj na priebežnú diagnostiku písania. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybne napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce vypracujú sebahodnotenie podľa pokynov učiteľa. Kritériom môže byť úspešnosť pri odpise a prepise viet.

Precvičovanie ž, Ž

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA®*, strana 29

Úloha 1

Žiaci dopíšu do slov chýbajúce mäkčene. Všetky slová prečítajú.

Riešenie: žaba, ruža, zvon, zámok, zima

Úloha 2

Žiaci sa orientujú v rade písmen. Zakrúžkujú každé druhé písmeno v každom rámečku.

Zo zakrúžkovaných písmen zložia slovo. Písmená spájajú zaradom zľava doprava.

Riešenie: RYŽA, NOŽÍK, ŽART

Úloha 3

Žiaci prečítajú vety. Podľa ilustrácie nájdú vety, ktoré sú na nej znázornené. Nesprávne slová prečiarknu podľa ilustrácie. Vyberú si jednu vetu a napíšu ju.

Riešenie: Želka číta o žabe. Želka číta o ježkovi.

Rozširujúca úloha

Žiaci vymyslia ľubovoľné písmená, slabiky s danými písmenami a slová s danými slabikami.

Môžu si pomôcť vzorom.

Poznámka: Ako prvé nemusia použiť len samohlásky, ale aj spoluhlásky. Napísaná slabika nemusí byť v slove prvá. Slovo môže byť aj trojslabičné. Ak sa žiakom úloha zapáčila, ďalšie riešenia môžu písať do zošita alebo na papier.

Možné riešenie: a – za – koza; b – be – koberec; č – či – pečivo

Hláska a písmená l, l'

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 32 – 36

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 109 – 112

Pojmy:

hláska l a písmená l, l', tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena l';
- ✓ určiť pozíciu hlásky l' v slove;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlásky a písmen l, l'

Nápovedným obrázkom pri písmene l' je *lalia*.

Motivačná báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*® na tabuľu. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň nasпамáť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky písané i tlačené tvary nového písmena. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena l' (malé tlačené l', veľké tlačené L, malé písané l', veľké písané L), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrkovného vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 32, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;

- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku *I'* v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky *I'* na začiatku, vnútri a na konci slova.

Na ilustrácii je *Zuzanka s bratom Adamom*, Zuzanka maľuje obrázky, Adam sa prizerá. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či žiaci radi maľujú, či si maľujú aj doma...

Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku *I'*. Predpokladáme, že žiaci vedia na ilustrácii nájsť znázornené slová s danou hláskou, prípadne tvoriť prídavné mená a slovesá, ktoré súvisia s ilustráciou. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Žiaci by mali samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii.

Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Zuzke a Adamovi pri maľovaní obrázkov. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

– slová s hláskou *I'* na začiatku slova: *I'alia*;

– slová s hláskou *I'* vnútri slova: *maľuje*;

– slová s hláskou *I'* na konci slova: *motýl', podbeľ*.

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne s ňou súvisia.

Po vyhľadání slov s hláskou *I'* znázornených na ilustrácii žiaci určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Pozícia hlásky v slove je graficky znázornená pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na ilustrácii a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky *I'* v slove.

Strana 32, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom.

Čítanie slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom v slove je farebne odlíšená. Ak sa však v slove nachádza nové písmeno v dvoch slabikách po sebe, je farebne zvýraznená iba jedna z nich. To preto, aby žiaci videli nové slovo farebne „rozdelené“ na slabiky a jednoduchšie sa im čítalo. Čítanie náročnejších slov odporúčame dôkladne precvičiť, aby ich žiaci vo vetách čítali plynulo. Pri čítaní slov v stĺpci odporúčame upozorniť žiakov na časti slov, ktoré sú rovnaké a ktoré odlišné. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v riadku alebo stĺpci, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú. Trenažér odporúčame využiť na vysvetľovanie významu slov žiakmi. Tak získame prehľad o tom, ktorým slovám z textu rozumejú.

Strana 32, čítanie viet, text **Motýl'**

Žiak vie:

- ✓ čítať plynulo vety s novými slovami;
- ✓ čítať splývavou výslovnosťou slov s predložkami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Pri priamej reči môže meniť intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.

Po prečítaní textu odporúčame viesť rozhovor o texte. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Text potom čítajú žiaci. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým

písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet (volíme individuálny prístup). V texte sú použité slová s rovnakým slovotvorným základom (*maľuje, maľujem, maľuješ, namaľujem, namaľuješ*). Žiaci môžu tvoriť nové podobné slová. Po prečítaní textu odporúčame zamerať pozornosť na ilustráciu a porovnať ju s textom. Učiteľ by sa mal rozprávať so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Veľmi dôležité je udelenie pochvaly za prácu žiakov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri prerozprávaní obsahu nového textu.

Strana 33, čítanie viet, text **Smelý kráľ**

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 súvislých viet o ilustrácii;
- ✓ čítať neznámy text plynulo;
- ✓ rozlíšiť, či ide v rámci konkrétnej ukážky o báseň alebo o príbeh (o súvislý text).

Strana je určená na precvičenie čítania. Žiaci čítajú po prvýkrát báseň ako hlavný text na strane. Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu. Žiaci tvoria vety, o čom asi budú čítať. Učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby žiaci o nej vedeli samostatne vytvoriť 5 súvislých viet. Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správny prednes básne ako vzor. Upozorní žiakov na to, že číta báseň, ktorá má krátke riadky a slová na konci riadkov podobne znejú. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. Je vhodné, aby žiaci čítali báseň spoločne, aby si všetci uvedomili rozdiel pri čítaní básne a príbehu. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).

Strana 33, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať v básni dané slová.

Učiteľ upozorní žiakov, že vyhľadávajú a podčiarkujú (aj v nadpise) iba slová *kráľ* a *muška*, nie ich tvary. To môže byť rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy, ktorú učiteľ zadá individuálne.

Strana 33, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ vymyslieť iný názov básne.

Riešenie úlohy predpokladá naplnenie 3. úrovne porozumenia textu, ako je uvedené v spodnej lište strany v šlabikári. Pri hodnotení úlohy musí učiteľ postupovať individuálne, pretože všetci žiaci nemusia riešenie úlohy zvládnuť na rovnakej úrovni porozumenia textu.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 2.

Strana 34, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ priradiť k obrázku slovo, ktoré znázorňuje;
- ✓ vysvetliť význam daných slov.

Úlohu tohto typu už žiaci riešili niekoľkokrát. Pomenovanie obrázka a priradenie správneho slova k nemu pomáha žiakom zdokonaľovať čítanie s porozumením. Pri vyfarbovaní rámečkov so slovami odporúčame, aby žiaci použili svetlejšie farby (aby napísané slovo zostalo čitateľné). Rozširujúcou činnosťou pri riešení úlohy je vysvetlenie významu všetkých slov použitých v úlohe. Odporúčame pomáhať žiakom pomocnými otázkami.

Riešenie: cibuľa, motýľ, podbeľ

Strana 34, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ napísať správne slovo do dopĺňovačky;
- ✓ vyriešiť tajničku;
- ✓ prepísať tajničku písaným písmom.

Dopĺňovačky už žiaci riešili, ale s týmto typom sa stretávajú po prvýkrát. Odporúčame úlohu riešiť spoločne, pretože slová, ktoré majú žiaci doplniť do dopĺňovačky, nie sú napísané v správnom poradí. Po vyplnení dopĺňovačky žiaci prečítajú jej riešenie (farebne zvýraznené slová) a prepíšu názov rozprávky do riadka. Učiteľ upozorní žiakov, že názov rozprávky sa začína veľkým písmenom.

Riešenie: Soľ nad zlato

Strana 34, HODINY

Žiak vie:

- ✓ zložiť slová z daných slabík;
- ✓ určiť a napísať slovo s najmenším počtom písmen.

Podobný typ úlohy už žiaci riešili. Odporúčame ju riešiť spoločne. Žiaci najskôr prečítajú všetky slabiky postupne za sebou a pozorujú, či nepočuli slová. Potom vyfarbujú rovnakou farbou slabiky tvoriace slová. Učiteľ pripomenie žiakom, že existujú aj slová, ktoré majú iba jednu slabiku. Vyznačené slová spoločne prečítajú a vyhľadajú slovo s najmenším počtom písmen. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť vysvetlenie významu všetkých slov a tvorenie viet s danými slovami.

Riešenie: cibuľa, úl, kašeľ, ľan; Najmenej písmen má slovo úl.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Strana 35, čítanie viet, text Sysel'

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 súvislých viet o ilustrácii;
- ✓ čítať neznámy text plynulo.

Strana je určená na precvičenie čítania. V tomto texte nie sú farebne vyznačené slabiky s novým písmenom ani predložky spojené so slovom. Cieľom je precvičovanie čítania takej formy textu, ktorú žiaci nájdu v časopisoch i v knihách.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu.

Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami.

Odporúčame nacvičiť so žiakmi čítanie slov, ktoré učiteľ považuje za náročnejšie vzhľadom na úroveň čitateľských spôsobilostí svojich žiakov.

Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutí textu ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).

Text je vhodný aj na znázornenie pohybov.

Strana 35, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informácie priamo uvedené v texte.

Odporúčame úlohu zadať ako samostatnú prácu žiakov. Pri jej hodnotení učiteľ individuálne pochváli žiakov za prácu.

Strana 35, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s porozumením;
- ✓ určiť pravdivosť alebo nepravdivosť obsahu vety podľa textu.

Tento typ úlohy už žiaci riešili niekoľkokrát v 1. i v 2. časti *Šlabikára LIPKA*®, preto úlohu odporúčame zadať ako samostatnú prácu. Pri určovaní pravdivosti alebo nepravdivosti žiaci vychádzajú z informácií priamo uvedených v texte. Učiteľ môže úlohu využiť na diagnostiku porozumenia nového textu.

Riešenie: -, P, P

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 2.

Strana 36, čítanie viet, text Záhrada

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 súvislých viet o ilustrácii;
- ✓ čítať neznámy text plynulo.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu.

Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami.

Odporúčame nacvičiť so žiakmi čítanie slov, ktoré učiteľ považuje za náročnejšie vzhľadom na úroveň čitateľských spôsobilostí svojich žiakov (vytvorí vlastný trenažér).

Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutí textu ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...). Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet (voľíme individuálny prístup). Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakom udelíme pochvalu za ich prácu.

Text je vhodný aj na rolové čítanie (*rozprávač, Zuzanka, babička*).

Strana 36, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informácie priamo uvedené v texte.

Odporúčame úlohu zadať ako samostatnú prácu žiakov. Pri jej hodnotení učiteľ individuálne pochváli žiakov za prácu.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 1.

Didaktické hry

Tichá

Cieľ hry: Precvičiť fonematické uvedomovanie hlásky *l'* v slovách.

Postup: Žiaci sedia v laviciach a počúvajú otázky učiteľa. Odpovedajú na ne kývaním hlavy, nikto neodpovedá nahlas – preto sa hra volá *Tichá*. Učiteľ kladie otázky, napríklad: *Počujeme v slove motýl hlásku l' na začiatku slova? Je v slove slon hláska l'?*

Drep – skok – „Klamanie“

Cieľ hry: Precvičiť si pamäť a identifikovať slová z textu.

Postup: Žiaci sa postavia vedľa lavíc. Žiak (učiteľ) hovorí slová, ktoré boli alebo neboli v prečítanom texte (napríklad v texte *Záhrada* v šlabikári na strane 36). Ak sa slovo nachádzalo v texte, žiaci urobia drep. Ak slovo v texte nebolo, vyskočia. Vybraný žiak skáče a robí drepy tiež, ale snaží sa pomýliť spolužiakov, preto ich robí zámerne aj s chybami. Žiaci, ktorí vedia jednoznačnú odpoveď, by sa nemali dať oklamať.

Žiakom vysvetlíme, že klamanie v tejto hre je dovolené, je použité zámerne, preto nehovoríme o neslušnom správaní.

Na detektíva

Cieľ hry: Precvičiť čítanie známych slov.

Pomôcky: vety napísané na tabuli (alebo text v šlabikári)

Postup: Žiaci najskôr prečítajú text, s ktorým budú pracovať. Potom im učiteľ kladie rôzne otázky, napríklad: *Kto z vás je šikovný detektív a zistí, z ktorej vety sa dozvieme, aký sen sa sníval sysľovi?* (Mal krásny sen o tom, že má veľa jedla.)

Písanie l, Ľ

Písanie, 5. zošit, strany 8 – 9

Návrhy priprav na vyučovacie hodiny 109 – 112

Pojmy:

malé písané l, veľké písané Ľ

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 8

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmená malé písané l, veľké písané Ľ;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmen l, Ľ
- ✓ písať slová s novým písmenom.

Na tejto strane sa žiaci naučia písať písmená l, Ľ. Pred písaním žiaci písmená prečítajú, pričom je potrebné dbať na ich správnu, mäkkú výslovnosť. Po rozcvičení ruky na úvodnej ilustrácii žiaci tvary písmen na obrázku niekoľkokrát obtiahnu farbičkami. V prvom riadku píšu striedavo obe písmená, čo prispieva k uvedomovaniu si odlišností tvarov. Ďalej pokračujú v písaní samostatných tvarov písmena l v jednom a riadku a Ľ v nasledujúcom riadku. V závere strany precvičujú písmeno l v slovách. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie – program na nácvik písania písaných tvarov písmen*, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Po skončení práce na strane žiaci vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Žiaci môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správneho tvaru a sklonu písmen.

Strana 9

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ odpísať vetu napísanú písaným písmom;
- ✓ prepísať vetu napísanú tlačným písmom.

Prvý štvorriadkový blok je zameraný na precvičovanie písmena l ako posledného písmena slova. Aj tu pri čítaní napísaných slov treba upozorňovať žiakov na správnu výslovnosť. Písmeno Ľ sa precvičuje vo vlastných menách osôb. Druhá časť strany je venovaná precvičeniu odpisu a prepisu viet s exponovaným výskytom oboch písmen.

Sebahodnotenie

V rámci záverečného sebahodnotenia sa žiaci zamerajú na správnosť napísaných viet.

Precvičovanie l, l'

Pracovný zošit k Šlabikáru LIPKA®, strana 30

Úloha 1

Žiaci prečítajú tlačené tvary písmen v rámečkoch. Potom ich prepíšu písaným písmom do riadka. Pri písaní sa snažia dodržať správny tvar písmen. *Poznámka:* Žiaci si môžu vymýšľať slová s danými písmenami v rôznej pozícii v slove. Pri veľkých tvaroch písmen odporúčame vymýšľať mená.

Úloha 2

Žiaci pomenujú obrázky a napíšu prvé písmená slov. Písmená prepíšu v rovnakom poradí do pripravených rámečkov. Písmená prečítajú ako slovo.

Riešenie: citrón – c, ihla – i, bubon – b, uterák – u, ľalia – ľ, auto – a; *výsledok:* cibuľa

Úloha 3

Žiaci si najprv prečítajú slová v rámečkoch. Potom prečítajú neúplné vety. Do každej vety doplnia vhodné slovo z rámečka.

Riešenie: Krájam čerstvú cibuľu. Malý motýľ má pestré krídla.

Rozširujúca úloha

Žiaci najskôr prečítajú všetky slová v skupine a určia ich spoločný znak. Potom prečiarknu jedno slovo, ktoré nepatrí do skupiny. Svoje tvrdenia zdôvodnia. Napíšu iné slovo, ktoré patrí do skupiny (má spoločný znak skupiny).

Riešenie: *Napíšu:* kráľovná, princ, princezná; prečiarknu slovo čmeľ (nie je rozprávková postava, člen kráľovskej rodiny), *návrh na nové slovo:* kráľ; Dušan, Bohuš, Ľuboš; prečiarknu slovo Ľuba (nie je chlapčenské meno); *návrh na nové slovo:* Paľo.

Hláska a písmená *ť, ť*

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 37 – 39

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 113 – 114

Pojmy:

hláska *ť* a písmená *ť, ť* tlačný a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena *Ť*;
- ✓ určiť pozíciu hlásky *ť* v slove;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvedenie hlásky a písmen *ť, ť*

Nápovedným obrázkom pri písmene *Ť* je *ťava*.

Motivačná báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*® na tabuľu. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky písané i tlačené tvary nového písmena. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena *Ť* (malé tlačené *ť*, veľké tlačené *ť*, malé písané *ť*, veľké písané *ť*), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 37, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;

- ✓ identifikovať hlásku **ť** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **ť** na začiatku, vnútri a na konci slova.

Na ilustrácii je znázornená *Zuzanka so sestrou Evičkou*, Zuzanka jej ukazuje obrázky v knižke o zvieratách. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či žiaci majú doma knižky o zvieratách (prípadne iné) a s kým si ich najčastejšie čítajú a pod. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku **ť**. Predpokladáme, že žiaci vedia nájsť na ilustrácii znázornené slová s danou hláskou, prípadne tvoriť prídavné mená a slovesá, ktoré s ilustráciou súvisia. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Žiaci by mali samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii.

Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Zuzanke a Evičke pri prezeraní knižky. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

– slová s hláskou **ť** na začiatku slova: *ťava, ťapká;*

– slová s hláskou **ť** vnútri slova: *píšťalka;*

– slová s hláskou **ť** na konci slova: *niť* (na píšťalke), *ukazovať, čítať, sedieť...*

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne s ňou súvisia.

Po vyhľadání slov s hláskou **ť** znázornených na ilustrácii žiaci určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Pozícia hlásky v slove je graficky znázornená pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na ilustrácii a určia, ktorý rámček znázorňuje pozíciu hlásky **ť** v slove.

Strana 37, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom.

Čítanie slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v texte, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné).

Trenažér odporúčame využiť na vysvetľovanie významu slov žiakmi. Tak získame prehľad o tom, ktorým slovám z textu rozumejú.

Strana 37, čítanie viet, text **Zuzanka a Evička**

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať splývavou výslovnosťou slová s predložkami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Pri priamej reči môže meniť intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.

Po prečítaní textu odporúčame viesť rozhovor o texte. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom žiaci čítajú nový text. Sú v ňom použité nové slová z trenažera, ktoré si žiaci vopred precvičili. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet (volíme individuálny prístup).

Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakom udelíme pochvalu za ich prácu.

Strana 37, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať vetu napísanú písaným písmom.

V spodnom riadku je veta – otázka napísaná písaným písmom. Otázka súvisí s textom a je určená na nácvik čítania textu napísaného písaným písmom. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je odpovedať na otázku podľa textu.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri práci s vetou napísanou písaným písmom.

Strana 38, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ priradiť slová k obrázkom podľa významu.

Riešenie úlohy závisí od rozhodnutia žiakov. Odporúčame, aby učiteľ so žiakmi rozprával o tom, kedy sa oni naučili činnosti uvedené v úlohe alebo kedy sa ich chystajú naučiť.

Strana 38, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ zložiť slová z daných slabík;
- ✓ prepísať slová písaným písmom.

Úlohu tohto typu už žiaci riešili niekoľkokrát. Odporúčame najskôr spoločne prečítať slabiky a povedať slovo. Správne slovo samostatne prepíšu na linajku individuálnym tempom písania. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť použitie slov vo vetách, ktoré môžu byť nielen oznamovacie, ale žiaci môžu tvoriť otázky alebo príkazy.

Riešenie: maľovať, čvrikať

Strana 38, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ napísať pomenovanie obrázka.

Odporúčame najskôr spoločne so žiakmi prečítať všetky slová v rámečkoch a vyznačiť tie, ktoré sú znázornené na obrázkoch. Prepis slov písaným písmom do pripravených riadkov môže učiteľ zadať ako samostatnú prácu. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť určovanie počtu slabík alebo písmen v slovách.

Riešenie: labuť, píšťalka, reťaz

Strana 38, HODINY

Žiak vie:

- ✓ vyznačiť dvojice slov, ktoré tvoria slovné spojenia.

Žiaci najskôr prečítajú všetky slová, potom dvojice slov tvoriacich slovné spojenia vyfarbia rovnakou farbou. Táto časť riešenia úlohy môže byť zadaná ako samostatná práca. Tvorenie viet s použitím slovných spojení odporúčame riešiť spoločne.

Riešenie: Počúvať hudbu. Maľovať motýľa. Piť šťavu.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Strana 39, čítanie viet, text **Labuť a kačka**

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť na praktických ukážkach báseň od príbehu (prozaického textu);
- ✓ čítať text so správnou intonáciou.

Odporúčame začať čítaním textu bez toho, že by sa žiaci najskôr zamerali na ilustráciu. Text prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu, plynulé čítanie a prednes básne ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutí textu ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. Podľa konkrétnych podmienok v triede môže učiteľ so žiakmi nacvičovať prednes básne. Odporúčame, aby učiteľ vždy predniesol dva verše (ktoré spravidla tvoria jednu vetu) a žiaci jeho prednes napodobnia.

Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...). K práci s ilustráciou pristúpime až pri riešení úlohy 1.

Strana 39, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ porozprávať obsah básne;
- ✓ určiť poradie obrázkov znázorňujúcich dej básne.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát. Odporúčame najskôr so žiakmi spoločne porozprávať dej opísaný v básni. Potom opísať dej znázornený na jednotlivých obrázkoch a určiť ich správne poradie podľa deja. Báseň má štyri slohy, to znamená, že nie každá sloha je samostatne znázornená na obrázku.

Učiteľ môže úlohu využiť na diagnostiku porozumenia nového textu.

Riešenie: 1, 3, 2

Strana 39, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať v skupine slov tie, ktoré sú zakončené rovnakou slabikou.

Žiaci už tento typ úlohy riešili, preto odporúčame zadať ju ako samostatnú prácu. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť hľadanie iných dvojc slov v básni, ktoré sú rovnako zakončené (žiaci hľadajú rýmy, ale slovo *rýmy* nepoužívame), alebo tvoria nové dvojice slov s rovnakým, prípadne podobným zakončením. Rozširujúcou úlohou je *včielkina úloha*, ktorá ponúka žiakom úlohu na orientáciu v texte. Žiaci môžu nájdené slová v texte vyfarbiť.

Strana 39, HODINY

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať v skupine písmen tie, ktoré tvoria slovo.

Odporúčame, aby žiaci čítali dvojice písmen ako slabiky, tak ľahšie identifikujú slová.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na správne riešenie úlohy 1.

Didaktické hry

Nezbedný vietor

Cieľ hry: Precvičiť čítanie slov napísaných tlačeným i písaným písmom.

Pomôcky: slová napísané tlačeným i písaným písmom na samostatných kartičkách

Postup: Na magnetickú tabuľu pripevníme slová na kartičkách napísané tlačeným i písaným písmom tak, aby tvorili dvojice (jedno slovo oboma typmi písma vedľa seba). Ak nemáme dostatočne veľkú magnetickú tabuľu, slová môžeme uložiť na zem.

Dvojice slov prečítame. Potom učiteľ povie žiakom, aby sa otočili chrbtom k textu. Učiteľ (neskôr niektorý žiak) povymieňa dvojice slov – to nezbedný vietor rozfúkal slová. Žiaci hľadajú a priradujú slová tak, aby znova tvorili dvojice: tlačený a písaný tvar toho istého slova. Odporúčame zaradiť slová, v ktorých sú písmená *t, ť*.

Vety spia

Cieľ hry: Zoradiť správne slová do viet, precvičiť čítanie viet.

Pomôcky: vety napísané na kartičkách po jednotlivých slovách, každá veta inou farbou

Postup: Učiteľ napíše na kartičky vety, každé slovo zvlášť a rozdá ich žiakom. Každá veta by mala byť napísaná inou farbou alebo iným typom písma. Najvýhodnejšie je, aby mal každý žiak jedno slovo. Žiaci slová najskôr prečítajú. Potom učiteľ povie: „*Vety spia, ale zobudí sa veta: Maťo pije šťavu.*“ Žiaci, ktorí majú dané slová, prídu pred tabuľu a zoradia sa tak, aby vytvorili vetu. Ostatní žiaci vetu prečítajú.

Rýchle slová

Cieľ hry: Precvičiť pohotové čítanie slov (techniku čítania slov).

Pomôcky: kartičky s napísanými slovami

Postup: Učiteľ má na kartičkách napísané slová zložené zo známych písmen. Slovo ukáže žiakom len na krátku chvíľu a potom ho skryje. Žiaci musia slovo nahlas prečítať.

Hru môže učiteľ diferencovať tak, že určí homogénnu skupinu žiakov, ktorá bude slovo čítať.

Dĺžku času, kedy ukazuje slovo, mení podľa individuálnych spôsobilostí žiakov tak, aby mal každý možnosť zažiť radosť z úspechu pri hre.

Písanie ť, ť

Písanie, 5. zošit, strany 10 – 11

Návrhy priprav na vyučovacie hodiny 113 – 114

Pojmy:

malé písané *ť*, veľké písané *Ť*

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 10

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmená malé písané *ť* a veľké písané *Ť*;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmen *ť, ť*;
- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom.

Strana je venovaná nácviku písania písmen *ť, ť* samostatne aj v slovách. Zväčšené tvary písmen žiaci niekoľkokrát obtiahnu farbičkami. Keďže už podobné písmená *t, T* vedia písať, sústredia sa predovšetkým na nácvik správneho písania mäkkeňa, najmä pri malom písanom *ť*. V posledných dvoch riadkoch žiaci píšu *ť* v slovách. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie – program na nácvik písania písaných tvarov písmen*, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA®*.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správneho umiestnenia mäkkeňov.

Strana 11

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novými písmenami;
- ✓ odpísať vetu napísanú písaným písmom;
- ✓ prepísať vetu napísanú tlačenej písmom.

Strana je rozdelená na dve štvorriadkové časti. V prvých riadkoch sa precvičuje písmeno *ť* vo všetkých troch pozíciách – na začiatku, vnútri i na konci slova. Keďže žiadne vlastné meno osôb začínajúce sa písmenom *Ť* nie je uvedené v slovenskom kalendári, v poslednom riadku tejto časti si žiaci precvičia písanie vlastného mena zvierat. Je to vhodná príležitosť na vyvodenie ďalšieho pravidla o písaní vlastných mien zvierat. Druhá časť strany je venovaná odpisu a prepisu zvolacích viet. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce vypracujú sebahodnotenie podľa pokynov učiteľa. Kritériom môže byť úspešnosť pri písaní viet.

Precvičovanie ť, ť

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA®*, strana 31

Úloha 1

Žiaci pomenujú každý obrázok. Určia prvú hlásku pomenovania a podľa nej priradia obrázok k správne písmenu.

Riešenie: ŤAVA – ť, ČIAPKA – Č, ŠATKA – Š, ŽABA – Ž, ĽALIA – Ľ

Úloha 2

Žiaci najskôr prečítajú všetky časti viet v rámčekoch. Potom ich spoja do viet (čiarou alebo vyfarbením rámčekov rovnakou farbou). Dve vety prepíšu.

Riešenie: Čítať rozprávku. Písať úlohu. Maľovať kráľa. Jesť jablko.

Poznámka: Žiaci môžu tvoriť podobné dvojslovné vety o tom, čo budú dnes robiť.

Obrázok vedľa úlohy 2 je zábavný obrázok, ktorý slúži najmä na spestrenie strany a má ilustračný charakter. Žiaci však o ňom môžu tvoriť vety podľa zadania učiteľa.

Úloha 3

Žiaci prečítajú vety so všetkými tromi slovami v rámčekoch. Z trojice slov vyberú to, ktoré patrí do vety. Zvyšné slová prečiarknu.

Riešenie: Po jazere pláva labuť. Peťko píska na píšťalke.

Rozširujúca úloha

Každému písmenu je pridelené číslo. Žiaci dopíšu k číslam písmená a prečítajú vzniknutú vetu. Nakreslia podľa nej obrázok.

Riešenie: MAŤO MÁ ŽLTÚ PÍŠŤALKU.

Hláska a písmená d', Ď

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 40–42

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 115 – 116

Pojmy:

hláska *d'* a písmená *d', Ď*, tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena *Ď*;
- ✓ určiť pozíciu hlásky *d'* v slove;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlásky a písmen d', Ď

Nápovedným obrázkom pri písmene *Ď* je *ďateľ*.

Motivačná báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonemického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*® na tabuľu. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky písané i tlačené tvary nového písmena. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena *Ď* (malé tlačené *d'*, veľké tlačené *Ď*, malé písané *d'*, veľké písané *Ď*), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnéj zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 40, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku *d'* v slovách znázornených na ilustrácii;

- ✓ určiť pozíciu hlásky **ď** na začiatku, vnútri a na konci slova.

Na ilustrácii je medveď pozorujúci *ďatľa pri hľadaní si potravu*. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či žiaci poznajú *ďatľa* z obrázkov, či ho už niekedy počuli, keď boli v prírode... Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku **ď**. Predpokladáme, že žiaci vedia na ilustrácii nájsť znázornené slová s danou hláskou, prípadne tvoriť prídavné mená a slovesá, ktoré súvisia s ilustráciou. Pri hláske **ď** v slovách *medveď, žalud', paprad'* dochádza k spodobovaniu, preto v tomto prípade im vysvetlíme, že sú medvede, preto píšeme **ď**, ale vyslovujeme **ť**. Ďalej im povieme, že sa to budú učiť neskôr. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Mali by samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii.

Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať na okraji lesa pri stretnutí medveďa s *ďatľom*. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou **ď** na začiatku slova: *ďateľ, ďaleko, ďobe*;
- slová s hláskou **ď** vnútri slova: *dážd'ovka*;
- slová s hláskou **ď** na konci slova: *medveď, žalud', paprad'*.

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne s ňou súvisia.

Žiaci po vyhľadání slov s hláskou **ď** (znázornených na ilustrácii) určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Pozícia hlásky v slove je graficky znázornená pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na ilustrácii a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky **ď** v slove.

Strana 40, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom.

Čítanie slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom v slove je farebne odlišená. Ak sa však v slove nachádza nové písmeno v dvoch slabikách po sebe, je farebne zvýraznená iba jedna z nich. To preto, aby žiaci videli nové slovo farebne „rozdelené“ na slabiky a jednoduchšie sa im čítalo.

Ako *rozširujúcu úlohu* odporúčame zaradiť orientáciu v riadku, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú. Trenažér odporúčame využiť na vysvetľovanie významu slov žiakmi. Tak získame prehľad o tom, ktorým slovám z textu rozumejú.

Strana 40, čítanie viet, text Doktor v hore

Žiak vie:

- ✓ čítať plynulo vety s novými slovami;
- ✓ čítať splývavou výslovnosťou slov s predložkami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Pri priamej reči môže meniť intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.

Po prečítaní textu odporúčame viesť rozhovor o texte. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Text potom čítajú žiaci. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet

(volíme individuálny prístup). Po prečítaní textu odporúčame zamerať pozornosť na ilustráciu a porovnať ju s textom. Učiteľ by sa mal rozprávať so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Veľmi dôležité je udelenie pochvaly za prácu žiakov.

Strana 40, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať vetu napísanú písaným písmom.

V spodnom riadku sa nachádza veta – otázka napísaná písaným písmom. Otázka súvisí s textom a je určená na nácvik čítania textu napísaného písaným písmom. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je odpovedať na otázku podľa textu.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri prerozprávaní obsahu nového textu.

Strana 41, čítanie viet, text **Čarovné slová**

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 súvislých viet o ilustrácii;
- ✓ čítať plynulo neznámy text.

Strana je určená na precvičenie čítania. Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu. Žiaci tvoria vety so zameraním na to, o čom asi budú čítať. Učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby o nej žiaci vedeli samostatne vytvoriť 5 súvislých viet.

Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov.

Slová alebo slovné spojenia, ktoré chceme so žiakmi precvičiť vopred, odporúčame napísať na tabuľu (vytvoriť si svoj vlastný trenažér). Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).

Text je vhodný aj na rolové čítanie (*rozprávač, Zuzanka, Naďa*).

Strana 41, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ nájsť informáciu priamo uvedenú v texte.

Odporúčame najskôr riadený rozhovor o slušnom správaní, o tom, ako treba niekoho správne o niečo požiadať. Potom žiaci sami napíšu správne slová do riadka.

Riešenie: prosím, ďakujem

Strana 42, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ doplniť do slov dané písmeno;
- ✓ priradiť meno k správnej obrázku.

Odporúčame úlohu zadať ako samostatnú prácu, jej riešenie je jednoduché a jednoznačné. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť tvorenie viet s danými menami.

Riešenie: NAĎA, ĎURO, VLAĎA, AĎO

Strana 42, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ zložiť slová z daných slabík;
- ✓ doplniť slovo do vety.

Skladanie slabík do slov nie je pre žiakov nová úloha. S dopĺňaním vytvorených slov do viet sa už stretli na strane 31. Odporúčame slová písať písaným písmom. Úloha tohto typu pomáha žiakom zdokonaľovať sa v čítaní s porozumením. Má tiež diagnostický charakter.

Strana 42, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ prečítať slovné spojenia;
- ✓ priradiť správne slovné spojenie k obrázku.

Odporúčame, aby žiaci vysvetlili význam oboch slovných spojení použitých v úlohe.

Riešenie: malá dáždovka

Strana 42, HODINY

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť grafickú podobu písmen *D, Ď*;
- ✓ vyfarbiť maľovanku podľa zadania.

Úlohu tohto typu už žiaci riešili niekoľkokrát v 1. i v 2. časti *Šlabikára LIPKA*®. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť tvorenie viet o obrázku alebo tvorenie slov súvisiacich s obrázkom (prídavné mená, slovesá...). Odporúčame sa zamerať aj na vysvetlenie významu slov použitých v maľovanke.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na riešenie úlohy 2.

Didaktické hryTichá

Cieľ hry: Precvičiť fonematické uvedomovanie hlásky *ď* v slovách.

Postup: Žiaci sedia v laviciach a počúvajú otázky učiteľa. Odpovedajú na ne kývaním hlavy, nikto neodpovedá nahlas, preto sa hra volá *Tichá*. Učiteľ kladie otázky, napríklad: *Počujeme v slove dáždovka hlásku ď vnútri slova? Je v slove dom hláska ď?*

Drep – skok

Cieľ hry: Precvičiť určovanie pozície hlásky *ď* v slove.

Postup: Žiaci sa postaví vedľa lavíc tak, aby mal každý dostatočný priestor na skok alebo drep. Učiteľ hovorí rôzne slová s hláskou *ď*. Keď povie slovo, v ktorom je hláska *ď* na začiatku slova, žiaci vyskočia. Keď povie slovo, v ktorom je hláska *ď* vnútri slova, žiaci urobia drep.

Návrh na slová:

- hláska *ď* na začiatku slova: *ďakujem, ďateľ, ďaleko, ďatelina, ďalekohľad, Ďuro...*
- hláska *ď* vnútri slova: *dáždovka, podďme, sadďme, sedďte, mláďa, háďa, Naďa, Adďo...*

Na detektíva

Cieľ hry: Precvičiť čítanie známych slov.

Pomôcky: vety napísané na tabuli (alebo text v šlabikári)

Postup: Žiaci najskôr prečítajú text, s ktorým budú pracovať. Potom im učiteľ kladie rôzne otázky, napríklad: *Kto z vás je šikovný detektív a zistí, z ktorej vety sa dozvieme, čo si ako prvé požičala Naďa od Zuzanky?* (Odpoveďou je: pravítko.)

Písanie ď, ě

Písanie, 5. zošit, strany 12 – 13

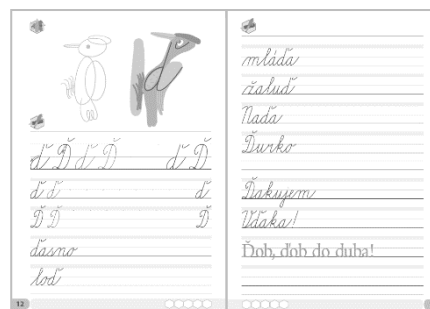
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 115 – 116

Pojmy:

malé písané *ď*, veľké písané *Ď*

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 12

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmená malé písané *ď*, veľké písané *Ď*;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmen *ď*, *Ď*;
- ✓ písať slová s novým písmenom.

Na tejto strane sa žiaci naučia písať písmená *ď*, *Ď*. Keďže sa už stretli s tvarom písmen, precvičujú sa oba tvary na jednej strane. Pri písmenách *ď*, *Ď* je potrebné venovať pozornosť najmä správne umiestneniu mäkčeňa. Po rozcvičení ruky na úvodnej ilustrácii žiaci tvar písmena na obrázku niekoľkokrát obtiahnu farbičkami. Ďalej píšú samostatné písmená v predpísaných troch riadkoch. V závere strany precvičujú písanie písmena *ď* na začiatku a na konci slova. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správneho tvaru jednotlivých písmen.

Strana 13

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ odpísať vetu napísanú písaným písmom;
- ✓ prepísať vetu napísanú tlačeným písmom.

Prvá časť strany je zameraná na precvičovanie oboch písmen *ď*, *Ď* v slovách. V ďalších riadkoch žiaci odpisujú a prepisujú vety. Pred písaním slov a viet je vhodné žiakom pripomenúť, že slová píšú jedným ťahom, rozlišovacie znamienka doplnia až po napísaní celého slova a medzi jednotlivými slovami dodržiavajú primerané medzery. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Žiaci môžu po skončení práce so stranou v rámci sebahodnotenia hodnotiť svoju úspešnosť pri písaní viet.

Precvičovanie d', Ď

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA®*, strana 32

Úloha 1

Žiaci pomenujú slovo znázornené na obrázku a prečítajú slová v rámečkoch. Vyberú a označia (značkou, vyfarbením) slovo, ktoré je pomenovaním obrázka.

Riešenie: loď, medveď, žalud'

Úloha 2

Žiaci si prečítajú slová. Určia tie, ktoré pomenúvajú oblečenie a vyfarbia ich.

Riešenie: košeľa, sveter, tričko

Úloha 3

Žiaci riešia dvojsmerovku. V riadkoch a v stĺpcoch hľadajú ukryté slová, ktoré sú uvedené vedľa tabuľky. Nájdené slová vyfarbia. Môžu si ich vyčiarknuť z ponuky slov. Zostávajúce písmená z tabuľky prepíšu do rámečkov. Vzniknuté slovo prečítajú.

Riešenie: ĎAKUJEM

Poznámka: Žiaci môžu porozprávať, aké iné „čarovné“ slová poznajú a používajú.

Rozširujúca úloha

Žiaci tvoria trojslabičné slová tak, aby obsahovali dané písmeno (hlásku). Určené písmeno (hláska) sa môže nachádzať na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Vyznačia v slovách dané písmená.

Návrh na riešenie: d – domčeky, d' – ďakujem, c – cibuľa, č – mačička.

Hláska a písmená ň, Ň

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 43 – 45

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 117 – 118

Pojmy:

hláska ň a písmená ň, Ň, tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena **Ň**;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **ň** v slove;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlásky a písmen ň, Ň

Pri písmene **Ň** nie je *nápovedný obrázok*. Žiadne slovenské slovo, ktoré sa dá znázorniť na obrázku, sa nezačína touto hláskou.

V *motivačnej básni* je veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA®* na tabuľu. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne *nápovedný obrázok* a všetky *písané i tlačené tvary nového písmena*. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena **Ň** (*malé tlačené ň, veľké tlačené Ň, malé písané ň, veľké písané Ň*), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 43, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;

- ✓ identifikovať hlásku **ň** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **ň** vnútri a na konci slova.

Na ilustrácii je *Zuzanka s babičkou a psíkom Puntom* v ovocnom sade. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či žiaci poznajú ovocné stromy, či majú doma sad, prípadne záhradu s ovocnými stromami... Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku **ň**. Predpokladáme, že žiaci vedia na ilustrácii nájsť znázornené slová s danou hláskou, prípadne tvoriť prídavné mená a slovesá, ktoré súvisia s ilustráciou. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Mali by samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii.

Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Zuzke a babičke so psíkom v ovocnom sade. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou **ň** na začiatku slova: *ňuchá, ňucháč, ňufák;*
- slová s hláskou **ň** vnútri slova: *čerešňa, višňa, broskyňa, sukňa;*
- slová s hláskou **ň** na konci slova: *kmeň, peň, koreň.*

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne také, ktoré s ňou súvisia.

Žiaci po vyhľadání slov s hláskou **ň** znázornených na ilustrácii určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Pozícia hlásky v slove je graficky znázornená pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na ilustrácii a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky **ň** v slove.

Strana 43, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom.

Čítanie slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom v slove je farebne odlišená. Ak sa však v slove nachádza nové písmeno v dvoch slabikách po sebe, je farebne zvýraznená iba jedna z nich. To preto, aby žiaci videli nové slovo farebne „rozdelené“ na slabiky a jednoduchšie sa im čítalo. Čítanie náročnejších slov odporúčame dôkladne precvičiť, aby ich žiaci plynulo čítali vo vetách. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v riadku, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné). Trenažér odporúčame využiť na vysvetľovanie významu slov žiakmi. Tak získame prehľad o tom, ktorým slovám z textu rozumejú. Rozširujúcou aktivitou môže byť vysvetlenie významu slov a ich použitie vo vetách.

Strana 43, čítanie viet, text **Ovocné stromy**

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať splývavou výslovnosťou slov s predložkami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Pri priamej reči môže meniť intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.

Po prečítaní textu odporúčame viesť rozhovor o texte. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Text potom čítajú žiaci. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet (volíme individuálny prístup). Po prečítaní textu odporúčame zamerať pozornosť na ilustráciu a porovnať ju s textom. Učiteľ by sa mal rozprávať so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Veľmi dôležité je udelenie pochvaly za prácu žiakov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri prerozprávaní obsahu nového textu.

Strana 44, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať v básni slová začínajúce sa na dané písmeno;
- ✓ vymyslieť a napísať nové slová s daným písmenom na začiatku slova.

Úlohu odporúčame riešiť spoločne, nové slová žiaci napíšu samostatne. Rozširujúcou úlohou môže byť použitie slov vo vetách.

Strana 44, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ identifikovať slová, ktoré podľa významu nepatria do danej vety.

Pri riešení úlohy odporúčame najskôr prečítať všetky slová, potom prečiarknuť slová, ktoré sa do danej vety nehodia.

Riešenie: vaňa, baňa; peň, remeň

Strana 44, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ obrázok nahradiť správnym slovom;
- ✓ napísať vetu ako autodiktát;
- ✓ aplikovať pravopis písania viet (veľké začiatkové písmeno, znamienko na konci vety).

Úlohu tohto typu riešia žiaci po prvýkrát, preto je vhodné riešiť ju spoločne. Odporúčame najskôr prečítať vety a pomenovať obrázky. Písanie vety môže učiteľ zadať ako samostatnú prácu, najskôr však so žiakmi zopakuje pravidlá písania viet.

Riešenie: Naša vaňa je žltá. Hubár si sadol na peň.

Strana 44, HODINY

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ napísať pomenovanie obrázka.

Odporúčame najskôr spoločne so žiakmi prečítať všetky slová v rámčekoch a vyznačiť tie, ktoré sú znázornené na obrázkoch. Posledný obrázok môžu žiaci nazvať dvomi pomenovaniami: *plameň, oheň*. Učiteľ im vysvetlí, že obe pomenovania sú správne, žiaci si môžu vybrať riešenie podľa vlastného uváženia. Prepis slov písaným písmom do pripravených riadkov môže učiteľ zadať ako samostatnú prácu. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť určovanie počtu slabík alebo písmen v slovách.

Riešenie: hrebeň, jabloň, plameň alebo oheň

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 3.

Strana 45, čítanie viet, text Raňajky

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 súvislých viet o ilustrácii;
- ✓ čítať plynulo neznámy text.

Strana je určená na precvičenie čítania. Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Na ilustrácii sú súrodenci *Táňa a Braňo* pri príprave raňajok. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby o nej žiaci vedeli samostatne vytvoriť 5 súvislých viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie socioafektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy. Žiaci porovnávajú situáciu znázornenú na ilustrácii so svojimi vlastnými skúsenosťami.

Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutí textu ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Slová alebo slovné spojenia, ktoré chceme so žiakmi precvičiť vopred, odporúčame napísať na tabuľu (vytvoriť si svoj vlastný trenážér). Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).

Text je vhodný aj na rolové čítanie (*rozprávač, Táňa, Braňo*).

Strana 45, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať v texte názvy potravín.

Úlohu odporúčame zadať ako samostatnú prácu. Učiteľ vysvetlí žiakom, že názov potraviny môže byť aj v inom tvare, ako je základné pomenovanie potraviny. Kontrola samostatnej práce by mala byť spoločná, aby mali všetci žiaci okamžitú spätnú väzbu na svoje riešenie úlohy.

Riešenie: rezeň, ryža, kompót, rožok, žemľa, maslo, syr, paprika

Strana 45, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informácie k textu pomocou ilustrácie.

Žiaci tento typ úlohy riešia po prvýkrát. Pri jej riešení si pomáhajú podčiarknutými názvami potravín, ktoré boli riešením predchádzajúcej úlohy.

Riešenie: reďkovka

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na riešenie úlohy 2.

Didaktické hry

Rybník

Cieľ hry: Precvičiť čítanie známych slov.

Pomôcky: Kartičky s vetami sú napísané po jednotlivých slovách, pričom je každá veta je napísaná inou farbou.

Postup: Na spodnú časť magnetickej tabule nakreslíme rybník (modrý ovál), pripevníme doň kartičky s vetami rozdelenými na slová. Každá veta je napísaná inou farbou. Nad rybníkom sú vety napísané písaným písmom. Žiaci vyberú slová z rybníka podľa farby, zostavia z nich vetu a pripnú ju na magnetickú tabuľu vedľa písaného tvaru vety nad rybníkom.

Drep – skok – „Klamanie“

Cieľ hry: Precvičiť si pamäť a identifikovať slová z textu.

Postup: Žiaci sa postaví vedľa lavíc. Žiak (učiteľ) hovorí slová, ktoré boli/neboli v prečítanom texte (napríklad v texte *Raňajky* v šlabikári na strane 45). Ak sa slovo nachádzalo v texte, žiaci urobia drep. Ak slovo v texte nebolo, vyskočia. Vybraný žiak skáče a robí drepy tiež, ale snaží sa pomýliť spolužiakov, preto ich robí zámerne aj s chybami. Žiaci, ktorí vedú jednoznačnú odpoveď, by sa nemali dať oklamať.

Žiakom vysvetlíme, že klamanie v tejto hre je dovolené, je použité zámerne, preto nehovoríme o neslušnom správaní.

Rýchle slová

Cieľ hry: Precvičiť pohotové čítanie slov (techniku čítania slov).

Pomôcky: kartičky s napísanými slovami

Postup: Učiteľ má na kartičkách napísané jednoduché slová zložené zo známych písmen. Slovo ukáže žiakom len na krátku chvíľu a potom ho skryje. Žiaci musia slovo nahlas prečítať.

Hru môže učiteľ diferencovať tak, že určí homogénnu skupinu žiakov, ktorá bude slovo čítať.

Dĺžku času, kedy ukazuje slovo, mení podľa individuálnych spôsobilostí žiakov tak, aby mal pri hre každý možnosť zažiť radosť z úspechu.

Písanie ň, ň

Písanie, 5. zošit, strany 14 – 15

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 117 – 118

Pojmy:

malé písané ň, veľké písané ň

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ nahradiť vo vete obrázok slovom a napísať ho;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 14

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmená malé písané **ň**, veľké písané **ň**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmen **ň**, **ň**
- ✓ písať slová s novým písmenom.

Strana je venovaná nácviku písania písmen **ň**, **ň** ako samostatne stojacich písmen alebo ako súčasť slov. Žiaci po rozcvičení ruky pokračujú v písaní v predpísaných riadkoch. Najprv precvičujú samostatné písmená, potom ich spojenia s inými písmenami v slovách. Slová sú zámerne zvolené tak, aby si v nich okrem nového písmena precvičili aj náročnejšie spojenia, s ktorými sa už stretli skôr. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu postupovať podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom hodnotenia môže byť správne držanie tela pri písaní, správna poloha písanky a pod.

Strana 15

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ nahradiť obrázok vo vete slovom a napísať ho;
- ✓ odpísať vetu napísanú písaným písmom;
- ✓ prepísať vetu napísanú tlačným písmom.

Prvý štvorriadkový blok je zameraný na precvičovanie písmena **ň** v slovách. Druhá časť strany je venovaná precvičeniu odpisu a prepisu viet. Niektoré slová vo vetách sú nahradené obrázkom. Vo vete zameranej na odpis je zaradené aj dlhšie – trojslabičné slovo, preto žiaci z priestorových dôvodov nemusia obrázok nahradiť slovom, ale jednoducho ho nakreslia podľa vzoru v predpísanej vete. Pri prepise vety môžu žiaci obrázok pomenovať slovom alebo ho tiež nakresliť.

Strana je zameraná na samostatnú prácu žiakov a učiteľ ju môže využiť aj na priebežnú diagnostiku písania u jednotlivých žiakov. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybne napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce vypracujú sebahodnotenie podľa pokynov učiteľa. Kritériom môže byť úspešnosť pri odpise a prepise viet.

Precvičovanie ň, ň

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA*®, strana 33

Úloha 1

Žiaci najskôr prečítajú všetky slabiky v rámečkoch. Potom z nich tvoria slová. Každé vytvorené slovo napíšu. Tvoria dvojslabičné i trojslabičné slová. Pri spájaní slabík do slov postupujú zľava doprava.

Riešenie: vaňa, baňa, sukňa, jaskyňa, tarhoňa, čerešňa

Poznámka: Neznáme slová si môžu spoločne vysvetliť.

Úloha 2

Žiaci riešia pomerne jednoduchú úlohu. Prečítajú všetky slová v rámečkoch. Vyhľadajú a zakrúžkujú písmená s mäkčeňom.

Úloha 3

Žiaci riešia krížovku. Pomenujú obrázky tak, aby v názve bolo **ň**. Slová napíšu do krížovky. Tajničku z červeného stĺpca napíšu na linajku. Prečítajú hádanku spolu so slovom z tajničky, ktoré tvorí odpoveď hádanky.

Riešenie: JABLOŇ, JAHŇA, VOZEŇ, PEŇ; tajnička: OHEŇ

Rozširujúca úloha

Žiaci prečítajú slovo a pomenujú obrázky. Vyznačia len tie, ktoré sa končia podobnou slabikou, akou sa končí napísané slovo.

Riešenie: hrebeň

Poznámka: Žiaci môžu hľadať iné slová, ktoré sa končia podobnou slabikou. Slová môžu písať na linajku alebo do zošita, napríklad: vozeň, peň, jeleň, peceň, rezeň, koreň, báseň, horáreň, jeseň...

Slabiky *de, te, ne, le,* *di, ti, ni, li*

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 46 – 51

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 119 – 122

Pojmy:

slabiky *de, te, ne, le, di, ti, ni, li*, tlačený a písaný tvar, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary slabík;
- ✓ čítať nové slová a vety;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie slabík *de, te, ne, le, di, ti, ni, li*

Nápovedný obrázok pri týchto slabikách nie je.

V *motivačnej básni* sú tieto slabiky personifikované, aby si ich žiaci ľahšie zapamätali.

Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA®* na tabuľu. Odporúčame

s motivačnou básňou pracovať na začiatku každej hodiny, aby sa ju žiaci postupne naučili naspamäť.

Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary slabík *de, te, ne, le, di, ti, ni, li* (*písané i tlačené tvary*), ktoré žiaci opakujú. Nové slabiky sa môžu vyskytnúť aj na začiatku slova, preto existujú aj „veľké“ tvary, kvôli nedostatku miesta však chýbajú v hlavičke strany šlabikára.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích schopností (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 46, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;

- ✓ identifikovať slabiky **de, te, ne, le, di, ti, ni, li** v slovách znázornených na ilustrácii.

Na ilustrácii je *Zuzka s bratom Adamom, deduškou Matejom a tetou Ninou*, ktorá prišla zo zahraničia na návštevu k deduškovi. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či majú žiaci príbuzných v zahraničí, či sa učia (chcú naučiť) aj cudzí jazyk, aby pri cestovaní do zahraničia rozumeli domácim. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie obrázka. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Žiaci by mali samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii.

Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať pri stretnutí s tetou Ninou. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Strana 46, čítanie viet, text **Návšteva**

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať slabiky **de, te, ne, le, di, ti, ni, li** so správnou mäkkou výslovnosťou;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu výslovnosť, intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Po prečítaní textu o ňom odporúčame viesť rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom čítajú nový text. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s mäkkými slabikami, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet (volíme individuálny prístup). Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakom udelíme pochvalu za ich prácu.

Strana 46, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať vetu napísanú písaným písmom.

V spodnom riadku je veta – otázka napísaná písaným písmom. Otázka súvisí s textom a je určená na nácvik čítania textu napísaného písaným písmom. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je odpovedať na otázku podľa textu.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri mäkkej výslovnosti slabík **de, te, ne, le, di, ti, ni, li**.

Strana 47, čítanie viet, text **Medvede**

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť na praktických ukážkach básne od príbehu (prozaického textu);
- ✓ čítať text so správnou intonáciou;
- ✓ čítať text s porozumením.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správny prednes básne ako vzor. Upozorní žiakov na to, že číta básne, ktorá má krátke riadky a slová na konci riadkov znejú podobne. Odporúčame porozprávať sa o počutí textu ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. Je vhodné, aby žiaci čítali básne spoločne, aby si všetci uvedomili rozdiel pri čítaní básne a príbehu. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).

Strana 47, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ odpovedať správne na otázku podľa textu.

Žiaci najskôr prečítajú otázku a všetky navrhnuté odpovede. Potom postupne skúmajú pravdivosť odpovedí, zdôvodňujú svoje rozhodnutia. Rozširujúcou úlohou môže byť vytvorenie iných nesprávnych odpovedí alebo iná formulácia správnej odpovede. Správne vyriešenie úlohy predpokladá porozumenie textu na 2. úrovni.

Riešenie: Maliny boli poobierané.

Strana 47, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informácie priamo uvedené v texte.

Úlohu odporúčame riešiť spoločne. Pri čítaní básne žiaci postupne podčiarkujú slová, ktoré vyjadrujú, kde všade hľadali medvede maliny. Správne vyriešenie úlohy predpokladá porozumenie textu na 1. úrovni.

Riešenie: v lese, na čistinke, na cestičke

Strana 47, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ odpovedať správne na otázku podľa textu.

Úlohu odporúčame riešiť spoločne. Na základe predchádzajúcej práce s textom básne predpokladáme, že žiaci budú vedieť odpovedať na otázku spamäti. Správne vyriešenie úlohy predpokladá porozumenie textu na 2. úrovni.

Riešenie: Medvede boli najskôr preľaknuté (zbledli), potom smutné, nakoniec veselé (našli riešenie – namiesto malín mali lekvár).

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 3.

Strana 48, čítanie viet, text V divadle

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať slabiky **de, te, ne, le, di, ti, ni, li** so správnou mäkkou výslovnosťou;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pri slabikách **de, te, ne, le, di, ti, ni, li** je postupne zaradených viac textov. Dôvodom je dôkladné precvičenie čítania a mäkkej výslovnosti daných slabík.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami.

Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu, mäkkú výslovnosť a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).

Pri rozprávaní o obsahu textu sa učiteľ môže spýtať žiakov na postavy príbehu a na ich správanie.

Strana 48, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ odpovedať správne na otázku podľa textu.

Riešenie úlohy predpokladá dôkladné pochopenie textu žiakmi, pretože vyvodzujú vlastné závery (2. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: Tri medvede

Strana 48, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ správne prečítať názvy rozprávok.

Riešenie úlohy je individuálne, závisí iba od rozhodnutia žiakov. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť rozprávanie o divadelnom predstavení, ktoré už žiaci videli.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie žiakov odporúčame zamerať na rozprávanie o obsahu textu.

Strana 49, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ priradiť k obrázku správne slovo.

Riešenie úlohy je jednoduché, odporúčame zadať ho ako samostatnú prácu. Slová pod jednotlivými obrázkami sú veľmi podobné, preto má úloha diagnostický charakter. Učiteľ môže pozorovať, či žiaci čítajú slová dôkladne, alebo si iba na základe prvej slabiky domyslia zvyšok slova. Rozširujúcou aktivitou môže byť vysvetlenie významu všetkých slov v úlohe.

Riešenie: lekár, kone, lode

Strana 49, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať v skupine písmen tie, ktoré tvoria slovo;
- ✓ triediť slová podľa obsahu.

Odporúčame, aby žiaci čítali dvojice písmen ako slabiky, tak ľahšie identifikujú slová. Po vyznačení slov prepíšu písaným písmom do riadka tie, ktoré sú názvami predmetov.

Riešenie: stolička, kniha, budík

Strana 49, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ priradiť k slovu vyjadrenie jeho významu.

Tento typ úlohy riešia žiaci po prvýkrát. Odporúčame ju riešiť spoločne. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť tvorenie iných skupín slov a ich spoločné pomenovanie, napr. *kvety, šport, hry...*

Strana 49, HODINY

Žiak vie:

- ✓ zložiť slovo z daných písmen;
- ✓ vytvorené slovo napísať písaným písmom;
- ✓ priradiť slovo k obrázku, na ktorom je znázornené.

Žiaci už tento typ úlohy riešili. Skladajú slová zo písmen na kartičkách rovnakej farby. Každé slovo povedia nahlas a napíšu ho písaným písmom do pripraveného riadka. Napísané slová prečítajú. Potom priradia slovo k obrázku, na ktorom je znázornené.

Riešenie: kladivo, deti, kniha

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Strana 50, čítanie viet, text Hodiny

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať slabiky **de, te, ne, le, di, ti, ni, li** so správnou mäkkou výslovnosťou;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pri slabikách **de, te, ne, le, di, ti, ni, li** je postupne zaradených viac textov. Dôvodom je dôkladné precvičenie čítania a mäkkej výslovnosti daných slabík.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami.

Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu, mäkkú výslovnosť a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).

Pri rozprávaní o obsahu textu sa učiteľ môže spýtať žiakov, či sa príbeh mohol naozaj stať, na postavy príbehu a na ich správanie.

Strana 50, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ odpoveďou na otázku vyjadriť svoj názor.

Riešenie úlohy predpokladá dôkladné pochopenie textu žiakmi, pretože vyvodzujú vlastné závery (2. úroveň porozumenia textu). Svoju odpoveď sa pokúsia zdôvodniť (s pomocou učiteľa).

Strana 50, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ doplniť do vety slovo podľa skutočnosti.

Odporúčame najskôr prečítať všetky slová z ponuky. Riešenie úlohy je individuálne, závisí iba od rozhodnutia žiakov.

Strana 50, HODINY

Žiak vie:

- ✓ nakresliť hodiny.

Riešenie úlohy je individuálne.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie žiakov odporúčame zamerať na riešenie úlohy 1.

Strana 51, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať v básni slová so slabikami **de, te, ne, le, di, ti, ni, li**.

Žiaci najskôr prečítajú báseň. Odporúčame sa zamerať na správnu výslovnosť hľadaných slabík. Podčiarkovanie slabík je vhodné robiť spoločne, aby žiaci podčiarkli iba tie správne slabiky.

Strana 51, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s porozumením;
- ✓ napísať názov povolania znázorneného na ilustrácii;
- ✓ vytvoriť o obrázku vetu najmenej so štyrmi slovami.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát. Odporúčame spoločne prečítať vety a opísať činnosť na ilustrácii. Názov povolania môžu žiaci napísať samostatne. Vety podľa zadania žiaci tvoria spoločne.

Strana 51, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať v jednosmerovke dané slová;
- ✓ zložiť slovo z daných písmen.

Žiaci už tento typ úlohy riešili na strane 24. Úlohu však odporúčame riešiť spoločne.

Žiaci najskôr prečítajú slová v stĺpci, aby vedeli, ktoré slová budú hľadať v jednosmerovke.

Prečiaroknu si nájdené slovo v zozname slov v stĺpci. Zvyšné písmená v jednosmerovke môžu zakrúžkovať a postupne ich vypísať do pripravených rámečkov. Vzniknuté slovo prečítajú.

Riešenie: PRÁZDNINY

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 3.

Didaktické hry

Tichá

Cieľ hry: Precvičiť fonemické uvedomovanie slabík **de, te, ne, le, di, ti, ni, li** v slovách.

Postup: Žiaci sedia v laviciach a počúvajú otázky učiteľa. Odpovedajú na ne kývaním hlavy, nikto neodpovedá nahlas, preto sa hra volá *Tichá*. Učiteľ kladie otázky, napríklad: *Počujeme v slove hodiny slabiku di?*

Živé slová

Cieľ hry: Priradiť tlačný a písaný tvar toho istého slova.

Pomôcky: slová napísané na kartičkách, tlačný a písaný tvar každého slova

Postup: Učiteľ si vopred pripraví slová napísané na kartičkách, každé slovo je napísané písaným i tlačným písmom. Kartičky rozdá žiakom, žiaci najskôr prečítajú všetky slová. Potom učiteľ povie: *K tabuli príde dvojica slova, ktoré počujeme vo vete...* (Např.: *Deti sa hrajú na ihrisku*. Na kartičkách je napísané slovo *deti*.) Žiaci, ktorí majú písaný alebo tlačný tvar tohto slova, prídu pred tabuľu.

Ostatní žiaci slovo prečítajú a skontrolujú správnosť riešenia.

Písanie slabík *de, te, ne, le, di, ti, ni, li*

Písanie, 5. zošit, strany 16 – 19

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 119 – 122

Pojmy:

slabiky *de, te, ne, le, di, ti, ni, li*

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary písmen;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ nahradiť obrázok slovom a napísať ho;
- ✓ odpísať slabiky, slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ písať vetu s veľkým začiatočným písmenom a znamienkom na konci;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 16

Žiak vie:

- ✓ písať správne tvary slabík *de, te*;
- ✓ nahradiť obrázok slovom a napísať ho.

V hornej časti strany sú zväčšeným písmom napísané slabiky **de, te**. Pred písaním ich žiaci prečítajú, pričom treba dbať na správnu výslovnosť. Taktiež je potrebné žiakov upozorniť na správny pravopis slabík s mäkkou výslovnosťou, pretože mäkká výslovnosť ich môže zvädzať k písaniu mäkčeňa. V ďalších riadkoch žiaci precvičujú tieto slabiky v slovách. V poslednom riadku sú slová nahradené obrázkom. Žiaci pomenujú obrázky a slová napíšu formou autodiktátu. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Po skončení práce vypracujú sebahodnotenie podľa pokynov učiteľa. Kritériom môže byť úspešnosť pri písaní slov pomenúvajúcich obrázky.

Strana 17

Žiak vie:

- ✓ písať správne tvary slabík *ne, le*;
- ✓ nahradiť obrázok slovom a napísať ho.

Strana je zameraná na precvičovanie slabík **ne, le**. Postup je podobný ako na predchádzajúcej strane. Žiaci viackrát obtiahnu zväčšený tvar slabík. Potom pokračujú v písaní slov. Obrázky v poslednom riadku nahradia slovami, ktoré následne napíšu. Žiaci pomenujú obrázky a slová napíšu formou

autodiktátu. Po vypracovaní celej strany je dôležité upozorniť žiakov na potrebu kontroly kvality odpisu, napr. na napísanie všetkých rozlišovacích znamienok v slovách.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe písania rozlišovacích znamienok.

Strana 18

Žiak vie:

- ✓ písať správne tvary slabík *di, ti*;
- ✓ nahradiť obrázok slovom a napísať ho.

Na celej strane si žiaci precvičujú písanie slabík **di, ti**. Pred písaním ich žiaci prečítajú a zopakujú si pravidlo o písaní slabík s mäkkou výslovnosťou. Ďalej píšú slabiky v dvojslabičných a trojslabičných slovách. V poslednom riadku nahradia obrázky slovami so slabikami s mäkkou výslovnosťou a napíšu ich. Žiaci pomenujú obrázky a slová napíšu formou autodiktátu. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybne napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritérium hodnotenia si môžu žiaci určiť aj sami. Je vhodné pýtať sa ich, na základe čoho vypracovali svoje sebahodnotenie.

Strana 19

Žiak vie:

- ✓ písať správne tvary slabík *ni, li*;
- ✓ nahradiť obrázok slovom a napísať ho.

V hornej časti strany sú zväčšeným písmom napísané slabiky **ni, li**. Pred písaním ich žiaci prečítajú, pričom je potrebné dbať na správnu výslovnosť. V ďalších riadkoch žiaci precvičujú slabiky s mäkkou výslovnosťou v slovách. Zaradené slová majú rôzny počet slabík, od jednej až po štyri. V poslednom riadku sú slová nahradené obrázkom. Žiaci pomenujú obrázky a slová napíšu formou autodiktátu. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybne napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce vypracujú sebahodnotenie podľa pokynov učiteľa. Kritériom môže byť úspešnosť pri písaní slov pomenúvajúcich obrázky.

Precvičovanie de, te, ne, le, di, ti, ni, li

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA®*, strany 34 – 35

Úloha 1, str. 34

Žiaci tvoria dvojice slov podľa významu. Spájajú názvy zvierat v jednotnom čísle s názvami zvierat v množnom čísle. Priradujú spájaním čiarou alebo vyfarbovaním. Úloha na porozumenie významu slov je vyfarbenie obrázkov zvierat, ktoré nie sú pomenované v stĺpcoch.

Riešenie: labuť – labute, jeleň – jelene, motýľ – motýle, medveď – medvede Vyfarbené budú obrázky líšky a sliepky.

Poznámka: Žiaci môžu pozorovať, že v pomenovaní jedného zvieraťa je na konci slova písmeno s mäkkým (napríklad *d', t', ň, l*) a v názve viacerých zvierat je na konci slova jedna zo slabík *de, te, ne, le, di, ti, ni, li*, v ktorých nepíšeme mäkčeň.

Úloha 2, str. 34

Žiaci skladajú z daných slabík trojslabičné slová. Môžu to robiť pokusom – omylom. Vytvorené slová napíšu na linajku.

Riešenie: žalude, kamene, kolesá

Poznámka: V napísaných slovách môžu žiaci nájsť slabiky s mäkkou výslovnosťou a zakrúžkovať ich.

Úloha 3, str. 34

Žiaci porozprávajú o tom, čo vidia na obrázku. Vytvoria dve vety a napíšu ich. Vo vetách sa snažia použiť slová s mäkkými slabikami.

Riešenie: lode, labute, listy, žalude, nebo, hladina

Možné riešenie: Na hladine plávajú dve labute. Na konáriku visia listy a žalude.

Rozširujúca úloha, str. 34

Žiaci riešia písmenkovú dopĺňovačku. Do riadkov a stĺpcov tabuľky dopĺňajú dané písmená tak, aby sa v žiadnom riadku, ale ani v stĺpci neopakovali. V každej tabuľke je ukryté zmysluplné slovo. Toto slovo vyfarbia a prečítajú.

Riešenie: KONE, OTEC

Úloha 1, str. 35

Žiaci prečítajú všetky slová. Potom ich triedia do stĺpcov podľa toho, ktorú z daných slabík obsahujú. Určené slabiky môžu v slovách zakrúžkovať.

Riešenie: **di** – divé, divák; **ti** – deti, tisíc; **ni** – nite, pani; **li** – páli, lipa

Poznámka: Odporúčame so žiakmi priebežne opakovať, že dané slabiky čítame mäkko, ale mäkčeň v nich nepíšeme.

Úloha 2, str. 35

Žiaci vyberajú z dvojice slov to, ktoré pomenúva obrázok. Slová a obrázky k nim patriace môžu vyfarbiť rovnakou farbou.

Riešenie: koník, slimák, budík, kvetina

Úloha 3, str. 35

Žiaci prečítajú časti viet v rámečkoch. Tie, ktoré tvoria vety, spoja čiarou. Vetu, ktorá je znázornená na obrázku, vyfarbia. Vety prečítajú.

Riešenie: Dnes je slnečný deň. Moja teta príde domov. Dedo kúpil veľkú kyticu. Nina číta peknú knihu.
Veta znázornená na obrázku: Dedo kúpil veľkú kyticu.

Poznámka: Po skončení riešenia úlohy môžu žiaci vyhľadávať v slovách mäkké slabiky *de, te, ne, le, di, ti, ni, li*.

Rozširujúca úloha, str. 35

Žiaci dopĺňajú do slov chýbajúce slabiky tak, aby vytvorili zmysluplné slová.

Riešenie: **rod**ina, **nedel**a, **lekár**, **palica**, **labute**, **kamene**, **nožnice**, **kvetiny**

Poznámka: Žiakov upozorníme na to, že do slov dopĺňajú slabiky zo zadania (mäkké slabiky), nie ľubovoľné slabiky. Inak by mohli vzniknúť aj iné slová, napríklad: *pekár – lekár*.

Hlásky ia, ie, iu

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 52 – 55

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 123 – 124

Pojmy:

hlásky a písmená *ia, ie, iu*, tlačený a písaný tvar písmen, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať tvary písmen **ia, ie, iu**;
- ✓ určiť pozíciu hlások **ia, ie, iu** v slovách;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvedenie dvojhĺások a písmen **ia, ie, iu**

Nápovedný obrázok pri dvojhĺaskach nie je, žiadne slovo sa nezačína dvojhĺaskou.

Motivačná báseň predstavuje dvojhĺasky ako dvojice písmen. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*® na tabuľu. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary dvojhĺások (*malé tlačené, malé písané*), ktoré žiaci opakujú, ale pojem dvojhĺasky nepoužívame.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 52, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásky **ia, ie, iu** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlások **ia, ie, iu** vnútri a na konci slova.

Na ilustrácii je *rodinná oslava Evičkiných narodenín*. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či žiaci doma spoločne oslavujú narodeniny členov rodiny. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve dvojhĺasky *ia, ie, iu*. Predpokladáme, že žiaci vedia na ilustrácii nájsť znázornené slová s danou dvojhĺaskou, prípadne tvoriť prídavné mená a slovesá, ktoré súvisia s ilustráciou. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Žiaci by mali samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii.

Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať na rodinnej oslave. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

– slová s dvojhĺaskami *ia, ie, iu* na začiatku slova neexistujú;

– slová s dvojhĺaskami *ia, ie, iu* vnútri slova: *sviečky, sviatok, vedierko, čiapka, slniečko, prasiatko, lienka, usmieva sa;*

– slová s dvojhĺaskami *ia, ie, iu* na konci slova: *fotia, krajšia, menšia, väčšie...*

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hĺaskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne také, ktoré s ňou súvisia.

Žiaci po vyhľadaní slov s dvojhĺaskami *ia, ie, iu* znázornených na ilustrácii určia, na ktorom mieste v slove ich počujú (určia pozíciu hĺasok v slove): vnútri alebo na konci slova. Pozícia hĺasky v slove je graficky znázornená pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na ilustrácii a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hĺasok v slove.

Strana 52, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať nové slová.

Čítanie nových slov s dvojhĺaskami žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s dvojhĺaskami v slove je farebne odlíšená. Učiteľ žiakov upozorní na správnu výslovnosť čítania dvojhĺasok v slovách (*čítame ako ja, je, ju*), ktorá sa líši od čítania samostatne stojacich dvojhĺasok (*čítame ija, ije, iju*). Čítanie náročnejších slov odporúčame dôkladne precvičiť, aby ich žiaci vo vetách čítali plynulo. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v riadku, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné). Trenažér odporúčame využiť na vysvetľovanie významu slov žiakmi. Tak získame prehľad o tom, ktorým slovám z textu rozumejú.

Strana 52, čítanie viet, text **Prekvapenie**

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať so správnou výslovnosťou slov s dvojhĺaskami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu výslovnosť, intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Pri priamej reči môže meniť intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším. Po prečítaní textu o ňom odporúčame viesť rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom čítajú nový text. Je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s dvojhĺaskami, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej výslovnosti a intonácie pri čítaní viet (volíme individuálny prístup). Po prečítaní textu odporúčame zamerať pozornosť na ilustráciu

a porovnať ju s textom. Učiteľ by sa mal rozprávať so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Veľmi dôležité je udelenie pochvaly za prácu žiakov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri správnej výslovnosti dvojhlások v slovách.

Strana 53, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ priradiť k obrázku slovo, ktoré znázorňuje;
- ✓ prepísať slovo písaným písmom.

Úlohu tohto typu už žiaci riešili niekoľkokrát. Pomenovanie obrázka a priradenie správneho slova k nemu pomáha žiakom zdokonaľovať čítanie s porozumením. Pri vyfarbovaní rámečkov so slovami odporúčame, aby žiaci použili svetlejšie farby (aby napísané slovo zostalo čitateľné). Správne slovo prepíšu na linajku pod obrázkom. Rozširujúcou činnosťou pri riešení úlohy môže byť vysvetlenie významu všetkých slov použitých v úlohe. Odporúčame pomáhať žiakom pomocnými otázkami. Riešenie: teliatko, kuriatko, šteniatko

Strana 53, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ určiť výskyt hlások **ia** alebo **ie** v slovách znázornených na obrázkoch;
- ✓ vytvoriť vetu s použitím daných slov.

Odporúčame obrázky pomenovať spoločne, aby sme mali istotu, že všetci žiaci pracujú s rovnakými slovami. Je dôležité upozorniť žiakov, aby pomenovali zvieratká slovom s dvojhláskou, teda nie *prasa*, ale *prasiatko* atď. Úloha je vhodná na samostatnú prácu (závisí od konkrétnych podmienok v triede). Riešenie: ia: jahniatko, prasiatko, moriak, mačiatko; ie: včielka, lienka, sliepka

Strana 53, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ identifikovať slová, ktoré podľa významu nepatria do danej vety;
- ✓ určiť počet slov v danej vete.

Pri riešení úlohy odporúčame najskôr prečítať všetky slová, potom určiť tie, ktoré patria do daných viet. Počet slov vo vete žiaci určia až po vyznačení slov.

Riešenie: polievku, piesne

Strana 53, HODINY

Žiak vie:

- ✓ zložiť vetu z daných slov;
- ✓ prepísať vetu písaným písmom s dodržaním pravidiel písania viet.

Žiaci tento typ úlohy už riešili, preto je úloha vhodná na samostatnú prácu. Odporúčame, aby najskôr prečítali všetky slová a určili prvé a posledné slovo vety. Pri prepisovaní vety upozorníme žiakov na to, že sa veta začína veľkým písmenom a na konci píšeme bodku.

Riešenie: Po dvore behá sliepka.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Strana 54, čítanie viet, text **Sliepočka a kuriatka**

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 súvislých viet o ilustrácii;
- ✓ čítať neznámy text so správnou výslovnosťou.

Rozprávka na tejto strane je určená na precvičenie čítania. Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby žiaci o nej vedeli samostatne vytvoriť 5 súvislých viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie socioafektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy. Žiaci porovnávajú situáciu znázornenú na ilustrácii so svojimi vlastnými skúsenosťami.

Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu výslovnosť, intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutí textu ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Slová alebo slovné spojenia, ktoré chceme so žiakmi precvičiť vopred, odporúčame napísať na tabuľu (vytvoriť si svoj vlastný trenažér). Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...). Text je vhodný aj na rolové čítanie (*rozprávač, sliepočka, prasiatko*). Odporúčame rozprávať so žiakmi obsah textu – prerozprávať rozprávku.

Strana 54, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s porozumením;
- ✓ určiť pravdivosť alebo nepravdivosť obsahu vety podľa textu.

Tento typ úlohy už žiaci riešili niekoľkokrát v 1. i v 2. časti *Šlabikára LIPKA*®, preto úlohu odporúčame zadať ako samostatnú prácu. Pri určovaní pravdivosti/nepravdivosti žiaci vychádzajú z informácií priamo uvedených v texte. Učiteľ môže využiť úlohu na diagnostiku porozumenia nového textu.

Riešenie: P, -, -

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na riešenie úlohy 1.

Strana 55, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyznačiť dvojice slov, ktoré tvoria slovné spojenia.

Žiaci najskôr prečítajú všetky slová, potom spoja čiarou dvojice slov tvoriacich slovné spojenia. Táto časť riešenia úlohy môže byť zadaná ako samostatná práca. Tvorenie viet s použitím slovných spojení odporúčame riešiť spoločne.

Riešenie: dlhá rieka, silný vietor, voňavý kvietok, malé hniezdo

Strana 55, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ obrázok nahradiť správnym slovom
- ✓ napísať vetu ako autodiktát;
- ✓ aplikovať pravopis písania viet (veľké začiatkové písmeno, znamienko na konci vety).

Úlohu tohto typu už žiaci riešili na strane 45, no i tak ju odporúčame riešiť spoločne. Učiteľ so žiakmi najskôr prečíta vety a žiaci pomenujú obrázky tak, aby v slovách boli dvojhlásky. Písanie viet potom môže učiteľ zadať ako samostatnú prácu, najskôr si však so žiakmi zopakuje pravidlá písania viet.

Riešenie: Na oblohe žiari slniečko. Lienka sedí na kvietku.

Strana 55, HODINY

Žiak vie:

- ✓ pomenovať obrázok slovom s dvojhĺaskou;
- ✓ určiť dvojhĺasku v slovách;
- ✓ napísať slovo do správnej tabuľky.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát. Odporúčame riešiť ju spoločne. Žiaci najskôr pomenujú obrázky. Učiteľ ich upozorní, že pomenovania majú obsahovať hlásky **ia** alebo **ie**. Do tabuľky vpisujú písmená do okienok po jednom, dvojhĺaska je napísaná v jednom okienku, aby si žiaci uvedomili, že je to dvojica písmen.

Riešenie: **IA:** DIVIAK, MORIAK; **IE:** HNIEZDO, SLIEPKA

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Didaktické hry

Telefón

Cieľ hry: Precvičiť grafickú podobu slov.

Pomôcky: známe slová napísané na kartičkách

Postup: Učiteľ uloží na lavicu kartičky so známymi slovami, ktoré prečíta spoločne so žiakmi. Potom sa žiaci presunú do zadnej časti triedy (mimo lavíc) a rozdelia sa do dvoch skupín, ktoré sa postavia do zástupu (chrbtom k lavici so slovami). Poslední žiaci z každého zástupu sú rovnako vzdialení od lavice so slovami (asi 1 m). Učiteľ sa postaví k prvým žiakom v zástupoch a každému pošepká niektoré slovo uvedené na kartičke, napr. slovo *moriak*. Žiak na povel začne šepkať slovo spolužiakovi, ktorý stojí za ním (klasická hra na telefón). Keď sa slovo dozvie posledný žiak v zástupe, podíde k lavici a zoberie do ruky kartičku, na ktorej je dané slovo napísané. Vyhráva skupina, ktorá skôr a správne určí dané slovo. Posledný žiak sa premiestni na začiatok zástupu (k učiteľovi) a hra pokračuje.

Drep – skok – „Klamanie“

Cieľ hry: Precvičiť si pamäť a identifikovať slová z textu.

Postup: Žiaci sa postavia vedľa lavíc. Žiak (učiteľ) hovorí slová, ktoré boli alebo neboli v prečítanom texte (napríklad v texte *Sliepočka a kuriatka* v šlabikári na strane 54). Ak sa slovo nachádzalo v texte, žiaci urobia drep. Ak slovo v texte nebolo, vyskočia. Vybraný žiak skáče a robí drepy tiež, ale snaží sa pomýliť spolužiakov, preto ich robí zámerne aj s chybami. Žiaci, ktorí vedia jednoznačnú odpoveď, by sa nemali dať oklamať.

Žiakom vysvetlíme, že klamanie v tejto hre je dovolené, je použité zámerne, preto nehovoríme o neslušnom správaní.

Domček

Cieľ hry: Precvičiť skladanie slov zo známych písmen.

Pomôcky: Slová s kartičkami, na ktorých sú príklady a na rubovej strane sú písmená vložené do obálky spolu s obrázkom domčeka.

Postup: Každý žiak (alebo dvojica žiakov) dostane obálku, v ktorej je domček a niekoľko kartičiek s príkladmi a písmenami. Domčeky sú vystrihnuté z papiera, majú jednoduchý tvar a na dverách majú napísané ľubovoľné číslo, ktoré sa žiaci učili na hodinách matematiky. Na kartičkách je z jednej strany napísaný príklad na sčítanie alebo odčítanie s rovnakým výsledkom, ako je číslo na domčeku.

Na druhej strane kartičiek je napísané písmeno. Písmená tvoria slovo. Okrem týchto „správnych“ kartičiek sú v obálke aj kartičky s príkladom, ktorý má iný výsledok ako číslo na domčeku,

a s písmenami, ktoré netvoria slovo. Úlohou žiakov je vypočítať príklady na kartičkách, zistiť, ktoré z nich majú výsledok rovnaký ako číslo na domčeku, a vytvoriť slovo z písmen na ich zadnej strane, napríklad:

Na domčeku je napísané číslo 10. Na kartičkách sú príklady a písmená:

$4 + 6$ (na rubovej strane je písmeno *L*), $12 - 2$ (na rubovej strane je dvojhláska *IE*), $5 + 5$ (na rubovej strane je písmeno *N*), $1 + 9$ (na rubovej strane je písmeno *K*), $14 - 4$ (na rubovej strane je písmeno *A*). To sú „správne kartičky“, čiže z nich žiaci vytvoria slovo *LIENKA*. Okrem nich musia byť v obálke aj kartičky s iným výsledkom a písmenami, z ktorých žiaci netvoria slovo. V každej obálke je iné slovo a iné príklady.

Písanie ia, ie, iu

Písanie, 5. zošit, strany 20 – 25

Návrhy priprav na vyučovacie hodiny 123 – 124

Pojmy:

písané ia, ie, iu

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary písmen;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ nahradiť vo vete obrázok slovom a napísať ho;
- ✓ napísať vetu o obrázku podľa zadania;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 20

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmená (dvojhĺasku) **ia**;
- ✓ dodržiavať správny rozstup medzi písmenami;
- ✓ písať slová s novými písmenami.

Strana je zameraná na písanie dvojhĺasky **ia**. Žiaci si najprv rozcvičia ruku na úvodnom obrázku. Pred písaním dvojhĺasky žiakov upozorníme na jej správne čítanie (samostatne stojaca dvojhĺaska sa číta *ija*, avšak v slove *ja*). Potom pokračujú v písaní slov.

Sebahodnotenie

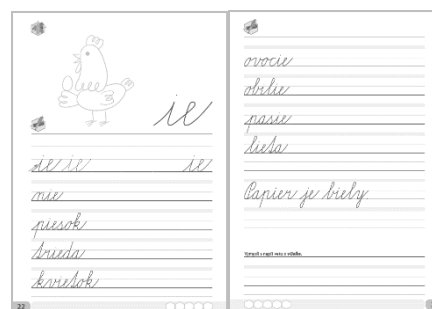
Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania optimálnych rozstupov medzi slovami.

Strana 21

Žiak vie:

- ✓ dodržiavať správny rozstup medzi písmenami;
- ✓ nahradiť obrázok slovom a napísať ho;
- ✓ vymyslieť a správne napísať vetu.

V prvej štvorriadkovej časti strany žiaci precvičujú písanie dvojhĺasky **ia** v slovách. Všetky slová sú zámerne zvolené tak, že pomenúvajú zvieratá. Druhý štvorriadkový blok je zameraný na písanie podľa autodiktátu. V prvých dvoch riadkoch sú slová nahradené obrázkami zvieratiek. Žiaci ich pomenujú a slová napíšu (kuriatko, teliatko). S danými slovami sa stretli v úlohách v šlabikári. V nasledujúcom riadku je ilustrácia, o ktorej majú žiaci napísať vetu. Ilustrácia je pomerne jednoduchá, a tak by žiaci nemali mať problém s vytvorením vhodnej vety. Pred jej napísaním si žiaci zopakujú pravidlo o písaní viet. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova)

dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom môže byť úspešnosť pri písaní vety podľa autodiktátu.

Strana 22

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmená (dvojhĺasku) **ie**;
- ✓ dodržiavať správny rozstup medzi písmenami;
- ✓ písať slová s novými písmenami.

Na celej strane si žiaci precvičia písanie dvojhĺasky **ie**. Po rozcvičení ruky píšú dvojhĺasku v zväčšenom tvare. V nasledujúcich riadkoch sú predpísané slová, v ktorých sa dvojhĺaska pripája k rôznym spoluhláskam.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania písania bodky v dvojhĺaske.

Strana 23

Žiak vie:

- ✓ dodržiavať správny rozstup medzi písmenami;
- ✓ správne prepísať vetu;
- ✓ vymyslieť a správne napísať vetu.

Prvý štvorriadkový blok je zameraný na precvičovanie písania dvojhĺasky **ie** v slovách v pozícii vnútri i na konci slova. Druhá časť strany je venovaná odpisu vety. V poslednom riadku je priestor pre tvorivú prácu žiakov. Úlohou žiakov je vymyslieť vetu o včielke a napísať ju. Stranu môžu žiaci vypracovať samostatne a učiteľ ju potom môže u jednotlivých žiakov použiť na diagnostiku písania. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu sa zamerať na správnosť napísaných viet.

Strana 24

Žiak vie:

- ✓ pomenovať dvojicu písmen (dvojhĺasku) **iu**;
- ✓ dodržiavať správny rozstup medzi písmenami;
- ✓ písať slová s novými písmenami.

Písanie dvojhĺasky **iu** si žiaci precvičujú na celej strane. Pred jej písaním ju žiaci prečítajú, pričom je potrebné dbať na správnu výslovnosť. V ďalších riadkoch sú predpísané slová s dvojhĺaskou na konci.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom môže byť dodržiavanie písania slov jedným ťahom a následné písanie rozlišovacích znamienok.

Strana 25

Žiak vie:

- ✓ dodržiavať správny rozstup medzi písmenami;
- ✓ prepísať vetu písaným písmom;
- ✓ odpísať vetu.

Strana je rozdelená na dve časti. V prvých štyroch riadkoch žiaci precvičujú písanie dvojhlásky **iu** v slovách. Druhá časť je zameraná na odpis a prepis viet. Najprv odpíšu oznamovaciu vetu. Odporúčame predpísanú vetu neobťažovať, aby žiaci mali pri odpise správny kaligrafický vzor. V poslednom riadku prepíšu opytovaciu vetu. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybne napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri písaní viet.

Precvičovanie ia, ie, iu

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA®*, strana 36

Úloha 1

Žiaci najskôr prečítajú všetky slová. Potom ich vyfarbujú podľa zadania. Odporúčame najskôr vyfarbiť obrázky farbičiek vedľa dvojhlások.

Pri hľadaných slovách si môžu najprv vyznačovať len farebné bodky a potom vyfarbiť celé rámčeky so slovami.

Riešenie: **ia** – čiapka, piatok, žabiak, mačiatko; **ie** – biela, lienka, pieseň, mlieko; **iu** – menšiu, krajšiu

Úloha 2

Žiaci prečítajú vety a pomenujú zvieratká na ilustrácii. Potom vyznačia vety, ktoré sú znázornené na ilustrácii. Nesprávne slová prečiarknu. Vyberú si jednu vetu a napíšu ju do riadka.

Riešenie: Na lúke sa pasie teliatko. Na lúke sa pasie jahniatko.

Úloha 3

Žiaci prečítajú slová a povedia ich po slabikách. Určia počet slabík v každom slove a napíšu ho do rámčeka pod slovo. Potom ku každému slovu vymyslia iné slovo s rovnakým počtom slabík.

Riešenie (návrhy na slová): teliatko (3), kuriatko (3), riad (1), sieť (1), piatok (2), vietor (2), čiapočka (3), vianočka (3)

Rozširujúca úloha

Žiaci čítajú slová v rámčekoch a rébusy. Obrázky v rébusoch nahradia slovami a rozlúštia zašifrované slovo. Potom vytvoria slovné spojenie so slovom v rámčeku. Slovné spojenie napíšu do riadka.

Riešenie: bukové **polienka**, dravý **sokol**

Poznámka: Žiaci musia poznať význam slov *polienka* a *sokol*, aby vedeli vybrať správne slovo do slovného spojenia.

Veľkonočné hádanky

Veľkonočné riekanky

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 56 – 57

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 125

Pojmy:

hádanica, otázka, riešenie hádanicy, riekanka

Ciele:

- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ vyriešiť hádanicy;
- ✓ rozprávať o udalosti;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Strana 56, práca s ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ opísať ilustráciu;
- ✓ rozprávať o udalosti;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa.

Na ilustrácii je *Zuzanka s košíkom veľkonočných vajíčok* – kraslíc, ktoré má pripravené pre „šibača“ – Adama. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či žiaci tiež doma maľujú kraslice a ako slávia *Veľkú noc*. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov. Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Zuzanke pri maľovaní kraslíc. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Strana 56, čítanie viet, text **Veľkonočné hádanky**, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ plynulo čítať text hádaníc;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu výslovnosť, intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Potom čítajú hádanky žiaci a odpovedia na otázku – riešia hádanicu. Odporúčame, aby sa niektoré z nich naučili naspamäť.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení hádaníc.

Strana 57, práca s ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ opísať ilustráciu;
- ✓ rozprávať o udalosti;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa.

Na ilustrácii je *Adam s veľkonočným korbáčom*, pripravuje sa vyšibať Zuzanku. Pri práci s úlohou pokračujeme v téme *Veľká noc*. Žiakom dáme čas na pozorovanie obrázka. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Adamovi pri pletení (kupovaní) korbáča. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Strana 57, čítanie viet, text **Veľkonočné riekanky**, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ plynulo čítať text riekaniek;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou;
- ✓ rozprávať o udalosti.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu výslovnosť, intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Potom riekanky čítajú žiaci. Odporúčame, aby sa niektoré z nich naučili naspamäť.

Pri riešení úlohy žiaci rozprávajú o udalosti samostatne alebo pomocou otázok učiteľa.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení.

Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine.

Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri rozprávaní o udalosti.

Hláska a písmená ch, Ch

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 58 – 63

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 126 – 129

Pojmy:

hláska *ch* a písmená *ch, Ch*, tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena **Ch**;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **ch** v slove;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlásky a písmen ch, Ch

Nápovedným obrázkom pri písmene **ch** je **chlieb**.

Motivačná báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA®* na tabuľu. Odporúčame s motivačnou básňou pracovať na začiatku každej hodiny, aby sa ju žiaci postupne naučili naspamäť.

K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky *písané i tlačené tvary nového písmena*. Žiakom vysvetlíme, že v slovenskej reči sú aj také hlásky, ktoré sa zapisujú dvomi písmenami. Ako prvú sa naučia písmeno **ch**. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena **Ch** (*malé tlačené ch, veľké tlačené Ch, malé písané ch, veľké písané Ch*), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie a vzťahov medzi jej časťami, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti) a na rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 58, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku **ch** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **ch** na začiatku, vnútri a na konci slova.

Na ilustrácii je kuchyňa, v nej *Zuzanka s mamičkou, ktorá nesie nákup*. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či žiaci pomáhajú rodičom s nákupmi, či majú radi chlieb, či vedia, odkiaľ k nim chlieb prichádza. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku **ch**. Predpokladáme, že už žiaci vedia na nej nájsť znázornené slová s danou hláskou, prípadne tvoriť prídavné mená a slovesá, ktoré s ilustráciou súvisia. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Žiaci by mali samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii.

Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať mamičke a Zuzanke pri vykladaní chleba z nákupnej tašky. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou **ch** na začiatku slova: *chlieb (chlebík)*;
- slová s hláskou **ch** vnútri slova: *buchty, orechy, varechy*;
- slová s hláskou **ch** na konci slova: *plech*.

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne také, ktoré s ňou súvisia.

Po vyhľadání slov s hláskou **ch** znázornených na ilustrácii žiaci určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky **ch** v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Pozícia hlásky v slove je graficky znázornená pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na ilustrácii a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky **ch** v slove.

Strana 58, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová so spoluhláskovými skupinami.

Čítanie slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom v slove je farebne odlíšená. Rozširujúcou aktivitou môže byť vysvetlenie významu slov a ich použitie vo vetách.

Strana 58, čítanie viet, text Chlebík

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami
- ✓ čítať splývavou výslovnosťou slov s predložkami;
- ✓ čítať vety so správnou výslovnosťou a intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu výslovnosť, intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Ak sa však v slove nachádza nové písmeno v dvoch slabikách po sebe, je farebne zvýraznená iba jedna z nich. To preto, aby žiaci videli nové slovo farebne „rozdelené“ na slabiky a jednoduchšie

sa im čítalo. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred čítaním samotného textu žiakmi, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom žiaci čítajú nový text. Sú v ňom použité nové slová z trenažéra, čítanie ktorých si vopred precvičili. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet (voľíme individuálny prístup). Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakom udelíme pochvalu za ich prácu.

Strana 58, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať vetu napísanú písaným písmom.

V spodnom riadku je veta – otázka napísaná písaným písmom. Otázka súvisí s textom a je určená na nácvik čítania textu napísaného písaným písmom. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je odpovedať na otázku podľa textu.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na úspešnosť pri plynulom čítaní nových viet.

Strana 59, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová napísané rôznym typom písma;
- ✓ priradiť trojice slov, ktoré rovnako znejú.

Tento typ úlohy už žiaci riešili, preto je vhodná na samostatnú prácu. Prácu žiakov spoločne skontrolujeme a individuálne pochválime tých, ktorí pracovali celkom samostatne.

Strana 59, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ určiť výskyt hlások **ch**, **c** alebo **h** v slovách znázornených na obrázkoch.

Odporúčame obrázky pomenovať spoločne, aby sme mali istotu, že všetci žiaci pracujú s rovnakými slovami. Úloha je vhodná na samostatnú prácu (závisí od konkrétnych podmienok v triede).

Riešenie: **ch:** chladnička, chobotnica, chrobák, chlieb; **c:** ceruzka, cibuľa, cesnak, citrón; **h:** holub, hrozno, hruška

Strana 59, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ vyriešiť hádanku.

Žiaci prečítajú text hádanky a dopíšu odpoveď. Nápoveďou je obrázok chleba. Obe slová (*chlieb*, *chlebík*) sú napísané na predchádzajúcej strane, preto by žiaci nemali mať problém s napísaním slova.

Riešenie: chlieb (chlebík)

Strana 59, HODINY

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť grafickú podobu písmen **ch**, **h**;
- ✓ vyfarbiť maľovanku podľa zadania.

Úlohu tohto typu už žiaci riešili niekoľkokrát v 1. i v 2. časti *Šlabikára LIPKA*®. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť tvorenie viet o obrázku alebo tvorenie slov súvisiacich s obrázkom (prídavné mená, slovesá...). Odporúčame sa zamerať aj na vysvetlenie významu slov použitých v maľovanke.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 3.

Strana 60, čítanie viet, text Kuchár Michal

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 súvislých viet o ilustrácii;
- ✓ rozlíšiť na praktických ukážkach básne od príbehu (prozaického textu);
- ✓ čítať text so správnou intonáciou;
- ✓ čítať s porozumením.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zamerlal pozornosť žiakov na ilustráciu.

Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami.

Text prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu, plynulé čítanie a prednes básne ako vzor.

Upozorní žiakov na to, že číta básne, ktorá má krátke riadky a slová na konci riadkov podobne znejú.

Odporúčame porozprávať sa o počutí textu ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. Je vhodné, aby žiaci čítali básne spoločne, aby si všetci uvedomili rozdiel pri čítaní básne a príbehu. Podľa konkrétnych podmienok v triede učiteľ môže so žiakmi nacvičovať prednes básne. Odporúčame, aby učiteľ vždy predniesol dva verše (ktoré spravidla tvoria jednu vetu) a žiaci jeho prednes napodobňujú.

Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).

Strana 60, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vybrať nový vhodný názov básne na základe pochopenia jej obsahu.

Riešenie úlohy predpokladá zvládnutie porozumenia textu na 2. úrovni.

Odporúčame, aby žiaci zdôvodnili svoj výber, učiteľ im môže pomáhať otázkami.

Riešenie: Majster kuchár

Strana 60, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informáciu priamo uvedenú v texte.

Riešenie úlohy predpokladá zvládnutie porozumenia textu na 1. úrovni.

Riešenie: majster kuchár šalátový

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Strana 61, čítanie viet, text Na chalupe

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou;
- ✓ čítať text s porozumením.

Pri písmene **Ch** je zaradených niekoľko textov na precvičovacích stranách. Dôvodom je dôkladné precvičenie čítania tohto písmena v nových slovách.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu výslovnosť, intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Po prečítaní textu o ňom odporúčame viesť rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom čítajú nový text. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet (volíme individuálny prístup). Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakom udelíme pochvalu za ich prácu.

Strana 61, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ samostatne rozprávať na danú tému.

Odporúčame, aby učiteľ zadával žiakom pomocné otázky, aby sa žiaci postupne naučili plynulo rozprávať na danú tému.

Strana 61, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informáciu priamo uvedenú v texte.

Podobné úlohy zamerané na porozumenie textu na 1. úrovni už žiaci riešili, tento typ sa odlišuje tým, že vyberajú odpoveď z ponuky. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť vyhľadanie a podčiarknutie vety v texte, z ktorej sa žiaci dozvedeli správnu odpoveď.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie žiakov odporúčame zamerať na riešenie úlohy 1.

Strana 62, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyznačiť dvojice slov, ktoré tvoria slovné spojenia.

Žiaci najskôr prečítajú všetky slová, potom dvojice slov tvoriacich slovné spojenia vyfarbia rovnakou farbou. Táto časť riešenia úlohy môže byť zadaná ako samostatná práca. Tvorenie viet s použitím slovných spojení odporúčame riešiť spoločne.

Riešenie: chladné kachle, rýchla mucha, chorý chlapec

Strana 62, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ prečítať text napísaný písaným písmom;
- ✓ vyriešiť hádanku s pomocou nápovede.

Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť rozprávanie o tom, ako treba predchádzať chorobám.

Riešenie: choroba

Strana 62, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ vysvetliť význam viet (s pomocou učiteľa).

Odporúčame, aby učiteľ pomáhal žiakom pri vysvetľovaní významu viet, opisoval ich na konkrétnych príkladoch. Žiaci povedia, či zažili situáciu, na ktorú sa hodí opis pomocou daných viet.

Strana 62, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ napísať jednoduché informácie o sebe.

Úloha je vhodná na samostatnú prácu, odporúčame však, aby sa učiteľ vopred so žiakmi rozprával o tom, čo budú písať, prípadne spoločne napísali niektoré slová na tabuľu.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 4.

Strana 63, čítanie viet, text **Pod lopúchom**

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 viet o ilustrácii;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou;
- ✓ čítať text s porozumením.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Žiaci by mali vedieť samostatne povedať aspoň 5 súvislých viet o ilustrácii.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu výslovnosť, intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Po prečítaní textu odporúčame o ňom viesť rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom čítajú nový text. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, najmä citosloviec. Žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet (voľíme individuálny prístup). Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakom udelíme pochvalu za ich prácu.

Strana 63, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informácie priamo uvedené v texte.

Odporúčame úlohu zadať ako samostatnú prácu žiakov. Pri jej hodnotení učiteľ individuálne pochváli žiakov za prácu.

Strana 63, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ rozprávať na danú tému.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát. Odporúčame im pomáhať otázkami.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie žiakov odporúčame zamerať na riešenie úlohy 2.

Didaktické hry

Rýchle slová

Cieľ hry: Precvičiť pohotové čítanie slov (techniku čítania slov).

Pomôcky: kartičky s napísanými slovami

Postup: Učiteľ má na kartičkách napísané jednoduché slová zložené zo známych písmen. Slovo ukáže žiakom len na krátku chvíľu a potom ho skryje. Žiaci musia slovo nahlas prečítať.

Hru môže učiteľ diferencovať tak, že určí homogénnu skupinu žiakov, ktorá bude slovo čítať.

Dĺžku času, kedy ukazuje slovo, mení podľa individuálnych spôsobilostí žiakov tak, aby mal každý možnosť zažiť radosť z úspechu pri hre.

Vety spia

Cieľ hry: Zoradiť správne slová do viet, precvičiť čítanie viet.

Pomôcky: Vety napísané na kartičkách po jednotlivých slovách, pričom každá veta je napísaná inou farbou.

Postup: Učiteľ napíše na kartičky vety (každé slovo zvlášť) a rozdá ich žiakom. Každá veta by mala byť napísaná inou farbou alebo iným typom písma. Najvýhodnejšie je, aby mal každý žiak jedno slovo.

Žiaci slová najskôr prečítajú. Potom učiteľ povie: „*Vety spia, ale zobudí sa veta, v ktorej je slovo chata.*“ Žiak, ktorý má dané slovo, príde pred tabuľu. Podľa farby napísaného slova prídu ku tabuľi ostatní žiaci, ktorí majú slová napísané tou istou farbou, pretože sú to slová z jednej vety.

Zoradia sa tak, aby vytvorili vetu. Ostatní žiaci vytvorenú vetu prečítajú.

Na detektíva

Cieľ hry: Precvičiť čítanie známych slov.

Pomôcky: vety napísané na tabuľi (alebo text v šlabikári)

Postup: Žiaci najskôr prečítajú text, s ktorým budú pracovať. Potom im učiteľ kladie rôzne otázky, napríklad: *Kto z vás je šikovný detektív a zistí, z ktorej vety sa dozvieme, kde boli Zuzanka s Adamom? (Adam a Zuzanka boli na chalupe.) V ktorej vete sú slová: chutné buchty?*

Živé slová

Cieľ hry: Priradiť tlačný a písaný tvar toho istého slova.

Pomôcky: slová napísané na kartičkách, tlačný a písaný tvar každého slova

Postup: Učiteľ si vopred pripraví slová napísané na kartičkách, každé slovo je napísané písaným i tlačným písmom. Kartičky rozdá žiakom, žiaci najskôr prečítajú všetky slová. Potom učiteľ povie: *K tabuľi príde dvojica slova, ktoré počujeme vo vete...* (Např. *Ujo Michal je kuchár.* Na kartičkách je napísané slovo *kuchár*.) Žiaci, ktorí majú písaný alebo tlačný tvar tohto slova, prídu pred tabuľu. Ostatní žiaci slovo prečítajú a skontrolujú správnosť riešenia.

Písanie ch, Ch

Písanie, 5. zošit, strany 26 – 32

Návrhy priprav na vyučovacie hodiny 126 – 129

Pojmy:

malé písané *ch*, veľké písané *Ch*

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ nahradiť obrázok slovom a napísať ho;
- ✓ odpísať slabiky, slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ písať vetu s veľkým začiatočným písmenom a znamienkom na konci;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 26

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané **ch**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena **ch**;
- ✓ písať slová s novým písmenom.

Strana je zameraná na písanie písmena **ch**. Žiaci si najprv rozcvičia ruku na úvodnom obrázku. Pred písaním písmena upozorníme žiakov na spôsob jeho zápisu (dvomi písmenami **c** a **h**). Opäť (ako pri čítaní) im vysvetlíme, že v slovenskej reči sú aj také hlásky, ktoré sa zapisujú dvomi písmenami. Ako prvé sa naučia písať písmeno **ch**.

Žiaci píšu písmeno v dvoch riadkoch, potom pokračujú v písaní slov s rôznou pozíciou nového písmena v slove. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k Šlabikáru LIPKA®.

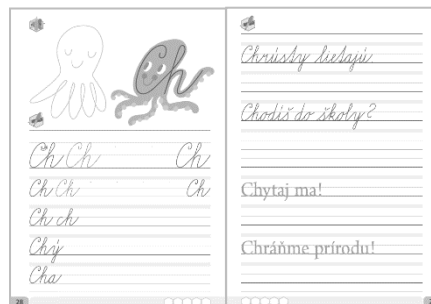
Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správneho tvaru a výšky písmen.

Strana 27

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ odpísať vetu napísanú písaným písmom;

- ✓ prepísať vetu napísanú tlačným písmom.

Prvý štvorriadkový blok je zameraný na precvičovanie písania písmena **ch** v slovách v pozícii na začiatku, vnútri i na konci slova. Okrem nového písmena si žiaci zopakujú aj náročnejšie spojenia písmen, s ktorými sa stretli už skôr. Druhá časť strany je venovaná odpisu a prepisu viet. Stranu môžu žiaci vypracovať samostatne a učiteľ ju môže použiť na diagnostiku písania u jednotlivých žiakov. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu sa zamerať na správnosť napísaných viet.

Strana 28

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané **Ch**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena **Ch**.

Písmeno veľké písané **Ch** si žiaci precvičujú na celej strane. Po rozcvičení ruky žiaci pokračujú v predpísaných riadkoch, ktoré sú zamerané na písanie samostatných písmen aj slabík. Žiaci si zopakujú spôsob zápisu písmena **Ch** s použitím dvoch písmen. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť dodržiavanie správneho sklonu písmen.

Strana 29

Žiak vie:

- ✓ samostatne odpísať a prepísať vety s novým písmenom.

Strana je rozdelená na dve časti, v oboch si žiaci precvičia písanie viet. V prvej časti žiaci odpisujú dve vety. Odporúčame zopakovať si pravidlo o písaní viet. Ďalej sa venujú prepisu viet s výkričníkom. Stranu žiaci vypracujú samostatne. Sústavne ich treba viesť k následnej kontrole napísaných viet. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môže byť zamerané na kontrolu správnosti napísaných viet.

Strana 30

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať správne tvary známych písmen.

Na celej strane sa precvičujú písmená a dvojhlásky, ktoré sa žiaci naučili písať v písanke 5. Pri ich písaní žiaci pomenujú jednotlivé písmená, porovnávajú ich tvary, hľadajú spoločné a odlišné znaky, čím si písmená utvrdzujú a fixujú.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správneho tvaru jednotlivých písmen.

Strana 31

Žiak vie:

- ✓ samostatne odpísať vety;
- ✓ nahradiť obrázok vo vete slovom a napísať ho.

Strana je venovaná písaniu viet. Odporúčame pred ich písaním zopakovať pravidlo o písaní viet. Prvé dve vety žiaci odpíšu. V druhej časti sú dve vety, v ktorých je jedno slovo nahradené obrázkom. V prvej vete ide o prvé slovo, takže si žiaci precvičia písanie veľkého začiatočného písmena vo vete. V druhej vete je nahradené obrázkom posledné slovo vo vete. Cvičenie žiaci vypracujú samostatne a učiteľ ho môže použiť aj na diagnostické účely.

Sebahodnotenie

V rámci záverečného sebahodnotenia sa žiaci zamerajú na správnosť doplnených slov vo vetách.

Strana 32

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová znázornené na obrázkoch;
- ✓ samostatne napísať vetu s použitím daného slova.

Na poslednej strane žiaci pomenujú zvieratá na obrázku a potom tieto pomenovania napíšu. V závere strany je prázdny riadok, ktorý žiaci použijú na napísanie vety o jednom zvieratku, ktorú sami vytvoria. Stranu môžu žiaci vypracovať samostatne a učiteľ ju použije na diagnostikovanie písania žiakov podľa autodiktátu. V rámci diagnostiky je potrebné sa zamerať najmä na dodržiavanie písania správneho tvaru jednotlivých písmen, písanie rozlišovacích znamienok a na pravidlo o písaní viet. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom hodnotenia môže byť vlastný postoj žiakov k písaniu.

Precvičovanie ch, Ch

Pracovný zošit k Šlabikáru LIPKA®, strana 37

Úloha 1

Žiaci prečítajú slová a slabiky v rámčekoch. Podľa prvej slabiky zaraďujú slová do skupín k daným slabikám. Prvú slabiku slov si môžu zakrúžkovať. Žiaci môžu slová k slabikám priradovať spájaním alebo vyfarbovaním. Vyfarbia rovnakou farbou rámčeky so slabikou a slovami z danej skupiny.

Riešenie: **cha** – chalupa, chatár; **chy** – chytá, chyba; **cho** – chodec, chobotnica; **chu** – chumáč, chudoba

Úloha 2

Žiaci pomenujú obrázky a napíšu prvé písmená slov. Potom ich prepíšu v rovnakom poradí do rámčekov a prečítajú vzniknuté slovo.

Riešenie: chlieb – **ch**, lavica – **l**, ananás – **a**, píla – **p**, Eskimák – **e**, citrón – **c**; vzniknuté slovo: chlapec

Úloha 3

Žiaci skladajú z písmen slová tak, aby použili všetky písmená zo skupín. Vzniknuté slová napíšu a prečítajú ich. Zapišu počet písmen.

Riešenie: chyba (4), chrobák (6), ticho (4)

Poznámka: Žiakom vysvetlíme, že hoci je **ch** zložené z dvoch častí, vyslovujeme ho ako jednu hlásku, je to jedno písmeno.

Rozširujúca úloha

Žiaci riešia jednosmerovku. Orientujú sa v riadkoch, kde hľadajú 6 slov. Nájdené slová vyfarbia. Tri z nich prepíšu do riadkov a použijú ich vo vetách.

Riešenie: HRACH, MECH, PLACHTA, VARECHA, SCHODY, VÝCHOVA

Hláska a písmená f, F

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 64 – 67

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 130 – 131

Pojmy:

hláska *f* a písmená *f*, *F*, tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok; slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena **F**;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **f** v slove;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvedenie hlásky a písmen f, F

Nápovedným obrázkom pri písmene **F** je **fialka**.

Motivačná báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonemického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA®* na tabuľu. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky písané i tlačené tvary nového písmena. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena **F** (malé tlačené *f*, veľké tlačené *F*, malé písané *f*, veľké písané *F*), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a na plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 64, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;

- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku **f** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **f** na začiatku a vnútri slova.

Na ilustrácii je znázornený *maliar, ktorý vyfarbuje fialky na lúke*. Prácu s úlohou odporúčame začať so žiakmi riadeným rozhovorom o tom, ktoré kvety poznajú, či vedia, prečo majú kvety farebné lupienky (prilákať hmyz a vtáčiky kvôli opeleniu) a podobne. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov, upozorniť ich, že situácia na ilustrácii je rozprávková, neskutočná. Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku **f**. Predpokladáme, že žiaci vedia nájsť na ilustrácii znázornené slová s danou hláskou, prípadne tvoriť prídavné mená a slovesá, ktoré s ilustráciou súvisia. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách. Žiaci by mali samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii. Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať maliarovi a fialke. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou **f** na začiatku slova: *fialka, fúzy, farby, farbičky, farebný, farbí;*
- slová s hláskou **f** vnútri slova: *kufor, zafarbí, prefarbí, nafarbí;*
- slová s hláskou **f** na konci slova *nie sú znázornené, pretože nie je slovo, ktoré má na konci hlásku f* a ktoré sa dá znázorniť na obrázku.

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne také, ktoré s ňou súvisia.

Po vyhľadání slov s hláskou **f** znázornených na ilustrácii žiaci určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku alebo vnútri slova. Grafické znázornenie pozície hlásky v slove je znázornené pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na ilustrácii a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky **f** v slove.

Strana 64, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom.

Čítanie slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom v slove je farebne odlíšená. Čítanie náročnejších slov odporúčame dôkladne precvičiť, aby ich žiaci vo vetách čítali plynule. Pri čítaní slov v stĺpci odporúčame upozorniť žiakov na časti slov, ktoré sú rovnaké a ktoré odlišné. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v riadku alebo v stĺpci. Žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú. Trenažér odporúčame využiť na vysvetľovanie významu slov žiakmi. Tak získame prehľad o tom, ktorým slovám z textu rozumejú.

Strana 64, čítanie viet, text **Fialka**

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať slová so spoluhláskovými skupinami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou;
- ✓ dokončiť príbeh podľa vlastnej fantázie.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Pri priamej reči môže meniť intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším. V texte sú použité slová s rovnakým slovtvorným základom (*prefarboval, zafarboval, prifarboval,*

odfarboval, dofarboval). Spoločne so žiakmi vysvetlíme význam slov. Žiaci môžu tvoriť nové podobné slová.

Po prečítaní textu odporúčame viesť rozhovor o texte. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom žiaci čítajú nový text. Sú v ňom použité nové slová z trenážera, ktoré si žiaci vopred precvičili. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však upozorňujeme aj na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet. Odporúčame sa so žiakmi rozprávať o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Text má otvorený koniec, preto odporúčame, aby žiaci sami vymysleli, ako príbeh mohol skončiť. Žiakom udelíme pochvalu za ich prácu.

Strana 64, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať vetu napísanú písaným písmom.

V spodnom riadku je veta – otázka napísaná písaným písmom. Otázka súvisí s textom a je určená na nácvik čítania textu napísaného písaným písmom. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je odpovedať na otázku podľa textu.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť i pocity pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri plynulom čítaní nových slov.

Strana 65, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ priradiť k obrázku vhodné slovo.

Odporúčame najskôr spoločne so žiakmi pomenovať obrázky a prečítať všetky slová v rámečkoch. Priradenie slov k obrázkom a dokreslenie chýbajúceho obrázka odporúčame zadať ako samostatnú prácu. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť určovanie počtu slabík alebo písmen v slovách.

Riešenie: farbička

Strana 65, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ doplniť do viet vhodné slová podľa obsahu;
- ✓ dopísať chýbajúce slová do viet.

Úlohu tohto typu žiaci riešia prvýkrát. Odporúčame najskôr spoločne prečítať slová v ponuke, potom postupne čítať začiatky viet a vybrať vhodné slová podľa obrázka.

Riešenie: Malá Žofka má formičky. Štefanovi chutia fašírky. Chlapci hrajú futbal.

Strana 65, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť správne a nesprávne napísané slovo;
- ✓ priradiť písaný a tlačенý tvar slova.

Úlohu tohto typu žiaci riešia prvýkrát, preto ju odporúčame riešiť spoločne so všetkými žiakmi. Učiteľ upozorní žiakov na to, aké je dôležité správne poradie písmen v slove, aby malo slovo význam.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Strana 66, čítanie viet, text Fotky na výstavu

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť na praktických ukážkach básne od príbehu (prozaického textu);
- ✓ čítať text so správnou intonáciou;
- ✓ čítať s porozumením.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu.

Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami.

Text prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu, plynulé čítanie a prednes básne ako vzor.

Predpokladáme, že žiaci rozlíšia, že číta básne, ktorá má krátke riadky a slová na konci riadkov znejú podobne. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. Je vhodné, aby žiaci čítali básne spoločne, aby si všetci uvedomili rozdiel pri čítaní básne a príbehu. Podľa konkrétnych podmienok v triede môže učiteľ nacvičovať prednes básne so žiakmi. Odporúčame, aby učiteľ vždy predniesol dva verše (ktoré spravidla tvoria jednu vetu) a žiaci jeho prednes napodobňujú.

Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).

Strana 66, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informáciu priamo uvedenú v texte;
- ✓ zložiť z daných slov vetu, ktorá súvisí s textom;
- ✓ napísať vetu s dodržaním pravidiel písania viet (veľké písmeno na začiatku, znamienko na konci vety).

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát. Odporúčame, aby najskôr prečítali všetky slová a vyznačili tie, ktoré súvisia s textom. Potom z nich vytvoria vetu a napíšu ju do riadka. Rozširujúcou aktivitou môže byť určenie počtu slov vo vete.

Riešenie: Fedor fotí žirafu.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na čítanie básne so správnym prednesom.

Strana 67, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ doplniť do slov správne písmeno podľa významu slova;
- ✓ určiť počet slabík v daných slovách;
- ✓ identifikovať slová s tromi slabikami.

Tento typ úlohy už žiaci riešili, dopĺňanie písaných písmen je však do úlohy zaradené až teraz.

Odporúčame úlohu riešiť spoločne. Po doplnení slov žiaci určujú počet slabík v každom slove.

Rozširujúcou úlohou môže byť tvorenie viet s danými slovami alebo tvorenie skupín slov podľa daného pravidla, napr. slová s dĺžňom, slová s dvomi slabikami, slová s piatimi písmenami...

Riešenie: telefón, Afrika, február

Strana 67, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ priradiť k slovu vyjadrenie jeho významu.

Podobný typ úlohy žiaci riešili na strane 49. Odporúčame ju riešiť spoločne.

Strana 67, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ nájsť informáciu priamo uvedenú v texte.

Úloha tohto typu pomáha žiakom zdokonaľovať sa v čítaní s porozumením. Má tiež diagnostický charakter.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 3.

Didaktické hry

Drep – skok – „Klamanie“

Cieľ hry: Precvičiť si pamäť a identifikovať slová z textu.

Postup: Žiaci sa postaví vedľa lavíc. Žiak (učiteľ) hovorí slová, ktoré boli/neboli v prečítanom texte (napr. v texte *Žirafa* v šlabikári na strane 66). Ak sa slovo nachádzalo v texte, žiaci urobia drep. Ak slovo v texte nebolo, vyskočia. Vybraný žiak skáče a robí drepy tiež, ale snaží sa pomýliť spolužiakov, preto ich robí zámerne aj s chybami. Žiaci, ktorí vedú jednoznačnú odpoveď, by sa nemali dať oklamať.

Žiakom vysvetlíme, že klamanie je v tejto hre dovolené, je tu použité zámerne, preto nehovoríme o neslušnom správaní.

Telefón

Cieľ hry: Precvičiť grafickú podobu slov.

Pomôcky: známe slová napísané na kartičkách

Postup: Učiteľ uloží na lavicu kartičky so známymi slovami, ktoré prečíta spoločne so žiakmi. Potom sa žiaci presunú do zadnej časti triedy (mimo lavíc) a rozdelia sa do dvoch skupín, ktoré sa postaví do zástupu (chrbtom k lavici so slovami). Poslední žiaci z každého zástupu sú rovnako vzdialení od lavice so slovami (asi 1 m). Učiteľ sa postaví k prvým žiakom v zástupoch a každému pošepká niektoré slovo uvedené na kartičke, napr. slovo *telefón*. Žiak začne na povel šepkať slovo spolužiakovi, ktorý stojí za ním (klasická hra na telefón). Keď sa slovo dozvie posledný žiak v zástupe, podíde k lavici a zoberie do ruky kartičku, na ktorej je dané slovo napísané. Vyhráva skupina, ktorá skôr a správne určí dané slovo. Posledný žiak sa premiestni na začiatok zástupu (k učiteľovi) a hra pokračuje.

Vety spia

Cieľ hry: Zoradiť správne slová do viet, precvičiť čítanie viet.

Pomôcky: vety napísané na kartičkách po jednotlivých slovách, každá veta inou farbou

Postup: Učiteľ napíše vety na kartičky (každé slovo zvlášť) a rozdá ich žiakom. Každá veta by mala byť napísaná inou farbou alebo iným typom písma. Najvýhodnejšie je, aby mal každý žiak jedno slovo. Žiaci slová najskôr prečítajú. Potom učiteľ povie: „*Vety spia, ale zobudí sa veta: Fedor farbí fúrik.*“ Žiaci, ktorí majú dané slová, prídu pred tabuľu a zoradia sa tak, aby vytvorili vetu. Ostatní žiaci vetu prečítajú.

Rýchle slová

Cieľ hry: Precvičiť pohotové čítanie slov (techniku čítania slov).

Pomôcky: kartičky s napísanými slovami

Postup: Učiteľ má na kartičkách napísané slová zložené zo známych písmen. Slovo ukáže žiakom len na krátku chvíľu a potom ho skryje. Žiaci musia slovo nahlas prečítať.

Hru môže učiteľ diferencovať tak, že určí homogénnu skupinu žiakov, ktorá bude slovo čítať. Dĺžku času, kedy ukazuje slovo, mení podľa individuálnych spôsobilostí žiakov tak, aby mal každý možnosť zažiť radosť z úspechu pri hre.

Písanie f, F

Písanie, 6. zošit, strany 1 – 5

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 130 – 131

Pojmy:

malé písané *f*, veľké písané *F*

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ nahraď obrázok slovom a napísať ho;
- ✓ odpísať slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 1

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané *f*;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena *f*.

Strana je zameraná na nácvik písmena *f*. Po úvodnom rozcvičení ruky je potrebné venovať veľkú pozornosť nácviku správnej postupnosti písania písmena *f*, ktoré patrí medzi tvarovo najnáročnejšie písmená. Problematické je najmä písanie spodnej slučky, ktorá sa píše smerom sprava doľava, t. j. opačným smerom ako pri iných písmenách. Túto časť práce so stranou je vhodné doplniť aj precvičovaním na tabuli, v cvičnej písanke alebo na papieri. Keď si žiaci precvičia postupnosť písania, pokračujú niekoľkonásobným farebným obťahovaním písmena na obrázku. V prvom riadku je písmeno predpísané v zväčšenom tvare, v ďalších dvoch riadkoch ho žiaci píšu v štandardnej veľkosti. V závere strany žiaci píšu slová s novým písmenom na začiatku slova. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správnej hornej a dolnej výšky nového písmena.

Strana 2

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ odpísať vetu napísanú písaným písmom;
- ✓ prepísať vetu napísanú tlačným písmom.

Na celej strane sa precvičuje písmeno **f** v slovách v rôznych pozíciách a v dvoch vetách. Pred písaním odporúčame slová a vety prečítať a v prípade potreby vysvetliť význam slov *fanfára* a *fujara*, ktoré môžu byť žiakom menej známe. Druhá časť strany je venovaná precvičeniu odpisu a prepisu viet. Žiaci ju vypracujú samostatne a učiteľ ju môže využiť aj na priebežnú diagnostiku zvládnutia písania **f** u jednotlivých žiakov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce vypracujú sebahodnotenie podľa pokynov učiteľa. Kritériom môže byť úspešnosť pri odpise a prepise viet.

Strana 3

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané **F**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena **F**.

Na strane sa žiaci naučia písať písmeno **F**. Pred jeho písaním ho žiaci pomenujú a porovnávajú s tvarom písmena **T**. Žiaci zistia, že sa líšia len jedným prvkom, umiestneniu ktorého treba venovať pozornosť. Písanie tejto časti písmena tiež spôsobuje prerušenie jednoťažnosti písania. Písmeno na obrázku žiaci niekoľkokrát farebne obtiahnu. Ďalej nasleduje písanie samostatných písmen v dvoch riadkoch a striedavé písanie veľkého a malého písmena. V nasledujúcich riadkoch žiaci precvičujú písmeno **F** v menách. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správneho tvaru písmena.

Strana 4

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom.
- ✓ samostatne odpísať vety s novým písmenom.

V prvej štvorriadkovej časti sa precvičuje písmeno **F** vo vlastných menách osôb, a tak si žiaci zopakujú pravidlo o písaní veľkého písmena na ich začiatku. V druhej časti žiaci odpíšu dve oznamovacie vety zamerané na precvičenie oboch tvarov písmena **F, f**. Pred ich písaním odporúčame vety prečítať a v prípade potreby vysvetliť význam slov *harfa* a *flauta*, ktoré môžu byť pre niektorých žiakov neznáme. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť úspešnosť pri písaní mien.

Strana 5

Žiak vie:

- ✓ samostatne prepísať vety s novým písmenom;
- ✓ nahradiť obrázok slovom a napísať ho.

Celá strana je venovaná precvičovaniu písmen **f, F** pri prepise viet. V dvoch opytovacích vetách je posledné slovo nahradené obrázkom. Pred písaním viet ich odporúčame najprv prečítať

a pomenovať obrázky. Potom žiaci stranu vypracujú samostatne a učiteľ ju môže použiť na diagnostické účely.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Sebahodnotenie odporúčame zamerať na dodržiavanie písania rozlišovacích znamienok.

Precvičovanie f, F

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA*®, strana 38

Úloha 1

Žiaci najskôr prečítajú všetky slová v rámečkoch. V každom slove je písmeno **f** alebo **F**. Žiaci však hľadajú a vyznačia len tie slová, ktoré majú dané písmená na začiatku. Vyznačené slová prečítajú ešte raz.

Riešenie: Filoména, fúzy, fúrik, Filip, fotka, futbal, fľaša

Úloha 2

Žiaci prečítajú slová v rámečkoch a spojením čiarou z nich vytvoria slovné spojenia. Potom určia slovné spojenie, ktoré patrí k obrázku a napíšu ho na linajku. Obrázok vyfarbia podľa textu.

Riešenie: zelený fúrik

Úloha 3

Žiaci rozložia slovo na hlásky (písmená). Jednotlivé písmená si môžu napísať na začiatok riadkov. Nové slová tvoria tak, aby sa začínali na dané písmená. Napíšu ich do riadkov.

Riešenie (návrh): **f** – futbal, **i** – ihla, **l** – lampa, **m** – mucha

Rozširujúca úloha

Žiaci najskôr vystrihnú časti obrázka, ktoré sa nachádzajú na okraji strany. Podľa čísel na zadnej strane z nich zložia obrázok a nalepia ho na určené miesto. Podľa obrázka doplnia do viet vhodné slová.

Riešenie: Ujo Filip rád hrá **futbal**. Má novú **futbalovú** loptu. Na drese má **fľaky** od blata.

Hláska a písmená g, G

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 68 – 71

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 132 – 133

Pojmy:

hláska *g* a písmená *g, G*, tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena **G**;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **g** v slove;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlásky a písmen g, G

Nápovedným obrázkom pri písmene **G** je *gitara*.

Motivačná báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA®* na tabuľu. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky písané i tlačené tvary nového písmena. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena **G** (*malé tlačené g, veľké tlačené G, malé písané g, veľké písané G*), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnéj zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov priezovných tém.

Strana 68, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;

- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku **g** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **g** na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Ilustrácia sa viaže na nasledujúci text – na rozprávku. Je na ňom zobrazený *svrček Gabo*, ktorý hrá na gajdy. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či žiaci vedia hrať na nejaký hudobný nástroj alebo sa naň plánujú učiť hrať, aké hudobné nástroje poznajú... Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie.

Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku **g**. Predpokladáme, že v nej žiaci vedia nájsť znázornené slová s danou hláskou, prípadne tvoriť prídavné mená a slovesá, ktoré s ilustráciou súvisia. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Mali by samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii.

Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať svrčkovi.

Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

– slová s hláskou **g** na začiatku slova: *gajdy, gitara*;

– slová s hláskou **g** vnútri slova: *agát, margarétka*;

– slová s hláskou **g** na konci slova: *frng*.

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne také, ktoré s ňou súvisia.

Žiaci po vyhľadání slov s hláskou **g** znázornených na ilustrácii určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Pozícia hlásky v slove je graficky znázornená pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na ilustrácii a určia, ktorý rámček znázorňuje pozíciu hlásky **g** v slove.

Strana 68, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová so spoluhláskovými skupinami.

Čítanie slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom v slove je farebne odlíšená. Ak sa však v slove nachádza nové písmeno v dvoch slabikách po sebe, je farebne zvýraznená iba jedna z nich. To preto, aby žiaci videli nové slovo farebne „rozdelené“ na slabiky a jednoduchšie sa im čítalo. Čítanie náročnejších slov so spoluhláskovými skupinami odporúčame dôkladne precvičiť. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v riadku, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné).

Trenažér odporúčame využiť na vysvetľovanie významu slov žiakmi. Tak získame prehľad o tom, ktorým slovám z textu rozumejú.

Strana 68, čítanie viet, text **Koncert pod agátom**

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať slová so spoluhláskovými skupinami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Pri priamej reči môže meniť intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.

Po prečítaní textu odporúčame viesť rozhovor o texte. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom žiaci čítajú nový text. Sú v ňom použité nové slová z trenažéra, ktoré si žiaci vopred precvičili. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet (volíme individuálny prístup). Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakom udelíme pochvalu za ich prácu.

Strana 68, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať vetu napísanú písaným písmom.

V spodnom riadku je veta – otázka napísaná písaným písmom. Otázka súvisí s textom a je určená na nácvik čítania textu napísaného písaným písmom. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je odpovedať na otázku podľa textu.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri čítaní nového textu so správnou intonáciou.

Strana 69, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ priradiť k obrázku slovo, ktoré znázorňuje;
- ✓ vysvetliť význam daných slov.

Úlohu tohto typu už žiaci riešili niekoľkokrát. Pomenovanie obrázka a priradenie správneho slova k nemu pomáha žiakom zdokonaľovať čítanie s porozumením. Pri vyfarbovaní rámečkov so slovami odporúčame, aby žiaci použili svetlejšie farby (aby napísané slovo zostalo čitateľné). Rozširujúcou činnosťou pri riešení úlohy je vysvetlenie významu všetkých slov použitých v úlohe. Odporúčame pomáhať žiakom pomocnými otázkami.

Riešenie: guľa, gombík, bager, pagáč

Strana 69, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ prečítať slabiky zložené zo známych písmen;
- ✓ identifikovať slabiky, ktoré tvoria slovo.

Úlohou žiakov je spojiť dané slabiky do slov, pričom tvoria dvojice slov, ktoré majú rovnakú prvú slabiku. Po prvýkrát sú v úlohe použité zatvorené slabiky. Tento typ úlohy už žiaci riešili, preto odporúčame zadať úlohu ako samostatnú prácu. Úloha je dôležitá na opakovanie a precvičovanie analýzy a syntézy slov na slabiky. Prácu žiakov spoločne skontrolujeme a individuálne pochválime žiakov, ktorí pracovali celkom samostatne.

Riešenie: guma, guľa; galoše, gazela; gašparko, gaštany

Strana 69, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ priradiť k začiatku vety jej správny koniec.

Žiaci tento typ úlohy už riešili, preto je vhodná na samostatnú prácu. Odporúčame, aby najskôr prečítali všetky slovné spojenia tvoriace začiatky viet a slovné spojenia tvoriace konce viet. Pomôckou žiakov pri kontrole svojej práce sú na seba nadväzujúce zakončenia rámečkov, v ktorých sú vety napísané.

Riešenie: Gitka zjedla pagáč. Gunár má biele perie. Puding je na stole.

Strana 69, HODINY

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť grafickú podobu písmen **g, G**;
- ✓ vyfarbiť maľovanku podľa zadania.

Úlohu tohto typu už žiaci riešili niekoľkokrát v 1. i v 2. časti *Šlabikára LIPKA*®. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť tvorenie viet o obrázku alebo tvorenie slov súvisiacich s obrázkom (prídavné mená, slovesá...). Odporúčame zamerať sa aj na vysvetlenie významu slov použitých v maľovanke.

Riešenie: gitara

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Strana 70, čítanie viet, text Gašparko

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 súvislých viet o ilustrácii;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať slová so spoluhláskovými skupinami plynulo;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby o nej žiaci vedeli samostatne vytvoriť 5 samostatných viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie socioafektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy.

Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, skutočný, neskutočný...). Text je vhodný aj na rolové čítanie (*rozprávač, Zuzanka, Adam*). Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakom udelíme pochvalu za ich prácu. Rozširujúcou úlohou je *včielkina úloha*, ktorá rozvíja aktívnu slovnú zásobu žiakov.

Strana 70, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ rozprávať na danú tému.

Tento typ úlohy už žiaci riešili, no i tak odporúčame pomáhať im otázkami.

Strana 70, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informácie priamo uvedené v texte.

Učiteľ upozorní žiakov, že mená hračiek sú v texte uvedené v inom tvare, ako ich budú písať do riadka.

Riešenie: gašparko Smejko, bábika Gabika

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na plynulé čítanie nového textu.

Strana 71, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ povedať dané slová po slabikách
- ✓ určiť slová s rovnakou poslednou slabikou.

Úlohu odporúčame riešiť ako samostatnú prácu. Rozširujúcou úlohou môže byť určovanie počtu písmen, slabík v slovách, prípadne vysvetlenie významu slov a ich použitie vo vetách.

Riešenie: gorila – gazela, bager – tiger, galoše – egreše, mesto – Gusto

Riešenie včielkinej úlohy: mesto.

Strana 71, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ doplniť do vety správne slovo podľa obsahu.

Úloha precvičuje čítanie s porozumením. Je vhodná sa samostatnú prácu a má diagnostický charakter.

Strana 71, HODINY

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať v dvojsmerovke dané slová;
- ✓ zložiť slovo z daných písmen.

Tento typ úlohy už žiaci riešili, no i tak odporúčame úlohu riešiť spoločne.

Žiaci najskôr prečítajú slová v oboch stĺpcoch, aby vedeli, ktoré slová budú hľadať v dvojsmerovke. Učiteľ im vysvetlí, čo znamenajú šípky pri stĺpcoch (určujú smer hľadania slov v dvojsmerovke).

Odporúčame najskôr začať hľadať slová v riadkoch, potom v stĺpcoch. Nájdené slovo si prečiarknu v zozname slov v stĺpci. Zvyšné písmená v dvojsmerovke môžu zakrúžkovať a postupne ich vypísať do pripravených rámečkov. Vzniknuté slovo dopíšu do vety a vetu prečítajú.

Riešenie: PUDING

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Didaktické hry**Nezbedný vietor**

Cieľ hry: Precvičiť čítanie slov napísaných tlačeným i písaným písmom.

Pomôcky: slová napísané tlačeným i písaným písmom na samostatných kartičkách

Postup: Na magnetickú tabuľu pripevníme slová na kartičkách napísané tlačeným i písaným písmom tak, aby tvorili dvojice (jedno slovo oboma typmi písma vedľa seba). Ak nemáme dostatočne veľkú magnetickú tabuľu, slová môžeme uložiť na zem.

Dvojice slov prečítame. Potom učiteľ povie žiakom, aby sa otočili chrbtom k textu. Učiteľ (neskôr niektorý žiak) povymieňa dvojice slov, to nezbedný vietor rozfúkal slová. Žiaci hľadajú a priradujú slová tak, aby znova tvorili dvojice tlačeného a písaného tvaru toho istého slova.

Hľadaj dvojice

Cieľ hry: Precvičiť čítanie slov, určiť význam slova – priradiť slovo k obrázku, ktorý ho znázorňuje.

Pomôcky: slová napísané na samostatných kartičkách

Postup: Učiteľ pripraví známe slová napísané na kartičkách a obrázky, ktoré ich znázorňujú (*gitara, gajdy, gauč, gašparko, garáž...*) a rozloží ich na zem alebo ich pripne na magnetickú tabuľu.

Žiaci priradujú slová k obrázkom. Slová opakovane čítajú, prípadne ich použijú vo vetách.

Vety spia

Cieľ hry: Zoradiť správne slová do viet, precvičiť čítanie viet.

Pomôcky: Vety napísané na kartičkách po jednotlivých slovách, pričom každá veta je napísaná inou farbou.

Postup: Učiteľ napíše na kartičky vety (každé slovo zvlášť) a rozdá ich žiakom. Každá veta by mala byť napísaná inou farbou alebo iným typom písma. Najvýhodnejšie je, aby mal každý žiak jedno slovo. Žiaci slová najskôr prečítajú. Potom učiteľ povie: „*Vety spia, ale zobudí sa veta: „Gusto má nový bager.“*“ Žiaci, ktorí majú dané slová, prídu pred tabuľu a zoradia sa tak, aby vytvorili vetu. Ostatní žiaci vetu prečítajú.

Písanie g, G

Písanie, 6. zošit, strany 6 – 9

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 132 – 133

Pojmy:

malé písané g, veľké písané G

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slabiky, slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ písať vetu s veľkým začiatočným písmenom a znamienkom na konci;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 6

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané **g**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena **g**;
- ✓ písať slová s novým písmenom.

Strana je zameraná na nácvik písmena **g**. Žiaci pomenujú písmeno, ktoré idú písať a môžu ho porovnať s inými písmenami s podobným tvarom. Potom ho niekoľkokrát farebne obtiahnu. Ďalej pokračujú v písaní izolovaných písmen v dvoch riadkoch. V prvom riadku je písmeno predpísané v zväčšenom tvare. V nasledujúcich riadkoch žiaci precvičujú písmeno **g** v slovách v pozícii na začiatku slova. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom sebahodnotenia môže byť úspešnosť pri dodržiavaní správnych tvarov a veľkosti písmen.

Strana 7

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ odpísať a prepísať vety.

Prvý štvorriadkový blok je venovaný precvičovaniu písmena **g** v slovách v pozícii na začiatku, vnútri i na konci slova. V druhej časti strany je priestor pre odpis a prepis viet. Tento typ strany už žiaci dobre poznajú, a tak ju môžu celú vypracovať samostatne.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce vypracujú sebahodnotenie podľa pokynov učiteľa. Kritériom môže byť správnosť napísaných viet.

Strana 8

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané **G**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena **G**
- ✓ písať slová s novým písmenom.

Strana je venovaná nácviku písania písmena **G** samostatne aj v slovách. Zväčšený tvar písmena na obrázku žiaci niekoľkokrát obtiahnu farbičkami. Nácvik postupnosti písania by žiakom nemal robiť problémy, pretože tvarové prvky písmena **G** sa už žiaci naučili pri písaní iných písmen. Samostatné písmená píšú v troch riadkoch. V posledných dvoch riadkoch precvičujú písanie **G** na začiatku vlastných mien. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom úspešnosti môže byť dodržiavanie správneho sklonu písmena.

Strana 9

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ samostatne odpísať a prepísať vety s novým písmenom;
- ✓ vymyslieť a napísať odpoveď na otázku podľa zadania.

V prvej štvorriadkovej časti sa precvičuje písmeno **G** vo vlastných menách osôb, a tak si žiaci zopakujú pravidlo o písaní veľkého písmena na ich začiatku. V druhej časti žiaci píšú dve vety. Oznamovacia veta je zameraná na odpis. Opytovaciu vetu žiaci v tomto prípade neprepisujú, ale ich úlohou je vymyslieť a napísať na ňu odpoveď. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce so stranou môžu v rámci sebahodnotenia hodnotiť svoju úspešnosť pri písaní odpovede na danú otázku.

Precvičovanie g, G

Pracovný zošit k Šlabikáru LIPKA®, strana 39

Úloha 1

Žiaci doplnia do každého slova písmeno G. Slová prečítajú a spoja ich so správnym obrázkom.

Riešenie: GITARA, GOMBÍK, PAPAGÁJ, EGREŠE, VAGÓN, JOGURT

Úloha 2

Žiaci sa orientujú v rade písmen. Zakrúžkujú každé druhé písmeno v každom rámečku.

Zo zakrúžkovaných písmen zložia slovo. Písmená spájajú zaradom zľava doprava.

Riešenie: TIGER, GAŠTANY, GORILA

Úloha 3

Žiaci prečítajú všetky časti viet. Potom priradujú k sebe začiatky a konce viet podľa významu.

Vety prečítajú. Tie, ktoré patria k ilustrácii, vyfarbia.

Riešenie: Gabika stavia dom z LEGA. Igor sa hrá s novým bagrom.

Rozširujúca úloha

Každému písmenu je pridelené číslo. Žiaci dopíšu k číslam písmená a prečítajú vzniknutú vetu.

Nakreslia podľa nej obrázok.

Riešenie: VO VÁZE SÚ GERBERY.

Skupina hlások *ou*

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 72 – 74

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 134 – 135

Pojmy:

skupina hlások *ou* a písmená *ou*, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať slová so skupinou hlások **ou**;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie skupiny hlások a písmen **ou**

Pri skupine písmen **ou** nie je *nápovedný obrázok*, pretože je to slovná prípona.

V *motivačnej básni* je veľa slov, ktoré sú určené na precvičovanie fonemického uvedomovania si tejto skupiny hlások v hovorenej reči. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA®* na tabuľu. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

K skupine bezpätkového tvaru písmen pribudol *písaný i tlačенý tvar*. Pri „predstavovaní“ skupiny písmen ich pomenujeme takto: *tlačené **ou***, *písané **ou***.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 72, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať skupinu hlások **ou** v slovách znázornených na ilustrácii.

Na ilustrácii je *Zuzanka s Adamom, ako pomáhajú upratovať u babičky a deduška*. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či žiaci tiež pomáhajú s upratovaním doma, prípadne u starých rodičov, ktoré domáce práce ich bavia, aké pomôcky alebo nástroje pri upratovaní používajú... Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby učiteľ kládol otázky, napr.: *Čím utiera Zuzanka zrkadlo? Čím bude zametať podlahu?...* Tak zabezpečí, že žiaci vo vetách použijú skupinu hlások **ou**. Mali by samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii.

Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Zuzke a Adamovi pri upratovaní u babičky. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Strana 72, čítanie slov s novou skupinou písmen na konci slova

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom.

Čítanie slov so skupinou písmen **ou** žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s týmito písmenami v slove je farebne odlišená. Čítanie náročnejších slov odporúčame dôkladne precvičiť, aby ich žiaci vo vetách čítali plynulo. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v riadku, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné).

Trenažér odporúčame využiť na vysvetľovanie významu slov žiakmi. Tak získame prehľad o tom, ktorým slovám z textu rozumejú. Rozširujúcou aktivitou môže byť použitie nových slov vo vetách.

Strana 72, čítanie viet, text Upratovanie

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať správne slová so spoluhláskovými skupinami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Pri priamej reči môže meniť intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.

Po prečítaní textu odporúčame viesť rozhovor o texte. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Text potom čítajú žiaci. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania nových slov, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet (volíme individuálny prístup). Po prečítaní textu odporúčame zamerať pozornosť na ilustráciu a porovnať ju s textom. Učiteľ by sa mal rozprávať so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Veľmi dôležité je udelenie pochvaly za prácu žiakov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri správnej výslovnosti pri čítaní nových slov.

Strana 73, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ priradiť k začiatku vety jej správny koniec.

Žiaci už tento typ úlohy riešili, preto je vhodná na samostatnú prácu. Odporúčame, aby najskôr prečítali všetky slová alebo slovné spojenia tvoriace začiatky viet a slová tvoriace konce viet. Pomôckou žiakov pri kontrole ich vlastnej práce sú na seba nadväzujúce zakončenia rámečkov, v ktorých sú vety napísané. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť tvorenie zábavných viet z daných slov alebo slovných spojení.

Riešenie: Zametáme metlou. Polievku jeme lyžicou. Záhradu okopávame motykou.

Strana 73, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informáciu priamo uvedenú v texte.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát, preto odporúčame spoločné riešenie. Žiaci si môžu podčiarknuť mená detí vo vetách, aby sa im potom ľahšie písali do pripravených riadkov.

Riešenie: Petřík s Kvetkou, Roman so Želkou, Miško so Zuzkou

Strana 73, HODINY

Žiak vie:

- ✓ napísať jednoduché informácie o sebe.

Podobný typ úlohy už žiaci riešili na strane 62. Odporúčame, aby žiaci riešili úlohu spoločne. To preto, aby učiteľ mohol usmerniť žiakov pri písaní odpovedí tak, aby písali slová so skupinou písmen **ou** na konci slov (ak je to vhodná odpoveď).

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Strana 74, čítanie viet, text **Za dedinou**

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 súvislých viet o ilustrácii;
- ✓ čítať plynulo neznámy text;
- ✓ doplniť do viet slová podľa obsahu textu.

Strana je určená na precvičenie čítania. Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Na ilustrácii je časť hospodárskeho dvora s dvojicami domácich zvierat. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby o nej žiaci vedeli samostatne vytvoriť 5 súvislých viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie socioafektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy. Žiaci porovnávajú situáciu znázornenú na ilustrácii so svojimi vlastnými skúsenosťami.

Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutí textu ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Slová alebo slovné spojenia, ktoré chceme so žiakmi precvičiť vopred, odporúčame napísať na tabuľu (vytvoriť si svoj vlastný trenažér). Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...). Práca s týmto textom je výnimočná tým, že žiaci dopisujú do textu slová podľa porozumenia textu na 1. úrovni (informácie priamo uvedené v texte). Žiaci tak čítajú text, ktorý je napísaný aj ich rukopisom.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na správne dopísanie slov do textu.

Didaktické hry

Rybník

Cieľ hry: Precvičiť čítanie známych slov.

Pomôcky: Kartyčky s vetami napísanými po jednotlivých slovách, pričom je každá veta napísaná inou farbou.

Postup: Na spodnú časť magnetickej tabule nakreslíme rybník (modrý ovál), pripevníme doň kartičky s vetami rozdelenými na slová. Každá veta je napísaná inou farbou. Nad rybníkom sú vety napísané písaným písmom. Žiaci vyberú slová z rybníka podľa farby, zostavia z nich vetu a pripnú ju na magnetickú tabuľu vedľa písaného tvaru vety nad rybníkom.

Drep – skok – „Klamanie“

Cieľ hry: Precvičiť si pamäť a identifikovať slová z textu.

Postup: Žiaci sa postavajú vedľa lavíc. Žiak (učiteľ) hovorí slová, ktoré boli alebo neboli v prečítanom texte (napríklad v texte *Za dedinou* v šlabikári na strane 74). Ak sa slovo nachádzalo v texte, žiaci urobia drep. Ak slovo v texte nebolo, vyskočia. Vybraný žiak skáče a robí drepy tiež, ale snaží sa pomýliť spolužiakov, preto ich robí zámerne aj s chybami. Žiaci, ktorí vedia jednoznačnú odpoveď, by sa nemali dať oklamať.

Žiakom vysvetlíme, že klamanie v tejto hre je dovolené, je použité zámerne, preto nehovoríme o neslušnom správaní.

Rýchle slová

Cieľ hry: Precvičiť pohotové čítanie slov (techniku čítania slov).

Pomôcky: kartičky s napísanými slovami

Postup: Učiteľ má na kartičkách napísané jednoduché slová zložené zo známych písmen. Slovo ukáže žiakom len na krátku chvíľu a potom ho skryje. Žiaci musia slovo prečítať nahlas.

Hru môže učiteľ diferencovať tak, že určí homogénnu skupinu žiakov, ktorá bude slovo čítať.

Dĺžku času, kedy ukazuje slovo, mení podľa individuálnych spôsobilostí žiakov tak, aby mal každý možnosť zažiť radosť z úspechu pri hre.

Písanie ou

Písanie, 6. zošit, strany 10 – 11

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 134 – 135

Pojmy:

skupina písmen *ou*

Ciele:

- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ nahradiť vo vete obrázok slovom a napísať ho;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 10

Žiak vie:

- ✓ pomenovať skupinu písmen *ou*;
- ✓ písať slová s novou skupinou písmen.

Strana je zameraná na nácvik skupiny písmen *ou*. Žiaci si precvičia nielen náročnejší spoj týchto dvoch písmen s niektorými spoluhláskami, ale nepriamo sa zoznamujú s novým gramatickým princípom, ktorý sa uplatňuje pri zakončení slov ženského rodu. Po rozcvičení ruky na úvodnom obrázku žiaci píšú spojenie v prvom riadku v zväčšenom tvare. Ďalej ho precvičujú v dvojslabičných slovách (zámená a podstatné mená ženského rodu v instrumentáli). Odporúčame, aby učiteľ toto gramatické pravidlo žiakom vopred primeranou formou vysvetlil, ale od žiakov zdôvodňovanie gramatického javu nevyžadoval.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu postupovať podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom hodnotenia môže byť správne držanie tela pri písaní, správna poloha písanky a pod.

Strana 11

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novou skupinou písmen;
- ✓ nahradiť obrázok vo vete slovom a napísať ho;
- ✓ odpísať vetu napísanú písaným písmom;
- ✓ prepísať vetu napísanú tlačným písmom.

Strana je rozdelená na dve časti. V prvých štyroch riadkoch si žiaci precvičujú skupinu písmen *ou* v slovách a v predložkových spojeniach. V druhej časti strany je priestor pre odpis a prepis vety s exponovaným výskytom skupiny písmen *ou* v slovách. Žiaci najprv odpíšu prvú oznamovaciu vetu. Pri písaní druhej vety je náročnosť prepisu zvýšená tým, že posledné slovo je nahradené obrázkom. Žiaci namiesto obrázka napíšu slovo, ktoré je zakončené skupinou písmen *ou*. Po dvojstranovom precvičovaní by ho mali napísať správne. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova)

dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie na konci strany môže byť zamerané na hodnotenie úspešnosti pri prepise vety a správnom nahradení obrázka slovom.

Precvičovanie ou

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA®*, strana 40

Úloha 1

Žiaci prečítajú vety, vyhľadajú a zakrúžkujú v slovách skupinu písmen **ou**.

Riešenie: s tetou, (so) Zuzkou, kuchyňou, obývačkou, spálňou, detskou izbou, chodbou

Úloha 2

Žiaci prečítajú všetky slová v rámečkoch. Potom vytvoria dvojice slov podľa významu (vyfarbia ich alebo spoja čiarou) a prečítajú ich.

Riešenie: jem lyžicou, píšem ceruzkou, šijem ihlou

Poznámka: Žiaci môžu vytvoriť vety s danými slovami. Výhodné je vopred určiť počet slov vo vete.

Úloha 3

Žiaci pozorujú obrázok a prečítajú mená detí. Potom napíšu, s kým sedia chlapci v škole. Spojenie píše s predložkou s, aby si precvičili slová s **ou**. Žiakov upozorníme na pravopis písania vlastných mien.

Riešenie: Filip s Vierkou, Igor s Gitkou

Rozširujúca úloha

Žiaci pomenujú obrázky a prečítajú otázky na začiatku stĺpcov. Odpovede najskôr povedia, potom napíšu do riadkov. Slová píše v správnom tvare. V prvom stĺpci píše slová so skupinou písmen **ou** na konci. V druhom stĺpci píše slová so skupinou daných písmen a s predložkou s alebo so.

Riešenie: motykou, lopatou, metlou; s loptou, s bábikou, so stavebnicou

Hláska a písmená dz, Dz

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 75 – 77

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 136 – 137

Pojmy:

hláska *dz* a písmená *dz, Dz*, tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena **Dz**;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **dz** v slove;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlásky a písmen **dz, Dz**

Nápovedný obrázok pri písmene **dz** nie je, pretože žiadne slovo s hláskou **dz** na začiatku sa nedá znázorniť na obrázku.

V *motivačnej básni* je veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*® na tabuľu. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudnú všetky písané i tlačené tvary nového písmena. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena **Dz** (malé tlačené *dz*, veľké tlačené *Dz*, malé písané *dz*, veľké písané *Dz*), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a na plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 75, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;

- ✓ identifikovať hlásku **dz** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **dz** na začiatku a vnútri slova.

Na ilustrácii sú znázornené *chrobáčky pod rýdzikom*. Ilustrácia sa viaže na rozprávku, ktorú budú žiaci čítať. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, ktoré huby poznajú a podobne. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie obrázka. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov, upozorniť ich, že situácia na ilustrácii je rozprávková, neskutočná. Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku **dz**. Vzhľadom k tomu, že hlásku **dz** je menej frekventovanou hláskou, pomáhame žiakom nájsť slová, ktoré s ilustráciou súvisia a vyskytuje sa v nich hlásku **dz**. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách. Žiaci by mali samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii.

Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať chrobáčikom pri rýdziku. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

– slová s hláskou **dz** na začiatku slova: *nie sú znázornené, pretože nie je slovo, ktoré má na začiatku hlásku dz a dá sa znázorniť na obrázku;*

– slová s hláskou **dz** vnútri slova: *rýdzik;*

– slová s hláskou **dz** na konci slova: *nie sú znázornené, pretože nie je slovo, ktoré má na konci hlásku dz a dá sa znázorniť na obrázku.*

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne také, ktoré s ňou súvisia.

Po vyhľadání slov s hláskou **dz** znázornených na ilustrácii žiaci určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove). Grafické znázornenie pozície hlásky v slove je znázornené pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na ilustrácii a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky **dz** v slove.

Strana 75, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom.

Čítanie slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom v slove je farebne odlišená. Ak sa však v slove nachádza nové písmeno v dvoch slabikách po sebe, je farebne zvýraznená iba jedna z nich. To preto, aby žiaci videli nové slovo farebne „rozdelené“ na slabiky a jednoduchšie sa im čítalo. Upozorníme žiakov, že hlásku **dz** je napísaná pomocou dvoch zložiek: **d** a **z**. Čítanie náročnejších slov odporúčame dôkladne precvičiť, aby ich žiaci vo vetách čítali plynulo. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v riadku, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú. Trenažér odporúčame využiť na vysvetľovanie významu slov žiakmi.

Tak získame prehľad o tom, ktorým slovám z textu rozumejú.

Strana 75, čítanie viet, text Rýdzik

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať slová so spoluhláskovými skupinami;
- ✓ dokončiť príbeh podľa vlastnej fantázie.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Pri priamej reči môže meniť intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.

Po prečítaní textu odporúčame viesť rozhovor o texte. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom žiaci čítajú nový text. Sú v ňom použité nové slová z trenažéra, ktoré si žiaci vopred precvičili. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však upozorňujeme aj na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet. Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Strana 75, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať vetu napísanú písaným písmom.

V spodnom riadku je veta – otázka napísaná písaným písmom. Otázka súvisí s textom a je určená na nácvik čítania textu napísaného písaným písmom. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je odpovedať na otázku podľa textu.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri plynulom čítaní nových slov.

Strana 76, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ priradiť k slovu vyjadrenie jeho významu.

Podobný typ úlohy žiaci riešili na strane 67. Odporúčame ju riešiť spoločne.

Strana 76, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať v skupine písmen tie, ktoré tvoria slovo.

Odporúčame, aby žiaci čítali dvojice písmen ako slabiky, tak ľahšie identifikovali slová. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť vysvetlenie významu slov, určovanie počtu písmen alebo slabík v slovách, alebo ich použitie vo vetách.

Strana 76, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ zložiť slová z daných slabík;
- ✓ doplniť správne slovo do vety.

Skladanie slabík do slov nie je novou úlohou pre žiakov. S dopĺňaním vytvorených slov do viet sa už stretli aj na strane 42. Odporúčame slová písať písaným písmom. Úloha tohto typu pomáha žiakom zdokonaľovať sa v čítaní s porozumením. Má tiež diagnostický charakter.

Strana 76, HODINY

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informácie priamo uvedené v texte;
- ✓ nakresliť obrázok podľa viet.

Úlohu tohto typu žiaci riešili aj na strane 24. Žiaci nielen vyfarbujú, ale aj dokresľujú obrázok podľa obsahu viet. Úloha má diagnostický charakter, pomáha určiť spôsobilosť žiakov porozumieť textu.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Strana 77, čítanie viet, text **Hrádza**

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 súvislých viet o ilustrácii;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ plynulo čítať slová so spoluhláskovými skupinami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby o nej žiaci vedeli samostatne vytvoriť 5 samostatných viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie socioafektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy.

Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutí textu ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, skutočný, neskutočný...). Text je vhodný aj na rolové čítanie (*rozprávač, Zuzanka, Adam*). Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu. Žiakom udelíme pochvalu za ich prácu.

Strana 77, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informáciu priamo uvedenú v texte.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát. Pri riešení úlohy žiakom pomôže rozprávanie obsahu prečítaného textu. Odporúčame, aby prečítali všetky slová a slovné spojenia, potom vyznačili tie, o ktorých čítali v texte.

Riešenie: potok, bobriu hrádzu, vlčie maky

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na riešenie úlohy 1.

Didaktické hry

Drep – skok – „Klamanie“

Cieľ hry: Precvičiť si pamäť a identifikovať slová z textu.

Postup: Žiaci sa postavajú vedľa lavíc. Žiak (učiteľ) hovorí slová, ktoré boli/neboli v prečítanom texte (napr. v texte *Rýdzik* v šlabikári na strane 75). Ak sa slovo nachádzalo v texte, žiaci urobia drep. Ak slovo v texte nebolo, vyskočia. Vybraný žiak skáče a robí drepy tiež, ale snaží sa pomýliť spolužiakov, preto ich robí zámerné aj s chybami. Žiaci, ktorí vedia jednoznačnú odpoveď, by sa nemali dať oklamať.

Žiakom vysvetlíme, že klamanie v tejto hre je dovolené, je použité zámerné, preto nehovoríme o neslušnom správaní.

Telefón

Cieľ hry: Precvičiť grafickú podobu slov.

Pomôcky: známe slová napísané na kartičkách

Postup: Učiteľ uloží na lavicu kartičky so známymi slovami, ktoré prečíta spoločne so žiakmi. Potom sa žiaci presunú do zadnej časti triedy (mimo lavíc) a rozdelia sa do dvoch skupín, ktoré sa postavajú do zástupu (chrbtom k lavici so slovami). Poslední žiaci z každého zástupu sú rovnako vzdialení od lavice so slovami (asi 1 m). Učiteľ sa postaví k prvým žiakom v zástupoch a každému pošepká niektoré slovo uvedené na kartičke, napr. slovo *hrádzu*. Žiak na povel začne šepkať slovo spolužiakovi, ktorý stojí za ním (klasická hra na telefón). Keď sa dozvie slovo posledný žiak v zástupe,

podíde k lavici a zoberie do ruky kartičku, na ktorej je dané slovo napísané. Vyhráva skupina, ktorá skôr a správne určí dané slovo. Posledný žiak sa premiestni na začiatok zástupu (k učiteľovi) a hra pokračuje.

Vety spia

Cieľ hry: Zoradiť správne slová do viet, precvičiť čítanie viet.

Pomôcky: Vety sú napísané na kartičkách po jednotlivých slovách (každá veta inou farbou).

Postup: Učiteľ napíše na kartičky vety, každé slovo zvlášť a rozdá ich žiakom. Každá veta by mala byť napísaná inou farbou alebo iným typom písma. Najvýhodnejšie je, aby mal každý žiak jedno slovo. Žiaci slová najskôr prečítajú. Potom učiteľ povie: „*Vety spia, ale zobudí sa veta: Zjedli sme bryndzové halušky.*“ Žiaci, ktorí majú dané slová, prídu pred tabuľu a zoradia sa tak, aby vytvorili vetu. Ostatní žiaci vetu prečítajú.

Rýchle slová

Cieľ hry: Precvičiť pohotové čítanie slov (techniku čítania slov).

Pomôcky: kartičky s napísanými slovami

Postup: Učiteľ má na kartičkách napísané slová zložené zo známych písmen. Slovo ukáže žiakom len na krátku chvíľu a potom ho skryje. Žiaci musia slovo nahlas prečítať.

Hru môže učiteľ diferencovať tak, že určí skupinu žiakov, ktorá bude slovo čítať. Dĺžku času, kedy ukazuje slovo, mení podľa individuálnych spôsobilostí žiakov tak, aby mal každý možnosť zažiť radosť z úspechu z hry.

Písanie: dz, Dz

Písanie, 6. zošit, strany 12 – 13

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 136 – 137

Pojmy:

malé písané dz, veľké písané Dz

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 12

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmená malé písané **dz**, veľké písané **Dz**;
- ✓ písať správny tvar písmen **dz**, **Dz**.

Strana je zameraná na nácvik písania písmen **dz**, **Dz**. Žiaci si najprv rozcvičia ruku na úvodnom obrázku. Pred písaním písmena upozorníme žiakov na spôsob jeho zápisu (dvomi zložkami **d** a **z**). Žiaci striedavo píšu malé a veľké písmeno v prvom riadku v zväčšenom tvare. Potom ich v dvoch riadkoch precvičujú samostatne. V závere strany píšu slová s novým písmenom. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť dodržiavanie správnych tvarov jednotlivých písmen v slovách.

Strana 13

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novými písmenami;
- ✓ odpísať vetu napísanú písaným písmom;
- ✓ prepísať vetu napísanú tlačným písmom.

Strana sa venuje precvičovaniu písania písmen **dz**, **Dz** v slabikách a v slovách v pozícii na začiatku, vnútri i na konci slova. Je tu aj priestor na odpis a prepis viet. Stranu môžu žiaci vypracovať samostatne a učiteľ ju môže použiť na diagnostiku písania u jednotlivých žiakov. Je potrebné pripomínať žiakom potrebu opätovnej kontroly nimi napísaných slov a viet. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

V rámci záverečného sebahodnotenia sa žiaci zamerajú na správnosť napísaných viet.

Precvičovanie dz, Dz

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA*®, strana 41

Úloha 1

Žiaci prečítajú všetky slová v rámečkoch. Potom hľadajú a priradujú tlačný a písaný tvar toho istého slova. Oba tvary slov vyfarbia rovnakou farbou.

Úloha 2

Žiaci sa orientujú v rade písmen. Hľadajú slová tvoriace danú vetu. Slová oddelia od seba čiarou. Vetu správne napíšu do riadka. Určia počet slov vo vete a zapíšu ho do rámečka na konci riadka.

Riešenie: Kominár vymetal sadze. (3) S rodinou ideme na vychádzku. (5)

Poznámka: Žiakom vysvetlíme, že predložky vo vete predstavujú samostatné slovo, hoci ich tvorí iba jedno alebo dve písmená.

Úloha 3

Žiaci prečítajú všetky slová v rámečkoch i v riadkoch. Slová z rámečkov spoja so slovami v riadkoch tak, aby tvorili zmysluplné slovné spojenia.

Riešenie: bryndzové halušky, sadze z komína, tajomný cudzinec

Poznámka: Žiaci môžu tvoriť vety s danými slovnými spojeniami.

Rozširujúca úloha

Žiaci prečítajú slová v rámečkoch a pomenujú obrázok. Potom určia, ktoré slovo by významovo mohlo patriť k obrázku. Vytvorí s ním slovné spojenie, ktoré použijú vo vete. Vetu napíšu.

Riešenie: Klinec je samá hrdza.

Hláska a písmená dž, Dž

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 78 – 80

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 138 – 139

Pojmy:

hláska dž a písmená dž, Dž, tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena **Dž**;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **dž** v slove;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlásky a písmen dž, Dž

Nápovedným obrázkom pri písmene **Dž** je **džbán**.

Motivačná báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA®* na tabuľu. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a *všetky písané i tlačené tvary nového písmena*. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena **Dž** (*malé tlačené dž, veľké tlačené Dž, malé písané dž, veľké písané Dž*), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a na plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 78, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku **dž** v slovách znázornených na ilustrácii;

- ✓ určiť pozíciu hlásky **dž** na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Na ilustrácii je *Zuzanka na remeselných trhoch*, stojí pri stánku džbankárky, pozerá na výrobu džbánov. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom so žiakmi o tom, či už niekedy videli prácu remeselníkov, či sami niekedy niečo vyrobili, či by chceli ovládať nejaké remeslo a ktoré... Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku **dž**. Predpokladáme, že v nej žiaci vedia nájsť znázornené slová s danou hláskou, prípadne tvoriť prídavné mená a slovesá, ktoré s ilustráciou súvisia. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Mali by samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii. Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Zuzanke a džbankárke. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii, prípadne s ňou môže súvisieť:

- slová s hláskou **dž** na začiatku slova: *džbán, džbány, džbankárka*;
- slová s hláskou **dž** vnútri slova: *háďže*;
- slová s hláskou **dž** na konci slova: *háďž*.

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne také, ktoré s ňou súvisia.

Po vyhľadání slov s hláskou **dž** znázornených na ilustrácii žiaci určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Pozícia hlásky v slove je graficky znázornená pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na ilustrácii a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky **dž** v slove.

Strana 78, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová so spoluhláskovými skupinami.

Čítanie slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom v slove je farebne odlíšená. Ak sa však v slove nachádza nové písmeno v dvoch slabikách po sebe, je farebne zvýraznená iba jedna z nich. To preto, aby žiaci videli nové slovo farebne „rozdelené“ na slabiky a jednoduchšie sa im čítalo. Čítanie náročnejších slov so spoluhláskovými skupinami odporúčame dôkladne precvičiť. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v riadku, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné). Trenažér odporúčame využiť na vysvetľovanie významu slov žiakmi. Tak získame prehľad o tom, ktorým slovám z textu rozumejú.

Strana 78, čítanie viet, text **Džbán**

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať slová so spoluhláskovými skupinami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Pri priamej reči môže meniť intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším. Odporúčame upozorniť žiakov na ilustráciu pod textom a *kaligram v tvare džbána* vytvorený z textu (pojem *kaligram* so žiakmi nepoužívame, vhodný je názov: *obrázok z textu*). Po prečítaní textu odporúčame o ňom viesť rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom čítajú nový text. Sú v ňom použité slová z trenažéra, ktoré si žiaci vopred precvičili.

Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet. Odporúčame rozprávať sa o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakom udelíme pochvalu za ich prácu.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení.

Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine.

Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri čítaní nového textu so správnou výslovnosťou slov s novým písmenom.

Strana 79, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ priradiť k obrázku slovo, ktoré znázorňuje;
- ✓ napísať dané slovo.

Úlohu tohto typu už žiaci riešili niekoľkokrát. Pomenovanie obrázka a priradenie správneho slova k nemu pomáha žiakom zdokonaľovať čítanie s porozumením. Pri vyfarbovaní rámečkov so slovami odporúčame, aby žiaci použili svetlejšie farby (aby napísané slovo zostalo čitateľné). Prepis slova do riadka môže učiteľ zadať ako samostatnú prácu. Rozširujúcou činnosťou pri riešení úlohy je vysvetlenie významu všetkých slov použitých v úlohe. Odporúčame pomáhať žiakom pomocnými otázkami.

Riešenie: džem, džíp, džús, džbán

Strana 79, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ doplniť do slov správne písmeno podľa významu slova.

Tento typ úlohy už žiaci riešili na strane 66, no i tak odporúčame úlohu riešiť spoločne. Rozširujúcou úlohou môže byť vysvetlenie významu slov, určenie počtu slabík v každom slove, tvorenie viet s danými slovami alebo tvorenie skupín slov podľa daného pravidla, napr. slová s dĺžňom, slová s dvomi slabikami, slová s piatimi písmenami...

Riešenie: rýdzik, džem, medzera, sadze, bryndza, cudzí

Strana 79, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ vytvoriť z daných slov slovné spojenia podľa významu;
- ✓ vytvoriť vety s použitím daných slovných spojení.

Žiaci tento typ úlohy riešia po prvýkrát, preto odporúčame riešiť ju spoločne. Najskôr prečítajú slová v oboch stĺpcoch. V úlohe sú použité slová, ktoré nie sú súčasťou bežnej slovnej zásoby prvkov, preto odporúčame, aby učiteľ pomohol žiakom pri jej riešení. Tvorenie viet s vytvorenými slovnými spojeniami pomôže žiakom lepšie pochopiť význam nových slov.

Riešenie: koník – erdží, kosa – cvendží, deti – džavocú, chlieb – sádzu

Strana 79, HODINY

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať v skupine písmen tie, ktoré tvoria slovo;
- ✓ vypísať z daných slov názvy potravín.

Odporúčame, aby žiaci čítali dvojice písmen ako slabiky, tak ľahšie identifikujú slová. Názvy potravín môžu žiaci prečítať spoločne, ich písanie môže byť zadané ako samostatná práca. Rozširujúcou

aktivitou pri riešení úlohy môže byť vysvetlenie významu slov, určovanie počtu písmen alebo slabík v slovách, prípadne ich použitie vo vetách.

Riešenie: bryndza, rýdziky, džem

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 3.

Strana 80, čítanie viet, text Džudo

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 súvislých viet o ilustrácii;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ plynulo čítať slová so spoluhláskovými skupinami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby o nej žiaci vedeli samostatne vytvoriť 5 samostatných viet.

Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, skutočný, neskutočný...). Text je vhodný aj na rolové čítanie (*rozprávač, Zuzanka, Adam, otecko, mamička*). Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov a na medzipredmetové vzťahy. Žiakom udelíme pochvalu za ich prácu.

Strana 80, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informácie priamo uvedené v texte.

Úlohu odporúčame zadať ako samostatnú prácu. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť podčiarknutie vety v texte, v ktorej je daná informácia uvedená.

Riešenie: džudo, džudista

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na plynulé čítanie nového textu.

Didaktické hry

Nezbedný vietor

Cieľ hry: Precvičiť čítanie slov napísaných tlačným i písaným písmom.

Pomôcky: slová napísané tlačným i písaným písmom na samostatných kartičkách

Postup: Na magnetickú tabuľu pripevníme slová na kartičkách napísané tlačným i písaným písmom tak, aby tvorili dvojice (jedno slovo oboma typmi písma vedľa seba). Ak nemáme dostatočne veľkú magnetickú tabuľu, slová môžeme uložiť na zem.

Dvojice slov prečítame. Potom učiteľ povie žiakom, aby sa otočili chrbtom k textu. Učiteľ (neskôr niektorý žiak) povymieňa dvojice slov, to nezbedný vietor rozfúkal slová. Žiaci hľadajú a priradujú slová tak, aby znova tvorili dvojice tlačného a písaného tvaru toho istého slova.

Hľadaj dvojice

Cieľ hry: Precvičiť čítanie slov, určiť význam slova – priradiť slovo k obrázku, ktorý ho znázorňuje.

Pomôcky: slová napísané na samostatných kartičkách

Postup: Učiteľ pripraví známe slová napísané na kartičkách a obrázky, ktoré ich znázorňujú (džús, džem, džíp, džungľa, džbán...) a rozloží ich na zem alebo pripne na magnetickú tabuľu. Žiaci priradujú slová k obrázkom. Slová opakovane čítajú, prípadne použijú vo vetách.

Vety spia

Cieľ hry: Zoradiť správne slová do viet, precvičiť čítanie viet.

Pomôcky: Vety napísané na kartičkách po jednotlivých slovách, pričom každá veta je napísaná inou farbou.

Postup: Učiteľ napíše na kartičky vety (každé slovo zvlášť) a rozdá ich žiakom. Každá veta by mala byť napísaná inou farbou alebo iným typom písma. Najvýhodnejšie je, aby mal každý žiak jedno slovo. Žiaci slová najskôr prečítajú. Potom učiteľ povie: „*Vety spia, ale zobudí sa veta: V džbáne je pomarančový džús.*“ Žiaci, ktorí majú dané slová, prídu pred tabuľu a zoradia sa tak, aby vytvorili vetu. Ostatní žiaci vetu prečítajú.

Písanie dž, Dž

Písanie, 6. zošit, strany 14 – 15

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 138 – 139

Pojmy:

malé písané dž, veľké písané Dž

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slabiky, slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ písať vetu s veľkým začiatočným písmenom a znamienkom na konci;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 14

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmená malé písané **dž**, veľké písané **Dž**;
- ✓ písať správny tvar písmen **dž**, **Dž**;
- ✓ písať správne slová s novým písmenom.

Dvojstrana 14 a 15 je venovaná nácviku písania písmen **dž**, **Dž**. Po rozcvičení ruky píšú žiaci v prvom riadku striedavo zväčšené tvary oboch písmen, potom po jednom riadku každé písmeno samostatne v štandardnej veľkosti písmen. Na konci strany píšú jednoslabičné slová s písmenom **dž** na začiatku slova. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom sebahodnotenia môže byť správne písanie mäkčeňov v nových písmenách.

Strana 15

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ samostatne odpísať a prepísať vety s novým písmenom.

Strana je rozdelená na dve štvorriadkové časti. Zamerané sú na precvičovanie písania nových písmen v slovách a vo vetách. Pred písaním je vhodné slová a vety prečítať a zistiť, či žiaci rozumejú významu všetkých slov. Niektoré z nich bude pravdepodobne potrebné žiakom vysvetliť. V druhej časti strany je priestor na odpis a prepis viet. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie na konci strany môže byť zamerané na hodnotenie úspešnosti pri písaní viet.

Precvičovanie dž, Dž

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA®*, strana 42

Úloha 1

Žiaci prečítajú a prepíšu všetky písmená. Pri písaní sa snažia dodržať správny tvar písmen.

Poznámka: Žiaci môžu vymyslieť a povedať slová, v ktorých sa nachádzajú dané písmená v ľubovoľnej pozícii v love. Môžu povedať vety s vytvorenými slovami. Pri veľkých písmenách môžu vymýšľať mená.

Úloha 2

Žiaci prečítajú všetky slová v rámčekoch a zakrúžkujú v nich písmeno dž. Pomenujú obrázky.

Označia alebo vyfarbia tie slová, ktoré sú znázornené na obrázkoch.

Riešenie: Znázornené slová sú: džem, džús, džbán.

Úloha 3

Žiaci pozorujú skupinu písmen tvoriacich slovo. Nájdu a prečiarknu písmeno, ktoré do slova nepatrí. Správne slovo prepíšu do riadka.

Riešenie: džem, džungľa, džbán, hádzeme

Poznámka: Žiaci si môžu medzi sebou zadávať takýto typ úlohy. Vymyslia a napíšu svoje vlastné slovo, do ktorého vložia ešte jedno alebo dve písmená. Úlohu dajú riešiť spolužiakom.

Rozširujúca úloha

Žiaci čítajú vety a určujú ich pravdivosť alebo nepravdivosť. Ak je veta pravdivá, vyfarbia písmeno v rámčeku za danou vetou. Z vyfarbených písmen zložia slovo a napíšu ho na linajku. Nakreslia podľa neho obrázok.

Riešenie: DŽÍP

Hláska ô

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 81 – 83

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 140 – 141

Pojmy:

hláska ô a písmeno, tlačенý a písaný tvar písmena, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať tvary písmena **ô**;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **ô** v slovách;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlásky a písmena ô

Nápovedný obrázok pri písmene **ô** nie je, žiadne slovo, ktoré sa začína hláskou **ô**, sa nedá znázorniť na obrázku.

Motivačná báseň predstavuje **ô** ako **o** so striedkou, aby si žiaci ľahšie zapamätali jeho podobu. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*® na tabuľu. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky *tvary písmena ô* (*malé tlačené ô, veľké tlačené Ô, malé písané ô, veľké písané Ô*), ktoré žiaci opakujú.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnéj zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a na plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 81, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku **ô** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **ô** na začiatku a vnútri slov.

Na ilustrácii sú znázornené *kvapky*, ktoré sa rozprávajú cestou z oblaku na zem. Ilustrácia sa viaže na rozprávku, ktorú budú žiaci čítať. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či vedia, odkiaľ sa berie dážď, či je dôležitý pre život ľudí, zvierat a rastlín, čo vedia o kolobehu vody v prírode. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku *ô*. Predpokladáme, že žiaci vedia na ilustrácii nájsť znázornené slová s danou hláskou, prípadne tvoriť prídavné mená a slovesá, ktoré súvisia s ilustráciou. Odporúčame, aby učiteľ pomáhal otázkami naviesť žiakov na pomenovania s hláskou *ô*. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách.

Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať kvapôčkam v daždi. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov, na plnenie cieľov prierezových tém a na medzipredmetové vzťahy.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou *ô* na začiatku slova: *ôsma (kvapka)*;
- slová s hláskou *ô* vnútri slova: *kvapôčka, potôčik, vôkol*;
- slová s hláskou *ô* na konci slova: *nie sú znázornené na ilustrácii*.

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne také, ktoré s ňou súvisia.

Po vyhľadání slov s hláskou *ô* znázornených na ilustrácii žiaci určia, na ktorom mieste v slove ju počujú (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku alebo vnútri slova. Grafické znázornenie pozície hlásky v slove je znázornené pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na ilustrácii a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky *ô* v slove.

Strana 81, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať nové slová.

Čítanie nových slov žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom je farebne odlišená. Učiteľ žiakov upozorní na správnu výslovnosť čítania písmena *ô* v slovách (*čítame ako uo*). Čítanie náročnejších slov odporúčame dôkladne precvičiť, aby ich žiaci vo vetách čítali plynulo. Trenažér odporúčame využiť na vysvetľovanie významu slov žiakmi. Tak získame prehľad o tom, ktorým slovám z textu rozumejú.

Strana 81, čítanie viet, text **Kvapôčka**

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať so správnou výslovnosťou slov s písmenom *ô*;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu výslovnosť, intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Po prečítaní textu o ňom odporúčame viesť rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom čítajú nový text. Je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej výslovnosti a intonácie pri čítaní viet (volíme individuálny prístup). Po prečítaní textu odporúčame zamerať pozornosť na ilustráciu a porovnať ju s textom. Učiteľ by sa mal rozprávať so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov, cieľov prierezových tém a na medzipredmetové vzťahy. Veľmi dôležité je udelenie pochvaly žiakom za ich prácu.

Strana 81, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať vetu napísanú písaným písmom.

V spodnom riadku je veta – otázka napísaná písaným písmom. Otázka súvisí s textom a je určená na nácvik čítania textu napísaného písaným písmom. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je odpovedať na otázku podľa textu. *Včielka* ponúka žiakom rozširujúcu úlohu, ktorú žiaci riešia spoločne, aby mohli vzájomne diskutovať o jej riešení.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri správnej výslovnosti nového písmena *ô* v slovách.

Strana 82, čítanie viet, text **Hôrka**

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 súvislých viet o ilustrácii;
- ✓ čítať neznámy text so správnou výslovnosťou.

Príbeh na tejto strane je určený na precvičenie čítania. Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby žiaci o nej vedeli samostatne vytvoriť 5 súvislých viet.

Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu výslovnosť, intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutí textu ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Slová alebo slovné spojenia, ktoré chceme so žiakmi precvičiť vopred, odporúčame napísať na tabuľu (vytvoriť si svoj vlastný trenažér). Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...). Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu.

Strana 82, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vybrať vhodný názov príbehu;
- ✓ vymyslieť nový vhodný názov príbehu.

Podobný typ úlohy už žiaci riešili niekoľkokrát v 1. i v 2. časti *Šlabikára LIPKA*®, preto úlohu odporúčame zadať ako samostatnú prácu. Učiteľ môže úlohu využiť na diagnostiku porozumenia nového textu.

Riešenie: Nezvyčajná príhoda

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na riešenie úlohy 1.

Strana 83, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ určiť výskyt hlások *ô* alebo *o* v slovách znázornených na obrázkoch.

Odporúčame obrázky pomenovať spoločne, aby sme mali istotu, že všetci žiaci pracujú s rovnakými slovami. Je dôležité upozorniť žiakov, aby pri pomenovaní predmetov rozlišovali ich veľkosť a pomenovali ich slovom s hláskou *ô*. Úloha je vhodná na samostatnú prácu (závisí od konkrétnych podmienok v triede).

Riešenie: ô: nôž, kôš, kôl, stôl; o: košík, nožík, voz, stolička

Strana 83, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informácie priamo uvedené v texte;
- ✓ priradiť správnu odpoveď podľa textu;
- ✓ tvoriť iné otázky k textu.

Riešenie úlohy závisí od porozumenia textu *Hôrka* na predchádzajúcej strane (s. 82). Pri riešení úlohy odporúčame najskôr povedať obsah textu, prečítať všetky otázky a navrhnuté odpovede. Priradovanie odpovedí k otázkam môže učiteľ zadať ako samostatnú prácu. Žiakov upozorníme na názov v hlavičke stĺpcov (*OTÁZKA, ODPOVEĎ*), aby sa oboznámili s týmito pojmami.

Strana 83, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ doplniť do básne správne slová z ponuky;
- ✓ využiť pri dopĺňaní slov podobné zakončenie slov (rýmy).

Žiaci tento typ úlohy riešia po prvýkrát, preto ju odporúčame riešiť spoločne. Po dopísaní slov do textu básne ju žiaci prečítajú.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Didaktické hry

Drep – skok – „Klamanie“

Cieľ hry: Precvičiť si pamäť a identifikovať slová z textu.

Postup: Žiaci sa postavia vedľa lavíc. Žiak (učiteľ) hovorí slová, ktoré boli/neboli v prečítanom texte (napríklad v texte *Hôrka* v šlabikári na str. 82). Ak sa slovo nachádzalo v texte, žiaci urobia drep. Ak slovo v texte nebolo, vyskočia. Vybraný žiak skáče a robí drepy tiež, ale snaží sa pomýliť spolužiakov, preto ich robí zámerne aj s chybami. Žiaci, ktorí vedia jednoznačnú odpoveď, by sa nemali dať oklamať.

Žiakom vysvetlíme, že klamanie v tejto hre je dovolené, je použité zámerne, preto nehovoríme o neslušnom správaní.

Domček

Cieľ hry: Precvičiť skladanie slov zo známych písmen.

Pomôcky: Slová s kartičkami, na ktorých sú príklady a na rubovej strane písmená vložené do obálky spolu s obrázkom domčeka (alebo iným obrázkom, na ktorom je napísané číslo – výsledok príkladov).

Postup: Každý žiak (alebo dvojica žiakov) dostane obálku, v ktorej je domček a niekoľko kartičiek s príkladmi a písmenami. Domčeky sú vystrihnuté z papiera, majú jednoduchý tvar a na dverách majú napísané ľubovoľné číslo, ktoré sa žiaci učili na hodinách matematiky. Na kartičkách je z jednej strany napísaný príklad na sčítanie alebo odčítanie s rovnakým výsledkom ako číslo na domčeku. Na druhej strane kartičiek je napísané písmeno. Písmená tvoria slovo. Okrem týchto „správnych“ kartičiek sú v obálke aj kartičky s príkladom, ktorý má výsledok iný ako číslo na domčeku, a s písmenami, ktoré netvoria slovo. Úlohou žiakov je vypočítať príklady na kartičkách, zistiť, ktoré z nich majú výsledok rovnaký ako číslo na domčeku a z písmen na ich zadnej strane vytvoriť slovo, napríklad: Na domčeku je napísané číslo 10. Na kartičkách sú príklady a písmená:

4 + 6 (na rubovej strane je písmeno H), 12 – 2 (na rubovej strane je písmeno Ô), 5 + 5 (na rubovej strane je písmeno R), 1 + 9 (na rubovej strane je písmeno K), 14 - 4 (na rubovej strane je písmeno A).

To sú „správne kartičky“, čiže z nich žiaci utvoria slovo *HÔRKA*. Okrem nich musia byť v obálke aj kartičky s iným výsledkom a písmenami, z ktorých žiaci netvoria slovo. V každej obálke je iné slovo a iné príklady.

Písanie ô

Písanie, 6. zošit, strany 16 – 17

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 140 – 141

Pojmy:

malé písané ô, veľké písané Ô

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary písmen;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 16

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmená **ô, Ô**;
- ✓ písať slová s novými písmenami.

Na strane sa žiaci naučia písať písmená **ô, Ô**. Pred písaním ich žiaci prečítajú, pričom je potrebné dbať na správnu výslovnosť. Žiaci sa stretávajú s novým rozlišovacím znamienkom – vokáňom, písaniu ktorého treba venovať pozornosť. Žiaci po rozcvičení ruky píšu v prvom riadku striedavo písmená v zväčšenom tvare. V nasledujúcich dvoch riadkoch ich píšu samostatne po jednotlivých riadkoch. V závere strany sa precvičuje nové písmeno v slovách. Pri ich písaní si žiaci zopakujú aj náročnejšie pripájanie iných písmen k písmenu **ô**. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom hodnotenia môže byť dodržiavanie správneho tvaru vokáňa.

Strana 17

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ samostatne odpísať a prepísať vety s novým písmenom.

Na strane sa nachádzajú dva súbory riadkov zameraných na precvičovanie nových písmen v slovách a vo vetách. V slovách sa písmeno nachádza v pozícii na začiatku a vnútri slova. Pri ich písaní, rovnako aj pri odpise a prepise viet, je potrebné dbať na správnosť písania vokáňa. Žiaci môžu stranu vypracovať samostatne a učiteľ ju použije na diagnostiku písania u jednotlivých žiakov. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom sebahodnotenia si žiaci môžu zvoliť správnosť napísaných viet.

Precvičovanie ô

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA®*, strana 43

Úloha 1

Žiaci postupne prečítajú každé slovo, môžu si ho povedať po hláskach. Pod slovom vyfarbia iba tie písmená, ktoré tvoria dané slovo.

Poznámka: Písmená v rámečkoch nie sú v rovnakom poradí ako v danom slove.

Úloha 2

Žiaci prečítajú všetky slová v rámečkoch. Potom hľadajú dvojice slov, ktoré významovo súvisia. Dvojice slov vyfarbia rovnakou farbou. Pomenujú obrázky a zakrúžkujú alebo podčiarknu tie slová, ktoré sú znázornené na obrázkoch. Pomôckou pri tvorení dvojíc slov môže byť ukončenie rámečka – slová, ktoré tvoria dvojicu, majú ukončenie, ktoré do seba zapadá.

Riešenie: noha – nôžka, potok – potôčik, hora – hôrka, jahoda – jahôdka, fialka – fialôčka

Úloha 3

Žiaci pomenujú obrázok, povedia ich názov ako názov veľkého predmetu. Použijú slová s hláskou ô.

Pri riešení úlohy je použitá forma autodiktátu.

Riešenie: kôl, nôž, stôl, kôš

Rozširujúca úloha

Žiaci dopĺňajú v riadkoch a stĺpcoch chýbajúce písmená tak, aby vznikli slová. Pomôckou je, že v sivom rámečku bude písmeno ô.

Riešenie: 1. kôrka; 2. škôlka; 3. nôžka; 4. kôň; 5. kôstka; 6. kvapôčka; 7. sirôtko

Hláska ä

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 84 – 86

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 142 – 143

Pojmy:

hláska ä a písmeno ä, tlačенý a písaný tvar písmena, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať tvary písmena **ä**;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **ä** v slovách;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlásky a písmena ä

Nápovedný obrázok pri písmene **ä** nie je, žiadne slovo sa nezačína hláskou **ä**.

Motivačná báseň predstavuje **ä** ako **a** s dvomi bodkami, aby si žiaci ľahšie zapamätali jeho podobu. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*® na tabuľu. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena **ä** (malé tlačené ä, malé písané ä), ktoré žiaci opakujú.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a na plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 84, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku **ä** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **ä** vnútri a na konci slova.

Na ilustrácii je *Zuzanka s malou Evičkou*, ako sa spolu zabávajú s počítadlom. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či žiaci majú súrodencov, ako sa s nimi hrávajú a či ich niekedy niečo naučili, prípadne, či starší súrodenci niekedy naučili niečo ich. Potom dáme

žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily. Vzhľadom na to, že v bežnej reči sa nedá rozlíšiť, či počujeme hlásku **e** alebo **ä** (rovnako ako pri hláskach y/i), odporúčame, aby učiteľ povedal žiakom slová, v ktorých je nová hláska **ä**. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách.

Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Zuzke a Evičke.

Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou **ä** na začiatku slova: *neexistujú;*
- slová s hláskou **ä** vnútri slova: *päť, päšť, päta, nevädze;*
- slová s hláskou **ä** na konci slova: *najmä.*

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne také, ktoré s ňou súvisia.

Po vyhľadání slov s hláskou **ä** znázornených na ilustrácii žiaci určia, na ktorom mieste v slove ju počujú (určia pozíciu hlásky v slove): vnútri alebo na konci slova. Pozícia hlásky v slove je graficky znázornená pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo zobrazené na ilustrácii a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky **ä** v slove.

Strana 84, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať nové slová.

Čítanie nových slov žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom je farebne odlišená. Učiteľ žiakov upozorní na správnu výslovnosť čítania písmena **ä** v slovách. Čítanie náročnejších slov odporúčame dôkladne precvičiť, aby ich žiaci čítali plynulo vo vetách. Trenažér odporúčame využiť na vysvetľovanie významu slov žiakmi. Tak získame prehľad o tom, ktorým slovám z textu rozumejú.

Strana 84, čítanie viet, text Päť

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať so správnou výslovnosťou slov s písmenom **ä**;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou;
- ✓ rozlíšiť na praktických ukážkach básní od príbehu (prozaického textu).

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu výslovnosť, intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Upozorní žiakov na to, že text je rozdelený na tri časti, druhá časť je napísaná ako báseň, ktorá má krátke riadky a slová na konci riadkov podobne znejú. Po prečítaní textu o ňom odporúčame viesť rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom čítajú nový text. Je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej výslovnosti a intonácie pri čítaní viet (volíme individuálny prístup).

Po prečítaní textu odporúčame zamerať pozornosť na ilustráciu a porovnať ju s textom. Učiteľ by sa mal rozprávať so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov, cieľov prierezových tém a na medzipredmetové vzťahy. Veľmi dôležité je udelenie pochvaly žiakom za ich prácu.

Strana 84, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať vetu napísanú písaným písmom.

V spodnom riadku je veta – otázka napísaná písaným písmom. Otázka súvisí s textom a je určená na nácvik čítania textu napísaného písaným písmom. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je odpovedať na otázku podľa textu.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri správnej výslovnosti nového písmena **ä** v slovách.

Strana 85, čítanie viet, text Žriebätko

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 súvislých viet o ilustrácii;
- ✓ čítať neznámy text so správnou výslovnosťou.

Príbeh na tejto strane je určený na precvičenie čítania. Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby žiaci o nej vedeli samostatne vytvoriť 5 súvislých viet.

Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu výslovnosť, intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutí textu ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Slová alebo slovné spojenia, ktoré chceme so žiakmi vopred precvičiť, odporúčame napísať na tabuľu (vytvoriť si svoj vlastný trenažér). Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...). Odporúčame sa rozprávať so žiakmi o obsahu textu.

Strana 85, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informáciu priamo uvedenú v texte.

Podobný typ úlohy už žiaci riešili niekoľkokrát v oboch častiach *Šlabikára LIPKA*®, preto úlohu odporúčame zadať ako samostatnú prácu. Učiteľ môže úlohu využiť na diagnostiku porozumenia nového textu.

Riešenie: Mama kobyľka má žriebätko. Žriebätko malo smäd.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na prerozprávanie obsahu textu.

Strana 86, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ napísať pomenovanie obrázka;
- ✓ použiť dané slová vo vetách.

Odporúčame najskôr spoločne so žiakmi prečítať všetky slová v rámčekoch a vyznačiť tie, ktoré sú znázornené na obrázkoch. Prepis slov písaným písmom do pripravených riadkov môže učiteľ zadať ako samostatnú prácu. Tvorenie viet s použitím daných slov odporúčame riešiť spoločne. *Včielkinu úlohu* je tiež vhodnejšie riešiť spolu a vytvorené otázky k obrázkom si dávať navzájom. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť určovanie počtu slabík alebo písmen v slovách.

Riešenie: bábätko, nevädze, žriebätko

Strana 86, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať v skupine písmen tie, ktoré tvoria slovo;
- ✓ vypísať z daných slov názvy mláďat.

Odporúčame, aby žiaci čítali dvojice písmen ako slabiky, a tak ľahšie identifikovali slová. Názvy mláďat môžu žiaci prečítať spoločne, ich písanie môže byť zadané ako samostatná práca. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť vysvetlenie významu slov, určovanie počtu písmen alebo slabík v slovách, prípadne ich použitie vo vetách.

Riešenie: žriebä, holúbä

Strana 86, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ určiť vetu znázornenú na obrázku.

Žiaci tento typ úlohy už riešili, preto ju odporúčame riešiť ako samostatnú prácu.

Riešenie: Pätnásť plus päť je dvadsať.

Strana 86, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ určiť správnu odpoveď.

Úlohu odporúčame riešiť spoločne. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť tvorenie viet s danými slovami.

Riešenie: číslo päť

Strana 86, HODINY

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť grafickú podobu písmena **ä**;
- ✓ vyfarbiť maľovanku podľa zadania.

Úlohu tohto typu už žiaci riešili niekoľkokrát v 1. i v 2. časti *Šlabikára LIPKA*®. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť tvorenie viet o obrázku alebo tvorenie slov súvisiacich s obrázkom (prídavné mená, slovesá...). Odporúčame zamerať sa aj na vysvetlenie významu slov použitých v maľovanke.

Riešenie: žriebä

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Didaktické hry

Vety spia

Cieľ hry: Zoradiť správne slová do viet, precvičiť čítanie viet.

Pomôcky: Vety napísané na kartičkách po jednotlivých slovách, pričom každá veta je napísaná inou farbou.

Postup: Učiteľ napíše na kartičky vety (každé slovo zvlášť) a rozdá ich žiakom. Každá veta by mala byť napísaná inou farbou alebo iným typom písma. Najvýhodnejšie je, aby mal každý žiak jedno slovo.

Žiaci najskôr prečítajú slová. Potom učiteľ povie: „*Vety spia, ale zobudí sa veta: Mám päť rokov.*“

Žiaci, ktorí majú dané slová, prídu pred tabuľu a zoradia sa tak, aby vytvorili vetu. Ostatní žiaci vetu prečítajú.

Povedz vetu

Cieľ hry: Precvičiť tvorenie viet s daným slovom.

Pomôcky: loptička

Postup: Žiaci si sadnú do kruhu. Ten, ktorý začína, má v ruke malú loptičku. Povie slovo s hláskou **ä** a hodí loptičku spolužiakovi/spolužiačke v kruhu. Ten/tá slovo zopakuje a použije ho vo vete. Učiteľ môže určiť vopred počet slov vo vete. Žiak, ktorý povedal vetu, vymyslí ďalšie slovo s hláskou **ä** a hodí loptičku spolužiakovi/spolužiačke v kruhu. Hra pokračuje, až kým sa nevystriedajú všetci žiaci alebo neuplynie časový limit určený na hru.

Stratené slová

Cieľ hry: Precvičiť čítanie a písanie slov a viet, logické uvažovanie.

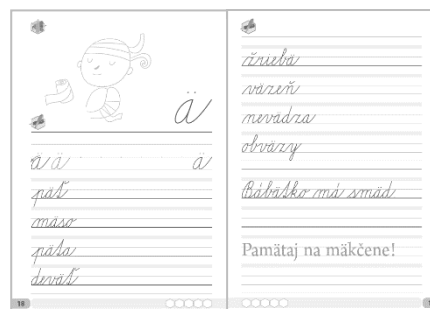
Pomôcky: Obrázky, ktoré nahradia slová vo vetách.

Postup: Učiteľ napíše na tabuľu vety, v ktorých budú namiesto niektorých slov iba čiary. Chýbajúce slová budú znázornené na obrázkoch vedľa viet, avšak v rozhádzanom poradí. Úlohou žiakov je napísať pod každé slovo jeho správne pomenovanie, potom postupne prečítať a doplniť neúplné vety. Žiaci musia rozhodnúť, ktoré slovo znázornené na obrázku patrí do vety, a dopísať ho do nej.

Písanie ä

Písanie, 6. zošit, strany 18 – 19

Návrhy priprav na vyučovacie hodiny 142 – 143

Pojem:

malé písané ä

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne tvar písmena **ä**;
- ✓ písať slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 18

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno **ä**;
- ✓ písať slová s novými písmenami.

Strana je zameraná na nácvik písania písmena **ä**. Precvičuje sa len tvar malého písaného **ä**, keďže v slovenčine nejstvue slovo, ktoré by sa začínalo na Ä. Po rozcvičení ruky žiaci píšu zväčšený tvar písmena v prvom riadku. Je potrebné venovať pozornosť správne písaniu dvoch bodiek písmena **ä**. Ďalej si ho precvičujú v slovách. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom hodnotenia môže byť dodržiavanie správneho tvaru písmena.

Strana 19

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ samostatne odpísať a prepísať vety s novým písmenom.

Strana je rozdelená na dve časti. V prvých štyroch riadkoch si žiaci precvičujú nové písmeno v slovách v pozícii vnútri a na konci slova. V druhej časti strany je priestor pre odpis a prepis vety s exponovaným výskytom písmena **ä** v slovách. Žiaci najprv odpíšu prvú oznamovaciu vetu, potom prepíšu rozkazovaciu vetu. Tento typ strany je vhodný na samostatnú prácu žiakov. Po skončení písania je potrebné upozorňovať ich na dôležitosť následnej kontroly správnosti na písaných slov a viet. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môže byť zamerané na hodnotenie úspešnosti pri dodržiavaní písania všetkých rozlišovacích znamienok.

Precvičovanie ä

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA*®, strana 44

Úloha 1

Žiaci pomenujú slovo znázornené na obrázku. Prečítajú všetky slová v rámečkoch a označia slovo, ktoré je pomenovaním obrázka. Obrázky si môžu ľubovoľne vyfarbiť.

Riešenie: päšť, päť, obvaz

Úloha 2

Žiaci doplnia do každého slova Ä. Prečítajú všetky doplnené slová v rámečkoch a vetu.

Zo slov v rámečkoch označia tie, ktoré sa nachádzajú aj v danej vete.

Riešenie: MÄSO, SMÄD, MÄKKÉ, BÄBÄTKO, OPÄTOK, MÄKČEŇ, VÄČŠIU, PÄŠŤ
Slová, ktoré sú aj vo vete: VÄČŠIU, PÄŠŤ, BÄBÄTKO.

Úloha 3

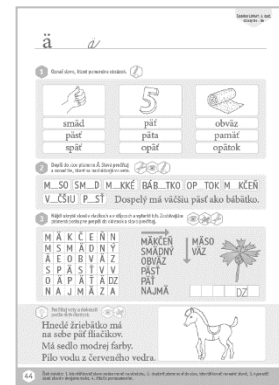
Žiaci riešia dvojsmerovku. V riadkoch a v stĺpcoch hľadajú ukryté slová, ktoré sú uvedené vedľa tabuľky. Nájdené slová vyfarbia a z ponuky si ich môžu vyčiarknuť. Zostávajúce písmená z tabuľky prepíšu do rámečkov. Vzniknuté slovo prečítajú.

Riešenie: NEVÄDZA

Rozširujúca úloha

Žiaci prečítajú vety a podľa ich obsahu vyfarbujú a dokresľujú obrázok.

Riešenie: Žiaci dokreslia žriebätku 5 fliačikov, vedľa neho červené vedro s vodou. Sedlo vyfarbia modrou farbou, žriebätko hnedou farbou.

Hláska a písmeno Í

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 87 – 89

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 144 – 145

Pojmy:

hláska a písmeno Í, tlačенý a písaný tvar písmena, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať tvar písmena Í;
- ✓ určiť pozíciu hlásky Í v slove;
- ✓ čítať slová a vety so slabikotvorným Í;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlásky a písmena Í

Nápovedný obrázok pri písmene Í nie je.

V *motivačnej básni* je veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA®* na tabuľu. Odporúčame s motivačnou básňou pracovať na začiatku každej hodiny, aby sa ju žiaci postupne naučili naspamäť.

K novému tvaru písmena na strane Í (malé tlačенé bezpätkové písmeno) pribudne *písaný i tlačенý tvar nového písmena*. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena Í (*malé tlačенé Í, malé písané Í*), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie a vzťahov medzi jej časťami, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti) a na rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 87, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku Í v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky Í vnútri slova.

Na ilustrácii je *Zuzanka s mačiatkom* (mačiatku pĺznu chĺpky), Zuzanka číta z knihy rozprávku o vlčkovi. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či majú žiaci doma mačky, či videli, ako im pĺznu chĺpky, aké rozprávky majú radi atď. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku *í*. Vzhľadom na to, že hláska *í* je v bežnej reči málo frekventovaná, odporúčame, aby učiteľ povedal žiakom slová, v ktorých je nová hláska *í*. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách.

Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Zuzke s mačiatkom. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou *í* na začiatku slova: *neexistujú*;
- slová s hláskou *í* vnútri slova: *chĺpky, pĺzne, vlčík, jabĺčko*;
- slová s hláskou *í* na konci slova: *neexistujú*.

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne také, ktoré s ňou súvisia.

Žiaci po vyhľadaní slov s hláskou *í* znázornených na ilustrácii určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Pozícia hlásky v slove je graficky znázornená pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na ilustrácii a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky *í* v slove.

Strana 87, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slovo so slabikotvorným *í*;
- ✓ prečítať slovo správnou výslovnosťou.

Čítanie slova s novým písmenom si žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom v slove je farebne odlíšená. Rozširujúcou aktivitou môže byť vysvetlenie významu slova a jeho použitie vo vetách.

Strana 87, čítanie viet, text Jabĺčko

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať slová so slabikotvorným *í*;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou;
- ✓ rozlíšiť na praktických ukážkach báseň od príbehu (prozaického textu).

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu výslovnosť, intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Upozorní žiakov na to, že číta báseň, ktorá má krátke riadky a slová na konci riadkov podobne znejú. Odporúčame porozprávať sa o počutej básni ešte pred jej čítaním žiakmi, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah básne. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Žiaci by mali povedať, či sa im báseň páčila a prečo. Potom báseň čítajú žiaci.

Strana 87, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ doplniť do viet slovo podľa textu;
- ✓ čítať vety napísané písaným písmom so správnou intonáciou.

Žiaci doplnia do viet slovo *Jabĺčko* ako prvé slovo vo vete. Učiteľ ich upozorní na pravidlá písania viet, slovo napíšu veľkým začiatočným písmenom. Pri čítaní viet učiteľ kladie dôraz na správnu intonáciu.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri čítaní viet napísaných písaným písmom so správnu intonáciou.

Strana 88, čítanie viet, text **Víčík**

Žiak vie:

- ✓ čítať text so správnu intonáciou.

Odporúčame začať čítaním textu bez toho, že by sa žiaci zamerali najskôr na ilustráciu. Text prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie a prednes ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...). K práci s ilustráciou pristúpime až pri riešení úlohy 1.

Strana 88, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ určiť poradie obrázkov znázorňujúcich dej príbehu.

Tento typ úlohy už žiaci riešili na strane 39. Odporúčame najskôr so žiakmi spoločne prerozprávať obsah textu, potom opísať dej znázornený na jednotlivých obrázkoch a určiť ich správne poradie podľa deja. Učiteľ môže úlohu využiť na diagnostiku porozumenia nového textu.

Riešenie: 1, 2, 3

Strana 88, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ porozprávať obsah textu.

Odporúčame pomáhať žiakom pri rozprávaní otázkami, neskôr obsah rozprávajú sami. Učiteľ môže úlohu využiť na diagnostiku porozumenia nového textu.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na samostatnosť pri rozprávaní obsahu textu.

Strana 89, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ priradiť k obrázku slovo, ktoré znázorňuje;
- ✓ napísať dané slovo.

Úlohu tohto typu už žiaci riešili niekoľkokrát. Pomenovanie obrázka a priradenie správneho slova k nemu pomáha žiakom zdokonaľovať čítanie s porozumením. Pri vyfarbovaní rámečkov so slovami odporúčame, aby žiaci použili svetlejšie farby (aby napísané slovo zostalo čitateľné). Prepis slova do riadka môže učiteľ zadať ako samostatnú prácu. Rozširujúcou činnosťou pri riešení úlohy je vysvetlenie významu všetkých slov použitých v úlohe. Odporúčame pomáhať žiakom pomocnými otázkami.

Riešenie: tlčík, stĺp, žltok

Strana 89, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ doplniť do slov správne písmeno podľa významu slova.

Tento typ úlohy už žiaci riešili niekoľkokrát, no i tak odporúčame úlohu riešiť spoločne. Rozširujúcou úlohou môže byť vysvetlenie významu slov, určenie počtu slabík v každom slove, tvorenie viet s danými slovami alebo tvorenie skupín slov podľa daného pravidla, napr. slová s dĺžňom, slová s dvomi slabikami, slová s piatimi písmenami...

Strana 89, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ určiť vhodné slovo do vety podľa významu;
- ✓ zdôvodniť svoje rozhodnutie.

Odporúčame, aby učiteľ najskôr žiakom vysvetlil význam slov *mĺkvy* (tichý) a *plźnúť* (strácať srst'). Žiaci svoje riešenie úlohy zdôvodnia. Učiteľ im môže pomáhať otázkami.

Riešenie: veľa, nepadajú

Strana 89, HODINY

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informácie priamo uvedené v texte;
- ✓ dokresliť obrázok podľa viet.

Úlohu tohto typu žiaci riešili niekoľkokrát. Zvýšená náročnosť úlohy je v tom, že žiaci nielen vyfarbujú, ale aj dokresľujú obrázok podľa obsahu viet. Úloha má diagnostický charakter, pomáha určiť spôsobilosť žiakov porozumieť textu.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri riešení úlohy 3.

Didaktické hry

Tichá

Cieľ hry: Precvičiť fonematické uvedomovanie hlásky *í* v slovách.

Pomôcky: kartičky so známymi slovami

Postup: Žiaci sedia v laviciach a počúvajú otázky učiteľa. Odpovedajú na ne kývaním hlavy, nikto neodpovedá nahlas – preto sa hra volá *Tichá*. Učiteľ použije kartičky so slovami. Žiakom ukáže napríklad slovo *jabĺčko* a môže sa spýtať: „*Je to hračka?*“ Žiaci kývaním hlavy odpovedia *nie*. Potom slovo spoločne prečítajú. Ak učiteľ ukáže žiakom slovo *mĺkvy*, môže sa spýtať, či počujeme toto slovo vo vete: „*Filip je stále ticho.*“ Žiaci kývaním hlavy odpovedia *nie*.

Rýchle slová

Cieľ hry: Precvičiť pohotové čítanie slov (techniku čítania slov).

Pomôcky: kartičky s napísanými slovami

Postup: Učiteľ má na kartičkách napísané jednoduché slová zložené zo známych písmen. Slovo ukáže žiakom len na krátku chvíľu a potom ho skryje. Žiaci musia slovo prečítať nahlas.

Hru môže učiteľ diferencovať tak, že určí skupinu žiakov, ktorá bude slovo čítať. Dĺžku času, kedy ukazuje slovo, mení podľa individuálnych spôsobilostí žiakov tak, aby mal každý možnosť zažiť radosť z úspechu z hry.

Vety spia

Cieľ hry: Zoradiť správne slová do viet, precvičiť čítanie viet.

Pomôcky: Vety napísané na kartičkách po jednotlivých slovách, pričom každá veta je napísaná inou farbou.

Postup: Učiteľ napíše na kartičky vety (každé slovo zvlášť) a rozdá ich žiakom. Každá veta by mala byť napísaná inou farbou alebo iným typom písma. Najvýhodnejšie je, aby mal každý žiak jedno slovo.

Žiaci slová najskôr prečítajú. Potom učiteľ povie: „*Vety spia, ale zobudí sa veta, v ktorej je slovo žltok*“. Žiak, ktorý má dané slovo, príde pred tabuľu. Podľa farby napísaného slova prídu k tabuli ostatní žiaci, ktorí majú slová napísané tou istou farbou (sú to slová z jednej vety). Zoradia sa tak, aby vytvorili vetu. Ostatní žiaci vytvorenú vetu prečítajú.

Živé slová

Cieľ hry: Priradiť tlačný a písaný tvar toho istého slova.

Pomôcky: slová napísané na kartičkách, tlačný a písaný tvar každého slova

Postup: Učiteľ si vopred pripraví slová napísané na kartičkách, každé slovo je napísané písaným i tlačným písmom. Kartičky rozdá žiakom, žiaci najskôr prečítajú všetky slová. Potom učiteľ povie: *K tabuli príde dvojica slova, ktoré počujeme vo vete...* (Např.: *V slove chýbal dĺžeň. Na kartičkách je napísané slovo dĺžeň*) Žiaci, ktorí majú písaný alebo tlačný tvar tohto slova, prídu pred tabuľu. Ostatní žiaci slovo prečítajú a skontrolujú správnosť riešenia.

Písanie Í

Písanie, 6. zošit, strana 20

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 144 – 145

Pojem:

malé písané í

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne tvar nového písmena;
- ✓ písať písmeno v správnom sklone a so správnou veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 20

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané *í*;
- ✓ písať správny tvar písmena *í*;
- ✓ písať slová s novým písmenom.

Strana sa venuje nácviku písmena *í*. Opäť sa precvičuje len tvar malého písaného *í*, keďže v slovenčine sa tvar veľkého písaného písmena nepoužíva. Po úvodnom rozcvičení ruky žiaci píšu zväčšený tvar písmena v prvom riadku. Ďalej sú predpísané jedno a dvojslabičné slová s písmenom *í*. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť dodržiavanie písania dĺžna v novom písmene.

Precvičovanie Í

Pracovný zošit k *Šlabikáru LIPKA®*, strana 45

Úloha 1

Žiaci pomenujú každý obrázok a určia, či v pomenovaní je hláska *I* alebo *Í*.

Podľa toho priradia obrázok k správne písmenu.

Riešenie: I – lietadlo, jablko, lopta, kolobežka, lavica; Í – žltok, stĺp, tíčik

Úloha 2

Žiaci sa orientujú v rade písmen. Zakrúžkujú každé druhé písmeno v každom rámečku.

Zo zakrúžkovaných písmen zložia slovo. Písmená spájajú zaradom zľava doprava.

Riešenie: DĹŽEŇ, ŽĹTOK, KÍZAŤ

Úloha 3

Žiaci prečítajú slabiky v rámečkoch a vytvoria z nich slová tvoriace vetu. Vetu napíšu na linajku a prečítajú ju so správnou melódiou.

Riešenie: Akú dĺžku má kízačka?

Rozširujúca úloha

Žiaci prečítajú slová a určia počet slabík každého slova. Dvojslabičné slová vyfarbia. Niektoré slová použijú vo vetách a vety napíšu.

Riešenie: chĺpok, kízať, vlnka, kľbko, žltok

Možné riešenie: Stará mama má kľbko vlny. Vajce má žltok a bielok. Boli sme sa kízať na ľade.

Hláska a písmeno ř

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 90 – 92

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 146 – 147

Pojmy:

hláska ř písmeno ř, tlačенý a písaný tvar písmena, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať tvar písmena ř;
- ✓ určiť pozíciu hlásky ř v slove;
- ✓ čítať slová a vety so slabikotvorným ř;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvedenie hlásky a písmena ř

Nápovedný obrázok pri písmene ř nie je.

V *motivačnej básni* je veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA®* na tabuľu. Odporúčame s motivačnou básňou pracovať na začiatku každej hodiny, aby sa ju žiaci postupne naučili naspamäť.

K novému tvaru písmena na strane ř (malé tlačенé bezpätkové písmeno) pribudne *písaný i tlačенý tvar nového písmena*. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena ř (*malé tlačенé ř, malé písané ř*), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie a vzťahov medzi jej časťami, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti) a na rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a na plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 90, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku ř v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky ř vnútri slova.

Na ilustrácii je srňa pod vrbou, stojí pri prhlave. Je to ilustrácia k rozprávke, ktorú budú žiaci čítať ako nový text. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či majú žiaci radi rozprávky o zvieratkách a prečo. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie.

Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku ř. Vzhľadom na to, že hláska ř je v bežnej reči málo frekvencovaná, odporúčame, aby učiteľ povedal žiakom slová, v ktorých je nová hláska ř. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách.

Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať srňaťu na pasienku pri ovečkách. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou ř na začiatku slova: *neexistujú*;
- slová s hláskou ř vnútri slova: *srňa, vřba, prhlava*;
- slová s hláskou ř na konci slova: *neexistujú*.

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne také, ktoré s ňou súvisia.

Po vyhľadání slov s hláskou ř znázornených na ilustrácii žiaci určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Pozícia hlásky v slove je graficky znázornená pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo zobrazené na ilustrácii a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky ř v slove.

Strana 90, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slovo so slabikotvorným ř;
- ✓ prečítať slovo správnou výslovnosťou.

Čítanie slova s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom v slove je farebne odlíšená. Žiaci čítajú slová opakovane, aby sa naučili plynulo čítať slová so spoluhláskovými skupinami. Odporúčame slová hovoriť aj po slabikách, a tak uľahčiť čítanie spoluhláskových skupín. Rozširujúcou aktivitou môže byť vysvetlenie významu slov a ich použitie vo vetách.

Strana 90, čítanie viet, text **Odvážne srňa**

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať slová so slabikotvorným ř;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu výslovnosť, intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Po prečítaní textu o ňom odporúčame viesť rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom čítajú nový text. Je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej výslovnosti a intonácie pri čítaní viet (volíme individuálny prístup). Po prečítaní textu odporúčame zamerať pozornosť na ilustráciu a porovnať ju s textom. Učiteľ by sa mal rozprávať so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov, cieľov prierezových tém a na medzipredmetové vzťahy. Veľmi dôležité je udelenie pochvaly za prácu žiakov.

Strana 90, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať vetu napísanú písaným písmom.

V spodnom riadku je veta – otázka napísaná písaným písmom. Otázka súvisí s textom a je určená na nácvik čítania textu napísaného písaným písmom. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je odpovedať na otázku podľa textu.

Sebahodnotenie

Po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení žiaci vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri čítaní nových slov so slabikotvorným ř.

Strana 91, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ určiť výskyt hlások *r* alebo *ř* v slovách znázornených na obrázkoch.

Odporúčame obrázky pomenovať spolu, aby sme mali istotu, že všetci žiaci pracujú s rovnakými slovami. Úloha je vhodná na samostatnú prácu (závisí od konkrétnych podmienok v triede).

Riešenie: *r:* vrana, vrabec, vrece, ryba, hrable; *ř:* sřňa, trńie, vřba, vřtačka, křmidlo

Strana 91, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ prečítať slabiky zložené zo známych písmen;
- ✓ identifikovať slabiky, ktoré tvoria slovo.

Úlohou žiakov je spojiť dané slabiky do slov, pričom tvoria dvojice slov, ktoré majú rovnakú prvú slabiku. V úlohe sú opäť použité aj zatvorené slabiky. Tento typ úlohy už žiaci riešili, preto odporúčame zadať úlohu ako samostatnú prácu. Úloha je dôležitá na opakovanie a precvičovanie analýzy a syntézy slov na slabiky, bezchybný prepis slov. Prácu žiakov spoločne skontrolujeme a individuálne pochválime žiakov, ktorí pracovali celkom samostatne.

Riešenie: vřřok, vřtať; sřňa, sřka; popřchať, popřhliť

Strana 91, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ napísať správne slovo do doplnovačky;
- ✓ vyriešiť tajničku;
- ✓ prepísať tajničku písaným písmom do vety.

Doplňovačky už žiaci riešili, legendu mali znázornenú obrázkami, slovami s prehodenými slabikami, ale s týmto typom sa stretávajú po prvýkrát. Táto doplnovačka je súčasťou viet. Odporúčame úlohu riešiť spoločne. Po vyplnení doplnovačky žiaci prečítajú jej riešenie (farebne zvýraznené slovo) a prepíšu ho do vety. Doplnenú vetu prečítajú.

Riešenie: řřtok, trřň, křmidlo, vřba, jabľčko, vřtajú; *tajnička:* křkajú

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri riešení úlohy 3.

Strana 92, čítanie viet, text Pri vřbe

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť na praktických ukážkach básní od príbehu (prozaického textu);
- ✓ čítať text so správnou intonáciou;
- ✓ čítať s porozumením.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami.

Text prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu, plynulé čítanie a prednes básne ako vzor. Predpokladáme, že žiaci rozlíšia, že číta báseň, ktorá má krátke riadky a slová na konci riadkov znejú podobne. Odporúčame porozprávať sa o počutí textu ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. Je vhodné, aby žiaci čítali báseň spoločne, aby si všetci uvedomili rozdiel pri čítaní básne a príbehu. Učiteľ môže so žiakmi podľa konkrétnych podmienok v triede so žiakmi nacvičovať prednes básne. Odporúčame, aby učiteľ vždy predniesol dva verše (ktoré spravidla tvoria jednu vetu) a žiaci jeho prednes napodobňujú. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).

Strana 92, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať v básni slová s rovnakou poslednou slabikou ako dané slová.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát, odporúčame riešiť ju spoločne. Učiteľ upozorní žiakov, že v básni sú slová s rovnakými (alebo podobnými) slabikami vždy na konci riadkov, preto sa zamerajú iba na posledné slová v riadkoch.

Riešenie: vrba – hřba, vrana – zřana, kvákať – krákať, sedia – vedia

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na úspešnosť pri prednese básne.

Didaktické hry

Na detektíva

Cieľ hry: Precvičiť čítanie známych slov.

Pomôcky: vety napísané na tabuli (alebo text v šlabikári)

Postup: Žiaci najskôr prečítajú text, s ktorým budú pracovať. Potom im učiteľ kladie rôzne otázky, napríklad: „Kto z vás je šikovný detektív a zistí, z ktorej vety sa dozvieme, kadiaľ prebehlo malé sřňa? (Prebehlo cez vršok a zastalo pri vrbe.) V ktorej vete je slovo: zasřkalo?“

Stratené slová

Cieľ hry: Precvičiť čítanie a písanie slov a viet, logické uvažovanie.

Pomôcky: Obrázky, ktoré nahradia slová vo vetách.

Postup: Učiteľ napíše na tabuľu vety, v ktorých budú namiesto niektorých slov iba čiary. Chýbajúce slová budú znázornené obrázkami vedľa viet, ale v rozhádzanom poradí. Úlohou žiakov je napísať pod každé slovo jeho správne pomenovanie, potom postupne prečítať a doplniť neúplné vety. Žiaci musia rozhodnúť, ktoré slovo znázornené na obrázku patrí do vety a dopísať ho do nej.

Telefón

Cieľ hry: Precvičiť grafickú podobu slov.

Pomôcky: známe slová napísané na kartičkách

Postup: Učiteľ uloží na lavicu kartičky so známymi slovami, ktoré prečíta spoločne so žiakmi. Potom sa žiaci presunú do zadnej časti triedy (mimo lavíc) a rozdelia sa do dvoch skupín, ktoré sa postavia do zástupu (chrbtom k lavici so slovami). Poslední žiaci z každého zástupu sú rovnako vzdialení od lavice so slovami (asi 1 m). Učiteľ sa postaví k prvým žiakom v zástupoch a každému pošepká niektoré slovo uvedené na kartičke, napr. slovo *vrtačka*. Žiak na povel začne šepkať slovo spolužiakovi, ktorý stojí za ním (klasická hra na telefón). Keď sa dozvie slovo posledný žiak v zástupe, podíde k lavici a zoberie do ruky kartičku, na ktorej je dané slovo napísané. Vyhráva skupina, ktorá skôr a správne určí dané slovo. Posledný žiak sa premiestni na začiatok zástupu (k učiteľovi) a hra pokračuje.

Drep – skok – „Klamanie“

Cieľ hry: Precvičiť si pamäť a identifikovať slová z textu.

Postup: Žiaci sa postaví vedľa lavíc. Žiak/učiteľ hovorí slová, ktoré boli/neboli v prečítanom texte (napríklad v texte *Pri víbe* v šlabikári na strane 92). Ak sa slovo nachádzalo v texte, žiaci urobí drep. Ak slovo v texte nebolo, vyskočia. Vybraný žiak skáče a robí drepy tiež, ale snaží sa pomýliť spolužiakov, preto ich robí zámerne aj s chybami. Žiaci, ktorí vedú jednoznačnú odpoveď, by sa nemali dať oklamať.

Žiakom vysvetlíme, že klamanie v tejto hre je dovolené, je použité zámerne, preto nehovoríme o neslušnom správaní.

Písanie í

Písanie, 6. zošit, strany 21 – 22

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 146 – 147

Pojem:

malé písané í

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne tvar nového písmena;
- ✓ písať písmeno v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 21

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané í;
- ✓ písať správny tvar písmena í;
- ✓ písať slová s novým písmenom.

Písmeno í sa nacvičuje na celej strane. Po rozcvičení ruky a precvičení postupnosti písania písmena v prvom riadku nasleduje písanie slov s novým písmenom. Pred ich písaním je vhodné slová prečítať, čím si žiaci rozvíjajú aj svoje artikuláčn zručnosti. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Sebahodnotenie na konci strany môže byť zamerané na hodnotenie úspešnosti pri dodržiavaní písania všetkých rozlišovacích znamienok.

Strana 21

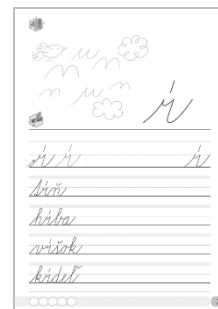
Žiak vie:

- ✓ písať správne slová so slabikotvornými í, í;
- ✓ prepísať vety napísané tlačným písmom.

Strana má opakovací charakter. V slovách a vo vetách sa precvičujú obe slabikotvorné písmená í, í. Pred ich písaním žiaci slová a vety najprv správne prečítajú. V prvom štvorriadkovom bloku sú predpísané slová s precvičovanými písmenami. V druhej časti strany je priestor na prepis dvoch oznamovacích viet. Strana je vhodná na samostatnú prácu žiakov a učiteľ ju môže použiť na diagnostické účely. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

V rámci záverečného sebahodnotenia sa žiaci zamerajú na správnosť napísaných viet.

Precvičovanie ř

Pracovný zošit k Šlabikáru LIPKA®, strana 46

Úloha 1

Žiaci prečítajú slová a určia počet písmen v každom slove. Číslo napíšu do rámečka nad slovo. Vyberú najkratšie slovo (slovo s najmenším počtom písmen), najdlhšie slovo (slovo s najväčším počtom písmen) a obe slová napíšu na linajku.

Riešenie: vršok (5), vrzgať (6), trň (3), vrba (4), prhlava (7)

Napíšu slová trň a prhlava.

Úloha 2

Žiaci prečítajú všetky slová. Potom rovnakou farbou vyfarbia tlačný a písaný tvar toho istého slova. Vyznačia slová, ktoré sú znázornené na obrázku.

Riešenie: krdeľ, krmidlo

Poznámka: Žiaci môžu dané slová použiť vo vetách.

Úloha 3

Žiaci prečítajú vety. Zistia, že sú v nich zamenené slová. Vety povedia správne a napíšu ich.

Riešenie: Ockovi sa pokazila vrtačka. Poprhnila ma prhlava.

Rozširujúca úloha

Žiaci prečítajú slová. Potom ku každému vymyslia a napíšu slová s rovnakým počtom písmen.

Možné riešenie: HORA, POHÁR, PRÍSTAV, TRH

Poznámka: Náročnejšie riešenie úlohy bude v prípade zadania podmienky, ktoré písmeno musia slová obsahovať.

Hláska a písmená x, X

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 93 – 94

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 148

Pojmy:

hláska *x* a písmená *x, X*, tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena **X**;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **x** v slove;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlásky a písmen x, X

Nápovedným obrázkom pri písmene **X** je **xylofón**.

Motivačná báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*® na tabuľu. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky písané i tlačené tvary nového písmena. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena **X** (malé tlačené *x*, veľké tlačené *X*, malé písané *x*, veľké písané *X*), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 93, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku **x** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **x** na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Ilustrácia sa viaže na nasledujúci text, sú na nej zobrazené deti Xénia a Félix a veľa hudobných nástrojov. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či žiaci vedia hrať na nejaký hudobný nástroj, alebo sa plánujú učiť hrať, ktoré hudobné nástroje poznajú...

Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie.

Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku **x**. Vzhľadom na to, že hláška **x** je v bežnej reči málo frekventovaná, odporúčame, aby učiteľ povedal žiakom slová, v ktorých je nová hláška **x**. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Žiaci by mali samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii.

Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať deťom s xylofónom. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

– slová s hláskou **x** na začiatku slova: *Xénia, xylofón*;

– slová s hláskou **x** vnútri slova: *saxofón*;

– slová s hláskou **x** na konci slova: *Félix*.

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne také, ktoré s ňou súvisia.

Žiaci po vyhľadaní slov s hláskou **x** znázornených na ilustrácii určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Pozícia hlásky v slove je graficky znázornená pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo zobrazené na ilustrácii a určia, ktorý rámček znázorňuje pozíciu hlásky **x** v slove.

Strana 93, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová so spoluhláskovými skupinami.

Čítanie slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom v slove je farebne odlíšená. Čítanie náročnejších slov so spoluhláskovými skupinami odporúčame dôkladne precvičiť. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v riadku, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné).

Trenažér odporúčame využiť na vysvetľovanie významu slov žiakmi. Tak získame prehľad o tom, ktorým slovám z textu rozumejú.

Strana 93, čítanie viet, text **Xylofón**

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať slová so spoluhláskovými skupinami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor.

Pri priamej reči môže meniť intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.

Po prečítaní textu odporúčame viesť rozhovor o texte. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom žiaci čítajú nový text. Sú v ňom použité nové slová z trenažéra, ktoré si žiaci vopred precvičili. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet. Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Strana 93, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať vetu napísanú písaným písmom.

V spodnom riadku je veta – otázka napísaná písaným písmom. Otázka súvisí s textom a je určená na nácvik čítania textu napísaného písaným písmom. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je odpovedať na otázku podľa textu.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri čítaní nového textu so správnou výslovnosťou nového písmena.

Strana 94, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ priradiť k slovu obrázok, na ktorom je toto slovo znázornené;
- ✓ vysvetliť význam daných slov.

Podobné úlohy žiaci riešili niekoľkokrát. Pomenovanie obrázka a priradenie správneho slova k nemu im pomáha zdokonaľovať čítanie s porozumením. Rozširujúcou činnosťou pri riešení úlohy je vysvetlenie významu všetkých slov použitých v úlohe. Odporúčame pomáhať žiakom pomocnými otázkami.

Strana 94, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ vyznačiť dvojice slov, ktoré tvoria slovné spojenia.

Žiaci najskôr prečítajú všetky slová, potom dvojice slov tvoriacich slovné spojenia vyfarbia rovnakou farbou. Táto časť riešenia úlohy môže byť zadaná ako samostatná práca. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť tvorenie viet s použitím slovných spojení.

Riešenie: rýchly taxík, červená fixka, chlpatý foxteriér

Strana 94, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ priradiť k vete obrázok, na ktorom je znázornená;
- ✓ povedať vetu podľa obrázka.

Žiaci už tento typ úlohy riešili, preto je úloha vhodná na samostatnú prácu. Odporúčame, aby najskôr prečítali všetky vety a opísali činnosti znázornené na obrázkoch.

Riešenie: 1, 3, 2

Strana 94, HODINY

Žiak vie:

- ✓ napísať vlastnú myšlienku.

Žiaci napíšu slovom alebo celou vetou (závisí od zadania učiteľa a podmienok v konkrétnej triede), akú zmrzlinu majú najradšej. Učiteľ upozorní žiakov na skontrolovanie si napísaného textu.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 3.

Didaktické hry

Nájdí dvojicu

Cieľ hry: Tvorenie dvojíc slov, ktoré sa k sebe hodia najviac a na opakovanie čítania slov.

Pomôcky: Kartičky so slovami, ktoré spolu súvisia (tvoria logickú dvojicu).

Postup: Učiteľ rozdá žiakom kartičky so slovami. Slová najskôr prečítajú, potom učiteľ vyvolá prvého žiaka, ktorý povie: Hľadám slovo do dvojice k môjmu slovu... (napr. autobus). Žiak, ktorý má na kartičke napísané slovo, ktoré sa k nemu najviac hodí (napr. doprava), sa postaví a spolu s druhým žiakom vytvoria pred tabuľou dvojicu slov. Všetci žiaci dvojicu slov spoločne prečítajú.

Rýchle slová

Cieľ hry: Precvičiť pohotové čítanie slov (techniku čítania slov).

Pomôcky: kartičky s napísanými slovami

Postup: Učiteľ má na kartičkách napísané slová zložené zo známych písmen. Slovo ukáže žiakom len na krátku chvíľu a potom ho skryje. Žiaci musia slovo prečítať nahlas.

Hru môže učiteľ diferencovať tak, že určí skupinu žiakov, ktorá bude slovo čítať. Dĺžku času, kedy ukazuje slovo, mení podľa individuálnych spôsobilostí žiakov tak, aby mal každý možnosť zažiť radosť z úspechu z hry.

Povedz vetu

Cieľ hry: Precvičiť tvorenie viet s daným slovom.

Pomôcky: loptička

Postup: Žiaci si sadnú do kruhu. Ten, ktorý začína, má v ruke malú loptičku. Povie slovo s hláskou **x** a hodí loptičku spolužiakovi/spolužiačke v kruhu. Ten/tá slovo zopakuje a použije ho vo vete. Učiteľ môže určiť vopred počet slov vo vete. Žiak, ktorý povedal vetu, vymyslí ďalšie slovo s hláskou **x** a hodí loptičku spolužiakovi/spolužiačke v kruhu. Hra pokračuje, až kým sa nevystriedajú všetci žiaci alebo neuplynie časový limit určený na hru.

Písanie x, X

Písanie, 6. zošit, strany 23 – 26

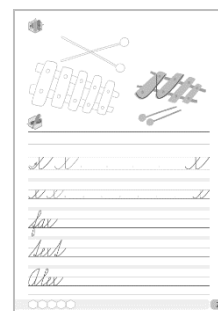
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 148

Pojmy:

malé písané x, veľké písané X

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmeno v správnom sklone a so správnou veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ písať vetu s veľkým začiatočným písmenom a znamienkom na konci;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 23

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno **x**;
- ✓ písať správne tvary nového písmena;
- ✓ písať slová s novým písmenom.

Strana je zameraná na písanie písmena **x**. Po úvodnom rozcvičení ruky je potrebné venovať pozornosť postupu písania písmena. Pri tvaroch písmena **x** nie je dodržaná jednoznanosť písacieho pohybu. Aby si žiaci dobre zafixovali správny postup jeho písania, odporúčame prípravné cvičenia na tabuli, v cvičnej písanke alebo na papieri. Potom si žiaci precvičujú písanie písmena v dvoch riadkoch, pričom im písanie uľahčujú pomocné bodky na mieste, kde začínajú písať. V nasledujúcich troch riadkoch píšú slová s novým písmenom v pozícii na konci a vnútri slova. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom sebahodnotenia môže byť úspešnosť pri dodržiavaní správnych tvarov a veľkosti písmen.

Strana 24

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ odpísať a prepísať vety.

Prvý štvorriadkový blok je zameraný na precvičovanie písania písmena **x** v slovách v pozícii na začiatku, vnútri i na konci slova. Okrem spojov nového písmena si žiaci zopakujú aj náročnejšie spojenia písmen, s ktorými sa žiaci stretli už skôr. Druhá časť strany je venovaná odpisu a prepisu viet. Stranu môžu žiaci vypracovať samostatne a učiteľ ju môže použiť na diagnostiku písania

u jednotlivých žiakov. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na správnosť napísaných viet.

Strana 25

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané **X**;
- ✓ písať správny tvar písmena **X**;
- ✓ písať slová s novým písmenom.

Celá strana je venovaná nácviku veľkého písaného **X**. Rovnako ako pri jeho malom písanom tvare sa nedodržiava jednoťažnosť písania písmena. Preto je potrebné venovať zvýšenú pozornosť časti nácviku správneho postupu písania. V prvom riadku žiaci píšu písmeno v zväčšenom tvare, pričom začiatok písania im naznačujú pomocné bodky. V druhom riadku je predpísané písmeno v štandardnej veľkosti. Ďalej si precvičujú striedavé písanie veľkého a malého tvaru, čím si fixujú obe písmená. Záver strany je venovaný písaniu slabík. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

Sebahodnotenie

Predmetom sebahodnotenia po skončení práce so stranou môže byť dodržiavanie správneho sklonu nového písmena.

Strana 26

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slabiky a slová s novým písmenom;
- ✓ samostatne odpísať a prepísať vety s novým písmenom.

Strana je rozdelená na dve časti. V prvých štyroch riadkoch žiaci precvičujú písmeno **X** v slabikách a vo vlastných menách osôb. Pri písaní si žiaci zopakujú pravidlo o ich písaní. Druhá časť je zameraná na odpis a prepis viet. Najprv odpíšu oznamovaciu vetu. Odporúčame predpísanú vetu neobťahovať, aby mali žiaci pri odpise správny kaligrafický vzor. V poslednom riadku prepíšu opytovaciu vetu.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri písaní viet.

Hlásky a písmená w, W, q, Q

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 95 – 96

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 149 – 150

Pojmy:

hlásky w, q a písmená w, W, q, Q, tlačенý a písaný tvar písmen, malé a veľké písmená, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmen **W, Q**;
- ✓ určiť pozíciu hlások **w** alebo **q** v slove;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlások a písmen w, W, q, Q

Nápovedný obrázok pri písmenách **W, Q** nie je.

V *motivačnej básni* sú nové hlásky použité v menách detí, pretože tieto hlásky sa v slovenčine vyskytujú veľmi zriedka. Preto sa žiaci oboznamujú s oboma písmenami na jednej strane. Slová s novou hláskou sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ premietne báseň z aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*® na tabuľu. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť (spoločným opakovaním básne v rôznych častiach vyučovacej hodiny).

K novému tvaru písmen na strane (veľké tlačené bezpätkové písmená) pribudnú všetky *písané i tlačené tvary nových písmen*. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmen **W** (*malé tlačené w, veľké tlačené W, malé písané w, veľké písané W*) a **Q** (*malé tlačené q, veľké tlačené Q, malé písané q, veľké písané Q*), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov a plnenie cieľov prierezových tém a na medzipredmetové vzťahy.

Strana 95, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásky **w, q** v menách detí znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlások **w, q** na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Na ilustrácii je *Zuzkin brat Adam s kamarátmi z iných krajín*. Mená chlapcov sa žiaci dozvedia z textu. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či žiaci poznajú niekoho inej národnosti, či by chceli mať kamaráta cudzinca... Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. Žiaci by mali samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii.

Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Adamovi a jeho kamarátom na školskom dvore. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov, na plnenie cieľov prierezových tém a na medzipredmetové vzťahy.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

– slová s hláskou **w** alebo **q** na začiatku slova: *Walter, Quido*;

– slová s hláskou **w** alebo **q** vnútri slova: *nie sú znázornené na ilustrácii*;

– slová s hláskou **w** alebo **q** na konci slova: *nie sú znázornené na ilustrácii*.

Žiaci môžu vymyslieť aj iné slová s novou hláskou, ktoré sú znázornené na ilustrácii, prípadne také, ktoré s ňou súvisia.

Žiaci určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Pozícia hlásky v slove je graficky znázornená pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami.

Strana 95, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová so spoluhláskovými skupinami.

Čítanie slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom v slove je farebne odlíšená. Čítanie náročnejších slov so spoluhláskovými skupinami odporúčame dôkladne precvičiť. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v riadku, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné).

Strana 95, čítanie viet, text Quido

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať slová so spoluhláskovými skupinami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Pri priamej reči môže meniť hlas, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.

Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom nový text čítajú žiaci. Sú v ňom použité slová z trenažéra, ktoré si žiaci vopred precvičili. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet. Odporúčame rozprávať sa o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov, na plnenie cieľov prierezových tém a na medzipredmetové vzťahy. Žiakom udelíme pochvalu za ich prácu.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri čítaní nového textu so správnou výslovnosťou slov s novým písmenom.

Strana 96, čítanie viet, text Prvé slová

Žiak vie:

- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ rozlíšiť na konkrétnej ukážke báseň a príbeh (súvislý text);
- ✓ čítať slová so spoluhláskovými skupinami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním básne odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami.

Text prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie a prednes básne ako vzor. Predpokladáme, že žiaci rozlíšia, že číta báseň, ktorá má krátke riadky a slová na konci riadkov znejú podobne. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. Je vhodné, aby žiaci čítali báseň spoločne, aby si všetci uvedomili rozdiel pri čítaní básne a príbehu. Podľa konkrétnych podmienok v triede môže učiteľ so žiakmi nacvičovať prednes básne. Odporúčame, aby učiteľ vždy predniesol dva verše (ktoré spravidla tvoria jednu vetu) a žiaci jeho prednes napodobňujú. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).

Strana 96, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ napísať správne slovo znázornené na obrázku do dopĺňovačky;
- ✓ vyriešiť tajničku;
- ✓ prepísať tajničku písaným písmom do vety.

Dopĺňovačky už žiaci riešili, v tejto dopĺňovačke je legenda znázornená pomocou obrázkov. Odporúčame spoločne pomenovať obrázky, úlohu potom zadať ako samostatnú prácu (individuálne). Po vyplnení dopĺňovačky žiaci prečítajú jej riešenie (farebne zvýraznené slovo) a prepíšu ho do vety. Doplnenú vetu prečítajú.

Riešenie: hruška, jablko, žaba, autobus, bábika, okno, šál, vrana, opasok, dom; *tajnička:* šlabikárom

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Didaktické hry**Nezbedný vietor**

Cieľ hry: Precvičiť čítanie slov napísaných tlačeným i písaným písmom.

Pomôcky: slová napísané tlačeným i písaným písmom na samostatných kartičkách

Postup: Na magnetickú tabuľu pripevníme slová na kartičkách napísané tlačeným i písaným písmom tak, aby tvorili dvojice (jedno slovo oboma typmi písma vedľa seba). Ak nemáme dostatočne veľkú magnetickú tabuľu, slová môžeme uložiť na zem.

Dvojice slov prečítame. Potom učiteľ povie žiakom, aby sa otočili chrbtom k textu. Učiteľ (neskôr niektorý žiak) povymieňa dvojice slov, pretože nezbedný vietor rozfúkal slová. Žiaci hľadajú a priraďujú slová tak, aby znova tvorili dvojice tlačeného a písaného tvaru toho istého slova.

Drep – skok – „klamanie“

Cieľ hry: Precvičiť si pamäť a identifikovať slová z textu.

Postup: Žiaci sa postaví vedľa lavíc. Žiak (učiteľ) hovorí slová, ktoré boli/neboli v prečítanom texte (napr. v texte *Quido* v šlabikári na str. 95). Ak sa slovo nachádzalo v texte, žiaci urobia drep. Ak slovo v texte nebolo, vyskočia. Vybraný žiak skáče a robí drepy tiež, ale snaží sa pomýliť spolužiakov,

preto ich robí zámerne aj s chybami. Žiaci, ktorí vedia jednoznačnú odpoveď, by sa nemali dať oklamať.

Žiakom vysvetlíme, že klamanie v tejto hre je dovolené, je použité zámerne, preto nehovoríme o neslušnom správaní.

Vety spia

Cieľ hry: Zoradiť správne slová do viet, precvičiť čítanie viet.

Pomôcky: Vety sú napísané na kartičkách po jednotlivých slovách, pričom každá veta je napísaná inou farbou.

Postup: Učiteľ napíše na kartičky vety (každé slovo zvlášť) a rozdá ich žiakom. Každá veta by mala byť napísaná inou farbou alebo iným typom písma. Najvýhodnejšie je, aby mal každý žiak jedno slovo.

Žiaci slová najskôr prečítajú, potom učiteľ povie: „*Vety spia, ale zobudí sa veta: Včera bol u nás spolužiak Walter.*“ Žiaci, ktorí majú dané slová, prídu pred tabuľu a zoradia sa tak, aby vytvorili vetu. Ostatní žiaci vetu prečítajú.

Písanie w, W, q, Q

Písanie, 6. zošit, strany 27 – 32

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 149 – 150

Pojmy:

malé písané w, q, veľké písané W, Q

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nových písmen;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ nahradiť obrázky slovami a napísať ich;
- ✓ odpísať slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ písať vetu s veľkým začiatočným písmenom a znamienkom na konci;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 27

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmená **q, Q a w, W**;
- ✓ písať správne tvary nových písmen;
- ✓ písať slová s novými písmenami.

Tvary písmen **q, Q a w, W** sa nacvičujú na celej strane. Pred písaním týchto písmen ich žiaci prečítajú a môžu ich porovnať s tvarmi písmen **g, G, v, V**, určiť ich spoločné a rozdielne prvky. Po rozcvičení ruky a precvičení postupnosti písania malého písaného **q** a **w** v prvých dvoch riadkoch nasleduje písanie písmen **q, w** najprv v tvaroch malých písaných písmen a potom veľkých. V poslednom prázdnom riadku si žiaci môžu striedavo precvičiť všetky štyri písmená. Pri nácviku písania písmen je vhodné použiť *Písanie* – program na nácvik písania písaných tvarov písmen, ktorý je súčasťou aitec offline k *Šlabikáru LIPKA*®.

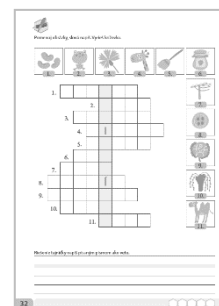
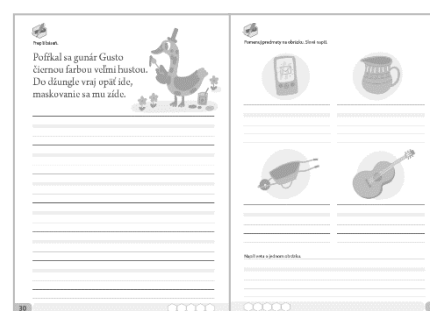
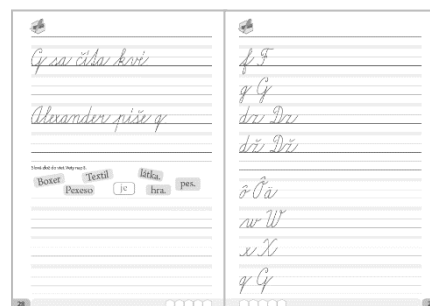
Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom sebahodnotenia môže byť úspešnosť pri dodržiavaní správnych tvarov jednotlivých písmen.

Strana 28

Žiak vie:

- ✓ samostatne odpísať vety;
- ✓ zložiť z daných slov vety a správne ich napísať.

Strana je rozdelená na dve časti. V prvom bloku je priestor na odpis viet. Druhá časť strany je zameraná na prepis viet. Náročnosť úlohy je zvýšená tým, že najprv treba jednotlivé slová správne poskladať do viet a vety následne napísať. Úlohou sa rozvíjajú nielen pisateľské zručnosti žiakov, ale aj porozumenie textu. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Riešenie: Boxer je pes. Textil je látka. Pexeso je hra.

Sebahodnotenie

V rámci záverečného sebahodnotenia sa žiaci zamerajú na správnosť napísaných viet.

Strana 29

Žiak vie:

- ✓ napísať správne tvary známych písmen.

Na celej strane sa precvičujú písmená, ktoré sa žiaci naučili písať v písanke 6. Pri ich písaní žiaci pomenujú jednotlivé písmená, porovnávajú ich tvary, hľadajú spoločné a odlišné znaky, čím si písmená utvrdzujú a fixujú. Stranu možno nazvať ako stranu na docvičenie a môžu ju písať iba žiaci, ktorí potrebujú docvičiť písanie niektorých z písmen, ktoré sú na strane.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správneho tvaru jednotlivých písmen.

Strana 30

Žiak vie:

- ✓ prepísať báseň.

Strana má opakovací charakter. V úvode strany je napísaná krátka báseň, ktorej text je zámerne zvolený tak, aby obsahoval väčšinu písmen prebratých v písanke 6. Úlohou žiakov je báseň správne prepísať. Po skončení písania sa vyžaduje dôkladná sebakontrola žiakov. Strana je určená na samostatnú prácu žiakov. Učiteľovi môže priniesť mnoho diagnostických informácií o kvalite písania jednotlivých žiakov. Ak sa žiak pri písaní pomýli, nesprávne slovo (časť slova) dá do zátvorky. Učíme žiakov, aby neprečiarkovali chybné napísané slová. Po skončení písania určeného úseku si žiaci znova samostatne prečítajú a skontrolujú napísané slová.

Sebahodnotenie

V rámci záverečného sebahodnotenia sa žiaci zamerajú na prepísanie básne bez chýb.

Strana 31

Žiak vie:

- ✓ nahradiť obrázok slovom a napísať ho;
- ✓ napísať vlastnú myšlienku.

Na tejto strane žiaci pomenujú predmety na obrázkoch a potom tieto pomenovania napíšu. V závere strany je prázdny riadok, ktorý použijú na napísanie vety o jednom predmete, ktorú sami vymyslia. Stranu môžu žiaci vypracovať samostatne a učiteľ ju použije na diagnostikovanie písania žiakov podľa autodiktátu. V rámci diagnostiky je potrebné zamerať sa najmä na dodržiavanie písania správneho tvaru jednotlivých písmen, písanie rozlišovacích znamienok a pravidlo o písaní viet.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom hodnotenia môže byť vlastný postoj žiakov k písaniu.

Strana 32

Žiak vie:

- ✓ napísať správne slovo znázornené na obrázku do dopĺňovačky;
- ✓ vyriešiť tajničku;
- ✓ prepísať tajničku písaným písmom ako vetu.

Na poslednej strane si žiaci zábavnou formou zopakujú prebraté písmená. Ich úlohou je pomenovať obrázky a tieto pomenovania zapísať do pripravených rámečkov. Vyriešená tajnička má pre žiakov aj autokorektívnu funkciu. Jej správne znenie prepíšu písaným písmom do prázdneho riadka v závere strany. Žiaci prečítajú napísanú vetu.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Predmetom hodnotenia môže byť úspešnosť pri riešení tajničky.

Precvičovanie x, X, w, W, q, Q

Pracovný zošit k Šlabikáru LIPKA®, strany 47 – 48

Úloha 1, str. 47

Žiaci prečítajú mená detí vedľa bludiska a určia prvé písmená ich mien. Tieto písmená si môžu v ich menách zakrúžkovať pastelkou takej farby, akou budú vyfarbovať kamienky. Postupne vyfarbujú Kamienky (plôšky) s prvým písmenom mena detí. Dostanú sa k ovociu.

Riešenie: **Xénia** – skáču po kamienkoch s písmenom **X**, dostanú sa k obrázku **jahody**;

Walter – skáču po kamienkoch s písmenom **W**, dostanú sa k obrázku **banána**;

Quido – skáču po kamienkoch s písmenom **Q**, dostanú sa k obrázku **čerešní**.

Poznámka: Žiaci, ktorí skončili s úlohou skôr, môžu vymyslieť podobnú úlohu pre kamarátov.

Môžu si zvoliť dvoch-troch kamarátov, určiť začiatkové písmeno (hlásku) ich mena, „zašifrovať“ tieto písmená medzi iné písmená.

Úloha 2, str. 47

Žiaci prečítajú všetky slová a pomenujú obrázky. Pod obrázky napíšu ich pomenovania, vyberú si zo slov v rámečkoch.

Riešenie: fixky, taxík

Úloha 3, str. 47

Žiaci prečítajú vety so všetkými slovami z ponuky. Pomenujú obrázok. Potom vyznačia správne ukončenie vety podľa obrázka. Ostatné slová môžu prečiarknuť. Správnu vetu napíšu.

Riešenie: Xénia mixuje jahody.

Rozširujúca úloha, str. 47

Žiaci prečítajú slová v rámečkoch a časti viet. Do viet doplnia správne chýbajúce slová z ponuky a vety prečítajú.

Riešenie: Do koláča dali mixované ovocie. Félix dostal malého foxteriéra.

Úloha 1, str. 48

Žiaci prečítajú slová a znázornia ich pomocou obrázkov.

Úloha 2, str. 48

Žiaci dopĺňajú do slov chýbajúce písmená. V prvom stĺpci dopĺňajú písmená s dĺžňom, v druhom stĺpci dopĺňajú písmená s mäkkčňom. Môžu si vyberať z ponuky písmen na obrázku. Po doplnení písmen slová prečítajú. V každom stĺpci určia slovo, ktoré do skupiny nepatrí, a zakrúžkujú ho.

Riešenie: vtáčik, koník, jabĺčko, kohút (Do skupiny nepatrí slovo jabĺčko, pretože to nie je zviera.); jabloň, marhuľa, hruška, žuvačka (Do skupiny nepatrí slovo žuvačka, pretože to nie je ovocný strom.)

Úloha 3, str. 48

Žiaci vymyslia a napíšu vetu podľa vzoru. Všetky slová sa vo vete musia začínať rovnakým písmenom. Veta môže mať ľubovoľný počet slov.

Možné riešenie: Mačka Murka milo mňauká. Máš malú myšku?

Poznámka: Ak sa úloha žiakom zapáči, ostatné riešenia (vety) môžu písať na papier alebo do zošita.

Rozširujúca úloha, str. 48

Žiaci riešia jednosmerovku. V riadkoch hľadajú názvy kvetov. Zostávajúce písmená napíšu do rámečkov a zložia z nich slovo, ktoré dopíšu do vety. Vetu prečítajú. Obrázok si môžu ľubovoľne vyfarbiť.

Riešenie: PÚPAVA, TULIPÁN, NARCIS, ASTRA

Po prázdninách už budeme **druháci!**

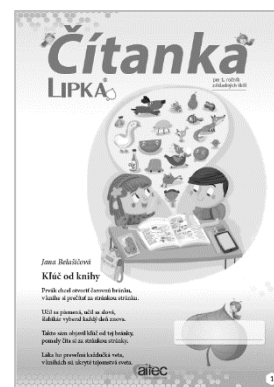
Kľúč od knihy (Jana Belašičová)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 1

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 151

Ciele:

- ✓ čítať básne napísané tlačeným písmom;
- ✓ odlíšiť básne od prozaického textu;
- ✓ chápať obsah textu;
- ✓ docvičovať techniku čítania;
- ✓ prečítať básne s porozumením;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Charakteristika strany

Titulná strana čítanky, ktorá bude slúžiť ako pracovná učebnica, uvádza žiakov do čítankového obdobia a motivuje ich k systematickej práci s čítankou. Ponúka žiakom možnosť označiť si ju svojím menom, ale aj iným alternatívnym spôsobom (značkou, pečiatkou zvieratka a podobne). Na tento účel slúži priestor *Moja značka* a *Takto sa viem podpísať*. Na strane je zobrazená včielka, malá motivačná postavička, ktorá sprevádza žiakov v celej sérii LIPKA® počas celého školského roka.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Motivačný rozhovor o obľúbenej knihe, ktorú žiakom čítali rodičia, rozprávanie o ilustrácii, o škole. Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o tom, že už poznajú všetky písmená a vedú čítať, preto budú pracovať s novou učebnicou – s čítankou. Budú z nej čítať rôzne texty, prostredníctvom ktorých sa dozvedia veľa nových a zaujímavých vecí, spoznajú príbehy detí i zvieratiek, prečítajú si rozprávky, básne, hádanky, riekanky... Žiaci si čítanku prelistujú a povedú o svojich dojmach z nej.

Práca s textom

Čítanie básne – básne je úvodným motivačným textom, ktorý priamo súvisí s čítaním a čítankou ako prvou školskou knihou na súvislé čítanie, ktorá sa žiakom dostala do rúk.

V **obsahovej analýze** textu sa sústreďujeme na odpovedanie na otázky, ktoré sa viažu na informácie uvedené v texte priamo i nepriamo, na rozprávanie na základe otázok učiteľa.

V **jazykovej analýze** sa venujeme napríklad rozlišovaniu hlások (s dĺžňom, mäkčeňom), rozlišovaniu písmen (malé, veľké), určovaniu hlások v slabike, počtu slabík a hlások v slove, počtu slov vo vete a pod.

Riešenia úloh

Titulná strana je špecifická, pretože neobsahuje konkrétne úlohy. Úlohy priamo vyplývajú z obsahovej a jazykovej analýzy textu, napr.: *Vyhľadaj slová, v ktorých sa nachádzajú písmená s mäkčeňom. Zakrúžkuj písmená s dĺžňom. Spočítaj a povedz, koľko má každá veta slov. Porozprávaj, akú knihu máš doma, akú knihu si už čítal/a...*

Poznámka

V čítanke sú použité rôzne druhy úloh, ktoré podporujú rozvoj čitateľskej gramotnosti. Striedajú sa otvorené úlohy s voľnou tvorbou odpovede s úlohami zatvorenými, kde si žiaci vyberajú z ponúknutých odpovedí.

Úlohy na porozumenie textu rozvíjajú spôsobilosti:

1. vyhľadať informácie priamo uvedené v texte;
2. vyvodit' priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte;
3. interpretovať myšlienky a informácie z textu na základe vlastných skúseností.

Prvácka hymna (Štefan Moravčík)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 2

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 151

Tematický celok: Škola

Ciele:

- ✓ čítať báseň napísanú tlačným písmom;
- ✓ docvičovať techniku čítania viacslabičných slov;
- ✓ určiť nadpis a meno autora textu;
- ✓ odlíšiť báseň od prozaického textu;
- ✓ čítať zvolacie vety so správnou intonáciou;
- ✓ prečítať báseň s porozumením;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Je vhodné začať motivačným rozhovorom o škole, o prvákoch, rozprávaním o ilustrácii. Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie a prednes básne – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Pri zvoláciach vetách je vhodné výrazne meniť intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.

Obsahová analýza textu – je zameraná na rozprávanie na základe otázok učiteľa, resp. súvislé rozprávanie o nejakej udalosti, vyhľadávanie informácií priamo uvedených v texte. Po prečítaní textu básne odporúčame o nej viesť rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im báseň páčila a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Potom žiaci čítajú nový text.

Práca s textom – je nutné určiť nadpis a meno autora básne.

Jazyková analýza – je zameraná na vyhľadávanie viet s výkričníkom, rozlišovanie hlások (s dĺžňom, mäkkceňom, vokáňom).

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci určia a prečítajú nadpis a meno autora textu.

Úloha 2

Žiaci pracujú s textom básne, v ktorom sú informácie vyjadrené zrozumiteľne. Pri riešení úlohy si prečítajú text. Hľadajú a podčiarkujú vety s výkričníkom. Úlohu riešia samostatne. Žiakov upozorníme, aby dodržali požadovaný údaj a podčiarkli len vety s výkričníkom. Podčiarknuté vety

s výkričníkom (zvolacie vety) prečítajú ako zvolanie. Odporúčame, aby učiteľ znova prečítal niektoré vety ako vzor, žiaci napodobňujú intonáciu zvolacej vety.

Úloha 3

Žiaci vymýšľajú iné zvolanie pre prvákov (zvolacie vety podľa vzoru v texte básne). Postačí, aby žiaci uviedli jeden príklad.

Úloha 4

Žiakom vytvoríme priestor na rozprávanie o tom, čo sa im v prvej triede páči, prípadne nepáči.

Akceptujeme názory žiakov. Úloha tohto typu je vhodná na zisťovanie tvorivosti žiakov.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi. *Doplňujúcou úlohou* môže byť vyhľadávanie a rozlišovanie písmen s mäkčeňom, dĺžňom, vokáňom.

Sebahodnotenie

V dolnej časti strany sa nachádza sebahodnotiaci prvok – 5 včelích plástov určených na vyfarbenie. Spôsob sebahodnotenia si môže učiteľ určiť sám. Jedným zo spôsobov je ten, že každý žiak si vyfarbí plásty podľa toho, ako sám hodnotí svoj výkon (všetky vyfarbené plásty predstavujú najlepší osobný výkon). Ďalší spôsob je taký, že každý plást predstavuje hodnotenie iného kritéria práce na strane s prihliadnutím na výkonový štandard (napr. správnosť a plynulosť čítania, miera porozumenia textu, správnosť vypracovania úloh, môže sa hodnotiť tiež trpezlivosť a snaživosť pri čítaní, pozitívny postoj k čítaniu a pod.). Učiteľ si môže zvoliť kritériá, ktoré preferuje vo svojej práci, taktiež farby, akými budú žiaci jednotlivé plásty vyfarbovať. Pri tomto spôsobe sebahodnotenia je však potrebné, aby učiteľ sebahodnotiaci proces riadil pokynmi. Tento spôsob je z tohto dôvodu časovo náročnejší.

Zlatá domovina (Jana Belašičová)

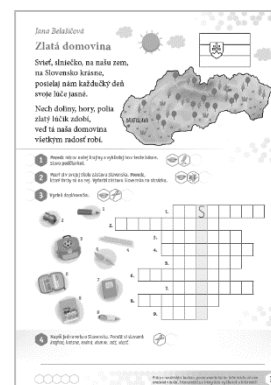
Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 3

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 152

Tematický celok: Naša vlasť

Ciele:

- ✓ čítať báseň napísanú tlačným písmom;
- ✓ osvojiť si správnu intonáciu;
- ✓ prečítať báseň správne a s porozumením;
- ✓ samostatne a správne napísať vlastnú myšlienku v rozsahu jednej vety;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Je vhodné začať motivačným rozhovorom o našej vlasti, o symboloch Slovenska, o domovine, domove a rodine. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii. Môžeme zaradiť interaktívne vyučovanie na tému *Naša vlasť*, prezentácia o Slovensku. Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom

Práca s textom

Čítanie a prednes básne – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie básne ako vzor. Je vhodné, ak pri prednese mení intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.

Obsahová analýza textu – je zameraná na rozprávanie na základe otázok učiteľa, na súvislé rozprávanie na základe informácií priamo uvedených v texte, opis predmetov a vecí, na prácu s nesúvislým textom. Po prečítaní básne odporúčame o nej viesť rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im báseň páčila a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu básne využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Jazyková analýza – je zameraná na vyhľadávanie a rozlišovanie písmen (malé, veľké), určovanie počtu hlások v slove. Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci pracujú s textom básne. Informácie sú v básni vyjadrené priamo a zrozumiteľne. Povedia a v texte vyhľadajú názov našej krajiny. Nájdene slovo podčiarknu. Je to úloha zameraná na 1. úroveň porozumenia textu (informácia je priamo uvedená v texte).

Riešenie: Slovensko

Úloha 2

Žiaci na základe pozorovania zástavy Slovenska rozprávajú o farbách, ktoré sú na zástave. Následne samostatne vyfarbujú zástavu Slovenska na obrázku. Úlohu odporúčame zadať ako samostatnú prácu (žiaci majú vzor zástavy v triede).

Úloha 3

Žiaci riešia doplňovačku pomocou obrázkovej legendy. Obrázky sú očíslované podobne ako riadky v doplňovačke. Pri vpisovaní slov do doplňovačky si žiaci musia všímať počet písmen v doplnenom slove, ktorý musí zodpovedať počtu rámečkov v danom riadku. Na záver nesmieme zabudnúť spoločne prečítať riešenie doplňovačky.

Riešenie: 1. PASTELKA, 2. STRÚHADLO, 3. AKTOVKA, 4. PRAVÍTKO, 5. ŠTETEC, 6. PERAČNÍK, 7. PÍSANKA, 8. AČÍTNKA, 9. PERO; tajnička: SLOVENSKO

Úloha 4

Žiaci sa pokúsia napísať jednu vetu o Slovensku. Ako pomôcka im slúži zásobník slov pri úlohe, ktorý však nemusia použiť. Žiakom pri tvorbe vety poskytneme dostatočný časový priestor. Spoločne zopakujeme pravopis písania viet (veľké písmeno na začiatku, na konci vety bodka, otáznik alebo výkričník). Žiaci určia, čo napíšu na konci vety (*bodku*). Napísanú vetu potom prečítajú spolužiakom. Riešenie úlohy vyžaduje porozumenie textu na 3. úrovni porozumenia (interpretácia a integrácia myšlienok a informácií).

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení.

Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri riešení úloh v čítanke i z celkovej práce na vyučovacej hodine.

Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 3.

Mamičke (Viera Kubičková)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 4

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 153

Tematický celok: Rodina

Ciele:

- ✓ prečítať báseň správne a s porozumením;
- ✓ odlíšiť poéziu od prozaického textu;
- ✓ určiť nadpis a meno autora textu;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o rodine, mamičke a o jej sviatku. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah básne). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie a prednes básne – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie básne ako vzor. Je vhodné, ak pri prednese mení intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.

Obsahová analýza textu – rozprávanie na základe otázok učiteľa, ktoré sa viažu na informácie priamo uvedené v texte, súvislé rozprávanie, interpretácia a integrácia myšlienok a informácií. Po prečítaní textu básne odporúčame o nej viesť rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im báseň páčila a prečo. Odporúčame rozprávanie o jej obsahu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).

Práca s textom – viaže sa na označenie nadpisu a mena autora textu.

Jazyková analýza – je zameraná na vyhľadávanie viacslabičných slov, určovanie počtu slabík v slove. Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci podčiarknu nadpis básne. Prečítajú meno autorky. Môžu vyhľadať v čítanke iný text (inú báseň), ktorej autorkou je tiež Viera Kubičková (napr. *Oteckovi*, str. 5).

Úloha 2

Žiaci pracujú s textom básne. Po prečítaní básne hľadajú a vyznačujú v texte, za čo sa ďakuje mamičke. Spôsob vyznačovania určí učiteľ (farebným podčiarknutím, vyfarbením, zakrúžkovaním slov a pod). Nakoniec sa žiaci pokúsia interpretovať vlastné myšlienky. Rozprávajú o tom, za čo by oni

poďakovali svojej mamičke. Pri riešení úlohy (tvorení viet) sa žiaci opierajú o vlastné skúsenosti, využívajú informácie z textu v reálnom živote.

Riešenie: Autorka ďakuje mamičke za lásku, za obetavosť, za nedospaté noci (starostlivosť počas choroby), za mamičkinu srdiečko.

Úloha 3

Žiaci si pozorne prečítajú zadanie. V daných možnostiach hľadajú správnu odpoveď a podčiarknu ju. Svoje tvrdenie zdôvodnia. Úloha rozvíja spôsobilosť interpretovať myšlienky a informácie z textu na základe vlastných skúseností (3. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: 3. Mamička je šťastná.

Úloha 4

Žiaci vymýšľajú a rozprávajú, čím by urobili radosť svojej mamičke na *Deň matiek*. Vytvoríme im dostatok priestoru na rozprávanie. Môžu pripraviť svojim mamičkám darček pri príležitosti *Dňa matiek*. Pri riešení úlohy žiaci využívajú vlastné skúsenosti. Úloha je vhodná na zisťovanie tvorivosti žiakov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri riešení úloh v čítanke i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 3.

Oteckovi (Viera Kubičková)

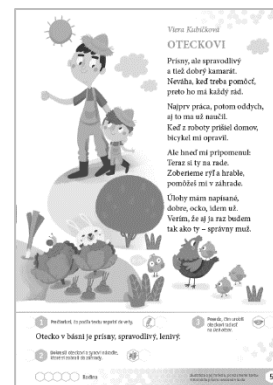
Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 5

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 154

Tematický celok: Rodina

Ciele:

- ✓ čítať báseň napísanú tlačným písmom;
- ✓ odlíšiť poéziu od prozaického textu;
- ✓ prečítať báseň správne a s porozumením;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o rodine, oteckovi a o jeho sviatku. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah básne). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie a prednes básne – Odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie básne ako vzor. Je vhodné, ak pri prednese mení intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.

Obsahová analýza textu – rozprávanie na základe otázok učiteľa, ktoré sa viažu na informácie priamo uvedené v texte, súvislé rozprávanie. Po prečítaní textu básne odporúčame o nej viesť rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im báseň páčila a prečo. Odporúčame rozprávanie o jej obsahu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).

Jazyková analýza – je zameraná na rozlišovanie písmen s dĺžkami (dlhé samohlásky).

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci pracujú s textom básne, v ktorom dokážu nájsť informáciu potrebnú na vyriešenie úlohy.

Po prečítaní básne hľadajú a znovu prečítajú vetu, v ktorej sa hovorí, aké vlastnosti má otecko v texte básne. Vetu si môžu označiť, porovnať s vetou v úlohe a následne prečiarknuť slovo, ktoré sa vo vete nevyskytuje. Úloha je vhodná na samostatnú prácu. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: lenivý

Úloha 2

Žiaci dokresľujú do ilustrácie podľa textu náradie, ktoré si otecko a syn zobrali do záhrady. Ide opäť o rozvíjanie spôsobilosti vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu). V tomto prípade žiaci odpoveď kreslia.

Riešenie: rýľ, hrable

Úloha 3

Žiaci vymýšľajú a rozprávajú, čo by potešilo otecka k *Dňu otcov*. Vytvoríme im dostatok priestoru na rozprávanie. Môžu pripraviť darček svojim otcom k *Dňu otcov*. Pri riešení úlohy žiaci využívajú vlastné skúsenosti. Úloha je vhodná na zisťovanie tvorivosti žiakov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri riešení úloh v čítanke i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na prednes básne.

Hľadá sa meno (Jana Belašičová)

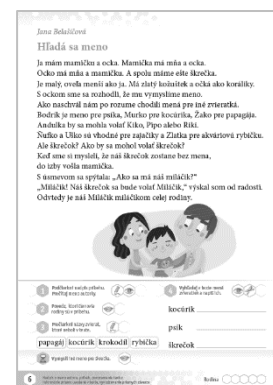
Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 6

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 155

Tematický celok: Rodina

Ciele:

- ✓ čítať prozaický text správne a s porozumením;
- ✓ určiť nadpis a meno autora textu;
- ✓ správne formulovať odpovede na otázky viažuce sa k informáciám uvedeným v texte;
- ✓ hľadať a využívať informácie, ktoré sú v texte uvedené nepriamo;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o rodine, o domácich zvieratkách. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah textu). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie prozaického textu – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Je vhodné, ak pri priamej reči učiteľ mení intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.

Obsahová analýza textu – rozprávanie na základe otázok, ktoré sa viažu na informácie uvedené v texte priamo aj nepriamo. Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).

Práca s textom – sa viaže na označenie nadpisu a mena autora textu.

Jazyková analýza – je zameraná na rozlišovanie slov, vyhľadávanie vlastných mien.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci podčiarknu nadpis básne. Prečítajú meno autorky. Môžu vyhľadať v čítanke iný text, ktorého autorkou je tiež Jana Belašičová a povedať, či ho už čítali (napr. *Zlatá domovina* na str. 3, *Pod čerešňou* na str. 26).

Úloha 2

Žiaci pracujú s prozaickým textom. Po prečítaní textu sa pokúsia odpovedať na otázky viažuce sa k informáciám uvedeným v texte. Vymenujú všetkých členov rodiny, ktorí vystupujú v príbehu. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: mamička, ocko, syn

Úloha 3

Žiaci pozorne čítajú dané slová. Prečiarknu slovo, ktoré nebolo spomenuté v texte. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu).

Rozširujúcou aktivitou môže byť vyhľadanie a podčiarknutie daných slov v texte a prečítanie celých viet, v ktorých sa tieto slová nachádzajú.

Riešenie: krokodíl

Úloha 4

Žiaci vyhľadajú v texte mená zvierat. Informácie nenájdu v jednej vete. Musia prečítať viac viet, aby sa dopracovali k odpovedi. Riešenie úlohy rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu). Zároveň si žiaci zopakujú pravopis písania mien – veľké písmeno na začiatku slova (mena).

Riešenie: kocúrik Murko, psík Bodrík, škrečok Miláčik

Hodinková úloha

Žiaci vymýšľajú iné meno pre škrečka. Aby bolo riešenie úlohy zábavné, môžu vymýšľať i nezmyselné alebo žartovné mená.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Námorník (Viera Kubičková)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 7

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 156

Tematický celok: Rodina

Ciele:

- ✓ zdokonaľovať techniku čítania;
- ✓ odlíšiť poéziu od prozaického textu;
- ✓ rozvíjať kladný vzťah ku knihám a k čítaniu;
- ✓ správne prepísať vetu;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Je vhodné začať motivačným rozhovorom o rodine, povolaniach. Výhodné je motivovanie žiakov hrou (napr. *na remeselníkov*) a rozprávanie o ilustrácii. Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k *Šlabikáru LIPKA®*, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie a prednes básne – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Je vhodné, ak pri priamej reči mení intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším. Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Potom žiaci čítajú nový text.

Obsahová analýza textu – rozprávanie na základe otázok učiteľa, ktoré sa viažu na informácie v texte uvedené priamo i nepriamo, súvislé rozprávanie.

Jazyková analýza textu – je zameraná na vetu, na rozlišovanie písmen na začiatku vety, na slovo, počet slabík v slovách, rozlišovanie hlások, samohlások, dvojhlások a pod.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci hľadajú v texte básne vetu, ktorú povedal otecko, a odpíšu ju. Odpísanú vetu môžeme využiť na jazykovú analýzu: veta, začiatok vety, koniec vety, počet slov vo vete, počet slabík v slovách, rozlišovanie hlások a pod. Úloha je náročnejšia na pozornosť, pretože veta nie je v texte označená ako priama reč, je však odlišená kurzívou. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: Tak mi ukáž žiacku knižku, ty môj lodný kapitán.

Úloha 2

Žiaci pracujú s textom básne. Po jej prečítaní rozprávajú o povolani chlapcovho otecka a o tom, čím chce byť chlapec, keď bude veľký. Časť textu môžu vyznačiť, podčiarknuť. Nakoniec žiaci

rozprávajú, čím by chceli byť oni v dospelosti. Žiakom vytvoríme dostatok priestoru na rozprávanie. Úloha je otvorená so širokou odpoveďou, pričom prvá časť úlohy má štruktúru, ktorá je daná konvenčne (žiaci musia dodržať kroky podľa pokynov). Druhá časť úlohy núti žiakov hľadať a využívať informácie, ktoré sú v texte uvedené nepriamo.

Riešenie: Chlapcov ocko je železničiar. Chlapec chce byť námorníkom.

Úloha 3

Žiaci rozprávajú súvislo a samostatne o tom, čo najradšej čítajú a aké knihy sa im páčia. Úloha poskytuje priestor na zisťovanie tvorivosti žiakov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na rozprávanie pri riešení úlohy 3.

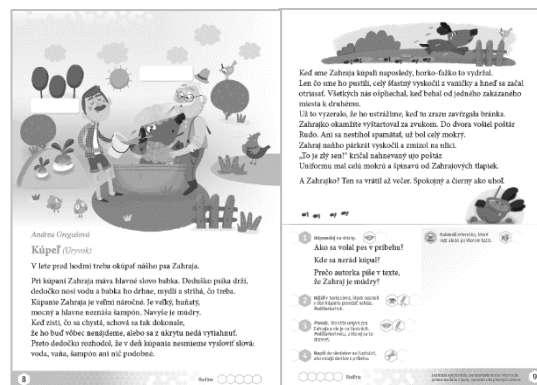
Kúpeľ (Andrea Gregušová)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strany 8 – 9
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 157

Tematický celok: Rodina

Ciele:

- ✓ čítať správne a s porozumením prozaický text;
- ✓ rozvíjať spôsobilosť vyvodzovať priame závery;
- ✓ správne formulovať odpovede na dané otázky;
- ✓ voľne rozprávať na danú tému;
- ✓ poznať funkciu ilustrácie;
- ✓ identifikovať postavy na ilustrácii podľa textu;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o rodine a príbuzných, o priateľoch. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah textu). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie prozaického textu – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Pri priamej reči môže meniť intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším. S textom pracujeme na viacerých vyučovacích hodinách. Pri čítaní môžeme využiť prerušované čítanie (po prečítaní časti textu čítanie prerušíme a žiaci povedia obsah prečítanej časti, aby si ľahšie zapamätali dej príbehu).

Obsahová analýza textu – rozprávanie na základe otázok, ktoré sa viažu na informácie uvedené v texte priamo i nepriamo, súvislé rozprávanie na danú tému. Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).

Jazyková analýza – je zameraná na vetu, zakončenie viet, veľké písmeno vo vlastných menách osôb a zvierat.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci pracujú s prozaickým textom. Po jeho prečítaní sa pokúsia odpovedať na otázky viažuce sa k informáciám uvedeným v texte priamo i nepriamo. Odpovede prerozprávajú svojimi slovami. Žiakom poskytneme dostatočný priestor a akceptujeme všetky názory žiakov. Úloha pozostáva z troch samostatných otázok (úloh). Prvá a druhá je otvorená úloha so stručnou odpoveďou,

tzv. produkčná. Tretia úloha je so širokou odpoveďou, kde postačí, aby žiaci uviedli jeden príklad a dôvod, ktorý vyplýva z otázky. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu) a vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Úloha 2

Žiaci hľadajú a podčiarknu v texte slová, ktoré sa nesmeli vysloviť v deň, keď sa psík kúpal. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: voda, vaňa, šampón

Úloha 3

Žiaci odpovedajú na otázku, pracujú s textom a s ilustráciou. Vyhľadajú a podčiarknu vetu, v ktorej sa hovorí, kto umýva psa Zbaja, no nie je na ilustrácii. Podčiarknutú vetu spoločne prečítajú.

Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: babka

Úloha 4

Žiaci dopĺňajú do rámečkov na ilustrácii mená dedkov z príbehu. Ide o otvorenú úlohu so stručnou odpoveďou, o tzv. produkčnú úlohu (hľadajú a píšú slová). Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: dedočko, deduško

Hodinková úloha

Žiaci nakreslia zvieratko, ktoré majú doma, resp. ktoré-by chceli mať. Úlohu môžeme doplniť rozhovorom o tom, ako sa treba o domáce zvieratá starať.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Mimi a Líza (Alexandra Salmela)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strany 10 – 11
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 158 – 159

Tematický celok: Rodina

Ciele:

- ✓ čítať správne a s porozumením prozaický text;
- ✓ rozlíšiť reč postáv v texte;
- ✓ správne čítať opytovacie vety;
- ✓ poznať funkciu ilustrácie;
- ✓ vedieť posúdiť charakter textu;
- ✓ správne formulovať odpovede na dané otázky;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o rodine, príbuzných, priateľoch a o ľuďoch, ktorí majú nejaký hendikep, o správaní sa k takýmto ľuďom, o pomoci. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah textu). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť Zdokonaľovacie obdobie. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie prozaického textu – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Pri priamej reči je vhodné, ak učiteľ mení intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším. S textom pracujeme na viacerých vyučovacích hodinách. Pri čítaní môžeme využiť prerušované čítanie (po prečítaní časti textu čítanie prerušíme a žiaci povedia obsah prečítanej časti, aby si ľahšie zapamätali dej príbehu).

Obsahová analýza textu – rozprávanie na základe otázok, ktoré sa viažu na informácie uvedené v texte priamo i nepriamo, na rozlíšenie reči postáv. Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).

Jazyková analýza – je zameraná na vety (na priamu reč postáv), na správne čítanie oznamovacích a opytovacích viet (na intonáciu), na zakončenie viet a na veľké písmeno vo vlastných menách osôb. Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci pracujú s prozaickým textom. Po prečítaní odpovedajú na otázku viažucu sa k informácii uvedenej v texte. Správnu odpoveď podčiarknu. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: 3. Bol príliš tichý.

Úloha 2

Žiaci rozprávajú vlastnými slovami, v čom bolo zvláštne zoznámenie sa dievčat. Žiaci informácie nenájdu v jednej vete. Musia prečítať viac viet, spracovať informácie, využívať analýzu a syntézu. Medzi informáciami hľadajú súvislosti, a tak sú schopní dospieť k správnej odpovedi. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu) a vyvodit' priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (1. úroveň porozumenia textu).

Úloha 3

Žiaci rozlišujú reč postáv. Hľadajú a podčiarkujú v texte vety, ktoré hovorila Mimi. Ide o typ otvorenej úlohy so širokou odpoveďou, o tzv. štrukturalizovanú úlohu.

Riešenie:

Hm. Tu býva Mimi.

Ahoj, Líza.

Nie. Mám iba zatvorené oči.

Ale... to nejde. Ja som slepá. Ja ich mám stále zavreté.

Ale áno. Takto.

Si trocha strapatá, ale páčiš.

Úloha 4

Žiaci pozorujú ilustrácie. Vysvetľujú zámer ilustrátorky, prečo nakreslila k textu práve takéto ilustrácie. Úloha je otvorená so širokou odpoveďou, tzv. neštrukturalizovaná. Žiaci majú viac možností, čo môžu uviesť do odpovede. Riešenie úlohy podporuje tvorivosť žiakov a rozvoj ich komunikačných kompetencií.

Hodinková úloha

Žiaci kreslia jabĺčko so zatvorenými očami. Následne diskutujú o tom, či to bolo ľahké a vysvetľujú prečo. Vyjadrujú pocity vyvolané vypracovaním danej úlohy. Žiakom poskytneme dostatočný priestor a akceptujeme ich názory.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Astronómovia (František Rojček)

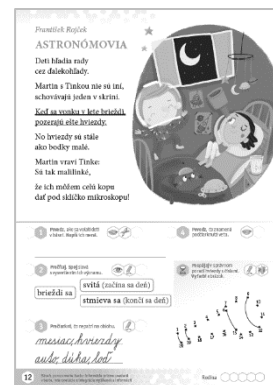
Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 12

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 160

Tematický celok: Rodina

Ciele:

- ✓ zdokonaľovať techniku čítania;
- ✓ odlišiť poéziu od prozaického textu;
- ✓ určiť postavy v texte;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o rodine a deťoch, priateľoch, rozprávanie o ilustrácii, počúvanie detských piesní o hviezdach, napríklad zo *Zlatej brány: Padla hviezda na balkón, Bola raz malá hviezdička* a pod. Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie básne – je vhodné, ak nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a prednes básne ako vzor.

Obsahová analýza textu – rozprávanie na základe otázok, ktoré sa viažu na informácie priamo uvedené v texte i na informácie nepriamo uvedené v texte, interpretácia a integrácia myšlienok a informácií. Po prečítaní básne odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Jazyková analýza – je zameraná na vlastné mená, veľké písmeno v rodných menách osôb, význam slov, viet.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci pracujú s textom básne, vyhľadávajú konkrétne slová. Po prečítaní básne pomenujú deti, ktoré v básni vystupujú, a napíšu ich mená. Písanie mien zadáme žiakom ako samostatnú prácu. Najskôr si však spoločne zopakujú pravidlá pri písaní mien osôb (veľké písmeno na začiatku slova). Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: Martin, Tinka

Úloha 2

Žiaci prečítajú slovo a správne ho spoja s vysvetlením jeho významu. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: Brieždi sa. = Svitá. (Začína sa deň.)

Úloha 3

Žiaci rozhodnú o tom, čo patrí a čo nepatrí na oblohu. Prečiarknu slová, ktoré označujú veci, ktoré na oblohu nepatria. Svoje tvrdenia zdôvodnia. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: auto, loď

Úloha 4

Žiaci vysvetľujú význam podčiarknutej vety. Poskytneme im priestor na rozprávanie. Pri riešení úlohy odporúčame pomáhať žiakom otázkami. Úloha je otvorená so širokou odpoveďou.

Hodinková úloha

Žiaci spájajú v správnom poradí hviezdy s číslami. Vzniknutý obrázok ďakohľadu vyfarbia.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 4.

Ako sme varili chladničkovú polievku (Marta Hlušíková)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 13
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 161

Tematický celok: Rodina

Ciele:

- ✓ čítať správne a s porozumením prozaický text;
- ✓ správne formulovať odpovede na dané otázky;
- ✓ voľne rozprávať na danú tému;
- ✓ poznať funkciu ilustrácie;
- ✓ správne čítať oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, zvolacie a želacie vety;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o rodine a deťoch, o zdravom stravovaní, o správnom stolovaní a slušnom správaní sa pri stole. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah textu). Žiaci môžu pracovať v skupinách, v dvojiciach – riešiť úlohy spojené so zdravou a nezdravou stravou, čo žiaci radi jedia (prípadne radi nejedia), správne názvy jedál, pyramída zdravej výživy a pod.

Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k *Šlabikáru LIPKA®*, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie prozaického textu – nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Pri priamej reči môže meniť intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším. **Obsahová analýza textu** – rozprávanie na základe otázok, ktoré sa viažu na informácie priamo uvedené v texte, interpretácia a integrácia myšlienok a informácií, súvislé rozprávanie na danú tému, primeraná argumentácia. Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).

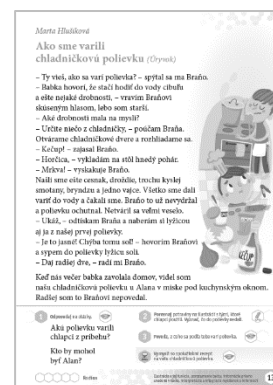
Jazyková analýza – je zameraná na rozlišovanie viet podľa zakončenia (oznamovacie a opytovacie vety, vety s výkričníkom), správna intonácia, vlastné mená.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci pracujú s prozaickým textom. Po prečítaní textu sa pokúsia odpovedať na otázky viažuce sa k informáciám priamo uvedeným v texte. Žiaci hľadajú konkrétne slová. Riešenie rozvíja spôsobilosť

vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu) a vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Úloha 2

Žiaci pracujú s ilustráciou a textom súčasne. Rozprávajú o potravinách, ktoré použili chlapi z príbehu pri varení chladničkovej polievky. Porovnávajú ich s potravinami na ilustrácii. Vyznačia, čo chlapi do polievky nedali. Úloha je otvorená so stručnou odpoveďou, tzv. produkčná. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: párky

Úloha 3

Žiaci sa pokúsia vysvetliť, z čoho sa podľa nich varí polievka, ktoré suroviny, potraviny sa môžu pri varení polievky použiť. Úloha je otvorená so širokou odpoveďou, tzv. neštrukturalizovaná. Žiaci môžu uviesť viac možností, úplne však postačí, ak jeden žiak uvedie jeden príklad. Riešenie rozvíja spôsobilosť interpretovať myšlienky a informácie z textu na základe vlastných skúseností (3. úroveň porozumenia textu).

Hodinková úloha

Žiaci spoločne vymýšľajú recept na vlastnú chladničkovú polievku. Pri riešení úlohy musia navrhnúť reálne suroviny, ktoré by použili pri varení takejto polievky. Riešenie rozvíja spôsobilosť interpretovať myšlienky a informácie z textu na základe vlastných skúseností (3. úroveň porozumenia textu).

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Lienka Lenka (Peter Nagy)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 14

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 162

Tematický celok: Rodina

Ciele:

- ✓ rozvíjať čítanie s porozumením;
- ✓ voľne rozprávať na danú tému;
- ✓ správne identifikovať ilustráciu v texte;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o rodine a deťoch, počúvaním nahrávky piesne a rozhovorom o nej, rozprávaním vlastných príbehov (napríklad: *Keby som dostal/-a zlú známku...*). So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah básne). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k *Šlabikáru LIPKA®*, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie básne – je vhodné, ak nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a prednes básne ako vzor.

Obsahová analýza textu – rozprávanie na základe otázok, ktoré sa viažu na informácie uvedené v texte priamo i nepriamo, identifikácia ilustrácie v texte prostredníctvom rébusového čítania. Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im báseň páčila a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu básne využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).

Jazyková analýza – je zameraná na rozlišovanie viet podľa zakončenia – na oznamovacie vety, na začiatok a ukončenie vety.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci pracujú s textom básne. Po prečítaní textu hovoria, čo lienka Lenka stratila zo svojho kabátika. Napíšu slovo, ktoré je v texte básne nahradené obrázkom. Identifikujú ilustráciu v texte. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: bodku

Úloha 2

V prvej časti úlohy žiaci hovoria, kde chýbala bodka Aničke. Potom hľadajú a zakrúžkujú v texte básne bodky na konci každej vety. Rozlišujú: bodka (na lienkinom kabátiku) – bodka (na konci vety).

Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu). Úloha je vhodná na samostatnú prácu.

Úloha 3

Žiaci sa pokúsia vyriešiť rébusy. Pomenujú ilustráciu slovom a vytvoria nové slová.

Riešenie: MYŠLIENKA, KOLIENKA, PODKOLIENKA

Hodinková úloha

Žiaci vyfarbujú plôšky s trojuholníkmi. Obrázok dokončia. Pracujú samostatne.

Poznámka: Báseň je zhudobnená (ide o text piesne).

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 3.

Červené jablčko, ľudové riekanky, báseň

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 15

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 162

Tematický celok: Rodina

Ciele:

- ✓ rozvíjať čítanie s porozumením;
- ✓ chápať obsah textu;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ poznať a ceniť si kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o rodine, spievaním ľudových piesní, ktoré majú žiaci najradšej alebo ktoré im spieva mama, prípadne babka. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah textu). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie básne a ľudových riekaniak – je vhodné, ak nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor.

Obsahová analýza textu – rozprávanie sa viaže na informácie nepriamo uvedené v básni alebo v riekankách, nasleduje práca s nesúvislým textom. Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Jazyková analýza – je zameraná na hlásky, slabiky (spoluhláskové skupiny), slová (počet písmen) a vety.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci pracujú s textom básne. Riešia doplňovačku, legendu tvoria obrázky (ide o formu autodiktátu).

Po správnom vyriešení dopíšu slovo z tajničky do básne. Následne čítajú báseň znova. Úloha je otvorená so stručnou odpoveďou, doplňovacia, v ktorej do neúplnej vety doplnia slovo z tajničky.

Riešenie: 1. MEDVEĎ, 2. AUTO, 3. MAČKA, 4. IHLA, 5. ČEREŠŇA, 6. KLÚČ, 7. AUTOBUS;

tajnička: MAMIČKA

Úloha 2

Žiaci pracujú s textom ľudovej riekanky. Dopisujú do nej chýbajúce slová. Ako pomôcka im slúžia slová v zátvorke. Správne riešenie vydedukujú z kontextu. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodit' priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Hodinková úloha

Žiaci odpíšu text básne do zošita. Dbáme na dodržanie gramatických a pravopisných pravidiel. Pri odpisovaní básne by mali žiaci napísať jeden verš do jedného riadku tak, ako je to v básni v čítanke.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na bezchybný odpis básne do zošita.

Pol prázdnin s tetou Kolieskovou (Toňa Revajová)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strany 16 – 17
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 163 – 164

Tematický celok: Rodina

Ciele:

- ✓ čítať správne a s porozumením prozaický text;
- ✓ správne formulovať odpovede na dané otázky;
- ✓ vedieť posúdiť charakter textu;
- ✓ chápať obsah textu;
- ✓ vyjadriť pocity vyvolané prečítaným textom;
- ✓ čítať opytovacie vety so správnou intonáciou;
- ✓ rozvíjať čítanie s porozumením;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

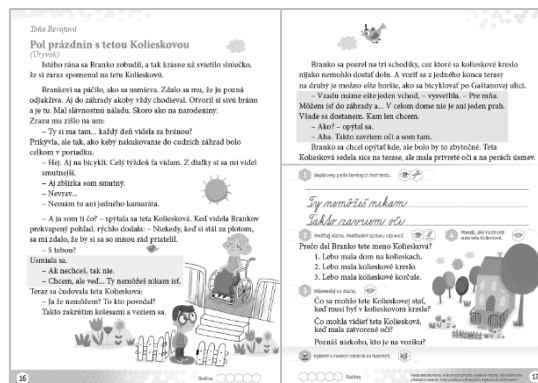
Odporúčame začať motivačným rozhovorom o rodine a príbuzných, priateľoch, o telesne postihnutých ľuďoch a o tom, ako im môžeme pomôcť. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah textu). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie prozaického textu – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Pri priamej reči je vhodné, ak učiteľ mení intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším. S textom pracujeme na viacerých vyučovacích hodinách. Pri čítaní môžeme využiť prerušované čítanie (po prečítaní časti textu čítanie prerušíme a žiaci povedia obsah prečítanej časti, aby si ľahšie zapamätali dej príbehu).

Obsahová analýza textu – rozprávanie na základe otázok, ktoré sa viažu na informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu) i na informácie nepriamo uvedené v texte (2. úroveň porozumenia textu), interpretácia a integrácia myšlienok a informácií (3. úroveň porozumenia textu), rozlíšenie reči postáv, dokončenie príbehu. Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).

Jazyková analýza – je zameraná na viacslabičné slová, vetu, správne čítanie oznamovacích a opytovacích viet (intonácia), zakončenie viet, veľké písmeno vo vlastných menách osôb. Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci dopĺňajú do viet chýbajúce slová podľa textu. Kvôli lepšej orientácii v dlhšom texte sú časti textu, v ktorých vyhľadávajú slová do daných viet, odlíšené farebným podkladom. Úloha je otvorená so stručnou odpoveďou, doplňovacia, kde žiaci do neúplných viet doplnia slová. Doplnené vety prečítajú.

Úloha 2

Žiaci pracujú s prozaickým textom. Po prečítaní otázky a návrhov odpovedí určia správnu odpoveď. Riešenie sa viaže k informáciám uvedeným v texte (1. úroveň porozumenia textu). Správnu odpoveď podčiarknu. Ide o zatvorenú úlohu s výberom správnej odpovede.

Riešenie: Lebo mala kolieskové kreslo.

Úloha 3

Žiaci odpovedajú na otázky. Úloha je zameraná na informácie, ktoré sú nepriamo uvedené v texte (2. úroveň porozumenia textu), ale aj na interpretáciu a integráciu myšlienok a informácií (3. úroveň porozumenia textu). Odpovede prerozprávajú vlastnými slovami. Žiakom poskytneme dostatočný priestor na rozprávanie a akceptujeme ich názory. Úlohami podobného typu sa snažíme u žiakov rozvíjať spôsobilosť vyvodzovať závery z prečítaného textu a rozvíjať spôsobilosť vyjadriť pocity vyvolané prečítaným textom. Úloha je otvorená so širokou odpoveďou, tzv. neštrukturalizovaná.

Úloha 4

Žiaci hľadajú a využívajú informácie, ktoré sú v texte uvedené nepriamo. Úloha je zameraná na vyvodenie priamych záverov (2. úroveň porozumenia textu). Žiaci sa pokúsia pomenovať vlastnosti tety Kolieskovej. Opäť im poskytneme priestor na rozprávanie. Úloha je otvorená so širokou odpoveďou, tzv. neštrukturalizovaná.

Hodinková úloha

Žiaci dokresľujú a vyfarbujú ilustráciu. Odporúčame, aby pri práci s ilustráciou žiaci rozprávali o tom, čo vyjadruje, prečo ju ilustrátorka nakreslila práve takto a prečo tam oni dokreslili práve tieto svoje obrázky.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 2.

Veľké prvácke tajomstvo (Ján Turan)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strany 18 – 19
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 165

Tematický celok: Škola

Ciele:

- ✓ čítať správne a s porozumením prozaický text;
- ✓ voľne reprodukovat' prečítaný text;
- ✓ čítať opytovacie vety so správnou intonáciou;
- ✓ vyjadriť pocity vyvolané prečítaným textom;
- ✓ poznať funkciu ilustrácie;
- ✓ rozvíjať kritické myslenie;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o priateľstve medzi deťmi v triede, prečítanie alebo porozprávanie rozprávky *O Jankovi Hraškovi*. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah textu). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k *Šlabikáru LIPKA®*, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie prozaického textu – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Pri priamej reči je vhodné, ak učiteľ mení intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.

Obsahová analýza textu – voľné rozprávanie na základe informácií, ktoré sú priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu), interpretácia a integrácia myšlienok a informácií (3. úroveň porozumenia textu), dokončenie príbehu. Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).

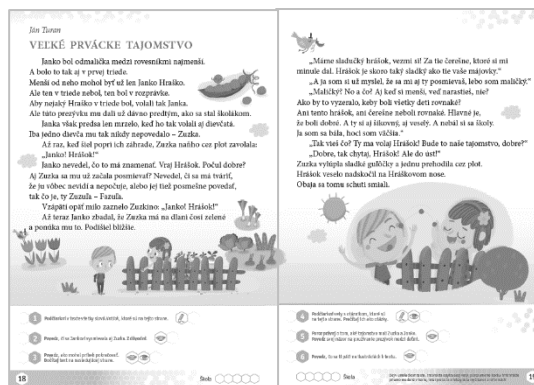
Jazyková analýza – je zameraná na vetu, správnu intonáciu pri čítaní opytovacích viet a na zakončenie viet.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci pracujú s prozaickým textom. Podčiarkujú v texte na danej strane všetky slová *Hrašok*. Žiaci by si mali všimnúť, že v texte sú slová *Hrašok* (meno) a *hrašok* (plodina). Podčiarkujú však všetky slová *Hrašok*, preto je dôležité, aby vysvetlili podľa obsahu viet, či ide o meno alebo plodinu. Napríklad

v priamej reči Zuzky: „*Janko! Hrášok!*“ žiaci podčiarknu dané slovo, ale tu predstavuje plodinu, nie meno.

Úloha 2

Žiaci pracujú s prozaickým textom. Po prečítaní časti textu sa vyjadrujú k situácii z príbehu o vysmievaní sa Zuzky Jankovi. Rozhodnú, či naozaj išlo o vysmievanie. Svoje názory zdôvodnia. Riešenie rozvíja spôsobilosť interpretovať myšlienky a informácie z textu na základe vlastných skúseností (3. úroveň porozumenia textu).

Úloha 3

Žiaci prečítajú časť textu na strane 18. Pokúsia sa vymyslieť, ako mohol príbeh pokračovať. Akceptujeme ich názory. Úlohami podobného typu sa snažíme u žiakov rozvíjať kritické myslenie. Po diskusii pokračujú v čítaní príbehu. Následne im ešte poskytneme priestor na porovnanie ich návrhov a skutočného dokončenia príbehu.

Úloha 4

Žiaci podčiarkujú v texte všetky opytovacie vety. Čítajú ich ako otázky. Dbáme na správnu intonáciu pri čítaní viet s otáznikmi. Ide o otvorenú úlohu so širokou odpoveďou – tzv. štrukturalizovanú (žiaci podčiarknu 6 viet).

Úloha 5

Žiaci voľne reprodukovujú text, rozprávajú o tom, aké tajomstvo mali *Zuzka a Janko*. Vyjadrujú vlastný názor na používanie prezývok medzi deťmi. Spoločne so žiakmi sformulujeme pravidlo o nevysmievaní sa. Pokúsime sa ho zaviesť aj v triede a trvať na jeho dodržiavaní. Ide o otvorenú úlohu so širokou odpoveďou – tzv. štrukturalizovanú. Žiaci sami posúdia, čo všetko môže byť v odpovedi.

Úloha 6

Žiaci pozorujú ilustrácie. Pokúsia sa vysvetliť zámer ilustrátorky, prečo nakreslila k textu práve také ilustrácie. Povedia, či sa im ilustrácia páči alebo nie, čo by do nej doplnili... Žiakov pochválime za vyjadrenie svojho názoru.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 3.

Stopovanie sa začína (Viliam Klimáček)

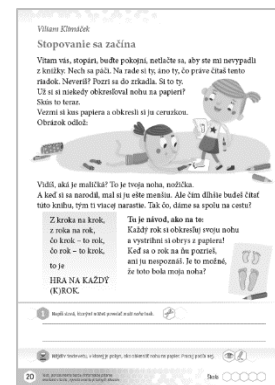
Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 20

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 166

Tematický celok: Škola

Ciele:

- ✓ čítať správne a s porozumením prozaický text;
- ✓ voľne reprodukovat' prečítaný text;
- ✓ vyjadriť pocity vyvolané prečítaným textom;
- ✓ rozvíjať spôsobilosť vyvodzovať závery z prečítaného textu;
- ✓ vedieť aplikovať informácie z textu do života;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Je vhodné začať motivačným rozhovorom o škole, o deťoch a o tom, ako deti rastú, rozhovorom o ilustrácii. Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie prozaického textu – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Pri priamej reči je vhodné, ak učiteľ mení intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.

Obsahová analýza textu – praktické využitie informácií, ktoré sú priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu), vyvodenie priamych záverov (2. úroveň porozumenia textu). Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakom vysvetlíme, že autor textu sa individuálne prihovára každému žiakovi, hoci v texte nie sú žiadne mená. Text obsahuje pracovný postup obkresľovania nohy. Práca podľa neho vyžaduje od žiaka porozumenie textu na 2. úrovni (vyvodenie priamych záverov z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte).

Jazyková analýza – je zameraná na slová s podobným významom, slovné spojenia a na vety.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci po prečítaní textu hľadajú iné slová s podobným významom k slovnému spojeniu *malá noha*. Svoje nápady napíšu. Je to otvorená úloha so stručnou odpoveďou, tzv. produkčná. Odpoveďou je slovo alebo slovné spojenie.

Hodinková úloha

Žiaci pracujú v dvojiciach. V texte hľadajú vetu, v ktorej je inštrukcia k tomu, čo majú urobiť raz za rok, ako majú obkresliť svoju nohu na papier. Podľa tejto vety ju obkreslia. Žiaci prakticky využijú informáciu získanú z textu. Upozorníme ich, aby postupovali podľa pokynu uvedeného v texte.

Obrázok stopy bude mať diagnostický význam pri posúdení miery porozumenia textu.-Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 1.

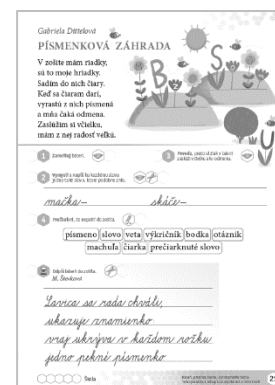
Písmenková záhrada (Gabriela Dittelová)

Lavica (Mária Števková)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 21

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 167

Tematický celok: Škola

Ciele:

- ✓ čítať básne napísané tlačným a písaným písmom;
- ✓ predniesť báseň;
- ✓ rozvíjať čítanie s porozumením;
- ✓ vyjadriť pocity vyvolané prečítaným textom;
- ✓ rozvíjať spôsobilosť vyvodzovať závery z prečítaného textu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o škole, o prvákoch, rozprávaním o ilustrácii. Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť Zdokonaľovacie obdobie. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie básne – je vhodné prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Dôraz sa kladie na prednes básne, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.

Obsahová analýza textu – praktické využitie informácií, ktoré sú priamo uvedené v texte, vyvodenie priamych záverov, interpretovanie a integrovanie myšlienok a informácií, rým v básni (zvuková zhoda na konci slov, slovo rým nepoužívame). Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Jazyková analýza – je zameraná na hlásky – písmená, (s dĺžňom, mäkkčňom, dvojhláskami), na slová a na dĺžku viet (počet slov vo vete).

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci sa snažia o umelecký prednes básne. Odporúčame, aby učiteľ vždy predniesol dva verše (ktoré spravidla tvoria jednu vetu) a žiaci čítajú text a napodobňujú prednes učiteľa.

Úloha 2

Žiaci vymyslia a napíšu ku každému slovu jedno také slovo, ktoré znie podobne (má podobné zvukové zakončenie). Úloha je vhodná na samostatnú prácu.

Úloha 3

Žiaci hovoria, prečo si žiak z básničky zaslúži včielku ako odmenu. Úloha rozvíja spôsobilosť vyvodzovať závery z prečítaného textu. Odporúčame viesť žiakov k tomu, aby odpovede formulovali do jednej vety, ktorá je výstižná a zmysluplná. Cieľom tým rozvíjame ich komunikačné spôsobilosti.

Úloha 4

Žiaci prečítajú všetky slová v rámečkoch. Vyhľadajú a prečiarknu v daných slovách tie, ktoré predstavujú niečo, čo nepatrí do zošita. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Hodinková úloha

Žiaci odpisujú básne do zošita. Dbáme na dodržanie gramatických a pravopisných pravidiel. Pri odpisovaní básne by mali žiaci napísať jeden verš do jedného riadka tak, ako je to v básni v čítanke.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 2.

Abeceda zdravia (Štefan Moravčík)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strany 22 – 23
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 168

Tematický celok: Škola

Ciele:

- ✓ rozvíjať čítanie s porozumením;
- ✓ rozvíjať spôsobilosť vyvodzovať závery z prečítaného textu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o tom, čo majú žiaci na desiatu, obed v škole, o zdravom spôsobe života. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah básne). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie básne – je vhodné, ak nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor.

Obsahová analýza textu – rozprávanie sa viaže na informácie uvedené v básni priamo (ovocie a zelenina) i nepriamo (zvieratá), interpretácia a integrácia myšlienok a informácií (3. úroveň porozumenia textu), práca s nesúvislým textom. Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Jazyková analýza – je zameraná na hlásky a písmená, na slabiky, slová.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

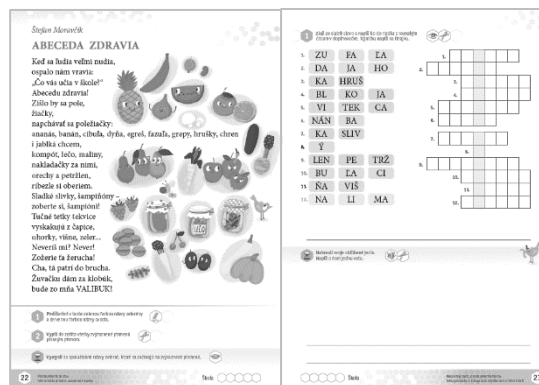
Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci pracujú s textom básne, v ktorom sú informácie vyjadrené zrozumiteľne. Pri riešení úlohy si postupne čítajú text. Hľadajú a podčiarkujú v texte zelenou farbou názvy zeleniny a červenou farbou názvy ovocia. S pojmami *ovocie* a *zelenina* sa žiaci nestretli na vyučovaní prvouky v 1. ročníku, predpokladáme však, že v bežnom živote sa s nimi stretli a vedia určiť aspoň základné druhy ovocia a zeleniny. Úlohu riešime so žiakmi spoločne práve preto, aby mali istotu, že pomenovania zaradili správne. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodit' priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Úloha 2

Žiaci vypíšu do zošita všetky zvýraznené písmená z textu básne. Postupujú od začiatku až po koniec básne. Prepisujú tlačené tvary malých písmen podľa abecedy. Je to otvorená úloha so širokou

odpoveďou (tzv. štrukturalizovaná), kde je štruktúra daná konvenčne. Žiakov upozorníme, aby dodržali všetky kroky postupu podľa pokynov.

Hodinková úloha

Žiaci vymyslia názvy zvierat, ktoré sa začínajú na zvýraznené písmená. Je to otvorená úloha so širokou odpoveďou (tzv. štrukturalizovaná) s vymedzenou štruktúrou. Ak sa žiakom podarí vymyslieť názov na každé zvýraznené písmeno, bude ich 23.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 1.

Úloha 1, str. 23

Na strane 23 pokračujú úlohy, ktoré témou súvisia s básňou *Abeceda zdravia*. Žiaci vpisujú podľa pokynov slová do doplňovačky. Správne usporiadajú poprehadzované slabiky slov. Slová, ktoré označujú zeleninu a ovocie, sú očíslované podobne ako riadky v krížovke. Riešenie doplňovačky zapíšu na linajku a prečítajú ho. Rozširujúcou aktivitou je vysvetlenie slovného spojenia, ktoré je riešením doplňovačky a jeho použitie vo vetách.

Riešenie: FAZUĽA, JAHODA, HRUŠKA, JABLKO, TEKVICA, BANÁN, SLIVKA, Ý, PETRŽLEN, CIBUĽA, VI, ŠŤA MALINA; tajnička: AZDRVÁ VÝŽIVA

Hodinková úloha, str. 23

Žiaci kreslia, čo najradšej jedávajú na obed. Napíšu jednu vetu o obrázku. Vytvoríme im priestor aj na rozprávanie. Pred písaním si žiaci zopakujú pravidlá pri písaní viet (veľké písmeno na začiatku vety, bodka, otáznik alebo výkričník na konci vety). Je vhodné, aby sa žiaci vždy spýtali na pravopis slova, ktoré nevedia správne napísať (výskyt y, i, ä...). Riešenie rozvíja spôsobilosť samostatne napísať vlastnú myšlienku v rozsahu jednej vety (požiadavka iŠVP).

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 1.

Ako sa ŠKOLA hrala na školu (Peter Karpinský)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strany 24 – 25
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 169

Tematický celok: Škola

Ciele:

- ✓ čítať správne a s porozumením prozaický text;
- ✓ rozvíjať kritické myslenie;
- ✓ voľne rozprávať na danú tému;
- ✓ interpretovať a integrovať myšlienky a informácie (3. úroveň porozumenia textu);
- ✓ písomne vyjadriť myšlienku;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o škole, školskom dianí, živote v škole, rozprávaním zážitkov. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah básne). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie prozaického textu – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Pri priamej reči je vhodné, ak učiteľ mení intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.

Obsahová analýza textu – rozprávanie sa viaže na informácie uvedené priamo v texte, interpretácia a integrácia myšlienok a informácií (3. úroveň porozumenia textu). V texte je personifikovaná škola – odporúčame rozprávať sa so žiakmi o tom, či je to možné aj v skutočnom živote, prečo to podľa nich autor takto napísal v texte. Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, poučný...).

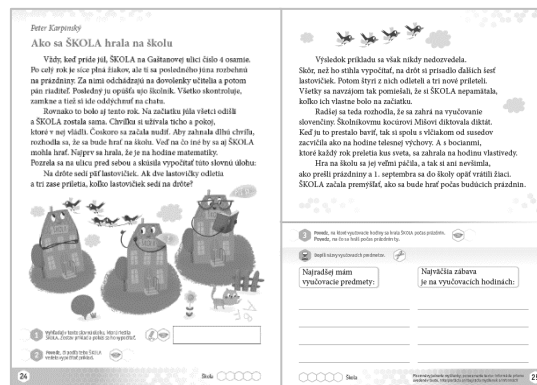
Jazyková analýza – je zameraná na plynulé čítanie viacslabičných slov a na splyvavé čítanie slov s predložkami.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci pracujú s prozaickým textom. Hľadajú v ňom slovnú úlohu, ktorú riešila ŠKOLA. Pokúsia sa zostaviť (napísať) príklad a vypočítať ho. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: $5 - 2 + 3 = 6$

Úloha 2

Žiaci sa na základe poslednej vety textu pokúsia podľa vlastného uváženia pokračovať v príbehu a porozprávať, či ŠKOLA vypočítať príklad vie, alebo nevie. Žiakom poskytneme dostatočný priestor na rozprávanie a akceptujeme ich názory. Úlohami podobného typu sa snažíme u žiakov rozvíjať kritické myslenie. Po diskusii pokračujú v čítaní príbehu. Je to otvorená úloha so širokou odpoveďou, tzv. neštrukturalizovaná. Riešenie rozvíja spôsobilosť interpretovať myšlienky a informácie z textu na základe vlastných skúseností (3. úroveň porozumenia textu).

Úloha 3

Žiaci na základe prečítaného rozprávajú, na ktoré vyučovacie hodiny sa hrala ŠKOLA počas prázdnin. Následne rozprávajú o svojich obľúbených hrách počas prázdnin. Riešenie úlohy dáva žiakom priestor na prezentovanie svojich myšlienok v kolektíve žiakov.

Hodinková úloha

Žiaci dopisujú názvy vyučovacích predmetov podľa textu v hlavičkách stĺpcov. Napíšu, ktorý vyučovací predmet majú najradšej a na ktorej hodine v škole je najväčšia zábava. Dáme na dodržanie gramatických a pravopisných pravidiel. Žiakom pomáhame pri písaní slov, v ktorých sú pravidlá, ktoré ešte nepoznajú (pravopis i, y, ä...). Vytvoríme im priestor aj na rozprávanie.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 3.

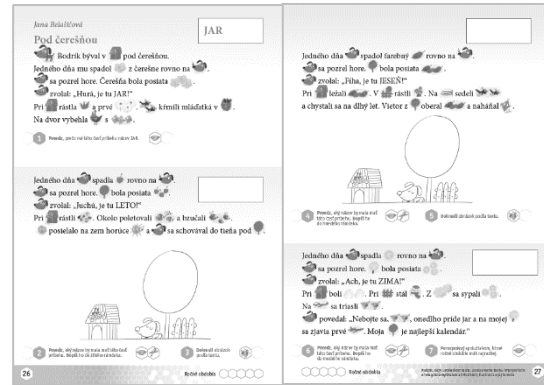
Pod čerešňou (J. Belašičová)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strany 26 – 27
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 170

Tematický celok: Ročné obdobia

Ciele:

- ✓ čítať s porozumením obrázkový text (maľované čítanie);
- ✓ osvojiť si správnu intonáciu čítania viet;
- ✓ vymyslieť nadpis častiam textu;
- ✓ doplniť text podľa ilustrácie;
- ✓ priradiť ilustráciu k textu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Je vhodné začať motivačným rozhovorom o ročných obdobiach, prezentáciou o ročných obdobiach. Odporúčame motivovať žiakov aj hádankami o ročných obdobiach. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah textu). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie prozaického textu – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Pri priamej reči je vhodné, ak učiteľ mení intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším. Žiaci text sledujú a povedia slová, ktoré sú znázornené pomocou obrázkov.

Obsahová analýza textu – je zameraná na dej v umeleckom texte; rozprávanie sa viaže na základe otázok k informáciám priamo aj nepriamo uvedeným v texte; súvislé rozprávanie – opis ročných období; členenie textu – nadpis, text; ilustrácia a jej funkcia. Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame využiť rozprávanie o obsahu textu na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, poučný...).

Jazyková analýza – je zameraná na druhy viet, nahrádzanie ilustrácie slovom.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci pracujú s umeleckým textom (maľovaným čítaním). Text je rozdelený na viac častí. Po prečítaní prvej časti žiaci rozprávajú, prečo autorka textu pomenovala túto časť príbehu JAR. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Úloha 2

Žiaci po prečítaní druhej časti vymyslia jej názov. Nadpis napíšu do rámčeka. Doplnením úlohy môže byť rozprávanie o ďalšom ročnom období, ktorým je LETO. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Úloha 3

Žiaci dokreslia obrázok podľa porozumenia textu v časti venovanej letnému ročnému obdobiu. Úloha má diagnostický charakter, preto odporúčame, aby ju žiaci riešili samostatne. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Úloha 4

Žiaci sa po prečítaní tretej časti členeného textu pokúsia vymyslieť názov tejto časti. Nadpis napíšu do rámčeka. Doplnením úlohy môže byť rozprávanie o ďalšom ročnom období, ktorým je JESEŇ. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Úloha 5

Úloha je rovnaká ako úloha 3. Žiaci dokreslia obrázok podľa porozumenia textu v časti venovanej jesennému ročnému obdobiu. Úloha má diagnostický charakter, preto odporúčame, aby ju žiaci riešili samostatne. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Úloha 6

Žiaci po prečítaní poslednej časti členeného textu vymýšľajú názov, nadpis tejto časti, a napíšu ho do rámčeka. Doplnením úlohy môže byť rozprávanie o ďalšom ročnom období, ktorým je ZIMA. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Úloha 7

Žiaci samostatne rozprávajú o svojom obľúbenom ročnom období. Odporúčame, aby si žiaci vopred povedali, najmenej koľko slov by mala mať každá veta (5 – 6 slov), ktorými slovami by sa nemala začínať (že, a, lebo...). Úloha rozvíja komunikačné kompetencie žiakov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úloh 2, 4, 6.

O jeseni, Ľudová (Ľudová slovesnosť)

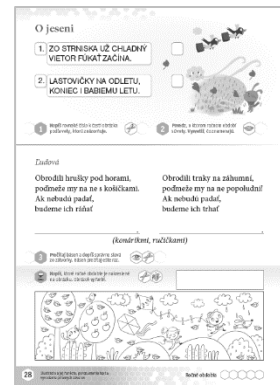
Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 28

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 171

Tematický celok: Ročné obdobia

Ciele:

- ✓ čítať texty ľudovej slovesnosti;
- ✓ rozvíjať čítanie s porozumením;
- ✓ orientovať sa v texte;
- ✓ poznať funkciu ilustrácie;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o ročných obdobiach. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah textu). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom. Odporúčame zaradiť aj prezentáciu o ročných obdobiach (podľa individuálnych podmienok v triede).

Práca s textom

Čítanie pranostiek a ľudovej básne – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Je vhodné, ak učiteľ pri čítaní mení intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.

Obsahová analýza textu – rozprávanie sa viaže na informácie uvedené v pranostikách a v básni, na časovú následnosť, vzťah medzi textom a ilustráciou. Po prečítaní textu je dobré viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame využiť rozprávanie o obsahu textu na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, zaujímavý, poučný...).

Jazyková analýza – je zameraná na slová a vety.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci čítajú pranostiky. Pozorujú obrázok a správne ho očísľujú podľa vety, ktorú znázorňuje. Pre správne očíslovanie obrázkov musia žiaci dobre porozumieť textu pranostiek (2. úroveň porozumenia textu). Úlohu môžu vypracovať samostatne. Riešenie úlohy je vhodné na diagnostikovanie miery porozumenia textu. Úloha je otvorená so stručnou odpoveďou, tzv. produkčná.

Úloha 2

Žiaci pracujú s pranostikami. Určia ročné obdobie, ku ktorému sa viažu a pokúsia sa vysvetliť, čo pranostiky znamenajú. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Úloha 3

Žiaci čítajú ľudovú báseň. Dopisujú do nej chýbajúce slová. Ako pomôcka im slúžia slová v zátvorke. Správne riešenie vydedukujú z kontextu. Po doplnení slov čítajú báseň znovu. Úloha má diagnostický charakter. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Hodinková úloha

Žiaci identifikujú ročné obdobie, ktoré je na nevyfarbenej ilustrácii. Napíšu jeho názov a následne ilustráciu vyfarbia. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 2.

Jeseň, Brázdy (Ondrej Nagaj)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 29

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 171

Tematický celok: Ročné obdobia

Ciele:

- ✓ čítať básne s porozumením;
- ✓ odlišiť poéziu od prozaických textov;
- ✓ orientovať sa v texte;
- ✓ riešiť úlohy na porozumenie textu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o jeseni, spievaním piesní, napr.: *Prší, prší* alebo *Fúkaj, fúkaj vetričku*. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah básne). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobia*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom. Odporúčame zaradiť aj prezentáciu na tému jeseň (podľa individuálnych podmienok v triede).

Práca s textom

Čítanie básní – je vhodné prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu, plynulé čítanie a prednes básne ako vzor, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.

Obsahová analýza textu – súvislé rozprávanie sa viaže na informácie uvedené v básňach priamo i nepriamo, na opis predmetov a dejov. Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, poučný...), čo ich na ňom najviac zaujalo.

Jazyková analýza – je zameraná na slová a vety, na písomné vyjadrenie myšlienky. Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci spájajú slová podľa textu. Vyberajú z troch možností. Úloha je zatvorená s výberom odpovede, tzv. polytomická. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: Žiaci spoja slovo *jeseň* so slovom *zamračená*.

Úloha 2

Žiaci opisujú, aká môže byť jeseň. Nadviažu na text básne *Jeseň*. Úlohu môžu vypracovať samostatne. Riešenie rozvíja spôsobilosť interpretovať myšlienky a informácie z textu na základe vlastných skúseností (3. úroveň porozumenia textu).

Úloha 3

Žiaci riešia úlohu po prečítaní básní *Jeseň* a *Brázdy*. Vyhľadajú slovo, ktoré sa nachádza v oboch básňach.

Riešenie: JESEŇ

Úloha 4

Žiaci pracujú s textom básne *Brázdy*. V texte prečítajú podčiarknutú časť vety a vyznačia, čo znamená. Úloha je zatvorená s výberom odpovede, tzv. polytomická. Doplnením úlohy môže byť, že sa žiaci pokúsia vysvetliť, prečo je dôležité starať sa o obilie, o zrnno. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodit' priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: Žiaci vyznačia 2. možnosť.

Hodinková úloha

Žiaci spoločne vymýšľajú dopĺňovačku k slovu JES .EŇ Napíšu ju do zošita. Takáto úloha je otvorená so širokou odpoveďou, tzv. štrukturalizovaná so štruktúrou danou konvenčne, má určitý algoritmický predpis.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 2.

Snehuliacky Silvester (Štefan Moravčík)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 30

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 172

Tematický celok: Ročné obdobia

Ciele:

- ✓ čítať básne s porozumením;
- ✓ vedieť prerozprávať jednoduchý dej literárneho útvaru;
- ✓ odlišiť poéziu od prozaických textov;
- ✓ orientovať sa v texte;
- ✓ poznať funkciu ilustrácie;
- ✓ predniesť krátku básne;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o zime, spievaním piesní o zime. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah básne). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobia*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom. Odporúčame zaradiť aj prezentáciu na tému zima (podľa individuálnych podmienok v triede).

Práca s textom

Čítanie a prednes básne – odporúčame čítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Pri prednese básne je vhodné, ak učiteľ mení intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.

Obsahová analýza textu – rozprávanie sa viaže na informácie priamo i nepriamo uvedené v básni, nasleduje vysvetlenie významu viet, text v ilustrácii. Po prečítaní textu je vhodné viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, poučný...), čo ich na ňom najviac zaujalo.

Jazyková analýza – je zameraná na správnu výslovnosť slov so slabikami, ktoré sa vyslovujú mäkko, na členenie viet a prednes básne.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci dopíšu vetu podľa textu. Vysvetlia význam vety. Odporúčame pomáhať im otázkami. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodit' priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Úloha 2

Žiaci vyberú a vyznačia tie zo štyroch možností, ktoré zodpovedajú významu slova *bály*. Správne možnosti vyfarbia. Úloha je zatvorená s výberom odpovede, tzv. polytomická. Rozširujúcou úlohou môže byť tvorenie viet s danými slovami. Jej riešením si žiaci rozvíjajú aktívnu slovnú zásobu.

Riešenie: plesy, tancovačky

Hodinková úloha

Žiaci vymýšľajú a dokresľujú do ilustrácie snehuliacky bál. Odporúčame, aby žiaci svoje kresby potom prezentovali spolužiakom.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 2.

Jarný zvuk (Ján Andel)

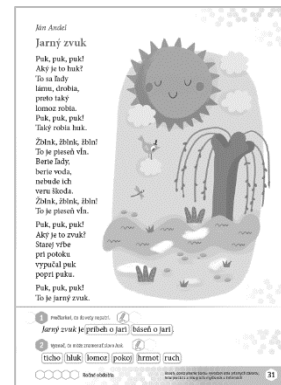
Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 31

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 173

Tematický celok: Ročné obdobia

Ciele:

- ✓ čítať básne s porozumením;
- ✓ odlišiť poéziu od prozaických textov;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o jari. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah básne). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobia*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom. Podľa podmienok v triede môžeme zaradiť projektové vyučovanie o ročných obdobiach.

Práca s textom

Čítanie a prednes básne – je vhodné, ak nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu, plynulé čítanie a prednes básne ako vzor, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším. Odporúčame sa zamerať na výraznú intonáciu citoslovieč.

Obsahová analýza textu – je zameraná na vyhľadávanie a prehodnotenie širších súvislostí obsahu textu (3. úroveň porozumenia textu), využitie informácií z textu v reálnom živote, rým v básni (zvuková zhoda na konci slov, slovo *rým* nepoužívame). Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, poučný...), čo ich na ňom najviac zaujalo.

Jazyková analýza – je zameraná na druhy viet, vety s výkričníkom a otáznikom, na správnu intonáciu a na synonymá (hľadanie slov s podobným významom).

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci vyberú dokončenie vety z dvoch možností podľa obsahu textu. Je to otvorená úloha so stručnou odpoveďou, tzv. doplňujúca. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: Jarný zvuk je básneň o jari.

Úloha 2

Žiaci vyznačia v daných slovách tie, ktoré majú rovnaký alebo podobný význam ako slovo *huk*. Ide o slová s podobným významom – *synonymá* (toto slovo však pri práci so žiakmi nepoužívame). Riešenie rozvíja spôsobilosť interpretovať myšlienky a informácie z textu na základe vlastných skúseností (3. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: hluk, lomoz , hrmot, ruch. Slová označujú vydávanie hlasných zvukov, nezladených zvukov...

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 1.

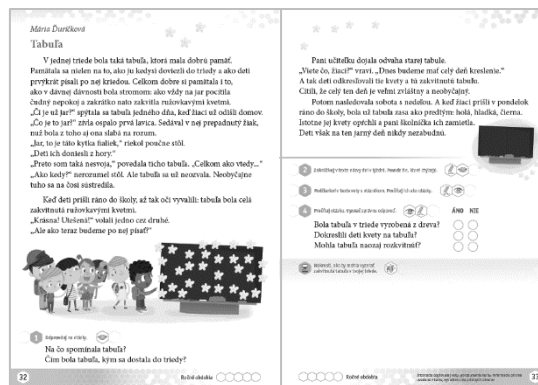
Tabuľa (Mária Ďuríčková)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strany 32 – 33
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 174

Tematický celok: Ročné obdobia

Ciele:

- ✓ čítať prozaický text správne a s porozumením;
- ✓ správne formulovať odpovede na dané otázky;
- ✓ voľne rozprávať na danú tému;
- ✓ vyhľadať informácie priamo uvedené v texte;
- ✓ vyvodiť priame závery;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o tom, z čoho sú vyrobené predmety v triede, rozprávaním o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah textu). Odporúčame zaradiť aj projektové vyučovanie o ročných obdobiach. Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobia*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie prozaického textu – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Pri priamej reči je vhodné, ak učiteľ mení intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším. S textom pracujeme na viacerých vyučovacích hodinách. Pri čítaní môžeme využiť prerušované čítanie (po prečítaní časti textu čítanie prerušíme a žiaci povedia obsah prečítanej časti, aby si ľahšie zapamätali dej príbehu).

Obsahová analýza textu – rozprávanie na základe otázok, ktoré sa viažu na informácie uvedené v texte priamo i nepriamo, súvislé rozprávanie na danú tému. Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiak postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, poučný...), čo ich na ňom najviac zaujalo.

Jazyková analýza – je zameraná na rozlišovanie viet podľa zakončenia, na opytovacie vety a na správnu intonáciu.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci pracujú s textom. Po jeho prečítaní sa pokúsia odpovedať na otázky viažuce sa k informáciám uvedeným v texte priamo i nepriamo. Odpovede prerozprávajú svojimi slovami. Žiakom poskytneme dostatočný priestor a akceptujeme všetky názory žiakov. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu) a vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Úloha 2

Žiaci hľadajú v texte názvy dní v týždni a zakrúžkujú ich. Doplňajú tie dni v týždni, ktoré chýbajú (*utorok, streda, štvrtok, piatok*). Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Úloha 3

Žiaci vyhľadajú a podčiarknu v texte všetky vety s otáznikom (v texte je 5 krátkych opytovacích viet). Prečítajú ich ako otázky a prepíšu ich do zošita. Pri prepise viet dbáme na dodržanie gramatických a pravopisných pravidiel.

Úloha 4

Žiaci po prečítaní otázky vyznačia odpovede z daných možností. Pravdu označia vyfarbením krúžku pod slovom *ÁNO*, nepravdu vyfarbením krúžku pod slovom *NIE*. Úloha je zatvorená dichotomická, pri ktorej žiaci odpovedajú výberom jednej z možností, v tomto prípade *ÁNO/NIE*. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu) a vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: 1. *ÁNO*; 2. *NIE*; 3. *NIE*

Hodinková úloha

Žiaci nakreslia, ako si predstavujú zakvitnutú tabuľu v svojej triede. Ide o otvorenú úlohu, žiak odpoveď kreslí.

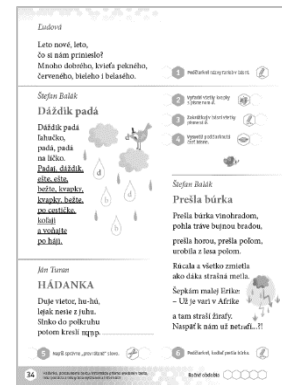
Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 4.

Ľudová
Dážďik padá (Štefan Balák)
Prešla búrka (Štefan Balák)
Hádanka (Ján Turan)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 34

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 175

Tematický celok: Ročné obdobia

Ciele:

- ✓ čítať básne s primeraným prednesom;
- ✓ rozvíjať čítanie s porozumením;
- ✓ vyhľadávať informácie priamo i nepriamo uvedené v texte;
- ✓ orientovať sa v texte;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o ročných obdobiach. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah básne). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobia*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie a prednes básní – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor.

Obsahová analýza textu – rozprávanie sa viaže na informácie priamo i nepriamo uvedené v texte básní, interpretácia a integrovanie myšlienok a informácií. Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, poučný...), čo ich na ňom najviac zaujalo.

Jazyková analýza – je zameraná na slová s *d* a slová s *b*.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci pracujú s textom básne *Ľudová*. Podčiarknu názvy farieb. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: červeného, bieleho, belasého

Úloha 2

Žiaci pracujú s textom básne *Dáždik padá*. Vyfarbujú všetky kvapky s písmenom *d*. Rozširujúcou aktivitou môže byť krúžkovanie písmena *d* v slovách básne, prípadne tvorenie iných slov.

Úloha 3

Žiaci zakrúžkujú v texte básne *Dáždik padá* všetky písmená *b*. Rozširujúcou aktivitou môže byť krúžkovanie písmena *b* v slovách básne, prípadne tvorenie iných slov.

Úloha 4

Žiaci vysvetľujú podčiarknutú časť básne *Dáždik padá*. Odporúčame pomôcť žiakom otázkami. Riešenie rozvíja spôsobilosť interpretovať myšlienky a informácie z textu na základe vlastných skúseností (3. úroveň porozumenia textu).

Úloha 5

Žiaci pracujú s textom básne *Hádanka*. Napíšu správne „prevrátené“ slovo. Rozširujúcou aktivitou môže byť tvorenie viet s daným slovom podľa vopred určených pravidiel (najmenej koľko slov musí mať veta, použijú/nepoužijú v nej mená detí, názvy zvierat...).

Úloha 6

Žiaci pracujú s textom básne *Prešla búrka*. Podčiarknu všetky slová, ktoré hovoria o tom, kadiaľ prešla búrka. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: vinohradom, horou, poľom, lesom

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 4.

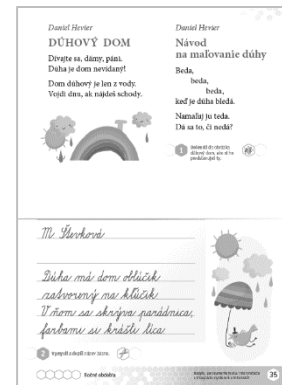

Dúhový dom (Daniel Hevier)

Návod na maľovanie dúhy (Daniel Hevier)

Bez názvu (Mária Števková)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 35
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 176

Tematický celok: Ročné obdobia

Ciele:

- ✓ čítať básne napísané tlačeným a písaným písmom;
- ✓ vymyslieť nadpis k básni;
- ✓ rozvíjať čítanie s porozumením;
- ✓ orientovať sa v texte;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o dúhe. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah básne). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobia*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie a prednes básne – je vhodné prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor.

Obsahová analýza textu – rozprávanie sa viaže na informácie priamo uvedené v texte básní a na nadpis k básni. Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, poučný...), čo ich na ňom najviac zaujalo.

Jazyková analýza – je zameraná na slová s dlhými slabikami a na slová so slabikami s mäkkou výslovnosťou.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci na základe prečítaných básní o dúhe kreslia *dúhový dom* (môžu aj dúhu), tak ako si ho oni predstavujú. Doplnujúcou úlohou môže byť prepis niektorej, resp. oboch básní o dúhe, kde dávame dôraz na pravopis slov so slabikami s mäkkou výslovnosťou.

Úloha 2

Žiaci čítajú text napísaný písaným písmom. Vymyslia a dopíšu nadpis k básni. Riešenie rozvíja spôsobilosť interpretovať myšlienky a informácie z textu na základe vlastných skúseností (3. úroveň porozumenia textu).

Doplňujúcou úlohou môže byť odpis básne, kde dávame dôraz na pravopis slov s dlhými samohláskami.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 1.

Slimák, Žabka (Gabriela Dittelová)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 36

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 177

Tematický celok: Príroda

Ciele:

- ✓ docvičovať techniku čítania jednoduchších textov;
- ✓ rozvíjať čítanie s porozumením;
- ✓ riešiť úlohy na porozumenie textu;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o prírode, jej ochrane, o zvieratkách. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah básne). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie básne – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Je vhodné, ak pri priamej reči učiteľ mení intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.

Obsahová analýza textu – viaže sa na text a ilustráciu (vzťah), na rozprávanie na základe informácií priamo aj nepriamo uvedených v texte. Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, poučný...), čo ich na ňom najviac zaujalo.

Jazyková analýza – je zameraná na slová, slabiky, hlásky, zakončenia viet, melódiu viet.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci po prečítaní básne *Slimák* rozprávajú, ako inak môžeme nazvať slimačí domček (*ulita* – s pojmom sa stretli už v prípravnom období). Riešenie rozvíja spôsobilosť interpretovať myšlienky a informácie z textu na základe vlastných skúseností (3. úroveň porozumenia textu).

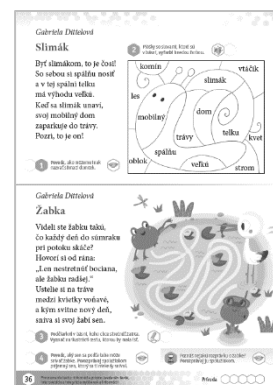
Úloha 2

Žiaci vyfarbujú v maľovanke hnedou farbou len tie slová, ktoré sa vyskytli v básni *Slimák*.

Po správnom vyfarbení vznikne obrázok slimáka.

Riešenie: slimák, mobilný, dom, telku, trávy, spálňu, veľkú.

Doplnením úlohy sa môžu vyfarbiť zelenou farbou slová, ktoré sa v básni nevyskytujú.

Úloha 3

Žiaci pracujú s textom a s ilustráciou. Vyhľadajú a podčiarknu v básni slovo, ktoré označuje, koho chce žabka stretnúť. V ilustrácii vyznačia cestu, ktorou by mala žabka ísť. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: žabku

Úloha 4

Žiaci rozprávajú na danú tému: hovoria o sne, ktorý sa môže snívať žabke. Potom pokračujú v rozprávaní o svojich príjemných snoch, ktoré sa im snívali. Pri riešení úlohy sa žiaci opierajú o vlastné skúsenosti. Žiakom poskytneme dostatočný priestor na rozprávanie a akceptujeme všetky ich názory. Úloha rozvíja tvorivosť žiakov, precvičujú si svoje prezentačné zručnosti.

Hodinková úloha

Ak žiaci poznajú nejakú rozprávku o žabke, porozprávajú ju spolužiakom. V prípade, že nijakú nepoznajú, môže rozprávku porozprávať alebo prečítať učiteľ.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 3.

Včelia kráľovná (Štefan Balák)

Hádanky, Rečňovanka (Ľudová slovesnosť)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 37

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 178

Tematický celok: Príroda

Ciele:

- ✓ docvičovať techniku čítania jednoduchších textov;
- ✓ rozvíjať čítanie s porozumením;
- ✓ poznať funkciu ilustrácie;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o prírode, jej ochrane, zvieratkách. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o vhodnosti či nevhodnosti ilustrácie vzhľadom na obsah básne). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobia*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom. Odporúčame zaradiť do vyučovania aj prezentáciu a projektové vyučovanie na danú tému (podľa konkrétnych podmienok v triede).

Práca s textom

Čítanie básne a hádaniek – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor.

Obsahová analýza textu – súvislé rozprávanie na základe informácií, ktoré sú priamo a nepriamo uvedené v texte, priradenie ilustrácie k textu, vzťah: text a ilustrácia. Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, poučný...), čo ich na ňom najviac zaujalo.

Jazyková analýza – je zameraná na zakončenie viet, otáznik, melódiu viet a rečňovanky.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

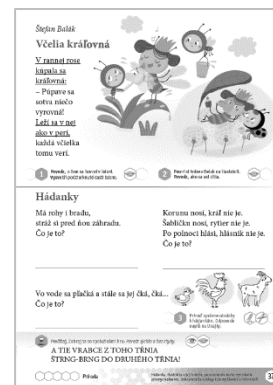
Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci po prečítaní textu básne *Včelia kráľovná* vysvetľujú podčiarknuté časti básne. Žiakom poskytneme dostatočný priestor na rozprávanie. Riešenie rozvíja spôsobilosť interpretovať myšlienky a informácie z textu na základe vlastných skúseností (3. úroveň porozumenia textu). Rozširujúcou úlohou môže byť porozprávať, čo žiaci vedia o včielkach.

Úloha 2

Po prezretí ilustrácie s včielkami žiaci rozprávajú, ako sa asi včielky cítia podľa ich výrazu tváří. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodit' priame závery z textu – ilustrácie prepojením informácií priamo uvedených v texte – na ilustrácii (2. úroveň porozumenia textu).

Úloha 3

Žiaci pracujú s textami hádaniek a s obrázkami. Priradujú k hádankám obrázky, ktoré predstavujú riešenie hádaniek. Odpovede píšú na linajku. Riešenie úlohy je vhodné na diagnostikovanie miery porozumenia textu. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: 1. koza; 2. kohút; 3. kačka

Hodinková úloha

Žiaci sa hrajú hru: *Povedz rýchlo*. Na túto hru im slúži rečňovanka. Môžeme uviesť aj ďalšie príklady takýchto rečňovaniiek. Rýchle čítanie rečňovanky slúži na precvičenie techniky a pohotovosti čítania krátkeho textu.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 1.

Mravec, Breza, Lipa

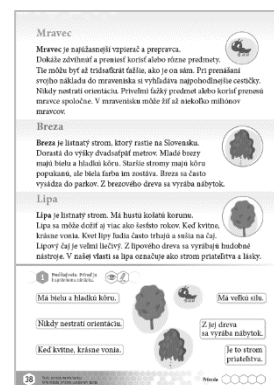
Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 38

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 179

Tematický celok: Príroda

Ciele:

- ✓ čítať text správne a s porozumením;
- ✓ aktívne pracovať s náučným textom;
- ✓ vyhľadávať informácie priamo uvedené v texte;
- ✓ rozvíjať spôsobilosť vyvodzovať závery;
- ✓ docvičovať techniku čítania technicky náročnejších textov;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o prírode, rastlinách a zvieratách, o tom, kde všade sa s nimi môžu stretnúť, aký význam majú pre život človeka. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom k obsahu básne). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k *Šlabikáru LIPKA®*, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie textu – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor.

Obsahová analýza – sa viaže na známe a neznáme informácie, rozprávanie na základe informácií priamo uvedených v texte, priradenie textu k ilustrácii, na text a ilustráciu (vzťah). Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol zaujímavý, poučný...), čo ich na ňom najviac zaujalo.

Jazyková analýza – je zameraná na viacslabičné slová, slová s dvojhĺskami.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci po prečítaní náučných textov môžu rozhodnúť, ktoré informácie boli pre nich známe a ktoré neznáme. Žiakom poskytneme dostatočný priestor na rozprávanie. Známe alebo neznáme informácie si môžu označiť, podčiarknuť a pod. Prečítajú vety pod textom a priradia ich k správnej ilustrácii (podľa textu). Úloha je zatvorená, tzv. priradovacia. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu). *Rozširujúcou úlohou* môže byť rozprávanie o podobných živočíchoch a rastlinách, napríklad o živočíchoch žijúcich podobným spôsobom ako mravce, o ďalších liečivých rastlinách a pod. Žiaci môžu nové informácie vyhľadávať aj v detských encyklopédiách.

Riešenie: 1. breza; 2. mravec; 3. lipa; 4. mravec; 5. breza; 6. lipa

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 1.

Hádanky

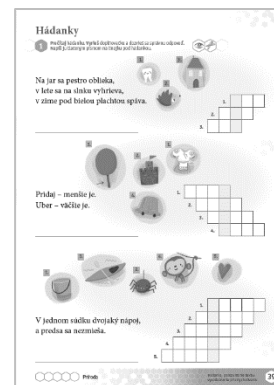
Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 39

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 179

Tematický celok: Príroda

Ciele:

- ✓ čítať hádanky;
- ✓ hľadať riešenia hádaniek v dopĺňovačkách;
- ✓ rozvíjať čítanie s porozumením;
- ✓ precvičiť písanie tlačným písmom;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o prírode v okolí školy alebo bydliska žiakov, o tom, kde trávili víkend...

Práca s textom

Čítanie hádaniek – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Vzhľadom na to, že texty hádaniek sú krátke a jednoduché, môžu ich čítať žiaci ako neznámy text (závisí od podmienok konkrétnej triedy).

Obsahová analýza textu – rozprávanie na základe otázok učiteľa, ktoré sa viažu na informácie priamo uvedené v hádankách.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci po prečítaní hádaniek hľadajú riešenie pomocou dopĺňovačiek, ktorých legendy sú znázornené pomocou obrázkov. Je to forma autodiktátu. Po správnom doplnení slov do dopĺňovačky sa žiaci dozvedia správnu odpoveď na hádanku. Odpoveď zapíšu veľkým tlačným písmom pod každú hádanku na linajku. Rozširujúcou aktivitou môže byť hádanie iných hádaniek s témou prírody, prípadne tvorenie dopĺňovačiek.

Riešenie: ZEM, JAMA, VAJCE

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na správne zapísanie odpovede na hádanku.

Láska k prírode (Branislav Jobus)

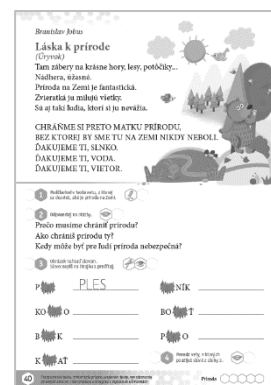
Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 40

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 180

Tematický celok: Príroda

Ciele:

- ✓ čítať prozaický text správne a s porozumením;
- ✓ správne formulovať odpovede na dané otázky;
- ✓ rozvíjať spôsobilosť vyvodzovať závery;
- ✓ identifikovať ilustráciu v texte (riešiť rébusové čítanie);
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o prírode, o ochrane prírody. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o vhodnosti či nevhodnosti ilustrácie vzhľadom na obsah básne). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom. Odporúčame zaradiť na vyučovanie aj prezentáciu a projektové vyučovanie na danú tému (podľa konkrétnych podmienok v triede).

Práca s textom

Čítanie úryvku prozaického textu – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. V úryvku je časť textu napísaná kapitálkami (veľkými tlačenými písmenami), preto čítanie tejto časti so žiakmi opakovane precvičujeme.

Obsahová analýza textu – rozprávanie na základe otázok, ktoré sa viažu na informácie priamo uvedené v texte i na interpretáciu a integráciu myšlienok a informácií, súvislé rozprávanie na danú tému. Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol zaujímavý, poučný...), čo ich na ňom najviac zaujalo.

Jazyková analýza – je zameraná na veľké tlačené písmená, na nahrádzanie ilustrácie slovom.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci po prečítaní textu hľadajú a podčiarknu vetu, ktorá opisuje, aká je príroda. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: Príroda na Zemi je fantastická.

Úloha 2

Žiaci pracujú s textom. Odpovedajú na otázky, ktoré priamo i nepriamo súvisia s textom a integrujú myšlienky a informácie. Dbáme na správnu a presnú formuláciu viet. Žiakom poskytneme dostatočný priestor na rozprávanie. Úloha je otvorená so širokou odpoveďou, tzv. neštrukturalizovaná úloha s voľnou tvorbou. Rozširuje aktívnu slovnú zásobu žiakov.

Úloha 3

Žiaci nahrádzajú obrázok slovom, čím vznikne nové slovo – ide o tzv. *rébusové čítanie*. Vzniknuté slová napíšu na linajku veľkými tlačenými písmenami podľa vzoru v úlohe.

Riešenie: PLES, KOLESO, BLESK, KLESA Ť, LESNÍK, BOLES Ť, PLESO

Úloha 4

Žiaci tvoria vety s použitím slov z 3. úlohy. Tým zároveň zistíme, či rozumejú významu nových slov z rébusového čítania v úlohe 3. Úloha je otvorená so širokou odpoveďou, tzv. neštrukturalizovaná úloha s voľnou tvorbou.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 3.

Kapela (František Rojček)

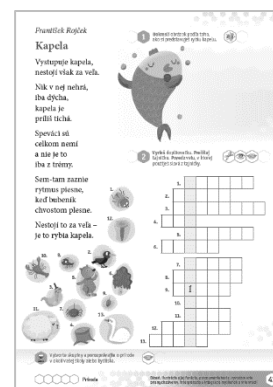
Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 41

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 181

Tematický celok: Príroda

Ciele:

- ✓ čítať báseň správne a s porozumením;
- ✓ správne formulovať odpovede na dané otázky;
- ✓ rozvíjať slovnú zásobu;
- ✓ rozvíjať čítanie s porozumením;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o rybároch a rybárčení, o zvukoch v prírode pri vode a pod. Odporúčame prečítať rozprávku *O rybárovi a zlatej rybke*. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah básne). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie básne – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu, plynulé čítanie a prednes básne ako vzor, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.

Obsahová analýza textu – viaže sa na prácu s nesúvislým textom (riešenie doplňovačky), voľné rozprávanie na danú tému. Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, poučný...), čo ich na ňom najviac zaujalo.

Jazyková analýza – je zameraná na veľké tlačené písmená a tvorbu viet na dané slová.

Riešenia úloh Po vypracovaní úloh sa opakovanne venujeme čítaniu textu žiakmi.

Úloha 1

Žiaci po prečítaní textu básne dokresľujú obrázok, ktorý priamo súvisí s textom. Podľa svojich predstáv kreslia rybiu kapelu. Pri hodnotení úlohy sa učiteľ zameria na nápaditosť dokreslenej ilustrácie, nie na výtvarnú dokonalosť.

Úloha 2

Žiaci riešia doplňovačku pomocou obrázkovej legendy. Je to forma autodiktátu. Obrázky sú očíslované podobne ako riadky v doplňovačke. Pri vpisovaní slov do doplňovačky si musia všimnúť počet písmen v doplnenom slove, ktorý musí zodpovedať počtu rámečkov v danom riadku. Slová na doplnenie sú: CHROBÁK, VRANA, DÁŽĎOVKA, PEŇ, MEDVEĎ, BREZA, PAVÚK, MRAVEC, ŠÍPKA, RAK, OVCA, PODBEĽ, LABUŤ; *tajnička*: CHRÁNIME PRÍRODU.

Po správnom vyriešení doplňovačky použijú slová na tvorbu viet. Dbáme na správnu a presnú formuláciu viet. Žiakom poskytneme dostatočný priestor na rozprávanie.

Hodiny

Žiaci vytvoria skupiny a rozprávajú sa o prírode v okolí školy alebo bydliska. Dáme na správnu a presnú formuláciu viet. Žiakom poskytneme dostatočný priestor na rozprávanie. Úloha je otvorená so širokou odpoveďou, tzv. neštrukturalizovaná, úloha s voľnou tvorbou.

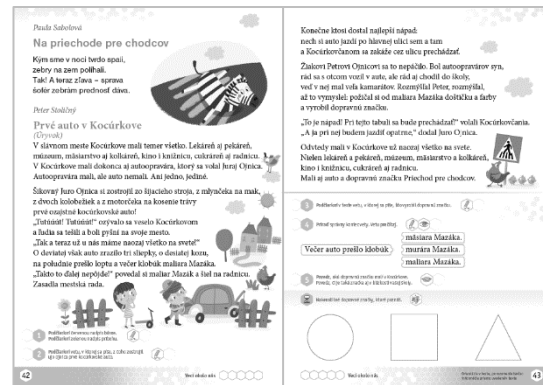
Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 2.

Na priechode pre chodcov (Paula Sabolová)

Prvé auto v Kocúrkove (Peter Stoličný)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strany 42 – 43
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 182 – 183

Tematický celok: Veci okolo nás

Ciele:

- ✓ čítať básneň i prozaický text s porozumením;
- ✓ určiť nadpis básne a nadpis príbehu;
- ✓ prerozprávať jednoduchý dej textu;
- ✓ postupne zdokonaľovať formulácie viet;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o veciach, ktoré nás obklopujú, rozprávaním o ilustrácii, prezentáciou o dopravných značkách, dopravných prostriedkoch, počúvaním piesní na tému doprava (napr. od Mira Jaroša). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k *Šlabikáru LIPKA®*, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie úryvku umeleckého textu – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Je vhodné, ak pri priamej reči učiteľ mení intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším. S textom pracujeme na viacerých vyučovacích hodinách. Pri čítaní môžeme využiť prerušované čítanie (po prečítaní časti textu čítanie prerušíme a žiaci povedia obsah prečítanej časti, aby si ľahšie zapamätali dej príbehu).

Obsahová analýza textu – rozprávanie na základe informácií, ktoré sú priamo i nepriamo uvedené v texte. Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, poučný...), čo ich na ňom najviac zaujalo.

Jazyková analýza – je zameraná na tvorbu viet podľa vopred dohodnutých pravidiel (najmenej koľko slov musí mať veta, použijú/nepoužijú v nej mená detí, názvy zvierat...).

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci určia, ktorý text na strane je básneň, ktorý príbeh. Podčiarknu nadpis v básni červenou farbou a nadpis v príbehu zelenou farbou.

Úloha 2

Žiaci vyhľadajú v texte a podčiarknu vetu na základe informácií priamo uvedených v texte, z čoho ujo Ojnica zostrojil prvé kocúrkovské auto. Podčiarknutú vetu spoločne prečítajú. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: Šikovný ujo Ojnica si zostrojil zo šijacieho stroja, z mlynčeka na mak, z dvoch kolobežiek a z motorčeka na kosenie trávy prvé ozajstné kocúrkovské auto.

Úloha 3

Žiaci hľadajú a podčiarknu v texte vetu, z ktorej sa dozvedia, kto vyrobil dopravnú značku. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: Rozmýšľal Peter, rozmýšľal, až to vymyslel: požičal si od maliara Mazáka doštičku a farby a vyrobil dopravnú značku.

Úloha 4

Žiaci vychádzajú z textu a priradujú k časti vety jej správny koniec. Vetu prečítajú. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: Večer auto prešlo klobúk maliara Mazáka.

Úloha 5

Žiaci rozprávajú, akú dopravnú značku mali v Kocúrkove, prípadne či aj v blízkosti ich školy sa nachádza takáto značka. Je to otvorená úloha so stručnou odpoveďou, tzv. produkčná úloha.

Hodinková úloha

Žiaci dokresľujú do daných tvarov známe dopravné značky. Pred prácou odporúčame pedagógom urobiť prezentáciu o dopravných značkách, aby žiakov oboznámili s danou problematikou.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 4.

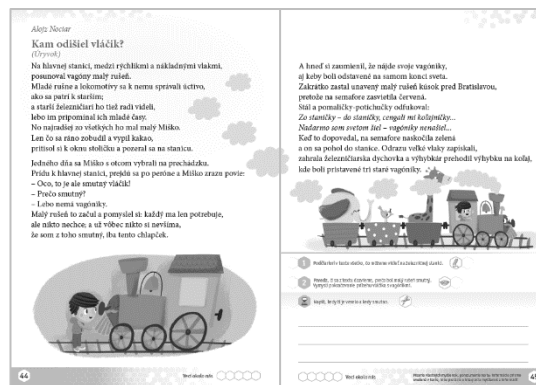
Kam odišiel vláčik? (Alojz Nociar)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strany 44 – 45
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 184

Tematický celok: Veci okolo nás

Ciele:

- ✓ čítať prozaický text správne a s porozumením;
- ✓ vymyslieť pokračovanie príbehu;
- ✓ počúvať s porozumením rozprávanie spolužiakov;
- ✓ postupne zdokonaľovať formulácie viet;
- ✓ samostatne zapísať vlastnú myšlienku;
- ✓ rozvíjať čítanie s porozumením;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o veciach, ktoré nás obklopujú. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah básne). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť Zdokonaľovacie obdobie. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom. Odporúčame prácu s prezentáciou o dopravných značkách a dopravných prostriedkoch (závisí od konkrétnych podmienok v triede).

Práca s textom

Čítanie úryvku prozaického textu – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Je vhodné, ak pri priamej reči učiteľ mení intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším. S textom pracujeme na viacerých vyučovacích hodinách. Pri čítaní môžeme využiť prerušované čítanie (po prečítaní časti textu čítanie prerušíme a žiaci povedia obsah prečítanej časti, aby si ľahšie zapamätali dej príbehu).

Obsahová analýza textu – rozprávanie na základe informácií, ktoré sú priamo i nepriamo uvedené v texte, na základe interpretácie a integrácie myšlienok. Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, poučný...), čo ich na ňom najviac zaujalo.

Jazyková analýza – je zameraná na tvorbu viet a písanie vlastných myšlienok.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci pracujú s textom. Po prečítaní hľadajú a podčiarknu všetky slová, ktoré označujú všetko, čo môžeme vidieť na železničnej stanici. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu).

Úloha 2

Žiaci rozprávajú na základe informácií priamo uvedených v texte. Hľadajú informácie o tom, prečo bol malý rušeň smutný. Vymýšľajú pokračovanie príbehu o vláčiku s vagónikmi. Dbáme na správnu a presnú formuláciu viet. Žiakom poskytneme dostatočný priestor na rozprávanie. Riešenie rozvíja spôsobilosť interpretovať myšlienky a informácie z textu na základe vlastných skúseností (3. úroveň porozumenia textu).

Hodinková úloha

Žiaci napíšu jednoduché vety o tom, kedy im býva veselo a kedy smutno. Dbáme na dodržanie gramatických a pravopisných pravidiel (začiatok vety s veľkým písmenom, na konci vety bodka, otáznik alebo výkričník). Je výhodné, keď sa žiaci opýtajú učiteľa na pravopis slov, pri ktorých si nie sú istí. Riešenie rozvíja spôsobilosť samostatne napísať vlastnú myšlienku v rozsahu jednej vety (požiadavka iŠVP).

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 1.

Hodinková úloha

Žiaci vyfarbujú názvy dopravných prostriedkov, ktoré jazdia po ceste. Kreslia ľubovoľný dopravný prostriedok. Úloha je otvorená so stručnou odpoveďou, tzv. produkčná.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 3.

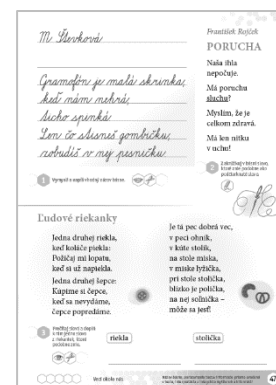
Bez názvu (Mária Števková)

Porucha (František Rojček)

Ľudové riekanky

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 47

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 186

Tematický celok: Veci okolo nás

Ciele:

- ✓ odlišiť ľudovú slovesnosť od autorských textov;
- ✓ vedieť vymyslieť nadpis k básni;
- ✓ orientovať sa v texte;
- ✓ docvičovať techniku čítania technicky jednoduchších textov;
- ✓ rozvíjať čítanie s porozumením;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o veciach okolo nás, o veciach každodennej potreby. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah básne). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie básní a ľudových riekaniek – nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu, plynulé čítanie a prednes básne ako vzor.

Obsahová analýza textu – súvisí s prednesom básne, je zameraná na slová s podobným zvukovým zakončením (rým) v básni, nadpis k básni. Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, poučný...), čo ich na ňom najviac zaujalo.

Jazyková analýza – je zameraná na podobne znejúce slová.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci po prečítaní textu básne o gramofóne, ktorá je napísaná písaným písmom, vymyslia a dopíšu vhodný nadpis básne. Riešenie rozvíja spôsobilosť interpretovať myšlienky a informácie z textu na základe vlastných skúseností (3. úroveň porozumenia textu).

Úloha 2

Žiaci pracujú s textom básne *Porucha*. Zakružujú v básni slovo, ktoré znie podobne ako podčiarknuté slovo. Úloha pripravuje žiakov na prácu s rýmom vo vyšších ročníkoch. Slovo *rým* nepoužívame.

Riešenie: sluchu – v uchu

Úloha 3

Žiaci pracujú s textom ľudových riekaniiek. K slovám dopĺňajú ďalšie slová z riekaniiek, ktoré podobne znejú. Úloha pripravuje žiakov na prácu s rýmom vo vyšších ročníkoch. Slovo rým nepoužívame. Riešenie: riekla – piekla, stolička – polička

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 2.

Malvína a Hubert (Mária Lazárová)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strany 48 – 49
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 187 – 188

Tematický celok: Rozprávky

Ciele:

- ✓ čítať rozprávku správne a s porozumením;
- ✓ určiť postavy v umeleckom texte;
- ✓ postupne zdokonaľovať formulácie viet;
- ✓ prerozprávať jednoduchý dej umeleckého textu;
- ✓ rozprávať vlastnými slovami o nejakej udalosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o rozprávkach. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah básne). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom. Odporúčame zaradiť aj prezentáciu na danú tému (závisí od konkrétnych podmienok v triede).

Práca s textom

Čítanie úryvku rozprávkového textu – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Pri priamej reči môže meniť intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším. S textom pracujeme na viacerých vyučovacích hodinách. Pri čítaní môžeme využiť prerušované čítanie (po prečítaní časti textu čítanie prerušíme a žiaci povedia obsah prečítanej časti, aby si ľahšie zapamätali dej rozprávky).

Obsahová analýza textu – rozprávanie na základe otázok, ktoré sa viažu na informácie priamo uvedené v texte, usporiadanie udalostí v príbehu podľa časovej následnosti, súvislé rozprávanie vlastnými slovami na danú tému, práca s nesúvislým textom. Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, poučný...), čo ich na ňom najviac zaujalo.

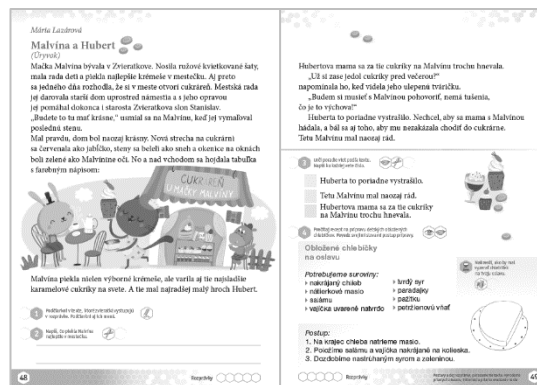
Jazyková analýza – je zameraná na vlastné mená, rozdiel medzi slovom a vetou (zoznam surovín, postup prípravy) a na rozlišovanie viet podľa zakončenia.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci pracujú s textom. Po prečítaní prvej časti textu hľadajú a podčiarknu názvy zvierat, ktoré vystupujú v rozprávke. Podčiarknu aj ich mená. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: mačka Malvína, slon Stanislav, hroch Hubert

Úloha 2

Žiaci pracujú s informáciou, ktorá je priamo uvedená v texte. Napíšu, čo piekla Malvína najlepšie v mestečku. *Riešenie* rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: výborné krémeše

Úloha 3

Žiaci zoraďujú v správnom poradí udalosti tak, ako sa v príbehu odohrali. Označujú ich číslom. Pre správne očíslovanie musia veľmi dobre porozumieť textu. *Riešenie* je vhodné na diagnostikovanie miery porozumenia textu. Úloha je zatvorená, tzv. usporiadacia (vyžaduje si usporiadanie viet podľa určitého zadaného hľadiska, podľa časovej následnosti). *Riešenie* rozvíja spôsobilosť vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: 2, 3, 1

Úloha 4

Žiaci pracujú s receptom na prípravu detských obložených chlebíčkov. Prerozprávajú vlastnými slovami, aké suroviny potrebujeme na prípravu, a nakoniec prerozprávajú aj samotný postup prípravy týchto chlebíčkov. *Riešenie* je vhodné na diagnostikovanie miery porozumenia textu. Úloha je otvorená so širokou odpoveďou, tzv. štrukturalizovaná, pričom štruktúra je daná konvenčne (žiaci musia dodržať všetky kroky postupu).

Hodinková úloha

Žiaci dokreslia obrázok, ako by mal vyzeráť obložený chlebíček na ich oslavu, ktoré suroviny použijú. Odporúčame zaradiť prezentovanie kresieb žiakmi.

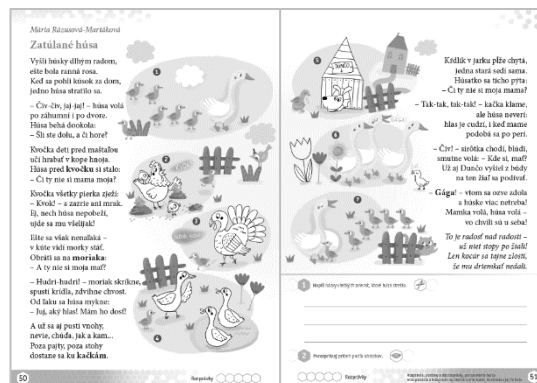
Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 4.

Zatúlané húsa (Mária Rázusová-Martáková)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strany 50-51
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 189 – 190

Tematický celok: Rozprávky

Ciele:

- ✓ čítať rozprávku správne a s porozumením;
- ✓ určiť postavy v umeleckom texte;
- ✓ prerozprávať dej prečítaného textu na základe série obrázkov;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o obľúbených rozprávkach, sledovaním rozprávky na DVD, v televízii. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah rozprávky). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie veršovanej rozprávky – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Je vhodné, ak pri priamej reči mení intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším. S textom pracujeme na viacerých vyučovacích hodinách. Pri čítaní môžeme využiť prerušované čítanie (po prečítaní časti textu čítanie prerušíme a žiaci povedia obsah prečítanej časti, aby si ľahšie zapamätali dej rozprávky).

Obsahová analýza textu – viaže sa na postavy v texte, rozprávanie podľa série obrázkov (podľa obrázkovej osnovy). Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, poučný...), čo ich na ňom najviac zaujalo.

Jazyková analýza – je zameraná na slová vyjadrujúce zvuky zvierat (citoslovčia) a na vety podľa zakončenia.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci pracujú s informáciami, ktoré sú priamo uvedené v texte. Vypisujú názvy zvierat, ktoré húsa stretlo. Úlohu môžeme doplniť o zvuky týchto zvierat. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: kvočka, moriak, kačka

Úloha 2

Žiaci pracujú s textom a so sériou obrázkov, ktorá jednoznačne vymedzuje dej príbehu. Po prečítaní rozprávky ju žiaci prerozprávajú vlastnými slovami podľa série obrázkov. Riešenie rozvíja spôsobilosť interpretovať myšlienky a informácie z textu na základe vlastných skúseností (3. úroveň porozumenia textu).

Doplňujúce úlohy:

1. Žiaci môžu rozprávať o tom, čo musia urobiť, keby by sa stratili. Dbáme na správnu a presnú formuláciu viet. Poskytneme žiakom dostatok priestoru na rozprávanie. Úloha nepriamo súvisí s informáciami z textu.
2. Dramatizácia rozprávky – na základe prečítaného textu žiaci zdramatizujú rozprávku. Pri dramatizácii môžu využiť aj neverbálne prvky komunikácie.

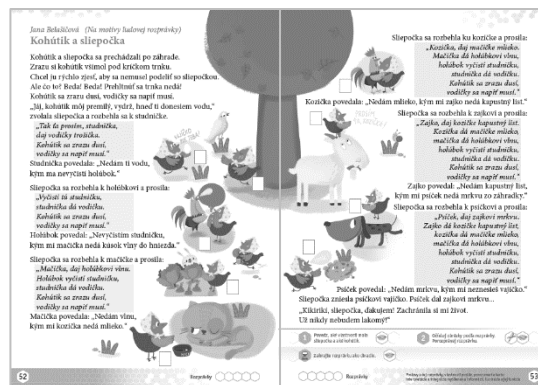
Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 2.

Kohútik a sliepočka (Jana Belašičová)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strany 52 – 53
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 191 – 192

Tematický celok: Rozprávky

Ciele:

- ✓ čítať rozprávku správne a s porozumením;
- ✓ dokončiť dej prečítaného textu;
- ✓ poznať funkciu ilustrácie;
- ✓ priradiť vhodnú ilustráciu k textu;
- ✓ prerozprávať dej prečítanej rozprávky na základe série obrázkov;
- ✓ odlišovať reč postáv;
- ✓ určiť postavy v dramatickom texte a ich vlastnosti;
- ✓ prečítať text danej postavy v dramatickom diele;
- ✓ dramatizovať a čítať text podľa úloh;
- ✓ rozvíjať záujem o čítanie rôznych umeleckých žánrov;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o obľúbených rozprávkach, sledovaním ľubovľnej rozprávky o zvieratkách na DVD, v televízii. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah básne). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Odporúčame pripraviť v triede výstavku rozprávkových kníh, realizovať návštevu mestskej (školskej) knižnice spojenú s prezentáciou rozprávkových kníh.

Práca s textom

Čítanie rozprávky – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Je vhodné, ak pri priamej reči učiteľ mení intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším. S textom pracujeme na viacerých vyučovacích hodinách. Pri čítaní môžeme využiť prerušované čítanie (po prečítaní časti textu čítanie prerušíme a žiaci povedia obsah prečítanej časti, aby si ľahšie zapamätali dej rozprávky). Odporúčame zaradiť rolové čítanie a dramatizáciu textu rozprávky.

Obsahová analýza textu – viaže sa na priradenie obrázkov k textu rozprávky, rozprávanie podľa série obrázkov (podľa obrázkovej osnovy).

Jazyková analýza – je zameraná na priamu reč postáv a na označenie priamej reči.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci rozprávajú o vlastnostiach rozprávkových postáv – aké vlastnosti mala sliepočka a aké kohútik. Doplňujúcou úlohou môže byť to, že žiaci píšú do zošita všetky postavy z rozprávky, ktoré poprosila sliepočka o pomoc pre kohútika. Je to otvorená úloha so stručnou odpoveďou, tzv. produkčná úloha. Riešenie rozvíja spôsobilosť interpretovať myšlienky a informácie z textu na základe vlastných skúseností (3. úroveň porozumenia textu).

Úloha 2

Žiaci pracujú s textom a so sériou obrázkov. Napíšu správne poradie obrázkov podľa deja rozprávky. Rozprávajú vlastnými slovami dej rozprávky podľa série obrázkov, ktoré jednoznačne vymedzujú dej príbehu. Riešenie rozvíja spôsobilosť interpretovať myšlienky a informácie z textu na základe vlastných skúseností (3. úroveň porozumenia textu).

Hodinková úloha

Text je vhodný na rolové čítanie aj na dramatizáciu. Žiaci čítajú text rozprávky podľa úloh s rozprávačom. Zahrajú rozprávku ako divadlo. Zvýrazňujú priamu reč. Jednotlivé časti si môžu farebne vyznačiť. Pri dramatizácii môžu využiť aj neverbálne prvky komunikácie. Úloha rozvíja prezentačné zručnosti žiakov, zapamätanie a porozumenie textu danej rozprávky.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 1.

Smelý Zajko (Jozef Cíger-Hronský)

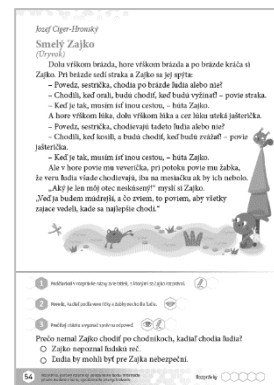
Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 54

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 193

Tematický celok: Rozprávky

Ciele:

- ✓ čítať rozprávkový text správne a s porozumením;
- ✓ postupne zdokonaľovať formuláciu viet;
- ✓ určiť postavy v dramatickom texte;
- ✓ odlišovať reč postáv;
- ✓ rozvíjať záujem o čítanie rôznych umeleckých žánrov;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o obľúbených rozprávkach, sledovaním ľubovoľnej rozprávky o zvieratkách na DVD, v televízii. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah rozprávky). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Odporúčame pripraviť v triede výstavku rozprávkových kníh, realizovať návštevu mestskej (školskej) knižnice spojenú s prezentáciou rozprávkových kníh.

Práca s textom

Čítanie úryvku rozprávky – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Je vhodné, ak pri priamej reči učiteľ mení intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.

Obsahová analýza textu – viaže sa na vyhľadávanie informácií priamo uvedených v texte a vyvodzovanie priamych záverov. Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, poučný...), čo ich na ňom najviac zaujalo.

Jazyková analýza – je zameraná na priamu reč postáv, zápis priamej reči, na slová s *de, te, ne, le, di, ti, ni, li*.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci podčiarknu v texte rozprávky názvy zvierat, s ktorými sa Zajko rozprával. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: straka, jašterička, veverička, žabka

Úloha 2

Žiaci vyvodzujú priame závery z textu: rozprávajú, kadiaľ podľa veveričky a žabky nechodia ľudia.

Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Úloha 3

Žiaci pracujú s informáciami, ktoré sú priamo uvedené v texte. Na základe prečítaného textu odpovedajú na otázku a vyznačia správnu odpoveď. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).
Riešenie: Ľudia by mohli byť pre Zajka nebezpeční.

Doplňujúca úloha

Žiaci pracujú s textom a pokúsia sa dokončiť rozprávku a porozprávať, ako mohlo pokračovať Zajkovo dobrodružstvo. Dbáme na správnu formuláciu viet. Úloha je otvorená so širokou odpoveďou, tzv. neštrukturalizovaná (žiaci môžu do odpovede uviesť, čo chcú). Úlohy tohto typu sú vhodné na zisťovanie tvorivosti žiakov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 3.

Lev a myš

(Prerозprávané podľa Ezopovej bájky)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 55

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 194

Tematický celok: Rozprávky

Ciele:

- ✓ čítať bájkú správne a s porozumením;
- ✓ vyznačiť správnu odpoveď;
- ✓ poznať inonárodnú literatúru (vedieť, že existuje);
- ✓ vedieť v texte nájsť ponaučenie (s pomocou učiteľa);
- ✓ prerозprávať dej umeleckého diela vlastnými slovami;
- ✓ rozvíjať záujem o čítanie rôznych umeleckých žánrov;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o obľúbených rozprávkach. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah bájky). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť Zdokonaľovacie obdobie. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie úryvku prozaického textu – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Pri priamej reči môže meniť intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším. Odporúčame zaradiť aj rolové čítanie textu.

Obsahová analýza textu – viaže sa na rozprávanie na základe informácií priamo i nepriamo uvedených v texte, vyznačenie správnej odpovede, vysvetlenie významu slov a viet, ktoré sú uvedené v texte, na postavy a dej bájky (so žiakmi môžeme používať pojem *krátka rozprávka*). Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo.

Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, poučný...) a čo ich na ňom najviac zaujalo.

Jazyková analýza – je zameraná na precvičovanie správnej výslovnosti slov so slabikami s mäkkou výslovnosťou, na písanie viet.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci pracujú s textom a pokúsia sa dokončiť a dopísať vetu podľa textu. Doplnenú vetu (*ponaučenie*) sa pokúsia vysvetliť. Dbáme na správnu formuláciu viet. Poskytneme žiakom dostatok priestoru na rozprávanie. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu) a spôsobilosť vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: ...môže pomôcť veľkému.

Úloha 2

Žiaci pracujú s informáciami, ktoré sú priamo uvedené v texte. Na základe prečítaného textu vyznačia správnu odpoveď. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: Odvdáčim sa ti.

Úloha 3

Žiaci prerozprávajú príbeh o levovi a myške svojimi slovami. Dbáme na správnu formuláciu viet. Poskytneme žiakom dostatok priestoru na rozprávanie. Odporúčame, aby si žiaci vopred povedali, najmenej koľko slov by mala mať každá veta (5 – 6 slov), ktorými slovami by sa nemala začínať (že, a, lebo...). Úloha rozvíja komunikačné kompetencie žiakov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 3.

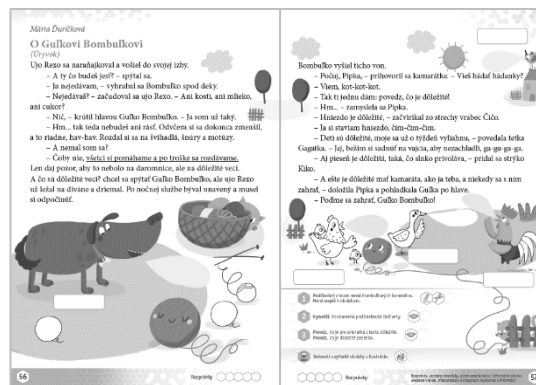
O Guľkovi Bombuľkovi (Mária Ďuríčková)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strany 56 – 57
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 195

Tematický celok: Rozprávky

Ciele:

- ✓ čítať rozprávku správne a s porozumením;
- ✓ určiť postavy v dramatickom texte;
- ✓ interpretovať a integrovať myšlienky a informácie;
- ✓ motivovať k čítaniu ďalších textov;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o obľúbených rozprávkach. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom k obsahu rozprávky). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť Zdokonaľovacie obdobia. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie úryvku textu rozprávky – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Je vhodné, ak pri priamej reči učiteľ mení intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším. S textom pracujeme na viacerých vyučovacích hodinách. Pri čítaní môžeme využiť prerušované čítanie (po prečítaní časti textu čítanie prerušíme a žiaci povedia obsah prečítanej časti, aby si ľahšie zapamätali dej príbehu). Text rozprávky je vhodný aj na rolové čítanie.

Obsahová analýza textu – viaže sa na rozprávanie na základe informácií, ktoré sú priamo uvedené v texte, postavy vystupujúce v texte. Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, poučný...), čo ich na ňom najviac zaujalo.

Jazyková analýza – je zameraná na slová s veľkým začiatočným písmenom – vlastné mená, na slová vyjadrujúce zvuky zvierat (citoslovčia) a na priamu reč postáv.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci pracujú s textom rozprávky. Podčiarkujú v texte mená Bombuľkových kamarátov. Zapisujú ich k daným obrázkom. Dbáme na dodržiavanie pravopisných pravidiel pri písaní mien. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: pes REXO, sliepka PIPKA, húska GAGATKA, vrabec ČIČO, kohút KIKO

Úloha 2

Žiaci svojimi slovami vysvetlia podčiarknutú časť vety. Riešenie rozvíja spôsobilosť interpretovať myšlienky a informácie z textu na základe vlastných skúseností (3. úroveň porozumenia textu).

Úloha 3

Žiaci na základe prečítaného rozprávajú o tom, čo je pre zvieratká z textu dôležité. Ďalej rozprávajú, čo je dôležité pre nich. Poskytneme im dostatočný priestor na rozprávanie. Dbáme na kvalitu sformulovaných viet. Odporúčame, aby si žiaci vopred povedali, najmenej koľko slov by mala mať každá veta (5 – 6 slov), ktorými slovami by sa nemala začínať (že, a, lebo...). Úloha rozvíja komunikačné kompetencie žiakov.

Doplňujúce úlohy

1. Žiaci môžu napodobniť zvuky zvierat z rozprávky. Zapišu do bublín zvuky (citoslovčia), ktoré vydávajú zvieratá z rozprávky.
2. Žiaci rozprávajú o tom, s kým sa najradšej hrávajú a prečo. Poskytneme im dostatočný priestor na rozprávanie. Dbáme na kvalitu sformulovaných viet. Odporúčame, aby žiaci vopred povedali, najmenej koľko slov by mala mať každá veta (5 – 6 slov), ktorými slovami by sa nemala začínať (že, a, lebo...). Úloha rozvíja komunikačné kompetencie žiakov.

Hodinková úloha

Žiaci dokresľujú a vyfarbujú obrázky z ilustrácie.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 3.

Popoluška preberá hrach (Milan Rúfus)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strany 58 – 59
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 196

Tematický celok: Rozprávky

Ciele:

- ✓ čítať rozprávku správne a s porozumením;
- ✓ prerozprávať dej prečítanej veršovanej rozprávky na základe série obrázkov;
- ✓ poznať funkciu ilustrácie;
- ✓ motivovať k čítaniu ďalších textov;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o obľúbených rozprávkach, sledovaním rozprávky *O Popoluške* na DVD. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah básne). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom. Odporúčame pripraviť v triede výstavku rozprávkových kníh, realizovať návštevu mestskej (školskej) knižnice spojenú s prezentáciou rozprávkových kníh.

Práca s textom

Čítanie rozprávkového veršovaného textu – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Je vhodné, ak pri priamej reči učiteľ mení intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším. S textom pracujeme na viacerých vyučovacích hodinách. Pri čítaní môžeme využiť prerušované čítanie (po prečítaní časti textu čítanie prerušíme a žiaci povedia obsah prečítanej časti, aby si ľahšie zapamätali dej rozprávky).

Obsahová analýza textu – viaže sa na rozprávanie podľa série obrázkov (podľa obrázkovej osnovy), na vzťah: ilustrácia a text. Po prečítaní textu odporúčame o ňom viesť rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, poučný...) a povedali, čo ich na ňom najviac zaujalo.

Jazyková analýza – je zameraná na opakovanie slov, viet, na melódiu viet a na tvorbu zdobnenín. Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci pracujú s veršovaným textom. Vyhľadajú a podčiarknu vety, ktoré sa v rozprávke opakujú. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: Jedno zrnko maku, jedno zrnko hrášku. Jedno zrnko hrášku, jedno zrnko maku.

Úloha 2

Žiaci zapisujú zdrobneniny slov podľa vzoru (slovo zdrobneniny nepoužívame). Píšu písaným písmom. Dbáme na správny pravopis slov. oÚlha je otvorená so stručnou odpoveďou, tzv. produkčná. oÚlha rozvíja aktívnu slovnú zásobu žiakov. Rozširujúcou aktivitou môže byť tvorenie viet s danými slovami. Riešenie: hrášok, múčka, holúbok, oblôčik, zobáčik, zrníčko

Úloha 3

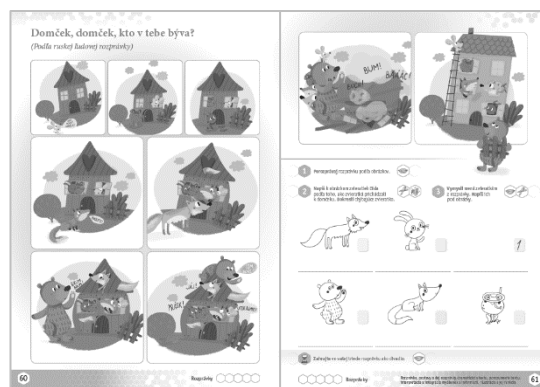
Žiaci pracujú s textom a so sériou obrázkov. Rozprávajú vlastnými slovami dej rozprávky podľa série obrázkov, ktoré vymedzujú jednoznačne dej príbehu. Dbáme na kvalitu sformulovaných viet. Riešenie rozvíja spôsobilosť interpretovať myšlienky a informácie z textu na základe vlastných skúseností (3. úroveň porozumenia textu) a pomáha rozvíjať komunikačné spôsobilosti žiakov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 2.

Domček, domček, kto v tebe býva? (Podľa ruskej ľudovej rozprávky)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strany 60 – 61
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 197

Tematický celok: Rozprávky

Ciele:

- ✓ porozprávať príbeh podľa série obrázkov;
- ✓ poznať funkciu ilustrácie;
- ✓ odlišovať reč postáv;
- ✓ určiť postavy v dramatickom texte a vymyslieť im mená;
- ✓ dramatizovať text;
- ✓ využívať neverbálne prvky komunikácie;
- ✓ vedieť, že existujú aj inonárodné rozprávky;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o obľúbených rozprávkach, prečítať rozprávku *Domček, domček, kto v tebe býva*. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah rozprávky). Žiakom povieme, že rozprávka je spracovaná ako jednoduchý komiks. (Predpokladáme, že sa žiaci s týmto typom rozprávok stretli v detských časopisoch.) Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k *Šlabikáru LIPKA®*, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Rozprávanie podľa série obrázkov s časovou následnosťou – odporúčame, aby rozprávku najskôr rozprával učiteľ a žiaci tak počuli jej správny obsah. Je vhodné, ak mení intonáciu hlasu.

Žiaci postupne pozorujú obrázky, na ktorých je znázornená počutá časť rozprávky.

Obsahová analýza textu – je zameraná na voľné rozprávanie podľa série obrázkov (podľa obrázkovej osnovy) a na dramatizáciu textu. Po dorozprávaní rozprávky podľa série obrázkov odporúčame o ňom viesť rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im rozprávka páčila a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu rozprávky využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, poučný...), čo ich na ňom najviac zaujalo.

Jazyková analýza – je zameraná na vlastné mená a na veľké písmená na začiatku mena.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úlohÚloha 1

Séria obrázkov (komiks) jednoznačne vymedzuje dej príbehu. Žiaci pozorujú obrázkovú osnovu. Prostredníctvom ilustrácie dopĺňajú text. Na rozprávanie im poskytneme dostatočný priestor. V spoločnej diskusii dospějeme ku konečnej verzii príbehu. Riešenie rozvíja spôsobilosť interpretovať myšlienky a informácie z textu na základe vlastných skúseností (3. úroveň porozumenia textu).

Úloha 2

Žiaci dopisujú k ilustráciám čísla podľa toho, ako zvieratká prichádzali k domčeku. Dokresľujú chýbajúce zvieratko. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu).

Riešenie: vlk – 6, zajac – 3, myš – 1 (dokresliť), medveď 6, líška 4, žaba – 2

Úloha 3

Žiaci vymyslia a napíšu mená zvieratkám z rozprávky. Dbáme na správny pravopis pri písaní vlastných mien. Obrázky môžu vyfarbiť. Úloha je otvorená so stručnou odpoveďou, tzv. produkčná. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Hodinková úloha

Obrázkový text je vhodný na dramatizáciu. Žiaci zahrajú rozprávku ako divadlo. Dramatizácia rozvíja prezentačné zručnosti žiakov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 2.

Dubáčik (Jana Belašičová)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 62

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 198

Tematický celok: Rozprávky

Ciele:

- ✓ čítať prozaický text správne a s porozumením;
- ✓ určiť postavy v dramatickom texte;
- ✓ odlišiť reč postáv v dramatickom texte;
- ✓ vyhľadať slová s podobným významom;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o obľúbených rozprávkach. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah básne). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie úryvku prozaického textu – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Je vhodné, ak pri priamej reči učiteľ mení intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.

Obsahová analýza textu – viaže sa na rozprávanie na základe informácií, ktoré sú priamo i nepriamo uvedené v texte, na určenie postáv vystupujúcich v texte a opis postáv. Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, poučný...), čo ich na ňom najviac zaujalo.

Jazyková analýza – je zameraná na slová s podobným významom.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

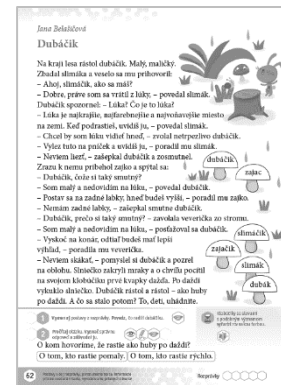
Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci pracujú s informáciami, ktoré sú priamo uvedené v texte. Na základe prečítaného textu sa pokúsia vymenovať postavy, ktoré vystupujú v rozprávke. Porozprávajú, čo radili dubáčiku. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyhľadať informácie priamo uvedené v texte (1. úroveň porozumenia textu) a spôsobilosť vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Úloha 2

Žiaci hľadajú správne vysvetlenie danej vety z textu. Svoje tvrdenie zdôvodnia. Úloha je zatvorená, tzv. dichotomická. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Hodinková úloha

Žiaci vyfarbujú slová s podobným významom rovnakou farbou. Úloha je zatvorená, tzv. prirad'ovacia. Riešenie rozvíja aktívnu slovnú zásobu žiakov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 1.

Polepetko

(Peter Stoličný, Ján Štrasser)

Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 63

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 199

Tematický celok: Rozprávky

Ciele:

- ✓ čítať rozprávku správne a s porozumením;
- ✓ určiť postavy v dramatickom texte;
- ✓ opísať vlastnosti postáv rozprávky;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o obľúbených rozprávkach. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah textu). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie úryvku rozprávkového textu – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Je vhodné, ak pri priamej reči mení intonáciu hlasu, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším. Pri čítaní Polepetkových „popletených“ viet sa snaží čítať tak, aby žiaci rozumeli, čo Polepetko hovorí.

Obsahová analýza textu – rozprávanie na základe informácií, ktoré sú priamo i nepriamo uvedené v texte, na určenie postáv vystupujúcich v texte a opis vlastností postáv. Po prečítaní textu odporúčame o ňom viesť rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, poučný...), čo ich na ňom najviac zaujalo.

Jazyková analýza – je zameraná na slová, vety a na priamu reč.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci pracujú s informáciami, ktoré sú priamo uvedené v texte. Na základe prečítaného textu sa pokúsia vysvetliť ako vzniklo meno postavy z rozprávky. Skúsia navrhnúť iné meno pre chlapca z rozprávky. Svoj výber zdôvodnia. Pri navrhovaní mien dbáme na to, aby mená neboli urážlivé. Riešenie rozvíja spôsobilosť interpretovať myšlienky a informácie z textu na základe vlastných skúseností (3. úroveň porozumenia textu).

Úloha 2

Žiaci sa pokúsia správne napísať myšlienku, ktorá sa Polepetkovi zapáčila. Skontrolujeme pravopis. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodit' priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Úloha 3

Žiaci podčiarknu v texte piesne slová, ktoré Polepetko poplietol. Pokúsia sa ich povedať správne. Úloha je otvorená so stručnou odpoveďou, tzv. produkčná. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodiť priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Hodinková úloha

Žiaci sa zahrajú na Polepetka a vymýšľajú popletené vety. Riešenie rozvíja aktívnu slovnú zásobu žiakov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 2.

Školotoč (Štefan Moravčík)

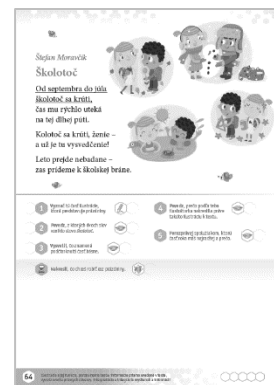
Čítanka k Šlabikáru LIPKA®, strana 64

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 200

Tematický celok: Rozprávky

Ciele:

- ✓ čítať básne s porozumením;
- ✓ odlišiť poéziu od prozaického textu;
- ✓ voľne rozprávať na danú tému;
- ✓ poznať funkciu ilustrácie;
- ✓ identifikovať ilustráciu v texte;
- ✓ riešiť úlohy na porozumenie textu;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Prípravné činnosti

Odporúčame začať motivačným rozhovorom o škole, o vysvedčení a blížiacich sa prázdninách. So žiakmi sa rozprávame o ilustrácii (o tom, čo vyjadruje, o jej vhodnosti či nevhodnosti vzhľadom na obsah básne). Pri práci na vyučovacej hodine využívame Multimediálny disk k Šlabikáru LIPKA®, časť *Zdokonaľovacie obdobie*. Obsahuje rozširujúce úlohy na porozumenie alebo na prácu s textom.

Práca s textom

Čítanie básne – odporúčame prečítanie nového textu učiteľom, aby žiaci počuli správnu intonáciu, plynulé čítanie a prednes básne ako vzor.

Obsahová analýza textu – viaže sa na rozprávanie na základe informácií priamo i nepriamo uvedených v texte, na súvislé rozprávanie na danú tému o nejakej udalosti, na zvukovú zhodu slov (rým) v básni. Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Odporúčame rozprávanie o obsahu textu využiť na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, poučný...), čo ich na ňom najviac zaujalo.

Jazyková analýza – je zameraná na skladbu slov a na slová s podobným zakončením.

Po vypracovaní úloh sa opakovane venujeme čítaniu textu žiakmi.

Riešenia úloh

Úloha 1

Žiaci pracujú s ilustráciou. Vyznačia tú časť, ktorá predstavuje prázdniny. Riešenie rozvíja spôsobilosť vyvodit' priame závery z textu prepojením informácií priamo uvedených v texte (2. úroveň porozumenia textu).

Úloha 2

Žiaci sa pokúsia vysvetliť, z ktorých slov vzniklo slovo *školotoč*. Svoje riešenie zdôvodnia. Rozširujúcou aktivitou môže byť tvorenie iných slov vytvorených na princípe spájania dvoch alebo viacerých slov. Riešenie úlohy rozvíja aktívnu slovnú zásobu i prezentačné zručnosti žiakov.

Úloha 3

Žiaci vysvetľujú, čo znamená podčiarknutá časť básne. Riešenie rozvíja spôsobilosť interpretovať myšlienky a informácie z textu na základe vlastných skúseností (3. úroveň porozumenia textu). Žiakom môžeme pomáhať otázkami.

Úloha 4

Žiaci pozorujú ilustráciu. Vysvetľujú zámer ilustrátorky, prečo vytvorila k textu práve takú ilustráciu.

Úloha 5

Žiaci rozprávajú, ktorú časť roka majú najradšej a prečo. Odporúčame, aby si žiaci vopred povedali, najmenej koľko slov by mala mať každá veta (5 – 6 slov), ktorými slovami by sa nemala začínať (*že, lebo...*). Úloha rozvíja komunikačné kompetencie žiakov.

Hodinková úloha

Žiaci nakreslia, čo by chceli robiť počas letných prázdnin. Úloha je otvorená so stručnou odpoveďou, tzv. produkčná. Úlohu môžeme doplniť aj ich voľným rozprávaním o svojich plánoch na prázdniny. Odporúčame, aby si žiaci vopred povedali, najmenej koľko slov by mala mať každá veta (5 – 6 slov), ktorými slovami by sa nemala začínať (*že, a, lebo...*). Úloha rozvíja komunikačné kompetencie žiakov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na riešenie úlohy 3.